รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือนกันยายน 2561 – เดือนพฤษภาคม 2562)

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

หัวหน้าโครงการและนักวิจัย

1. นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
2. นายคำรณ นิ่มอนงค์
3. นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
4. นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
5. นางสาวอรธิดา นามศิริ
6. นายสุจินดา อิ่มเกียรติ

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

(รายงานนี้ยังไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปอ้างอิงได้)

สัญญาเลขที่ PDG61M9003

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือนกันยายน 2561 – เดือนพฤษภาคม 2562)

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

หัวหน้าโครงการและนักวิจัย

1. นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
2. นายคำรณ นิ่มอนงค์
3. นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
4. นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
5. นางสาวอรธิดา นามศิริ
6. นายสุจินดา อิ่มเกียรติ

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

(รายงานนี้ยังไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปอ้างอิงได้)

สารบัญ

<u>บทที่ 1</u> บทนำ **1**

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
- โจทย์วิจัย 5
- วัตถุประสงค์ 6
- ขอบเขตพื้นที่ 6
- ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย 6
- กระบวนการดำเนินงาน 6
- ระยะเวลาการดำเนินงาน 7
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ 7
- ทีมวิจัยและที่ปรึกษา 8

<u>บทที่ 2</u> แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง **10**

- แนวคิดและทฤษฎี 10
- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 16
- นิยามศัพท์ปฏิบัติการ 20

<u>บทที่ 3</u> วิธีการดำเนินงานวิจัย **21**

- พื้นที่และแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา 21
- การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล 22
- กระบวนการและเทคนิคเครื่องมือที่ใช้ในการหนุนเสริมการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 24

<u>บทที่ 4</u> ผลการวิจัย **34**

- สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน 34
- การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี 83

<u>บทที่ 5</u> บทสรุปและข้อเสนอแนะ **98**

เอกสารอ้างอิง **102**

ภาคผนวก **89**

- ภาคผนวก ก. สรุปรายงานการประชุม 90
- ภาคผนวก ข. การลงพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัยชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 236
- ภาคผนวก ค. ฐานข้อมูลเครือข่ายพี่เลี้ยงและเด็กและเยาวชนที่ขับเคลื่อนงานในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี และระดับภูมิสังคมภาคตะวันตก 261
- ภาคผนวก ง. ข้อเสนอโครงการย่อยของเด็กและเยาวชน 14 โครงการ 282
- ภาคผนวก จ. ภาพกิจกรรมในโครงการ 425

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ:	PDG61M9003
ชื่อโครงการ:	**โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี**
ชื่อนักวิจัย:	**ชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ และคณะ[1]**
	[1]ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
email address:	tanate091@hotmail.com
ระยะเวลาโครงการ:	**1 กันยายน 2561 – 31 พฤษภาคม 2562**

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี เป็นการศึกษาข้อมูลสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ในการจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ผ่านการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการขับเคลื่อนงานประเด็นเด็กและเยาวชน การคัดเลือกผู้เข้าร่วมดำเนินโครงการมาจากพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี เพื่อร่วมกันจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) การสร้างความเข้าใจและวางกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในพื้นที่ การจัดเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยและพัฒนาโครงการ การสรุปบทเรียนการดำเนินการสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานชุดประเด็นเด็กและเยาวชน ควบคู่กับการลงติดตามหนุนเสริมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ผลจากการศึกษาพบว่า สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี เหมือนกับในระดับประเทศ โดยในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม เด็ก 1 คน ต้องดูแลผู้สูงอายุ 3 คน ขณะที่อัตราการเกิดเริ่มคงที่ ครอบครัวมีฐานะยากจน และการสืบทอดอาชีพในท้องถิ่นโดยเฉพาะเกษตรกรรมลดลง เช่นเดียวกับจังหวัดราชบุรีที่เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมติดเกม เล่นการพนัน มั่วสุม มีฐานะยากจน ตั้งครรภ์ไม่พร้อม พ่อ/แม่เลี้ยงดูบุตรตามลำพัง และมีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว จากการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี จนได้องค์ความรู้ในการสร้างกลไกการสร้างพี่เลี้ยงในพื้นที่เพื่อเปิดพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ผ่านการลงมือทำจนเกิดสำนึกพลเมือง และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายในระยะเวลา 3 ปี และสานกลไกการทำงานด้านเด็กและเยาวชนใน 9 ตำบลนำร่อง ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดสมุทรสงคราม ผ่านกลไกสภาเด็กและเยาวชนร่วมกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แกนนำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเกิดการสานเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี จากการนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาข้อเสนอโครงการในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ส่งผลให้เกิดข้อเสนอโครงการ จำนวน 9 โครงการ ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และ จำนวน 5 โครงการในจังหวัดราชบุรี เครือข่ายเด็กและเยาวชน จำนวน 123 คน พี่เลี้ยง จำนวน 24 คน เกิดเป็นนวัตกรรมการพัฒนาข้อเสนอโครงการให้ได้จำนวนมากและมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลา 3 เดือน

ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงาน พบว่า 1) ต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนร่วมกับเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดกับทุกภาคส่วน 2) ควรขยายผลองค์ความรู้ที่ได้การสร้างกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนในทุกระดับของจังหวัดสมุทรสงครามไปยังพื้นที่จังหวัดราชบุรี และ 3) ประมวลผลการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในส่วนของวิธีวิทยาและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน ทั้งเรื่องการออกแบบกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาพี่เลี้ยงตัวคูณ และการสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่มีสำนึกพลเมืองเป็นพลวัตรของศูนย์ประสานงานฯ สามารถสรุปออกมาเป็นชุดความรู้และพัฒนาเป็นนวัตกรรมในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

คำหลัก : กลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชน, การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

(ร่าง) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2546 – ปัจจุบัน โดยการเป็นพี่เลี้ยงติดตามหนุนเสริมนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นมากกว่า 88 โครงการ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ครอบคลุมยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการศึกษา สุขภาวะและสวัสดิการชุมชน เพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาไปสู่ระดับนโยบาย / สาธารณะ โดยมุ่งเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา ผ่านกระบวนการทำงานทั้งในลักษณะ Co-funding และ Co-working โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปีที่ 1 – 3 (ปี 2558 – 2561) ก็เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยมีความเชื่อที่ว่า ***"เด็กและเยาวชนไม่ใช่ต้นตอของปัญหา แต่พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพและลุกขึ้นมาเป็นพละกำลังของบ้านเมืองได้"*** จึงออกแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริง โดยใช้การเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นเป็น ***"เครื่องมือ"*** จัดการเรียนรู้ ดึงต้นทุนที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่เข้ามาเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ตลอดจนดึงกลไกภาคีพี่เลี้ยงจากภาคส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนงาน ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้เด็กเยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของตนเองในภูมิภาคตะวันตกตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำไปจนถึงปากอ่าว ผ่านกิจกรรมนับ 1 – 5 เพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 แล้ว ยังสร้างจิตสาธารณะกระตุ้นสำนึกการเป็นเยาวชนพลเมือง และเกิดกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนของภาคีเครือข่ายในพื้นที่ 4 จังหวัดร่วมกัน ผลจากการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนจำนวน 66 ทีม จำนวน 345 คน กระจายตัวอยู่ใน 32 ตำบล 66 หมู่บ้าน และพี่เลี้ยงชุมชนที่เป็นครู อาจารย์ในสถานศึกษา ชาวบ้านในชุมชน นักพัฒนาเอกชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายภาคประชาสังคม ที่เป็น Change Agent ในพื้นที่อีกกว่า 48 คน

การดำเนินงานของโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย การประชุมทีม การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการขับเคลื่อนงานประเด็นเด็กและเยาวชน การคัดเลือกผู้เข้าร่วมดำเนินโครงการมาจากพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี เพื่อร่วมกันจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) การสร้างความเข้าใจและวางกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในพื้นที่ การจัดเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยและพัฒนาโครงการ การสรุปบทเรียนการดำเนินการสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานชุดประเด็นเด็กและเยาวชน ควบคู่กับการลงติดตามหนุนเสริมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ผลจากการดำเนินงานพบว่า สถานการณ์ของเด็กและเยาวชนทั้ง 2 จังหวัดก็คล้ายกับสถานการณ์ในประเทศไทย พบว่า คนไทยเลี้ยงลูกด้วยโทรศัพท์และทีวี พ่อแม่หย่าร้าง เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว อยู่กับปู่/ย่าตามลำพัง ขับรถแว้น ใช้ยาเสพติด มีการฆ่าตัวตาย และใช้สื่อเทคโนโลยีผ่านทางโซเชียลมีเดียมากกว่าการพูดคุยร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดการมีพฤติกรรมแยกส่วน ติดการเล่นเกม และไม่มีทักษะชีวิต ซึ่งสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนมีความสอดคล้องกับเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงครามและราชบุรี พบว่า สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงครามที่เด็ก 1 คน ต้องดูแลผู้สูงอายุ 3 คน ขณะที่อัตราการเกิดเริ่มคงที่ ครอบครัวมีฐานะยากจน และการสืบทอดอาชีพในท้องถิ่นโดยเฉพาะเกษตรกรรมลดลง เช่นเดียวกับจังหวัดราชบุรีที่เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมติดเกม เล่นการพนัน มั่วสุม มีฐานะยากจน ตั้งครรภ์ไม่พร้อม พ่อ/แม่เลี้ยงดูบุตรตามลำพัง และมีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามก็

พบว่า จากการเข้าร่วมดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก จังหวัดสมุทรสงครามมีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมดำเนินงานทั้งสิ้น 28 โครงการ และจังหวัดราชบุรีเข้าร่วมดำเนินงานทั้งสิ้น 11 โครงการ และเกิดกลไกการสานเครือข่ายเข้าร่วมดำเนินงานเด็กและเยาวชนในระดับ 9 ตำบลนำร่อง ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้กลไกสภาเด็กและเยาวชนเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนสามารถเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่นจนเกิดสำนึกพลเมืองได้

จากแนวคิดดังกล่าว ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้นำองค์ความรู้เรื่องการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณจากการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ร่วมกับความรู้ในการสร้างกลไกการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ปกครอง ครู และแกนนำชุมชนของ อบต.พลับพลาไชย และ อบต.หนองขามจังหวัดสุพรรณบุรี และความรู้เรื่องการดูแลและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในครอบครัว ชุมชน และ อปท. โดยเน้นช่วยวัยผู้สูงอายุกับเด็กและเยาวชน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องทักษะการใช้ชีวิต/ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้ใหญ่สู่เด็ก และการใช้ชีวิตโดยการพึ่งพาเทคโนโลยีจากเด็กสู่ผู้ใหญ่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากการดำเนินโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2560 – 2562 เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาข้อเสนอโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับช่วงวัยของเด็กและเยาวชน และใช้ระยะเวลาที่สั้นลง จนเกิดเป็นนวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดราชบุรี และได้โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเต็มรูปแบบจำนวน 14 โครงการ เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชน 123 คน และพี่เลี้ยง 24 คน ภายในระยะเวลา 3 เดือน อย่างไรก็ตามหากมีการดำเนินงานโครงการ จะเห็นกลไกการสร้างกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามขยายผลเพิ่มขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียง และยกระดับจากการสานกลไกจากเครือข่ายเด็กและเยาวชนให้เป็นกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในจังหวัดราชบุรี ผ่านกลไกพี่เลี้ยงและกลไกสภาเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะต่อการสร้างกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้องมีการสานเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน นำองค์ความรู้ที่ได้การสร้างกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนของจังหวัดสมุทรสงครามไปขยายผลในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ควบคู่กับการสร้างนวัตกรรมจากการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในส่วนของวิธีวิทยาและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานกับเด็กและเยาวชน การพัฒนาพี่เลี้ยงตัวคูณ และการสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่มีสำนึกพลเมืองอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบร่วมด้วย ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ตามมา ดังรายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนประจำปี 2557 กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ภาพรวมของสถานการณ์เด็กและเยาวชนทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 25 ปี เช่น เด็กไทยอายุ 6 – 12 ปี ทั่วประเทศมี IQ เฉลี่ยเท่ากับ 98.39 ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากล (=100) เด็กในช่วงวัยรุ่น 13 – 17 ปี มีข้อมูลชี้ว่าเด็กไทยใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น โดยร้อยละ 22.8 ใช้เพื่อการเล่นเกม คดีเยาวชนอายุ 15 – 18 ปีกลับเพิ่มขึ้นจาก 26,091 คดี เป็น 31,520 คดีในปี พ.ศ.2557 และกลุ่มเยาวชนอายุ 18 – 25 ปี ยังคงเป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วงจากการมีพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ การดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การตั้งครรภ์ การทำแท้งในแม่วัยรุ่น และอัตราการติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีอัตราการเพิ่มขึ้น และที่สำคัญ คือ การเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมีคดียาเสพติดมากที่สุดจำนวน 16,508 คดี คดีเกี่ยวกับทรัพย์ 7,208 คดี และคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย 3,759 คดี ตามลำดับ

ผลจากการมีพฤติกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กและเยาวชนในปี 2560 มีปัจจัยเสี่ยง 10 ด้าน ได้แก่ ความรุนแรงในการทำร้ายเพิ่มขึ้น แม่วัยใสที่ยังไม่มีสื่อการสอนที่ทันสมัยในการป้องกัน การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษากลุ่มนักเรียนเพิ่มขึ้น การใช้แท็บเล็ตให้กับเด็กตั้งแต่อายุ 2 – 3 ขวบ ส่งผลต่อการพัฒนาสมองในวัยเด็ก เด็กอยู่กับสังคมก้มหน้า 7 – 8 ชั่วโมงต่อวัน ใช้โซเชียลมีเดียมากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง เด็กขาดระเบียบวินัย เน้นการเรียนรู้ในห้องเรียนและติวิชาเพื่อสอบอย่างเข้มงวด จนเกิดภาวะเครียดตามมา มีกลุ่มนักสูบนักดื่มหน้าใหม่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงจากการมีร้านขายเหล้าและบุหรี่รอบสถาบันการศึกษา มีเด็กยากจนกลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มชาติพันธุ์ และจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นเหยื่อแรงงานและโสเภณี ขอทานเพิ่มขึ้น และเด็กไทยเกิดน้อยลงแต่ด้อยคุณภาพ (รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ, 2561)

จากข้อมูลภาพรวมสถานการณ์ปัญหาด้านเด็กและเยาวชนในระดับประเทศสอดคล้องกับในจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ดังนี้

1) **จังหวัดสมุทรสงคราม** มีสถานะความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 15 – 18 ปี ที่อยู่กับครอบครัวยากจน/ยากลำบาก มีที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง / สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม มั่วสุมและทำความรำคาญให้ชาวบ้าน ติดเกม มีความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย และมีความผิดเกี่ยวกับเพศยาเสพติดสัดส่วนใกล้เคียงกัน (พมจ.สมุทรสงคราม, พ.ศ.2560) และการคลอดบุตรในแม่วัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.39 เมื่อเทียบกับหญิงที่คลอดบุตรทั้งหมด ในจำนวนนี้มีหญิงคลอดที่มีอายุระหว่าง 15 – 19 ปี คลอดครรภ์ที่ 2 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.22 ซึ่งสัมพันธ์กับจำนวนการหย่าร้างที่เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ มีพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัวจากการเมาสุราและยาเสพติด

2) **จังหวัดราชบุรี** มีเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ติดเกม เล่นการพนัน มั่วสุม ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว มีฐานะยากจนขาดค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตั้งครรภ์ไม่พร้อมและเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง พบว่า มีอัตราการคลอดในวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2546 - 2550 กล่าวคือ ร้อยละ 48.4 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 65.4 ในปี 2550 จากนั้นเริ่มชะลอตัวลดลงและมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2555–2557 กล่าวคือ ร้อยละ 66.1 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 58.8 ในปี 2556 ร้อยละ 52.9 ในปี 2557 โดยมีสภาพครอบครัวที่หย่าร้าง หัวหน้าครอบครัวประพฤติตนไม่เหมาะสม และมีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว (พมจ.ราชบุรี, พ.ศ.2558)

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาตั้งแต่ปี 2546 – ปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับคนในชุมชน โดยการเสริมสร้างแนวคิดและกระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับแกนนำชุมชนและภาคี

เครือข่ายในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและพื้นที่ใกล้เคียง ควบคู่กับการค้นหาแนวทางการพัฒนากลไกการทำงานในบทบาทพี่เลี้ยงนักวิจัยผ่านการจัดทำแผนที่ทางสังคมและการสร้างรูปธรรมการแก้ปัญหาในพื้นที่เป้าหมาย และเรียนรู้กระบวนการติดตามสนับสนุนผ่านฐานทุนเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ ตลอดจนการถอดความรู้เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ให้สอดคล้องกับกระบวนการวิจัยและกลไกการทำงานและการติดตามสนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ร่วมด้วย ซึ่งเด็กและเยาวชนจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่เชื่อมโยงไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน ศูนย์ประสานงานฯ ตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นดังกล่าว จึงได้ดำเนินโครงการค้นหาวิธีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องต่อการเรียนรู้ทักษะชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชนตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม (สมพร เกตุแก้ว, 2556) โครงการพัฒนาศักยภาพและทักษะการใช้ชีวิตผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (วีรวรรณ ดวงแข, 2556) และโครงการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการคิดของกลุ่มเด็กและเยาวชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี (สุขสันติ์ สำเภา, 2556) เป็นโครงการนำร่องเพื่อการสร้างเสริมทักษะชีวิตในเด็กและเยาวชน ในช่วงปี 2556 – 2558 จนได้ชุดความรู้ในการพัฒนาพี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ช่วงอายุ 13 – 20 ปี ว่า ต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับช่วงชัย เปิดพื้นที่สร้างสรรค์ให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมด้วยตนเอง พี่เลี้ยงทำหน้าที่เป็นโค้ชให้การหนุนเสริมตามความต้องการของเด็กและเยาวชน จึงได้ขยายผลองค์ความรู้ไปสู่การดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อสร้างการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกในช่วงปี 2558 – 2561 ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งในลักษณะของการ Co-funding และ Co-working ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้เป็นตัวเชื่อมการทำงานระหว่างองค์ความรู้ทางวิชาการกับงานพัฒนาเชิงพื้นที่และสร้างกลไกต่างๆ ในการทำงานร่วมกัน ผ่านการพัฒนาที่มีจุดเน้นในการยกระดับประเด็นที่เชื่อมโยงกับการจัดการทรัพยากร ความมั่นคงทางอาหาร และการพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านการเรียนรู้เพื่อสืบสานระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน

โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก มุ่งเน้นการสร้างเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองผ่านการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นของตนเอง โดยการออกแบบกระบวนการให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ผ่านการทดลองทำเรื่องราวต่างๆ ในชุมชนทั้ง 4 จังหวัด ในภูมิภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี และมีพี่เลี้ยงชุมชนช่วยให้ข้อเสนอแนะและหนุนเสริมการดำเนินงานตามที่เด็กและเยาวชนต้องการ โดยไม่ชี้นำหรือครอบงำความคิด ควบคู่กับการบริหารจัดการโครงการของทีม coaching ที่เป็นเจ้าหน้าที่จากศูนย์ประสานงานฯ ตั้งแต่ 1) การประชาสัมพันธ์โครงการ การพัฒนาโครงการ การพิจารณาโครงการ และการกระจายทุน 2) การพัฒนาศักยภาพและกลไกเครือข่ายเด็กและเยาวชน พี่เลี้ยงชุมชน คณะทำงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผ่านการเรียนรู้และการหนุนเสริมเด็กและเยาวชน 3) การบริหารจัดการโครงการตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ให้ทีม coaching สามารถทำงานได้อย่าง one stop service มีการวางแผน ออกแบบกระบวนการสร้างการเรียนรู้ และติดตามหนุนเสริมเครือข่ายเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงได้อย่างสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 4) การจัดทำฐานข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ

ผลการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปีที่ 1 มุ่งเน้นการสร้างพื้นที่รูปธรรมในการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่มีจิตสำนึกพลเมืองในภูมิภาคตะวันตก จำนวน 100 คน พี่เลี้ยงชุมชนจำนวน 20 คน ที่ขับเคลื่อนงานภายใต้ประเด็นอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประเด็นสิ่งแวดล้อม จำนวน 20 โครงการ เด็กและเยาวชนมีการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้น มีทักษะการทำงานเป็นทีม สามารถคิดวิเคราะห์ และเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาในชุมชนได้ในระดับหนึ่ง เกิดการยกระดับองค์ความรู้จากการลงมือทำ และเกิดการจัดการร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชน จนเด็กและเยาวชนเกิดความมั่นใจจากการลงมือทำงาน เกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำความดีเพื่อคนอื่น นอกจากจะช่วยให้ตนเองเปลี่ยนชีวิต ยังทำให้เกิดพลัง คุณค่า ความดีงามร่วมกัน มีการปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมอย่างชัดเจน จากการอยู่ในโลกส่วนตัว เล่นเกมส์ เด็กแว๊น สามารถบริหารจัดการเวลากับการเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับคนภายนอกเพิ่มขึ้น มีการสื่อสารโดยการพูดคุยร่วมกับคนในช่วงวัยต่างๆ ทำให้เห็นความเป็นพลวัตรของชุมชนรอบตัว ที่ล้วนเกี่ยวข้องกับการเกิดทักษะของชีวิต โดยร้อยละ 10 ของเด็กและเยาวชนสามารถขับเคลื่อนงานต่อยอดได้ในปีที่ 2 นอกจากนี้ทีมพี่เลี้ยงชุมชนที่มาจากหลากหลายอาชีพ ร้อยละ 50 มีความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กเพิ่มขึ้น เห็นความสำคัญของบทบาทการให้ข้อเสนอแนะแทนการบอกให้เด็กและเยาวชนทำตามว่า มีคุณค่า สามารถเสริมพลังการเรียนรู้ได้ทุกเรื่องที่รอบตัวเด็กและเยาวชน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนการสอนได้ทุกช่วงชั้น เกิดการขยายผลการสร้างเยาวชนในชุมชนให้ต่อยอดการทำงานของพี่เลี้ยงในชุมชนได้

ผลการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปีที่ 2 มุ่งเน้นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ระบบนิเวศของภาคตะวันตกเพิ่มขึ้น เพื่อเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเรื่องราวต่างๆ รอบตัว ผ่านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรมนับ 1 – 5 ให้ง่าย กระชับ สนุก และสอดคล้องกับช่วงเวลาเรียนและการสอบของเด็กและเยาวชน การสร้างเสริมการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นสำนึกความเป็นพลเมืองผ่านการรู้จักสิทธิและทำหน้าที่ของตนเองจากจุดเริ่มต้นและขยายผลไปสู่การทำความดีเพื่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ การเติมเครื่องมือการวิเคราะห์ชุมชน (แผนที่เดินดิน ผังผู้รู้) เพื่อประกอบการพัฒนาโครงการอย่างสอดคล้องกับทุนทางสังคมที่มีอยู่ การสร้างพี่เลี้ยงที่จำลองมาจากชีวิตจริงในชุมชน จนเกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่มีจิตสำนึกพลเมืองในภูมิภาคตะวันตก จำนวน 125 คน และพี่เลี้ยงชุมชนจำนวน 25 คน ที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ นักพัฒนา และเจ้าหน้าที่ อบต. 6 พื้นที่ (จังหวัดสมุทรสงคราม) ผ่านการเรียนรู้การดำเนินงาน จำนวน 25 โครงการ เด็กและเยาวชนมีการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้น มีทักษะการทำงานเป็นทีม สามารถคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาในชุมชนได้ มีทักษะชีวิต สามารถจัดการเวลาในการเรียนกับการทำโครงการได้ดี มีพัฒนาการเรียนรู้ด้านการนำเสนอและการสื่อสารในรูปแบบที่น่าสนใจและหลากหลาย

จากการนำบทเรียนการดำเนินงานในปีที่ 1 และ 2 มาใช้ในการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปีที่ 3 มุ่งเน้นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้เชื่อมโยงการดำเนินโครงการย่อยไปสู่ระบบนิเวศของภาคตะวันตก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าทันกับกระแสเทคโนโลยีที่เข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ผ่านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรมนับ 1 – 5 ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในชุมชน และเชื่อมโยงกับปฏิทินการเรียนการสอนของเด็กและเยาวชนในทุกช่วงชั้น การสร้างเสริมการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นสำนึกความเป็นพลเมืองผ่านการจัดการตนเอง การมีจิตอาสา ที่นำไปสู่การสร้างสำนึกพลเมือง การเติมเครื่องมือการวิเคราะห์ชุมชน (แผนที่เดินดิน ผังผู้รู้) เพื่อประกอบการพัฒนาโครงการอย่างสอดคล้องกับทุนทางสังคมที่มีอยู่ การพัฒนาศักยภาพของพี่เลี้ยงเพื่อให้เรียนรู้การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จนเกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่มีจิตสำนึกพลเมืองในภูมิภาคตะวันตก จำนวน 125 คน และพี่เลี้ยงชุมชนจำนวน 41 คน ที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ นักพัฒนา ที่ผ่านการเรียนรู้การดำเนินงาน จำนวน 22 โครงการ เด็กและเยาวชนมีการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้น มีทักษะการทำงานเป็นทีม สามารถคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาในชุมชนได้ มีทักษะชีวิต สามารถจัดการเวลาในการเรียนกับการทำโครงการได้ดี มีพัฒนาการเรียนรู้ด้านการนำเสนอ การใช้เทคโนโลยีในการจัดทำสื่อ และการสื่อสารในรูปแบบที่น่าสนใจและหลากหลายผ่านช่องทางเฟซบุค แฟนเพจ และไลน์กลุ่ม

นอกจากนี้ยังมีการยกระดับการสร้างกลไกคณะทำงานและภาคีเครือข่ายให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันไปตั้งแต่ต้นน้ำ – ปลายน้ำ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและการนำเสนอผลงานของเครือข่ายเด็กและเยาวชน จนเกิดการลงนามความร่วมมือระหว่างมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ จังหวัดเพชรบุรี และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา จำนวน 5 โครงการ / ปี ในปีที่ 2 และเข้าร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในวิชาศิลปากรสร้างสรรค์ในปีที่ 3 และเป็นแหล่งเรียนรู้ดูงานให้กับภาคีเครือข่ายที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการพัฒนาศักยภาพและสร้างทีม Coaching ที่มีสำนึกพลเมืองอย่างต่อเนื่อง สามารถทำงาน one stop service ได้ เกิดระบบการบริหารจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ วางแผนและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างสนุก น่าสนใจ และเรียนรู้ได้ทุกช่วงชั้น สามารถติดตามหนุนเสริมให้โครงการดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนผ่านของทีมงาน เป็นตัวกลางเชื่อมประสานให้ทุกกลไกสามารถขับเคลื่อนงานได้ภายใต้ทุนทางสังคมที่มีให้เกิดการต่อยอดและยกระดับหมุนเป็นเกลียวความรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนนำร่องการสร้างกลไกการเรียนรู้ของเครือข่ายเด็กและเยาวชนในระดับชุมชน กลไกการขับเคลื่อนเข้าสู่สถาบันการศึกษา และกลไกการขับเคลื่อนงานโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในจังหวัดสมุทรสงคราม ครอบคลุมพื้นที่ 9 ตำบล 3 อำเภอ ก่อนที่จะขยายผลไปสู่จังหวัดอื่น ผลจากการดำเนินงานที่มีเป้าหมายชัดเจน เรียนรู้ และลงมือทำอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมจากการมีส่วนร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของทุกฝ่าย จนเกิดพลเมืองที่เอาธุระกับชุมชนและบ้านเมืองอย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากประสบการณ์ทำงานในระยะที่ผ่านมาของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามทำให้เห็นบทเรียนและชุดความรู้ที่สำคัญในการสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในภูมิภาคตะวันตก แต่เนื่องจากพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามเป็นพื้นที่ๆ เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงในเรื่องของพฤติกรรมเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการขาดภูมิคุ้มกันในการดูแลตนเอง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สังคมที่อยู่ใกล้เมืองใหญ่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องสร้างให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทำให้ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฯ เลือกที่จะขับเคลื่อนงานในพื้นที่ในจังหวัดสมุทรสงคราม ในการพัฒนาคนทำงานและเครือข่ายคนทำงานเด็กและเยาวชน ผลักดันไปสู่การสร้างให้เกิดกลไกคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งในระดับตำบล ระดับอำเภอและระดับจังหวัด นอกจากนี้ยังเชื่อมผสานการทำงานไปสู่จังหวัดราชบุรีซึ่งเป็นจังหวัดใกล้เคียงเพื่อขยายผลการทำงานให้เกิดการเชื่อมโยงประสานกลุ่มเครือข่ายคนทำงานเด็กและเยาวชนต่อไปในอนาคต

แต่ก่อนที่จะมีการขับเคลื่อนการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน จำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ควบคู่กับการสร้างความสัมพันธ์และสานเครือข่ายในการขับเคลื่อนให้เกิดโครงการวิจัยเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมพลังเด็กและเยาวชนและการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีในอนาคต ซึ่งต้องทำให้เด็กและเยาวชน มีสำนึกความเป็นพลเมือง เกิดจิตอาสา รู้จักสังคมชุมชนของตน มีความรับผิดชอบ เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสังคมไทย สามารถวิเคราะห์แยกแยะปัญหาโดยใช้ศักยภาพของตนเพื่อร่วมแก้ปัญหาของชุมชนที่เกิดจากสำนึกของความเป็นพลเมืองที่ดีและมีจิตอาสาและสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดในการจัดการและแก้ปัญหา ควบคู่กับการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานร่วมกันกับสถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองทางสังคมร่วมกันอย่างเป็นระบบจากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนโครงการ

“การรวบรวมข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนและสานพลังเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างพลังพลเมืองของเด็กและเยาวชนโดยการเรียนรู้ท้องถิ่นและภูมิสังคมผ่านกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อยกระดับความรู้ในการจัดการท้องถิ่น และนำไปสู่การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ร่วมกันของทุกภาคส่วนในชุมชน”

เป้าหมายโครงการ

เป้าหมายของโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ครั้งนี้ ถือเป็นการศึกษาข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วมในการสานเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่ ที่จะมุ่งเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเยาวชน ให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมสร้างความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีจิตสาธารณะ ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ (Active Citizen) มีบทบาทในการดูแลตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนท้องถิ่นในอนาคต โดยผ่านการเรียนรู้และการเสริมสร้างศักยภาพ ภายใต้การทำกิจกรรมเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการวางกลไกการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ร่วมกันอย่างเป็นระบบของทุกภาคส่วนในชุมชน

1.2 คำถามวิจัย

ข้อมูลถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีในการจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ควรมีข้อมูลและกลไกการขับเคลื่อนเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน
2. เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 10 โครงการ และพื้นที่จังหวัดราชบุรี 5 โครงการ

1.4 ขอบเขตพื้นที่

จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี ที่มีพี่เลี้ยงที่มีศักยภาพที่จะดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน และเครือข่ายนักวิจัยดำเนินโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงครามและพื้นที่ใกล้เคียง

1.5 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชน อายุ 15 – 25 ปี ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี
2. พี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู อาจารย์ และนักพัฒนาที่อยู่ในพื้นที่ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี
3. เจ้าหน้าที่ทีมโค้ชจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
4. ภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี ได้แก่ เครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผู้รู้ในพื้นที่ เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด คณะทำงานด้านเด็กและเยาวชนในโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก เป็นต้น

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชุมทีมวิจัย
2. ทบทวนเอกสารและวรรณกรรมวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. จัดเวทีความเข้าใจและร่วมกันจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) เพื่อวางกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในพื้นที่
4. จัดเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่
5. จัดเวทีการพัฒนาโครงการชุดประเด็นเด็กและเยาวชนร่วมในพื้นที่
6. การลงพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัยชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่

7. จัดเวทีพิจารณาโครงการ

8. จัดทำรายงานผลการวิจัย

<u>ประเด็นศึกษา</u>

1. ศึกษาสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ภูมิสังคมภาคตะวันตก

1.1 เวทีพัฒนาโจทย์วิจัยชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อเรียนรู้ระบบภูมินิเวศของภาคตะวันตก การค้นหาทุนชุมชน ผู้รู้ และสถานการณ์ปัญหาที่มีในแต่ละพื้นที่ดำเนินการ เพื่อทำความรู้จักชุมชนท้องถิ่นของตนเองเชื่อมโยงสู่ภูมิสังคมภาคตะวันตกได้อย่างสอดคล้องกับบริบทพื้นที่

1.2 เวทีพัฒนาโครงการชุดประเด็นเด็กและเยาวชนร่วมในพื้นที่ เพื่อนำทุนชุมชนและสถานการณ์ปัญหาที่มีในชุมชนมาพัฒนาโจทย์วิจัย กำหนดเป้าหมายโครงการ ออกแบบกระบวนการดำเนินงาน กิจกรรมและงบประมาณที่ใช้ดำเนินโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นภายในระยะเวลา 1 ปี ผ่านการใช้เครื่องมือการบริหารจัดการโครงการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยให้ดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จ ภายใต้การใช้งบประมาณดำเนินกิจกรรมที่มีประโยชน์สูงสุด

1.3 การลงพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัยชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อลงสร้างความเข้าใจและติดตามหนุนเสริมการเขียนข้อเสนอโครงการให้มีประสิทธิภาพโดยทีมโค้ชจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับทีมวิจัยในพื้นที่

1.4 การสรุปบทเรียนการศึกษาสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ เพื่อนำไปปรับใช้กับการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยต่อไป

2. จัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน

2.1 เวทีสร้างความเข้าใจและจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) วางกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในพื้นที่ โดยการสรุปผลการดำเนินงานประเด็นเด็กและเยาวชนภายใต้โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี และเชื่อมโยงสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานประเด็นเด็กและเยาวชนผ่านการดำเนินโครงการการสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานชุดประเด็นเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก

2.2 เวทีพิจารณาโครงการ เพื่อเชิญแกนนำกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนมามีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการ เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันตั้งแต่ช่วงต้นน้ำ – กลางน้ำ – ปลายน้ำ

1.7 ระยะเวลาดำเนินงาน

9 เดือน (ระหว่าง 1 กันยายน 2561 – 31 พฤษภาคม 2562)

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ผลผลิต (Output) (*ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการ*)

<u>เชิงการวิจัย</u>

1. เกิดข้อมูลที่นำไปใช้ในการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นชุดประเด็นเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจาก สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 15 โครงการ ภายในระยะเวลา 3 – 5 เดือน เป็นการสร้างนวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัยอย่างเป็นระบบ

2. เกิดชุดความรู้ในการพัฒนาพี่เลี้ยงตัวคูณที่ได้จากการพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมดำเนินงานกับเด็กและเยาวชนในแต่ละพื้นที่ อย่างน้อย 1 – 2 คน / โครงการ

<u>เชิงการพัฒนา</u>

1. เกิดการขยายผลกระบวนการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองนำไปสู่การสร้างจิตสาธารณะและกระตุ้นสำนึกการเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชนในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเต็มรูปแบบ

2. เกิดการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ทั้งจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ช่วงต้นน้ำ

1.8.2 ผลลัพธ์ (Outcome) *(ผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับจากผลผลิตของการดำเนินโครงการ)*

1. ได้ชุดความรู้ในการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นชุดประเด็นเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจาก สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 15 โครงการ ภายในระยะเวลา 3 – 5 เดือน และการพัฒนาพี่เลี้ยงตัวคูณที่ได้จากการพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมดำเนินงานกับเด็กและเยาวชนในแต่ละพื้นที่ อย่างน้อย 1 – 2 คน / โครงการ

2. ทราบการขยายผลกระบวนการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองนำไปสู่การสร้างจิตสาธารณะและกระตุ้นสำนึกการเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชนในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเต็มรูปแบบ

3. ทราบกระบวนการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ทั้งจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ช่วงต้นน้ำ

1.8.3 ผลกระทบ (Impact) *(ผลที่ตามมาจากการดำเนินโครงการและการใช้ประโยชน์โครงการ)*

1. เกิดการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ทั้งจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ช่วงต้นน้ำ – กลางน้ำ – ปลายน้ำ

2. เกิดพี่เลี้ยงตัวคูณในพื้นที่อย่างน้อย 5 – 10 คน ที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ นักพัฒนา และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีต่อไป

3. เกิดการสร้างความร่วมมือและขยายผลการดำเนินงานเพื่อสร้างกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

4. พี่เลี้ยงของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมีการขยายผลการสร้างกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชน การสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชน และพี่เลี้ยงในพื้นที่ โดยการนำรูปแบบมาปรับใช้กับการดำเนินงานของศูนย์วิจัยนวัตกรรมชุมชนภาคตะวันตก

1.9 ทีมวิจัย

1.	นายชิษนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ทีมวิจัย (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม)
2.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ทีมวิจัย (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม)
3.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ทีมวิจัย (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม)
4.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ทีมวิจัย (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม)
5.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ทีมวิจัย (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม)
6.	นายสุจินดา	อิ่มเกียรติ	ทีมวิจัย (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม)
7.	ตัวแทนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี		
8.	ตัวแทนจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์		

<u>ที่ปรึกษาโครงการ</u>

1.	นางปันนัดดา	วงศ์ภูมิ	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม
2.	รศ.ดร.พิทักษ์	ศิริวงศ์	รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
3.	นายเดช	พุ่มคชา	นักพัฒนาอิสระ
4.	นางสาวอนุสรณ์	ไชยพาน	นักพัฒนาอิสระ

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยภายใต้โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี มีเป้าหมายเพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วมในการสานเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่ ที่จะมุ่งเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเยาวชน ให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมสร้างความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีจิตสาธารณะ ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ (Active Citizen) มีบทบาทในการดูแลตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนท้องถิ่นในอนาคต โดยผ่านการเรียนรู้และการเสริมสร้างศักยภาพ ผ่านการทำกิจกรรมเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการวางกลไกการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ร่วมกันอย่างเป็นระบบของทุกภาคส่วนในชุมชน ซึ่งมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วน คือ

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศไทย

2.1.2 แนวคิดเรื่องกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 โครงการรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู (ภาสกร บัวศรี, 2558)

2.2.2 โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม, 2561)

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

ในการดำเนินงานโครงการวิจัยนี้ มีแนวคิดที่คณะผู้วิจัยเลือกนำมาใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป ดังนี้ 2 แนวคิดหลัก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 แนวคิดกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศไทย

ภาสกร บัวศรีและคณะ (พ.ศ.2558) ได้กล่าวถึงกลไกคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศไทย จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 8 มีรายละเอียดกลไกในการพัฒนาคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

2.1.1.1 กลไกระดับชาติ ประกอบด้วยหลายส่วน ดังต่อไปนี้

1) กฎหมายและกลไกที่ดำเนินการป้องกันเด็ก เยาวชน และครอบครัว

(1) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) เป็นสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ได้รับความเห็นชอบมากที่สุดในโลก ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในปี พ.ศ. 2535 โดยอนุสัญญาฉบับนี้ระบุรายละเอียดของสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ไว้ว่า ทุกประเทศต้องรับประกันเด็กในประเทศของตนใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) สิทธิที่จะมีชีวิตรอด 2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา 3) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง 4) สิทธิในการมีส่วนร่วม โดยทุก ๆ 5 ปี แต่ละประเทศจะต้องจัดทำรายงานความก้าวหน้าเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิเด็ก

(2) พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 โดยคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นฝ่ายเลขานุการ และมีสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชนในการเสนอข้อคิดเห็นในนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน

(3) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มีกลไกการบังคับใช้กฎหมายคือ คณะกรรมการการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ และมีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

(4) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) เป็นหน่วยงานดำเนินงานตามกฎหมาย และมีคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ (กยค.) ซึ่งตั้งโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

(5) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปราม รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินการตามกฎหมาย มีคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน มีหน้าที่ในการกำกับการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ และมาตรการ และกำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามกฎหมาย

2) กฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ การป้องกันควบคุมปัจจัยเสี่ยง

(1) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสานักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

(2) พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ดำเนินการโดยกรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(3) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ดำเนินการโดย สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(4) พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดีทัศน์ พ.ศ. 2551 คณะกรรมการภาพยนตร์และวีดีทัศน์แห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นฝ่ายเลขานุการ

(5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดำเนินการโดย กระทรวงศึกษาธิการ

3) แผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว ได้แก่

(1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555 – 2559 ได้นำเสนอแนวคิดในการพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีภูมิคุ้มกันในการดาเนินชีวิตและปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณลักษณะคนให้มีจิตสาธารณะ 5 ประการ ประกอบด้วย 1) จิตแห่งวิทยาการ ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็น ทำเป็น 2) จิตแห่งการสังเคราะห์ คือ การสั่งสม ต่อยอด และสร้างนวัตกรรมความรู้ 3) จิตแห่งการสร้างสรรค์ ที่เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถสร้างได้ด้วยการหมั่นฝึกฝน 4) จิตแห่งความเคารพ หมายถึง การเปิดใจกว้างพร้อมรับฟังทุกความคิดเห็น และ 5) จิตแห่งคุณธรรม คือ มีความรู้คู่คุณธรรมนำการพัฒนา

(2) แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2555 – 2559 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 โดยมีเป้าหมายหลักให้เด็กและเยาวชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีความแข็งแรงทางร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสำนึกความเป็นพลเมือง กล้าคิดและกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ตามวิถีประชาธิปไตย และมีความสุข โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบประสานและติดตามและเกิดการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว

2.1.1.2 กลไกระดับท้องถิ่น

กลไกระดับท้องถิ่นประกอบด้วยหลายส่วน อาทิ

1) กลไกโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นผู้ประสานงานและเป็นเลขานุการ ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด

และ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล และศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เป็นต้น

2) กลไกด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ

3) กลไกด้านการเยียวยา ให้คำปรึกษา โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ ศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล เป็นต้น

4) กลไกประชาคมด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในพื้นที่

จากการศึกษากลไกในการพัฒนาคุ้มครองเด็กและเยาวชนพบว่า มีทั้งกลไกที่เป็นระดับชาติที่เป็นกฎหมายและแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง กลไกระดับท้องถิ่นที่หมายถึงหน่วยงานในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับกลไกระดับชุมชนซึ่งหมายรวมถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับตำบล ซึ่งในโครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก จะต้องดึงทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่ตามทุนเดิมที่มีในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

จังหวัดสมุทรสงครามมีกลไกการขับเคลื่อนงานร่วมกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นการต่อยอดการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกปีที่ 2 ในการสร้างสำนึกพลเมืองไปสู่การดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน ขณะที่ผู้สูงอายุก็ช่วยถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและสอนทักษะชีวิตในการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชนเป็นการช่วงเติมเต็มช่องว่างระหว่างวัย และแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งหรืออยู่อาศัยโดยลำพังในชุมชน รวมทั้งเชื่อมโยงกระบวนการดำเนินงานสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลชุมชนท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนเข้าเป็นกิจกรรมในกลไกสภาเด็กและเยาวชนของ 9 ตำบล ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดเพชรบุรีมีกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ จังหวัดเพชรบุรี กับมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและอาจารย์พี่เลี้ยง 5 โครงการ/ปี แบ่งเป็นงบประมาณสนับสนุนโครงการละ 20,000 บาท และการบริหารจัดการ รวมทั้งสิ้น 200,000 บาท/ปี ซึ่งจากการที่นักศึกษาลงเรียนรู้การทำงานร่วมกับชุมชน ทำให้เกิดสำนึกพลเมือง ตระหนักและลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย ได้แก่ การจัดการจราจรในบริเวณหลังหมาวิทยาลัย การแบ่งปันจักรยานจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง การจัดการน้ำทิ้งในมหาวิทยาลัยอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นต้น ซึ่งเป็นกลไกที่สถาบันการศึกษาลุกขึ้นมาดูแลชุมชนสังคมร่วมกัน

จังหวัดราชบุรีมีกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรีที่ดำเนินงานภายใต้โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ต่อเนื่อง สามารถพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนและครูพี่เลี้ยงที่กระตุ้นให้เด็กในระดับอาชีวศึกษากล้าคิด กล้าแสดงออก และบอกตนเองชัดเจนได้ว่ามีเป้าหมายในชีวิตอย่างไร หลังจากลงไปเรียนรู้กับชุมชนรอบข้างวิทยาลัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนและแบ่งปันความรู้ทางด้านการเกษตรไปสู่การทำงานจริงร่วมกับชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดการขยายผลไปสู่การจัดทำเรื่องความปลอดภัยทางถนนในวิทยาลัยร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ร่วมด้วย สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเป็นสถาบันการศึกษาอีกแห่งหนึ่งที่นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 2 ปี ต่อเนื่อง ทำให้นักศึกษาคณะครุศาสตร์มีแรงบันดาลใจในการคิดค้นการสอนภาษาไทยให้กับเด็กในชุมชนด้วยวิธีการที่ง่าย จนเกิดความมั่นใจและรักอาชีพครูจากการได้สัมผัสทักษะจากชีวิตจริง

จังหวัดสุพรรณบุรีมีกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สถาบันสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้นำความรู้ที่ได้จากการขับเคลื่อนงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกไปเป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อสร้างกลไกเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้โครงการการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลพลับพลาไชยในการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย อำเภออู่ทอง และโครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ระยะเวลาดำเนินงาน 20 เดือน (1 เมษายน 2560 – 30 พฤศจิกายน 2561) ปัจจุบันเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเชื่อมโยงงานวิจัยเข้าไปปรับใช้ในกลไกสภาเด็กและเยาวชนทั้ง 2 พื้นที่ รวมทั้งขับเคลื่อนงานวิจัยอย่างมีส่วนร่วมไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบในการสร้างความปลอดภัยทางถนนร่วมด้วย

จากการรวบรวมข้อมูลของทั้ง 4 พื้นที่ ล้วนมีกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่เชื่อมโยงในระดับท้องถิ่นได้ และเมื่อเห็นรูปธรรมการดำเนินงานในพื้นที่ และสามารถผลักเข้าสู่นโยบายการคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศไทยในระดับชาติผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกลุ่มคนที่สำคัญ คือ ครอบครัว ผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชน พระ ครู อาจารย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ นักวิชาการทางด้านการศึกษา / เด็กและเยาวชน เป็นต้น ที่เป็นกลไกเด็กและเยาวชนที่โครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ต้องชักชวนเข้าร่วมเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้ง 8 โครงการ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมเป็นกลไกเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นต่อไป

2.1.2 แนวคิดเรื่องกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ประกอบด้วยการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ ซึ่งทักษะต่างๆ เหล่านี้จำเป็น ต่อการเผชิญหน้ากับความท้าทายที่ซับซ้อน การดำเนินงานโครงการที่ต้องการความร่วมมือจากทีมงานและผู้อื่น การจัดการปัญหาที่ต้องการวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบใหม่และแตกต่างอย่างสิ้นเชิง ซึ่งทักษะเหล่านี้ไม่สามารถหาอ่านได้จากหนังสือและการจดจำ แต่จะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝนจากสถานการณ์จำลองและกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องอาศัยทักษะเหล่านี้ในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (วิจารณ์ พานิช, 2555)

แนวคิดเรื่อง “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการรวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า “เครือข่าย P21” (Bellanca and Brandt, 2010) เพื่อให้เยาวชนมีการปรับตัวและมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วย 3 ทักษะ สำคัญได้แก่

1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มุ่งเน้นให้เกิดความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ และแก้ปัญหาการสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

2) ทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีเป้าหมายของชีวิตและความมุ่งมั่น เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีศักยภาพการผลิตและยอมรับการตรวจสอบ มีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ

3) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร เทคโนโลยี มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการ เชื่อมโยง ประเมินและสร้างสารสนเทศ รวมถึงการประยุกต์ใช้เรื่องจริยธรรมและกฎหมายกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้

ดังนั้นวิถีการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงส่งเสริมให้มีเด็กมีทั้งทักษะการใช้ชีวิต (life skill) และทักษะการเรียนรู้ (learning skill) สิ่งใหม่ๆ ร่วมกัน ระหว่างสาระวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาแม่และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐและความเป็นพลเมืองที่ดีแล้ว เป็นต้น และยังต้องเรียนรู้เกี่ยวกับโลก ความรู้ด้าน

การเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ การเป็นพลเมืองที่ดี ด้านสุขภาพร่วมด้วย ผ่านเครื่องมือที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ไปสู่ทักษะการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ (Project Based Learning : PBL) ให้กับเด็ก ทั้งการขึ้นโจทย์ ค้นคว้าหาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน ตรวจสอบ เรียนรู้โดยการลงมือทำจริง การนำเสนออย่างสร้างสรรค์ ฝึกการทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการสรุปบทเรียนหลังการเรียนรู้เพื่อต่อยอดและยกระดับความรู้ โดยครูมีหน้าที่เป็นโค๊ชในการเรียนรู้เท่านั้น ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะครบทุกด้านผ่านการใส่เงื่อนไขลงไป ส่งเสริมทั้งจิตใจ อารมณ์ สังคม และกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ เป็นการเรียนรู้นอกกรอบ ที่มุ่งเน้นความสนใจกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการหาคำตอบโดยการฝึกทำโครงการ ส่งเสริมการมีวิจารณญาณก็จะช่วยให้สังคมมีการยกระดับได้

โครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกได้มีการนำกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้กับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นทั้งด้านทุนชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม และศิลปวัฒนธรรมประเพณีในภูมิสังคมภาคตะวันตก 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม เพชรบุรี สุพรรณบุรี และจังหวัดราชบุรี ที่มีความเชื่อมโยงในระบบนิเวศลุ่มน้ำและทรัพยากรชายฝั่งให้กับเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมโครงการร่วมด้วยในกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยและพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นโครงการย่อย 15 โครงการในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

นอกจากนี้ โครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ยังได้มีการประเมินผลคุณสมบัติของเยาวชนและพี่เลี้ยงในพื้นที่ที่ผ่านการเข้าร่วมดำเนินโครงการวิจัยโดยอ้างอิงจากมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก (พ.ศ.2561) โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาเป็นตัวชี้วัด ดังนี้

เกณฑ์ในการประเมินเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงหลังเข้าร่วมดำเนินงาน

โครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก

คุณสมบัติของเยาวชน	คุณสมบัติของพี่เลี้ยง (โค้ช)
1. การสื่อสารและเท่าทันสื่อ 2. มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คือวิจารณญาณ 3. มีสำนึกความเป็นพลเมือง 4. รู้จักตนเอง 5. รู้จักชุมชนถิ่นเกิด เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของชุมชน สังคม และโลก 6. มีทักษะการทำงาน ทักษะสังคม	1. การฟัง การตั้งคำถาม 2. วิเคราะห์พัฒนาการการเรียนรู้ 3. สามารถเติมเต็มความรู้ให้เยาวชน 4. การสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยี 5. สร้างแรงบันดาลใจ 6. ทักษะการบริหารจัดการโครงการ 7. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนการทำงานเยาวชนได้
ส่งผลต่อลักษณะนิสัยที่แสดงออก ดังนี้ 1) **ต่อตนเอง** คือ สามารถควบคุมตนเอง รู้ใจตนเอง รู้ชั่วดี ใฝ่เรียนรู้ ตรงต่อเวลา มีความเพียร มีปัญญาตัดสินปัญหา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและงาน และรู้หน้าที่ มีวินัย สามารถจัดการตนเองได้ 2) **ต่อผู้อื่น** คือ เกิดจิตอาสา แบ่งปัน ไม่เห็นแก่ตัว คิดถึงใจเขาใจเรา กตัญญู เมตตา กรุณา มีคุณธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบต่อส่วนรวม	

ทีมวิจัยคาดหวังว่า เมื่อทีมวิจัยย่อย 15 โครงการ ที่ผ่านการพัฒนาโครงการและได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเป็นระยะเวลา 12 เดือน จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นแล้ว จะต้องมีคุณสมบัติดังกล่าวด้านใดด้านหนึ่งร่วมด้วย เพื่อร่วมกันสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กในระดับชุมชนท้องถิ่นร่วมกันให้มีพื้นที่สร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรม ควบคู่กับมีพี่เลี้ยงในพื้นที่ติดตามหนุนเสริมอย่างใกล้ชิด เพื่อการสนับสนุนการสร้างกลไกร่วมกันทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องในระยะต่อไป

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 โครงการรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู (ภาสกร บัวศรี, 2558)

โครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก มีการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้โครงการรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู (ภาสกร บัวศรี, 2558) พบว่า มี 4 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบกลไกชุมชนระดับตำบลที่มีผู้นำชุมชนเป็นแกนหลักในการประสานงาน 2) รูปแบบการพัฒนากลไกชุมชนแบบส่วนร่วมผ่านกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน 3) รูปแบบการพัฒนากลไกชุมชนกึ่งเมืองด้วยแนวคิดบ้านวัด โรงเรียน บวกกับภาคีหน่วยงานในพื้นที่ และ 4) รูปแบบการพัฒนากลไกชุมชนในเขตเทศบาลตำบล การก่อรูปของกลไกชุมชนแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ แต่จะมีความคล้ายคลึงกันในการกระบวนการพัฒนากลไก ซึ่งเริ่มต้นจากการค้นหาผู้เกี่ยวข้องมาร่วมกันทำงาน มีการพัฒนากลไกผ่านการร่วมกันศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ร่วมกันออกแบบการทดลองปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ร่วมกัน ติดตามประเมินผลการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งผลการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดรูปแบบการทำงานกลไกที่สอดคล้องกับพื้นที่ของตนเองและเป็นกลไกที่ทำงานต่อเนื่องยั่งยืน นอกจากนี้จากการประเมินผลการพัฒนาเด็กและเยาวชนของกลไกในแต่ละพื้นที่พบว่า เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น เกิดกลุ่มเยาวชนที่จะเป็นหน่วยกลไกในการเชื่อมประสานให้เยาวชนเข้ามาทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ร่วมกันอย่างต่อเนื่องซึ่งนำไปสู่การลดปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้

2.2.2 โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม, 2561)

นอกจากนี้โครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกยังได้มีการทบทวนโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก (ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม, 2561) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีสำนึกพลเมืองผ่านการเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ขั้นตอนหลัก คือ

1) การออกแบบกระบวนการและการสื่อสารประชาสัมพันธ์โครงการ มีการรับสมัครเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี ร่วมกับพี่เลี้ยง 1 คน เข้าร่วมโครงการ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย รวมระยะเวลาดำเนินการ 2 เดือน

2) การจัดเวทีเติมความรู้เรื่องภูมินิเวศของภาคตะวันตก การค้นหาทุนชุมชน ผู้รู้ที่จะให้ข้อมูล และสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ (กิจกรรมนับ 1) เพื่อนำไปสู่การจัดเวทีการพัฒนาโจทย์วิจัย / การพัฒนาโครงการอย่างสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการโครงการอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนตามแนวคิดและกระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (กิจกรรมนับ 2) รวมทั้งนำเอกสารโครงการเข้าสู่เวทีการพิจารณาจากคณะกรรมการ การปรับข้อเสนอโครงการ และเวทีการเติมเรื่องสำนึกพลเมืองและการทำสัญญาโครงการ (กิจกรรมนับ 3) รวมระยะเวลาดำเนินการ 3 เดือน

3) การดำเนินงานตามข้อเสนอโครงการของแต่ละพื้นที่ เมื่อดำเนินงานไปครึ่งทางก็กลับมาจัดเวทีสรุปบทเรียนการดำเนินงานเพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้และเตรียมทำสื่อสร้างสรรค์เผยแพร่การดำเนินงานของแต่ละโครงการ (กิจกรรมนับ 4) รวมระยะเวลาดำเนินการ 5 เดือน

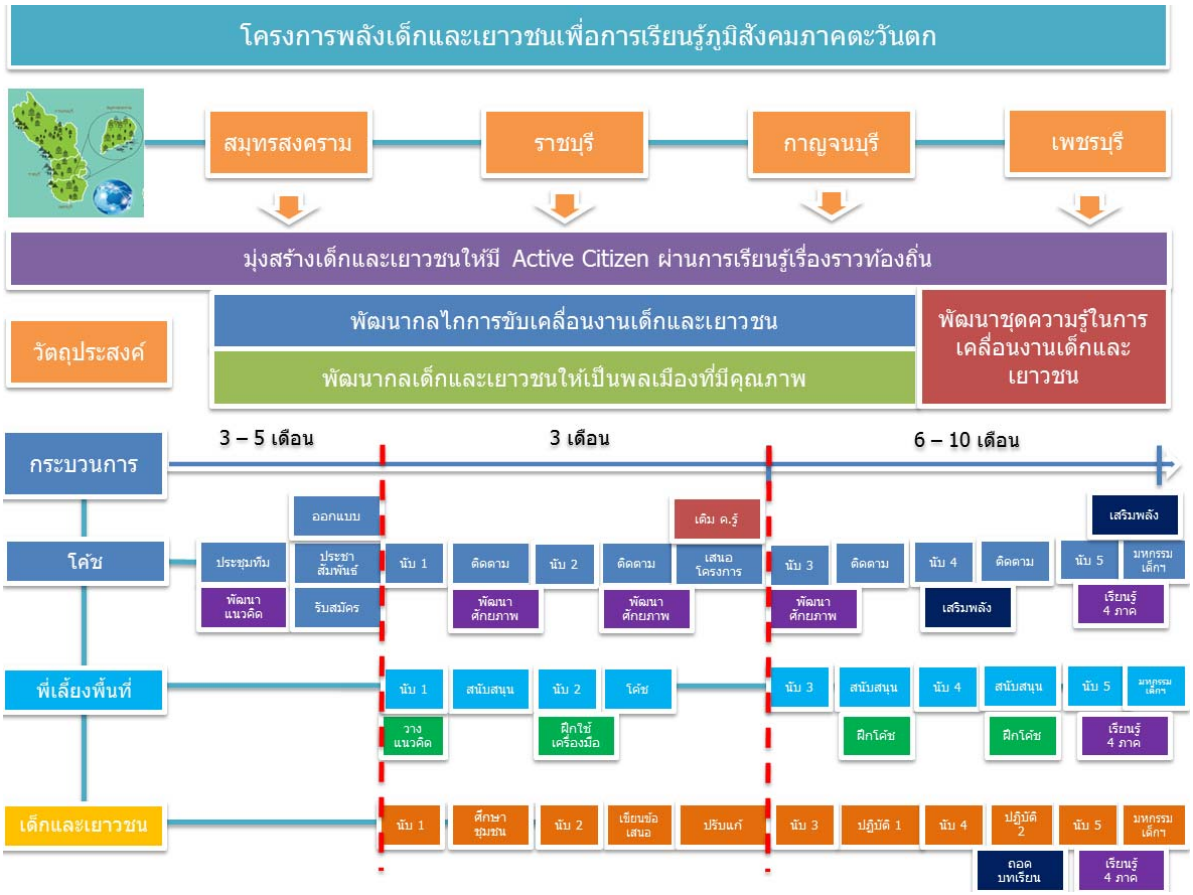

ที่มา : โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก, 2561

โดยในขั้นตอนที่ 1 – 2 จะมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับกลไกเดิมที่ดำเนินงานในปี 1 – 3 อย่างต่อเนื่อง / พี่เลี้ยงของแต่ละโครงการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ทุกเวที ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของโครงการ และช่วงเวลาที่เหลืออีก 2 เดือน จะมีทีมเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิสยามกัมมาจลน์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ลงมาถอดบทเรียนทั้งทีมโค้ช ทีมเด็กและเยาวชน และทีมพี่เลี้ยงเพื่อจัดทำหนังสือเผยแพร่ให้กับทุกภาคส่วนและใช้ประกอบการนำเสนอในงานมหกรรมการเรียนรู้ที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้ออกแบบและจัดงานปีละ 1 ครั้ง (กิจกรรมนับ 5) รวมทั้งถอดบทเรียนทีมโค้ชทั้งในช่วงต้นน้ำ - กลางน้ำ – ปลายน้ำ เพื่อปรับกระบวนการออกแบบกิจกรรมให้กับทีมโค้ชได้มีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ที่ผ่านมา พบว่า กิจกรรมในขั้นตอนที่ 1 – 2 นั้น สามารถสร้างการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เด็กเกิดสำนึกพลเมืองและสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณได้ จนเกิดเป็นนวัตกรรมการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนั้นโครงการการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก จึงได้นำขั้นตอนดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาโจทย์วิจัยและพัฒนาโครงการในพื้นที่ภูมิสังคมภาคตะวันตกให้เกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นโครงการใหม่ในชุดประเด็นเด็กและเยาวชน จำนวน 15 โครงการของพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ภายในระยะเวลา 5 เดือน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลาสั้นลงกว่าการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นรายโครงการ ช่วยลดระยะเวลาในการติดตามหนุนเสริม และได้โครงการวิจัยที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นภายในเวลาที่จำกัด จนเกิดเป็นนวัตกรรมการใช้เครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และส่วน 5 เดือนในช่วงการปฏิบัติการเป็นการย่อรูปงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้สั้น กระชับ และง่ายต่อกลุ่มเป้าหมาย แต่สำหรับโครงการนี้ โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้ง 15 โครงการใหม่ จะมี

ระยะเวลาการดำเนินงาน 12 เดือน เต็มรูปแบบ เพื่อขยายในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างกลไกการป้องกันในสังคมอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เมื่อนำขั้นตอนการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก มาผนวกรวมกันกับโครงการรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู จากกรณีตัวอย่าง 4 พื้นที่ของจังหวัดหนองบัวลำภู ภายใต้บริบทชุมชน เมือง และเขตเทศบาล สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาโจทย์วิจัย / โครงการ เพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ การสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานชุดประเด็นเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกและนำไปสู่การคุ้มครองทางสังคมร่วมกันของทุกภาคส่วนในชุมชน เพื่อให้เห็นการสร้างและพัฒนากลไกอย่างมีส่วนร่วมของแต่ละชุมชนในอนาคต ตลอดจนเป็นการยกระดับความรู้เรื่องการสร้างสำนึกพลเมืองและสรุปบทเรียนจากการขับเคลื่อนโครงการไปสู่การคุ้มครองทางสังคมอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน สู่การสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณในพื้นที่ที่มาจากหลายภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอย่างบูรณาการร่วมกันในพื้นที่ดังกรอบแนวคิดต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่ภูมิสังคมภาคตะวันตก

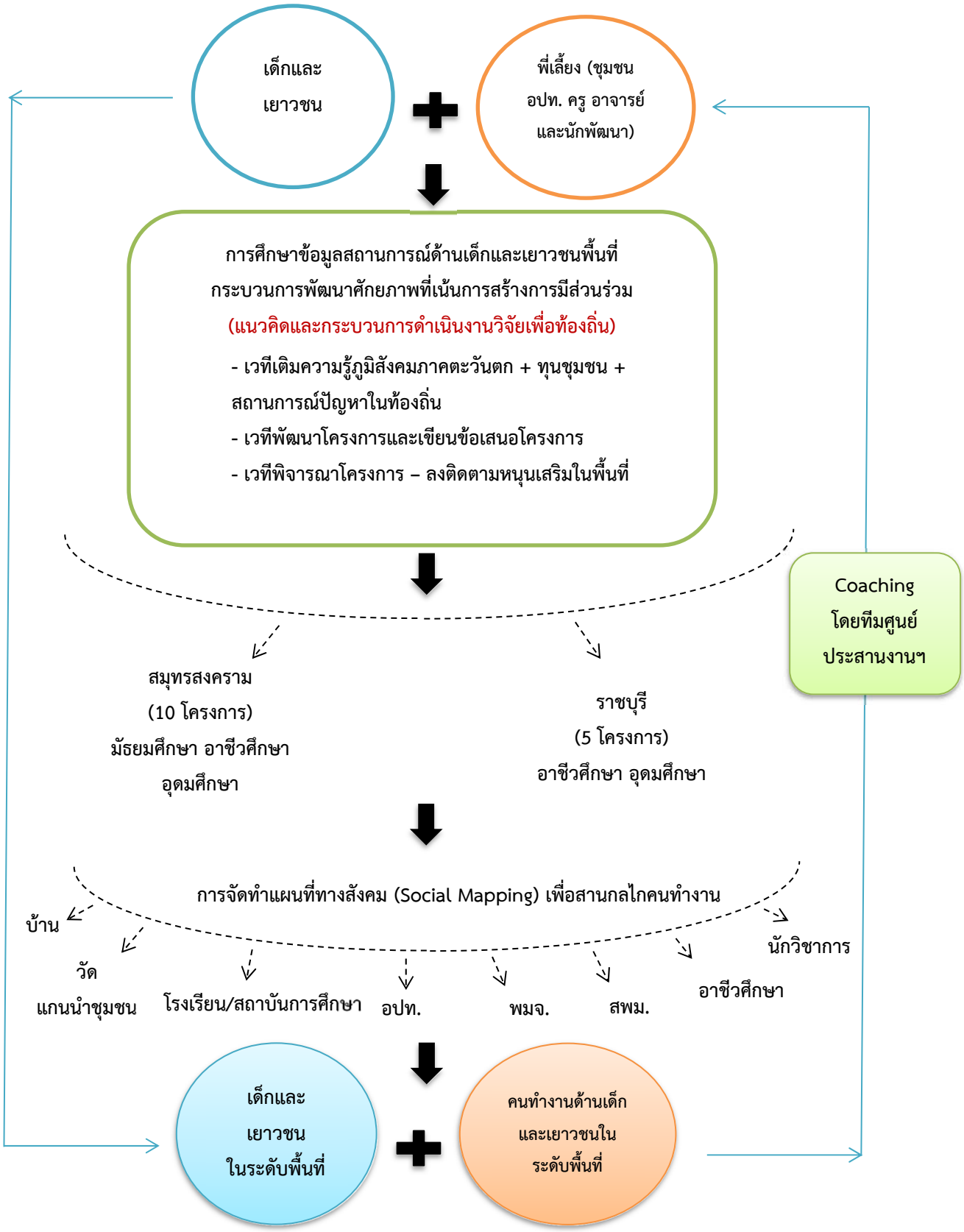

2.3 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1) กลไกเด็กและเยาวชน หมายถึง บุคคล กลุ่ม หรือคณะทำงาน รวมถึงการประสานงานในการดูแลเด็กและเยาวชนในระดับชุมชนท้องถิ่น ตำบล อำเภอ จังหวัด ประกอบด้วย ครอบครัว ผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชน พระ ครู อาจารย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ นักวิชาการทางด้านการศึกษา / เด็กและเยาวชน เป็นต้น

2) สำนึกพลเมือง หมายถึง เห็นตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม / ชุมชน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในชุมชน รู้รับผิดชอบ ไม่นิ่งดูดาย ลุกขึ้นมามีส่วนร่วม และใช้ศักยภาพของตนเองเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน

3) ภูมิสังคมภาคตะวันตก หมายถึง ระบบนิเวศ สังคม วัฒนธรรม อาชีพ และประเพณีที่มีในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม เพชรบุรี สุพรรณบุรี และจังหวัดราชบุรี

บทที่ 3
วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ใช้การศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แต่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก เพื่อศึกษาถึงข้อมูลถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีและจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ควรมีข้อมูลและกลไกการขับเคลื่อนเป็นอย่างไร ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1.1 **พื้นที่และแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา**

1.2 **การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล**

1.3 **กระบวนการและเทคนิคเครื่องมือที่ใช้ในการหนุนเสริมการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นและบทบาทโค้ชในการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น**

3.1 พื้นที่และแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

3.1.1 พื้นที่ศึกษา

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี มุ่งเน้นการดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ดังนี้

1) เด็กและเยาวชน อายุ 15 – 25 ปี ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี

2) พี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู อาจารย์ และนักพัฒนาที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี

3) เจ้าหน้าที่ทีมโค้ชจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

4) ภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม เพชรบุรี สุพรรณบุรี และจังหวัดราชบุรี ได้แก่ เครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผู้รู้ในพื้นที่ เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด คณะทำงานด้านเด็กและเยาวชนในโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก เป็นต้น

3.1.2 การศึกษาเอกสาร

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ใน 1) การพัฒนาพี่เลี้ยงที่มีศักยภาพในพื้นที่ทั้ง 2 จังหวัด ที่ผ่านประสบการณ์การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาในระดับหนึ่งแต่ทำงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใหม่ 2) ความน่าสนใจของประเด็นวิจัยที่เป็นโครงการที่มีการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในทุกช่วงชั้น (มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา) และ 3) การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรเดิมและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ทั้ง 2 จังหวัด ได้แก่ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงครามมีการสนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม การสร้างฐานการดำเนินโครงการวิจัยร่วมกับครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรีของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555 – ปัจจุบัน เพื่อสร้างกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน การวัดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การค้นหาองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัย/โครงการอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการสรุปบทเรียนจากการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการทบทวน เอกสาร ตำรา ข้อเขียน แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมาวางกรอบแนวคิดและเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน โดยมีแหล่งในการค้นคว้าข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

2) ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

3) ข้อมูลจากเว็บไซด์ต่าง ๆ ทางอินเตอร์เน็ต

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก็เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

1) **การตั้งคำถามเพื่อสร้างการเรียนรู้** เป็นหัวใจของการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้นำมาออกแบบการพูดคุยให้มีการเสริมสร้างแนวคิดและกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อให้ทราบทุนทางสังคมที่มีในพื้นที่ และการพัฒนาโครงการเพื่อให้ทราบเป้าหมายในการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ แผนงาน และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ รวมทั้งในการติดตามหนุนเสริมการเขียนข้อเสนอโครงการ

2) **การสรุปรายงานการประชุม**เป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงาน เนื่องจากช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานและสาระสำคัญในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ช่วยสร้างการเรียนรู้ร่วมกันภายในทีมวิจัย สามารถทบทวนกิจกรรม ผลการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานร่วมกันภายในทีมวิจัย โดยศูนย์ประสานงานฯ จะทำสรุปรายงานการประชุมส่งให้เครือข่ายเด็กและเยาวชนในไลน์กลุ่มได้ศึกษาและทบทวนการดำเนินงานร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

3) **การสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม** เป็นการสรุปการออกแบบกระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และบรรยากาศในการทำกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อวางแผนปรับปรุงให้การดำเนินงานครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทั้งเรื่องของการจัดกระบวนการ การสรุปผลการดำเนินงาน หากทำทุกครั้งช่วยเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์ผ่านการลงมือทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ทีมวิจัยมีความชัดเจนกับโครงการ และสามารถแลกเปลี่ยนบทเรียนกระบวนในแต่ละขั้นตอนได้เกิดการจัดกระบวนการแต่ละขั้นตอนมีประสิทธิภาพ โดยจะมีการสรุปบทเรียนกับทีมวิจัยแต่ละพื้นที่ และสร้างการเรียนรู้บทบาทการหนุนเสริมของพี่เลี้ยงอย่างชัดเจน เพื่อให้ทีมวิจัยเข้าใจถึงบทบาทของพี่เลี้ยงและกระบวนการหนุนเสริมที่มีการออกแบบอย่างหลากหลายในแต่ละช่วงเวลาและสถานการณ์ในพื้นที่ รวมทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพทีมพี่เลี้ยงร่วมด้วย

4) **การแลกเปลี่ยนเรียนรู้** จะมีการออกแบบกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกกิจกรรม เช่น เวทีสร้างความเข้าใจโครงการ เวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ รวมทั้งการลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานพัฒนาข้อเสนอโครงการทั้ง 15 โครงการในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดราชบุรี

5) **การใช้เครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน** ได้แก่ การจัดทำแผนที่ชุมชน การจัดทำแผนผังผู้รู้ในชุมชน และการจัดเวทีอย่างมีส่วนร่วม ควบคู่กับการพูด-การฟัง และเทคนิคการจับประเด็น เป็นต้น ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเพื่อท้องถิ่นในแต่ละระยะตามความเหมาะสมของทีมวิจัย โดยในช่วงที่ผ่านมาจะมุ่งเน้นการตั้งคำถามเพื่อทบทวนทุนทางสังคมจนเกิดการพัฒนาโจทย์วิจัยและการพัฒนาโครงการ ระยะต่อไปจะมุ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมให้ทีมวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ทั้ง เพื่อให้ทีมวิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสาระที่ใช้ในการคิดวิเคราะห์ของโครงการ ควบคู่กับการจับประเด็นเพื่อให้ส่งเสริมให้การสรุปสาระ / รายงานการประชุมทั้งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดเวทีในโครงการครบถ้วน ช่วยให้การเขียนรายงานง่ายขึ้น

6) **ช่องทางการสื่อสาร** ศูนย์ประสานงานฯ จะจัดทำสื่อสร้างสรรค์ ได้แก่ คลิปวีดีโอการพัฒนาโครงการ / การจัดประชุม / การฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ รูปภาพกิจกรรมที่ดำเนินงาน อินโฟกราฟฟิก เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้โครงการสู่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซด์ maeklongvigai.com, facebook และ fanpage ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม facebook, line กลุ่ม Active Youth เป็นต้น

3.2.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี มีวิธีการ ดังนี้

(1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การประชุม การฝึกอบรม การพัฒนาโจทย์วิจัย การพัฒนาโครงการ และการติดตามสนับสนุนงานในพื้นที่ ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

(2) การเข้าร่วมเวทีการประชุม ได้แก่ เวทีสร้างความเข้าใจโครงการ เวทีพัฒนาและจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยทั้ง 15 โครงการ และสรุปบทเรียนหรือการเรียนรู้จากการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทั้งในบทบาทพี่เลี้ยง ทีม Coaching และนักวิจัยชุมชน

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การเข้าร่วมเวทีสรุปและถอดบทเรียนในเวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานโครงการเด็กและเยาวชนในช่วงที่ผ่านมา และเวทีการพัฒนาและการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

2) การเข้าร่วมการสังเคราะห์องค์ความรู้จากการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับพี่เลี้ยง และเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมดำเนินงาน รวมทั้งเวทีพิจารณา/นำเสนอโครงการ

3.2.4 การตรวจสอบข้อมูล

1) จัดเวทีนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบ / เติมเต็มข้อมูล และนำบทเรียนไปปรับใช้กับการดำเนินงานในระยะต่อไป

2) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้โครงการสู่สาธารณอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น facebook, fanpage, line เป็นต้น ซึ่งต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่สู่สาธารณะ

3.2.5 การประเมินผลการดำเนินงาน

1) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

(1) เกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นชุดประเด็นเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจาก สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 10 โครงการ และจังหวัดราชบุรี จำนวน 5 โครงการ

(2) เกิดการสร้างนวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัยอย่างเป็นระบบที่นำไปใช้ในการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นชุดประเด็นเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจาก สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 15 โครงการ ภายในระยะเวลา 3 – 5 เดือน

2) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

(1) เกิดชุดความรู้ในการพัฒนาพี่เลี้ยงตัวคูณที่ได้จากการพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมดำเนินงานกับเด็กและเยาวชนในแต่ละพื้นที่ อย่างน้อย 1 – 2 คน / โครงการ และการขยายผลกระบวนการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองนำไปสู่การสร้างจิตสาธารณะและกระตุ้นสำนึกการเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชนในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเต็มรูปแบบ

(2) เกิดการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ทั้งจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ช่วงต้นน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

(3) เกิดกลไกการขับเคลื่อนงานชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและนำไปสู่การคุ้มครองทางสังคมร่วมกันของภาคีเครือข่ายในภูมิสังคมภาคตะวันตก พร้อมทั้งเกิดการเชื่อมร้อยเครือข่ายการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี

3.3 กระบวนการและเทคนิคเครื่องมือที่ใช้ในการหนุนเสริมการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

การดำเนินงานโครงการศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ปี 2562 มุ่งเน้นไปที่การดำเนินงานเพื่อติดตั้งกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้กับชุมชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดข้างเคียงในพื้นที่ภาคกลาง และยกระดับนักวิจัยชุมชนที่มีศักยภาพและนักวิจัยที่มาจากส่วนราชการ นักวิชาการในพื้นที่ให้ขึ้นมาเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัยท้องถิ่นที่เป็นพี่เลี้ยงตัวคูณ ผ่านการเรียนรู้จาก CBR Training School ในการนำกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปปรับใช้ในงานประจำและเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานรากของคนในพื้นที่ให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป นอกจากนี้มุ่งพัฒนาให้เกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่มีการพัฒนาโจทย์ใหม่ที่เชื่อมโยงกับประเด็นและสถานการณ์ของพื้นที่ และเกิดกลไกการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยฯที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานให้สามารถปิดโครงการได้อย่างสมบูรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นรุ่นใหม่ให้มีทักษะการทำงานที่เป็นระบบ มีกระบวนการและขั้นตอน ผ่านเครือข่ายนักวิจัยที่มีประสบการณ์เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการสร้าง SMART Community โดยมุ่งเน้นการนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ ที่นำไปสู่องค์ความรู้ที่เป็นหลักสูตรการเสริมสร้าง / สนับสนุน / บูรณาการกระบวนการเรียนรู้ ที่สามารถหนุนเสริมพันธะกิจของภาคี หน่วยงาน องค์กร และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ตลอดจนเกิดองค์ความรู้ที่เป็น

แนวทางในการพัฒนาระบบกลไกพี่เลี้ยงเพื่อสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ระหว่างชาวบ้าน สถานประกอบการ และเครือข่ายภาครัฐและเอกชน ให้มาบูรณาการการทำงานร่วมกันโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ภายใต้เป้าหมายในปี 2562 นี้ บทบาทของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฯ ในฐานะพี่เลี้ยงนักวิจัย จึงต้องมีเทคนิคเครื่องมือและกระบวนการ ตลอดจนองค์ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อที่จะสามารถขับเคลื่อนการทำงานไปให้ถึงเป้าหมาย ประกอบไปด้วย

1) กระบวนการที่ศูนย์ประสานงานฯ ใช้ในการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของนักวิจัยชาวบ้าน
2) เทคนิคเครื่องมือที่ศูนย์ประสานงานฯ ใช้ในการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของนักวิจัยชาวบ้าน

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ก็เป็นการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานฯ ในลักษณ์ Co-funding และ Co-working จึงต้องใช้เทคนิคเครื่องมือและกระบวนการเหมือนกัน เพียงแต่ปรับใช้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ในแต่ละขั้นตอน โดยในช่วงแรกนี้จะเน้นการขับเคลื่อนงานในช่วงต้นน้ำ เพื่อพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเด็กและเยาวชน 15 โครงการ ในจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี และคำว่า “นักวิจัยชาวบ้าน” ในที่นี้จะหมายถึงเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมดำเนินงานในพื้นที่ 2 จังหวัดนี้ร่วมด้วย

3.3.1 กระบวนการที่ศูนย์ประสานงานฯ ใช้ในการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของนักวิจัยชาวบ้าน

กระบวนการที่ศูนย์ประสานงานฯใช้ในการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของนักวิจัยชาวบ้าน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่ศูนย์ประสานงานฯ ต้องออกแบบกระบวนการให้เหมาะสมทั้งในช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ซึ่งกระบวนการแต่ละรูปแบบไม่ได้มีความตายตัวว่าจะต้องใช้รูปแบบใดในช่วงระยะใดของการดำเนินงานโครงการ หากแต่สามารถเลือกนำมาใช้ได้ตามสถานการณ์และบริบทของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในขณะนั้น ขึ้นอยู่กับการออกแบบที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพานักวิจัยชาวบ้านให้เกิดการเรียนรู้ ที่แต่ละช่วงต่างก็มีเป้าหมายในการออกแบบที่ไม่เหมือนกันดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกระบวนการที่ศูนย์ประสานงานฯ ใช้ในการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของนักวิจัยชาวบ้าน

กระบวนการ	เป้าหมาย
1) การลงพื้นที่จัดเวทีย่อยระดับชุมชน	1) ต้องการเห็นบริบทชุมชนและทำความเข้าใจกับพื้นที่เป้าหมาย 2) ต้องการสร้างความสัมพันธ์และค้นหาคนที่ขับเคลื่อนงานในชุมชน 3) เพื่อกระตุ้นการทำงานของพื้นที่อย่างเข้มข้น / เฉพาะเจาะจงตามประเด็น / สถานการณ์ 4) เพื่อตรวจเช็คอาการ (สถานการณ์ของทีม) ว่าอยู่ในสถานะใด 5) เพื่อสรุปบทเรียนและวางแผนการทำงานในภาพรวมของทีมวิจัย 6) เพื่อดูรูปธรรมการทำงานในพื้นที่ และดูผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงเชิงลึก 7) เพื่อต้องการผลักดันผลลัพธ์จากรูปธรรมในพื้นที่ ชวนทีมในพื้นที่จัดระบบ และเตรียมนำเสนอในเวทีต่าง ๆต่อไป
2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 1. ภายใน 1 วัน	1) ลดระยะเวลาการลงหนุนเสริมการทำงานของแต่ละพื้นที่ 2) เน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่างพื้นที่

2. 2 วัน 1 คืน 3. 3 วัน 2 คืน	3) มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนากลุ่มนักวิจัยแกนนำในประเด็นและเนื้อหาเฉพาะที่ต้องใช้ระยะเวลาและกระบวนการทำกิจกรรมร่วมกัน 4) เน้นสร้างการเรียนรู้ผ่านกระบวนการฝึกและทดลองปฏิบัติการจริงกับกลุ่มเป้าหมายต่างพื้นที่ 5) อยากให้กลุ่มเป้าหมายมีความต่อเนื่องในการเข้าร่วมกระบวนการทุกขั้นตอน (ไม่ต้องห่วงภารกิจอื่น/ห่วงกลับบ้าน) 6) เน้นสร้างและจัดบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมที่เอื้อกับการเรียนรู้ที่หลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย
3) การบรรยาย	1) เน้นให้กลุ่มเป้าหมายได้เติมความรู้เชิงหลักการ/วิชาการ จากผู้เชี่ยวชาญที่สามารถยกระดับความรู้และความเข้าใจในประเด็นที่สนใจ (กระบวนการนี้จะเน้นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการบรรยายที่มีประสิทธิภาพ)
4) การศึกษาดูงาน	1) เพื่อให้ทีมนักวิจัย/กลุ่มเป้าหมาย ได้บทเรียนและความรู้ ตลอดจนวิธีการในการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ที่มีประสบการณ์ในการขับเคลื่อนงานในประเด็นที่ใกล้เคียงกันที่สามารถนำมาจุดประกายความคิด หรือเป็นต้นแบบในบางเรื่องที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่
5) การจัดเวทีประชุมเครือข่าย	1) เพื่อติดตามการทำงานของทีมนักวิจัยชาวบ้านในภาพรวม 2) เพื่อเปิดพื้นที่ให้ทีมนักวิจัยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในต่างพื้นที่ 3) เพื่อสรุปบทเรียนการทำงานของนักวิจัยในแต่ละระยะ 4) เพื่อกระตุ้นและสร้างกำลังใจในการขับเคลื่อนงานของแต่ละพื้นที่ 5) เพื่อเติมความรู้และสถานการณ์ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงให้แก่ทีมนักวิจัย 6) เพื่อเติมเทคนิค เครื่องมือ และทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักวิจัยชาวบ้าน
6) การ Live สด	1) เพื่อลดระยะเวลาในการลงติดตามโครงการในพื้นที่ 2) เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการจัดเวทีในพื้นที่ของทีมนักวิจัยชาวบ้านเพื่อยกระดับ/ปรับเปลี่ยน/จัดการปัญหาเฉพาะหน้า/ให้กำลังใจ ได้อย่างรวดเร็วตามสถานการณ์ของเวทีที่กำลังเกิดขึ้น

*หมายเหตุ การใช้คำว่ากลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากชาวบ้านหรือผู้ที่สนใจที่เข้ามาร่วมกระบวนการบางช่วงยังไม่ได้เป็นนักวิจัยชาวบ้าน

กิจกรรมการศึกษาดูงานในโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรีจะยังไม่มี แต่ให้เรียนรู้ผ่านการชมคลิปวีดีทัศน์ และการจัดเวทีประชุมเครือข่ายจะแทรกในเวทีสร้างความเข้าใจและเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการที่นอกเหนือจากการลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริม ซึ่งจะไม่มีเวทีประชุมเครือข่ายชัดเจน

3.3.2 เทคนิคเครื่องมือที่ศูนย์ประสานงานฯใช้ในการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของนักวิจัยชาวบ้าน

การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีวิธีวิทยา 7 ขั้นตอน แบ่งออกได้เป็นช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งศูนย์ประสานงานฯ มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัยชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเน้นกระบวนการพัฒนาคน ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลการลงมือปฏิบัติการ และนำข้อมูลที่ได้ไปสรุปวิเคราะห์เพื่อนำสู่การตัดสินใจ

แก้ไขปัญหาภายใต้เหตุผลอย่างเป็นระบบ โดยมีเทคนิค เครื่องมือ และกระบวนการที่นำมาใช้ตามเป้าหมายในแต่ละระยะที่แตกต่างกัน หากแต่เครื่องมือหลายชิ้นนั้นสามารถนำมาปรับใช้ได้ทุกระยะของการดำเนินงานหากแต่ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและกระบวนการใช้ให้ชัดเจน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงเทคนิคเครื่องมือและการจัดกระบวนการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของนักวิจัยชาวบ้าน

การดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้	กระบวนการ	เป้าหมายการใช้
ช่วงต้นน้ำ (พัฒนาโจทย์-ได้โครงการวิจัย)	1) คลิปวีดีโอและการบรรยาย	1) เปิดคลิปวีดีโอและการบรรยายเพื่อสร้างการเรียนรู้เรื่องแนวคิดงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้กับทีมวิจัย	1) กลุ่มเป้าหมายเข้าใจภาพรวมของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 2) กลุ่มเป้าหมายเห็นขั้นตอนและกระบวนการในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 3) ใช้เป็นเครื่องมือในการระดมความคิดและมุมมองต่อกระบวนการทำงานวิจัยของกลุ่มเป้าหมาย
	2) ทุนชุมชน 5 ด้านและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1) จัดเวทีชุมชน ชวนทีมวิจัยระดมทุนชุมชน เศรษฐกิจ สังคม อัตลักษณ์ และทุนประสบการณ์ 2) ใช้การระดมความคิดเห็นผ่านการเขียนคำตอบใส่บัตรคำ และนำมาพูดคุยกันไล่เรียงทีละประเด็น 3) ชวนกลุ่มเป้าหมายวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทุนแต่ละด้าน มองมิติโครงสร้างของชุมชนที่สัมพันธ์กัน 4) ชวนกลุ่มเป้าหมายกำหนดโจทย์ที่อยากทำภายใต้ข้อมูลทุนของชุมชน	1) เชื่อมโยงทุนด้านบวกและด้านลบที่เกี่ยวข้องกับชุมชนนำไปสู่การวิเคราะห์โครงสร้างของชุมชนตลอดจนทำให้กลุ่มเป้าหมายเห็นระบบความสัมพันธ์ของชุมชน 2) ใช้ในการพัฒนาโครงการ/การค้นหาโจทย์แบบสองมุม 3) ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์และการระดมสมองให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มเป้าหมาย
	3) การบริหารจัดการโครงการ Project Management	1) จัดเวทีชวนทีมวิจัยพัฒนาโครงการ โดยการกำหนดเป้าหมายของโครงการ 2) วัตถุประสงค์ที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ 3) ค้นหาที่มาและความสำคัญที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ 4) คิดกิจกรรมและงบประมาณในโครงการที่ตอบวัตถุประสงค์ของโครงการภายในระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี 5) การเขียนข้อเสนอโครงการร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เพื่อนำเข้าพิจารณาโครงการ	1) กลุ่มเป้าหมายสามารถเขียนข้อเสนอโครงการได้อย่างเป็นระบบ 2) เกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในการช่วยกันระดมความคิดในการเขียนข้อเสนอโครงการ ทำให้กลุ่มเป้าหมายเห็นเป้าสุดท้ายร่วมกัน 3) กลุ่มเป้าหมายได้แผนงานกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่มาจากการออกแบบกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มเป้าหมาย
	4) บัตรคำ/การ์ดความคิดเห็น	1) เขียนบัตรคำของตนเองตามโจทย์ที่พี่เลี้ยงให้ แล้วนำเสนอในกลุ่ม/เวที ใช้ทั้ง	1) ใช้ในการระดมความคิดเห็น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

		ช่วงพัฒนาโจทย์ สรุปบทเรียน และการระดมความคิดเห็นในเวที	2) ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้จัดระบบความคิดของตนเองก่อนที่จะแลกเปลี่ยนพูดคุย 3) ใช้เพื่อเปิดโอกาสให้คนที่ไม่กล้าพูดได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและคนที่พูดประจำได้หยุดฟังความคิดเห็นของเพื่อน
	5) การระดมความคิดเห็น	1) ใช้ในการจัดเวทีพัฒนาโครงการทุกครั้ง เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ 2) ต้องเปิดพื้นที่ให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้พูดคุยและแสดงความคิดเห็น โดยมีพี่เลี้ยง/คนนำวงคุย เป็นคนคอยจัดบรรยากาศการพูดคุย 3) พี่เลี้ยงจับประเด็นขึ้นกระดานตามหัวข้อที่ใช้ในการพูดคุย และเชื่อมโยงประเด็นที่สำคัญให้เห็น	1) เพื่อให้เกิดกระบวนการพูดคุยและดึงศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักวิจัย/กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะในเรื่องของการคิด การจับประเด็น การตั้งคำถาม และการแสดงออกที่เป็นระบบมีขั้นตอน
	6) กิจกรรม check in	1) ใช้ทุกครั้งที่จัดเวทีทั้งในช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ 2) เริ่มต้นจากการนั่งหัวเข่าชนกัน วางกติกาในการพูดคุย คนที่ถือปากกาเท่านั้นที่จะมีสิทธิพูด ห้ามพูดขณะเพื่อนเล่าเรื่อง 3) ประเด็นในการพูดคุยเริ่มจากถามความรู้สึก และเชื่อมโยงเข้าสู่ประเด็นที่พี่เลี้ยงสนใจจะสร้างการเรียนรู้กับทีมวิจัย 4) พูดคุยในกลุ่มย่อย และนำเสนอในเวทีใหญ่ร่วมกัน	1) เพื่อฝึกทักษะการพูด – การฟัง อย่างลึกซึ้ง เคารพในการเรียนรู้ระหว่างกัน 2) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการทบทวนครุ่นคิดอยู่กับความคิดของตนเองและสามารถสื่อสารได้อย่างสั้น กระชับ และตรงประเด็น 3) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเปิดประเด็นการเรียนรู้เพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาหลักของการจัดเวที 4) เพื่อตรวจสอบความรู้และความเข้าใจในแต่ละประเด็นของผู้เข้าร่วม 5) เพื่อสร้างพื้นที่และกติกาการพูดคุยให้กับกลุ่มเป้าหมาย
	7) กิจกรรมเกมเพื่อการเรียนรู้	1) เกมเตรียมความพร้อม 5 ขั้นตอน 2) เกมสำหรับการนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ 3) เกมที่ใช้เพื่อสร้างการเรียนรู้เป็นกิจกรรมใหญ่มีการสรุปบทเรียนอย่างลงลึก	1) เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้และนำเข้าสู่บทเรียนของกลุ่มเป้าหมาย 2) เพื่อพัฒนาสมองและทักษะทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจของผู้เล่น 3) เพื่อสร้างการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงให้แก่กลุ่มเป้าหมาย 4) เพื่อสร้างความสนุกสนานและจัดบรรยากาศของการเรียนรู้ 5) เพื่อจัดระบบความสัมพันธ์ของกลุ่มนักวิจัย

	8) Timeline เส้นประวัติศาสตร์ชุมชน/ปฏิทินชุมชน/แผนที่ชุมชนและการวิเคราะห์สถานการณ์ชุมชน *ใช้ได้ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ	1) จัดบรรยากาศของเวทีการพูดคุย ผู้เข้าร่วมไม่เกิน 30 คน 2) แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมให้เหมาะสมกับการทำเครื่องมือแต่ละชิ้น 3) ระดมความคิดเห็นที่เน้นการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่จะดึงให้ทีมผู้ให้ข้อมูลเป็นคนลงมือปฏิบัติ 4) สรุปบทเรียนการดำเนินงานให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้เครื่องมือ	1) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มเป้าหมาย 2) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนนำไปสู่การพัฒนาโจทย์ (ช่วงต้นน้ำ) 3) ใช้ในการกำหนดเป้าหมายร่วมของทีมในการดำเนินโครงการ (ช่วงต้นน้ำ) 4) ใช้ทบทวนเส้นทางการจัดกิจกรรมตามโครงการวิจัย/วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการจัดกิจกรรม (กลางน้ำและปลายน้ำ) 5) เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของชุมชนที่เชื่อมโยงสัมพันธ์ในหลากหลายมิติ
	9) การใช้ตาราง/แบบฟอร์มตาราง	1) ชวนออกแบบตารางกิจกรรม 2) นำตารางมาใช้ในการวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูล	1) เพื่อจัดระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบ (กลางน้ำ) 2) เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบการออกแบบกิจกรรม(ต้นน้ำ) 3) เพื่อสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล (กลางน้ำ / ปลายน้ำ) 4) เพื่อใช้ในการเตรียมข้อมูลสำหรับการนำเสนอ/นำเสนอ(กลางน้ำ/ปลายน้ำ)
	10) การตั้งคำถามแบบเชื่อมโยงลงลึก	1) การตั้งคำถามแบบลงลึก สาวไปให้ถึงรากเหง้าของปัญหาและสาเหตุของปัญหา จนค้นพบต้นตอของปัญหา (ต้นน้ำ) 2) การตั้งคำถามเพื่อยกระดับการทำงานและการวางแผนงานไปข้างหน้า (กลางน้ำ) 3) การตั้งคำถามเพื่อการค้นหาข้อจำกัดและบทเรียนการทำงาน (ปลายน้ำ) 4) มักจะใช้คู่กับเครื่องมือน้ำตกปัญหา	1) เพื่อใช้สำหรับค้นหารากเหง้าของปัญหาที่สามารถออกแบบกิจกรรมการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม 2) เพื่อใช้ในการชวนทีมนักวิจัยยกระดับความคิดและวางแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเป็นระบบ 3) เพื่อชวนทีมนักวิจัยทบทวนบทเรียนการทำงานเพื่อให้เกิดการตกผลึกการทำงานเกิดกระบวนการคิดทบทวนอย่างเป็นระบบ
	**หมายเหตุในส่วนของช่วงต้นน้ำยังมีเทคนิคและเครื่องมือปลีกย่อยอีกหลายเครื่องมือที่ใช้ในแต่ละประเด็น ซึ่งอยู่ในระยะที่ตรวจสอบความแม่นยำ/ความถูกต้อง และช่วงจังหวะการใช้ที่เหมาะสม		
ช่วงกลางน้ำ (เริ่มดำเนินการ-เก็บรวบรวม-สรุปวิเคราะห์ข้อมูล)	1. การอบรมการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม / วิทยากรกระบวนการ	1) กิจกรรม check in เพื่อฝึกทักษะการพูด-การฟัง 2) กิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้เรื่องการทำงานอย่างมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม 3) เครื่องมือการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วม เช่น Timeline ปฏิทินการผลิต การจัดเวทีอย่างมีส่วนร่วม เป็นต้น	1) เพื่อเติมเทคนิคและเครื่องมือการทำงานแบบมีส่วนร่วมให้แก่ทีมนักวิจัย 2) เพื่อฝึกทักษะในการเป็นวิทยากรกระบวนการ 3) เพื่อฝึกการจัดเวทีชุมชนแบบมีส่วนร่วม

		4) ลงฝึกจัดเวทีในพื้นที่จริง และสรุปบทเรียนหลังจัดกิจกรรมร่วมกัน 5) พี่เลี้ยงติดตามหนุนเสริมช่วงที่ทีมวิจัยลงพื้นที่จัดกิจกรรมในโครงการ	4) เพื่อสร้างความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีมให้แก่กลุ่มนักวิจัย
	2. การสรุปบทเรียน	1) ทบทวนบทเรียนการทำงานโครงการตั้งแต่ต้นทางมาถึงระยะปัจจุบัน 2) การชวนให้เห็นบทเรียนดี ๆ และข้อจำกัดในการดำเนินงาน 3) เสริมพลังผ่านการชื่นชมและการยกระดับความคิด	1) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและออกแบบการวางแผนการดำเนินงานต่อให้แก่นักวิจัย 2) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการดำเนินงานต่อเนื่อง 3) เพื่อติดตามและช่วยตรวจสอบเอกสารการเงินโครงการ
	3. การใช้เครื่องมือ Mind Map	1) กำหนดประเด็นการพูดคุยและชวนทีมนักวิจัยระดมความคิดเห็น 2) ทีมพี่เลี้ยงจับประเด็นขึ้นกระดานเป็น Mind map ให้เห็นไปพร้อมกัน 3) ชวนสรุปภาพรวมของประเด็นที่พูดคุยร่วมกัน	1) เพื่อระดมความคิดเห็นของนักวิจัยและสร้างการมีส่วนร่วม 2) เพื่อจัดระบบของข้อมูลไปพร้อม ๆกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ทำให้เห็นภาพรวมของการดำเนินงาน
	4. การใช้สื่อการเรียนรู้ในการประชาสัมพันธ์และกระตุ้นการทำงาน	1) จัดอบรมการจัดทำสื่ออย่างเหมาะสมสำหรับการนำเสนอบทเรียนการทำงานดี ๆของพื้นที่ 2) มีทีมสื่อช่วยลงไปช่วยในการถอดบทเรียนและนำมาเผยแพร่สู่สาธารณะ (ทำทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ)	1) เพื่อให้เกิดการจัดระบบของข้อมูลร่วมกันของทีมวิจัย 2) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้สาธารณะได้รับรู้ 3) เพื่อต้องการให้ทีมนักวิจัยเห็นข้อมูลที่ยังขาดและไม่ครบถ้วน 4) เพื่อใช้เป็นสื่อในการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวของชุมชน
	5. การจัดเวทีอย่างมีส่วนร่วม	1) พี่เลี้ยงสาธิตการจัดเวทีอย่างมีส่วนร่วม ให้ดูตั้งแต่ขั้นตอนในช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยส่วนหนึ่งมีอยู่ในหลักสูตรการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม ที่ทีมวิจัยต้องลงไปจัดเวทีจริงในพื้นที่ 2) ทีมวิจัยลงไปจัดเวทีอย่างมีส่วนร่วมในช่วงทำกิจกรรมในโครงการอย่างต่อเนื่อง	1) เพื่อตอกย้ำ ซ้ำ ทวน ให้ทีมนักวิจัยเห็นความสำคัญของการทำงานแบบมีส่วนร่วม ไม่มุ่งแต่เพียงการจัดเวทีวิจัยให้จบตามแผนการดำเนินงาน หากแต่ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการเสริมพลังของคนในชุมชนในการลุกขึ้นมาจัดการปัญหาของพื้นที่ร่วมกัน
	6. การสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมทุกครั้ง (After Action Review : AAR)	1) พี่เลี้ยงจะชวนทีมวิจัยสรุปบทเรียนทุกครั้ง ภายใต้คำถามที่ว่า “สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมครั้งนี้/สิ่งที่ทำได้ดี/ถ้าจะทำใหม่อีกครั้งต้องพัฒนาสิ่งใดให้ดีขึ้น” (ปล่อยปลาย) 2) พี่เลี้ยงจะดึงบทเรียนสำคัญที่ได้จากเวทีในวันนั้นมาตั้งคำถามเพื่อยกระดับการเรียนรู้และนำไปปรับใช้กับการทำกิจกรรมครั้งต่อไป	1) เพื่อกระตุ้นให้ทีมวิจัยเห็นคุณค่าและบทเรียนสำคัญของการทำงานระหว่างทาง (ชื่นชมความสำเร็จเล็ก ๆ ระหว่างทาง) 2) เพื่อให้ทีมนักวิจัยนำบทเรียนในการจัดเวทีไปออกแบบกิจกรรมให้ดีมากขึ้น 3) เพื่อทำให้นักวิจัยเห็นต้นแบบในการดำเนินงานและนำไปปฏิบัติอย่างเข้มข้นในโครงการ

		3) หัวใจสำคัญจะไม่เน้นไปที่การหาคนที่ทำผิด / คนที่ทำล้มเหลว หากแต่เป็นการค้นหาคำตอบที่จะช่วยยกระดับการทำงานให้ดีขึ้น	
	7. การจัดหมวดหมู่ข้อมูล/การคืนข้อมูล	1) พี่เลี้ยงจะชวนทีมวิจัยสรุปวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้เป็นระยะ ๆ ก่อน เพื่อให้เห็นกระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานเชิงประเด็นตามที่ระบุไว้ในประเด็นการศึกษาของโครงการ และบทเรียนที่ได้จากการขับเคลื่อนงาน และจัดทำข้อมูลสำหรับเตรียมนำเสนอ 2) ทีมวิจัยนำเสนอข้อมูลให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน ปรับข้อมูลให้ถูกต้อง 3) การคืนข้อมูลจะมีตลอดทุกครั้งในช่วงกลางน้ำเพื่อตรวจสอบข้อมูล และสะท้อนข้อมูลให้ชุมชนได้ทราบเป็นระยะ ๆ	1) เพื่อกระตุ้นให้ทีมนักวิจัยเกิดการตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน 2) เพื่อให้นักวิจัยเกิดการจัดระบบข้อมูล / ระบบความคิด เพื่อนำเสนอ 3) เพื่อกระตุ้นให้ทีมนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมมาแปลงไปสู่การใช้ประโยชน์
	8. ภาพวาดสื่อความหมาย / การทำสตอรี่บอร์ด	1. ให้ทีมนักวิจัยประมวลกิจกรรมการทำงานตลอดระยะที่ผ่านมาผ่านการวาดภาพในกระดาษบลูฟที่เตรียมไว้ 2. ให้นำภาพแต่ละภาพมาเรียงร้อยและจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมที่ทำ 3. นำเสนอให้เพื่อนได้รับรู้และร่วมกันแสดงความคิดเห็น	1) เพื่อให้ทีมนักวิจัยที่ไม่ได้เข้ากระบวนการในพื้นที่ทุกขั้นตอนได้เห็นภาพรวมการทำงานร่วมกัน 2) เพื่อให้ทีมนักวิจัยเกิดการจัดระบบข้อมูลและเห็นภาพที่สามารถจินตนาการทำให้เห็นกระบวนการดำเนินงานร่วมกันได้ 3) เพื่อฝึกให้นักวิจัยจัดระบบความคิดและสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ
ช่วงปลายน้ำ (คืนข้อมูล-สรุปบทเรียน-เขียนรายงาน)	1. การนำเสนอผลการดำเนินงาน	1) พี่เลี้ยงจะชวนทีมวิจัยสรุปการเรียนรู้เป็นช่วง ๆ เพื่อให้เห็นกระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และบทเรียนที่ได้จากการขับเคลื่อนงาน 2) ทีมวิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปจัดระบบการนำเสนอ และต้องฝึกการนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการ	1) ทีมวิจัยสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ 2) ทีมวิจัยได้พัฒนาทักษะในการนำเสนอต่อที่สาธารณะ
	2. การจัดทำรายงานการประชุม	1) พี่เลี้ยงจะออกแบบและแบ่งบทบาทหน้าที่ในการจัดทำทำร่างโครงสรุปรายงานการประชุมอย่างคร่าวๆ ให้กับทีมวิจัย เพื่อประกอบการบันทึกในการทำกิจกรรมทุกครั้ง เช่น ชื่อเวที วันที่ เวลา และสถานที่จัดการประชุม	1) เพื่อฝึกทักษะในการจดบันทึกและจับประเด็นให้แก่ทีมนักวิจัย 2) เพื่อทีมนักวิจัยจะได้มีการบันทึกความรู้ในการดำเนินงานไว้เป็นระยะ 3) เพื่อที่จะสามารถติดตามการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและเข้าใจ

		รายชื่อผู้เข้าร่วม วัตถุประสงค์ กระบวนการ ผลการดำเนินงาน สรุปการเรียนรู้ และการนัดหมายการประชุมครั้งต่อไป เป็นต้น 2) ทีมวิจัยทดลองบันทึกและส่งให้พี่เลี้ยงพี่เลี้ยงปรับรายงานและสร้างความเข้าใจร่วมด้วยในทุกระยะ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ทีมวิจัย 3) ทีมวิจัยที่ทำหน้าที่บันทึกนำรายงานที่ผ่านการตรวจสอบแล้วกลับไปให้ทีมวิจัยและชุมชนรับรองรายงานการประชุม และตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้เรียนรู้การดำเนินโครงการอย่างเท่าเทียมกัน 4) ทีมวิจัยนำสรุปรายงานการประชุมมาใช้ประกอบการเขียนรายงานความก้าวหน้าและรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการได้	ภาพรวมการดำเนินงานในระยะปัจจุบัน 4) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับต่อยอดการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ
	3. การประเมินเสริมพลัง (ใยแมงมุม 4 ด้าน) เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	1) พี่เลี้ยงชวนทีมวิจัยทำประเมินเสริมพลัง (ใยแมงมุม 4 ด้าน) เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 2) พี่เลี้ยงชวนทีมวิจัยสรุปการเรียนรู้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงด้วยวิธีการ AAR รายคน ทีมวิจัย และชุมชนที่เกิดการเปลี่ยนแปลง	1) เพื่อวัดผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานวิจัยของทีมนักวิจัยชาวบ้านและดูผลลัพธ์ในด้านต่าง ๆ ในการทำงานในชุมชน 2) เสริมพลังใจทีมนักวิจัยชาวบ้านกระตุ้นให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนงานต่อ

จากข้อมูลในภาพรวมจะเห็นว่าศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามได้มีการยกระดับเป้าหมายของการจัดกระบวนการ ตลอดจนมีการนำเทคนิคเครื่องมือใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการหนุนเสริมการทำงานของนักวิจัยชาวบ้านในแต่ละพื้นที่ เพื่อที่จะสามารถนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันยังเป็นการค้นหาความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์ใหม่ๆของสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การยกระดับและพัฒนาศักยภาพของคนในพื้นที่ให้ลุกขึ้นมาจัดการปัญหาของตนเองได้ โดยมีพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานฯ เป็นตัวช่วยในการสร้างการเรียนรู้ที่นำไปสู่การจัดการปัญหาร่วมกันต่อไป

สำหรับการดำเนินงานในช่วงต้นน้ำของโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จะมีการเลือกใช้เพียงบางส่วน เช่น คลิปวีดีโอและการบรรยายเรื่องการสร้างสำนึกพลเมือง ทุนชุมชน 5 ด้าน ในการจัดทำแผนที่ชุมชน การบริหารจัดการโครงการโดยใช้ตาราง 10 ช่อง ผ่านภาพวาดสื่อความหมาย / การทำสตอรี่บอร์ด การใช้บัตรคำ/การ์ดความคิดเห็นเพื่อสอบถามเพื่อความหมายของเด็กสร้างดีคืออะไร การระดมความคิดเห็นในทุกช่วงที่มีการทำกิจกรรม กิจกรรม check in เพื่อฝึกเรื่องการพูด-การฟังอย่างลึกซึ้ง กิจกรรมเกมเพื่อการเรียนรู้แผนที่ชุมชนและการวิเคราะห์สถานการณ์ชุมชน รวมทั้งการตั้งคำถามแบบเชื่อมโยงลงลึกในช่วงการพัฒนาโครงการ การปรับใช้เครื่องมือดังกล่าว ช่วยให้เด็กและเยาวชน และพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมโครงการสามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ เกิดการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับช่วงวัย และเรียนรู้ข้ามวัยในทีมเดียวกันได้ ซึ่งจะลงลึกในรายละเอียดในบทที่ 4 หัวข้อ 4.2 และ 4.2.1

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยภายใต้โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี โดยการศึกษาข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วมในการสานเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่ ที่จะมุ่งเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเยาวชน ให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมสร้างความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีจิตสาธารณะ ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ (Active Citizen) มีบทบาทในการดูแลตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนท้องถิ่นในอนาคต ผ่านการเรียนรู้และการเสริมสร้างศักยภาพ การทำกิจกรรมเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการวางกลไกการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ร่วมกันอย่างเป็นระบบของทุกภาคส่วนในชุมชน จนเกิดผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้

1) สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน
2) การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

4.1 สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน (วัตถุประสงค์ข้อที่ 1)

4.1.1 สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping)

ที่มา : งานวิจัยฝ่ากอนาคตเด็กไทย

เมื่อดูข้อมูลสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย พบว่า คนไทยเลี้ยงลูกด้วยโทรศัพท์และทีวี ร้อยละ 96.7 พ่อแม่หย่าร้าง เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว ร้อยละ 30 อยู่กับปู่ย่าตามลำพัง ร้อยละ 27 เด็ก 4,000 คน ช่วงอายุ 14 – 19 ปี เหตุเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ช่วงอายุ 11 – 19 ปี ที่ดื่มเหล้าและเสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ จำนวน 1,000,000 คน วัยรุ่น15 - 19 ปี จำนวน 80,000 คน ที่ติดเชื้อเอดส์และทยอยเสียชีวิต (ไม่รวมโรคติดต่อทางเพศอื่น ๆ อีก ร้อยละ 30) และเยาวชนไทยมีการฆ่าตัวตาย 800 คน/ปี หรือเฉลี่ย 2 คน/วัน โดยที่คนส่วนใหญ่ไม่ทราบ

สถานการณ์การใช้สื่อเทคโนโลยีของเด็กและเยาวชน พบว่า มีการใช้สื่อเทคโนโลยีของเด็กเฉลี่ย 420 นาที/คน/วัน (มีแนวโน้มมากกว่านี้) คิดเป็นรายจ่ายในการใช้มือถือทั้งการโทร/เล่นเน็ต/เล่นเกม 500 บาท/คน/ วัน มีเพียง 5 % ที่มีการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ แต่เด็กและเยาวชนมีการดูรายการลามกผ่านเว็บไซต์สูงถึง 200 ล้านครั้ง

สถานการณ์ของเด็กและเยาวชนที่น่ากลัวและกำลังเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ คือเด็กและเยาวชนปฏิสัมพันธ์กับชุมชนน้อยมาก ขณะที่ชุชนก็ไม่ปฏิสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน อันเป็นผลให้เด็กและเยาวชนขาดภูมิคุ้มกันของสังคมที่จะช่วยหล่อหลอมให้เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

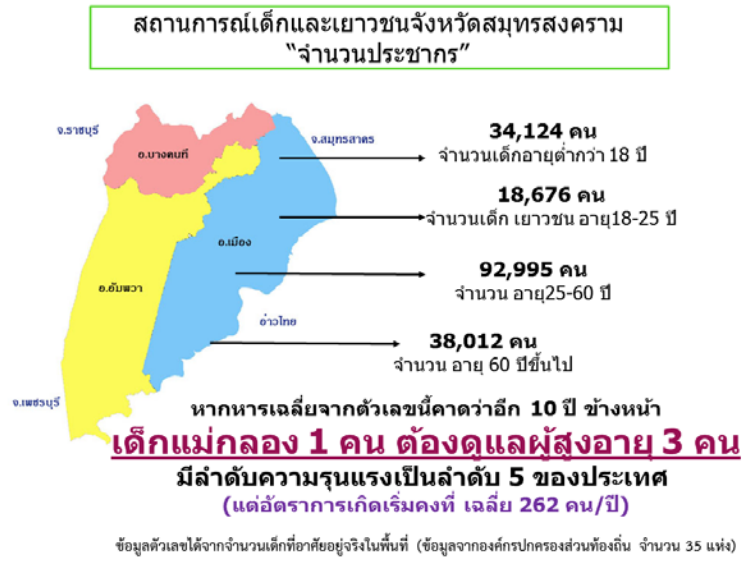

สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงคราม จากการที่ประเทศไทยเริ่มเข้าประชาคมผู้สูงอายุ หากผู้ใหญ่จะฝากอนาคตไว้กับเด็กแม่กลอง พบว่า ปัจจุบันเด็กในจังหวัดสมุทรสงคราม 1 คน ต้องดูแลผู้สูงอายุ 3 คน มีความรุนแรงเป็นลำดับ 5 ของประเทศ ขณะที่อัตราการเกิดเริ่มคงที่ เฉลี่ย 262 คน/ปี อาชีพมะพร้าว มะพร้าวตาล ลิ้นจี่ นาเกลือก็ลดลงตามลำดับ เด็กแม่กลองจะมองเป็นวิกฤติหรือโอกาส หากออกไปนอกชุมชนก็ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เพราะพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ จากสถิติดังกล่าวทำให้เห็นสถานการณ์ปัญหาว่า เด็กแม่กลองมีความยากจน ร้อยละ 50 และต้องดูแลคนในครอบครัวตั้งแต่เกิด ร้อยละ 17 แต่จะทำอย่างไรให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นเด็กดี ดังนั้นการเข้ามาทำงานโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ใหญ่จึงต้องเปลี่ยนวิธีคิดในการทำงานให้เป็นมุมบวกเพิ่มขึ้น

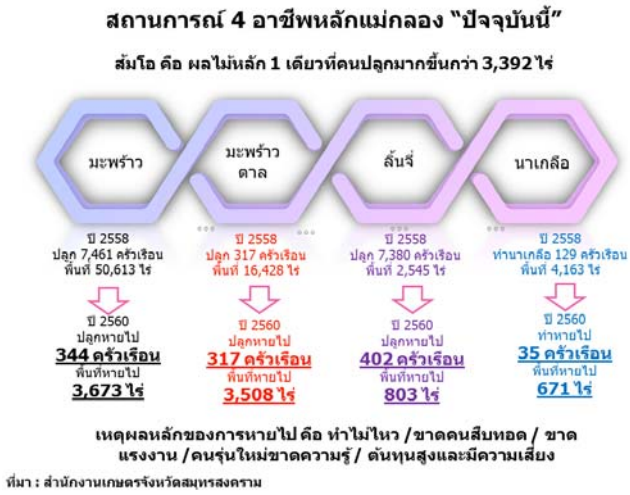

จากสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสอดคล้องกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ดำเนินงาน 10 โครงการ ได้มาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตสังคมและเทคโนโลยี โดยแผนภูมิต้นไม้ (Problem Tree) ที่ศูนย์ประสานงานฯ ชวนแกนนำคณะทำงานในระดับตำบล/จังหวัด ระดมความคิดเห็นร่วมกันในเวทีสร้างความเข้าใจ โครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2561 ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ดำเนินงาน 7 ตำบล ของจังหวัดสมุทรสงคราม

ตำบล	ปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขปัญหา
1. คลองเขิน	1. ใช้ชีวิตตามลำพัง 2. เด็กขาดการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่	1. พ่อแม่ขยัน 2. พ่อแม่แยกทาง 3. ครอบครัวสร้างกฎเกณฑ์มากเกินไป 4. ไม่มีผู้ชักชวน แกนนำ ครูไม่เข้าใจหลักสูตร ไม่เห็นความสำคัญ เพราะคิดว่าไม่จำเป็นต้องเรียนรู้	1. สังคมใหม่ 2. เด็กแนวใหม่ 3. โลกใบใหม่ 4. ขาดการพึ่งตนเองและการเอาตัวรอดในเวลาเร่งด่วน	1. ค้นหาข้อดีของเด็กและส่งเสริมให้เกิดผล 2. หาโอกาสแนะนำและตักเตือน 3. พาเด็กไปศึกษาสิ่งที่ดี 4. สร้างกิจกรรมในพื้นที่ 5. มีงบประมาณสนับสนุน 6. มีการเสนอนโยบายสร้างห้องเรียนชุมชน 7. สร้างครูชุมชน
2. บางนางลี่	1. ติดเพื่อน 2. ติดโซเชียล 3. ติดเกม 4. ติดยาเสพติด 5. สูบบุหรี่	1. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ 2. เด็กไม่กล้าปรึกษาผู้ปกครอง 3. ผู้ปกครองทำงานไม่มีเวลาอยู่บ้าน	1. ปัญหาสังคม 2. ปัญหาครอบครัว 3. ขาดความเชื่อมั่น 4. การศึกษา 5. การฆ่าตัวตาย	1. ผู้ปกครองควรให้เวลากับเด็กมากขึ้น 2. ผู้ใหญ่เป็นต้นแบบที่ดีให้กับเด็ก

	6. เป็นเด็กแว้น 7. ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่	4. เป็นเด็กกำพร้า 5. เด็กใช้เวลาอยู่กับเพื่อนและสนิทกับเพื่อนมาก 6. ติดต่อกันง่ายพูดคุยกันได้ทุกเรื่อง	6. เด็กไม่สามารถแก้ปัญหาได้ 7. ใช้ชีวิตในทางที่ผิด 8. เด็กไม่มีทางออก	3. รับฟังปัญหาของเด็กและพร้อมแก้ไขปัญหา 4. สร้างกิจกรรมในครอบครัว เช่น กินข้าวร่วมกัน 5. สร้างแกนนำในชุมชน
3. กระดังงา	1. เด็กไม่เชื่อฟัง 2. เป็นเด็กแว้น 3. ติดยาเสพติด 4. เล่นโทรศัพท์ 5. ท้องก่อนวัยอันควร	1. ครอบครัวขาดการดูแล ไม่มีเวลาดูแล 2. อยากรู้ อยากลอง 3. เพื่อชักชวน 4. ผู้จำหน่ายยาเสพติดไม่ได้รับโทษอย่างจริงจัง 5. พ่อแม่ให้เด็กเล่นโทรศัพท์ ซื้อโทรศัพท์ให้เด็กตั้งแต่ยังเล็ก 6. ใช้โทรศัพท์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	<u>ตัวเอง</u> 1. เสียสุขภาพ 2. ใช้เงินเปลือง 3. กระทบการเรียน 4. ใช้เวลาไม่เป็นประโยชน์ 5. ไม่ช่วยเหลืองานบ้าน 6. เกิดการล่อลวงไปในทางไม่ดี <u>ครอบครัว</u> 7. เกิดความรุนแรง 8. ลักขโมย <u>ชุมชน</u> 9. เกิดอาชญากรรม 10. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	1. เอาใจใส่ดูแลครอบครัวให้มากขึ้น ให้ความรักและความอบอุ่น 2. พูดคุยให้คำปรึกษา
4. แพรกหนามแดง	1. ติดยาเสพติด 2. ติดโทรศัพท์ 3. ก้าวร้าว	<u>ติดยาเสพติด</u> 1. หาซื้อง่าย มีคนขาย 2. เพื่อนชวน เพื่อนท้าทาย ตามเพื่อน 3. อยากรู้อยากลอง <u>ติดโทรศัพท์</u> 4. พ่อแม่หยิบยื่นให้กลัวลูกน้อยหน้ากว่าบ้านอื่น 5. พ่อแม่ไม่มีเวลา 6. เด็กยังแยกแยะคุณ/โทษไม่ได้	1. เด็กมีพัฒนาการเก่งขึ้น 2. มีโจรเพิ่มมากขึ้น 3. เกิดคดีอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น 4. พฤติกรรมเด็กเปลี่ยน มีนิสัยก้าวร้าว ไม่มีสัมมาคารวะ 5. เก็บตัวไม่สนในสิ่งรอบข้าง 6. สุขภาพเสื่อมโทรม 7. ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง	1. พูดคุยเก็บข้อมูลกับเด็ก ● เล่นแล้วได้อะไร ● ลองแล้วเป็นอย่างไร ● รู้สึกอย่างไร ● ทำไมต้องเล่น/ต้องลอง 2. ให้เด็กสะท้อนคุณ/โทษ
5. บางขันแตก	1. ติดเกมโทรศัพท์	1. ทุกคนมีโทรศัพท์และใช้ไม่ถูกวิธี	1. เกิดปัญหาสังคมก้มหน้า ไม่พูดคุยกัน	เริ่มจากตัวเราก่อนทำให้ดูเป็นแบบอย่าง เมื่อไม่ให้เด็ก

	2. ท้องก่อนเรียนจบ 3. ติดยาเสพติด 4. ไม่ช่วยทำงานบ้าน	2. พ่อแม่ตามใจ ไม่ให้ทำงาน ทำให้เด็กหันมาเล่นเกม 3. เด็กมีเวลาว่าง ไม่มีหน้าที่ทำงาน ไม่รู้จะทำอะไรจึงเล่นเกม	2. ทำให้เด็กมีโลกส่วนตัวมากเกินไป จนกลายเป็นเด็กก้าวร้าว 3. เด็กทำอะไรไม่เป็น 4. ความสัมพันธ์ห่างเหิน	เล่นโทรศัพท์ผู้ใหญ่ก็ต้องไม่ใช้โทรศัพท์เช่นกัน
6. บางแค	1. ติดโทรศัพท์ 2. ชอบการแต่งรถ	1. ตามใจตนเอง 2. เห็นคนอื่นมีจึงอยากมีบ้าง 3. เด็กขาดการแยกแยะในการใช้โทรศัพท์	1. เพิ่มค่าใช้จ่าย 2. ฟุ่มเฟือย 3. ส่งผลเสียต่อการเรียนและสุขภาพ 4. ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน	1. หากิจกรรมให้ทำร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ 2. กำหนดเวลาในการใช้โทรศัพท์ 3. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ เช่นการขายของผ่าน Facebook
7. แม่กลอง	1. เริ่มจับคู่ และมีแฟนในวัย 13-15 ปี 2. สมาธิสั้น 3. ติดโซเชียล	1. มีแฟนตามละคร 2. การดูสื่อต่าง ๆ 3. อยากรู้ อยากลอง 4. แฟชั่นจากโทรศัพท์ 5. ค่านิยม 6. ชอบความสบาย 7. พ่อแม่ส่งเสริมให้เงินซื้อโทรศัพท์	1. ครอบครัวแตกแยก 2. หย่าร้าง 3. เด็กไม่สนใจเรียน 4. เด็กเรียนไม่จบ 5. เด็กท้องก่อนวัยอันควร 6. ขาดการควบคุมอารมณ์ 7. ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดน้อยลง 8. การพัฒนาตามวัยของเด็กลดลง 9. เด็กไม่แข็งแรง เล่นแต่โทรศัพท์	1. พ่อแม่ดูแลให้คำแนะนำการใช้สื่ออย่างใกล้ชิด 2. หากิจกรรมที่มีประโยชน์เสริมให้เด็กเรียนรู้ 3. มอบหมายหน้าที่ในบ้านให้รับผิดชอบ 4. รับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาลูกหลาน 5. สร้างพื้นที่การแสดงออก

สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดราชบุรี พบว่า มีเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ติดเกม เล่นการพนัน มั่วสุม ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว มีฐานะยากจนขาดค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตั้งครรภ์ไม่พร้อมและเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง พบว่า มีอัตราการคลอดในวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2546 - 2550 กล่าวคือ ร้อยละ 48.4 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 65.4 ในปี 2550 จากนั้นเริ่มชะลอตัวลดลงและมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2555–2557 กล่าวคือ ร้อยละ 66.1 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 58.8 ในปี 2556 ร้อยละ 52.9 ในปี 2557 โดยมีสภาพครอบครัวที่หย่าร้าง หัวหน้าครอบครัวประพฤติตนไม่เหมาะสม และมีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว (พมจ.ราชบุรี, พ.ศ.2558) ปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัด นับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สาเหตุสำคัญมาจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจใน

ชุมชน ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลหรืออบรมเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา เช่น เด็กขาดความอบอุ่น เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กกำพร้า เด็กถูกละเมิด หรือถูกทารุณกรรม รวมถึงเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด เป็นต้น

จากสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีในภาพรวมมีทุกข์และทุนดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงภาพรวมทุกข์และทุนในการดำเนินงานเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

ทุน	ทุกข์
1. ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ 2. ผู้รู้ ปราชญ์ชุมชน 3. พี่เลี้ยง/เครือข่ายนักวิจัย/เครือข่ายโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อ 4. เครือข่ายหน่วยงาน เช่น สถาบันการศึกษา พมจ. อปท. 5. ชุดความรู้เรื่องการขับเคลื่อนงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนฯ 6. ชุดความรู้เรื่องกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น	1. พ่อแม่หย่าร้าง 2. ครอบครัวใบเลี้ยงเดี่ยว 3. บุตรหลานอยู่กับผู้สูงอายุ 4. การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย 5. พฤติกรรมความรุนแรง 6. การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 7. เด็กรุ่นหลังไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรในชุมชน 8. ยาเสพติด (บุหรี่/เหล้า)

จากสถิติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ระบุไว้เรื่องสถานการณ์เด็กและเยาวชนทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ดำเนินงาน 15 โครงการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จนสามารถจัดทำสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) คนที่ช่วยหนุนเสริมการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ดังภาพที่ 1

จังหวัดสมุทรสงคราม	จังหวัดราชบุรี
ประเด็น : ทรัพยากร เทคโนโลยี ความรู้/ภูมิปัญญา/วัฒนธรรม เกษตรกรรม	**ประเด็น** : ความปลอดภัยทางถนน ความรู้/ภูมิปัญญา/วัฒนธรรม เกษตรกรรม ผู้สูงอายุ
พี่เลี้ยง : ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักพัฒนา เจ้าหน้าที่ อบต. เจ้าหน้าที่ รพ.สต. เจ้าหน้าที่ พมจ.	**พี่เลี้ยง** : ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ รพ.สต. เจ้าหน้าที่ พมจ.
องค์กร : 1) รพ.สต.ปากลัด 2) วัดลาดเป้ง 3) อบต.คลองโคน อบต.แพรกหนามแดง อบต.บางขันแตก อบต.ปลายโพงพาง อบต.บางจะเกร็ง อบต.บางสะแก อบต.แหลมใหญ่ อบต.ท่าคา อบจ.สมุทรสงคราม 4) กลุ่มเยาวชนรักแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงครามจัดการตนเอง 5) สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน 6) มูลนิธิอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ 7) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	**องค์กร** : 1) รพ.สต.เขาชะงุ้ม กู้ชีพ – กู้ภัย ในพื้นที่เขาชะงุ้ม สถานีตำรวจภูธรตำบลเขาชะงุ้ม 2) วัดขนอนหนังใหญ่ วัดคงคาราม 3) กลุ่มจักสานบ้านหนองมะค่า กลุ่มเยาวชนตำบลสวนผึ้ง กลุ่มเยาวชนบ้านห้วยน้ำขาว 4) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 5) อบจ.ราชบุรี 6) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สกว.ฝ่าย 4 7) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

8) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม พัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรสงคราม 9) อุทยาน ร.2 กลุ่ม 10) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สกว.ฝ่าย 4 11) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 12) มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	8) มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
สถาบันการศึกษา : 1) โรงเรียนท้ายหาด โรงเรียนถาวรานุกูล โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 70 โรงเรียนบางแก้ว โรงเรียนวัดศรัทธาธรรม โรงเรียนศรัทธาสมุทร โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์ 2) วิทยาลัยการอาชีพอัมพวา 3) วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม 4) มหาวิทยาลัยบูรพา 5) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ จังหวัดเพชรบุรี	**สถาบันการศึกษา** : 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 2) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี 3) โรงเรียนสวนผึ้ง โรงเรียนบ้านโป่งเจ็ด โรงเรียนวัดคงคาราม

เมื่อนำทุนมาร้อยเรียงกันภายใต้ระบบภูมินิเวศของทั้ง 2 จังหวัด ทำให้เห็นประเด็นในการขับเคลื่อนงานภายใต้ทุนที่มีในแต่ละพื้นที่

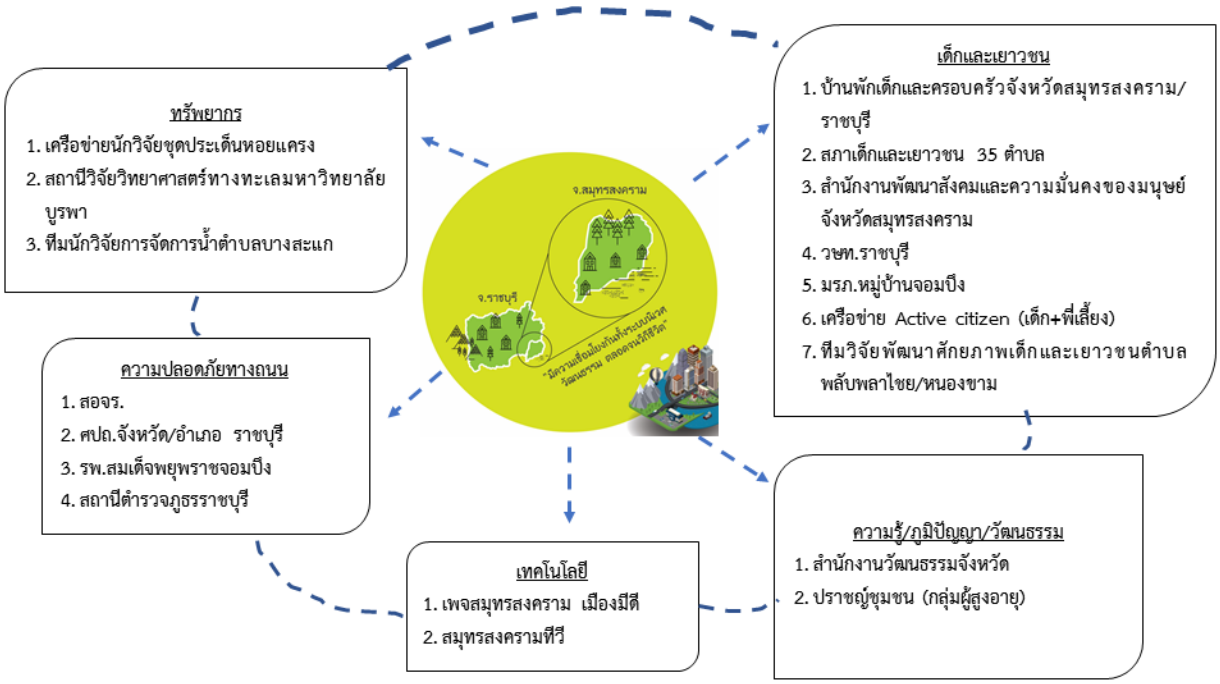

ภาพที่ 1 แสดงแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) คนที่ช่วยหนุนเสริมการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

4.1.2 การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่ภูมิสังคมจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จะเน้น 1) กระบวนการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ทั้งจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ช่วงต้นน้ำจาก 15 โครงการย่อยในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี 2) การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับจังหวัด และ 3) การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับภูมิสังคมภาคตะวันตก ซึ่งในข้อ 2 และ 3 จะเป็นการทบทวนสถานการณ์ความเป็นอยู่ภาพรวมในปัจจุบัน เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นทุนเดิมที่จะนำไปสู่การสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 2 จังหวัด และระดับภูมิภาคตะวันตก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น

(1) <u>จังหวัดสมุทรสงคราม</u>

เนื่องจากโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ดำเนินงานควบคู่ต่อเนื่องมากับโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560 และโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 - 2562 ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม ที่สร้างกลการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม 9 ตำบล ขึ้นสู่กลไกในระดับอำเภอ และกลไกในระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการจัดกิจกรรมโดยนำกระบวนการและองค์ความรู้จากโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกในช่วงปีที่ 2 และ 3 ไปใช้ตามลำดับ โดยมีการสร้างกลไกเด็กและเยาวชนร่วมทำกิจกรรมเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยและเตรียมความพร้อมการดูแลผู้สูงอายุของเด็กและเยาวชนที่ต้องมีต่อผู้ปกครองและคนในครอบครัว/ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าจังหวัดสมุทรสงครามก้าวเข้าสู่ประชากรผู้สูงอายุแล้ว

การดำเนินงานการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่นที่ผ่านมาของทั้ง 9 ตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1) ผู้ปกครอง
2) แกนนำชุมชน
3) ปราชญ์ที่มีในชุมชน
4) เจ้าหน้าที่ อปท. ทั้ง 9 แห่ง
5) เครือข่ายพี่เลี้ยงนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี คาดหวังว่าจะสร้างเป็นพี่เลี้ยงตัวคูณให้กับการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามต่อไป
6) เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม

<u>กิจกรรมที่ทำ</u>

ส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นที่เด็กและเยาวชนสนใจทำ มีผู้รู้/ปราชญ์ชุมชนให้ความรู้ เด็กเรียนรู้เรื่องราวในชุมชน และสนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม แก่ โครงการ We Love Healthy 4.0 ตำบลคลองเขิน โครงการสองวัยหัวใจเดียวกัน ตำบลบางนางลี่ โครงการทวิภพย้อนกลับหาอดีต ตำบลกระดังงา โครงการเรียนรู้วิถีพอเพียง ตำบลบางแค โครงการ Search My Home ตำบลแพรกหนามแดง และโครงการตามหาเส้นทางปลาทู ตำบลแม่กลอง ดังรูปภาพที่ 2

ภาพ 2 แสดงกระบวนการดำเนินงานและโครงการที่ขับเคลื่อนภายใต้โครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560

<u>กระบวนการดำเนินงาน</u>

1) ประชุมทีมกำหนดเป้าหมาย เพื่อวางแผนและแบ่งบทบาทหน้าที่กันภายในทีมงาน
2) เปิดเวทีสร้างความเข้าใจในชุมชนก่อนลงมือทำงาน
3) ลงเก็บรวบรวมข้อมูล/ความรู้ เรียนรู้ระหว่างเด็กกับผู้สูงอายุร่วมกัน
4) ปฏิบัติการตามรายละเอียดของโครงการ
5) สรุปบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

<u>บทบาทที่ทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม</u>

1) การจัดเวทีสร้างความเข้าใจก่อนเริ่มดำเนินงานในระดับจังหวัด
2) การอบรมวิทยากรกระบวนการและการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม
3) การพาศึกษาดูงานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการกลับมาคิดกิจกรรมของแต่ละชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทพื้นที่
4) การลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงาน
5) การสรุปบทเรียนหลังการดำเนินงาน

<u>ผลการดำเนินงาน (บทบาทพี่เลี้ยงในการดูแลเด็กและเยาวชน)</u>

จากการดำเนินโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560 (ปีที่ 1) และโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 - 2562 (ปีที่ 2) ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม ทำให้เห็นบทบาทและกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงบทบาทและกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม

พื้นที่	การดำเนินงาน	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
1.ตำบลคลองเขิน	ปีที่ 1	1.ประสานผู้ร่วมทีมค้นหาทีมงาน 2.ประสานงานกับครูและผู้ปกครองเด็ก 3.ประสานทีมวิทยากร เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ครู กศน. 4.ประสานผู้สูงอายุ 5.ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กและผู้สูงอายุ	1.เข้าร่วมกิจกรรมตามแผน 2.เด็กได้ทำในสิ่งที่สนใจ เสนอความคิดเห็นของตนเองในเวที	1.ร่วมพูดคุยและให้ความรู้กับเด็ก ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ 2.ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้เด็กและผู้สูงอายุในชุมชนได้รู้จักสมุนไพรและเห็นคุณค่าของสมุนไพรใกล้ตัว	1.เด็กลงพื้นที่จริงและใช้เทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์ในการบันทึกข้อมูลและถ่ายภาพลงสื่อโซเชียลมีเดีย 2.มีพื้นที่ให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น
	ปรับใช้ในปีที่ 2	เชื่อมโยงการทำงานกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น อบต. บ้านพักเด็ก	1.เด็กเสนอแผนงานและสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.ถ่ายทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	1.ถ่ายทอดภูมิปัญญาในท้องถิ่น 2.มีพื้นที่ในการเรียนรู้ 3.สร้างกระบวนการเรียนรู้กับเด็ก	สร้างพื้นที่ให้เด็กแสดงความคิดเห็นแต่อยู่ในกรอบโดยมีพี่เลี้ยงดูแล
2.ตำบลบางนางลี่	ปีที่ 1	1.ประสานขออนุญาตผู้ปกครองเด็ก 2.ประสานผู้สูงอายุ 3.ประสานการใช้สถานที่จัดกิจกรรม 4.ประสานงบประมาณในการจัดกิจกรรม 5.วางแผนโครงการ	เด็กให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม	1.ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมและถ่ายทอดความรู้ 2.ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.ชี้แจงสร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการให้กับผู้สูงอายุและเด็ก 2.เวทีที่ 1 เชิญผู้สูงอายุและเด็กเข้าร่วมประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการผู้สูงอายุเล่าประวัติความเป็นมาของชุมชนและพาลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้พืชผักพื้นถิ่น 3.ประสานแกนนำแต่ละหมู่ 4.ประสานผู้ปกครองเพื่อขออนุญาตให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม

	ปรับใช้ในปีที่ 2	1. เพิ่มแกนนำทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่ 2. เพิ่มศักยภาพให้ทีมพี่เลี้ยง (เรียนรู้กระบวนการในการจัดกิจกรรม)	ให้เด็กและเยาวชนคิดกิจกรรมที่ต้องการทำ	ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กและเยาวชน	ให้เด็กและเยาวชนเสนอกิจกรรมที่ต้องการทำ
3. ตำบลกระดังงา	ปีที่ 1	1. ประสานเด็กและผู้สูงอายุในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม 2. ออกแบบกิจกรรม 3. ประสานปราชญ์ชาวบ้านเพื่อให้ข้อมูลเรื่องประวัติศาสตร์ชุมชน	1. เข้าร่วมกิจกรรม 2. ทำคลิปวีดีโอสัมภาษณ์สั้นๆ (บางกลุ่ม)	1. เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมเชิญชวนลูกหลานเข้าร่วมกิจกรรม 2. ให้ข้อมูล	1. พูดคุย เชิญชวน ชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรม 2. ใช้กิจกรรมสันทนาการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรม 3. นำกระบวนการต้นแบบจากส่วนกลางไปปรับใช้
	ปรับใช้ในปีที่ 2	1. ประสานสภาเด็กและเยาวชนในชุมชน 2. ค้นหาผู้รู้ประวัติศาสตร์ในชุมชนที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าสนใจ น่าจดจำ 3. เพิ่มเติมความรู้ให้กับทีมงานเพื่อสามารถสืบทอดเรื่องราวต่อไป 4. จดบันทึกเรื่องราวเพื่อเก็บเป็นข้อมูล	1. เตรียมคิดกิจกรรมที่จะทำต่อ 2. ทำคลิปสัมภาษณ์จากการเรียนรู้ทุกครั้งที่ทำกิจกรรม 3. เป็นผู้นำการทำกิจกรรม (ฝึกความรับผิดชอบและดูแลทีมตนเอง)	-	-
4. ตำบลแพรกหนามแดง	ปีที่ 1	1. ประสานผู้ปกครองและเด็ก 2. ประสานผู้รู้/ผู้สูงอายุ 3. จัดเตรียมอุปกรณ์พาหนะ วัตถุดิบ เพื่อทดลองทำขนมครก 4. กำหนดวัน เวลา สถานที่	1. พูดคุยค้นหาความต้องการ 2. ลงพื้นที่ทำกิจกรรม 3. สะท้อนความรู้สึกหลังทำกิจกรรม 4. เรียนรู้ อุปกรณ์และเครื่องมือในการทำกิจกรรม	1. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม 2. ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาสู่เด็ก เช่น การจับเคียว การเหนี่ยวต้นข้าว การโม่แป้ง การหยอดข้าว การแคะขนมครก การจับปลา (ปลาจม/ปลาลอย)	1. เข้าพบที่บ้านและบอกเล่ากิจกรรมสร้างการเรียนรู้แก่เด็กให้ผู้ปกครองรับทราบ และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครอง 2. สื่อสารผ่านการประชุมหมู่บ้าน

		5.สอบถามความต้องการของเด็ก 6.พาเด็กลงพื้นที่ทำกิจกรรม (เกี่ยวข้าว วิดปลาสลิด) 7.สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจกับเด็กและผู้ปกครอง			3.ใช้แผนที่ทำมือให้เด็กศึกษาก่อนจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสนใจเรียนรู้ 4.พาทำกิจกรรมโดยให้เด็กเรียนรู้กับผู้สูงอายุโดยตรง
	ปรับใช้ในปีที่ 2	1.ค้นหาผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มเติม 2.ประสานเด็กกลุ่มใหม่ จากโรงเรียนในชุมชน 3.ทดลองทำ และหาความรู้เพื่อเป็นข้อมูลให้พี่เลี้ยง	1.เชื่อมโยงเพื่อนและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 2.ต่อยอดขยายกิจกรรมสู่การสร้างรายได้ให้ครอบครัว 3.สื่อสารสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่สังคมภายนอก	1.ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจง่าย 2.ผู้สูงอายุต้องมีความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจในการถ่ายทอดความรู้	-
5.ตำบลบางขันแตก	ปีที่ 1	1.ประสานงานเด็กและผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรม 2.เตรียมสถานที่จัดกิจกรรม 3.เตรียมอุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงาน 4.สร้างการเรียนรู้แก่เด็กเยาวชน 5.ออกแบบกิจกรรม	1.เด็กให้ความสนใจในการทำกิจกรรม เช่น การทำน้ำตาลมะพร้าว และการแปรรูปน้ำตาลเพื่อทำอาหารและขนมหวาน 2.เด็กมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกกิจกรรมที่ช่วยกันคิด 3.เด็กใช้เทคโนโลยีช่วยในการทำกิจกรรม	1.ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ 2.แนะนำวิธีการทำกิจกรรม 3.ถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็กและเยาวชน เช่น การใช้มะพร้าวและวัตถุดิบท้องถิ่น	1.สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและผู้สูงอายุ 2.ชี้แจงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม 3.สร้างความเป็นกันเองขณะทำกิจกรรม 4.เป้าหมายคือเด็กที่ว่างงาน 5.เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง สนุก อิ่ม มีความสุข มีของติดมือกลับบ้าน
	ปรับใช้ในปีที่ 2	1.ประสานสภาเด็กเข้าร่วมกิจกรรม 2.ออกแบบกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ทั้งตำบล 3.เพิ่มศักยภาพแกนนำ	เด็กต้องคิดเอง ทำเอง แสดงความสามารถและมีความรับผิดชอบ	ผู้สูงอายุและคนในชุมชนให้การสนับสนุนและเติมเต็มความรู้แก่เยาวชน	1.ค้นหาเด็กที่เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรม 2.ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ

		4. ค้นหาข้อมูลจุดเด่นแต่ละหมู่บ้าน 5. ค้นหาจุดเด่นของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม			
6. ตำบลบางแค	ปีที่ 1	1. ประสานผู้รู้ในชุมชน 2. ประสานผู้ปกครองเด็ก 3. ประสานผู้สูงอายุ 4. จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้เรื่องการทำอาหาร 5. พาเด็กเก็บวัตถุดิบในพื้นที่เพื่อปรุงอาหาร 6. สรุปบทเรียนหลังจัดกิจกรรม	เข้าร่วมกิจกรรมตามที่พี่เลี้ยงแนะนำ	1. เข้าร่วมกิจกรรม สอนเด็กให้เรียนรู้การปรุงอาหารประเภทต่างๆ 2. ให้คำแนะนำและค้นหาวัตถุดิบ	1. ทีมพี่เลี้ยงประสานงานกับผู้ปกครองและขออนุญาตเด็กเข้าร่วมกิจกรรม 2. ชี้แจงวัตถุประสงค์และและอธิบายการจัดกิจกรรมโครงการ
	ปรับใช้ในปีที่ 2	1. เป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนเด็ก ดูแล ช่วยเหลือประสานงาน 2. รับฟังความคิดเห็นของเด็กและผู้ใหญ่ 3. หนุนเสริมเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	1. แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม 2. กำหนดบทบาทหน้าที่และร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรม	เข้าร่วมประชุมวางแผนร่วมกับเด็ก	1. เด็กและผู้สูงอายุเสนอโครงการที่ต้องการทำ 2. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ผู้สูงอายุและพี่เลี้ยง 3. สร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4. รวบรวมความคิดเห็น 5. สรุปการจัดกิจกรรมโครงการ
7. ตำบลแม่กลอง	ปีที่ 1	1. วางแผนการทำงานประชุมทีมแบ่งบทบาทหน้าที่ 2. หาเครื่องมือเพื่อจัดเวที เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะในชุมชน 3. สรุปผลการทำงาน (ถอดบทเรียน)	1. เก็บข้อมูลที่ได้เรียนรู้จากผู้ใหญ่ 2. สรุปบทเรียน 3. สอบถามเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ 4. นำเสนอ	1. ถ่ายทอดภูมิปัญญาวิถีชีวิตท้องถิ่น 2. ให้ความรู้ ตอบข้อสงสัยที่เด็กต้องการเรียนรู้	1. เลือกสถานที่ที่เหมาะสมกับการจัดเวทีและเอื้อต่อการเรียนรู้ 2. ช่วงวัยที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ (11-14 ปี) 3. เครื่องมือในการจัดเวที 4. ออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจ 5. กำหนดเวลาที่เหมาะสมในการจัดเวที
	ปรับใช้ในปีที่ 2	พัฒนาศักยภาพและความรู้ของทีมพี่เลี้ยง	1. เปิดพื้นที่ให้เด็กแสดงความคิดเห็น	ถ่ายทอดภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้	1. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

			2. เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม 3. เด็กเสนอสิ่งที่สนใจเรียนรู้		2. เพิ่มกิจกรรมสันทนาการ

หมายเหตุ

1) ปี 1 หมายถึง โครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560
2) ปี 2 หมายถึง โครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 - 2562

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า บทบาทสำคัญของพี่เลี้ยง คือ การเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ลงมือทำ เรียนรู้ผ่านการออกแบบ ค้นหา และเก็บรวบรวมข้อมูล/ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีทุกภาคส่วนคอยให้คำแนะนำตามที่เด็กสนใจเรียนรู้ และข้อค้นพบสำคัญ คือ เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุและคนในชุมชนได้ ซึ่งพี่เลี้ยงต้องคอยติดตามอย่างใกล้ชิด ลงพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กและเยาวชน สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม สังเกตพฤติกรรม และนำกลับมาสรุปบทเรียนร่วมกับทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามและพี่เลี้ยงจากตำบลต่าง ๆ จะช่วยให้คำนิยามบทบาทของพี่เลี้ยงที่เหมาะสมกับกระบวนการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันเป็นระยะ ๆ และนำไปปรับใช้กับการทำงานในพื้นที่ร่วมด้วย ซึ่งพี่เลี้ยงในชุมชนที่เข้าร่วมดำเนินงานในปีแรกได้สะท้อนการเรียนรู้ผ่านการหนุนเสริมเด็กและเยาวชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) ปีแรกทีมพี่เลี้ยงเป็นคนดำเนินการ คิด วางแผนให้เด็ก ผู้ใหญ่และคนในชุมชนทำตามแผนที่ออกแบบไว้ ในปีนี้จึงจะปรับให้เด็กและผู้สูงอายุคิดและทำกิจกรรมด้วยตนเอง (คุณมนตรี อิ่มอาดูร พี่เลี้ยงจากตำบลบางแค)

2) ชวนเด็กรุ่นเก่าทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ต่อยอดเป็นอาชีพ (คุณเดือน มีหิรัญ พี่เลี้ยงจากตำบลบางขันแตก)

3) เด็กควรเป็นคนคิด ลงมือทำ และถ่ายทอดเรื่องราวตามความสามารถ/ความถนัดของตนเอง (คุณเลิศศักดิ์ประสงค์สุข) เห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์เชิงประจักษ์ (คุณมะลิ ประสงค์สุข) พี่เลี้ยงจากตำบลคลองเขิน

จากบทเรียนการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้พี่เลี้ยงในระดับชุมชนหันมาสนใจดำเนินงานในต่อเนื่องในปีที่ 2 ภายใต้โครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 – 2562 ภายใต้กลไกการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชนที่มีในระดับท้องถิ่น ซึ่งกลไกดังกล่าวจะได้นำเสนอในระดับจังหวัดต่อไป โดยประเด็นที่เด็กสนใจจะทำในปีที่ 2 และพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 9 โครงการ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น 9 โครงการ ที่ดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม

ลำดับ	ทีม	พื้นที่	ประเด็น
1.	ทีม BSK. No.1 (ชมรม To be number 1)	ตำบลบางสะแก	การจัดการขยะ
2.	ทีมท่องเที่ยวบางแค (เด็กและยาวชนในพื้นที่+สภาเด็กและเยาวชน)	ตำบลบางแค	ท่องเที่ยวชุมชน
3.	ทีม Young Coco.	ตำบลบางนางลี่	ภูมิปัญญาเรื่องมะพร้าว

	(สภาเด็กและเยาวชน)		
4.	ทีม Chef กระดังงา (เด็กและยาวชนในพื้นที่+สภาเด็กและเยาวชน)	ตำบลกระดังงา	พืชท้องถิ่น
5.	ทีม Coco. Time (เด็กและยาวชนในพื้นที่+สภาเด็กและเยาวชน)	ตำบลบางขันแตก	วิถีชีวิตคนกับมะพร้าว
6.	ทีม อสม. น้อย บางจะเกร็ง (นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม)	ตำบลบางจะเกร็ง	สุขภาพผู้สูงอายุ
7.	Scallop Easy Team (นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม)	ตำบลเขายี่สาร	เทคโนโลยี
8.	Banana P. Eight (เด็กและเยาวชนในพื้นที่)	ตำบลแพรกหนามแดง	กล้วยเพิ่มมูลค่า
9.	Banana ด่งด๊ง (นักเรียนโรงเรียนถาวรานุกูล)	ม. 11 ตำบลกระดังงา	การใช้ประโยชน์จากกล้วย

(2) <u>จังหวัดราชบุรี</u>

จากการทบทวนวรรณกรรมของการขับเคลื่อนงานการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น ยังไม่มีกลไกชัดเจน มีเพียงการดำเนินงานภายใต้กิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนตามกิจกรรมที่จัด โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จึงได้จัดกิจกรรมการพัฒนาโครงการย่อย จนพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 5 โครงการ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น 5 โครงการ ที่ดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ทีม	พื้นที่	ประเด็น
1.	ทีม OK V.2 (นักเรียนจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี)	ชุมชนบ้านเขาส้ม	สุขภาพผู้สูงอายุ
2.	ทีม Road Safety V.2 (นักเรียนจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี)	ตำบลเขาชะงุ้ม	การจัดการความปลอดภัยทางถนน
3.	ทีมเยาวชนสร้างดี (นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง)	เทศบาลจอมบึง	การจัดการความปลอดภัยทางถนน
4.	ทีมหนุ่มสาวลาวโซ่ง (สภาเด็กและเยาวชน)	ตำบลดอนคา	วัฒนธรรมไทยทรงดำ
5.	ทีม King of Veggie (นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7)	ชุมชนบ้านแก้มอ้น	เกษตรกรรรม

จากการดำเนินงานพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้ง 14 โครงการ นั้น ประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เกษตรและการจัดการทรัพยากร การจัดการความปลอดภัยทางถนน และอื่น ๆ (การจัดการขยะ การจัดการท่องเที่ยวชุมชน เทคโนโลยีสุขภาพผู้สูงอายุ)

2) การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับอำเภอและจังหวัด

(1) <u>จังหวัดสมุทรสงคราม</u>

<u>การดำเนินงานระดับอำเภอ</u>

จากการดำเนินโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามได้มีการดำเนินงานต่อยอดโดยการสร้างกลไกคณะทำงานที่มาจากพี่เลี้ยงชุมชนในระดับตำบล โดยพี่เลี้ยงในระดับตำบลได้มาพูดคุยเพื่อกำหนดภาพอนาคตสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียง พื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2560 ณ ห้องบ้านสวนสบาย เพลินพรรณไม้รีสอร์ท ตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานฯ จัดกระบวนการให้ระดมความคิดเห็นภาพอนาคตที่อยากเห็นของทั้ง 3 อำเภอ ดังนี้ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปภาพอนาคต

โครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม

พื้นที่	ภาพอนาคต	รายละเอียด	แลกเปลี่ยน / เสนอแนะ
อำเภอเมือง (กลุ่ม 1)		• เด็กและเยาวชนเรียนรู้บนพื้นฐานประวัติศาสตร์ชุมชน จากการที่คนเข้าร่วมเวทีแล้วเกิดความสุข • เริ่มจากให้เด็กทำกิจกรรมกับครอบครัว กินข้างกับผู้สูงอายุ ขี่จักรยานร่วมกัน ไปวัด เด็กได้ดูแลผู้สูงอายุ และเรียนรู้ประเพณี / ศาสนาร่วมด้วย • เมื่อชุมชนมีกิจกรรมก็จะพาเด็กไปเข้าร่วมด้วย เนื่องจากมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ใส่บาตรวันปีใหม่ (ชุมชนวัดใหญ่) • เรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมชุมชน เช่น การนึ่งปลาทู การทำการประมง ตลาดร่มหุบ ประวัติของสถานีรถไฟ เป็นต้น เด็กสนุกและมีความสุข	• จากบทเรียนการทำกิจกรรมกองทุนวันละบาท ผู้ใหญ่ชวนเด็กมาทำกิจกรรม เด็กก็ชอบและรู้สึกสนุก • การทำกิจกรรมร่วมกันช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างเด็กและผู้สูงอายุ

อำเภอเมือง (กลุ่ม 2)	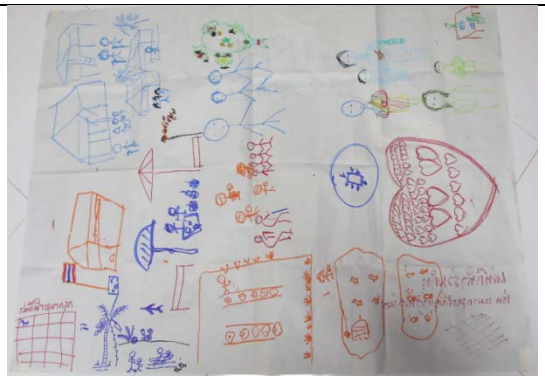	• สำรวจว่ามีผู้สูงอายุและเด็กจำนวนเท่าไหร่ • ตำบลบางขันแตกจะนำเด็กมาเข้าร่วมกิจกรรมทุกเดือน • อยากเห็นวัฒนธรรมของทุกครอบครัว รู้จักประเพณีการไหว้ การทักทาย วัฒนธรรมโบราณ • มีกลุ่มแกนกลางคอยเฝ้าระวังพฤติกรรมเด็ก • ทุกกิจกรรมจะต้องมีความเกี่ยวข้องระหว่างเด็กและผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความสุขร่วมกัน นำไปสู่ความพอเพียงทั้งการพึ่งตนเอง และอาหาร	• ทำอย่างไรให้เกิดคณะทำงานเพื่อประสานการทำกิจกรรม จะช่วยสร้างต้นทุนที่ดีในชุมชน แม้เราจะช่วยทางอ้อม แต่เด็กสัมผัสได้เมื่อเขาเติบโตขึ้น • คณะทำงาน คือ ทีมงานที่คอยประสานงานในพื้นที่ เพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์และดูแลผู้สูงอายุ • ควรมีกิจกรรมออกเยี่ยมผู้สูงอายุทุกวัน
อำเภอบางคนที		• มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ อาชีพในอดีตให้เด็กในชุมชนรับทราบ เช่น การดำเนินชีวิตในอดีต เป็นต้น	• การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ จะช่วยให้เด็กและเยาวชนมีภูมิคุ้มกัน ฝึกเรื่องความอดทน
อำเภออัมพวา		• กลุ่มแกนนำเข้าไปที่ชุมชนของตนเอง บ้าน วัด โรเรียน ท้องที่ท้องถิ่น กระตุ้นพาเด็กทำกิจกรรม พาลงพื้นที่เรียนรู้วิถีชีวิต เช่น ยาสมุนไพร เป็นต้น ผู้ใหญ่เป็นครูให้ความรู้ เด็กลงมือทำ สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม • เด็กสื่อสารข้อมูล / ความรู้ รวบรวมเป็นตำราเผยแพร่ทาง	• ประเทศไทย 4.0 ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการขับเคลื่อนงาน เช่น ขายสินค้าทางเฟซบุค เป็นต้น • สนับสนุนเรื่องการปะทะทางวัฒนธรรมสมัย

		โซเชียลมีเดีย สรุปบทเรียนร่วมกัน • ความเป็นครอบครัวใหญ่กลับคืนมา เด็กและเยาวชนดูแลผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุดูและลูกหลาน ช่วยให้ผู้ใหญ่ได้มีความสุข	โบราณกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

เมื่อแกนนำชุมชนทั้ง 3 อำเภอ นำเสนอภาพอนาคตเสร็จสิ้น พี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานฯ ได้สรุปเนื้อหาออกมาเป็นเป้าหมายและกิจกรรมที่ต้องทำในพื้นที่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

<u>เป้าหมายร่วมระดับตำบล / อำเภอ</u>

เกิดกลไก (แกนนำที่ขับเคลื่อนจริง) การขับเคลื่อนงานระดับตำบลในการหนุนเสริมให้เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นกระบวนการ โดยอาศัยข้อมูลเรื่องราวดี ๆ ในท้องถิ่นและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้บนฐานเศรษฐกิจพอเพียง

<u>กิจกรรมที่ต้องทำในพื้นที่</u>

1. สร้างกลไกการขับเคลื่อนงานระดับตำบล / อำเภอ
2. หนุนเสริมให้เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นกระบวนการ

จากนั้นให้เลือกผู้ประสานงานหลักระดับตำบล ดังนี้

- บางขันแตก นางสารภี น่วมสวัสดิ์
- นางตะเคียน นางกรรณิกา มีรักษา
- แม่กลอง นางชุติปภา ดวงมรกต
- กระดังงา นางรวีวรรณ วงษ์ศาโรจน์
- คลองเขิน พท.องอาจ อินทรสมบัติ
- บางสะแก นางกาญจนา วิเวก และนางอนงค์ แก้วมุกดา
- บางนางลี่ นางสาวพเยาว์ หาดสมบัติ
- บางแค นายมนตรี อิ่มอาดูร

โดยมีนางทององคำ เจือไทย เป็นคณะทำงานกลาง จึงเริ่มเกิดกลไกการทำงานเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอขึ้นตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2560 เป็นต้นมา หลังจากนั้นก็มีการดำเนินงานเชื่อมโยงกับกลไกการขับเคลื่อนงานในระดับตำบลที่ประกอบด้วย สภาเด็ก คณะทำงานตำบล และแกนนำ / ชมรมผู้สูงอายุ มีการจัดประชุมร่วมกันเพื่อเขียนแผนการดำเนินงานจัดกิจกรรมและสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมร่วมกัน และใช้โซเชียลมีเดียเพื่อให้เด็กช่วยเขียนเผยแพร่ในการทำกิจกรรมร่วมด้วย จนเกิดรูปธรรมการดำเนินงานโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปีที่ 1 (2559 – 2560) และดำเนินโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปีที่ 2 (2561 – 2562) ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

<u>การดำเนินงานระดับจังหวัด</u>

การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับ**จังหวัด** ก็มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานภายใต้กลไกสภาเด็กและเยาวชนทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ โดยสภาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เริ่มในปี 2547 โดยการยื่นขอเสนอให้กับนายกรัฐมนตรีในวันเด็กแห่งชาติที่มีพื้นที่ให้กับเด็กได้แสดงออก

เพิ่มขึ้น ต่อมาในปี 2549 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดทั้งประเทศ ปี 2551 มีกฎหมายรองรับและมีการจัดตั้งสภาเด็กทุกอำเภอ ปี 2553 มีการจัดตั้งในระดับตำบลกว่า 5,000 ตำบล และทำครอบคลุมในปี 2559

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการจัดตั้งบ้านพักเด็กและครอบครัว (บพด.) จังหวัด ทำหน้าที่ดูแลการขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนในระดับต่าง ๆ ที่มีทั้งสภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล

โครงสร้างสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล จะต้องมีการคัดเลือกประธานสภา ประธานสภาคัดเลือกมาจากสมาชิกและประธานสภาจะคัดเลือกสมาชิกเข้ามาดำรงตำแหน่งต่าง ๆ โดยสมาชิกมาจากเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ต้องมีหน้าที่ประชุมสามัญอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง คณะบริหารจะต้องจัดประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และคณะบริหารทุกคนถือเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนอำเภอด้วย

บทบาทหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชน คือ ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบลกับอำเภอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านวิชาการ การศึกษา สุขภาพ อาชีพ และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน จัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ต่าง ๆ ในชุมชนที่ส่งผลกระทบกับเด็กและเยาวชนส่งต่อให้กับสภาเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอ เสนอแนะความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็ก เสนอแนะความคิดเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน และออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

คุณสมบัติของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน การคัดเลือกสภาเด็กและเยาวชนในทุกระดับ โดยเด็กและเยาวชนต้องมีอายุไม่เกิน 25 ปี ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด ประกอบด้วย 1. ประธานสภาเด็กและเยาวชนจากทุกอำเภอ 2. ผู้แทนจากคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนทุกอำเภอๆ ละ 4 คน ที่มาจากการคัดเลือกจากสมาชิกขึ้นมาเป็นคณะบริหารทั้งในระดับตำบล/เทศบาล อำเภอ

และจังหวัด โดยทุกระดับจะต้องมีประธาน 1 คน และผู้บริหารไม่เกิน 20 คน ดังนั้นการขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนจึงต้องให้ **“เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน”**

จากการประชุมเวทีกำหนดแผนการดำเนินงานและการค้นหาบทเรียนการทำงานกับเด็กและเยาวชนของโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 เวลา 09.30 – 15.15 น. ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ได้มีการสรุปบทเรียนเพื่อค้นหาช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 7 ตำบล ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงช่องว่าง กิจกรรมลดช่องว่าง และการหนุนเสริมระหว่างทีมคณะทำงานในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลแม่กลอง	1. ไม่มีกลไกสภาเด็กและเยาวชน	1. ประสานโครงสร้างสภาเด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง	1. ขอรายชื่อสภาเด็กและเยาวชนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2. จัดตั้ง/ทบทวนโครงสร้างสภาเด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง	1. เติมความรู้เรื่อง พ.ร.บ.สภาเด็กและเยาวชน 2. การออกแบบเวทีสร้างความเข้าใจ 3. การเติมความรู้เรื่องการพัฒนาพี่เลี้ยง/โค้ชเด็ก
	2. การนำเสนอสื่อและเทคโนโลยี	1. อบรมเทคนิคการจัดทำสื่อและการนำเสนอสื่อ	1. เติมความรู้เรื่องเทคนิคการทำสื่อและเทคโนโลยี

ตำบลบางนางลี่	1. คณะทำงานบางคนไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรม 2. ปัญหาระหว่างสภาพเด็กและเยาวชนกับสมาชิกของสภาเด็กและเยาวชนบางส่วนไม่เข้าร่วมกิจกรรม 3. การประชาสัมพันธ์ไม่ถึงผู้ปกครอง 4. เด็กบางคนไม่รู้ว่ามีชื่อในสภาเด็กและเยาวชน	<u>ทีมทำงาน</u> 1. สร้างความสำคัญกับทีมงานให้เห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมกับเด็ก 2. จัดประชุมทีมทำงาน 3. หาแนวร่วมที่มีใจในการทำกิจกรรมกับเด็กโดยการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ <u>สภาเด็กและเยาวชน</u> 1. เชื่อมความสัมพันธ์ให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับเด็ก 2. จัดกิจกรรมร่วมกลุ่มให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกัน <u>ผู้ปกครอง</u> 1. ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมด้วย	1. รูปแบบการจัดกิจกรรม 2. เพิ่มทักษะให้ทีมงานด้านสันทนาการ 3. ให้เข้าร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 4. หนุนเสริมงบประมาณ
ตำบลบางแค	1. ยังไม่รู้แน่ชัดว่าสภาเด็กและเยาวชนมีใครบ้าง 2. ยังไม่ได้ทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน (ประสานกับผู้ดูแลสภาเด็กและเยาวชน) 3. การสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองเด็ก	1. จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจระหว่างคณะทำงาน ผู้ดูแลสภาเด็กและเยาวชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง 2. จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจกับเด็กในสภา เพื่อทำความรู้จักและทราบแนวทางของกิจกรรม 3. จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจร่วมกับผู้ปกครองเด็ก 4. จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กคณะทำงาน ผู้สูงอายุ ผู้นำท้องที่และท้องถิ่น เช่น กิจกรรมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เก็บขยะ คัดแยกขยะ เป็นต้น	<u>ผู้ดูแลสภาเด็กและเยาวชน</u> 1. ประสานเด็กและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม <u>ทีมพี่เลี้ยง</u> 1. คอยเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ เช่น สถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเด็กและเยาวชน 2. ร่วมลงเวทีในการจัดกิจกรรมช่วยหนุนเสริมและให้คำแนะนำรวมทั้งสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ 3. เพิ่มเติมความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ 4. ผู้ปกครอง 5. ให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ตำบลแพรกหนามแดง	1. ทีมยังไม่ได้รู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับสภาเด็กและเยาวชนยังไม่ได้ประสานกับหน่วยงานที่	1. ทีมต้องเข้าไปสื่อสาร/แนะนำตัว/โครงการ/กิจกรรม 2. ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ทีมและสภาเด็กเข้าพบและทำความรู้จัก	1. เอกสารแนะนำโครงการ (หนังสือ) 2. งบประมาณในการสนับสนุน

	สภาเด็กและเยาวชนสังกัดอยู่	3. ชวนคิดชวนคุย/สร้างแรงบันดาลใจให้เด็กคิดต่อ (ใช้กิจกรรมสันทนาการเน้นสนุก)	3. อุปกรณ์ประกอบ คลิป/แผ่นพับ วัสดุประดิษฐ์จากจากธรรมชาติจากชุมชนอื่น 4. พี่เลี้ยงหนุนเสริมเรื่องสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงาน
ตำบลกระดังงา	1. วันเวลาในการจัดกิจกรรม เช่น เด็กเรียนพิเศษวันเสาร์-อาทิตย์ 2. ทีมงานค้าขายตลาดน้ำทำให้ขาดพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรม 3. เทศบาลสนับสนุนงบประมาณลงมากระชั้นชิด ใกล้ปิดงบประมาณประจำปี 4. สภาเด็กและเยาวชนยังไม่รู้บทบาทของตนเองเท่าที่ควร 5. เจ้าหน้าที่เทศบาลยังยึดติดรูปแบบการทำงานแบบเดิม ๆ 6. ช่วงประชุมใช้เวลาน้อยไม่ได้มีการวางแผนร่วมกัน 7. ผู้ปกครองไม่ค่อยมั่นใจในการส่งเด็กเข้าร่วมกิจกรรม	1. จัดเวทีสร้างความเข้าใจร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (คณะทำงาน เทศบาล ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน) 2. ประชุมทีมสภาเด็กและเยาวชน เพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรม มีกรอบในเรื่องต่าง ๆ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวต้องอยู่ในชุมชน เป็นต้น 3. จัดกิจกรรมตามความสนใจของสภาเด็กและเยาวชน 4. จัดเวทีสรุปบทเรียนเชื่อมโยงไปสู่สภาเด็กและเยาวชน	1. ทีมวิทยากรกลาง 2. ต้องการให้มีการพัฒนาศักยภาพทีมพี่เลี้ยงตำบล
ตำบลบางขันแตก	1. ขาดความร่วมมือและขาดข้อมูลเกี่ยวกับสภาเด็กและเยาวชน 2. ขาดการสื่อสารที่ชัดเจน เพราะทีมงานยังไม่ได้แจ้งวัตถุประสงค์	1. จัดเวทีพูดคุยและประสานงานกับ อบต. ผู้รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชน 2. ชี้แจงวัตถุประสงค์เกี่ยวกับโครงการเพื่อให้ผู้ดูแลสภาเด็กและ เยาวชนมีความเข้าใจโครงการเพิ่มขึ้น 3. ชวนเด็กเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อชวนคิด ชวนคุย และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	1. ช่วยกันจัดเวทีพูดคุยเพื่อให้มีน้ำหนักในการพูดเพิ่มขึ้น เพราะทีมยังไม่แข็งแรง

ตำบลคลองเขิน	1. การเชื่อมหน่วยงาน อบต.ที่ดูแลสภาเด็กและเยาวชน	1. หาผู้รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชนของ อบต. โดยการแจ้งเรื่องไปยังปลัด อบต. และนายก อบต.ให้ทราบเรื่อง 2. ชักชวนเจ้าหน้าที่ อบต. มาร่วมกิจกรรมและประชุม	1. ขอคนทีมพี่เลี้ยงเข้าร่วมในกิจกรรม 2. เทคโนโลยีการสร้างสื่อ คนสร้างสื่อ
	2. ขาดผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม บทบาทคนทำงานเด็กยังเห็นคุณค่าของชุมชนไม่มากนัก	1. แจ้งผู้ปกครองเด็กให้ทราบเรื่อง 2. สร้างทีมงานเพิ่มผ่านการทำให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน 3. สร้างเส้นทางท่องเที่ยวโดยใช้สื่อการท่องเที่ยวในสถานที่จริง เรียนรู้จริง “เชิงสร้างสรรค์” เด็กสร้างสื่อเชิงสร้างสรรค์	

จากตารางที่ 9 ทำให้เห็นช่องว่างในการดำเนินงานร่วมกับกลไกการขับเคลื่อนงานของคณะทำงานร่วมกับองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อนำมาปรับใช้กับกลไกการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชนก็มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับจังหวัด อาศัยกลไกการขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนและบ้านพักเด็กและครอบครัวมาร่วมดำเนินงานและมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1) ผู้ปกครอง
2) แกนนำชุมชน
3) ปราชญ์ที่มีในชุมชน
4) เจ้าหน้าที่ อปท. ที่เข้าร่วมดำเนินงาน
5) คณะกรรมการกลไกการขับเคลื่อนงานระดับตำบล / อำเภอ / จังหวัด
6) เครือข่ายพี่เลี้ยงนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี คาดหวังว่าจะสร้างเป็นพี่เลี้ยงตัวคูณให้กับการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามต่อไป
7) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม

<u>กิจกรรมที่ทำ</u>

1) กิจกรรมที่จะดำเนินงานในโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี 10 โครงการ ดังในตารางที่ 5

<u>กระบวนการดำเนินงาน</u>

1) ดำเนินงานตามรายละเอียดของทั้ง 10 โครงการ ตามวิธีวิทยา 7 ขั้นตอนของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (กาญจนา แก้วเทพ, 2553)

2) ดำเนินงานร่วมกับศูนย์ประสานงานฯ ส่วนกลาง ได้แก่ 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม 2. การสรุปบทเรียน 3. การอบรมสื่อและละคร และ 4.การอบรมการคิดเชิงระบบ

<u>บทบาทที่ทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม</u>

1) การจัดเวทีสร้างความเข้าใจก่อนเริ่มดำเนินงานในระดับจังหวัด
2) การอบรมให้กับทีมวิจัยทั้ง 2 จังหวัด 15 โครงการ ในเรื่อง 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม 2. การสรุปบทเรียน 3. การอบรมสื่อและละคร และ 4.การอบรมการคิดเชิงระบบ ซึ่งเป็นชุดความรู้ที่ได้ดำเนินงานมาแล้วพบว่าช่วยพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นจริง สามารถคิดวิเคราะห์ จัดทำสื่อและนำเสนอได้อย่างเป็นระบบ
3) การลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงาน
4) การสรุปบทเรียนหลังการดำเนินงาน

<u>ผลการดำเนินงาน (บทบาทพี่เลี้ยงในการดูแลเด็กและเยาวชน)</u>

บทบาทสำคัญของพี่เลี้ยง คือ การเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ลงมือทำ เรียนรู้ผ่านการออกแบบ ค้นหา และเก็บรวบรวมข้อมูล/ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีทุกภาคส่วนคอยให้คำแนะนำตามที่เด็กสนใจเรียนรู้ และข้อค้นพบสำคัญ คือ เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุและคนในชุมชนได้ ซึ่งพี่เลี้ยงต้องคอยติดตามอย่างใกล้ชิด ลงพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กและเยาวชน สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม สังเกตพฤติกรรม และนำกลับมาสรุปบทเรียนร่วมกับทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามและพี่เลี้ยงจากตำบล/อำเภอต่าง ๆ เพื่อมาปรับบทบาทการหนุนเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ร่วมกันต่อไป

(2) <u>จังหวัดราชบุรี</u>

การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับอำเภอและจังหวัดของจังหวัดราชบุรีนั้น จะพบว่า จากข้อมูลของหนังสือพิมพ์คมชัดลึก เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2553 ได้ระบุว่า นายวันชัย ธีระสัตยกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)ราชบุรี เปิดเผยว่า อบจ.ราชบุรีได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก-เยาวชนระดับอำเภอขึ้น เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนของจังหวัด และส่งเสริมการสร้างรูปแบบในการดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็ก-เยาวชนระดับอำเภอ โดยเริ่มดำเนินการในเขต อ.ปากท่อ และอ.โพธาราม เพื่อให้เป็นต้นแบบ ทั้งนี้ผู้ที่จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนั้นประกอบด้วย นายอำเภอ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กในอำเภอ ได้แก่ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู เจ้าหน้าที่อนามัย ตำรวจ และอาสาสมัครใน 2 อำเภอต้นแบบ รวมกว่า 200 คน โดยทั้งหมดจะต้องเข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กระดับอำเภอก่อน จากนั้นก็ขยายสู่อำเภออื่น ๆ ในจังหวัด เพื่อลดและแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชนอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งที่มาของยุทธศาสตร์ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจาก อบจ.ราชบุรีเล็งเห็นว่า ปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัด นับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สาเหตุสำคัญมาจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในชุมชน ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลหรืออบรมเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา เช่น เด็กขาดความอบอุ่น เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กกำพร้า เด็กถูกละเมิด หรือถูกทารุณกรรม รวมถึงเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด ดังนั้นจากนี้ไปจะต้องเข้าไปแก้ไขปัญหาในรูปแบบที่เป็นองค์รวมคือการมองปัญหาทั้งระบบ มีการประสานความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐทุกฝ่าย เชื่อว่าจากแนวทางนี้จะมีส่วนสำคัญต่อการลดปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ ย้ำว่าบทบาทของหน่วยงานภาครัฐยังคงมีความสำคัญมากที่สุดต่อการจะเข้าไปร่วมแก้ไขปัญหา

เมื่อศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2561 – 2564 (ฉบับทบทวน) พบว่า กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคนคุณภาพ เสริมสร้างขีดความสามารถประชาชนตลอดช่วงวัย ด้วยความรู้ และการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีมาตรการและ

แนวทางปฏิบัติ โดยการสนับสนุนการพัฒนาเยาวชนสู่เยาวชนแห่งอนาคต ส่งเสริมการต่อยอดทักษะแรงงานเยาวชนให้สมบูรณ์ในทักษะสากล พร้อมส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการใหม่ในยุค 4.0 เน้นการสนับสนุนการจัดสร้างศูนย์วิวัฒน์ปัญญาเยาวชนในระดับอำเภอ เพื่อเป็นห้องเรียนในการเตรียมเยาวชนสู่โลกอนาคต ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ค้นหาเด็กราชบุรีอัจฉริยะ เยาวชนสุดยอดในจังหวัดราชบุรี หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อเข้าสู่กระบวนการพัฒนาแบบองค์รวม พร้อมปลูกฝังจิตวิญญาณการสำนึกรักบ้านเกิดตั้งแต่ยังเยาว์ ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนเด็กอัจฉริยะ เยาวชนสุดยอด เพื่อการสนับสนุนการศึกษาและการคิดค้น การพัฒนา สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัด ริเริ่มให้มี (Smart Think Tank) ในระดับตำบล เพื่อรวบรวมเด็กและเยาวชนคนเก่งให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ บ้านเกิดของตนเอง ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสนับสนุนกิจการของส่วนราชการในระดับพื้นที่ในรูปแบบเยาวชนจิตอาสาทำดีด้วยหัวใจเพื่อแผ่นดิน แต่ไม่ได้มีการระบุผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จึงทราบเพียงแต่ว่ามีการกำหนดแผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนดังกล่าว

เนื่องจากจังหวัดราชบุรี ไม่ได้ลงดำเนินงานเชิงลึกด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จนเกิดกลไกการดำเนินงานเหมือนกับจังหวัดสมุทรสงครามได้ จึงเป็นเพียงการเข้าร่วมดำเนินงานในโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ซึ่งจะได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 3 ต่อจากนี้ สำหรับการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี พบว่า เป็นการดำเนินงานรายกิจกรรม ไม่ได้มีการสานกลไกการคุ้มครองเด็กอย่างลงลึก จากการดำเนินโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จึงนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นขับเคลื่อนงานในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด โดยในระดับจังหวัดศูนย์ประสานงานฯ ได้ประสานงานการดำเนินงานร่วมกับนางสาวเพชรรัตน์ สาระเมฆ บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดราชบุรี รวมทั้งพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อดำเนินงานพูดคุยร่วมกับเครือข่ายพี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนในจังหวัด ได้แก่ พี่เลี้ยงที่เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี ครูจากโรงเรียนมหาราช เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคา (สภาเด็กและเยาวชน) หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สนใจขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่ร่วมกัน เป็นต้น ในระยะต่อไปผ่านการเข้าร่วมดำเนินโครงการนี้

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นว่า กลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดสามารถดำเนินงานได้ ภายใต้กระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของกลไกสภาเด็กและเยาวชน โดยมีงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตัวอย่างโครงการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลพลับพลาไชยในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และโครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ดำเนินการสร้างกลไกการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านเข้าสู่สภาเด็กและเยาวชนตำบลพลับพลาไชยและตำบลหนองขาม โดยมีพี่เลี้ยงที่เป็นเจ้าหน้าที่ อบต.จากทั้ง 2 แห่ง แกนนำชุมชน และผู้ปกครองในการขับเคลื่อนงาน ซึ่งกระบวนการบางส่วน เช่น การพัฒนาโครงการวิจัยย่อยที่ให้เด็กได้ลงมือทำในพื้นที่ การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่โดยเด็กและเยาวชนร่วมกับพี่เลี้ยงชุมชนในพื้นที่ พี่เลี้ยงส่วนกลางจากศูนย์ประสานงานฯ ได้ออกแบบและกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจของเด็กและเยาวชน จนเกิดความภาคภูมิใจ เช่น การเรียนรู้การทำนาข้าว การทอผ้าไทย การเล่นฟุตบอล เป็นต้น จากรูปธรรมการดำเนินงานดังกล่าว จึงนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับการดำเนินงานโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีร่วมด้วย

3) การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับภูมิสังคมภาคตะวันตก

จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี เป็นส่วนหนึ่งของกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับภูมิสังคมภาคตะวันตก ที่ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามได้ดำเนินงานภายใต้โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี (2558 – 2561) ดำเนินงานใน 4 จังหวัด ได้แก่

จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม รับทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในลักษณะ Co-funding Co-working โดยมีความเชื่อที่ว่า ***"เด็กและเยาวชนไม่ใช่ต้นตอของปัญหา แต่พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพและลุกขึ้นมาเป็นพละกำลังของบ้านเมืองได้"*** จึงออกแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริง โดยใช้การเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นเป็น ***"เครื่องมือ"*** จัดการเรียนรู้ ดึงต้นทุนที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่เข้ามาเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ตลอดจนดึงกลไกภาคีพี่เลี้ยงจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนงาน ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยหวังว่ากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเด็กเยาวชน พี่เลี้ยง และคนในชุมชน จะก่อให้เกิดผู้นำที่มีจิตสาธารณะที่คอยติดตามสถานการณ์ทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรู้เท่าทัน เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของภาคตะวันตก มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้เด็กเยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของตนเองในภูมิภาคตะวันตก ตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำไปจนถึงปากอ่าว ผ่านกิจกรรมนับ 1 – 5 ตั้งแต่การเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกเพื่อค้นหาทุนและทุกข์ในชุมชน (นับ 1) การพัฒนาโครงการผ่านการบริหารจัดการโครงการ (นับ 2) การจัดทำสัญญาโครงการและการบริหารโครงการโดยเด็กและเยาวชน (นับ 3) การสรุปบทเรียนครึ่งทางและการจัดทำสื่อเพื่อสะท้อนการดำเนินโครงการสู่สาธารณะ (นับ 4) และการนำเสนอผลการดำเนินงานในงานมหกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตและผู้เข้าเรียนรู้ได้ลงมือทำ (นับ 5) เพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 แล้ว ยังสร้างจิตสาธารณะกระตุ้นสำนึกการเป็นเยาวชนพลเมือง และเกิดกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนของภาคีเครือข่ายในพื้นที่ 4 จังหวัดร่วมกัน ผลจากการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนจำนวน 66 ทีม จำนวน 345 คน กระจายตัวอยู่ใน 32 ตำบล 66 หมู่บ้าน และพี่เลี้ยงชุมชนที่เป็นครู อาจารย์ในสถานศึกษา ชาวบ้านในชุมชน นักพัฒนาเอกชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายภาคประชาสังคม ที่เป็น Change Agent ในพื้นที่อีกกว่า 48 คน

กระบวนการเรียนรู้ตลอดโครงการได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของเด็กเยาวชนหลายอย่าง ทั้งการพูด การฟัง การตั้งคำถาม และการทำกิจกรรมกับคนในชุมชน ส่งผลให้รู้จักชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัยมากขึ้น จนเกิดความรักและหวงแหนบ้านเกิด เป็นเยาวชนที่มีสำนึกจิตอาสาลุกขึ้นมาทำงานเพื่อส่วนรวม เกิดภูมิคุ้มกันที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก สามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และลุกขึ้นช่วยกันแก้ไขปัญหาโดยใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองและประเทศชาติ นอกจากนี้ยังมีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้ายอมรับความคิดที่แตกต่างหลากหลาย ซึ่งทั้งหมดนี้มาจากโครงการที่ ***"เปิดโอกาส"*** ให้เยาวชนทำโครงการอย่างอิสระ เริ่มตั้งแต่การคิดโจทย์โครงการ การดำเนินงาน การบริหารจัดการโครงการ และการนำเสนอผลงานที่สามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจว่า สำนึกพลเมืองเป็นอย่างไร เกิดขึ้นมาได้อย่างไร จนเกิดเป็นคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมโครงการพลังเด็กและเยาวชนเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ดังตารางที่ 10 นับว่าเป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนกล้าที่จะทำสิ่งเล็ก ๆ แต่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กหันมาเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ลุกขึ้นมาเอาธุระ และใส่ใจกับบ้านเมืองเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 10 แสดงคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงที่เข้าร่วมโครงการพลังเด็กและเยาวชนเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยง ที่เข้าร่วมโครงการพลังเด็กและเยาวชนเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 1 - 3	
เด็กและเยาวชน	**พี่เลี้ยง**
1. รู้จักชุมชนถิ่นเกิด ● เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ● รู้ว่าจะแก้ปัญหาอย่างไรภายใต้โจทย์ ● รู้ข้อมูล / เล่าได้ แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงและยกระดับได้ **2. รู้จักตนเอง** ● เห็นศักยภาพในการทำงาน ● มีเป้าหมาย ● รับผิดชอบ ● ภูมิใจ / เห็นคุณค่าในตัวเอง **3. การทำงานเป็นทีม / บริหารจัดการร่วมกัน** ● มีความเป็นผู้นำ / รับฟังผู้อื่น ● วางแผนงานร่วมกัน ● จัดการแบ่งบทบาทหน้าที่ ● รู้จักรอเพื่อน / ไม่ทำงานคนเดียว ● รู้หน้าที่ ● ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม เรียนรู้จากเพื่อน / พี่ / น้อง **4. การสื่อสาร** ● เข้าใจว่าตัวเราต้องทำอะไร ● สร้างสรรค์การสื่อสาร / รูปแบบสื่อใหม่ๆ ที่หลากหลาย ● วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย / เนื้อหา **5. คิดวิเคราะห์ / คิดเชื่อมโยง** ● การใช้เครื่องมือต่างๆในการลงชุมชน **6. สำนึกพลเมือง** ● รู้หน้าที่ / มีใจอยากทำ ● มีความรู้ / ทักษะที่จะทำเพื่อชุมชน ● เคารพตัวเอง / เคารพสังคม ● ลงมือทำตามศักยภาพ	**1. มีทักษะในการฟัง การตั้งคำถาม** ● มีชุดถามที่ใช้เรียนรู้บริบท ● เชื่อมโยงชุดคำถามถึงสำนึกพลเมือง ● ชุดคำถามปรับปรุงการทำงาน **2. มีวิธีการในการสร้างแรงบันดาลใจ** ● เชื่อมั่นว่าเด็กพัฒนาได้ ● ให้คุณค่ากับการเรียนรู้มากกว่าการทำสำเร็จตามแผนโครงการ ● การตั้งคำถามสร้างแรงบันดาลใจ **3. สามารถวิเคราะห์พัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน** ● พัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน ● มีข้อมูลน้องจากการเฝ้าสังเกตในพื้นที่ ● มีวงแลกเปลี่ยน วิเคราะห์ พัฒนาน้อง ● ค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกับน้อง **4. สามารถเติมความรู้ให้เยาวชน** ● ชุดความรู้หลัก ● ชุดความรู้เฉพาะ **5. มีทักษะการบริหารจัดการโครงการ** ● การวางแผนการดำเนินงาน ● ระยะเวลาการติดตามน้อง ● การบริหารจัดการ คน งาน เงิน ● การออกแบบเวทีเพื่อสร้างการเรียนรู้ **6. การสื่อสาร สร้างความเข้าใจ** ● สามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับน้อง ● การทำความเข้าใจกับพี่เลี้ยง ● การทำความเข้าใจวัฒนธรรมองค์กร **7. สามารถจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้** ● ออกแบบกระบวนการ ● วางแผนงาน ● ติดต่อประสานงาน ● บริหารจัดการคน งาน เงิน **8. ชวนสรุปและถอดบทเรียนเยาวชน** ● ชวนตั้งคำถามระหว่างการดำเนินงาน ● ปรับแผนตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ ● เติมความรู้เพื่อยกระดับการทำงาน

ภาพที่ 3 แสดงผลการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก

จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นอกจากโครงการพลังเด็กและเยาวชนเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกจะช่วยพัฒนาทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนแล้ว การขับเคลื่อนงานของโครงการฯ ยังตอบโจทย์เรื่อง**การสร้างกลไกดูแลเด็กและเยาวชนในระดับตำบล ที่คนในชุมชนทุกภาคส่วนลุกขึ้นมาทำหน้าที่ดูแลเด็กและเยาวชนของตนเอง จนเกิดเป็นกลไกขับเคลื่อนการทำงานด้านเด็กอย่างต่อเนื่อง** มีเวทีประชุมเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของคนหลายช่วงวัยตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้สูงอายุ โดยใช้เรื่องราวของชุมชนท้องถิ่นเป็น ***"เครื่องมือ"*** ให้เด็กและผู้ใหญ่ได้มานั่งพูดคุย และเรียนรู้ร่วมกัน จนช่องว่างระหว่างวัยของเด็กเยาวชน และผู้สูงอายุลดลง หันหน้ามานั่งฟังกันมากขึ้น นำไปสู่วงจรการเรียนรู้ตลอดชีวิตนับจากครรภ์มารดาไปจนถึงวัยสูงอายุอย่างมีคุณค่า เกิดเป็นพละกำลังที่จะลุกขึ้นมาดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเองครบทุกช่วงวัย

ผลจากการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ทีมโค้ชค้นพบองค์ความรู้สำคัญเรื่อง ***"การออกแบบการเรียนรู้"*** ที่ต้องพัฒนาให้เด็กมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เขาพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งเรื่องการเรียน อาชีพ และการใช้ชีวิต โดยการออกแบบการเรียนรู้จะต้องเหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย ดังนี้

1. **ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา** หัวใจสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้สำหรับเด็กระดับนี้คือต้องพัฒนาทักษะด้านการพูด การฟัง การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา ทักษะการสื่อการ การใช้เทคโนโลยี ความสามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ รู้เท่าทันและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนและสังคมโลก ด้วยการให้เด็กได้ลงไปเรียนรู้ สัมผัสและลงมือทำกิจกรรมจริงร่วมกับคนในชุมชน

"การจะพัฒนาเด็กให้มีทักษะดังกล่าวได้นั้น โค้ชต้องมีความรู้เรื่องพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาการทางสมอง เพื่อเอื้อให้เด็กได้ใช้ความรู้ความสามารถในการค้นหาความรู้ การออกแบบการเรียนรู้ต้องเป็นกิจกรรมที่สนุก แต่แฝงไว้ด้วยข้อคิด และเปิดพื้นที่ให้พวกเขาได้ทดลองแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง"

2. **ระดับอาชีวศึกษา** หัวใจสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้สำเด็กวัยนี้คือ ต้องตอบสนองต่อวิชาชีพที่เขาเรียนอยู่เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ ใช้โจทย์โครงการเป็น ***"เครื่องมือ"*** เชื่อมโยงให้เด็กนำความรู้จากห้องเรียนไปทดลองใช้ในชุมชน เพื่อให้เขามีมุมมองและทัศนคติที่กว้างขึ้น รู้เท่าทันสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดย***โค้ชต้องเติมทักษะการพูด การฟัง การคิดวิเคราะห์ และการตั้งคำถาม เพื่อให้เขาไปหาคำตอบกับสิ่งที่สนใจด้วยตนเอง*** ซึ่งต้องทำควบคู่ไปกับการลงมือปฏิบัติและทดลองในวิทยาลัย โค้ชต้องคอยกระตุ้นเขาให้เห็นความสำคัญของการ

เรียนรู้ในห้องเรียน จากการทดลอง และการได้ลงไปสัมผัสจริงในชุมชน รวมถึงกลไกตลาดเพื่อให้เข้าใจและพร้อมรับมือกับการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

"สิ่งสำคัญสำหรับการทำกิจกรรมกับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้คือ โค้ชต้องความเชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถของพวกเขา จากนั้นต้องขยับการเรียนรู้ทีละขั้น ไม่รีบกระโจนไปสู่ทฤษฎี แต่ต้องให้พวกเขาได้เรียนรู้จากการลงมือทำ โดยมีโค้ชคอยเติมเนื้อหาให้เป็นระยะ ๆ"

3. ระดับอุดมศึกษา สำหรับเด็กกลุ่มนี้การออกแบบการเรียนรู้ต้องเน้นไปที่การนำความรู้ในห้องเรียนลงไปเรียนรู้และถ่ายทอดร่วมกับคนในชุมชนเป็นระยะ เน้นไปที่การศึกษาและหาคำตอบร่วมกับชุมชน และต้องมีระยะเวลาที่นานพอ เพื่อให้เขาได้สัมผัสปัญหาร่วมกับชุมชน การทำกิจกรรมจะไปเน้นการพูดคุย วิเคราะห์ข้อมูล และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

"สำหรับเด็กกลุ่มนี้โค้ชต้องให้อิสระเขาได้ลงมือทำเต็มที่ ทั้งออกแบบวางแผนการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ใช้โซเชียลมีเดียกระตุ้นการเรียนรู้ เพราะเด็กวัยนี้คุ้นเคยกับการทำหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกัน ไม่ชอบทำอะไรซ้ำ กิจกรรมจึงต้องออกแบบใหม่อยู่เสมอ และชอบกระบวนการที่ตรง ชัดเจน กระชับไม่ใช้เวลามาก"

4. เด็กนอกสถานศึกษา เน้นไปที่การเรียนรู้จากการลงมือทำ เพื่อให้เขานำไปใช้ต่อได้ในชีวิตประจำวัน โค้ชจึงต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของเขาในอนาคต และต้องเป็นกิจกรรมที่ทำให้เห็นและเข้าใจชุมชน จึงสามารถดึงดูดเด็กและเยาวชนในกลุ่มนี้ได้

"กระบวนการเรียนรู้ต้องไม่เข้มงวด ต้องยืดหยุ่นและปรับได้ตามสถานการณ์ เป็นกิจกรรมที่ได้ลงมือทำจริง และสามารถเห็นผลลัพธ์ที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวัน และตอบสนองตารางเวลาการใช้ชีวิตประจำวัน"

โดยภาพรวมการออกแบบการเรียนรู้ของทั้ง 4 ระดับ จะเน้นไปที่การสร้างความสัมพันธ์และจัดเวทีพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ ด้วยรูปแบบการประชุมที่ผ่อนคลาย สนุก และได้สาระ เริ่มต้นจากทำให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรับฟังอย่างเปิดใจ พร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ซึ่งโค้ชต้องเข้าใจเงื่อนไข ข้อจำกัดของการทำงานของทีมเด็กและเยาวชน พี่เลี้ยงชุมชน และหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ประเด็นในการพูดคุยมีมุมมองที่หลากหลาย และสามารถนำกลับไปทบทวนและพัฒนาตนเองได้

สำหรับรูปแบบการจัดเวทีจะเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนพูดคุยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กกล้าคิดกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น นอกจากยังเน้นไปที่การทำความรู้จักและสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้การทำโครงการบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ที่สำคัญคือ ***"เวทีเรียนรู้"*** ซึ่งแต่ละครั้งต้องสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กเยาวชนอยากเข้าร่วม และกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เช่น การแบ่งกลุ่มเด็กคละระดับอายุ จะช่วยให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออก ส่งเสริมภาวะผู้นำทางธรรมชาติที่เด็กสามารถจัดการร่วมกันได้เป็นอย่างดี และยังช่วยเสริมพลังการพูดคุยให้สร้างการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ความสัมพันธ์ของทีมโค้ช เด็กเยาวชน และพี่เลี้ยงชุมชนใกล้ชิดกัน ทีมโค้ช***ใช้ Line group เป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของเด็กเยาวชนในโครงการ*** ซึ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในโครงการเช่นนี้ นอกจากจะช่วยหนุนเสริมการทำงานของเด็กเยาวชนได้ทันท่วงทีแล้ว ยังช่วยดึงศักยภาพของพี่เลี้ยงและผู้รู้ในพื้นที่ให้เข้ามาช่วยสนับสนุนเด็กได้อีกด้วย ***กลายเป็นว่า Line group นี้ไปสานพลังผู้รู้และพี่เลี้ยงในพื้นที่ให้อยากเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการอย่างต่อเนื่อง และทำให้เด็กเยาวชนหันมาให้ความสำคัญกับการเคารพนับถือเพื่อน และผู้ใหญ่ ทำให้ผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิเปิดใจอยากสอน กระทั่งเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างอิสระ***

รายละเอียดกระบวนการเรียนรู้ใน 4 ระดับ กับการสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ดังในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงกระบวนการเรียนรู้ใน 4 ระดับ กับการสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21

ประเด็น	ประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	นอกสถานศึกษา
1.โจทย์โครงการ	● ตื่นเต้น ท้าทาย ความสามารถ	● เชื่อมโยงกับรายวิชาที่เรียน	● นำทักษะ/ความรู้ไปใช้แก้ปัญหา	● เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต
2.เป้าหมายการเรียนรู้	● พัฒนาทักษะการเรียนรู้	● พัฒนาการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ	● พัฒนาทักษะการทำงานและแก้ไขปัญหาร่วมกับชุมชน	● พัฒนาทักษะการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพ
3.กระบวนการ	● สนุกสนาน ● เกมนำวิชาการ ● ไม่ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ ชอบท้าทายหาคำตอบ ● ลงชุมชนต่อเนื่องหลายครั้ง	● เน้นปฏิบัตินำเนื้อหาวิชาการ ● ชอบทดลองและลงมือทำ ● ต้องชวนคุยเป็นกันเองไม่เคร่งเครียด ● ได้ลงมือทำจริงกับชุมชนและได้เห็นผลลัพธ์จริง ● เน้นลงมือทำจริงกับชุมชนไปเรียนรู้ร่วมกัน	● ชอบกิจกรรมที่ท้าทายมากกว่ากิจกรรมเกม ● เน้นการล้อมวงพูดคุย ● นำความรู้/ทักษะมาใช้จริง ● ลงไปฝังตัวในชุมชนครั้งละหลายๆวัน ● ได้ทดลองลงมือทำร่วมกับชาวบ้าน ● ต้องมีหลักทฤษฎีหลักการ ● เนื้อหาตรงประเด็นชัดเจน	● เน้นทำกิจกรรมในชุมชน ที่ตอบสนองวิถีชีวิต ● สนับสนุนการประกอบอาชีพ ● ไม่เข้มงวด ● ได้พบปะผู้รู้ในชุมชนและได้นำความรู้มาทดลองลงมือทำจริง ● สัมพันธ์กับตารางการใช้ชีวิตประจำวัน
4.บทบาทพี่เลี้ยงพื้นที่	● คุณอำนวย ● ประสานพื้นที่และผู้เกี่ยวข้อง ● ตั้งคำถาม ● ลงมือทำกิจกรรมร่วม	● พาไปเขาถึงแหล่งความรู้ (ให้ค้นหาความรู้เอง) ● ตั้งคำถาม ● เอื้อให้เกิดพื้นที่ปฏิบัติ ● ชวนวิเคราะห์ผล	● ปล่อยให้ทำ ● ตั้งคำถามสร้างการเรียนรู้	● ลงมือทำร่วม ● สร้างความเชื่อมั่นกับคนในชุมชน ● เปิดพื้นที่และให้ความมั่นใจ

การดึงภาคีเครือข่ายในพื้นที่ร่วมพัฒนาเด็กเยาวชน อย่างไรก็ตามเพื่อให้การพัฒนาเด็กเยาวชนในพื้นที่เกิดรูปธรรมชัดเจน โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกยังทำหน้าที่ ***"เชื่อมร้อย"*** หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่มีบทบาทเรื่องการพัฒนาเด็กเยาวชน เช่น สถาบันการศึกษา องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และคนในชุมชนเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงและวางแผนขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกัน ซึ่งจากประสบการณ์การทำงาน ***ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาพบว่า โครงการใดที่พี่เลี้ยงมีการกระตุ้น หนุนเสริม และออกแรงสนับสนุนการทำกิจกรรมของเด็ก จะทำให้กิจกรรมนั้นเกิดเป็นรูปธรรม และเห็นผลการเปลี่ยนแปลงชัดเจน ที่สำคัญคือ บทบาทของพี่เลี้ยงในแต่ละระดับนำไปสู่การสร้างกลไกขับเคลื่อนงานในระดับชุมชน และเชื่อมโยงไปสู่กลไกการขับเคลื่อนงานในระดับจังหวัดต่อไป***

เครื่องมือพัฒนาเด็กให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

(1) การตั้งคำถามเพื่อสร้างการเรียนรู้ ***คือ "หัวใจ" สำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชน*** ที่ทีมโค้ชนำมาใช้ตลอดทั้งโครงการ เห็นได้จากการจัดกิจกรรมนับ 1 - 5 แต่ละครั้งจะมีการตั้งคำถามเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ของแต่ละโครงการ ผ่านการทบทวนกิจกรรมเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการตั้งคำถามเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ลงลึกรายโครงการ ทำให้เด็กและเยาวชนรู้ถึงความแตกต่างของรายละเอียดในโครงการ และเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นระบบ มีการทบทวนและค้นหาทางออกในการขับเคลื่อนงานร่วมกัน ***เมื่อเด็กรู้ว่าจะต้องถูกตั้งคำถาม ทุกครั้งที่เข้าร่วมเวที เขาจึงต้องเตรียมข้อมูลความรู้ไว้ตอบคำถาม ซึ่งกระบวนการนี้นอกจากจะฝึกให้เด็กได้ค้นหาความรู้แล้ว ยังทำให้เด็กเห็นเทคนิควิธีในการตั้งคำถามที่เขาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำโครงการและการเรียนต่อได้***

(2) การสรุปรายงานการประชุม เป็น ***"เงื่อนไข"*** สำคัญที่ทีมโค้ชออกแบบให้เด็กเยาวชนทุกโครงการทำ เพราะจะทำให้รู้ผลการดำเนินงานและสาระสำคัญในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ทั้งยังทำให้ทีมงานเกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน สามารถทบทวนกิจกรรม ผลการดำเนินงาน เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยทีมโค้ชจะให้ความสำคัญกับการสรุปรายงานการประชุมทุกครั้ง เพื่อแนบการเบิกจ่ายงบประมาณในการทำกิจกรรม ควบคู่กับการเขียนบันทึกส่วนตัว เพื่อทบทวนการเรียนรู้ของตนเอง ทีมงาน และผลงานในช่วงที่ผ่านมา ***ทำให้ทีมงานเกิดความมั่นใจในการนำบทเรียนไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนๆ ในเครือข่ายเด็กและเยาวชนฯ***

(3) การสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม หรือ AAR (After Action Review) เป็นการสรุปผลการออกแบบการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และบรรยากาศในการทำกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อวางแผนปรับปรุงให้การทำงานครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งเรื่องของการจัดกระบวนการ การสรุปผลการดำเนินงาน ทำให้เด็กเยาวชนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์แล้ว ยังช่วยให้ทีมงานเกิดความชัดเจนกับโครงการ ทั้งปัจจัย เงื่อนไข ความสำเร็จ และข้อจำกัดของการทำโครงการ

(4) ไม่ใช่แต่เด็กและเยาวชนเท่านั้น ทีมโค้ชเองก็ต้องมีการสรุปบทเรียนการทำงานร่วมกับมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ทั้งในช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และยกระดับการทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(5) การกระตุ้นให้นำ *"ข้อมูล"* ที่ได้จากการดำเนินโครงการไปปรับใช้ในชีวิตของตนเอง ทั้งเรื่องการเรียน การแบ่งเวลาทำกิจกรรม การช่วยงานในครอบครัว การจัดการด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่วนทีมโค้ชได้นำข้อมูลการทำโครงการที่ผ่านมามาปรับรูปแบบการเรียนรู้ และวางแผนการหนุนเสริมพี่เลี้ยง คณะทำงาน คณะกรรมการ และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดรูปธรรมในพื้นที่เพิ่มขึ้น

กล่าวได้ว่าเทคนิคสำคัญที่โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกใช้คือ ***"เราร่วม"*** ซึ่งในที่นี้หมายถึง***การทำงานอย่างมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน*** เช่น การสร้างความเข้าใจโครงการ การพัฒนาโจทย์วิจัย การพัฒนาโครงการ การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ และการสรุปข้อมูล การสรุปบทเรียนหลังการดำเนินงาน และการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกิดขึ้น เพื่อวางแผนขยายผลการดำเนินงานในอนาคต โดยเครื่องมือดังกล่าวได้ช่วยสร้างงานที่มีคุณภาพ การพัฒนากลไกพี่เลี้ยงและคณะทำงานที่มาจากหลากหลายกลุ่มคน ช่วยสะท้อนมุมมองและกระบวนการหนุนเสริมการดำเนินงานเด็กและเยาวชนผสมผสานกับองค์ความรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และการบูรณาการทำงานรวมทั้งในลักษณะ Co-funding และ Co-working ควบคู่กับการสื่อสารงานสู่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง การทำงานแบบ ***"เราร่วม" เช่นนี้ช่วยให้เครือข่ายเด็กและเยาวชนภาคตะวันตกพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม***

สรุปภาพรวมกระบวนการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 สรุปภาพรวมกระบวนการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

กลไกสนับสนุนเยาวชน			
หัวข้อ	**ปี 1**	**ปี 2**	**ปี 3**
การประชุมทีมงาน	• ประชุมวางแผนการดำเนินงานภายในทีมก่อนเริ่มดำเนินโครงการ • ประชุมวางแผนก่อนและสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมนับ 1 – 5 ทุกครั้ง	• ประชุมสรุปการดำเนินงานปี 1 และภายในทีมก่อนเริ่มดำเนินโครงการปี 2 • ประชุมวางแผนก่อนและสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมนับ 1 – 5 ทุกครั้ง	• ประชุมสรุปการดำเนินงานปี 2 และภายในทีมก่อนเริ่มดำเนินโครงการปี 3 • ประชุมวางแผนก่อนและสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมนับ 1 – 5 ทุกครั้ง
การประชุมคณะกรรมการ / วางแผน / ออกแบบกระบวนการ	• เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน • ทำกิจกรรมเหมือนการประชุมทีม	• เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน • ทำกิจกรรมเหมือนการประชุมทีม	• เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน • ทำกิจกรรมเหมือนการประชุมทีม
กลไกการดำเนินงาน	• วางกลไกการดำเนินงานระดับโครงการ ชุมชน และสถาบันการศึกษา 4 จังหวัด • ประชุมผู้เกี่ยวข้อง 4 จังหวัด เพื่อเตรียมสร้างกลไกระดับจังหวัด	• วางกลไกการดำเนินงานระดับโครงการ ชุมชน และสถาบันการศึกษา 4 จังหวัด • วางกลไกระดับชุมชน สถาบันการศึกษา อปท. 6 ตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม • ประชุมผู้เกี่ยวข้อง 4 จังหวัด เพื่อเตรียมสร้างกลไกระดับจังหวัด	• วางกลไกการดำเนินงานระดับโครงการ ชุมชน และสถาบันการศึกษา 4 จังหวัด • วางกลไกระดับจังหวัด พมจ. เชื่อมโยงสู่สภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล (สมุทรสงครามนำร่อง)
การกระจายทุน			
หัวข้อ	**ปี 1**	**ปี 2**	**ปี 3**
การค้นหาและรับสมัครเยาวชน	• โปสเตอร์ • เว็บไซต์ • สถาบันการศึกษา • วิทยุชุมชน	• โปสเตอร์ • เว็บไซต์ ไลน์กลุ่ม เฟซบุกแฟนเพจ • สถาบันการศึกษา • งานมหกรรมการเรียนรู้ปี 1	• โปสเตอร์ • เว็บไซต์ ไลน์กลุ่ม เฟซบุกแฟนเพจ • สถาบันการศึกษา • งานมหกรรมการเรียนรู้ปี 2
กลไกการพิจารณาโครงการ (คณะกรรมการ)	• แกนนำชุมชน • พี่เลี้ยงวิจัยเพื่อท้องถิ่น • ครูอาจารย์จากสถานศึกษาในพื้นที่ • ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบจ. อบต. เป็นต้น	• แกนนำชุมชน • พี่เลี้ยงวิจัยเพื่อท้องถิ่น • ครูอาจารย์จากสถานศึกษาในพื้นที่ • ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. สธ. เป็นต้น • คณะทำงานโครงการ	• แกนนำชุมชน • พี่เลี้ยงวิจัยเพื่อท้องถิ่น • ครูอาจารย์จากสถานศึกษาในพื้นที่ • ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบจ. พมจ. เป็นต้น • คณะทำงานโครงการ
การจัดทำสัญญาโครงการและโอนงบประมาณ	• กิจกรรมนับ 3	• กิจกรรมนับ 3	• กิจกรรมนับ 3

	• เติมแนวคิดโปร่งใสตรวจสอบได้	• เติมแนวคิดโปร่งใสตรวจสอบได้	• เติมแนวคิดโปร่งใสตรวจสอบได้
การติดตามหนุนเสริมการดำเนินงาน	• กิจกรรมนับ 1 – 5 • การลงพื้นที่รายโครงการ	• กิจกรรมนับ 1 – 5 • การลงพื้นที่รายโครงการ	• กิจกรรมนับ 1 – 5 • การลงพื้นที่รายโครงการ
การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย			
หัวข้อ	**ปี 1**	**ปี 2**	**ปี 3**
กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยง	• กิจกรรมนับ 1 – 5 • กระบวนการคิดเชิงระบบให้นักวิชาการมาเติมเต็ม • สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม	• กิจกรรมนับ 1 – 5 • ปรับกระบวนการเน้นการเรียนรู้ผ่านเกมส์ • สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม	• กิจกรรมนับ 1 – 5 • ปรับกระบวนการเน้นการเรียนรู้ผ่านเกมส์ • สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม
การสรุปบทเรียนและการจัดการความรู้	• สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมและสรุปบทเรียนระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้น	• สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมและสรุปบทเรียนระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้น	• สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมและสรุปบทเรียนระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้น
การจัดการความรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์			
หัวข้อ	**ปี 1**	**ปี 2**	**ปี 3**
การจัดทำสื่อ	• เปิดพื้นที่ให้เด็กคิดเอง การจัดทำสื่อสร้างสรรค์ และนำเสนอรูปแบบใหม่	• เปิดพื้นที่ให้เด็กคิดเอง การจัดทำสื่อสร้างสรรค์ และนำเสนอรูปแบบใหม่	• เปิดพื้นที่ให้เด็กคิดเอง การจัดทำสื่อสร้างสรรค์ และนำเสนอรูปแบบใหม่ (คน) • มีทีมสื่อสารเติมแนวคิดทฤษฎีและลงมือทดลองทำจริง
สื่อและช่องทางการเผยแพร่	• แผ่นพับ • สูจิบัตร • คลิปวีดีโอ • หนังสือเผยแพร่ผลงานปี 1 • เผยแพร่ในงานมหกรรมการเรียนรู้ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซด์ ยูทูป	• แผ่นพับ • สูจิบัตร • อินโฟกราฟฟิก • หนังสือเผยแพร่ผลงานปี 2 • เผยแพร่ในงานมหกรรมการเรียนรู้ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซด์ เฟซบุค ยูทูป	• แผ่นพับ • สูจิบัตร • อินโฟกราฟฟิก • QR Code (Story board, VDO, Short film, Photo telling) • หนังสือเผยแพร่ผลงานปี 3 • เผยแพร่ในงานมหกรรมการเรียนรู้ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซด์ เฟซบุค ยูทูป
ชุดความรู้	• คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยง	• คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยง • ชุดความรู้หลักเรื่องทักษะการสร้างสำนึกพลเมือง • ชุดความรู้เฉพาะเรื่องราวในท้องถิ่น	• คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยง • ชุดความรู้หลักเรื่องทักษะการสร้างสำนึกพลเมือง • ชุดความรู้เฉพาะเรื่องราวในท้องถิ่น

		• กลไกสานการทำงานเด็กและเยาวชนในความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา	• กลไกสานการทำงานเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดและความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา / หน่วยงานอื่นที่สนใจขยายผล

จากตารางที่ 12 สรุปภาพรวมการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ทำให้ได้ข้อค้นพบ 4 หัวข้อหลัก คือ

(1) กลไกสนับสนุนเยาวชน เน้นการบริหารจัดการที่มีคุณภาพโดยการประชุมทีมงานเพื่อวางแผนการดำเนินงานภายในทีมก่อนเริ่มดำเนินโครงการ การประชุมวางแผนก่อนและสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมนับ 1 – 5 ทุกครั้ง โดยคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมกับทีมงานทุกครั้ง และก่อนที่จะดำเนินงานในปีที่ 2 และ 3 มีการสรุปผลการดำเนินงานในปีที่ 1 และ 2 ก่อน เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการวางกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชน โดยเริ่มต้นวางกลไกในปีที่ 1 ร่วมกับโครงการที่ทำในชุมชนกับสถาบันการศึกษาใน 4 จังหวัดของภาคตะวันตก จนเด็กและเยาวชนเกิดการเปลี่ยนแปลง นำสู่การทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ เพชรบุรี และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในการส่งนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการเข้ามาร่วมเรียนรู้ 5 ทีม / ปี และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน 20,000 บาท/โครงการ และการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา รวมทั้งสิ้น 200,000 บาท/ปี อย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันควบคู่กับการสร้างกลไกใน อบต. 6 แห่งในจังหวัดสมุทรสงคราม แต่มีข้อจำกัดบางส่วนจึงไม่เกิดการสานต่อในปีที่ 3 และในงานมหกรรมการเรียนรู้ปีที่ 2 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงครามได้เข้าร่วมงานเห็นความสำคัญของการสร้างพลเมืองเด็กและเยาวชน จึงให้งบประมาณสนับสนุนผ่านโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 720,000 บาท โดยมีการนำกระบวนการกิจกรรมนับ 1 – 5 ถ่ายทอดความรู้ไปยังโครงการในปีที่ 3 ทำให้เกิดกลไกการเรียนรู้ระหว่างเด็กและเยาวชนกับผู้สูงอายุใน 9 ตำบล 3 อำเภอของจังหวัดสมุทรสงคราม จึงเป็นการส่งเสริมให้เห็นรูปธรรมว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถลดช่องว่างระหว่างวัยได้จริง ช่วยส่งเสริมให้ลูกหลานเกิดการดูแลผู้สูงอายุและเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของตนเองจนเกิดสำนึกรักท้องถิ่น และเป็นการรองรับปัญหาประชาคมผู้สูงอายุที่นับวันจะมีเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เป็นการนำร่องในจังหวัดสมุทรสงครามเท่านั้น ยังไม่สามารถสร้างกลไกไปในระดับ 4 จังหวัดของภาคตะวันตกได้

(2) การกระจายทุน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงดำเนินโครงการเสร็จสิ้น ทั้งการค้นหาและรับสมัครเยาวชนในหลากหลายช่องทาง ซึ่งพบว่าช่องทางโซเชียลมีเดียได้รับความสนใจในปัจจุบันเป็นอย่างมากเพราะเข้าถึงได้ง่าย กลไกการพิจารณาโครงการอย่างมีส่วนร่วมจากคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 4 จังหวัดภาคตะวันตกเพื่อสร้างกลไกการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องใน 3 ปี ทั้งมิติของชุมชน อปท. สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การทำสัญญาโครงการ และการติดตามหนุนเสริมดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งทีม coaching มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการทำงานแบบ one stop service และประสานการมีส่วนร่วมให้เกิดกลไกการทำงานร่วมกันเชิงพื้นที่ที่โจทย์วิจัยจากประเด็นต่างๆ ทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การประกอบอาชีพ และศิลปวัฒนธรรมของภูมิสังคมภาคตะวันตก ที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน

(3) การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงในปีที่ 1 - 3 มุ่งเน้นการดำเนินการผ่านกิจกรรมนับ 1 – 5 ดังได้กล่าวรายละเอียดมาแล้วในหัวข้อ 4.1 กระบวนการคิดเชิงระบบให้นักวิชาการมาเติมเต็ม และสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม แต่พบว่า กระบวนการคิดเชิงระบบไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ดังนั้นในปีที่ 2 – 3 จึงมีการปรับกระบวนการเรียนรู้ผ่านเกมส์ในทุกกิจกรรม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเข้าใจการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งในกิจกรรมนับ 1 – 5 จะมีการวางแผนงานก่อนทำกิจกรรม สรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม และสรุปบทเรียนระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของเด็กและเยาวชนและบทบาทการหนุนเสริมพี่เลี้ยงให้มีการหนุนเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ร่วมกันต่อไป

(4) การจัดการความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานและสื่อสารประชาสัมพันธ์ ในการดำเนินงานปี 1 – 3 มีการท้าทายให้เด็กและเยาวชนนำเสนอสื่อสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง แทนการมานำเสนอผ่าน ppt. จึงเกิดการนำเสนอทั้งใน

ลักษณะของละครเพื่อการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมระดับโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ที่เริ่มต้นจากมีโค้ชจากกลุ่มมะขามป้อมมาช่วยเขียนบทละครในปีที่ 1 จนมาร่วมกันเขียนบทละครในปีที่ 2 และในปีที่ 3 เด็กและเยาวชนคิดและเขียนบทในสิ่งที่ต้องการสื่อสารด้วยตนเอง รวมทั้งการนำเสนอในระดับโครงการย่อยที่เริ่มจากการทำคลิปวีดีโอมาเป็นอินโฟกราฟฟิก และหนังสั้น ภาพเล่าเรื่อง ในปีที่ 3 ผ่านการสื่อสารในสิ่งพิมพ์ ทั้งแผ่นพับ สูจิบัตร อินโฟกราฟฟิก หนังสือเผยแพร่ผลงานในแต่ละปี ซึ่งเป็นการประมวลความรู้ที่ได้จากการทำงานทั้ง 3 ปี (คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยง ชุดความรู้หลักเรื่องทักษะการสร้างสำนึกพลเมือง และชุดความรู้เฉพาะเรื่องราวในท้องถิ่น) ควบคู่กับสามารถศึกษาโครงการย่อยเพิ่มเติมได้จาก QR Code รวมทั้งมีการเผยแพร่ในงานมหกรรมการเรียนรู้ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ เฟซบุค ยูทูปร่วมด้วย

สรุปภาพรวมผลลัพธ์และความสำเร็จของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี จากวิสัยทัศน์ของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปีที่ผ่านมา มีทั้งหมด 6 ผลลัพธ์และความสำเร็จ ดังแผนภาพที่ 4 และตารางที่ 12 สรุปภาพรวมผลลัพธ์และความสำเร็จของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

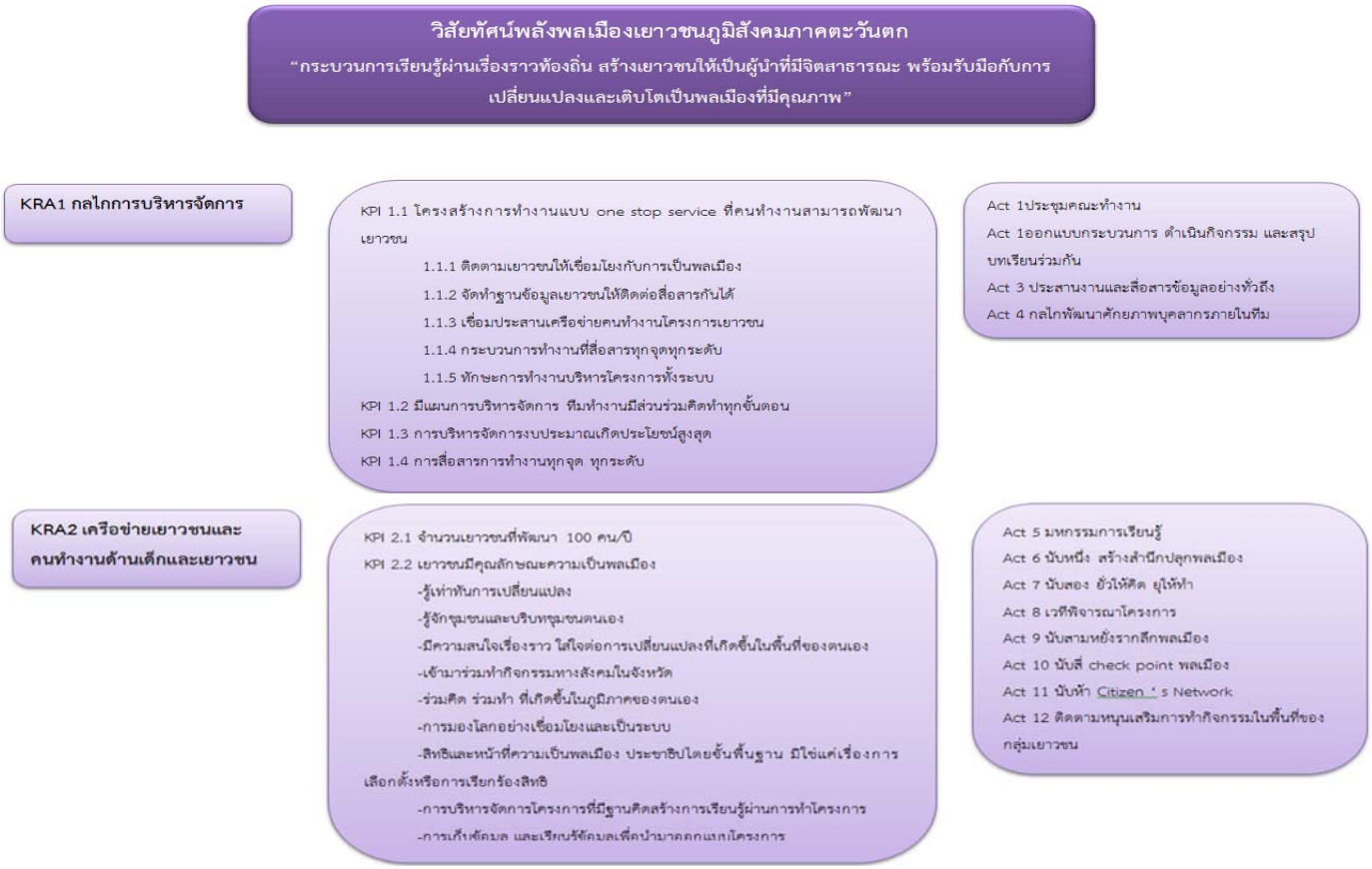

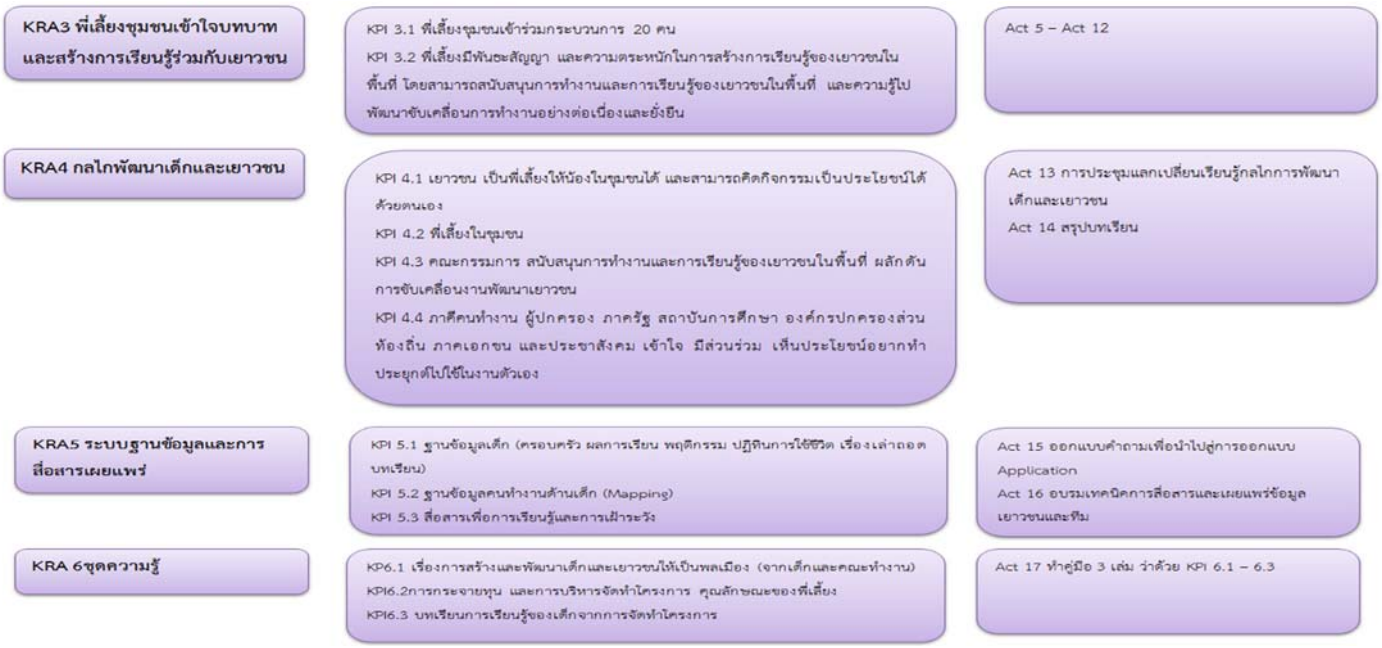

ภาพที่ 4 แสดงวิสัยทัศน์ ผลลัพธ์ความสำเร็จหลัก ตัวชี้วัด และกิจกรรมของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

ตารางที่ 13 สรุปภาพรวมผลลัพธ์และความสำเร็จของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

สรุปผลงานที่คาดหวัง (KRA) และตัวชี้วัดผลงาน (KPI) โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี			
KRA	ปี 1	ปี 2	ปี 3
KRA 1 กลไกการบริหารจัดการ	7.4 ทีมงานสามารถทำงานได้ตามแผนที่วางไว้ สามารถทดแทนกันได้ภายในทีม ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้เหมาะสม	8.0 ทีมงานสามารถทำงานได้ตามแผนที่วางไว้ สามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	8.0 ทีมงานสามารถทำงานได้ตามแผนที่วางไว้ในระยะเวลาลดลง สามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
KRA 2 เครือข่ายเยาวชนและคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน	7.6 เยาวชนรู้จักบ้านตนเองมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และมีการทำงานเป็นทีมแบ่งบทบาทชัดเจน	8.83 เยาวชนรู้จักบ้านตนเองมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และมีการทำงานเป็นทีมแบ่งบทบาทชัดเจน สามารถสื่อสารงานได้อย่างดี	7.5 เยาวชนรู้จักบ้านตนเองมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และมีการทำงานเป็นทีมแบ่งบทบาทชัดเจน สามารถสื่อสารงานได้
KRA 3 พี่เลี้ยงชุมชนเข้าใจบทบาทและสร้างการเรียนรู้ร่วมกับเยาวชน	6.2 พี่เลี้ยงโซน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี มีความเข้าใจบทบาทพี่เลี้ยงที่ไม่ชี้นำ	8.0 พี่เลี้ยงโซน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี มีความเข้าใจบทบาทพี่เลี้ยงที่ไม่ชี้นำ เกิดพี่เลี้ยง 5 ลักษณะ	8.3 พี่เลี้ยงโซน กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี มีความเข้าใจบทบาทพี่เลี้ยงที่ไม่ชี้นำ และมีทักษะการหนุนเสริมอย่างเข้าใจ
KRA 4 กลไกพัฒนาเด็กและเยาวชน	5.2	7.0	7.3

	เห็นทุนภายในชุมชนที่เป็นพี่เลี้ยงและเยาวชนในการขับเคลื่อนโครงการ	เห็นทุนภายในชุมชนที่มีพี่เลี้ยงและเยาวชน ขับเคลื่อนโครงการวางกลไกในระดับชุมชน จังหวัด และผลักเข้าสู่สถานศึกษา	เห็นทุนภายในชุมชนที่มีพี่เลี้ยงและเยาวชน ขับเคลื่อนโครงการวางกลไกในระดับชุมชน จังหวัด และผลักเข้าสู่สถานศึกษา / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
KRA 5 ระบบฐานข้อมูลและการสื่อสารเผยแพร่	**5.0** มีการเก็บข้อมูลเพื่อไว้เป็นฐานข้อมูลและมีการออกแบบฐานข้อมูล	**6.6** มีการเก็บข้อมูลเพื่อไว้เป็นฐานข้อมูล และมีการออกแบบระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการใช้งาน	**8.7** มีการเก็บข้อมูลเพื่อไว้เป็นฐานข้อมูลรายบุคคล และมีการออกแบบระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการใช้งานและเห็นผลที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน
KRA 6 ชุดความรู้	**8.0** มีการสรุปความรู้เพื่อพัฒนาเยาวชน ความรู้สามารถปรับใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ มีความรู้เชิงประสบการณ์มากขึ้น	**8.75** มีความรู้เรื่องกระบวนการสร้างการเรียนรู้อย่างชัดเจน มีการสรุปความรู้เพื่อพัฒนาเยาวชนไปปรับใช้กับพื้นที่อื่นเพื่อแก้ไขสถานการณ์อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง	**8.8** มีความรู้เรื่องกระบวนการสร้างการเรียนรู้อย่างชัดเจน มีการสรุปความรู้เพื่อพัฒนาเยาวชนไปปรับใช้กับพื้นที่อื่นเพื่อแก้ไขสถานการณ์อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและผลักเข้าสู่หน่วยงานที่จัดทำนโยบายการจัดการศึกษา

จากตารางที่ 13 สรุปภาพรวมผลลัพธ์และความสำเร็จของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี พบว่า โดยภาพรวมดีขึ้นตามลำดับ แม้ว่าการดำเนินงานในปีที่ 3 **KRA 1 จะได้คะแนน 8.0 คงเดิม** เนื่องทีมงานสามารถทำงานได้ตามแผนที่วางไว้ในระยะเวลาลดลง สามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนผ่านของทีมโค้ช **KRA 2 จะได้คะแนนลดลงเป็น 7.5** เนื่องจากเยาวชนรู้จักบ้านตนเองมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และมีการทำงานเป็นทีมแบ่งบทบาทชัดเจน สามารถสื่อสารงานได้ แต่มีความแตกต่างของการเรียนรู้ในเครือข่ายเยาวชนชุดแรกที่เป็นเด็กระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากับชุดหลังที่เป็นเด็กในระดับอุดมศึกษา ในขณะที่ **KRA 3, 4, 5, 6 มีคะแนนเพิ่มขึ้น** เนื่องจากพี่เลี้ยงเข้าใจบทบาทการหนุนเสริมเพิ่มขึ้น มีการวางกลไกในระดับชุมชน จังหวัด และผลักเข้าสู่สถานศึกษา / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเก็บข้อมูลเพื่อไว้เป็นฐานข้อมูลรายบุคคล และมีการออกแบบระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการใช้งานและเห็นผลที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และมีความรู้เรื่องกระบวนการสร้างการเรียนรู้อย่างชัดเจน มีการสรุปความรู้เพื่อพัฒนาเยาวชนไปปรับใช้กับพื้นที่อื่นเพื่อแก้ไขสถานการณ์อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและผลักเข้าสู่หน่วยงานที่จัดทำนโยบายการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อนำผลลัพธ์และความสำเร็จของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี มาเปรียบเทียบกันก็จะเห็นพัฒนาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปีที่ 3 ที่ทุกด้านของ KRA เริ่มมีความสมดุลมากขึ้นดังในภาพที่ 5

ผลลัพธ์และความสำเร็จของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

มีกระบวนการสร้างโค้ชที่เข้ามาทดแทนโค้ชรุ่นก่อน
โดยใช้ระยะเวลาสั้นโดยงานยังคงความต่อเนื่อง
ทีมโค้ชพัฒนาทั้งกระบวนการและรูปแบบการทำงาน

KRA 1 กลไกการบริหารจัดการ

KRA 6 ชุดความรู้

เกิดการถอดชุดความรู้ในการสร้างเด็กและเยาวชนให้เกิดสำนึกพลเมืองใน 4 ระดับ มัธยมศึกษา อาชีวะศึกษา มหาวิทยาลัย และเด็กนอกระบบ

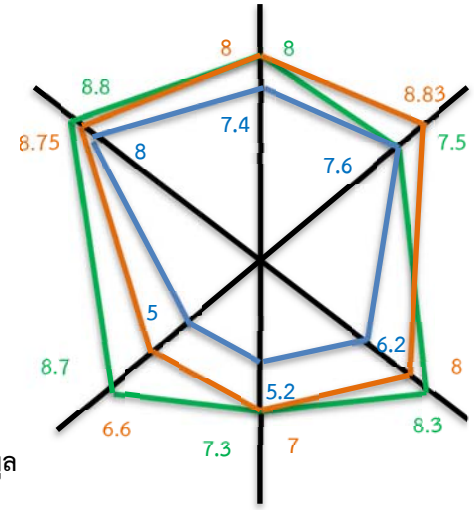

KRA 2 เยาวชนมีหัวใจพลเมือง

เด็กและเยาวชนเกิดการพัฒนาศักยภาพตามคุณลักษณะที่ตั้งไว้ทั้ง 3 รุ่น

KRA 5 ระบบฐานข้อมูล

มีการจัดทำฐานข้อมูลน้องรายบุคคล ทั้งอายุ ผลการศึกษา พฤติกรรม และการจัดทำข้อมูลรายทีม

KRA 4 กลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชน

สามารถสร้างกลไกเด็กในจังหวัดสมุทรสงคราม ที่เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง

KRA 3 พี่เลี้ยง

พี่เลี้ยงเข้ามาร่วมออกแบบกระบวนการและลงไปสนับสนุนการทำงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและเข้าใจ

ภาพที่ 5 สรุปภาพรวมผลลัพธ์และความสำเร็จของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

ปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

ปัจจัยเอื้อ

(1) ทีม coaching ได้รับการพัฒนาศักยภาพทั้งเรื่องการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาภายในจิตใจตนเอง เพื่อให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างรู้เท่าทัน ทั้งต่อตนเอง ทีมงาน พี่เลี้ยงชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัวและยืดหยุ่นสูง สามารถดำเนินงานได้อย่าง one stop service

(2) ทีมผู้บริหารโครงการที่ประสบการณ์สูง สามารถการสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานจากล่างสู่บน โดยการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณในพื้นที่เพิ่มขึ้น และเชื่อมโยงให้เห็นรูปธรรมการดำเนินงานในพื้นที่ไปสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในลักษณะ co-funding และ co-working

เงื่อนไข

(1) ทีม coaching เครือข่ายพี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนต้องเปิดโอกาสและพื้นที่การเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างสอดคล้องกับช่วงชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และเด็กนอกสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้ต้องสร้างสรรค์ น่าสนใจ มีการผสมผสานเทคโนโลยีในการนำเสนอ / สื่อที่ง่าย กระชับ และทุกกลุ่มเข้าถึงได้ง่าย

(2) เครือข่ายเด็กและเยาวชนต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องตามความสนใจของแต่ละบุคคล เพื่อปลุกพลังพลเมืองให้เกิดขึ้นต่อเนื่อง ผ่านการนำโครงการที่ดำเนินงานไปปรับใช้กับการเรียนการสอน การต่อยอดธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการมือใหม่ หรือทักษะความสนใจทางการผลิตสื่อโซเชียลมีเดีย ฯลฯ

(3) ต้องวางกลไกการทำงานและเปิดพื้นที่ให้กลุ่มเด็กและเยาวชน พี่เลี้ยงงานวิจัยในชุมชน คณะทำงาน คณะกรรมการ ทีม coaching และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทดลองปฏิบัติการภายใต้บทบาทของแต่ละบุคคลที่ได้รับมอบหมาย และนำมาสรุปบทเรียนเพื่อยกระดับการเรียนรู้และสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

(1) เด็กและเยาวชนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งการตั้งคำถาม การคิด วิเคราะห์ การนำเสนอ จนเกิดมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพิ่มขึ้น จากการที่ได้รับโอกาสให้มีการเรียนรู้อย่างเป็นอิสระ และการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ผ่านการดำเนินโครงการจนเกิดเป็นสมรรถนะทั้งด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และเรื่องราวในท้องถิ่น และเกิดเป็นพลังพลเมืองจากการที่เด็กและเยาวชนกล้าที่จะทำจากสิ่งเล็กๆ แต่ส่งผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงจากตนเอง สู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมต่อไป นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กหันมาเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง เอาธุระ และใส่ใจกับบ้านเมืองเพิ่มขึ้น ดังรายละเอียดในภาพที่ 6

(2) เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนในภูมิภาค 4 จังหวัดภาคตะวันตก พี่เลี้ยงชุมชนที่มาจากชุมชน โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยที่อยากเห็นพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก 3 ปี รวมทั้งสิ้น 345 คน มาช่วยกันสร้างสรรค์และเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ลงมือทำดีเพื่อบ้าน โรงเรียน และชุมชนของตนเอง และขยายผลไปยังชุมชนใกล้เคียง ภายใต้ประเด็นการจัดการทรัพยากร อาชีพ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จิตอาสา และความรู้เรื่องเกษตรและเทคโนโลยีไปสร้างการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน รวมทั้งเกิดพี่เลี้ยงทั้ง 5 ประเภท คือ แกนนำชุมชน นักพัฒนา ครู / อาจารย์ อปท. และผู้ปกครอง จำนวนทั้งสิ้น 48 คน ที่มีการเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กและเยาวชนและเปิดโอกาสให้เด็กลงมือทำ ดังรายละเอียดในภาพที่ 12

(3) เกิดกลไกการบริหารจัดการของทีม coaching เพื่อบริหารคน งาน และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในรูปแบบ one stop service รวมทั้งประสานให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนงานในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัดเพื่อสร้างพลเมืองเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 4 จังหวัด ของภูมิภาคตะวันตกให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป และเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ร่วมด้วย ตั้งแต่การผลักเข้าสู่มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ จังหวัดเพชรบุรีในปีที่ 2 จำนวน 5 โครงการ และปีที่ 3 จำนวน 7 โครงการ และวางกลไกการขับเคลื่อนงานในระดับชุมชนร่วมกับ พมจ.สมุทรสงครามในการสานพลังผู้สูงอายุและเยาวชนในพื้นที่ 9 ตำบล 3 อำเภอ เป็นจังหวัดนำร่อง ก่อนที่จะเชื่อมโยงไปสู่อีก 3 จังหวัดในภูมิภาคตะวันตก

(4) เกิดชุดความรู้ในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ตั้งแต่ขั้นตอนการกระจายทุนในเครือข่ายเก่าและเครือข่ายใหม่ (การสร้างความเข้าใจและประชาสัมพันธ์โครงการ) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการการสนับสนุนเด็กและเยาวชนของทีม coaching (การบริหารจัดการ การติดตามหนุนเสริม) การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเด็กและเยาวชน พี่เลี้ยง และภาคีที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการให้เกิดสำนึกพลเมือง (การพัฒนาโครงการ – การดำเนินงาน – การสรุปบทเรียน – การนำเสนอผลงาน ตั้งแต่นับ 1 - 5) และจัดการความรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านการการเล่าเรื่องราวของแต่ละโครงการในรายงานสรุปโครงการประจำปี (Annual report) 2 เล่ม + 1 เล่ม เรื่อง “จาก Active learning สู่ Active citizen เส้นทางการสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21” ซึ่งเป็นชุดประสบการณ์ความรู้ใหม่ของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในการหนุนเสริมการสร้างการเรียนรู้เด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังได้จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนใน 4 จังหวัดภาคตะวันตกร่วมด้วย เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนงานด้านนี้ร่วมกันต่อไป

(5) ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ดูงานเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่อื่น ๆ และมีจุดจัดการโครงการการเด็กและเยาวชนที่กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ เช่น ชุมชนตำบลลาดใหญ่ในการทำอาชีพนาเกลือ ชุมชนแพรกหนามแดงกับการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบ ชุมชนท่าคากับการทำน้ำตาลมะพร้าว ชุมชนห้วยสงสัยกับการจัดการน้ำโดยเด็กและเยาวชน เป็นต้น และขยับงานทั้ง 3 ยุทธศาสตร์หลักของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามได้อย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเด็นการจัดการศึกษา ผ่านการสร้างกลไกและเครือข่ายเด็กและเยาวชนใน 4 จังหวัดภูมิภาคภาคตะวันตก เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์ประสานงานฯ อย่างมีประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงเครือข่ายเด็กและเยาวชน และกลไกการยกระดับพี่เลี้ยงเครือข่ายนักวิจัยและพี่เลี้ยงในชุมชนให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น สานเป็นเครือข่ายสร้างตัวคูณในจังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการค้นหารูปแบบการสร้างและพัฒนาพี่เลี้ยงตัวคูณในพื้นที่ทั้งพี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ อบต. และนักพัฒนา

จากการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี มุ่งเน้นการสร้างกลไกพี่เลี้ยงทีม Coaching เพื่อไปสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณในพื้นที่ให้ติดตามหนุนเสริมเด็กและเยาวชนได้อย่างใกล้ชิด ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวในชุมชนและเกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น เป็นพลังพลเมืองในการช่วยดูแลและแก้ไขปัญหาร่วมกับคนในชุมชน กระบวนการดำเนินงาน การสร้างกลไกจึงต้องมีทั้งองค์ประกอบของเด็กและเยาวชน พี่เลี้ยงทีม Coaching ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่อยู่ในภูมิสังคมภาคตะวันตก แกนนำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหนุนเสริมจนเกิดกลไกในจังหวัดสมุทรสงครามได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ พี่เลี้ยงที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดและกระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น บทเรียนสำคัญ คือ การพัฒนาพี่เลี้ยงต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เวลาที่เหมาะสมประมาณ 3 ปี มีการวางแผนก่อนลงมือทำ ปฏิบัติการ และสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อนำบทเรียนที่ได้ไปปรับการทำกิจกรรมครั้งต่อไป ยกระดับการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 6 แสดงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงที่ผ่านโครงการพลังเด็กและเยาวชน

จากการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ที่ผ่านมา พบว่า กิจกรรมนับ 1 – 5 สามารถสร้างการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เด็กเกิดสำนึกพลเมืองและสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณได้ จนเกิดเป็นนวัตกรรมการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อ 4.2.1 ดังนั้นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามจึงนำกระบวนการดังกล่าวมาขยายผลกับการดำเนินโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ภายใต้การสนับสนุนของ สกว.ฝ่าย 4 และฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้นำขั้นตอนดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาโจทย์วิจัยและพัฒนาโครงการในพื้นที่ภูมิสังคมภาคตะวันตก (จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) ให้เกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นโครงการใหม่ในชุดประเด็นเด็กและเยาวชน จำนวน 9 โครงการ และ 5 โครงการ / จังหวัดตามลำดับ ภายในระยะเวลา 5 เดือน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลาสั้นลงกว่าการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นรายโครงการ ช่วยลดระยะเวลาในการติดตามหนุนเสริม และได้โครงการวิจัยที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นภายในเวลาที่จำกัด จนเกิดเป็นนวัตกรรมการใช้เครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีนี้ จะมีระยะเวลาการดำเนินงาน 12 เดือน เต็มรูปแบบ เพื่อขยายในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างกลไกการป้องกันในสังคมอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น การสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องต้องเริ่มจากการสร้างกลไกในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด จึงจะสานมาสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับภูมิภาค ทีมวิจัยคาดว่าเมื่อโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยย่อยที่ผ่านการดำเนินงานทั้ง 14 โครงการ 2 จังหวัด จะทำให้เกิดรูปธรรมการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับจังหวัดสมุทรสงครามเต็มพื้นที่เพื่อขยายผลไปยังสภาเด็กและเยาวชนพื้นที่อื่นๆ ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมให้ดำเนินงาน สำหรับจังหวัดราชบุรีจะขยับการสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานในระดับอำเภอ และจังหวัดเหมือนกับจังหวัดสมุทรสงครามในช่วงปี 2561 – 2562 ภายใต้ 2 โครงการ ที่รับทุนสนับสนุนจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

สมุทรสงคราม โดยพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรีจะเชื่อมโยงการดำเนินงานกับพื้นที่รูปธรรมที่ดำเนินโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น 5 โครงการ ไปขยายผลการดำเนินงานในกลไกสภาเด็กและเยาวชนทุกระดับในจังหวัดราชบุรีต่อไป เกิดการสานการทำงานด้านการสร้างและพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในระดับภูมิภาคที่เข้มแข็งต่อไป

4.2 การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี (วัตถุประสงค์ข้อที่ 2)

จากการทำ social mapping ของโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี พบว่า มีช่องว่าง คือ ***"การขับเคลื่อนงานเด็ก โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปีที่ผ่านมา ยังมีข้อจำกัดในการผลักดันให้เกิดกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างเข้มข้น"*** ดังนั้นโจทย์วิจัยของโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี คือ ***"กลไกที่เหมาะสมต่อการขับเคลื่อนงานพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างกลไกการคุ้มครองทางสังคมเป็นอย่างไร"***

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้ออกแบบการะบวนการพัฒนาโครงการช่วงต้นน้ำ โดยการทบทวนสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายคนทำงานใน 2 พื้นที่ เพื่อมาร่วมกันพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชนลุกขึ้นมาทำกิจกรรม เข้าใจสถานการณ์ทุนและทุกข์ที่มี และเรียนรู้ผ่านการดำเนินโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น เกิดสำนึกพลเมือง เห็นคุณค่าและความสำคัญของชุมชน

กระบวนการออกแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย กิจกรรมการจัดเวทีเครือข่ายเพื่อทบทวนทุนเดิม/ประสบการณ์/ความรู้/ให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินโครงการ กิจกรรมสร้างความเข้าใจโครงการ การลงพื้นที่ศึกษาทุนและทุกข์และสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนทั้ง 2 จังหวัด การค้นหาโจทย์วิจัยร่วมกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ การพัฒนาข้อเสนอโครงการ 2 ครั้ง และการลงพื้นที่เพื่อเขียนข้อเสนอโครงการให้สมบูรณ์

กิจกรรมและเครื่องมือที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการนั้น ประกอบด้วย

กิจกรรม	เครื่องมือ
1. เวทีทบทวนทุนเด็กและเยาวชน	1) เกมและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อทบทวนสถานการณ์เด็กและเยาวชน 2) Scenarios ที่อยากเห็นเด็กและเยาวชนเป็น 3) กิจกรรม Check in เพื่อฝึกทักษะการพูด-การฟังอย่างลึกซึ้ง
2. เวทีสร้างความเข้าใจ	1) สรุปบทเรียนการทำงานเด็กและเยาวชน 2) ต้นไม้ปัญหา 3) การวิเคราะห์สถานการณ์เด็กและเยาวชน
3. เวทีสร้างความเข้าใจ อปท. 35 อปท.+ บ้านพักเด็กฯ	**1) การถอดรหัสกลไก อปท. ในการขับเคลื่อนในการขับเคลื่อนการทำงานเด็กตำบลหนองขาม เพื่อนำมาปรับใช้กับการออกแบบการเรียนรู้ในโครงการและให้ อปท.ที่เข้าร่วมเห็นกลไกการทำงาน** 2) การใช้กระบวนการวิจัยในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา R_1 (Reasonality) –E (Empirical) - R_2 (Reasonality) คือ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลเพื่อตัดสินใจแก้ไขปัญหา และเก็บรวบรวมข้อมูลต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาตัดสินใจแก้ไขปัญหาอีกครั้งหนึ่ง ช่วยให้การแก้ไขปัญหาตรงจุดเพิ่มขึ้นและเห็นผลเชิงประจักษ์ 3) Design thinking เพื่อให้เห็นความต้องการที่แท้จริงของการสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะ ประสบการณ์ และความรู้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) Inquiring Questions ในการตั้งคำถามลงลึก เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน
4. ลงพื้นที่กำหนดคนกำหนดพื้นที่	1) **แผนที่ชุมชน Mix การวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้อง** เพื่อเรียนรู้บริบทพื้นที่และวิเคราะห์ชุมชน/ผู้รู้ที่มีในพื้นที่ 2) **ทุน 5 ด้าน** ได้แก่ ทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนวัฒนธรรม ทุนอัตลักษณ์ และทุนประสบการณ์ เพื่อวิเคราะห์ทุน-ทุกข์ในพื้นที่ทั้งด้านบวกและด้านลบให้ครอบคลุมและเห็นถึงประเด็นที่สนใจเรียนรู้
5. เวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการครั้งที่ 1,2	1) กิจกรรม Check in แบบเด็ก

	2) สื่อเพื่อการเรียนรู้ 3 ฐาน เพื่อกระตุ้นและเห็นแนวทางการสร้างสำนึกพลเมืองให้กับเด็กและเยาวชน 3) Master chef เพื่อให้เห็นองค์ประกอบของการพัฒนาโครงการว่าต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง 4) Morning talk สร้างแรงบันดาลใจผ่านการตั้งคำถาม เพื่อให้เห็นตัวอย่างโครงการของรุ่นพี่ๆ จากโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ที่ผ่านมา 5) Story Board 10 ช่องของงานวิจัย เพื่อกำหนดเป้าหมายโครงการ คำถามวิจัย กลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมในโครงการ ผ่านการวาดรูปซึ่งเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กและเยาวชนมากกว่าการอธิบาย 6) Project management ปรับให้ง่ายร่วมกับ Story Board 1
6. ลงพื้นที่พัฒนาข้อเสนอโครงการ	1) เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่น “การตั้งโจทย์วิจัย” และพาเขียนข้อเสนอโครงการ

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามออกแบบกิจกรรมและเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีดังกล่าวได้นั้น มาจากทุนเดิมที่มีจากการขับเคลื่อนงานทั้งในระดับภูมิสังคมภาคตะวันตก และระดับจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จนเกิดเป็นนวัตกรรมได้ ดังนี้

4.2.1 นวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่ภูมิสังคมภาคตะวันตก

โครงการศูนย์วิจัยนวัตกรรมชุมชนภาคตะวันตกและการขยายผลการขับเคลื่อนงานวิจัยผ่านธุรกิจเพื่อสังคม (ชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ, 2561) ได้มีการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่ามี 1. ชุดความรู้หลักในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามวิธีวิทยา 7 ขั้นตอน และชุดความรู้เฉพาะด้านการฝึกอบรม 2. การหนุนเสริม 4 รูปแบบในการทำงานร่วมกับชาวบ้าน การทำงานร่วมกับหน่วยงาน การทำงานระหว่างชุมชนร่วมกับนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา และการการทำงานร่วมกับภาคเอกชน ซึ่งบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ได้นำรูปแบบที่ 4 มาใช้ในการสร้าง SMART Community สู่สังคมเชิงกว้าง และ 3. ชุดความรู้ที่เป็นนวัตกรรมจากการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ นวัตกรรมว่าด้วยการปฏิบัติผ่านวิธีวิทยาในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น นวัตกรรมว่าด้วยการปฏิบัติผ่านเครื่องมือหลักที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น นวัตกรรมว่าด้วยแนวคิดในการฝึกอบรมวิทยากรกระบวนการในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น นวัตกรรมว่าด้วยการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณภายใต้กระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และการสร้าง SMART Community ภายใต้กระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ศูนย์ประสานงานฯ ได้นำชุดความรู้ ที่เป็นนวัตกรรมจากการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

1) นวัตกรรมว่าด้วยการปฏิบัติผ่านวิธีวิทยาในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในขั้นตอนการพัฒนาโครงการจนได้โครงการภายในระยะเวลา 3 เดือน

2) นวัตกรรมว่าด้วยการปฏิบัติการผ่านเครื่องมือหลักที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทั้งการนำเครื่องมือแผนที่ชุมชนและการวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้องในชุมชนมาใช้ในการพัฒนาโครงการที่สอดคล้องกับแต่ละบริบทชุมชน

3) นวัตกรรมว่าด้วยแนวคิดในการฝึกอบรมวิทยากรกระบวนการในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาใช้ในการหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก อบต. 2 แห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี และ 2 โครงการ ภายใต้การสนับสนุนของ พมจ.สมุทรสงคราม โดยการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาโครงการในกิจกรรมนับ 1 และกิจกรรมนับ 2 การพัฒนาข้อเสนอโครงการใน 2 อบต. และ 2 โครงการของ พมจ. จนได้โครงการที่มาจากความต้องการของเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง ทำให้เด็กและเยาวชนสนใจเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

4) นวัตกรรมว่าด้วยการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณภายใต้กระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และการสร้าง SMART Community จนเกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนจำนวน 66 ทีม จำนวน 345 คน กระจายตัวอยู่ใน 32 ตำบล 66 หมู่บ้าน และพี่เลี้ยงชุมชนที่เป็นครู อาจารย์ในสถานศึกษา ชาวบ้านในชุมชน นักพัฒนาเอกชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายภาคประชาสังคม ที่เป็น Change Agent ในพื้นที่อีกกว่า 48 คน

จากกระบวนการดำเนินงานในช่วงพัฒนาโครงการในโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี จะมีกิจกรรมนับ 1 และกิจกรรมนับ 2 ดังนี้

กิจกรรมนับหนึ่ง สร้างสำนึกปลุกพลังพลเมือง จำนวน 2 - 3 ครั้ง (ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของทีมเด็กและเยาวชน เช่น ช่วงเวลาปิดเทอม เป็นต้น)

<u>เป้าหมาย</u>

- เติมแนวคิดเรื่องสำนึกพลเมือง เด็กและเยาวชนรู้และเข้าใจเชื่อมโยงภูมินิเวศน์ในตะวันตก
- เติมแนวคิดเรื่องการค้นหาทุนและสถานการณ์ปัญหาในชุมชน ผ่านการจัดทำแผนที่ชุมชนและผังผู้รู้

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1) พี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ และนักพัฒนาในพื้นที่
2) คณะกรรมการจังหวัด
3) ทีม coaching
4) เด็กและเยาวชนที่ส่งโครงการเข้าร่วม

<u>กระบวนการ</u>

- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้พลเมืองผ่านคลิปวีดีทัศน์ และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาในชุมชน สังคม และประเทศ
- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ระบบนิเวศและภูมิสังคมภาคตะวันตก ที่เชื่อมโยงกับการประกอบอาชีพประเพณีและศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ผ่านลุ่มน้ำแม่กลอง
- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้กิจกรรมเดินเท้าชิดและสะพานสัมพันธ์ เพื่อเติมพลังกลุ่ม การทำงานเป็นทีม และสร้างความสัมพันธ์ของเครือข่ายเด็กและเยาวชนในแต่ละปี
- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้เครื่องมือการวิเคราะห์ชุมชน โดยการทดลองทำแผนที่ชุมชนและวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อลงไปค้นหาทุนทางสังคมขึ้นมาใช้ประกอบการพัฒนาโครงการในกิจกรรมนับ 2
- เปิดเวทีสร้างความเข้าใจเรื่องบทบาทของพี่เลี้ยงชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ไม่ชี้นำ และช่วยสนับสนุนในสิ่งที่เด็กต้องการ

<u>ผลการดำเนินงาน</u>

- เด็กและเยาวชนเข้าใจภูมินิเวศได้ง่ายขึ้น ระยะเวลาสั้น เหมาะสมกับทุกช่วงวัย ผ่านการวาดแผนที่การระดมทุน และสถานการณ์ปัญหาที่มีในพื้นที่ ช่วยสะท้อนกระบวนการค้นหาโจทย์ในพื้นที่ได้อย่างเข้าใจ
- แบ่งการจัดกิจกรรมนับ 1 ออกเป็น 3 ครั้ง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ทั้งเด็ก เครือข่ายพี่เลี้ยง และทีมงาน รวมทั้งส่งเสริมให้กิจกรรมนับ 2 มีประสิทธิภาพ เพื่อลดข้อจำกัดเรื่องช่วงเวลาในการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา
- เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการยอมรับความคิดเห็นท่ามกลางความหลากหลายทางด้านความคิด การทำกิจกรรมสะพานสัมพันธ์และกิจกรรมเดินเท้าชิดเพื่อเติมพลังกลุ่ม เน้นการทำงานเป็นทีม เติมเต็มด้วยวีดีทัศน์ปลุกพลังสร้างสำนึกพลเมืองเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องสำนึกพลเมือง เชื่อมโยงเข้าสู่กระบวนการพัฒนาโครงการที่เชื่อมโยงกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 การก้าวเข้าสู่

ประชาคมผู้สูงอายุ การเรียนรู้การดำเนินโครงการพลังพลเมืองจาก 4 ภาค ได้แก่ จังหวัดสงขลา สมุทรสงคราม น่าน และศรีสะเกษ ผ่านการดำเนินงานสร้างสำนึกพลเมืองทั้งประเด็นทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ทำให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่น หวงแหนและรักบ้านเกิด เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากร และสืบสานการทำกิจกรรมโดยการชมวีดีทัศน์ “พลังพลเมือง... สร้างได้”

<u>สิ่งที่ควรปรับปรุง</u>

- พี่เลี้ยงยังไม่มีความเข้าใจบทบาท และการโค้ชน้อง บางกลุ่มพี่เลี้ยงยังมีการครอบงำ
- ทีมโครงการและพี่เลี้ยง ยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันในเรื่องแนวคิดและการพัฒนาโครงการการลงไปหนุนเสริมกลุ่มไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
- ช่วงวัยและความหลากหลายของเยาวชนที่มีพื้นฐานและทักษะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้ยังไม่เข้าใจภูมินิเวศภาคตะวันตกมากนัก

กิจกรรมนับสอง “ยั่วให้คิด ยุให้ทำ สร้างสำนึก ปลุกพลเมือง” จำนวน 1 - 2 ครั้ง (ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของทีมเด็กและเยาวชน เช่น ช่วงเวลาปิดเทอม เป็นต้น)

<u>เป้าหมาย</u>

- พัฒนาโครงการให้เยาวชนเข้าใจ คิดให้ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในแง่ของการบริหารโครงการ (ศักยภาพ เงิน เวลา) ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้จริง

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1) พี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ และนักพัฒนาในพื้นที่
2) คณะกรรมการจังหวัด
3) ทีม coaching
4) เด็กและเยาวชนที่ส่งโครงการเข้าร่วม

<u>กระบวนการ</u>

- เติมกระบวนการคิดวิเคราะห์โครงการ (project management) เพื่อพัฒนาโครงการให้มีความสอดคล้องกับบริบทชุมชน กิจกรรม งบประมาณ และระยะเวลาที่ทีม 5 คนจะสามารถทำได้
- ppt. นำเสนอวิธีการเขียนโครงการ

<u>ผลการดำเนินงาน</u>

- ทีม Coaching ได้องค์ความรู้เรื่องกระบวนการพัฒนาโครงการ 4 รูปแบบ ตามช่วงวัย คือ 1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องกระตุ้นให้เรียนรู้จากสื่อที่นำเสนอเรื่องใกล้ตัว เด็กและเยาวชนจะสามารถค้นหาทุนและสถานการณ์ปัญหาในชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริงในชุมชน (ทฤษฎีลูกตะบูน) ช่วยให้เห็นองค์ประกอบชัดเจน และมาสร้างเป็นโครงการร่วมกัน 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องสร้างการเรียนรู้ให้ชัดเจนในสิ่งที่ต้องการทำ ใช้สื่อสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับช่วงวัย และเน้นการนำเทคโนโลยีที่สนใจมาปรับใช้กับโครงการ 3) ระดับอาชีวศึกษา ต้องสร้างการเรียนรู้ให้ชัดเจนในสิ่งที่ต้องการทำ และชวนคิดชวนคุยให้เห็นภาพที่ชัดเจน (รูปธรรม) ก่อนที่จะนำสู่นามธรรม คือ สำนึกพลเมือง 4) ระดับอุดมศึกษา ต้องสร้างการเรียนรู้ให้ชัดเจนในสิ่งที่ต้องการทำผ่านคลิปวีดีทัศน์ที่ตรงประเด็น ชวนพูดคุยเพื่อคิดและต่อยอดการเรียนรู้ให้ชัดเจนถึงสิ่งที่ต้องการทำจากทุนที่มีในพื้นที่
- ทีม Coaching เน้นเรื่องการเชื่อมโครงการที่เยาวชนทำกับภูมินิเวศในท้องถิ่นว่า การทำโครงการของตนเองสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เกี่ยวข้องแบบไหน สัมพันธ์อย่างไร เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนต้อง

ลงพื้นที่จริงในพื้นที่ของตนเองเพื่อให้มีข้อมูล และความรู้มาใช้ในการทำโครงการ รวมทั้งทำความรู้จักกับคนในชุมชน เพื่อเริ่มต้นจากการทำเรื่องใกล้ตัว ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้จริง

- พี่เลี้ยงมีการตั้งคำถาม / การหนุนเสริมโครงการ ที่มีความสัมพันธ์กับทีม coaching รวมทั้งติดตามหนุนเสริมเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ทีม coaching ต้องลงพื้นที่ทำงานร่วมกับพี่เลี้ยงในชุมชน หลังจากกิจกรรมนับ 2 จนได้ข้อเสนอโครงการที่สมบูรณ์สำหรับเข้าเวทีพิจารณาโครงการร่วมกันต่อไป

<u>สิ่งที่ควรปรับปรุง</u>

- พี่เลี้ยงครอบงำความคิดของเด็กและเยาวชน ยังไม่มีการโค้ชที่คมชัด แนวคิดหรือหลักการที่ชัดเจน เพราะประเด็นที่เด็กอยากทำมีพื้นฐานของการเชื่อมโยงกับชุมชน แต่พี่เลี้ยงบางคนยังไม่สามารถที่กระตุก / กระตุ้นให้ประเด็นคมชัด / ลึกซึ้งไปสู่ความเป็นพลเมือง
- พี่เลี้ยงชุมชนยังไม่เข้าใจเรื่องการบริหารโครงการ ทำให้ไม่สามารถช่วยเด็กและเยาวชนได้เท่าที่ควร และบางส่วนมีการแทรกแซง

จากกระบวนการดำเนินงานในช่วงพัฒนาโครงการการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลพลับพลาไชยในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และโครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ดำเนินการสร้างกลไกการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านเข้าสู่สภาเด็กและเยาวชนตำบลพลับพลาไชยและตำบลหนองขาม ในเวทีการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนกิจกรรมตามความสนใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างวันที่ 18 – 19 สิงหาคม 2561 ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

<u>เป้าหมาย</u>

- พัฒนาโครงการและเขียนแผนกิจกรรมย่อยที่เด็กและเยาวชนสนใจ 2 อบต.

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1) พี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ อบต. ทั้ง 2 พื้นที่
2) ทีม coaching
3) เด็กและเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม

<u>กระบวนการ</u>

- ห้องเด็กและเยาวชน

1. ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในเครือข่ายเด็กและเยาวชน วาดรูปกิจกรรมที่แต่ละทีมต้องการทำ โดยการตั้งคำถามว่า “สิ่งที่เราจะทำ ทำแล้วจะเกิดอะไรขึ้น” “ใครมีผู้เกี่ยวข้องบ้าง” แล้วเติมกิจกรรมในตาราง 7 ช่องของแต่ละทีม ชมคลิปวีดีโอเรื่อง **“Active learning” เปิดโลกใหม่ของการเรียนรู้** ของสถาบันอาศรมศิลป์ และชอปปิ้งไอเดียของเพื่อนเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมของทีมเรา
2. เติมกระบวนการคิดวิเคราะห์โครงการ (project management) เพื่อพัฒนาโครงการให้มีความสอดคล้องกับบริบทชุมชน กิจกรรม งบประมาณ และระยะเวลาที่ทีม 5 คนจะสามารถทำได้ โดยการนำตาราง 7 ช่อง มาเขียนรายละเอียดดังนี้

- ชื่อกิจกรรม
- วันและเวลาในการจัดกิจกรรม
- สถานที่ในการจัดกิจกรรม

- o วัตถุประสงค์/เป้าหมายในการจัดกิจกรรม
- o วิธีการดำเนินงาน
- o ผลลัพธ์
- o งบประมาณ

- ห้องพี่เลี้ยง ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในเครือข่ายพี่เลี้ยงของทั้ง 2 พื้นที่ ระดมความคิดเห็น**การเลี้ยงดูและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 19 – 20 ของทั้ง 2 อบต. แบ่งตามช่วงวัย** เติมความรู้เรื่องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วางแผนการติดตามหนุนเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เติมความเข้าใจเรื่อง “ประสบการณ์” “ทักษะ” “ความรู้” และเชื่อมโยงทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ออกมาเป็นการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานของเด็กและเยาวชน
- สรุปบทเรียนแยกระหว่างห้องเด็กและเยาวชนและห้องพี่เลี้ยง เพื่อมานำเสนอร่วมกันช่วงท้าย พี่เลี้ยงเติมกำลังใจให้เด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนนำเสนอการเรียนรู้

<u>ผลการดำเนินงาน</u>

- ทีม Coaching ได้องค์ความรู้เรื่องกระบวนการพัฒนาโครงการ ผ่านกลไกการดำเนินงานร่วมกับ อปท. และการเชื่อมโยงการขับเคลื่อนงานภายใต้สภาเด็กและเยาวชน
- ทีม Coaching เน้นเรื่องการเชื่อมโครงการที่เยาวชนทำกับภูมินิเวศในท้องถิ่นว่า การทำโครงการของตนเองสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เกี่ยวข้องแบบไหน สัมพันธ์อย่างไร เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนต้องลงพื้นที่จริงในพื้นที่ของตนเองเพื่อให้มีข้อมูล และความรู้มาใช้ในการทำโครงการ รวมทั้งทำความรู้จักกับคนในชุมชน เพื่อเริ่มต้นจากการทำเรื่องใกล้ตัว ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้จริง
- พี่เลี้ยงมีการตั้งคำถาม / การหนุนเสริมโครงการ ที่มีความสัมพันธ์กับทีม coaching รวมทั้งติดตามหนุนเสริมเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ทีม coaching ต้องลงพื้นที่ทำงานร่วมกับพี่เลี้ยงในชุมชน หลังจากจัดเวที จนได้ข้อเสนอโครงการที่สมบูรณ์สำหรับเข้าเวทีพิจารณาโครงการร่วมกันต่อไป

<u>สิ่งที่ควรปรับปรุง</u>

- พี่เลี้ยงในชุมชนบางส่วนยังครอบงำความคิดของเด็กและเยาวชน ยังไม่มีการโค้ชที่คมชัด แนวคิดหรือหลักการที่ชัดเจน เพราะประเด็นที่เด็กอยากทำมีพื้นฐานของการเชื่อมโยงกับชุมชน ยังไม่สามารถที่กระตุก / กระตุ้นให้ประเด็นคมชัด / ลึกซึ้งไปสู่ความเป็นพลเมือง
- พี่เลี้ยงชุมชนยังไม่เข้าใจเรื่องการบริหารโครงการ รวมทั้งยังคุ้นชินกับระบบการดำเนินงานจากบนลงล่าง ทำให้ไม่สามารถช่วยเด็กและเยาวชนได้เท่าที่ควร และบางส่วนมีการแทรกแซง

จากกระบวนการดำเนินงานในช่วงพัฒนาโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560 (ปีที่ 1) และโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 – 2562 (ปีที่ 2) ในช่วงปีที่ 1 จะดำเนินงานโดยอาศัยเครือข่ายพี่เลี้ยงนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นลงเป็นพี่เลี้ยงทั้ง 9 ตำบล และเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการดำเนินงานระหว่างเด็กและเยาวชนกับผู้ใหญ่ในชุมชน จึงเน้นการทำกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันก่อน มีการประชุมสร้างความเข้าใจพี่เลี้ยง ทีม Coaching (ทีมศูนย์ประสานงานฯ) ลงเข้าร่วมตั้งคำถามถึงกิจกรรมที่ทำจนได้โครงการที่เด็กสนใจทำร่วมด้วย ซึ่งช่วงแรกอาจจะมีการชี้นำของผู้ใหญ่/พี่เลี้ยงในพื้นที่บ้าง แต่เมื่อสรุปบทเรียนก่อนดำเนินงานในปีที่ 2 พี่เลี้ยงสะท้อนว่า ต้องมาจากความสนใจของเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง เปิดพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้ลงมือทำ โดยมีพี่เลี้ยงในชุมชนคอยให้การหนุนเสริมตามความต้องการของเด็กและเยาวชนดังในตารางที่ 4 มีการค้นหาช่องว่างของการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกลไกสภาเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อลดช่องว่างในการพัฒนาโครงการร่วมกับเด็กและเยาวชนดังในตารางที่ 8

<u>นวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี</u>

จากการทบทวนกระบวนการดำเนินงานในช่วงพัฒนาโครงการของทั้ง 5 โครงการ ได้แก่

1) โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

2) โครงการการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลพลับพลาไชยในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3) โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

4) โครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560 (ปีที่ 1) และ

5) โครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 – 2562 (ปีที่ 2)

ศูนย์ประสานงานฯ จึงได้ข้อค้นพบและข้อจำกัดที่ต้องนำมาปรับปรุง มีทั้งเรื่องระยะเวลาการจัดกิจกรรมที่มีหลายครั้ง การสร้างความเข้าใจกับพี่เลี้ยงทีละน้อยในกิจกรรมนับ 1 – 5 ของโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี และการลงหนุนเสริมการพัฒนาโครงการในพื้นที่ที่มีผู้ใหญ่บางส่วนครอบงำของทุกโครงการ และเพื่อให้ได้การเชื่อมโยงที่นำไปสู่กลไกสภาเด็กและเยาวชน จึงนำมาสู่การปรับกระบวนการพัฒนาโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ 30 – 31 มีนาคม 2562 และวันที่ 20 – 21 เมษายน 2562 ดังนี้

เวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ จำนวน 2 ครั้ง (ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของทีมเด็กและเยาวชน เช่น ช่วงเวลาปิดเทอม เป็นต้น) ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก.

<u>เป้าหมาย</u>

- เติมแนวคิดเรื่องสำนึกพลเมือง เด็กและเยาวชนรู้และเข้าใจเชื่อมโยงภูมินิเวศน์ในตะวันตก
- เติมแนวคิดเรื่องการค้นหาทุนและสถานการณ์ปัญหาในชุมชน ผ่านการจัดทำแผนที่ชุมชนและผังผู้รู้
- พัฒนาโครงการให้เยาวชนเข้าใจ คิดให้ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในแง่ของการบริหารโครงการ (ศักยภาพ เงิน เวลา) ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้จริง

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1) พี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ อบต. ทั้ง 2 พื้นที่
2) คณะกรรมการจังหวัด
3) ทีม coaching
4) เด็กและเยาวชนที่ส่งโครงการเข้าร่วม
5) เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

<u>กระบวนการ</u>

- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้พลเมืองผ่านคลิปวีดีทัศน์การสร้างสำนึกพลเมือง และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาในชุมชน สังคม และประเทศ
- ห้องเด็กและเยาวชน

    1. ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในเครือข่ายเด็กและเยาวชน การนำเสนอทุนชุมชนผ่านแผนที่ชุมชน เรียนรู้พลเมืองผ่านคลิปวีดีทัศน์การสร้างสำนึกพลเมือง และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาในชุมชน สังคม และประเทศ 3 ฐานการเรียนรู้ กิจกรรมสร้างการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม Design Thinking เพื่อออกแบบกิจกรรมโครงการผ่านเกม การคิดประเด็นที่สนใจทำร่วมกัน

กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ที่มีประสบการณ์การทำงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปีที่ 1 – 3 วาดรูปกิจกรรมในตาราง 9 ช่อง โดยมีกิจกรรมที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม กิจกรรมที่ 5 การสรุปบทเรียน กิจกรรมที่ 7 การอบรมสื่อและละคร และกิจกรรมที่ 9 อบรมการคิดเชิงระบบของศูนย์ประสานงานฯ กำหนดไว้ แล้วให้เด็กจัดเรียงตามความสนใจ

2. นำเสนอกระบวนการดำเนินงานรวมระยะเวลา 1 ปี ดังนี้

โครงการย่อยทั้ง 15 โครงการ เน้นการทำงานวิจัยเชิงกระบวนการระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี ประกอบไปด้วย

1) Workshop
   a) การสร้างเครื่องมือ และการจัดเก็บข้อมูล
   b) การวิเคราะห์ข้อมูล
   c) การสรุปบทเรียน
   d) การเติมความรู้
      - System thinking
      - การวิเคราะห์สถานการณ์และประเด็นในพื้นที่
      - ทักษะทางสังคม
      - Active learning
      - การเขียนรายงาน
2) กิจกรรมวิจัย
3) การนำเสนอและคืนข้อมูลสู่สาธารณะ (มหกรรม)
4) การจัดทำสื่อเพื่อการเผยแพร่สู่สาธารณะ

- ห้องพี่เลี้ยง เข้าร่วมทำกิจกรรมกับเด็กเหมือนห้องเด็กและเยาวชน แต่มีการแยกห้องคุยเรื่องความเป็นมาของโครงการ บทบาทของพี่เลี้ยงที่เป็นความรู้จากการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี และอีก 4 โครงการ ดังได้กล่าวมาแล้ว เพื่อให้พี่เลี้ยงช่วยหนุนเสริมในบทบาทการเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ลงมือทำ และสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหลังจากเข้าร่วมกระบวนการดำเนินงานในโครงการ
- สรุปบทเรียนสิ่งที่ได้เรียนรู้และนำเสนอให้ทั้งเด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงได้รับรู้ร่วมกัน

<u>ผลการดำเนินงาน</u>

- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การสร้างสำนึกพลเมืองจากเรื่องใกล้ตัว จากวีดีทัศน์ และมองหาทุนในชุมชนที่มีมาปรับกับการออกแบบโครงการของแต่ละทีมสนใจทำได้อย่างสอดคล้องกับช่วงวัย ระดับการศึกษา และสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่
- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การทำงานอย่างมีส่วนร่วมเพื่อออกแบบกระบวนการดำเนินงานที่มาจากทุกคนในทีมงาน และได้เรียนรู้รูปธรรมจากโครงการที่พี่ๆ โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกมาถ่ายทอดให้ฟัง จึงเข้าใจโครงการมากขึ้น
- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้เครื่องมือการวิเคราะห์ชุมชน โดยการทดลองทำแผนที่ชุมชนและวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ประกอบการพัฒนาข้อเสนอโครงการ
- พี่เลี้ยงชุมชนเข้าใจบทบาทของตนเองเพิ่มขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ไม่ชี้นำ และช่วยสนับสนุนในสิ่งที่เด็กต้องการ

สิ่งที่ทำได้ดี

- เป็นการรวมกิจกรรมนับ 1 และนับ 2 เข้าไว้ด้วยกัน เป็น 1 กิจกรรม สามารถสร้างได้ทั้งความสัมพันธ์และการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ช่วยลดระยะเวลาในการพัฒนาข้อเสนอโครงการได้สั้นภายใน 3 เดือน
- การประสานงานทำได้ดี สามารถคัดกรองกลุ่มเป้าหมายได้จากการลงพื้นที่ชวนทำแผนที่ชุมชนและประเด็นที่สนใจ ทำให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมมีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ
- มีการเตรียมการ ออกแบบกระบวนการก่อนจัดกระบวนการโดยมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน เช่น ทีมงานโครงการ พี่เลี้ยง คณะกรรมการจังหวัด เป็นต้น ทำให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจ
- มีการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนตื่นรู้ขึ้นมา เด็กและเยาวชนเกิดความสัมพันธ์ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ทำให้เห็นศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการหนุนเสริมต่อไป
- มีการการชี้แจงบทบาทพี่เลี้ยงตั้งแต่ต้นทาง “แนะแต่ไม่นำ” ทำให้เกิดการหนุนเสริมอย่างเข้าใจร่วมกัน ทำให้การลงพัฒนาข้อเสนอโครงการในรายละเอียดทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิ่งที่ควรปรับปรุง

- พี่เลี้ยงยังไม่มีความเข้าใจบทบาทและความสำคัญของโครงการ จึงคัดเลือกเด็กและเยาวชนเข้ามาโดยไม่ทราบเป้าหมายและกระบวนการดำเนินงาน ทำให้ต้องลงค้นหาทีมวิจัยเพิ่มเติม จึงต้องมีการสร้างความเข้าใจควบคู่กันไปตลอดการดำเนินโครงการ
- ช่วงวัยและความหลากหลายของเยาวชนที่มีพื้นฐานและทักษะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้ต้องออกแบบกระบวนการให้สอดคล้องกับความสนใจของแต่ละช่วงวัย ดังตารางที่ 11

ตัวอย่างการพัฒนาข้อเสนอโครงการของทีม Young Coco. ที่ดำเนินงานผ่านโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อ และมีกลไกเด็กและเยาวชนในระดับตำบลร่วมด้วย รายละเอียดดัง Timeline สรุปการดำเนินการต่อไปนี้

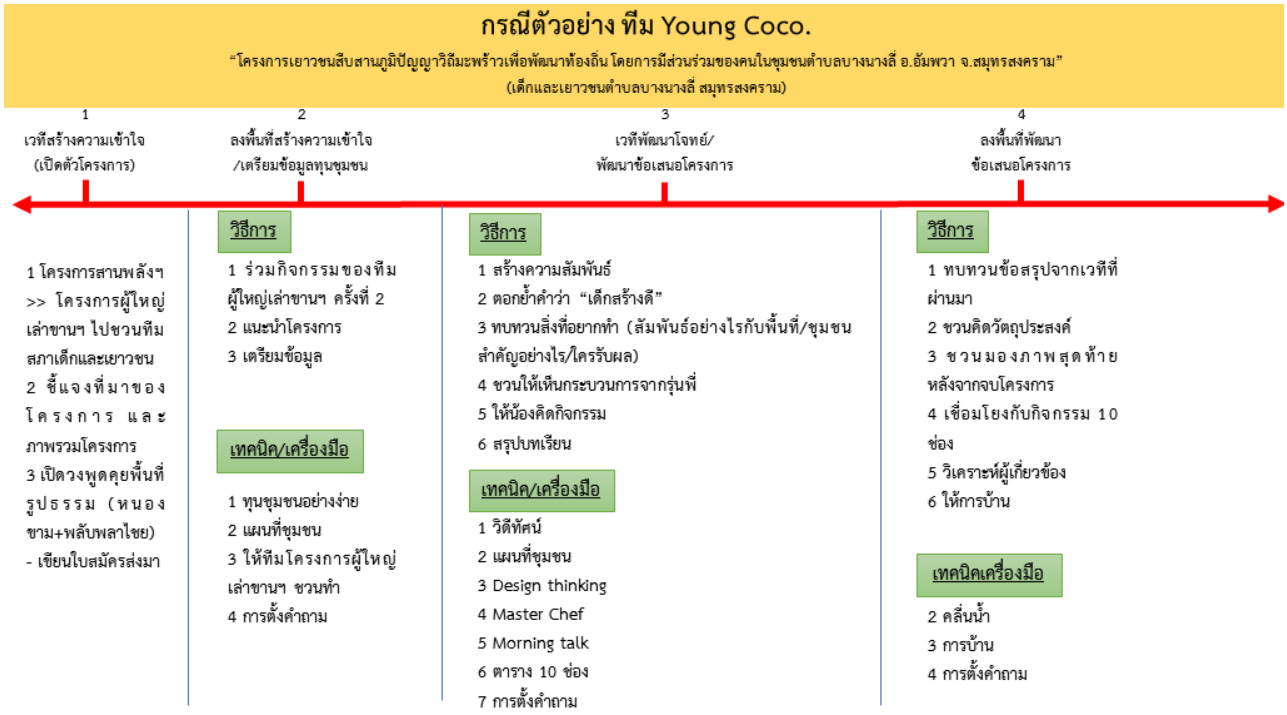

ผลจากการดำเนินการพัฒนาข้อเสนอโครงการในเวที และพี่เลี้ยงลงชวนหนุนเสริมรายละเอียดการเขียนข้อเสนอโครงการในพื้นที่ จนเกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โครงการ และจังหวัดราชบุรี จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย ประเด็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 โครงการ เกษตรและการจัดการเทคโนโลยี 4 โครงการ การจัดการความปลอดภัยทางถนน 2 โครงการ และประเด็นอื่น ๆ 5 โครงการ เพื่อนำเสนอโครงการในเดือนพฤษภาคม 2562 และรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน 50,000 บาท/โครงการ ตลอดจนเกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนในจังหวัดราชบุรี จำนวน 47 คน จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 76 คน และพี่เลี้ยงจำนวน 24 คน ที่มาจากนักวิจัยชุมชนและเครือข่าย พมจ. จำนวน 12 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 คน และครู/อาจารย์ จำนวน 6 คน

4.2.2 กลไกการขับเคลื่อนงานชุดประเด็นเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกและนำไปสู่การคุ้มครองทางสังคมร่วมกันของภาคีเครือข่ายในภูมิสังคมภาคตะวันตก

การดำเนินโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี เป็นการนำความรู้จากทั้ง 5 โครงการ ดังกล่าวมาผสมผสานกัน ดังนี้

1) บทเรียนการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี ทำให้ได้ชุดความรู้ในการสร้างสำนึกพลเมืองในเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง และการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณที่ช่วยเป็นกลไกดูแลเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำอย่างใกล้ชิด

2) บทเรียนจากการดำเนินโครงการการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลพลับพลาไชยในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และโครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้ได้ชุดความรู้ในการสานกลไกการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนเข้าสู่กลไกสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด

3) บทเรียนจากการดำเนินโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560 (ปีที่ 1) และโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 – 2562 (ปีที่ 2) ทำให้ได้ชุดความรู้ในการดูแลและคุ้มครองเด็กและเยาวชนใน

ครอบครัว ชุมชน และ อปท. โดยเน้นช่วยวัยผู้สูงอายุกับเด็กและเยาวชน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องทักษะการใช้ชีวิต/ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้ใหญ่สู่เด็ก และการใช้ชีวิตโดยการพึ่งพาเทคโนโลยีจากเด็กสู่ผู้ใหญ่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

เมื่อนำชุดความรู้ทั้งหมดมาปรับใช้กับการดำเนินโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จึงเกิดเป็นชุดความรู้ในการสร้างกลไกในการดูแลเด็กและเยาวชนโดยใช้ชุมชนเป็นตัวตั้งในการสร้างการเรียนรู้ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นระหว่างเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชน โดยมีพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานฯ ทำหน้าที่เป็นโค้ชในการเติมความรู้ เติมกำลังใจ การถ่ายทอดประสบการณ์ การบริหารจัดการโครงการ และมีพี่เลี้ยงในพื้นที่ที่มาจากหลายภาคส่วนช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนได้ลงมือดำเนินงานด้วยตนเอง ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากลไกการดูแลเด็กและเยาวชนผ่านกลไกสภาเด็กและเยาวชนต่อไป ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แสดงกลไกการดูแลเด็กและเยาวชนผ่านกลไกสภาเด็กและเยาวชนของจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

กระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จึงคาดว่าจะช่วยพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ได้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู (ภาสกร บัวศรี, 2558) ที่มี 4 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบกลไกชุมชนระดับตำบลที่มีผู้นำชุมชนเป็นแกนหลักในการประสานงาน 2) รูปแบบการพัฒนากลไกชุมชนแบบส่วนร่วมผ่านกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน 3) รูปแบบการพัฒนากลไกชุมชนกึ่งเมืองด้วยแนวคิดบ้านวัด โรงเรียน บวกกับภาคีหน่วยงานในพื้นที่ และ 4) รูปแบบการพัฒนากลไกชุมชนในเขตเทศบาลตำบล การก่อรูปของกลไกชุมชนแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ แต่จะมีความคล้ายคลึงกันในการกระบวนการพัฒนากลไก ซึ่งเริ่มต้นจากการค้นหาผู้เกี่ยวข้องมาร่วมกันทำงาน มีการพัฒนากลไกผ่านการร่วมกันศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ร่วมกันออกแบบการทดลองปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ร่วมกัน ติดตามประเมินผลการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งผลการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดรูปแบบการทำงาน

กลไกที่สอดคล้องกับพื้นที่ของตนเองและเป็นกลไกที่ทำงานต่อเนื่องยั่งยืน แต่มีความแตกต่างกันตรงกระบวนการสานกลไกที่โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีจะเน้นการสร้างกลไกผ่านสภาเด็กและเยาวชนในตำบล อำเภอ และจังหวัด ที่ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่ตัวกลไกโดยตรงก่อนที่จะเกิดผลผลิตเป็นประเด็นต่าง ๆ ซึ่งจะได้เรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงผ่านโครงการวิจัยย่อย ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โครงการ และจังหวัดราชบุรี จำนวน 6 โครงการ ตามลำดับ

ข้อค้นพบ

1) ทราบรูปแบบการพัฒนาข้อเสนอโครงการแบบสั้น-กระชับ-รวดเร็ว-บรรลุเป้าหมาย (Project Management แบบเด็กสร้างดี)
2) เกิดการออกแบบเครื่องมือในการศึกษาชุมชนแบบเด็ก ๆ และการสร้างการมีส่วนร่วม
3) สามารถเชื่อมโยงรอยต่อของจัดองค์ประกอบผู้เกี่ยวข้องของกลไกขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนให้มาทำงานอย่างมีส่วนร่วมทั้งเจ้าหน้าที่ พมจ. / อปท. และพี่เลี้ยงในชุมชน ให้มามีส่วนร่วมในการดูแลเด็กและเยาวชน

ข้อจำกัด

1) การเชื่อมร้อยการทำงานร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนและบ้านพักเด็กในทุกระดับ ยังมีรูปแบบการทำกิจกรรมที่ประสานกันไม่ได้
2) ความต่อเนื่องของพี่เลี้ยงและเจ้าหน้าที่ (บางส่วน) ที่เข้าร่วมกระบวนการไม่ต่อเนื่อง
3) การออกแบบเครื่องมือในการทำวิจัยชุมชนแบบเด็ก ๆ และการสร้างการมีส่วนร่วมต้องมีการพัฒนาไปตามกลุ่มเป้าหมายและกระแสโลกาภิวัฒน์ที่เปลี่ยนแปลง
4) มุมมองที่มีต่อ **“งานวิจัย”** ของเด็กและเยาวชนและคนในชุมชน
5) ช่วงเวลาการเรียนของกลุ่มเด็กและเยาวชนในแต่ละช่วงชั้น

บทที่ 5
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุปการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี มุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วมในการสานเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่ ที่จะมุ่งเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเยาวชน ให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมสร้างความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีจิตสาธารณะ ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ (Active Citizen) มีบทบาทในการดูแลตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนท้องถิ่นในอนาคต โดยผ่านการเรียนรู้และการเสริมสร้างศักยภาพ ผ่านการทำกิจกรรมเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการวางกลไกการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ร่วมกันอย่างเป็นระบบของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ

1) ศึกษาสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน
2) เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โครงการ และพื้นที่จังหวัดราชบุรี 5 โครงการ

5.1.1 สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน

ผลจากการศึกษาสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย พบว่า คนไทยเลี้ยงลูกด้วยโทรศัพท์และทีวี พ่อแม่หย่าร้าง เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว อยู่กับปู่/ย่าตามลำพัง ขับรถแว้น ใช้ยาเสพติด มีการฆ่าตัวตาย และใช้สื่อเทคโนโลยีผ่านทางโซเชียลมีเดียมากกว่าการพูดคุยร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดการมีพฤติกรรมแยกส่วน ติดการเล่นเกม และไม่มีทักษะชีวิต ซึ่งสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนมีความสอดคล้องกับเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงครามและราชบุรี พบว่า สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงครามที่เด็ก 1 คน ต้องดูแลผู้สูงอายุ 3 คน ขณะที่อัตราการเกิดเริ่มคงที่ ครอบครัวมีฐานะยากจน และการสืบทอดอาชีพในท้องถิ่นโดยเฉพาะเกษตรกรรมลดลง เช่นเดียวกับจังหวัดราชบุรีที่เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมติดเกม เล่นการพนัน มั่วสุม มีฐานะยากจน ตั้งครรภ์ไม่พร้อม พ่อ/แม่เลี้ยงดูบุตรตามลำพัง และมีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ด้านการจัดทำแผนที่ทางสังคม (Social Mapping) ที่จะสานพลังให้เกิดกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน พบว่า จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีได้เข้าร่วมดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปีที่ 1 – 3 (ปี 2558 – 2561) ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยมีความเชื่อที่ว่า ***"เด็กและเยาวชนไม่ใช่ต้นตอของปัญหา แต่พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพและลุกขึ้นมาเป็นพละกำลังของบ้านเมืองได้"*** จึงออกแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริง โดยใช้การเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นเป็น ***"เครื่องมือ"*** จัดการเรียนรู้ ดึงต้นทุนที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่เข้ามาเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ตลอดจนดึงกลไกภาคีพี่เลี้ยงจากภาคส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนงาน ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้เด็กเยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของตนเองในภูมิภาคตะวันตก ตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำไปจนถึงปากอ่าว ผ่านกิจกรรมนับ 1 - 5เพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 แล้ว ยังสร้างจิตสาธารณะกระตุ้นสำนึกการเป็นเยาวชนพลเมือง และเกิดกลไกการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนของภาคีเครือข่ายในพื้นที่ 4 จังหวัดร่วมกัน ผลจากการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนจำนวน 66 ทีม จำนวน 345 คน กระจายตัวอยู่ใน 32 ตำบล 66 หมู่บ้าน และพี่เลี้ยงชุมชนที่เป็นครู อาจารย์ในสถานศึกษา ชาวบ้านในชุมชน นักพัฒนาเอกชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายภาคประชาสังคม ที่เป็น Change Agent ในพื้นที่อีกกว่า 48 คน โดยจังหวัดสมุทรสงครามดำเนินงานทั้งสิ้น 28 โครงการ และจังหวัดราชบุรีดำเนินงาน

ทั้งสิ้น 11 โครงการ และเกิดกลไกการสานเครือข่ายเข้าร่วมดำเนินงานเด็กและเยาวชนในระดับ 9 ตำบลนำร่อง ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้กลไกสภาเด็กและเยาวชนเบื้องต้น

5.1.2 การพัฒนาข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและพื้นที่จังหวัดราชบุรี

จากการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ได้นำ 1) ความรู้เรื่องการสร้างสำนึกพลเมืองในเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง และการสร้างพี่เลี้ยงตัวคูณที่ช่วยเป็นกลไกดูแลเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำอย่างใกล้ชิดจากการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี 2) ความรู้เรื่องการสานกลไกการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนเข้าสู่กลไกสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด จากการดำเนินโครงการการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลพลับพลาไชยในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และโครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี และ 3) ความรู้เรื่องการดูแลและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในครอบครัว ชุมชน และ อปท. โดยเน้นช่วยวัยผู้สูงอายุกับเด็กและเยาวชน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องทักษะการใช้ชีวิต/ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้ใหญ่สู่เด็ก และการใช้ชีวิตโดยการพึ่งพาเทคโนโลยีจากเด็กสู่ผู้ใหญ่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จากการดำเนินโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามในปี 2559 - 2560 (ปีที่ 1) และโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในปี 2561 – 2562 (ปีที่ 2) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาข้อเสนอโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับช่วงวัยของเด็กและเยาวชน และใช้ระยะเวลาที่สั้นลง จนเกิดเป็นนวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดราชบุรี

เหตุผลที่เกิดเป็นนวัตกรรมการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดราชบุรี เนื่องจาก

1) เป็นการผสมผสานกระบวนการดำเนินงานพัฒนาโครงการรูปแบบใหม่ที่พัฒนามาจาก 5 โครงการดังกล่าว จาก 2 ขั้นตอน ให้เหลือเพียง 1 ขั้นตอน สามารถสร้างได้ทั้งความสัมพันธ์และการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ช่วยลดระยะเวลาในการพัฒนาข้อเสนอโครงการได้สั้นภายในเวลา 3 เดือน

2) เป็นกิจกรรมที่เติมทั้งแนวคิดเรื่องสำนึกพลเมือง เด็กและเยาวชนรู้และเข้าใจเชื่อมโยงภูมินิเวศน์ในตะวันตก แนวคิดเรื่องการค้นหาทุนและสถานการณ์ปัญหาในชุมชน ผ่านการจัดทำแผนที่ชุมชนและผังผู้รู้ และพัฒนาโครงการให้เยาวชนเข้าใจ คิดให้ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในแง่ของการบริหารโครงการ (ศักยภาพ เงิน เวลา) ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้จริง และการสร้างความสัมพันธ์ในเครือข่ายเด็กและเยาวชน และสร้างความเข้าใจให้กับพี่เลี้ยงชุมชน

3) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลไกทางสังคมในการดูแลเด็กและเยาวชน มีทั้งพี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ อบต. ทั้ง 2 พื้นที่ คณะกรรมการจังหวัด ทีม coaching จากศูนย์ประสานงานฯ เด็กและเยาวชนที่ส่งโครงการเข้าร่วม และเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ซึ่งครอบคลุมกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชน

4) กระบวนการดำเนินงาน ในส่วนของเด็กและเยาวชนลดขั้นตอนการบริหารจัดการโครงการที่ยากให้มีความเข้าใจได้ง่าย เข้าใจแนวคิดในการพัฒนาโครงการชัดเจนผ่านการเล่าเรื่องด้วยการวาดรูป การค้นหาทุนชุมชนมาจากพื้นที่และลงติดตามรายละเอียดการเขียนโครงการร่วมกับทีมงานในพื้นที่ สำหรับพี่เลี้ยงเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องแนวคิดและกระบวนการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนทุกขั้นตอน และบทบาทที่พี่เลี้ยงในชุมชนต้องช่วยติดตามหนุนเสริมให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ นอกจากนี้ในส่วนของทีม Coaching มีการออกแบบให้เป็นเวทีที่สั้นกระชับ เติมแรงบันดาลใจให้พี่ๆ ที่ผ่านการดำเนินงานมาเล่าบทเรียนประสบการณ์ให้น้อง ๆ ฟัง จนสามารถคิดรูปธรรมการดำเนินงานในแต่ละประเด็นที่สนใจได้

ผลจากการดำเนินการพัฒนาข้อเสนอโครงการในเวที และพี่เลี้ยงลงชวนหนุนเสริมรายละเอียดการเขียนข้อเสนอโครงการในพื้นที่ จนเกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โครงการ และจังหวัดราชบุรี จำนวน

5 โครงการ เพื่อนำเสนอโครงการในเดือนพฤษภาคม 2562 และรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน 50,000 บาท/โครงการ เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 76 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 47 คน พี่เลี้ยง จำนวน 24 คน นับว่าเป็นการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันทางสังคมและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น และส่งผลให้เกิดกลไกพี่เลี้ยงในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เริ่มจากสร้างแกนนำตำบลเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอายุ 15 - 25 ปี จำนวน 5 - 10 คน ต่อ 1 ตำบล ผ่านสภาเด็กและเยาวชนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในระดับอำเภอ จังหวัด และภูมิสังคมภาคตะวันตก ตลอดจนการสร้างพี่เลี้ยงในพื้นที่ทั้ง 2 จังหวัด อย่างน้อยจำนวน 15 คน เพื่อตอดตามหนุนเสริมการทำกิจกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิดในพื้นที่ ช่วยโค้ชและประสานกับทีม Coaching ทำงานสร้างกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะต่อการเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาสู่ชุมชนและสังคมในวงกว้าง

1) การสร้างกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด สามารถขับเคลื่อนผ่านกลไกสภาเด็กและเยาวชนของแต่ละพื้นที่ได้ ภายใต้การสร้างความเข้าใจ แนวคิดและกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างพี่เลี้ยงทีม Coaching พี่เลี้ยงในชุมชน และภาคีเครือข่ายที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ผ่านการเข้าร่วมเรียนรู้และแลกเปลี่ยน วางแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
2) การสร้างกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดสมุทรสงครามที่ดำเนินงานในโครงการย่อยทั้ง 9 โครงการ คาดว่าจะเห็นกระบวนการสร้างกลไกเครือข่ายคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดที่เต็มรูปแบบ แล้วจึงขยายผลไปสู่การดำเนินงานในจังหวัดราชบุรี 5 โครงการ ซึ่งอาจจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันภายใต้กระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมกลุ่มเป้าหมาย และภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมดำเนินงานสานเครือข่ายในพื้นที่เบื้องต้น
3) การนำชุดความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในส่วนของวิธีวิทยาและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน ทั้งเรื่องการออกแบบกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาพี่เลี้ยงตัวคูณ และการสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่มีสำนึกพลเมืองเป็นพลวัตรของศูนย์ประสานงานฯ สามารถสรุปออกมาเป็นชุดความรู้และพัฒนาเป็นนวัตกรรมในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

1. ภาสกร บัวศรี (2558) **โครงการรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู** รายงานการวิจัย กรุงเทพ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
2. วิจารณ์ พานิช (2555) **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21** พิมพ์ครั้งที่1 กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
3. วีรวรรณ ดวงแข (2556) **โครงการพัฒนาศักยภาพและทักษะการใช้ชีวิตผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม** รายงานการวิจัย กรุงเทพ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
4. สมพร เกตุแก้ว (2556) **โครงการค้นหาวิธีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องต่อการเรียนรู้ทักษะชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชนตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม** รายงานการวิจัย กรุงเทพ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
5. สมพงษ์ จิตระดับ (2561) **เด็กไทยวันนี้!! นักวิชาการจุฬาฯ แฉสถานการณ์เด็กไทยมีปัจจัยเสี่ยง 10 ด้าน 'ความรุนแรง-แม่วัยใส-ยาเสพติด'** https://www.matichon.co.th/education/news_418603
6. สุขสันติ์ สำเภา (2556) **โครงการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการคิดของกลุ่มเด็กและเยาวชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี** รายงานการวิจัย กรุงเทพ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
7. โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3 (2561) รายงานการวิจัย กรุงเทพ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
8. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี (2558) **รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558**
9. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี (2558) **รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดราชบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558**
10. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม (2561) **รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561**
11. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี (2559) **รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559**
12. ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม (2561) **โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก** รายงานการวิจัย กรุงเทพ : มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ภาคผนวก

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี มีภาคผนวก ดังนี้

ก. สรุปรายงานการประชุม

ข. การลงพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัยชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่

ค. ฐานข้อมูลเครือข่ายพี่เลี้ยงและเด็กและเยาวชนที่ขับเคลื่อนงานในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี และในระดับภูมิสังคมภาคตะวันตก

ง. ข้อเสนอโครงการย่อยของเด็กและเยาวชน 14 โครงการ

จ. รูปภาพกิจกรรมของโครงการ

ภาคผนวก ก.สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมเวทีสร้างความเข้าใจ
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2561 เวลา 09.15 – 14.50 น.
ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	นางชุติปภา	ดวงมรกต	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
2.	นางกาญจนา	รอดสัตรู	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
3.	นางทัศนีย์	ทองเสงี่ยม	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
4.	นางสาวรัชณี	สิงโตทอง	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
5.	นายชัยยุทธ	สิทธิโสภาค	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
6.	นางเสาวลักษณ์	เมตประสงค์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
7.	นายธีระ	บุญประสิทธิ์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
8.	นายสุนทรา	เอกสินธ์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
9.	นางรุ่งรัตน์	พูนผล	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
10.	นางสาวภิญโญยิ่ง	พุฒพ่วง	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
11.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
12.	นางจีรวรรณ	บานเย็น	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
13.	นางนฤมล	สุวรรณบัติ	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
14.	นายนพพล	ยื้อเผ่าพันธุ์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
15.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
16.	นายเกรียงศักดิ์	เพชรจันทานนท์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
17.	นางกัญญาณัฐ	อมรเทพ	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
18.	นางลินยู	ฉันนารีย์อาภรณ์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
19.	นายเลิศศักดิ์	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
20.	นางมะลิ	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
21.	นางเดือน	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
22.	นางสารภี	น่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
23.	นางสาลี	น่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
24.	นางละมัย	พุ่มเทียน	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
25.	นายวิทยา	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
26.	นางนิภา	บัวจันทร์	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
27.	นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
28.	นางพจนา	วิเชียรฉาย	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
29.	นางทองคำ	เจือไทย	ชุมชนตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
30.	นางสาวชุลี	สงวนกิจ	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม

31. นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
32. นายพศิน เผ่าพงษ์ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
33. นายคำรณ นิ่มอนงค์ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
34. นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
35. นายสุจินดา อิ่มเกียรติ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
36. นายวัชรากร ดิษฐสมบูรณ์ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
37. นายบุญรักษ์ จ้อยจินดา ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
38. นางสาววีรวรรณ ดวงแข ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
39. นางสาวอรธิดา นามศิริ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.15 น.

<u>กิจกรรมเตรียมความพร้อม</u>

คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ และคุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรม ดังนี้

1. สะบัดมือ “สดชื่น” สะบัดมือขึ้นด้านบนและสูดลมหายใจเข้าลึกๆ “สดใส” สะบัดมือบริเวณใบหน้าและกักลมหายใจไว้ “ซาบซ่า” สะบัดมือไปด้านหน้าและเป่าลมออก
2. มือซ้ายจีบนิ้ว มือขวาทำรูปตัวแอล และทำสลับข้างกัน
3. กำมือซ้ายยื่นไปด้านหน้า มือขวาแบแนบหน้าอก จากนั้นทำสลับข้างกัน
4. มือซ้ายชูนิ้วก้อย มือขวาชูนิ้วโป้ง ทำสลับข้างกัน
5. ทำท่าประกอบเพลง “มือ มือ มือ ตบตัก ตบมือ ตบมือ ตบไหล่ (ซ้ำ) แล้วสลับๆกันไป แล้วสลับๆกันไป ตบตัก ตบไหล่ ตบมือ ตบมือ”
6. ทำท่า 12 ท่า ท่าที่ 1 ยื่นแขนซ้ายไปด้านหน้า ให้มือขวาไปที่ข้อมือซ้าย ท่าที่ 2 มือขวาตีไปที่ศอก ท่าที่ 3 มือขวาตีหัวไหล่ ท่าที่ 4 ยื่นแขนขวาไปด้านหน้า ให้มือซ้ายตีไปที่ข้อมือขวา ท่าที่ 5 มือซ้ายตีไปที่ศอก ท่าที่ 6 มือซ้ายตีหัวไหล่ ท่าที่ 7 นิ้วชี้จิ้มไปที่จมูก ท่าที่ 8 นิ้วชี้ซ้ายจิ้มไปที่หน้าผากและนิ้วชี้ขวาจิ้มไปที่คาง ท่าที่ 9 นิ้วชี้ขวาจิ้มไปที่หน้าผากและนิ้วชี้ซ้ายจิ้มไปที่คาง ท่าที่ 10 ให้มือซ้ายจับที่หูขวาและมือขวาจับที่หูซ้าย ท่าที่ 11 ให้มือซ้ายจับที่หูซ้ายและมือขวาจับที่หูขวา ท่าที่ 12 นิ้วชี้จิ้มไปที่จมูก ประกอบเพลง ยา ยา ยา แฮปปี้ยา ยา ยา (ซ้ำ) ไอ้ย่ะ ไอ้ย่ะ ไอ้ย่ะ ไอ้ย่ะ ไอ้ย่ะ
7. ทำท่าฝนตก ให้ปรบมือ ฟ้าร้องให้ตบตักและฟ้าผ่าให้พูดว่า “เปรี้ยง”

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมทบทวนการดำเนินงานกิจกรรม “โครงการสานพลังเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม” โดยแต่ละพื้นที่พาเด็กทำกิจกรรมเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับผู้สูงอายุและคนในชุมชน ได้แก่ โครงการ We Love Healthy 4.0 ตำบลคลองเขิน โครงการสองวัยหัวใจเดียวกัน ตำบลบางนางลี่ โครงการทวิภพย้อนกลับหาอดีต ตำบลกระดังงา โครงการเรียนรู้วิถีพอเพียง ตำบลบางแค โครงการ Search My Home ตำบลแพรกหนามแดง และโครงการตามหาเส้นทางปลาทู ตำบลแม่กลอง วันนี้จึงชวนทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมาตลอดระยะเวลา 1 ปี และวางแผนทิศทางการดำเนินโครงการในปีต่อไปร่วมกัน

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมและเกริ่นนำถึงการดำเนินงาน “โครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม” ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม (พมจ.) เป็นโครงการปีที่ 2 ต่อยอดจาก “โครงการสานพลังเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม” การดำเนินงานโครงการปีแรก เน้นการชวนเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและทำกิจกรรมร่วมกัน การดำเนินงานโครงการปีที่ 2 เน้นการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยผู้ใหญ่ถ่ายทอดสู่เด็กให้ร่วมเรียนรู้และสืบสาน จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น การจองคิวเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การจ่ายยา การจัดซื้อจัดจ้างในระบบราชการ เป็นต้น การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีประโยชน์หรือมีความจำเป็นอย่างไรในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ ซึ่งการเรียนรู้หรือสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านสื่อต่าง ๆอาจจะเข้าไม่ถึงการเรียนรู้ภูมิ

ปัญญาชุมชนในบางเรื่องที่เป็นเรื่องเฉพาะ ต้องศึกษาจากชุมชนโดยตรง หากเด็กในชุมชนมีโอกาสเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองผนวกเชื่อมโยงกับการใช้เทคโนโลยี จะนำไปสู่การสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ แนวทางการดำเนินงานโครงการในปีที่ 2 เริ่มจากเชื่อมการทำงานผ่านสภาเด็กและเยาวชนตำบลให้เกิดการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ในชุมชน เพื่อให้เกิดกระบวนการปกป้องทางสังคม (Social Protection) ให้เด็กและเยาวชนมีวิธีการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับสังคมยุคใหม่ได้อย่างรู้เท่าทัน

<u>กิจกรรม Check In</u>

คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ชวนผู้เข้าร่วมจับกลุ่ม 3 คน คละพื้นที่ เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนในหัวข้อ “เช้านี้รู้สึกอย่างไร” และ “สิ่งดี ๆที่เกิดขึ้นในชุมชน หลังจากจบโครงการในปีแรกและได้ชวนกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุทำกิจกรรมอะไรต่อ” โดยมีปากกาวางไว้กลางวง คนที่พร้อมพูดให้หยิบปากกาขึ้นมาพูด เมื่อพูดเสร็จให้วางปากกาแล้วพูดว่า check in แล้วครับ/ค่ะ คนที่พร้อมพูดคนต่อไปให้หยิบปากกาขึ้นมาพูดต่อ โดยพูดให้ครบทั้ง 2 ข้อ ภายในเวลาประมาณ 8-10 นาที จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมนั่งนิ่งๆเพื่อทบทวนอยู่กับตนเองประมาณ 1 นาที และแลกเปลี่ยนวงใหญ่ ดังนี้

ความรู้สึก	สิ่งดี ๆที่เกิดขึ้นในชุมชน	กิจกรรมที่ทำต่อเนื่อง
1. รู้สึกเป็นปกติ ทำงานบ้านก่อนมาประชุม 2. ป่วย มีเวลาส่วนตัวน้อยเนื่องจากทำงานเพื่อสังคม 3. เครียด กับธุรกิจส่วนตัว 4. กังวลกับเรื่องภาระงานส่วนตัว	1. เด็กและผู้ใหญ่เกิดความรู้จัก มีความสัมพันธ์และลุกขึ้นมาทำกิจกรรมร่วมกัน / มีสัมมาคารวะ / มีความรับผิดชอบ 2. เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติต่อเรื่องราวท้องถิ่น เช่น การทำนา ขนมครก น้ำตาลมะพร้าว ผักพื้นถิ่น 3. เรียนรู้กระบวนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก เยาวชนและคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 4. เด็กและเยาวชนสนุกกับการจัดกระบวนการ และมีความสุขที่ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. เด็กและเยาวชนมีความรู้และสามารถบอกเล่าเรื่องราวท้องถิ่นได้ (เป็นวิทยากรเรื่องยาหม่อง) และสามารถต่อยอดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอาชีพหลัก 6. เรื่องราวภูมิปัญญาและวัฒนธรรมชุมชนช่วยดึงความสนใจเด็กเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่มีสอนในโรงเรียน	1. สนับสนุนการทำกิจกรรมของสภาเด็ก รวมทั้งเด็กและเยาวชนในพื้นที่ นำไปสู่การระดมกิจกรรมที่เด็กอยากทำ 2. พาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การปลูกป่าชายเลน การเข้าร่วมกิจกรรมของจังหวัด 3. จัดประชุมกลุ่มเด็กในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 4. จับกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามีส่วนร่วมกับการประชุมของกลุ่มผู้สูงอายุ

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนสรุปว่า เรื่องความรู้สึกมีความสำคัญต่อการทำงานกับเด็กและเยาวชน เนื่องจากผู้ใหญ่มักไม่ฟังความรู้สึกของเด็ก แต่ผู้ใหญ่จะรู้สึกว่าสิ่งที่ทำเป็นสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อเด็ก ซึ่งการพูดคุยเรื่องความรู้สึกจะทำให้การเรียนรู้และการทำงานร่วมกันระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ดียิ่งขึ้น ได้รับรู้อารมณ์ ความรู้สึก เช่น ความเครียด ความกังวล ทำให้สามารถปรับกระบวนการการทำงานให้สอดคล้องกับความพร้อมของแต่ละบุคคลได้ คุณค่าที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการทำให้เด็กเกิดสัมมาคาระ และมีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนมากขึ้น เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่น สามารถลงมือปฏิบัติ และบอกเล่าเรื่องราวของท้องถิ่นได้

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมจับกลุ่มตามตำบล ได้แก่ ตำบลบางขันแตก ตำบลคลองเขิน ตำบลบางแค ตำบลแพรกหนามแดง ตำบลกระดังงา ตำบลแม่กลอง และตำบลบางนางลี่ เพื่อทบทวนบทเรียนและคุณค่าจากการทำโครงการปีที่ผ่านมา ดังนี้

ตำบลคลองเขิน

ประเด็น	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
สิ่งที่ทำในปีที่ 1	1. ประสานผู้ร่วมทีม ค้นหาทีมงาน 2. ประสานงานกับครูและผู้ปกครองเด็ก 3. ประสานทีมวิทยากร เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ครู กศน. 4. ประสานผู้สูงอายุ 5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กและผู้สูงอายุ	1. เข้าร่วมกิจกรรมตามแผน 2. เด็กได้ทำในสิ่งที่สนใจ เสนอความคิดเห็นของตนเองในเวที	1. ร่วมพูดคุยและให้ความรู้กับเด็ก ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ 2. ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้เด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ได้รู้จักสมุนไพรและเห็นคุณค่าของสมุนไพรใกล้ตัว	1. เด็กลงพื้นที่จริง และใช้เทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์ในการบันทึกข้อมูลและถ่ายภาพลงสื่อโซเชียลมีเดีย 2. มีพื้นที่ให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น
สิ่งที่อยากปรับเพิ่มในปีที่ 2	เชื่อมโยงการทำงานกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น อบต. บ้านพักเด็ก	1. เด็กเสนอแผนงาน และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. ถ่ายทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	1. ถ่ายทอดภูมิปัญญาในท้องถิ่น 2. มีพื้นที่ในการเรียนรู้ 3. สร้างกระบวนการเรียนรู้กับเด็ก	สร้างพื้นที่ให้เด็กแสดงความคิดเห็นแต่อยู่ในกรอบโดยมีพี่เลี้ยงดูแล

ตำบลบางนางลี่

ประเด็น	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
สิ่งที่ทำในปีที่ 1	1. ประสานขออนุญาตผู้ปกครองเด็ก 2. ประสานผู้สูงอายุ 3. ประสานการใช้สถานที่จัดกิจกรรม 4. ประสานงบประมาณในการจัดกิจกรรม 5. วางแผนโครงการ	เด็กให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม	1. ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมและถ่ายทอดความรู้ 2. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ชี้แจงสร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการให้กับผู้สูงอายุและเด็ก 2. เวทีที่ 1 เชิญผู้สูงอายุและเด็กเข้าร่วมประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้สูงอายุเล่าประวัติความเป็นมาของชุมชนและพาลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้พืชผักพื้นถิ่น 3. ประสานแกนนำแต่ละหมู่ 4. ประสานผู้ปกครองเพื่อขออนุญาตให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม
สิ่งที่อยากปรับเพิ่มในปีที่ 2	1. เพิ่มแกนนำทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่ 2. เพิ่มศักยภาพให้ทีมพี่เลี้ยง (เรียนรู้กระบวนการในการจัดกิจกรรม)	ให้เด็กและเยาวชนคิดกิจกรรมที่ต้องการทำ	ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กและเยาวชน	ให้เด็กและเยาวชนเสนอกิจกรรมที่ต้องการทำ

ตำบลกระดังงา

ประเด็น	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
สิ่งที่ทำในปีที่ 1	1. ประสานเด็กและผู้สูงอายุในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม	1. เข้าร่วมกิจกรรม	1. เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมเชิญชวน	1. พูดคุย เชิญชวน ชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ

	2. ออกแบบกิจกรรม 3. ประสานปราชญ์ชาวบ้านเพื่อให้ข้อมูลเรื่องประวัติศาสตร์ชุมชน	2. ทำคลิปวีดีโอสัมภาษณ์สั้นๆ (บางกลุ่ม)	ลูกหลานเข้าร่วมกิจกรรม 2. ให้ข้อมูล	โครงการและกิจกรรม 2. ใช้กิจกรรมสันทนาการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรม 3. นำกระบวนการต้นแบบจากส่วนกลางไปปรับใช้
สิ่งที่อยากปรับเพิ่มในปีที่ 2	1. ประสานสภาเด็กและเยาวชนในชุมชน 2. ค้นหาผู้รู้ประวัติศาสตร์ในชุมชนที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าสนใจ น่าจดจำ 3. เพิ่มเติมความรู้ให้กับทีมงานเพื่อสามารถสืบทอดเรื่องราวต่อไป 4. จดบันทึกเรื่องราวเพื่อเก็บเป็นข้อมูล	1. เตรียมคิดกิจกรรมที่จะทำต่อ 2. ทำคลิปสัมภาษณ์จากการเรียนรู้ทุกครั้งที่ทำกิจกรรม 3. เป็นผู้นำการทำกิจกรรม (ฝึกความรับผิดชอบและดูแลทีมตนเอง)	-	-

<u>ตำบลแพรกหนามแดง</u>

ประเด็น	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
สิ่งที่ทำในปีที่ 1	1. ประสานผู้ปกครองและเด็ก 2. ประสานผู้รู้/ผู้สูงอายุ 3. จัดเตรียมอุปกรณ์พาหนะ วัตถุดิบเพื่อทดลองทำขนมครก 4. กำหนดวัน เวลา สถานที่	1. พูดคุยค้นหาความต้องการ 2. ลงพื้นที่ทำกิจกรรม 3. สะท้อนความรู้สึกหลังทำกิจกรรม 4. เรียนรู้ อุปกรณ์และเครื่องมือในการทำกิจกรรม	1. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม 2. ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาสู่เด็ก เช่น การจับเคียว การเหนี่ยวต้นข้าว การโม่แป้ง การหยอดข้าว การแคะขนมครก การจับปลา (ปลาจม/ปลาลอย)	1. เข้าพบที่บ้านและบอกเล่ากิจกรรมสร้างการเรียนรู้แก่เด็กให้ผู้ปกครองรับทราบ และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครอง 2. สื่อสารผ่านการประชุมหมู่บ้าน

	5. สอบถามความต้องการของเด็ก 6. พาเด็กลงพื้นที่ทำกิจกรรม (เกี่ยวข้าว วิดปลาสลิด) 7. สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจกับเด็กและผู้ปกครอง			3. ใช้แผนที่ทำมือให้เด็กศึกษาก่อนจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสนใจเรียนรู้ 4. พาทำกิจกรรมโดยให้เด็กเรียนรู้กับผู้สูงอายุโดยตรง
สิ่งที่อยากปรับเพิ่มในปีที่ 2	4. ค้นหาผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มเติม 5. ประสานเด็กกลุ่มใหม่ จากโรงเรียนในชุมชน 6. ทดลองทำ และหาความรู้เพื่อเป็นข้อมูลให้พี่เลี้ยง	4. เชื่อมโยงเพื่อนและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 5. ต่อยอดขยายกิจกรรมสู่การสร้างรายได้ให้ครอบครัว 6. สื่อสารสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่สังคมภายนอก	3. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจง่าย 4. ผู้สูงอายุต้องมีความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจในการถ่ายทอดความรู้	-

<u>ตำบลบางขันแตก</u>

ประเด็น	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
สิ่งที่ทำในปีที่ 1	1. ประสานงานเด็กและผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรม 2. เตรียมสถานที่จัดกิจกรรม 3. เตรียมอุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงาน 4. สร้างการเรียนรู้แก่เด็กเยาวชน 5. ออกแบบกิจกรรม	1. เด็กให้ความสนใจในการทำกิจกรรม เช่น การทำน้ำตาลมะพร้าว และการแปรรูปน้ำตาลเพื่อทำอาหารและขนมหวาน 2. เด็กมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกกิจกรรมที่ช่วยกันคิด	1. ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ 2. แนะนำวิธีการทำกิจกรรม 3. ถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็กและเยาวชน เช่น การใช้มะพร้าวและวัตถุดิบท้องถิ่น	1. สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและผู้สูงอายุ 2. ชี้แจงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม 3. สร้างความเป็นกันเองขณะทำกิจกรรม 4. เป้าหมายคือเด็กที่ว่างงาน 5. เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง สนุกอิ่ม มีความสุข มี

		3. เด็กใช้เทคโนโลยีช่วยในการทำกิจกรรม		ของติดมือกลับบ้าน
สิ่งที่อยากปรับเพิ่มในปีที่ 2	1. ประสานสภาเด็กเข้าร่วมกิจกรรม 2. ออกแบบกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ทั้งตำบล 3. เพิ่มศักยภาพแกนนำ 4. ค้นหาข้อมูลจุดเด่นแต่ละหมู่บ้าน 5. ค้นหาจุดเด่นของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม	เด็กต้องคิดเอง ทำเอง แสดงความสามารถและมีความรับผิดชอบ	ผู้สูงอายุและคนในชุมชนให้การสนับสนุนและเติมเต็มความรู้แก่เยาวชน	1. ค้นหาเด็กที่เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรม 2. ทำกิจกรรมที่ 3. ท้าทายความสามารถ

ตำบลบางแค

ประเด็น	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
สิ่งที่ทำในปีที่ 1	1. ประสานผู้รู้ในชุมชน 2. ประสานผู้ปกครองเด็ก 3. ประสานผู้สูงอายุ 4. จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้เรื่องการทำอาหาร 5. พาเด็กเก็บวัตถุดิบในพื้นที่เพื่อปรุงอาหาร 6. สรุปบทเรียนหลังจัดกิจกรรม	เข้าร่วมกิจกรรมตามที่พี่เลี้ยงแนะนำ	1. เข้าร่วมกิจกรรมสอนเด็กให้เรียนรู้การปรุงอาหารประเภทต่างๆ 2. ให้คำแนะนำและค้นหาวัตถุดิบ	1. ทีมพี่เลี้ยงประสานงานกับผู้ปกครองและขออนุญาตเด็กเข้าร่วมกิจจกรรม 2. ชี้แจงวัตถุประสงค์และและอธิบายการจัดกิจกรรมโครงการ
สิ่งที่อยากปรับเพิ่มในปีที่ 2	1. เป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนเด็กดูแล ช่วยเหลือประสานงาน	1. แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม	เข้าร่วมประชุมวางแผนร่วมกับเด็ก	1. เด็กและผู้สูงอายุเสนอโครงการที่ต้องการทำ 2. สร้างความสัมพันธ์

	2. รับฟังความคิดเห็นของเด็กและผู้ใหญ่ 3. หนุนเสริมเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	2. กำหนดบทบาทหน้าที่และร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรม		ระหว่างเด็กผู้สูงอายุและพี่เลี้ยง 3. สร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4. รวบรวมความคิดเห็น 5. สรุปการจัดกิจกรรมโครงการ

ตำบลแม่กลอง

ประเด็น	บทบาททีมแกนนำ (ทีมพี่เลี้ยงตำบล)	บทบาทเด็กและเยาวชน	บทบาทผู้สูงอายุและคนในชุมชน	วิธีการที่เหมาะสม
สิ่งที่ทำในปีที่ 1	1. วางแผนการทำงาน ประชุมทีมแบ่งบทบาทหน้าที่ 2. หาเครื่องมือเพื่อจัดเวที เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะในชุมชน 3. สรุปผลการทำงาน (ถอดบทเรียน)	1. เก็บข้อมูลที่ได้เรียนรู้จากผู้ใหญ่ 2. สรุปบทเรียน 3. สอบถามเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ 4. นำเสนอ	1. ถ่ายทอดภูมิปัญญาวิถีชีวิตท้องถิ่น 2. ให้ความรู้ตอบข้อสงสัยที่เด็กต้องการเรียนรู้	1. เลือกสถานที่ที่เหมาะสมกับการจัดเวทีและเอื้อต่อการเรียนรู้ 2. ช่วงวัยที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ (11-14 ปี) 3. เครื่องมือในการจัดเวที 4. ออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจ 5. กำหนดเวลาที่เหมาะสมในการจัดเวที
สิ่งที่อยากปรับเพิ่มในปีที่ 2	พัฒนาศักยภาพและความรู้ของทีมพี่เลี้ยง	1. เปิดพื้นที่ให้เด็กแสดงความคิดเห็น 2. เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม 3. เด็กเสนอสิ่งที่สนใจเรียนรู้	ถ่ายทอดภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้	1. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. เพิ่มกิจกรรมสันทนาการ

ข้อค้นพบจากการทบทวนบทเรียนและคุณค่าจากการทำโครงการ

1. ปีแรกทีมพี่เลี้ยงเป็นคนดำเนินการ คิด วางแผนให้เด็ก ผู้ใหญ่และคนในชุมชนทำตามแผนที่ออกแบบไว้ ในปีนี้จึงจะปรับให้เด็กและผู้สูงอายุคิดและทำกิจกรรมด้วยตนเอง (คุณมนตรี อิ่มอาดูร)
2. ชวนเด็กรุ่นเก่าทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ต่อยอดเป็นอาชีพ (คุณเดือน มีหิรัญ)
3. เด็กควรเป็นคนคิด ลงมือทำ และถ่ายทอดเรื่องราวตามความสามารถ/ความถนัดของตนเอง (คุณเลิศศักดิ์ ประสงค์สุข)
4. เห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์เชิงประจักษ์ (คุณมะลิ ประสงค์สุข)

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนมองว่า การให้ความสำคัญกับกระบวนการและวิธีการระหว่างการทำโครงการที่นำไปสู่ผลลัพธ์หรือความสำเร็จ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้น ดังคำกล่าวของ ศ.นพ.วิจารย์ พานิช รองประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

คุณค่าของการทำโครงการที่ไปทำแล้วเด็กเผชิญความยากถึงขนาดที่ทำให้เกิดความท้อ มี "คุณค่า" สูงมาก แล้วเมื่อเด็กท้อก็เกิดความท้าทายแก่พี่เลี้ยงว่าทำอย่างไร ไม่ให้เด็กถอย จุดนั้นจะเป็น "การเรียนรู้ที่สูงสุด" ทั้งของเด็กและพี่เลี้ยง ถ้าเยาวชนคนไหนไม่เคยเจออุปสรรคขวากหนาม ในชีวิตประจำวัน เขาจะไม่แกร่ง ไม่เก่ง เพราะสิ่งหนึ่งที่ต้องการในการฝึกเยาวชน คือ การมีความมุ่งมั่น ไม่ท้อถอยจนบรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด หรือก็คือ "GRIT" ที่เกิดขึ้นในตัวเด็กนั่นเอง

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช
รองประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล
เวที ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกระดับความรู้เรื่องการพัฒนาพลเมืองเยาวชน เมื่อวันที่ 17-18 กรกฎาคม 2560

พาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ทีมพี่เลี้ยงออกแบบ เมื่อทำกิจกรรมผ่านไปเด็กจะเริ่มเบื่อ จึงตั้งคำถามชวนคิดว่าในปีที่ 2 จะทำอย่างไรให้เด็กสนุกกับกิจกรรมและลุกขึ้นมาคิดและออกแบบการทำกิจกรรมด้วยตนเอง

ช่วงบ่าย คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ชวนผู้เข้าร่วมเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรม ดังนี้

1. ปรบมือตามจำนวนนับ เช่น ตบมือ 1 ครั้ง ตบมือ 2 ครั้ง ตบมือ 5 ครั้ง
2. ทำท่าประกอบเพลง ตบมือ 5 ครั้ง ตบให้ดังกว่านี้ ตบมือ 5 ที เอาให้ดีกว่าเดิม โบกมือ 5 ครั้ง โบกให้ดังกว่านี้ โบกมือ 5 ที เอาให้ดีกว่าเดิม เป็นต้น
3. กิจกรรมเสร็จล่ะเธอ โดยให้จับคู่สลับกันพูดชื่อต่างๆ สลับกัน เช่น ผลไม้ สัตว์ทะเล จังหวัดที่ลงท้ายด้วยคำว่า “บุรี” เป็นต้น เมื่อหมดเวลา คนที่พูดไม่ทันจะเป็นผู้แพ้
4. ยืนล้อมวงจับมือกัน เมื่อนับ 1 ให้เดินไปทางซ้าย เมื่อนับ 2 ให้เดินไปทางขวา เมื่อนับ 3 ให้เดินไปข้างหน้า และเมื่อนับ 4 ให้เดินไปทางข้างหลัง

<u>วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต สังคมและเทคโนโลยี โดยแผนภูมิต้นไม้ (Problem Tree)</u>

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมจับกลุ่มตามตำบล ร่วมกันวาดภาพต้นไม้โดยมีส่วนประกอบได้แก่ ราก ลำต้น และใบ จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดลงในกระดาษโพสอิท 1 ความคิดต่อ 1 แผ่น และติดกระดาษโพสอิทลงในภาพต้นไม้ ในประเด็น ดังนี้

1. สถานการณ์ปัญหาของเด็กและเยาวชน (โพสอิทสีชมพู ติดบริเวณลำต้น) พร้อมเลือกปัญหาสำคัญจำนวน 2 เรื่อง
2. สาเหตุของปัญหา (โพสอิทสีส้ม ติดบริเวณราก)
3. ผลกระทบที่เกิดขึ้น (โพสอิทสีเขียว ติดบริเวณใบ)

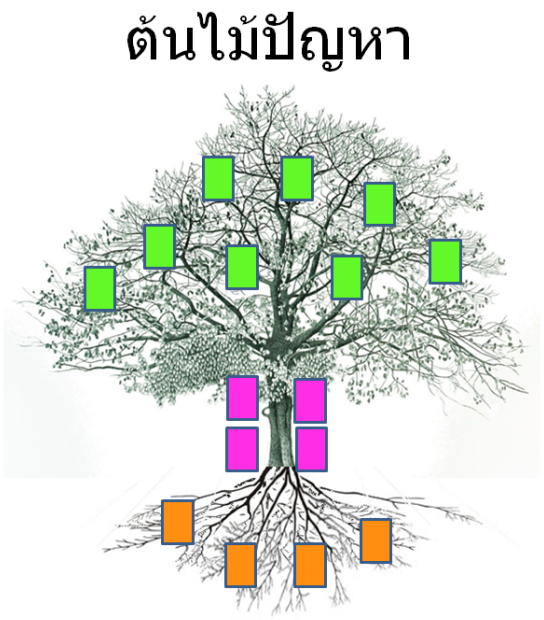

ตำบล	ปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบที่เกิดขึ้น
คลองเขิน	3. ใช้ชีวิตตามลำพัง 4. เด็กขาดการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่	5. พ่อแม่ขยัน 6. พ่อแม่แยกทาง 7. ครอบครัวสร้างกฎเกณฑ์มากเกินไป 8. ไม่มีผู้ชักชวน แกนนำครูไม่เข้าใจหลักสูตร ไม่เห็นความสำคัญ เพราะคิดว่าไม่จำเป็นต้องเรียนรู้	5. สังคมใหม่ 6. เด็กแนวใหม่ 7. โลกใบใหม่ 8. ขาดการพึ่งตนเองและการเอาตัวรอดในเวลาเร่งด่วน
บางนางลี่	8. ติดเพื่อน 9. ติดโซเชียล	7. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้	9. ปัญหาสังคม 10. ปัญหาครอบครัว

	10. ติดเกม 11. ติดยาเสพติด 12. สูบบุหรี่ 13. เป็นเด็กแว้น 14. ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่	8. เด็กไม่กล้าปรึกษาผู้ปกครอง 9. ผู้ปกครองทำงาน ไม่มีเวลาอยู่บ้าน 10. เป็นเด็กกำพร้า 11. เด็กใช้เวลาอยู่กับเพื่อนและสนิทกับเพื่อนมาก 12. ติดต่อกันง่ายพูดคุยกันได้ทุกเรื่อง	11. ขาดความเชื่อมั่น 12. การศึกษา 13. การฆ่าตัวตาย 14. เด็กไม่สามารถแก้ปัญหาได้ 15. ใช้ชีวิตในทางที่ผิด 16. เด็กไม่มีทางออก
กระดังงา	6. เด็กไม่เชื่อฟัง 7. เป็นเด็กแว้น 8. ติดยาเสพติด 9. เล่นโทรศัพท์ 10. ท้องก่อนวัยอันควร	7. ครอบครัวขาดการดูแลไม่มีเวลาดูแล 8. อยากรู้ อยากลอง 9. เพื่อชักชวน 10. ผู้จำหน่ายยาเสพติดไม่ได้รับโทษอย่างจริงจัง 11. พ่อแม่ให้เด็กเล่นโทรศัพท์ ซื้อโทรศัพท์ให้เด็กตั้งแต่ยังเล็ก 12. ใช้โทรศัพท์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	<u>ตัวเอง</u> 11. เสียสุขภาพ 12. ใช้เงินเปลือง 13. กระทบการเรียน 14. ใช้เวลาไม่เป็นประโยชน์ 15. ไม่ช่วยเหลืองานบ้าน 16. เกิดการล่อลวงไปในทางไม่ดี <u>ครอบครัว</u> 17. เกิดความรุนแรง 18. ลักขโมย <u>ชุมชน</u> 19. เกิดอาชญากรรม 20. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
แพรกหนามแดง	4. ติดยาเสพติด 5. ติดโทรศัพท์ 6. ก้าวร้าว	<u>ติดยาเสพติด</u> 7. หาซื้อง่าย มีคนขาย 8. เพื่อนชวน เพื่อนท้าทาย ตามเพื่อน 9. อยากรู้อยากลอง <u>ติดโทรศัพท์</u> 10. พ่อแม่หยิบยื่นให้ กลัวลูกน้อยหน้ากว่าบ้านอื่น 11. พ่อแม่ไม่มีเวลา 12. เด็กยังแยกแยะคุณ/โทษไม่ได้	8. เด็กมีพัฒนาการเก่งขึ้น 9. มีโจรเพิ่มมากขึ้น 10. เกิดคดีอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น 11. พฤติกรรมเด็กเปลี่ยน มีนิสัยก้าวร้าว ไม่มีสัมมาคารวะ 12. เก็บตัวไม่สนในสิ่งรอบข้าง 13. สุขภาพเสื่อมโทรม 14. ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง

บางขันแตก	5. ติดเกมโทรศัพท์ 6. ท้องก่อนเรียนจบ 7. ติดยาเสพติด 8. ไม่ช่วยทำงานบ้าน	4. ทุกคนมีโทรศัพท์และใช้ไม่ถูกวิธี 5. พ่อแม่ตามใจ ไม่ให้ทำงาน ทำให้เด็กหันมาเล่นเกม 6. เด็กมีเวลาว่าง ไม่มีหน้าที่ทำงาน ไม่รู้จะทำอะไรจึงเล่นเกม	5. เกิดปัญหาสังคมก้มหน้า ไม่พูดคุยกัน 6. ทำให้เด็กมีโลกส่วนตัวมากเกินไปจนกลายเป็นเด็กก้าวร้าว 7. เด็กทำอะไรไม่เป็น 8. ความสัมพันธ์ห่างเหิน
บางแค	3. ติดโทรศัพท์ 4. ชอบการแต่งรถ	4. ตามใจตนเอง 5. เห็นคนอื่นมีจึงอยากมีบ้าง 6. เด็กขาดการแยกแยะในการใช้โทรศัพท์	5. เพิ่มค่าใช้จ่าย 6. ฟุ่มเฟือย 7. ส่งผลเสียต่อการเรียนและสุขภาพ 8. ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน
แม่กลอง	4. เริ่มจับคู่ และมีแฟนในวัย 13-15 ปี 5. สมาธิสั้น 6. ติดโซเชียล	8. มีแฟนตามละคร 9. การดูสื่อต่างๆ 10. อยากรู้ อยากลอง 11. แฟชั่นจากโทรศัพท์ 12. ค่านิยม 13. ชอบความสบาย 14. พ่อแม่ส่งเสริมให้เงินซื้อโทรศัพท์	10. ครอบครัวแตกแยก 11. หย่าร้าง 12. เด็กไม่สนใจเรียน 13. เด็กเรียนไม่จบ 14. เด็กท้องก่อนวัยอันควร 15. ขาดการควบคุมอารมณ์ 16. ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดน้อยลง 17. การพัฒนาตามวัยของเด็กลดลง 18. เด็กไม่แข็งแรง เล่นแต่โทรศัพท์

จากนั้น ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

ตำบล	แนวทางแก้ไขปัญหา
คลองเขิน	8. ค้นหาข้อดีของเด็กและส่งเสริมให้เกิดผล 9. หาโอกาสแนะนำและตักเตือน 10. พาเด็กไปศึกษาสิ่งที่ดี 11. สร้างกิจกรรมในพื้นที่ 12. มีงบประมาณสนับสนุน 13. มีการเสนอนโยบายสร้างห้องเรียนชุมชน 14. สร้างครูชุมชน
บางนางลี่	6. ผู้ปกครองควรให้เวลากับเด็กมากขึ้น 7. ผู้ใหญ่เป็นต้นแบบที่ดีให้กับเด็ก

	8. รับฟังปัญหาของเด็กและพร้อมแก้ไขปัญหา 9. สร้างกิจกรรมในครอบครัว เช่น กินข้าวร่วมกัน 10. สร้างแกนนำในชุมชน
กระดังงา	3. เอาใจใส่ดูแลครอบครัวให้มากขึ้น ให้ความรัก และความอบอุ่น 4. พูดคุยให้คำปรึกษา
แพรกหนามแดง	3. พูดคุยเก็บข้อมูลกับเด็ก • เล่นแล้วได้อะไร • ลองแล้วเป็นอย่างไร • รู้สึกอย่างไร • ทำไมต้องเล่น/ต้องลอง 4. ให้เด็กสะท้อนคุณ/โทษ
บางขันแตก	เริ่มจากตัวเราก่อนทำให้ดูเป็นแบบอย่าง เมื่อไม่ให้เด็กเล่นโทรศัพท์ผู้ใหญ่ก็ต้องไม่ใช้โทรศัพท์เช่นกัน
บางแค	4. หากิจกรรมให้ทำร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ 5. กำหนดเวลาในการใช้โทรศัพท์ 6. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ เช่นการขายของผ่าน Facebook
แม่กลอง	6. พ่อแม่ดูแลให้คำแนะนำการใช้สื่ออย่างใกล้ชิด 7. หากิจกรรมที่มีประโยชน์เสริมให้เด็กเรียนรู้ 8. มอบหมายหน้าที่ในบ้านให้รับผิดชอบ 9. รับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาลูกหลาน 10. สร้างพื้นที่การแสดงออก

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนมองว่าการใช้แผนภูมิต้นไม้ในการแลกเปลี่ยนความคิด เนื่องจากต้นไม้เจริญเติบโตจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ที่เป็นปัจจัยภายนอก พืชดูสารอาหารเพื่อการเจริญเติบโตผ่านราก ลำต้น ไปสู่ใบและแตกดอกออกผล เปรียบเทียบต้นไม้คือปัญหา ถ้าหากจะแก้ปัญหาต้องตัดที่รากซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหา การหาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงผ่านการวิเคราะห์บนฐานข้อมูล จะทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ดี

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนดูตัวอย่างการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา “เด็กติดโทรศัพท์” โดยทั่วไปการแก้ปัญหา คือ การยึดโทรศัพท์ การจัดอบรบ แต่การวิเคราะห์ให้เห็นสาเหตุของปัญหาจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ การตัดสาเหตุของปัญหา สิ่งที่สามารถทำได้ คือ ตัดสาเหตุพ่อแม่ไม่มีเวลา ขาดคนดูแล ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อขับเคลื่อนการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเด็ก ผู้สูงอายุและคนในชุมชน โดยสร้างกลุ่มคนที่เป็นกลไกในการทำงานตลอดจนการสื่อสารให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและทดแทนช่องว่างที่พ่อแม่ไม่มีเวลา และไม่มีคนดูแล

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนมองเป้าหมายการดำเนินงานในปีที่ 2 เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันทางสังคมและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น และเพื่อให้เกิดกลไกพี่เลี้ยงในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนในพื้นที่ กระบวนการทำงานในปีที่ 2 เริ่มจากสร้างแกนนำตำบลเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอายุ 15 - 25 ปี จำนวน 10 คน ต่อ 1 ตำบล ผ่านสภาเด็กและเยาวชนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

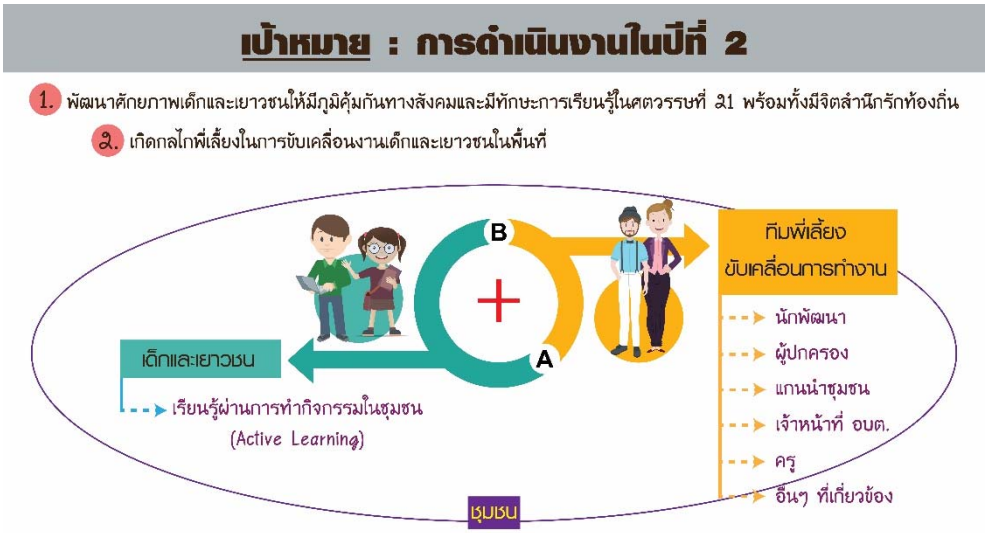

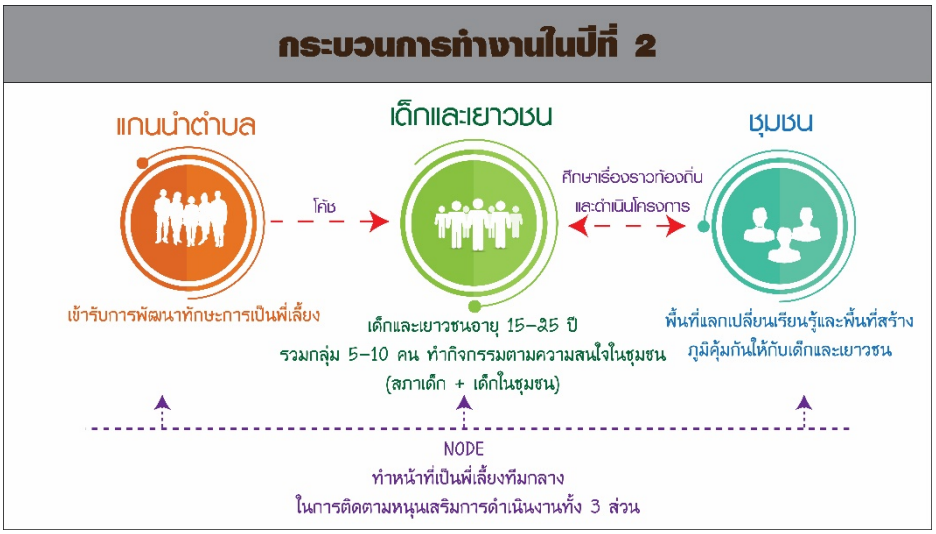

ช่วงสุดท้ายคุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ เสริมว่า เป้าหมายพื้นที่ในการดำเนินโครงการจำนวน 10 ตำบล จากทั้ง 3 อำเภอในจังหวัดสมุทรสงคราม ในวันนี้ได้แกนนำจากพื้นที่จำนวน 7 ตำบล หลังจากนี้จึงชวนให้ผู้เข้าร่วมเชิญชวนผู้ที่ต้องการเข้าร่วมโครงการเพิ่มเติมจำนวน 3 ตำบล เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กในชุมชนร่วมกันและเตรียมประสานงานผ่านสภาเด็กและเยาวชนเพื่อค้นหาเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ ซึ่งหลังจากนี้จะมีการจัดกิจกรรมเพื่อพูดคุยกับสภาเด็กในจังหวัดทั้ง 33 ตำบล ตลอดจนฝากการบ้านให้ผู้เข้าร่วมคิดกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนสนุกและมีความสุข

ปิดประชุมเวลา 14.50 น.

นางสาวอรธิดา นามศิริ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
เวทีกำหนดแผนการดำเนินงานและการค้นหาบทเรียนการทำงานกับเด็กและเยาวชน
วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 เวลา 09.30 – 15.15 น.
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นางชุติปภา	ดวงมรกต	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
2.	นางกาญจนา	รอดสัตรู	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
3.	นางทัศนีย์	ทองเสงี่ยม	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
4.	นายชัยยุทธ	สิทธิโสภาค	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
5.	นางสาวบุบผา	เจริญยัง	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
6.	นายมนตรี	อิ่มอาดูร	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
7.	นางเสาวลักษณ์	เมตรประสงค์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
8.	นายธีระ	บุญประสิทธิ์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
9.	นางนงเยาว์	ปรีชาศิลป์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
10.	นางสาวพิศมัย	พันธ์ฉาว	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
11.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
12.	นางจีรวรรณ	บานเย็น	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
13.	นายนพพล	ยื้อเผ่าพันธุ์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
14.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
15.	นายเกรียงศักดิ์	เพชรจันทานนท์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
16.	นางกัญญาณัฐ	อมรเทพ	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
17.	นางลินยู	ฉันนารีย์อาภรณ์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
18.	นายเลิศศักดิ์	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
19.	นางมะลิ	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
20.	นางเดือน	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
21.	นางสารภี	น่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
22.	นางสาลี	น่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
23.	นางละมัย	พุ่มเทียน	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
24.	นายวิทยา	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
25.	นางนิภา	บัวจันทร์	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
26.	นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
27.	นางพจนา	วิเชียรฉาย	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
28.	นายสมศักดิ์	ริ้วทอง	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
29.	นางทองคำ	เจือไทย	ชุมชนตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
30.	นายชิษนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
31.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
32.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
33.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

34.	นายสุจินดา	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
35.	นายวัชรากร	ดิษฐสมบูรณ์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
36.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
37.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
38.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 09.30 น.

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ชวนผู้เข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่างๆ ดังนี้

1) เมื่อพูดคำว่า “สดชื่น” สะบัดมือบริเวณหน้าอกเมื่อพูดคำว่า “สดใส” พร้อมกักลมหายใจไว้ และสะบัดมือยื่นไปด้านหน้าเมื่อพูดคำว่า “ซาบซ่า” พร้อมทั้งปล่อยลมหายใจออก
2) รอบแรกให้ผู้เข้าร่วมปรบมือ 5 ครั้ง ปรบมือให้ดังกว่านี้ ปรบใหม่อีกทีปรบให้ดีกว่าเดิม รอบที่ 2 ให้ปรับเป็นปรบตัก 5 ครั้ง ปรบตักให้ดังกว่านี้ ปรบใหม่อีกทีปรบให้ดีกว่าเดิม และรอบที่ 3 ให้ปรบไหล่ 5 ครั้ง ปรบไหล่ให้ดังกว่านี้ ปรบใหม่อีกทีปรบให้ดีกว่าเดิม
3) จับคู่ 2 คน เลือกกันเป็นหมายเลข 1 หมายเลข 2 ตั้งมือขึ้น เมื่อบอกให้หมายเลข 1 ตบ หมายเลข 2 ต้องหลบหน้าจากมือเพื่อน สลับกันทำตามหมายเลขที่สั่ง คนที่ถูกเพื่อนตบหน้าจะเป็นผู้แพ้ รอบแรกให้คนแพ้นวดไหล่ให้เพื่อน รอบที่ 2 ให้คนแพ้หมุนไหล่ออกกำลังกาย
4) กิจกรรมเสร็จละเธอ เช่น ผลไม้ ขนมไทย การละเล่นไทย สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น คนที่แพ้ให้ทำท่าประกอบเพลงปรบมือๆๆ ปรบมือปรบตักปรบไหล่ แล้วสลับกันไปๆๆ ปรบตักปรบไหล่ปรบมือๆๆ

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เสร็จ นายคำรณ นิ่มอนงค์ สรุปถึงประโยชน์จากการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ได้แก่ การฝึกสมาธิ เกิดความสัมพันธ์ และสร้างความตื่นตัวก่อนทำกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งหัวใจสำคัญของการทำกิจกรรมต่างๆ คือ การพูด

การฟังอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้การประชุมครั้งนี้และการทำกิจกรรมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรฝึกทักษะการพูด-การฟังผ่านกิจกรรม check in

กิจกรรม Check in

จากนั้นนายคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมทำกิจกรรม check in ในกลุ่ม 3 คน ภายใต้ประเด็นการแลกเปลี่ยน ดังนี้

1) เช้านี้รู้สึกอย่างไร
2) หลังจากเวทีที่ผ่านมาได้เห็นเรื่องราวดีๆ กิจกรรมที่ได้ทำกับเด็กในพื้นที่มีอะไรบ้าง

เมื่อแลกเปลี่ยนในกลุ่มย่อยเสร็จสิ้น ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอในประเด็นเรื่องราวดีๆ กิจกรรมที่ได้ทำกับเด็กในพื้นที่

เรื่องราวดีๆ กิจกรรมที่ได้ทำกับเด็กในพื้นที่

<u>เด็กและเยาวชน</u>

1) เด็กมีสัมมาคารวะเพิ่มขึ้น
2) เด็กมีความสนใจสอบถามและอยากทำกิจกรรม
3) เด็กใส่บาตรทุกวัน
4) เด็กได้เรียนรู้ภาษาต่างชาติ
5) เด็กกล้าแสดงออก อยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
6) เด็กที่เรียนในกรุงเทพฯ อยากกลับมาทำงานในจังหวัด คาดว่าจะมีตัวแทนเด็กกลับมาทำงานแทนพวกเรา
7) สภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ลงทำงานกับชุมชน แล้วถ่ายทอดเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ลงบนกระเป๋าผ้า เด็กทุกคนที่ทำกิจกรรมมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์จากการได้ถ่ายทอดผลงานของตนเองออกมานำเสนอ

<u>ผู้ใหญ่</u>

1) เกิดความภาคภูมิใจที่ลูกหลานเรียนจบและได้เกียรตินิยม
2) ดีใจที่ลูกหลานทำกับข้าวให้ย่ากิน
3) ได้จัดการหลานให้ไปโรงเรียน
4) เห็นลูกหลานใช้สมาร์ทโฟนในการดูเรื่องราวเพื่อมาฝึกออกกำลังกาย แต่หากใช้ระยะเวลามากเกินไป ทำให้เกิดโรคเกิดหมอนรองกระดูกทับเส้นได้
5) เด็กเป็นตัวเชื่อมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น หากเรามีลูกหลานก็ช่วยให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากเดิม ทำให้มีความสุขจากการได้เห็นลูกหลานมีพัฒนาการการเติบโตที่ดีขึ้น เด็กจึงเป็นเหมือนยาอายุวัฒนะให้กับผู้ใหญ่
6) เด็กกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นหากเปรียบเทียบกับรุ่นเรา เด็กรุ่นใหม่มีพัฒนาการที่รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากมีการกระตุ้นพัฒนาการตั้งแต่อยู่ในครรภ์ เช่น การฟังเพลง เป็นต้น จึงเกิดการเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่อง

เมื่อนำเสนอเสร็จสิ้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ สรุปถึงเรื่องราวดีๆ ที่เด็กในจังหวัดสมุทรสงครามมีมากดังกล่าว สามารถเป็นกำลังของบ้านเมืองในอนาคตได้ เช่นเดียวกับโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของเด็กและช่วยต่อยอดให้เด็กเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่ง

กระบวนการในวันนี้จะมาร่วมกันค้นหาว่า เด็กต้องเผชิญกับปัญหาอะไรได้บ้างในช่วงเช้า และช่วงบ่ายจะมาวางแผนต่อว่าจะช่วยกันเสริมสร้างพัฒนาการเด็กได้อย่างไร

วาระที่ 1 รับรองรายงานการประชุมเวทีสร้างความเข้าใจโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2561

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้ผู้เข้าร่วมรับรองรายงานการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมมีมติรับรองรายงานการประชุมเวทีสร้างความเข้าใจโครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2561

วาระที่ 2 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

จากนั้นนายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ครั้งนี้กลุ่มเป้าหมายจะแตกต่างจากเดิม เพราะมีแต่ผู้ใหญ่มาเข้าร่วมประชุม เพื่อมาช่วยกันทำงานและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก จากการศึกษาดูงานที่ประเทศญี่ปุ่นจึงขอแลกเปลี่ยนเรื่องการสร้างความเชื่อมั่นและการพัฒนาศักยภาพกับเด็กและเยาวชนว่า เป็นหมู่บ้านในชนบทแห่งหนึ่งที่ได้รับรางวัลมรดกโลก รักษาบ้านคัสโซที่ทำจากไม้ หลังคามุงด้วยหญ้าคา อายุกว่า 200 ปี มีชาวต่างชาติเข้าเรียนรู้ดูงานมาก ต้องจองก่อนจึงจะเข้ามาศึกษาดูงานได้ เด็กในชุมชนจะถูกถ่ายทอดให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญา/เรื่องราวดีๆ ในพื้นที่ มีการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาในหมู่บ้าน เริ่มจากการชวนเด็กมาพูดคุยว่าจะทำอะไรต่อเนื่องเพื่อสร้างฐานเศรษฐกิจในหมู่บ้าน เด็กจะถูกมอบให้เป็นตัวแทน (ยุวทูต) เดินทางมาโตเกียวและเล่าเรื่องราว/สิ่งที่ดีงามของหมู่บ้านเพื่อชักชวนให้คนอื่นมาเที่ยวที่หมู่บ้าน โดยมีเสื้อสามารถให้เด็กที่ได้รับการคัดเลือกใส่ ดังนั้นเด็กต้องพูดภาษาอังกฤษและเรียนรู้เรื่องราวของหมู่บ้านได้ เช่น อาหาร ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น โดยผู้ใหญ่ให้กำลังใจว่าเด็กมีความสำคัญกับหมู่บ้าน ซึ่งโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามก็เหมือนกับเรื่องราวของประเทศญี่ปุ่นเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วพวกเราเตรียมการอย่างไรไว้ให้เด็กในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม เช่น การคิดสร้างสรรค์ทำวัสดุสำหรับใส่อาหารท้องถิ่น เป็นต้น หลังจากที่เริ่มต้นดำเนินงานจะต้องเตรียมเด็กทำงานในสภาเด็กและเยาวชน

2.1 สถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้ชวนผู้เข้าร่วมข้อมูลเรื่องรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พาประธานสภาเด็กและเยาวชนเข้าพบนายกรัฐมนตรี เนื่องจากสภาเด็กและเยาวชนมีกฎหมายรองรับว่าเด็กต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายประเทศไทยในขณะนี้ เด็กเป็นอนาคตของชาติ ประเทศญี่ปุ่นเห็นความสำคัญของเด็กเพราะเด็กเป็นอย่างไร ประเทศชาติก็จะเป็นอย่างนั้นด้วย ประเทศไทยมีของดีอยู่มาก แต่ยังมีเด็กบางกลุ่มที่เผชิญกับวิกฤติ เนื่องจากโลกในอนาคตจะลดการใช้แรงงานคน ขณะที่เด็กก็อยากมีอาชีพอิสระ ขายของออนไลน์ ได้รับเงินง่ายๆ

เมื่อดูข้อมูลสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในไทย พบว่า คนไทยเลี้ยงลูกด้วยโทรศัพท์และทีวี ร้อยละ 96.7 พ่อแม่หย่าร้าง เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว ร้อยละ 30 อยู่กับปู่ย่าตามลำพัง ร้อยละ 27 เด็ก 4,000 คน ช่วงอายุ 14 – 19 ปี เหตุเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ช่วงอายุ 11 – 19 ปี ที่ดื่มเหล้าและเสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ จำนวน 1,000,000 คน วัยรุ่น15 - 19 ปี จำนวน 80,000 คน ที่ติดเชื้อเอดส์และทยอยเสียชีวิต (ไม่รวมโรคติดต่อทางเพศอื่นๆอีก ร้อยละ 30) และเยาวชนไทยมีการฆ่าตัวตาย 800 คน/ปี หรือเฉลี่ย 2 คน/วัน โดยที่คนส่วนใหญ่ไม่ทราบ

สถานการณ์การใช้สื่อเทคโนโลยีของเด็กและเยาวชน พบว่า มีการใช้สื่อเทคโนโลยีของเด็กเฉลี่ย 420 นาที/คน/วัน (มีแนวโน้มมากกว่านี้) คิดเป็นรายจ่ายในการใช้มือถือทั้งการโทร/เล่นเน็ต/เล่นเกม 500 บาท/คน/ วัน มีเพียง 5 % ที่มีการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ แต่เด็กและเยาวชนมีการดูรายการลามกผ่านเว็บไซด์สูงถึง 200 ล้านครั้ง

สถานการณ์ของเด็กและเยาวชนที่น่ากลัวและกำลังเกิดขึ้นอย่างช้าๆ คือเด็กและเยาวชนปฏิสัมพันธ์กับชุมชนน้อยมาก ขณะที่ชุชนก็ไม่ปฏิสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน อันเป็นผลให้เด็กและเยาวชนขาดภูมิคุ้มกันของสังคมที่จะช่วยหล่อหลอมให้เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

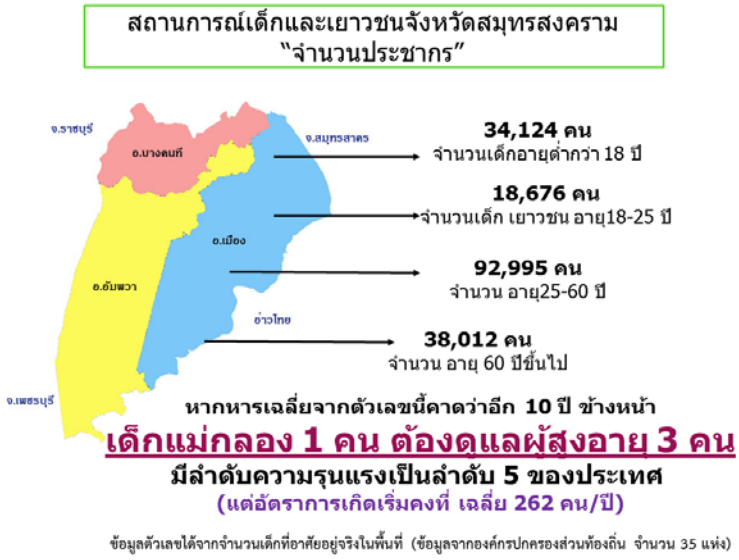

ประเทศไทยเริ่มเข้าประชาคมผู้สูงอายุ หากผู้ใหญ่จะฝากอนาคตไว้กับเด็กแม่กลอง พบว่า ปัจจุบันเด็กในจังหวัดสมุทรสงคราม 1 คน ต้องดูแลผู้สูงอายุ 3 คน มีความรุนแรงเป็นลำดับ 5 ของประเทศ ขณะที่อัตราการเกิดเริ่มคงที่เฉลี่ย 262 คน/ปี อาชีพมะพร้าว มะพร้าวตาล ลิ้นจี่ นาเกลือก็ลดลงตามลำดับ เด็กแม่กลองจะมองเป็นวิกฤติหรือโอกาส หาก

ออกไปนอกชุมชนก็ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เพราะพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ จากสถิติดังกล่าวทำให้เห็นสถานการณ์ปัญหาว่าเด็กแม่กลองมีความยากจนและต้องดูแลคนในครอบครัวตั้งแต่เกิด แต่จะทำอย่างไรให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นเด็กดี ดังนั้นการเข้ามาทำงานโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามผู้ใหญ่จึงต้องเปลี่ยนวิธีคิดในการทำงานให้เป็นมุมบวกเพิ่มขึ้น

2.2 สภาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

จากนั้นนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ เล่าเรื่องความเป็นมาของสภาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เริ่มในปี 2547 โดยการยื่นขอเสนอให้กับนายกรัฐมนตรีในวันเด็กแห่งชาติที่มีพื้นที่ให้กับเด็กได้แสดงออกเพิ่มขึ้น ต่อมาในปี 2549 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดทั้งประเทศ ปี 2551 มีกฎหมายรองรับและมีการจัดตั้งสภาเด็กทุกอำเภอ ปี 2553 มีการจัดตั้งในระดับตำบลกว่า 5,000 ตำบล และทำครอบคลุมในปี 2559

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการจัดตั้งบ้านพักเด็กและครอบครัว (บพด.) จังหวัด ทำหน้าที่ดูแลการขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนในระดับต่าง ๆ ที่มีทั้งสภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล

โครงสร้างสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล จะต้องมีการคัดเลือกประธานสภา ประธานสภาคัดเลือกมาจากสมาชิกและประธานสภาจะคัดเลือกสมาชิกเข้ามาดำรงตำแหน่งต่างๆ โดยสมาชิกมาจากเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ต้องมีหน้าที่ประชุมสามัญอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง คณะบริหารจะต้องจัดประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และคณะบริหารทุกคนถือเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนอำเภอด้วย

บทบาทหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชน คือ ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบลกับอำเภอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในด้านต่างๆ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านวิชาการ การศึกษา สุขภาพ อาชีพ และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน จัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ ในชุมชนที่ส่งผลกระทบกับเด็กและเยาวชนส่งต่อให้กับสภาเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอ เสนอแนะความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็ก เสนอแนะความคิดเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน และออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

คุณสมบัติของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน การคัดเลือกสภาเด็กและเยาวชนในทุกระดับ โดยเด็กและเยาวชนต้องมีอายุไม่เกิน 25 ปี ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด ประกอบด้วย 1. ประธานสภาเด็กและเยาวชนจากทุกอำเภอ 2. ผู้แทนจากคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนทุกอำเภอๆ ละ 4 คน ที่มาจากการคัดเลือกจากสมาชิกขึ้นมาเป็นคณะบริหารทั้งในระดับตำบล/เทศบาล อำเภอและจังหวัด โดยทุกระดับจะต้องมีประธาน 1 คน และผู้บริหารไม่เกิน 20 คน ดังนั้นการขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนจึงต้องให้ **"เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน"**

ช่วงบ่ายนายบุญรักษ์ จ้อยจินดา และนายวัชรากร ดิษฐสมบูรณ์ ให้ผู้เข้าร่วมเตรียมความพร้อมก่อนทำกิจกรรมในช่วงบ่าย ดังนี้

1) หายใจเข้าและออกกักไว้ 5 วินาที
2) พนมมือไว้เหนือศีรษะยืดแขนให้ตึงที่สุด หายใจเข้าและออกกักไว้ 5 วินาที
3) ยืดแขนขวาเหยียดตรงออกไปข้างหน้า เอามือซ้ายมาจับฝ่ามือขวายืดออก หายใจเข้าและออกกักไว้ 5 วินาที แล้วทำสลับข้างกัน
4) กำมือขวาเหยียดตรงออกไปข้างหน้า กำมือซ้ายมาดึงมือขวาเข้าหาลำตัวและหันหน้าไปด้านตรงข้าม หายใจเข้าและออกกักไว้ 5 วินาที แล้วทำสลับข้างกัน
5) ประกบมือไว้ด้านหลังพร้อมกับเขย่งตัวสูงขึ้น หายใจเข้าและออกกักไว้ 5 วินาที
6) ส่งลูกบอลไปเรื่อยๆ พร้อมเพลงประกอบ รอบแรกเมื่อเพลงหยุดตรงไหนให้บอกความประทับใจของเมืองแม่กลอง เช่น ได้อยู่ใกล้แม่น้ำสะอาด เป็นต้น รอบ 2 ให้คนทางด้านซ้ายมือคนที่ 5 นวดไหล่ให้รอบที่ 3 ถามว่าชอบทานอะไรมากที่สุด เพราะอะไร ตอบว่าชอบกินน้ำพริกมากที่สุดเพราะอร่อย และรอบสุดท้ายถามว่า ชอบแฟนเพราะอะไร ตอบว่า เพราะแฟนมีความอิสระในตนเองสูง

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ สรุปว่า การออกแบบกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนสนใจ ควรเป็นกิจกรรมง่ายๆ ใกล้ๆ ตัว และที่สำคัญ คือ ต้องสนุก

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

3.1 ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเด็กและเยาวชน

นายคำรณ นิ่มอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมกลับไปนั่งรวมกลุ่มระดับตำบลเพื่อค้นหาช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเด็กและเยาวชน ภายใต้คำถามต่อไปนี้

1) ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก
2) กิจกรรมลดช่องว่าง
3) สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม

3.3.1 ตำบลแม่กลอง

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลแม่กลอง	1. ไม่มีกลไกสภาเด็กและเยาวชน	1. ประสานโครงสร้างสภาเด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง	1. ขอรายชื่อสภาเด็กและเยาวชนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2. จัดตั้ง/ทบทวนโครงสร้างสภาเด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง	1. เติมความรู้เรื่อง พ.ร.บ.สภาเด็กและเยาวชน 2. การออกแบบเวทีสร้างความเข้าใจ 3. การเติมความรู้เรื่องการพัฒนาพี่เลี้ยง/โค้ชเด็ก
	3. การนำเสนอสื่อและเทคโนโลยี	1. อบรมเทคนิคการจัดทำสื่อและการนำเสนอสื่อ	1. เติมความรู้เรื่องเทคนิคการทำสื่อและเทคโนโลยี

3.3.2 ตำบลบางนางลี่

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลบางนางลี่	1. คณะทำงานบางคนไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรม 2. ปัญหาระหว่างสภาพเด็กและเยาวชน	<u>ทีมทำงาน</u> 1. สร้างความสำคัญกับทีมงานให้เห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมกับเด็ก	1. รูปแบบการจัดกิจกรรม 2. เพิ่มทักษะให้ทีมงานด้านสันทนาการ

	กับสมาชิกของสภาเด็กและเยาวชนบางส่วนไม่เข้าร่วมกิจกรรม 3. การประชาสัมพันธ์ไม่ถึงผู้ปกครอง 4. เด็กบางคนไม่รู้ว่ามีชื่อในสภาเด็กและเยาวชน	2. จัดประชุมทีมทำงาน 3. หาแนวร่วมที่มีใจในการทำกิจกรรมกับเด็กโดยการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ <u>สภาเด็กและเยาวชน</u> 1. เชื่อมความสัมพันธ์ให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับเด็ก 2. จัดกิจกรรมร่วมกลุ่มให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกัน <u>ผู้ปกครอง</u> 1. ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมด้วย	3. ให้เข้าร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 4. หนุนเสริมงบประมาณ

3.3.3 ตำบลบางแค

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลบางแค	1. ยังไม่รู้แน่ชัดว่าสภาเด็กและเยาวชนมีใครบ้าง 2. ยังไม่ได้ทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน (ประสานกับผู้ดูแลสภาเด็กและเยาวชน) 3. การสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองเด็ก	1. จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจระหว่างคณะทำงาน ผู้ดูแลสภาเด็กและเยาวชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง 2. จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจกับเด็กในสภา เพื่อทำความรู้จักและทราบแนวทางของกิจกรรม 3. จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจร่วมกับผู้ปกครองเด็ก 4. จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก คณะทำงาน ผู้สูงอายุ ผู้นำท้องที่และท้องถิ่น เช่น กิจกรรมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เก็บขยะ คัดแยกขยะ เป็นต้น	<u>ผู้ดูแลสภาเด็กและเยาวชน</u> 1. ประสานเด็กและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม <u>ทีมพี่เลี้ยง</u> 1. คอยเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ เช่น สถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเด็กและเยาวชน 2. ร่วมลงเวทีในการจัดกิจกรรมช่วยหนุนเสริมและให้คำแนะนำ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ 3. เพิ่มเติมความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ 4. ผู้ปกครอง 5. ให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

3.3.4 ตำบลแพรกหนามแดง

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลแพรกหนามแดง	1. ทีมยังไม่ได้รู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับสภาเด็กและเยาวชนยังไม่ได้ประสานกับหน่วยงานที่สภาเด็กและเยาวชนสังกัดอยู่	1. ทีมต้องเข้าไปสื่อสาร/แนะนำตัว/โครงการ/กิจกรรม 2. ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ทีมและสภาเด็กเข้าพบและทำความรู้จัก 3. ชวนคิดชวนคุย/สร้างแรงบันดาลใจให้เด็กคิดต่อ (ใช้กิจกรรมสันทนาการเน้นสนุก)	1. เอกสารแนะนำโครงการ (หนังสือ) 2. งบประมาณในการสนับสนุน 3. อุปกรณ์ประกอบ คลิป/แผ่นพับ วัสดุประดิษฐ์จากจากธรรมชาติจากชุมชนอื่น 4. พี่เลี้ยงหนุนเสริมเรื่องสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงาน

3.3.5 ตำบลกระดังงา

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลกระดังงา	1. วันเวลาในการจัดกิจกรรม เช่น เด็กเรียนพิเศษวันเสาร์-อาทิตย์ 2. ทีมงานค้าขายตลาดน้ำ ทำให้ขาดพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรม 3. เทศบาลสนับสนุนงบประมาณลงมากระชั้นชิด ใกล้ปิดงบประมาณประจำปี 4. สภาเด็กและเยาวชนยังไม่รู้บทบาทของตนเองเท่าที่ควร 5. เจ้าหน้าที่เทศบาลยังยึดติดรูปแบบการทำงานแบบเดิมๆ 6. ช่วงประชุมใช้เวลาน้อย ไม่ได้มีการวางแผนร่วมกัน	1. จัดเวทีสร้างความเข้าใจร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (คณะทำงานเทศบาล ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน) 2. ประชุมทีมสภาเด็กและเยาวชนเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรม มีกรอบในเรื่องต่างๆ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวต้องอยู่ในชุมชน เป็นต้น 3. จัดกิจกรรมตามความสนใจของสภาเด็กและเยาวชน 4. จัดเวทีสรุปบทเรียนเชื่อมโยงไปสู่สภาเด็กและเยาวชน	1. ทีมวิทยากรกลาง 2. ต้องการให้มีการพัฒนาศักยภาพทีมพี่เลี้ยงตำบล

	7. ผู้ปกครองไม่ค่อยมั่นใจในการส่งเด็กเข้าร่วมกิจกรรม		

3.3.6 ตำบลบางขันแตก

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลบางขันแตก	1. ขาดความร่วมมือและขาดข้อมูลเกี่ยวกับสภาเด็กและเยาวชน 2. ขาดการสื่อสารที่ชัดเจน เพราะทีมงานยังไม่ได้แจ้งวัตถุประสงค์	1. จัดเวทีพูดคุยและประสานงานกับ อบต. ผู้รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชน 2. ชี้แจงวัตถุประสงค์เกี่ยวกับโครงการเพื่อให้ผู้ดูแลสภาเด็กและเยาวชนมีความเข้าใจโครงการเพิ่มขึ้น 3. ชวนเด็กเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อชวนคิด ชวนคุย และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	1. ช่วยกันจัดเวทีพูดคุยเพื่อให้มีน้ำหนักในการพูดเพิ่มขึ้น เพราะทีมยังไม่แข็งแรง

3.3.7 ตำบลคลองเขิน

พื้นที่	ช่องว่างระหว่างทีมคณะทำงานกับสภาเด็ก	กิจกรรมลดช่องว่าง	สิ่งที่ต้องการการหนุนเสริม
ตำบลคลองเขิน	1. การเชื่อมหน่วยงาน อบต.ที่ดูแลสภาเด็กและเยาวชน	1. หาผู้รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชนของ อบต. โดยการแจ้งเรื่องไปยังปลัด อบต. และนายก อบต.ให้ทราบเรื่อง 2. ชักชวนเจ้าหน้าที่ อบต. มาร่วมกิจกรรมและประชุม	1. ขอคนทีมพี่เลี้ยงเข้าร่วมในกิจกรรม 2. เทคโนโลยีการสร้างสื่อ คนสร้างสื่อ
	2. ขาดผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม บทบาทคนทำงานเด็กยังเห็นคุณค่าของชุมชนไม่มากนัก	1. แจ้งผู้ปกครองเด็กให้ทราบเรื่อง 2. สร้างทีมงานเพิ่มผ่านการทำให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน 3. สร้างเส้นทางท่องเที่ยวโดยใช้สื่อการท่องเที่ยวในสถานที่จริง เรียนรู้จริง “เชิงสร้างสรรค์” เด็กสร้างสื่อเชิงสร้างสรรค์	

<u>สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากบทเรียนของพื้นที่อื่น</u>

เมื่อแลกเปลี่ยนย่อยในกลุ่มเสร็จสิ้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมเดินช็อปปิ้งไอเดียจากพื้นที่อื่นๆ จากนั้นให้สรุปบทเรียนการเรียนรู้จากการเรียนรู้ช่องว่างและกิจกรรมของพื้นที่อื่น ดังนี้

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า แต่ละพื้นที่มีการของบประมาณที่เป็นงบประมาณลงไปทำงานในเบื้องต้น เขียนแผนงานส่งมาให้ทีมกลางเพื่อทราบว่าแต่ละพื้นที่ต้องการทำกิจกรรมอะไร เรื่องงบประมาณดูตามความเหมาะสม ใช้งบประมาณอย่างประหยัด เนื่องจากต้องมีงบประมาณสำหรับจัดงานมหกรรมการเรียนรู้ และงบประมาณ่วนหนึ่งต้องนำไปใช้อบรมศักยภาพเด็กและเยาวชน ซึ่งจะไม่เกี่ยวข้องกับส่วนของกิจกรรมส่วนนี้ ดังนั้นงบประมาณนี้จะใช้ในการทำความรู้จักพื้นที่ที่ไม่ได้มาเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้อีก 4 พื้นที่ สำหรับการทำโครงการเชิงลึกนั้นจะได้งบประมาณ 50,000 บาท/โครงการ ซึ่งเป็นโครงการภายใต้การสนับสนุนของ สกว. ในอีก 1 ปี ข้างหน้า ดังนั้นจึงอยากให้ชวนเด็กและเยาวชนมาทำกิจกรรมที่สนุกก่อนในช่วงแรก

1) จากการเดินดูไอเดีย พบว่า ทำให้เห็นวิธีคิดเชิงระบบ ทั้งในระดับยังไม่เข้าใจสภาเด็กและเยาวชน และที่ลงทำงานเชิงลึก

2) การเขียนช่องว่าง กิจกรรม และการหนุนเสริมนั้นมีการเขียนตามความเป็นจริงของพื้นที่

นายคำรณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า วันที่ 15 ธันวาคม 2561 จะได้พบเด็กและเยาวชนที่มาจากสภาเด็กและเยาวชนในแต่ละพื้นที่บางส่วน จะเดินต่ออย่างไรขึ้นอยู่กับการประสานงาน บางพื้นที่ทำกิจกรรมที่เด็กสนุกได้ สำหรับพื้นที่ที่ไม่มีเด็กและเยาวชนจะต้องช่วยทำการบ้านประสานการค้นหาเด็กและเยาวชนที่มาจากสภาเด็กและเยาวชน นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า สำหรับเด็กที่ในเขตเมือง อาจจะอยู่ในโรงเรียนศรัทธาสมุทร และภูมิปัญญาก็มีหลากหลาย ไม่อยากให้ทีมแม่กลองกังวลใจ

3) กลุ่มเด็กยังไม่รู้บทบาทของตนเอง เวทีสร้างความเข้าใจสำหรับกลุ่มเยาวชนตำบลแม่กลองคืออะไร เด็กที่เข้ามาในตำบลแม่กลองย่อมรู้ว่าจะทำอะไร เด็กคิด ผู้ใหญ่หนุน เด็กในเมืองแม่กลองมีประสบการณ์ มุมมอง เรื่องการท่องเที่ยว แต่ยังไม่รู้บทบาทในสภาเด็กและเยาวชนคืออะไร

นายคำรณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า อาจจะต้องใช้อีกโครงการหนึ่งเข้ามาช่วยในเชิงลึก แต่โครงการนี้จะทำอย่างไรให้สนุก

4) กำหนดหรือไม่ว่าจะต้องการเด็กและเยาวชนกี่คน

5) หลายทีมยังไม่รู้จักว่าจะทำอย่างไรกับเด็กและหน่วยงาน หากต้องการรายชื่อจาก อบต.ขอให้ทำหนังสือแนะนำโครงการออกไป เขาจึงจะเชื่อมั่น อยากได้หนังสือ

จากนั้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ นำเสนอกระบวนการวิจัยเรื่องกลไกการทำงานพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนของเจ้าหน้าที่ อบต.หนองขามและ อบต.พลับพลาไชย ช่วงแรกการทำงานมีกลไกเชิงทางการมากต้องมีการขอหนังสือเพื่อเข้าร่วมทำกิจกรรม แต่เมื่อกลไกเริ่มมีความสัมพันธ์ก็จัดการได้ โดยไม่ต้องใช้หนังสือ/เชิงทางการ หากดูในรูปเดิมจะมีกลไกเรื่องเจ้าหน้าที่ อบต. ที่ขาดภาคี/ผู้ปกครองมาช่วยเหลือ เพราะว่าเป็น อบต.จะลงมาทำงานกับเด็กโดยตรง แต่โครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมีภาคีเข้ามาเกี่ยวข้อง เราจะจัดการตนเองและงบประมาณได้อย่างไร เมื่อเจ้าหน้าที่ อบต.ลงไปขอความร่วมมือสามารถจัดการได้ ดังนั้นหากจะทำให้กลไกสามารถขับเคลื่อนไปด้วยกันอย่างเป็นระบบ จะทำให้เกิดกลไกการทำงานอย่างต่อเนื่องได้

ดังนั้นเราจึงต้องขยับเข้าสู่ "สภาเด็กและเยาวชน"

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หากจะทำให้เกิดกลไก 3 ปี ทุกพื้นที่ต้องช่วยกันดำเนินงาน สำหรับตำบลบางนางลี่ประสานการพูดคุยกับปลัด อบต.ให้แล้ว เน้นการทำงานแบบเป็นเพื่อนกัน แต่อย่าใช้หนังสือสั่งการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานแนวราบ

สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

เมื่อทุกคนแลกเปลี่ยนเสร็จสิ้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ดังนี้

1) เรียนรู้การทำงานเด็กจากพื้นที่ตำบลกระดังงา ปัญหาของในเมือง ทีมงาน ฝ่ายปกครอง เด็ก โครงสร้างการทำงานโดยการทำงานให้สำเร็จก่อนจึงจะมีความสุข

2) ปัญหาของแต่ละทีมได้มีการพูดคุยร่วมกันว่าจะดำเนินการอย่างไร ทีมกลางช่วยชี้แนะแนวทางในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

3) มุมมองที่เกี่ยวกับเด็ก ทำอย่างไรให้เด็กมีความสุข จากประสบการณ์ที่มีนักศึกษามหาวิทยาลัยมาอยู่ที่บ้าน เมื่อเกิดการเรียนรู้ร่วมกับเด็กจากการสอนให้ทำการสานทางมะพร้าว ทำให้เด็กบางส่วนสนใจเรียนรู้ เด็กเกิดความภาคภูมิใจจากการได้ทำสิ่งดีๆ

4) ส่วนตัวสนใจเรื่องผลิตภัณฑ์ ชอบแต่ไม่เคยลงมือทำ กำลังคิดว่าจะลองทำดู หากใช้ใบจากแทน ซึ่งเป็นวัสดุที่มีในพื้นที่

5) จะทำอย่างไรให้เกิดกลไกการรวมตัวกันให้ได้เพื่อนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ รู้เขารู้เราจึงจะทำงานร่วมกันไปได้ ช่วยกันลดเรื่องถุงพลาสติกและโฟมในอนาคต

6) ทำงานตามความคิดเห็นร่วมกันของทีมงาน อนาคตสิ่งที่เราทำสำเร็จ จะช่วยให้เกิดความยั่งยืน เด็กต้องเข้ามามีส่วนร่วม และสร้างเด็กและเยาวชนในตำบลได้

7) ได้ไอเดียในการกลับไปทำงานในพื้นที่ ขอชื่นชมในเวทีนี้ว่าการทำงานจนบรรลุ กว่าจะทำงานนี้ได้ต้องผ่านหลายเรื่องราว หากมีเพื่อนมาช่วยจะทำได้ เพราะมีทีมมาช่วยกันทำงาน

8) ขอบคุณที่มองเรื่องนี้ มองไปข้างหน้าว่า ทีมเราน่าจะเป็นคำตอบของกูเกิ้ลหลายอย่าง

9) ทีมกลางมักจะมีของดีๆ มาฝากเราเสมอ ซึ่งตนเองชอบ ทีมงานที่ทำงานเข้าขากัน

10) ได้ไอเดียใหม่ กำลังใจ ทุกคนมีปัญหาคล้ายกัน จะก้าวข้ามปัญหาให้ได้อย่างไร

11) เมื่อทราบว่าต้องทำงานเยาวชน กำลังคิดว่าเราจะมีแนวทางอย่างไร ได้ความสบายใจในการทำงานเรื่องการประสานกับสภาตำบลได้ ได้เก็บเกี่ยวความรู้กับการทำงาน หากเราไม่ได้เข้ามาในเวทีเราก็จะไม่ทราบเรื่องราวต่างๆ ทีมงานของเราที่มีความวิตกกังวล อยากให้มีกำลังใจมากขึ้น มีช่องทางที่จะเดินร่วมกันได้

ช่วงท้ายนายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า สภาเด็กและเยาวชนคล้ายกับสภาองค์กรชุมชน หากเราสร้างการเรียนรู้เรื่องสภาเด็กและเยาวชนให้กับเด็กได้ เมื่อเด็กเติบโตขึ้นก็จะเป็นสภาองค์กรชุมชนที่ดีในอนาคตได้ หากเราจะขยับเรื่องนี้จะต้องฝึกเรื่องบทบาทการเป็นพี่เลี้ยง ทุกที่มีปัญหา ปีที่ผ่านมานำเด็กมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ แต่ปีนี้เรามีการทำงานที่พัฒนาเพิ่มขึ้น มีการยกระดับการทำงานกลไกสภาเด็กและเยาวชน หากเราสร้างเด็กได้ 10 - 20 คน ก็นับว่าดีมาก เมื่อทำงานสร้างความสัมพันธ์ไปอย่างต่อเนื่อง ก็จะประสบความสำเร็จในอนาคตได้

ปิดประชุมเวลา 15.15 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมเวทีสร้างความเข้าใจ
โครงการ “การศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี”
โครงการ “ผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม”
วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.30 - 14.45 น.
ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	นางชุติปภา	ดวงมรกต	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
2.	นางทัศนีย์	ทองเสงี่ยม	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
3.	นายชัยยุทธ	สิทธิโสภาค	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
4.	เด็กหญิงธัณรดา	ทองเสงี่ยม	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
5.	เด็กชายสิงหา	สืบสุด	ชุมชนตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
6.	นายเลิศศักดิ์	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
7.	นางมะลิ	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
8.	นางเดือน	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
9.	นางสารภี	น่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
10.	นางสาลี	น่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
11.	นางละมัย	พุ่มเทียน	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
12.	นายวิทยา	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
13.	นายประวีณ	ศักดิ์วาลี้สกุล	องค์การบริหารส่วนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
14.	นางสาวสุวภัทร	เนียมพิบูลย์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
15.	เด็กหญิงสุจิตรา	เครือสินธ์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
16.	เด็กหญิงปวีณา	กระสินรัมย์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
17.	เด็กชายปวี	กระสินรัมย์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
18.	เด็กชายสุรพส	คงอยู่	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
19.	นางทองคำ	เจือไทย	ชุมชนตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
20.	นายอำนาจ	เอียดแก้ว	เทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
21.	นายปรัชญา	ถาวรกาล	เทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
22.	นายวรัญญู	วอทอง	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
23.	เด็กหญิงลักขณา	ขันตราชู	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
24.	เด็กหญิงเขมรินทร์	คงศาศวัต	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
25.	เด็กหญิงวรรณษา	ทองกลอง	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
26.	นายรัชพล	กลีบผึ้ง	องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
27.	นางสาวจิราพร	มังคะละ	สภาเด็กและเยาวชนตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
28.	นายพีรกานต์	ณ บางช้าง	สภาเด็กและเยาวชนตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
29.	ม.ล.ศรีประภาส	ศรีธวัช	หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคมเทศบาลตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา
30.	นางนิภา	บัวจันทร์	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
31.	นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
32.	นางพจนา	วิเชียรฉาย	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

33.	นายสมศักดิ์	ริ้วทอง	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
34.	เด็กชายสหธน	ไม้คำหอม	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
35.	นายธเนศ	สร้อยทอง	ชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
36.	นางสาวธนพร	พรหมมี	องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา
37.	เด็กหญิงกฤติกา	เข็มกำเหนิด	สภาเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา
38.	เด็กหญิงณภัทร	สรรพคง	สภาเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา
39.	นางเสาวลักษณ์	เมตประสงค์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
40.	นางนงเยาว์	ปรีชาศิลป์	ชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
41.	นางสาวลักษณ์	สกุลอินทร์	องค์การบริหารส่วนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
42.	เด็กหญิงสุนันท์ทา	น้อยเจริญ	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
43.	เด็กชายพิสิทธิ์	เพ็ญสว่าง	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
44.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
45.	นางจีรวรรณ	บานเย็น	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
46.	นางนฤมล	สุวรรณบัติ	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
47.	นางสาวอุทุมพร	อุทยานรัตน์	องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
48.	นาวสาวกมลชนก	ถาปอย	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
49.	นางสาวปนัดดา	จูพิบูลย์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
50.	เด็กชายจักรพงษ์	วงศ์ฮาตจันทร์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
51.	จ่าเอกธานี	เพียนผล	เทศบาลตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
52.	นางสาวนฤภร	เกียรติประพิณ	สภาเด็กและเยาวชนตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
53.	นายณัฐพันธ์	คุ้มล้วนล้อม	สภาเด็กและเยาวชนตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
54.	เด็กหญิงสภานันท์	สุขสะอาด	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
55.	เด็กหญิงอุสุมา	สุขสะอาด	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
56.	นางสาววรริดา	กลิ่นจันทร์	องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
57.	เด็กหญิงกัญญารัตน์	อบเชย	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
58.	เด็กหญิงพรกมล	หัตถกรรม	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
59.	นางสาวจิตลดา	บัญญัติพัฒนกุล	องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
60.	เด็กหญิงฐิติรัตน์	นุชเกษม	องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
61.	นางสาวธิติมา	อธิการวงศ์เลิศ	องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
62.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
63.	นางเพชรรินทร์	เอี่ยมอำไพ	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
64.	เด็กหญิงสุมินทร์ตา	พะนิรัมย์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
65.	นางลินยู	ฉันนารีย์อาภรณ์	ชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
66.	เด็กหญิงเกวลิน	ไชยประเสริฐ	เทศบาลตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
67.	นางโสภิต	ไชยประเสริฐ	เทศบาลตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
68.	นางสาวเพชรรัตน์	สาระเมฆ	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดราชบุรี
69.	อาจารย์เรณุกา	หนูวัฒนา	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
70.	นางสาวเดือนเพ็ญ	ศรีสุข	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี

71.	นายสุขสันต์	สำเภา	ชุมชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
72.	นางสาวเดือนเก้า	สำเภา	ชุมชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
73.	นางสาวน้ำทิพย์	ทองยุทธ	องค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
74.	นายจินดา	แช่มประสพ	โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี
75.	นายธงชัย	จันมะณี	โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ
76.	นางสาวชลธิชา	พุทธโกศา	โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ
77.	นางสาวสุภาพร	สินพูล	โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ
78.	นางสาวนงทิพย์	เถื่อนเฉย	โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ
79.	นางธัญญาภรณ์	แตงทอง	โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ
80.	นายมานพ	แตงทอง	โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ
81.	นายอภิชิต	ศรีเกษม	ผู้กำกับภาพยนตร์และบทละครโทรทัศน์ สมุทรสงครามดิจิตอลทีวี
82.	นายชิษนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
83.	นายพศิน	เผ่าพงษ์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
84.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
85.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
86.	นายสุจินดา	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
87.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
88.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
89.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม โดยขอขอบพระคุณการประสานของบ้านพักเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ในการเชิญผู้เข้าร่วมเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่และแกนนำชุมชนจากแต่ละอบต. เพื่อเข้าร่วมเวที โดยกระบวนการวันนี้ เป็นกระบวนการแบบสบายๆ เน้นการพูดคุยมุมมองต่อสถานการณ์เด็กและเยาวชนในชุมชนและสร้างความเข้าใจโครงการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกัน

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และกล่าวขอบคุณเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็ก ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจารย์ และน้องๆจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดราชบุรี นักวิจัยชุมชน และน้องๆทุก

คนที่มาเข้าร่วมเวทีในวันนี้ จากนั้นแนะนำทีมศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นหน่วยงานในกำกับสำนักนายกรัฐมนตรี ดำเนินงานสนับสนุนความเข้มแข็งให้ชุมชน ร่วมกับมูลนิธิสยามกัมมาจล ในการขับเคลื่อนการทำงานเด็กและเยาวชน ผ่านโครงการ “การศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี” หรือ โครงการ “เด็กสร้างดี” และในอนาคตจะได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสื่อสร้างสรรค์ เป็นกองทุนเพื่อพัฒนาเรื่องการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ โครงการจะดำเนินงานต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในระดับตำบล ผ่านสภาเด็กและเยาวชนที่ผ่านการจัดตั้งของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งการพัฒนาพี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่อบต. แกนนำชุมชนและผู้ปกครองไปพร้อมกัน โดยสนับสนุนทุนผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการในงบประมาณ 50,000 บาท ต่อสภาเด็กและเยาวชน 1 ตำบล ตลอดระยะเวลา 1 ปี จะมีการพบกันเป็นระยะเพื่อพัฒนาศักยภาพ เช่น การทำสื่อ การทำกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีโครงการ “ผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม” ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อให้ผู้ใหญ่และเด็กทำกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้ในชุมชน เป็นการพัฒนาทักษะและการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกัน แรกเริ่มเมื่อ 3 ปีที่แล้วโครงการ active citizen โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับมูลนิธิสยามกัมมาจล ดำเนินโครงการในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และกาญจนบุรี สกว.เห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการ 3 ปีที่ผ่านมาจึงขยายการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนต่อในโครงการ “เด็กสร้างดี” ที่มุ่งเน้นให้เด็กเป็นผู้คิดเอง ทำเอง และมีผู้ใหญ่หนุนเสริม และให้คำแนะนำ โครงการจะดำเนินงานในจังหวัดสมุทรสงครามจำนวน 10 ตำบล และจังหวัดราชบุรี จำนวน 5 ตำบล รวมทั้งสิ้น 15 โครงการ และจะมีการขยายโครงการเพิ่มขึ้นเมื่อได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรีในโอกาสต่อไป

วันนี้เป็นเวทีสร้างความเข้าใจ เพื่อทำความเข้าใจโครงการและตัดสินใจเข้าร่วม หรือไม่เข้าร่วมโครงการ ผ่านกระบวนการทำกิจกรรม การเติมความรู้เรื่องสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกัน รวมทั้งแนวทางในการตั้งรับปรับตัว การพัฒนาศักยภาพและทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้เด็กและเยาวชนต่อไป

<u>กิจกรรมเตรียมความพร้อม</u>

คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ และคุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา ชวนผู้เข้าร่วมเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรม ดังนี้

1. สะบัดมือขึ้นด้านบน ด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้าและด้านหลัง
2. กำมือซ้ายยื่นไปด้านหน้า มือขวาแบแนบหน้าอก จากนั้นทำสลับข้างกัน
3. มือซ้ายชูนิ้วโป้ง มือขวาชูนิ้วก้อย และทำสลับข้างกัน
4. มือซ้ายจีบนิ้ว มือขวาทำรูปตัวแอล และทำสลับข้างกัน
5. กิจกรรมปลาทูปลาบู่ โดยให้จับคู่และเลือกเป็นปลาทูกับปลาบู่ ใช้มือสับหว่างขึ้นลงเพื่อว่ายน้ำหนี เมื่อบอกชื่อปลาบู่ ให้คนที่เป็นปลาบู่จับมือเพื่อนให้ได้ เมื่อบอกว่าปลาทูให้คนที่เป็นปลาทูจับมือเพื่อนให้ได้ พร้อมเรียกชื่อปลาชนิดอื่นร่วมด้วยเช่น ปลาบึก เป็นต้น คนที่ถูกเพื่อนจับได้ จะเป็นผู้แพ้
6. กิจกรรมเสร็จล่ะเธอ โดยให้จับคู่เลือกเป็นหมายเลข 1 และ 2 สลับกันพูดชื่อต่างๆ สลับกัน เช่น ผัก ใบเขียว ผลไม้ สัตว์สี่เท้า ยี่ห้อสบู่ จังหวัดที่ลงท้ายด้วยคำว่า “บุรี” เป็นต้น เมื่อหมดเวลา คนที่พูดไม่ทันจะเป็นผู้แพ้
7. กิจกรรมคนต่อคน จับคู่ 2 คน แล้วยืนหันหลังชนกัน แล้วทำตามคำสั่ง เช่น ขาต่อขา เข่าเข่า ไหล่ต่อไหล่ ศอกต่อศอก เอวต่อเอว นิ้วโป้งขวาต่อนิ้วโป้งขวา เป็นต้น พร้อมแนะนำตัวโดยห้ามต่อกับคน

ที่มาจากตำบลเดียวกัน หรือเคยร่วมโครงการเดียวกัน และห้ามซ้ำ เมื่อบอกว่า “คนต่อคน” ให้กลับมายืนหันหลังชนกันในคู่เดิม

8. กิจกรรมปลาทูเปลี่ยนเข่ง ให้จับกลุ่ม 3 คน ต่างเพศ ต่างอายุ ต่างตำบล โดยให้ 2 คน เป็นเข่งปลาทู คนที่อยู่ข้างในเป็นปลาทู เมื่อบอกว่า “ปลาทูเปลี่ยนเข่ง” ให้ปลาทูไปหาเข่งใหม่ พร้อมแนะนำตัวและถามประวัติกันให้มากที่สุด เมื่อบอกว่า “เข่งเปลี่ยนปลาทู” ให้เข่งไปหาปลาทูใหม่ และเมื่อบอกว่า “เข่งระเบิด” ให้ทุกคนสลายและรอคำสั่งใหม่ เช่น “เข่ง 2 ปลาทู 2” ให้รวมตัวกันเป็นเข่ง 2 คน และปลาทู 2 ตัว สลับไปตามคำสั่ง และคำสั่งสุดท้ายคือ “เข่ง 6 ปลาทู 0” เพื่อทำกิจกรรมต่อไป

<u>กิจกรรม Check In</u>

จับกลุ่ม 6 คน แนะนำตัวทำความรู้จักกัน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนในหัวข้อ “เช้านี้รู้สึกอย่างไร” และ “สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมเตรียมความพร้อม” โดยมีปากกาวางไว้กลางวง คนที่พร้อมพูดให้หยิบปากกาขึ้นมาพูด คนที่ไม่ได้หยิบปากกาให้ฟังเพื่อนอย่างตั้งใจ ห้ามซักถามหรือพูดคุยกับเพื่อนคนอื่น เมื่อพูดเสร็จให้วางปากกาแล้วพูดว่า check in แล้วครับ/ค่ะ คนที่พร้อมพูดคนต่อไปให้หยิบปากกาขึ้นมาพูดต่อ โดยพูดให้ครบทั้ง 2 ข้อภายในเวลาประมาณ 10 นาที จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมนั่งนิ่งๆ เพื่อทบทวนอยู่กับตนเองประมาณ 1 นาที และแลกเปลี่ยนวงใหญ่ ดังนี้

<u>สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมเตรียมความพร้อม</u>

1. ได้รู้จักเพื่อนใหม่จากต่างที่ ต่างเพศ ต่างอายุ และต่างประสบการณ์
2. ได้ฝึกสมาธิ
3. เกิดความตื่นตัวและมีความพร้อมในการทำกิจกรรม
4. เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน
5. ฝึกความสามารถในตัวบุคคล
6. ได้รับความสนุกสนาน
7. เกิดความผูกพันและความสามัคคี
8. กระตุ้นสมองให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ สรุปว่ากิจกรรมเตรียมความพร้อมมีงานวิจัย กล่าวว่า การทำกิจกรรมเตรียมความพร้อมช่วยพัฒนาสมองส่วนหน้า เรื่องการคิด การวางแผน การตัดสินใจ และความอดทน ฝึกการทำงานของสมองสองซีก ได้แก่ สมองซีกซ้ายเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ และสมองซีกขวา เกี่ยวกับอารมณ์ จินตนาการ และความรู้สึกให้ทำงานสอดคล้องกัน งานวิจัยของประเทศเยอรมัน ทดลองให้หมอเล่นเกมก่อนรักษาคนไข้ เปรียบเทียบกับหมอที่รักษาคนไข้โดยไม่ได้เล่นเกม พบว่า หมอที่ผ่านการเล่นเกมจะมีมนุษยสัมพันธ์และรักษาคนไข้ได้ดีกว่าหมอที่ไม่ได้เล่นเกม นอกจากนี้การเล่นเกมยังช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เข้าร่วมในทุกช่วงวัย เนื่องจากมนุษย์มีพฤติกรรมการป้องกันตัวในการเข้าห้องประชุม การเล่นเกมจะทำให้เกิดความผ่อนคลายเพื่อเตรียมพร้อมการเรียนรู้ ซึ่งการเล่นเกมมีสเตปในการเล่น เริ่มจากเตรียมความพร้อมอยู่กับตัวเอง จับคู่ จับกลุ่ม และรวมวงใหญ่ การวางสเตปการเล่นเกมจึงมีความสำคัญในการสร้างการเรียนรู้

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ เสริมว่า ในการทำกิจกรรมหรือการเล่นเกมกับเยาวชนต้องมีเป้าหมายว่าทำไมจึงต้องเล่น เล่นเพื่ออะไร โครงการนี้จึงต้องชวนพี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่อบต. เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็ก และแกนนำชุมชนมาเรียนรู้พร้อมกัน เพื่อพัฒนาเด็กร่วมกัน

<u>กิจกรรมความหมายของภาพ 3 ยุค</u>

แบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ได้แก่ เด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่ และแกนนำชุมชน เพื่อร่วมกันดูภาพ 3 ยุค ให้ความหมายของภาพและแลกเปลี่ยนภายใต้โจทย์ ดังนี้

<u>ยุคที่ 1 บ้านและวัด</u>

1. บทบาทของบ้าน และวัดในอดีตเป็นอย่างไร และนำไปสู่การสร้างทักษะชีวิตอะไรของเด็กในยุคนั้น

กลุ่ม	ประเด็นแลกเปลี่ยน	
	บทบาทของบ้าน	**บทบาทของวัด**
เด็ก	<u>อายุต่ำกว่า 13 ปี</u> 1. เป็นบ้านเรือนไทย 2. เป็นที่อยู่อาศัย 3. สถานที่จัดงานแต่ง งานสัมพันธ์ของญาติ	1. สถานที่สอนหนังสือ 2. สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น งานวัด งานศพ งานบวช งานกฐิน งานบุญแห่เทียน 3. สอนวิชาอาคม และการสักยันต์
	<u>อายุ 13-16 ปี</u> 1. ให้การอบรมสั่งสอน ปลูกฝังให้เป็นคนดี 2. ให้การเลี้ยงดู 3. สถานที่เรียนรู้การใช้ชีวิตและการดำรงชีวิต	1. ฝึกให้ทุกคนเป็นคนดี มีศีลธรรม 2. เป็นศูนย์รวมและยึดเหนี่ยวจิตใจ 3. เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมะ 4. ให้การศึกษา 5. เป็นแหล่งประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

	<u>อายุ 16 ปีขึ้นไป</u> 1. เป็นครอบครัวขยาย 2. ผู้ชายออกไปทำงานนอกบ้าน 3. ผู้หญิงเป็นแม่บ้าน	1. ศูนย์รวมจิตใจ 2. ศูยน์รวมชุมชน 3. สถานที่เรียนหนังสือ 4. สถานที่ทำบุญในวันสำคัญ
แกนนำชุมชน	1. บ้านและวัดต้องพึ่งพากัน 2. บ้านเป็นแหล่งความสุขและความสามัคคี	1. วัดต้องพึ่งบ้านเพื่อยังชีพ 2. สถานที่อบรมให้ความรู้กับเด็ก 3. ศูนย์รวมของจิตใจและชุมชน 4. สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา 5. สถานที่เรียน แหล่งการศึกษา (อ่านออกเขียนได้) 6. พระเป็นผู้สอนและอบรมเด็ก 7. วัดเป็นสถานพยาบาล
เจ้าหน้าที่	1. บ้านหรือชุมชนคือผู้ที่อุปถัมภ์วัดให้มีความเจริญทั้งในด้านการทำนุบำรุงศาสนสถานและด้านอื่นๆ ที่เป็นการดูแลพระสงฆ์ตามประเพณีศาสนา ดังนั้นบ้านและวัดจึงเป็นสิ่งที่ต้องอยู่คู่กันเพื่อพึ่งพาและส่งเสริมกันขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้ตั้งแต่อดีต 2. มีความสัมพันธ์ อบอุ่น แนบชิด	1. มีกิจกรรมร่วมกันในการเรียนรู้ที่วัดเป็นส่วนใหญ่ ทั้งกิจกรรมทางศาสนา การพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมถึงการส่งลูกหลานไปเรียนที่วัด เพื่อส่งเสริมทั้งทางด้านจิตใจและวิชาการ 2. วัดเปรียบเสมือนโรงเรียนโดยมีพระเป็นครูผู้ให้ความรู้สอนทั้งหนังสือ ศีลธรรมและจริยธรรม 3. วัดเปรียบเสมือนโรงครัว ที่คอยเจือจุนชาวบ้านที่คลาดแคลน 4. พระเป็นทั้งครูและพ่อแม่คนที่ 2 5. วันพระพ่อแม่ก็จะชวนลูกไปทำบุญทุกวันพระ

<u>ยุคที่ 2 บ้าน วัด โรงเรียน</u>

2. บทบาทของบ้าน วัด โรงเรียนเป็นอย่างไร
3. การเกิดขึ้นของโรงเรียนส่งผลต่อการพัฒนาเด็กอย่างไร และถ้าไม่มีโรงเรียนจะส่งผลอย่างไรบ้าง

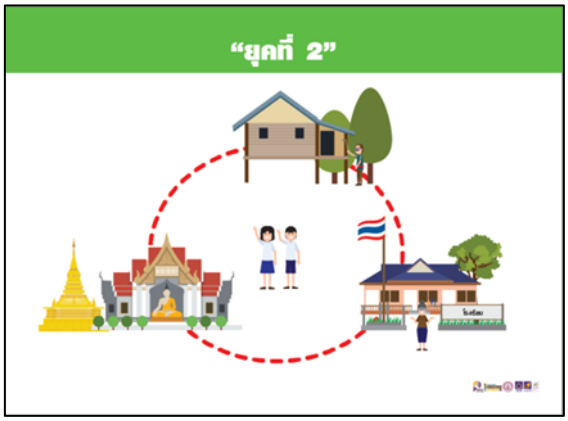

กลุ่ม	ประเด็นแลกเปลี่ยน		
	บทบาทของบ้าน	บทบาทของวัด	บทบาทของโรงเรียน
เด็ก	<u>อายุต่ำกว่า 13 ปี</u> 1. เป็นที่อยู่อาศัย 2. เป็นที่ให้ความอบอุ่น 3. เป็นที่ทำกิจกรรมในครอบครัว	1. สถานที่ทำพิธีทางศาสนา 2. เป็นที่กราบไหว้บูชา	1. สถานที่เรียนหนังสือ 2. สถานที่ทำกิจกรรม
	<u>อายุ 16 ปีขึ้นไป</u> 1. เป็นครอบครัวขยาย 2. ผู้ชายออกไปทำงานนอกบ้าน 3. ผู้หญิงเป็นแม่บ้าน	1. เป็นศูนย์รวมจิตใจและชุมชน 2. สถานที่ทำบุญในวันสำคัญ	1. สถานที่เรียนหนังสือ 2. ไม่มีอินเตอร์เน็ต
แกนนำชุมชน	1. เด็กเริ่มมีโอกาสได้เรียนหนังสือ 2. เพิ่มขึ้นทั้งหญิงและชาย 3. บ้าน + โรงเรียน = การศึกษา 4. บ้าน + วัด = วัฒนธรรม ฯลฯ	1. วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน วัฒนธรรมประเพณี คุณธรรมจริยธรรม	1. มีครูมาให้ความรู้แก่เด็กๆ 2. มีโรงเรียนเป็นสถานศึกษา 3. มีครูเข้าระบบศึกษาแบ่งชั้น 4. มีการวัดผลการเรียน 5. โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการ 6. โรงเรียน + วัด = ภูมิปัญญา
เจ้าหน้าที่	1. ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษามากขึ้น 2. เด็กมีการศึกษาดีขึ้นกว่ายุคที่ 1	1. วัดเป็นศูนย์กลางชุมชน 2. วัดกับโรงเรียนอยู่ใกล้กันจะชื่อเดียวกัน	1. การศึกษาเข้าไปอยู่ในโรงเรียน มีครูใหญ่เป็นผู้ดูแลโรงเรียน 2. เมื่อมีโรงเรียนเด็กจะไปทำกิจกรรมที่โรงเรียนมากขึ้น

<u>ยุคที่ 3 บ้าน วัด โรงเรียน อบต. และพื้นที่สร้างสรรค์</u>

1. จากภาพมีอะไรเพิ่มขึ้นจากบ้าน วัด และโรงเรียนและมีบทบาทอะไร
2. พื้นที่สร้างสรรค์ในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไร ถ้าจะสร้างให้เกิดขึ้นต้องทำอย่างไรบ้าง

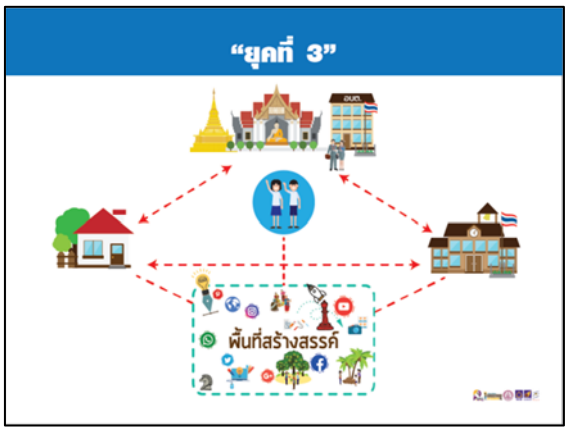

ประเด็นแลกเปลี่ยน	กลุ่ม		
	เด็ก	**แกนนำชุมชน**	**เจ้าหน้าที่**
อบต.	-	-	1. อบต.เป็นหน่วยงานเพื่อเชื่อมโยง วัด โรงเรียน ชุมชน ให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์ในชุมชนและหาพื้นที่สร้างสรรค์ภายนอกชุมชน
พื้นที่สร้างสรรค์	1. มีสื่อและเทคโนโลยี 2. มีอินเตอร์เน็ต 3. มีคนสนับสนุน 4. มีอุปกรณ์ที่ต้องการในการทำกิจกรรม	1. มีการใช้เทคโนโลยี 2. พื้นที่สร้างสรรค์เพิ่มโอกาสเพิ่มการเรียนรู้ ตามความสามารถ 3. มีกิจกรรมหลากหลาย 4. สร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน 5. หน่วยงานสร้างพื้นที่สำหรับเด็กและเยาวชนให้ได้เรียนรู้เรื่องอดีตและ ปัจจุบัน 6. ส่งเสริมทักษะการใช้ชีวิตและเท่าทันสถานการณ์	1. เป็นพื้นที่ที่เกิดการทำกิจกรรมร่วมกัน 2. ทำให้เด็กมีความสามัคคีและร่วมกันแสดงความคิดเห็น 3. เด็กๆสามารถทำกิจกรรมด้วยตัวเอง

<u>แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพื้นที่ต้นแบบ “โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี”</u>

คุณจินดา แช่มประสพ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม จังหวัดสุพรรณบุรี แนะนำตัว และทีมงาน ได้แก่ นายธงชัย จันมะณี (พี่ต้อม) นักพัฒนาชุมชน นางสาวชลธิชา พุทธโกศา (พี่อุ้ย) นักจัดการงานทั่วไป นางสาวสุภาพร สินพูน (พี่ออฟ) เจ้าหน้าที่อบต. นางสาวนงทิพย์ เถื่อนเฉย (พี่นก) ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองห้าง นางธัญญาพร แตงทอง (พี่ผา) ผู้ดูแลเด็ก และนายมานพ แตงทอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทีมพี่เลี้ยงกลุ่มพื้นที่สร้างสรรค์ จากนั้นคุณจินดา แช่มประสพ เกริ่นนำความเป็นมาของทีมงาน เริ่มแรกสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข(สรส.) มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(หาชน) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พร้อมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เข้ามาสร้างความเข้าใจ ร่วมจัดตั้งทีมงาน และแนะนำแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาเด็กและ

เยาวชนในชุมชนร่วมกันของทุกภาคส่วน ได้แก่ เจ้าหน้าที่อบต. แกนนำชุมชน และผู้ปกครอง เกิดการพัฒนาการทำงานเรื่อยมา และทำให้เห็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานในอนาคตต่อไป

มุมมอง 2 ยุค

คุณมานพ แตงทอง แลกเปลี่ยนมุมมองยุคแรก บ้านและวัด เป็นยุคที่ เด็กจะศึกษาหาความรู้ในวัด มีพระเป็นครู เด็กที่สนใจใฝ่รู้จะได้รับความรู้จากพระ ส่วนคนที่ไม่สนใจเรียนรู้ก็จะไปทำงานกับพ่อแม่ ต่อมาในยุคที่ 2 มีบ้าน วัด และเริ่มมีโรงเรียน มีครูเป็นผู้สอน เด็กมีความรู้มากขึ้นจากยุคแรก

คุณชลธิชา พุทธโกศา พี่อุ้ย แลกเปลี่ยนมุมมองยุคแรก บ้านและวัด เป็นยุคที่ผู้ใหญ่ เด็ก และคนในชุมชนจะทำกิจกรรมร่วมกันในวัด กิจกรรมส่วนใหญ่ของชุมชนจะมีศูนย์กลางอยู่ที่วัด ส่วนในยุคที่ 2 เริ่มมีโรงเรียน พ่อแม่เริ่มมั่นใจในการส่งเสริมให้ลูกเข้าเรียนในโรงเรียน แทนการเรียนที่วัด โรงเรียนเป็นสถานที่ที่สอนความรู้ กริยามารยาท แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความห่างและการแยกส่วนระหว่างพ่อ แม่ และเด็ก เนื่องจากเด็กต้องไปโรงเรียน ส่วนพ่อแม่ต้องไปทำงาน และวัดมีบทบาทเฉพาะประกอบกิจกรรมในบางโอกาสเท่านั้น

พัฒนาการการทำงานเด็กในพื้นที่ตำบลหนองขาม

คุณธงชัย จันมะณี แลกเปลี่ยนว่า ตำบลหนองขามมีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 4 แห่ง มีเด็กในชุมชนบางส่วนที่เรียนโรงเรียนในตำบลแต่ก็มีเด็กบางส่วนที่ย้ายออกไปเรียนโรงเรียนนอกชุมชน ทำให้ความสัมพันธ์ของเด็กและชุมชนลดน้อยลง อบต.หนองขามจึงมุ่งเน้นให้เด็กในชุมชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน คุณชลธิชา พุทธโกศา เสริมว่าในช่วงแรกอบต.และส่วนงานได้แก่ สำนักปลัด และกองการศึกษา เป็นผู้ขับเคลื่อนและทำหน้าที่เชื่อมบ้าน วัด และโรงเรียน ผ่านการทำโครงการที่ถูกคิดขึ้นโดยเจ้าหน้าที่อบต. เพียงคนเดียว เพื่อเสนอข้อบัญญัติและเสนอโครงการในการทำกิจกรรมกับเด็ก เริ่มแรกคิดเพียงว่าเป็นการอบรมทำเพื่อให้เสร็จไปตามโครงการและผ่านการประเมิน โดยไม่เคยถามว่าเด็กต้องการทำกิจกรรมอะไร หลังจากนั้นได้พบกับทีมคุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ จากสกว. ได้เข้าร่วมเรียนรู้ผ่านกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและวิธีการทำงาน ให้เด็กเป็นผู้คิดและทำด้วยตัวเองโดยมีพี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่อบต. พร้อมชักชวนแกนนำชุมชน พ่อ แม่ ผู้ปกครองเข้าร่วมทำกิจกรรม ทำให้ผู้ปกครองเริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็กและเยาวชน เกิดความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการสร้างการเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน จากเดิมทำงานโดยคิดว่าตนเองเป็นศูนย์กลาง ต้องคิดเอง ทำเอง ไม่ไว้ใจใครและไม่เห็นศักยภาพของเพื่อนร่วมงาน แต่เมื่อทำงานมาสักระยะจึงเกิดจุดเปลี่ยน เริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงของเพื่อนร่วมงาน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าทุกคนมีศักยภาพในการทำงาน ซึ่งการร่วมกันคิดและลงมือทำพร้อมกันทุกภาคส่วนจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงกว้างมากกว่าคิดและทำคนเดียว

คุณจินดา แซ่มประสพ แลกเปลี่ยนว่า เริ่มแรกจะการคัดเลือกคนทำงานในชุมชนที่ดูดี เก่ง สมบูรณ์แบบ มีจุดเด่นในหมู่บ้าน หลังจากลงชุมชนทำให้เห็นว่าสิ่งสำคัญ คือ “คนที่มีใจ” มีความเสียสละในการทำงานเพื่อชุมชน เห็นความสำคัญในงานพัฒนาเด็กและร่วมสร้างให้เกิด “พื้นที่สร้างสรรค์” ที่ดีในหลายหมู่บ้าน

พื้นที่สร้างสรรค์ “การทำนาข้าวไรซ์เบอร์รี่”

คุณนงทิพย์ เถื่อนเฉย พี่เลี้ยงชุมชน แลกเปลี่ยนจุดเริ่มต้นการเกิดพื้นที่สร้างสรรค์ เนื่องจากได้รับการชักชวนจากเจ้าหน้าที่อบต.ให้มาเป็นพี่เลี้ยงและทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เริ่มแรกมีเด็กเข้าร่วมจำนวน 8 คนรวมกลุ่มกันคิดกิจกรรม “การทำนาข้าวไรซ์เบอร์รี่” เด็กร่วมกันวางแผน ลงมือทำตามกิจกรรมแผนที่วางไว้ เช่น การเพาะต้นกล้า การดำนา การดูแลรักษา และหลังจากทำกิจกรรมมีการถอดบทเรียน โดยมีพี่เลี้ยงเป็นผู้สนับสนุน กระตุ้น และให้กำลังใจ ช่วงแรกมีความกังวลว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองจะไม่เข้าใจว่าพาเด็กมาทำอะไร จึงต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและผู้นำชุมชนว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้การทำนาผ่านการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ทำให้ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเกิดความเข้าใจและมาร่วมกิจกรรมกับเด็ก ส่วนตัวเด็กหลังทำกิจกรรม เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เกิดความรับผิดชอบต่อชุมชน กล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าทำมากขึ้น

คุณสุภาพร สินพูน เสริมว่า เริ่มแรกไม่คิดว่าเด็กจะทำโครงการทำนาได้ เพราะคิดว่าเด็กยังเล็กอยู่ ซึ่งการทำนาต้องใช้เวลาประมาณ 3-4 เดือนในการดูแล เด็กไม่น่าจะทำได้ แต่หลังจากทำกิจกรรมแรก คือ การดำนา เด็กร่วมกันทำกิจกรรมอย่างสนุกสนานและติดตามดูแลกล้าข้าวอย่างต่อเนื่องจนถึงวันเก็บเกี่ยว ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและเกิดความเชื่อมั่นในตัวเด็ก ว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพสามารถทำได้ แนวทางการดำเนินกิจกรรมต่อหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว เด็กๆจะนำข้าวไปสีที่โรงสีและแพ็คข้าวขายในตลาดนัดชุมชน โรงเรียน และงานวันเด็กของอบต.

<u>พื้นที่สร้างสรรค์ “จากมาลัยร้อยรักสู่การปลูกต้นมะลิ”</u>

คุณมานพ แตงทอง แลกเปลี่ยนการเข้าร่วมโครงการมาลัยร้อยรัก เริ่มแรกมีเด็กเข้าร่วมจำนวน 4 คน และรวมกลุ่มเพิ่มขึ้นเป็น 15 คน แบ่งบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม ได้แก่ ประธาน รองประธาน เลขา เหรัญญิก และสมาชิกทีม ในการทำโครงการร้อยมาลัย แต่การร้อยมาลัยต้องมีวัตถุดิบ คือ “ดอกมะลิ” ซึ่งดอกมะลิมีราคาแพง เด็กๆจึงเริ่มศึกษาการปลูกต้นมะลิ โดยงบประมาณ 1,000 บาท สำหรับซื้อต้นมะลิ จำนวน 25 ต้น แบ่งเป็น 150 ต้น สำหรับปลูกในพื้นที่ 1 งาน ที่เป็นแปลงของส่วนรวม และอีก 100 ต้น แบ่งให้เด็กคนละ 10 ต้น นำกลับไปปลูกของตนเอง เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตของต้นมะลิและเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของต้นมะลิในแปลงรวมและต้นมะลิของตนเอง และนำผลการศึกษามาแลกเปลี่ยนกัน ในพื้นที่แปลงรวมเด็กจะช่วยกันปลูกและดูแลรักษา โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนและวันเสาร์-อาทิตย์

คุณธัญญาพร แตงทอง แลกเปลี่ยนว่า กิจกรรมนี้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ผู้ปกครองเห็นความสำคัญว่าเด็กได้ทำกิจกรรมจริง เด็กได้รับความรู้ ทำให้เด็กที่เคยติดเกม ติดโทรทัศน์ ไม่สนใจสิ่งรอบตัว ผลการเรียนไม่ดี ได้ออกมาจากโลกส่วนตัว มาทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและคนในชุมชนใน “พื้นที่สร้างสรรค์” เด็กได้พัฒนาความคิด การวางแผน และการเข้าสังคม สร้างความผูกพันระหว่างเด็ก ผู้ปกครอง และคนในชุมชน ทำให้ผู้ปกครองเห็นการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

<u>คำถามแลกเปลี่ยน</u>

1.การทำนา ทำสวน ใช้พื้นที่ของใคร สร้างความเข้าใจอย่างไรจึงยอมให้พื้นที่?

คุณนงทิพย์ เถื่อนเฉย และคุณมานพ แตงทอง แลกเปลี่ยนว่า พื้นที่ทำนาข้าวไรซ์เบอร์รี่ เป็นพื้นที่ของกลุ่มชาวนาในชุมชนที่เด็กไปเรียนรู้ ส่วนสวนมะลิเป็นพื้นที่ของพี่เลี้ยงและผู้ปกครองในโครงการ โดยสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและคนในชุมชนให้เห็นประโยชน์ของการใช้พื้นที่ในการสร้างการเรียนรู้กับเด็ก เห็นคุณค่าและประโยชน์จากการใช้พื้นที่

2.ในยุคที่เทคโนโลยีทันสมัย สามารถหาความรู้ได้จากสื่อต่างๆ แต่ทำไมจึงต้องพาเด็กไปเรียนรู้ในชุมชน?

คุณชลธิชา พุทธโกศา และคุณธงชัย จันมะณี แลกเปลี่ยนเบื้องหลังความคิดของการให้เด็กทำนาหรือปลูกดอกมะลิ ไม่ใช้เพื่อการขาย แต่การทำนาข้าว หรือทำสวนมะลิเป็นกลไกหรือเครื่องมือ ที่ช่วยสร้างให้เด็กและชุมชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เกิดความผูกพันธ์ มีความสัมพันธ์และเกิดการมีส่วนร่วมระหว่างเด็ก ผู้ปกครอง หน่วยงานและคนในชุมชน และอาชีพการทำนาข้าว การทำสวนมะลิเป็นอาชีพของพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และคนในชุมชน ที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น การเรียนรู้จากผู้รู้ในชุมชนและได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้เด็กได้สัมผัสของจริงจากพื้นที่ของชุมชน ซึ่งไม่สามารถทำได้จากการศึกษาผ่านสื่อออนไลน์

ช่วงสุดท้ายคุณจินดา แช่มประสพ แลกเปลี่ยนว่า พื้นที่สร้างสรรค์เป็นพื้นที่ที่ทำให้เด็กคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เด็กห่างไกลจากสิ่งยั่วยุในสังคม สิ่งที่เด็กจะได้รับมากกว่าความรู้คือความสัมพันธ์ และทักษะที่จะติดตัวเด็ก ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ในพื้นที่จริง จากผู้รู้ที่อยู่ในชุมชน ทำให้เด็กสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในอนาคต

คุณนงทิพย์ เถื่อนเฉย เสริมว่า พื้นที่สร้างสรรค์ต้องเป็นพื้นที่ที่ให้เด็กคิดและทำ โดยมีพี่เลี้ยงเป็นผู้สนับสนุนและให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา ไม่ใช่เป็นผู้ทำแทนเด็ก จะทำให้เด็กเกิดทักษะในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รู้วิธีการหาความรู้ และการสร้างความสัมพันธ์

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนมองว่า สิ่งสำคัญของการทำกิจกรรมหรือการทำโครงการ คือ ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ เด็กจะได้ความรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีประสบการณ์และเกิดทักษะติดตัว เป็นการเปิดพื้นที่ให้เด็กเรียนรู้ โดยมีผู้ใหญ่คอยหนุน ไม่ใช่การสั่งให้ทำ แต่เป็นการตั้งคำถามให้เด็กคิดและทำด้วยตัวเอง เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนรู้ชุมชน ทำความรู้จักและเข้าใจชุมชนของตัวเอง การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ แต่จะมีวิธีการสร้างการเรียนรู้อย่างไรให้เหมาะสมกับเด็กมากที่สุดเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องหาคำตอบร่วมกัน ดังนั้นพื้นที่สร้างสรรค์ จึงต้องสร้างเพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกัน

<u>กิจกรรมเตรียมความพร้อมช่วงบ่าย</u>

1. สะบัดมือ “สดชื่น”สะบัดมือขึ้นด้านบนและสูดลมหายใจเข้าลึกๆ “สดใส” สะบัดมือบริเวณใบหน้าและกักลมหายใจไว้ พร้อมยิ้มให้คนทางด้านซ้าย และขวา “ซาบซ่า” สะบัดมือไปด้านหน้าและเป่าลมออกช้าๆ
2. ทำท่า 16 ท่า ท่าที่ 1 แบมือซ้ายและคว่ำมือขวาไปข้างลำตัว ท่าที่ 2 เลื่อนมือขวามาเตะไหล่ขวา ท่าที่ 3 เลื่อนมือขวามาแตะที่ไหล่ซ้าย ท่าที่ 4 มือขวาแตะบนมือซ้าย ท่าที่ 5 ประกบมือซ้ายและมือขวาไปทางด้านขวา ท่าที่ 6 ประกบมือซ้ายและมือขวายื่นไปด้านหน้า ท่าที่ 7-8 ทำมือเป็นรูปคลื่นไปทางซ้าย ท่าที่ 9-10 ทำมือรูปคลื่นไปทางขวา 11-12 เอียงคอไปทางด้ายซ้ายและขวา 13-14 ยกมือขึ้นด้านบน สลับซ้ายและขวา ท่าที่ 15-16 ยิ้มให้คนทางด้ายซ้ายและขวา
3. ทำท่าประกอบเพลงปลูกผัก 4 ท่า คือ ท่าที่ 1 ให้แบมือซ้ายไปข้างลำตัวและยกมือขวาวางบนมือซ้ายของเพื่อนที่อยู่ด้านขวา ท่าที่ 2 ตบมือที่ตัก ท่าที่ 3 ไขว้แขนไว้บนตัก และท่าที่ 4 ตบมือที่ตัก พร้อมร้องเพลง “ปลูกผัก ปลูกผัก ปลูกผัก ทำสวนครัวไม่ต้องกลัวอดผัก ปลูกอะไรก็ต้องรู้หลัก (ซ้ำ) ถ้าเราปลูกผักเราจะมีผักกิน (ซ้ำ)”

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ สรุปว่า กิจกรรมเกมในช่วงเช้าเป็นกิจกรรมลักษณะไล่สเตปอยู่กับตัวเอง จับคู่ จับกลุ่มและเล่นวงใหญ่ แต่ช่วงบ่ายจะเริ่มเปลี่ยนรูปแบบเป็นเกมเดี่ยว และทำท่าประกอบเพลง เป็นการกระตุ้นสมองเพื่อเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่เนื้อหา

<u>สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม</u>

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนมองสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ในอดีตเราใช้เครื่องพิมพ์ดีดเพื่อพิมพ์เอกสารแต่ปัจจุบันพัฒนาไปเป็นคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ค แทปเล็ท รถรุ่นเก่าในอดีต มีการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ประโยชน์จากเดิมใช้เป็นพาหนะในการเดินทางแต่ปัจจุบันเป็นการอนุรักษ์ และเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับกล้องถ่ายรูป โทรศัพท์บ้าน เพจเจอร์ เทปคาสเซ็ท ซีดี ดีวีดี โทรทัศน์ หนังสือ ฟิล์มถ่ายรูป ที่มีเปลี่ยนแปลงการไปตามยุคสมัย ในอนาคตธุรกิจและอาชีพบางอาชีพจะหายไป (disruption) เช่น ทีวีดิจิตอล จะถูกแทนที่ด้วยสื่อออนไลน์ที่สามารถดูผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ smartphone ได้ วันนี้จึงเชิญ คุณอภิชิต ศรีเกษม (พี่บีส) ผู้กำกับภาพยนตร์และบทละครโทรทัศน์สมุทรสงครามดิจิตอลทีวี มาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองของการใช้สื่อที่เปลี่ยนไป

คุณอภิชิต ศรีเกษม กล่าวทักทาย พร้อมแลกเปลี่ยนว่าในอนาคตอันใกล้ทีวีดิจิตอลจะหายไป เพราะ social network ที่เข้ามา ทำให้พฤติกรรมการบริโภคสื่อเปลี่ยนไป ผู้บริโภคสามารถดูละครหรือรายการต่างๆผ่านสื่อออนไลน์ได้ ในอดีตเราจะรู้สึกว่าการทำสื่อเป็นเรื่องยาก ต้องใช้ทีมงาน อุปกรณ์ และงบประมาณจำนวนมาก แต่ปัจจุบันทุกคนสามารถทำสื่อได้เอง โดยใช้กล้องดิจิตอล ที่สามารถถ่ายภาพและวีดีทัศน์ในระบบ full hd ที่ความละเอียดมากกว่าสื่อที่ออกอากาศ ดังนั้นการทำสื่อในปัจจุบันจึงใช้ทีมงาน อุปกรณ์ และงบประมาณที่น้อยลง แต่สิ่งสำคัญคือเรื่องราว หรือเนื้อหา (content) ในการสื่อสารที่รวดเร็ว ว่องไว และโดนใจผู้บริโภคมากกว่า คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ เสริมว่า พันเอก ดร.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กล่าวว่า ในปี ค.ศ.2025 ทีวีทั้งหมดจะกลายเป็น internet tv และเข้าสู่สังคมระบบเศรษฐกิจ 5G (5G Economy) และภายในปี ค.ศ.2019 จะเกิดอาชีพใหม่ในยุคดิจิตอล ระบบข้อมูล การสื่อสาร และเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เราจึงต้องตั้งรับ ปรับตัวและพัฒนาตัวเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

คุณอภิชิต ศรีเกษม ชวนมองว่า สมุทรสงครามดิจิตอลทีวี คือ internet tv ที่สามารถเผยแพร่ไปได้ทั่วโลก และเพจ “สมุทรสงครามเมืองมีดี” คือ เพจเฟสบุ๊คที่สื่อสารเรื่องราวดีๆในจังหวัดสมุทรสงคราม โครงการนี้จึงต้องการเชิญชวนให้ค้นหาเรื่องราวหรือทุนดีๆที่มีในชุมชนของตัวเอง ร่วมกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และถ่ายทอดให้คนในจังหวัดและคนภายนอกรับรู้ผ่านสารคดีหรือคลิปข่าว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างงาน สร้างอาชีพให้คนรุ่นต่อไปในจังหวัด และพัฒนาเป็น “มหานครต้นแบบแห่งการทำสื่อสร้างสรรค์” ต่อไป

<u>สถานการณ์เด็กและเยาวชน</u>

คุณชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนมองว่า การเลี้ยงลูกในปัจจุบัน พ่อ แม่เลี้ยงลูกด้วยโทรศัพท์และทีวี จ้างพี่เลี้ยง ปล่อยให้อยู่กับญาติ ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว เด็กบางคนถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง ทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย เช่น ท้องก่อนวัยอันควร ติดยาเสพติด เป็นต้น แต่เด็กดีสามารถสร้างได้ เนื่องจากบ้านเรา ชุมชนของเรา มีสิ่งดีๆมากมายที่

สามารถพาเด็กไปเรียนรู้ และสร้างสรรค์สิ่งดีๆเพื่อชุมชน การมีส่วนร่วมของทุกคนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการร่วมสร้างเด็กดีในชุมชนของเรา

สภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัดและระดับอำเภอ อยู่ภายใต้การดูแลของบ้านพักเด็ก และสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล อยู่ภายใต้การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ที่มาของการเกิดสภาเด็กเริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2547 มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด 4 จังหวัดนำร่อง ในปี พ.ศ. 2549 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนครบทุกจังหวัด ปี พ.ศ.2551 ประกาศใช้พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนครบทุกอำเภอ ปี พ.ศ.2553 ส่งเสริมให้จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนทุกตำบล แต่สถานการณ์ที่พบคือ เด็กไม่รู้ว่าตัวเองอยู่ในสภาเด็กและเยาวชน และไม่รู้ว่าตนเองมีบทบาทอย่างไร หรือมีคำสั่งแต่งตั้งแต่ไม่เกิดการขับเคลื่อน ต่อมาในปี พ.ศ.2559 จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนครบทุกตำบล สภาเด็กและเยาวชนตำบล มีโครงสร้างได้แก่ ประธาน ผู้บริหาร ตำแหน่งต่างๆ และสมาชิก ต้องมีการจัดประชุมสามัญอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ประชุมคณะบริหารอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และคณะบริหารทุกคนถือเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาให้เด็กคิดและทำด้วยตนเอง โดยมีผู้ใหญ่ช่วยหนุนเสริม และเรียนรู้ร่วมกัน

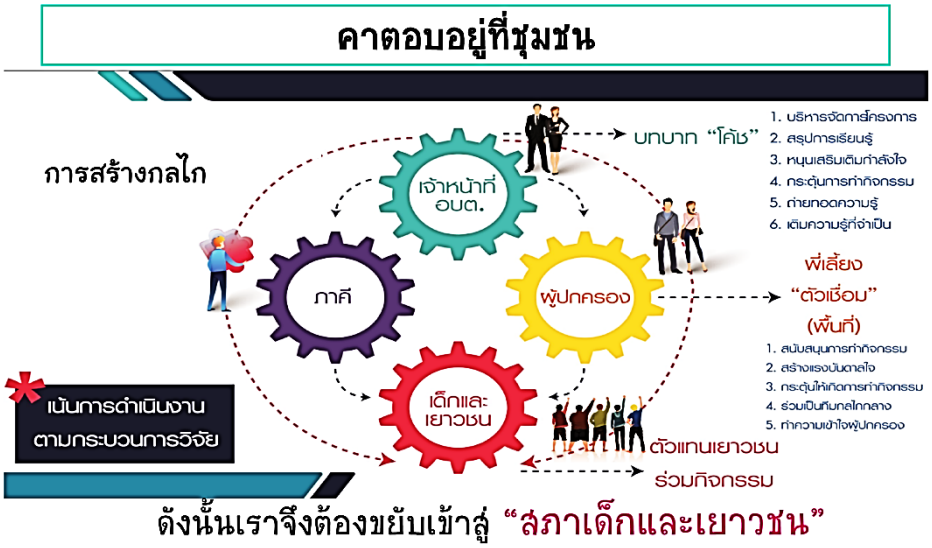

โครงการนี้จึงเปิดพื้นที่ เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่อบต. ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ได้มาเรียนรู้ร่วมกัน โดยจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณตำบลละ 50,000 บาท ในการทำกิจกรรม และมีงบประมาณโครงการอีกประมาณ 2,000,000 บาท เพื่อการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ ขอบเขตพื้นที่การดำเนินงานในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 10 ตำบล และจังหวัดราชบุรี จำนวน 5 ตำบล เป้าหมายหรือภาพที่อยากเห็น คือ เกิดกลไกเจ้าหน้าที่ อบต. เทศบาล ภาคีเครือข่าย ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน มาทำกิจกรรมร่วมกัน สิ่งสำคัญ คือ “คนมีใจ” ที่พร้อมจะพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชน

ช่วงสุดท้าย คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชี้แจงทำความเข้าใจเอกสารการสมัคร ได้แก่

1. โปสเตอร์โครงการ
2. รายละเอียดกติกา เงื่อนไขการรับสมัคร
3. ใบสมัครสำหรับน้องๆรายบุคคล 10 คน
4. ใบสมัครพี่เลี้ยง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ หรือแกนนำชุมชน อย่างน้อย 2 คน
5. ใบสรุปภาพรวมของทีมทั้ง 10 คน และแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้น

ส่งเอกสารการสมัครกลับมาที่ : ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
29 หมู่ที่ 7 ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110
โทรศัพท์ : 034-732388
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม : 061-6152913 (พี่อ้วน) Email : tauanron@gmail.com
092-9628582 (พี่ปิง) Email : pinkneverdie@gmail.com

ปิดประชุมเวลา 14.45 น.

นางสาวอรธิดา นามศิริ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

ระหว่างวันที่ 30 – 31 มีนาคม 2562

ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	นายจักรินทร์	นิติธรรม	ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
2.	นายศรัณย์	อร่ามเรือง	ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
3.	เด็กหญิงภัทรธิดา	สร้อยทอง	ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
4.	นายวงศกร	พรโตมร	ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
5.	เด็กชายสหธน	ไม้คำหอม	ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
6.	เด็กหญิงธนาภา	สร้อยทอง	ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
7.	นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	พี่เลี้ยงทีมแพรกหนามแดง
8.	นายสมศักดิ์	ริ้วทอง	พี่เลี้ยงทีมแพรกหนามแดง
9.	นางนิภา	บัวจันทร์	พี่เลี้ยงทีมแพรกหนามแดง
10.	เด็กชายธนัศ	ผุลละศิริ	ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
11.	เด็กชายกิตตินันท์	คงมี	ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
12.	นางสาวอริยา	ทองทวี	ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
13.	เด็กชายก้องกิดากร	ทองวารี	ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
14.	นางสาวสโรชา	แย้มสรวล	ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
15.	เด็กหญิงปาณิสรา	ฮกฮวดชิ้ม	ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
16.	เด็กหญิงอริสรา	ปั้นสกุล	ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
17.	นางสาวอุทุมพร	อุทยานรัตน์	อบต.บางนางลี่
18.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	พี่เลี้ยงทีมบางนางลี่
19.	นางสาวจีระวรรณ	บางเย็น	พี่เลี้ยงทีมบางนางลี่
20.	นางนฤมล	สุวรรณบัติ	พี่เลี้ยงทีมบางนางลี่
21.	เด็กชายนิพัทธ์	เพ็ญสว่าง	ต.บางแค อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
22.	เด็กชายกฤษณะ	ดวงรัตน์	ต.บางแค อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
23.	เด็กหญิงอาภัสราลักษณ์	กลิ่นภัย	ต.บางแค อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
24.	เด็กชายกฤษชนก	นาวาเรือน	ต.บางแค อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
25.	เด็กชายพีรภัทร	ปัญญางาม	ต.บางแค อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
26.	เด็กชายจิตกร	โพธิทิต	ต.บางแค อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
27.	เด็กชายดุษฎี	ปัญญางาม	ต.บางแค อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
28.	นางนงเยาว์	ปรีชาศิลป์	พี่เลี้ยงทีมบางแค
29.	นางสาวพิสมัย	พันธ์ฉาว	พี่เลี้ยงทีมบางแค
30.	นางสาวเสาวลักษณ์	เมตประสงค์	พี่เลี้ยงทีมบางแค
31.	นายธีระ	บุญประสิทธิ์	พี่เลี้ยงทีมบางแค
32.	นายมนตรี	อิ่มอาดูร	พี่เลี้ยงทีมบางแค
33.	เด็กหญิงธนัชพร	โหมดตาล	ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

34.	เด็กหญิงธารีสวัสดิ์	ดิษฐ์สมบูรณ์	ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
35.	เด็กหญิงปวีรา	บุญเชิด	ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
36.	เด็กชายแง	ยังอยู่	ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
37.	เด็กชายคาล	หม่องหาน	ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
38.	เด็กชายดิเรกฤทิ์	กบสกุล	ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
39.	นางสาวสิริลักษณ์	อินทรบุตร	พี่เลี้ยงทีมบางจะเกร็ง
40.	นายนันทวัฒน์	เกตุแก้ว	ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
41.	นางวรามนต์	ช้อยเครือ	ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
42.	เด็กชายสิงหา	สืบสุด	ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
43.	เด็กชายกิตติคุณ	สุวรรณโชติ	ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
44.	นางสุดาพรรณ	สุวรรณโชติ	ผู้ปกครองทีมแม่กลอง
45.	นางอารีวรรณ	สุวรรณโชติ	ผู้ปกครองทีมแม่กลอง
46.	นางทัศนีย์	ทองเสงี่ยม	พี่เลี้ยงทีมแม่กลอง
47.	นางกาญจนา	รอดสัตรู	พี่เลี้ยงทีมแม่กลอง
48.	นายชัยยุทธ	สิทธิโสภาค	พี่เลี้ยงทีมแม่กลอง
49.	นางชุติปภา	ดวงมรกต	พี่เลี้ยงทีมแม่กลอง
50.	นางทองคำ	เจือไทย	แกนนำชุมชน ต.แหลมใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
51.	นางสาวจิตรลดา	บัญญัติพัฒนกุล	ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
52.	นางสาวประภัสสร	นุชเกษม	ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
53.	เด็กหญิงวันใส	นุชเกษม	ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
54.	เด็กหญิงชนิกัญดา	สายสุด	ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
55.	เด็กหญิงธัญยธร	บุญพยุง	ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
56.	นายมนัส	บุญพยุง	พี่เลี้ยงทีมบางสะแก
57.	นางสาวจินต์จุฑา	มงคลทรง	ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
58.	นางสาวภควรรณ	ภู่สุวรรณ์	ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
59.	เด็กหญิงสุมินตร์ตา	พะนิรัมย์	ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
60.	นางสาววชิรญา	วจะรักษ์เลิศ	ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
61.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	พี่เลี้ยงตำบลกระดังงา
62.	นายสนธยา	ธนมาก	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 1
63.	นายกิตติพันธ์	น้อยพุก	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 1
64.	นางสาวหทัยชนก	สุขชู	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 1
65.	นางสาวบุญตา	เสือคุ่ย	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 1
66.	นางสาวรจริน	ทีคำวงษ์	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 1
67.	นางสาวขนิษฐา	ศรีบุญเรือง	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง2
68.	นางสาวสุวิมล	แก้วรัตน์	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง2
69.	นางสาวจิราภา	สายคำพล	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง2
70.	นางสาวชญาภา	ชุติดารารักษณ์	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง2
71.	นายมูฮำหมัดบากอรี	อำเซาะ	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง2

72.	ผศ.วรลักษณ์	กรรณวัฒน์	พี่เลี้ยงทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง2
73.	สอ.ปรีชา	ภู่ระหงษ์	ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
74.	นางสาวพรพรรณ	ขำสุนทร	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
75.	นางสาวอิสรีย์	ถาวร	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
76.	นางสาวเจนจิรา	หลวงทอ	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
77.	นายปกรณ์	ยิ่งมีมา	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
78.	นางสาวเดือนเพ็ญ	ศรีสุข	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
79.	นายอนันตเทพ	บุญชู	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
80.	นางสาวจารุกา	ริ้วทอง	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
81.	นายสำราญ	น้อยเงิน	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
82.	นางสาวเรณุกา	หนูวัฒนา	พี่เลี้ยงทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
83.	นางสาวเพชรรัตน์	สาระเมฆ	บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดราชบุรี
84.	นายชิษนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
85.	นายพศิน	เผ่าพงษ์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
86.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
87.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
88.	นางอาภา	พงศ์คีรีแสน	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
89.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
90.	นายสุจินดา	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
91.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
92.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
93.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
94.	นายธเนศ	สร้อยทอง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
95.	นายธนวัฒน์	บัวทอง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
96.	นายชนมสวัสดิ์	ฉิมเชื้อ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

วันที่ 30 มีนาคม 2562
เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

กิจกรรมเตรียมความพร้อมและสันทนาการ

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) แนะนำทีมพี่เลี้ยงและชวนน้องเตรียมความพร้อมโดยการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1) โดยการให้น้องยืนล้อมเป็นวงกลม ยกมือขึ้นเหนือศีรษะแล้วสะบัดมือไปทางด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้า และด้านหลัง
2) มือซ้ายจีบนิ้ว มือขวาทำรูปตัวแอล แล้วทำสลับไปมาทั้ง 2 ข้าง
3) มือซ้ายชูนิ้วโป้ง มือขวาชูนิ้วก้อย แล้วทำสลับไปมาทั้ง 2 ข้าง
4) มือซ้ายกำที่หน้าอกด้านขวา มือขวาแบมือยื่นไปข้างหน้า แล้วทำสลับไปมาทั้ง 2 ข้าง
5) จับคู่ 2 คน เพื่อทำกิจกรรมปลาทูปลาบู่ โดยเลือกกันเป็นหมายเลข 1 เป็นปลาทูและหมายเลข 2 เป็นปลาบู่ ทำมือสับหว่างกันเพื่อว่ายน้ำหนีในแนวขึ้นลง เมื่อบอกชื่อปลาทูให้คนที่เป็นปลาทูจับ

เพื่อนให้ได้ เมื่อบอกชื่อปลาบู่ให้คนที่เป็นปลาบู่จับเพื่อนให้ได้ พร้อมทั้งบอกชื่อปลาชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น ปลาบึก เป็นต้น

6) จับคู่เพื่อทำกิจกรรมเสร็จละเธอ โดยการแข่งกันพูด เช่น ผลไม้ สัตว์ปีก จังหวัดที่ลงท้ายด้วยคำว่า “บุรี” เป็นต้น เมื่อหมดเวลา คนที่พูดไม่ทันจะเป็นคนแพ้ รอบแรกให้ไปจับคู่กับเพื่อนคนใหม่ พร้อมทั้งแนะนำตัวให้รู้จักกัน รอบต่อไปให้คนที่แพ้นวดมือให้เพื่อนที่ชนะและรอบสุดท้ายให้คนที่แพ้เดินอ้อมไปนวดหลังให้เพื่อน

7) ยืนล้อมวงจับมือกันไว้เมื่อนับ 1 ให้ก้าวไปทางด้านซ้าย 1 ก้าวเมื่อนับ 2 ให้ก้าวไปทางด้านขวา 1 ก้าว เมื่อนับ 3 ให้ก้าวไปทางด้านหน้า 1 ก้าวและเมื่อนับ 4 ให้ก้าวไปทางด้านหลัง 1 ก้าวจากนั้นให้เดินตามที่นับ

8) รอบแรกเมื่อบอกว่า “รักนะ” ให้กันไปทางด้านขวา หากพบว่าอยู่พื้นที่เดียวกันให้ไปหาที่ยืนใหม่ห้ามอยู่ในพื้นที่เดียวกันเมื่อบอกว่า “จะบ้าเหรอ” ให้กันไปทางด้านซ้าย หากพบว่าอยู่พื้นที่เดียวกันให้ไปหาที่ยืนใหม่ห้ามอยู่ในพื้นที่เดียวกันรอบที่ 2 ให้เพิ่มเรื่องพูดคุยกับเพื่อนในรายละเอียดที่มากขึ้น เช่น ชื่อเล่น มีพี่น้องกี่คน เป็นต้น คนที่ถามแล้วตอบรายละเอียดไม่ได้ จะต้องถูกทำท่าประกอบเพลง แก้วกะลา ขัน โอ่ง เป่าลูกโป่ง โอ่ง ขัน กะลา แก้ว

กิจกรรมจองตั๋ว

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และเตรียมความพร้อมเสร็จสิ้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ให้แต่ละทีมกลับไปนั่งตามพื้นที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ และหยิบแผนที่ชุมชนของแต่ละพื้นที่ออกมา เลือกตัวแทนทีม2 คน เป็นไกด์ชวนเที่ยว คอยบอกเล่าสิ่งดีๆ ในชุมชน 3 อันดับแรก ที่อยากให้คนอื่นๆ มาเที่ยวผ่านแผนที่ชุมชนภายในเวลา 20 นาทีสมาชิกทีมที่เหลือ รวมถึงพี่เลี้ยงและทีมงานให้เป็นนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวสามารถสอบถามไกด์ในเรื่องที่สนใจได้สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินเที่ยวจะได้รับ

สติ๊กเกอร์คนละ 2 ดวงเพื่อให้คะแนนของสถานที่และประเด็นที่น่าสนใจในพื้นที่ จากนั้นนับยอดการจองตั๋ว 3 อันดับแรก บอกเล่าเทคนิคการเชิญชวน

เมื่อติดคะแนนเสร็จสิ้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนถามน้องๆ ว่า การนำเสนอเป็นอย่างไร สะท้อนสิ่งที่เราต้องการทำการให้คะแนนมากน้อยไม่สำคัญ แต่สิ่งที่ดี คือ การเสียสละเวลาในวันหยุดเพื่อมาวาดแผนที่ชุมชน จนเห็นประเด็น/สิ่งที่อยากทำ ดังนี้

ทีม/ตำบล	สิ่งที่อยากทำ
1. แม่กลอง	สืบทอดเรื่องรากระตั้วแทงเสือ
2. บางสะแก	การจัดการขยะในชุมชน
3. บางจะเกร็ง	วิถีชีวิตชาวมอญเมืองสมุทรสงคราม
4. บางน้อย	ขนมท้องถิ่นจากวัตถุดิบชุมชน
5. บางขันแตก	น้ำตาลมะพร้าวสู่การเป็นมะพร้าวร้อยแก้ว
6. จอมบึง 1	ตลาดอมยิ้ม ศิลปะและชาติพันธุ์ที่อยากสืบทอด
7. จอมบึง 2	พัฒนาเด็กเพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลถ้ำจอมพล
8. บางนางลี่	พัฒนาเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงผ่านการสร้างอาชีพ
9. บางแค	การท่องเที่ยววิถีคนบางแค
10. วษท.ราชบุรี	การสร้างความสัมพันธ์ครอบครัว
11. แพรกหนามแดง	เรื่องของกล้วย การสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน

โครงการนี้ชื่อว่าเด็กสร้างดี เกิดจากการลุกขึ้นมาทำอะไรเพื่อชุมชนและพื้นที่ของเรา ซึ่งทุกทีมมีข้อมูลที่ทำมาเป็นอย่างดี น้องช่วยกันทำและมีคนเห็นแล้ว

เติมเต็มความหมายเด็กสร้างดี

จากนั้น พี่อ้วนแบ่งกลุ่มน้องและพี่เลี้ยงออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อลงไปเรียนรู้ความหมายเรื่องเด็กสร้างดีในมิติต่างๆ ผ่านการชมคลิปวีดีโอและสรุปบทเรียนหลังการชมคลิป กลุ่มละ 20 นาที โดยมีพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม และเวียนจนครบ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มการสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน โดยมีนายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ(อาธเนศ) นายธนวัฒน์ บัวทอง (พี่ตินและนายชนมสวัสดิ์ ฉิมเชื้อ (พี่นัส) เป็นพี่เลี้ยง

2. กลุ่มหมอน้อยดูแลผู้สูงอายุโดยมีนางอาภา พงศ์คีรีแสน (พี่นุ้ย) และนางสาวอรธิดา นามศิริ (พี่ฟลุค) เป็นพี่เลี้ยง
3. กลุ่มการทำแผนที่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวโดยมีนายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) และนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) เป็นพี่เลี้ยง

ดังรายละเอียดของแต่ละกลุ่มต่อไปนี้

1. กลุ่มการสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน

<u>เวียนฐานกลุ่มที่ 1</u>

อาธเนศชวนแนะนำพี่ตินที่ทำงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก (Active citizen) ในปี 1 – 3 ปี และพี่นัสที่ทำโครงการฯ ในปีที่ 2 – 3 ได้ผ่านการทำกิจกรรม โดยพี่นัสกล่าวว่า ทำโครงการแล้วทำให้ตนเองกลับมาสนใจในรายละเอียดที่อยู่รอบตัวเรามากกว่าสิ่งไกลตัวสำหรับพี่ตินทำโครงการแล้วได้เรื่อง การคิด การมอง การวิเคราะห์ต่างๆ นำไปปรับใช้กับตนเอง และการทำงานนอกจากนี้ยังมีน้องวุ้น ทำเรื่องจุ๊เมิญ 2 ปี และน้องไมค์ได้เรื่องการทำประวัติชุมชน ได้ความรู้มาก สนุกเป็นบางครั้ง

อาธเนศ กล่าวว่า โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีนี้จะดำเนินงานภายในระยะเวลา 1ปี และมีคำถามว่า“เด็กสร้างดี” เรานึกถึงอะไรให้เขียนโน้ตส่วนตัว จากนั้นให้ดูคลิปเรื่องหนึ่งแล้วเขียนใหม่ว่าเด็กสร้างดีหมายถึงอะไร เพื่อเพิ่มเติมในรายละเอียด

โดยคลิปมาจากGEN A Active citizen มีรายละเอียดว่า

<u>รอบแรก</u> มีคุณตาคนหนึ่งที่กำลังก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน ในขณะที่หลานเล่นแต่โทรศัพท์ ไม่ได้ช่วยทำอะไร เมื่อหยุดคลิประดมความคิดเห็นผู้เข้าร่วมในห้องบอกว่าดูคลิปแล้วเห็นอะไรบ้าง

1) กังวลเรื่องน้ำท่วม
2) การสร้างพิพิธภัณฑ์ที่ไม่มีคนงานมาช่วยก่อสร้าง
3) เด็กติดโทรศัพท์
4) ผู้ใหญ่หงุดหงิดลูกหลานตนเอง เช่น ให้ตำน้ำพริกจากครก แต่หลานเอาพริกไปปั่นแทน
5) คิดว่าเด็กขาดความมั่นใจ เพราะว่ามองเด็กในแง่ลบ

<u>รอบที่ 2</u> มีคนมาช่วยโดยได้รับข้อความผ่านการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ทำให้พิพิธภัณฑ์ของชุมชนสำเร็จลงได้ เพราะว่ามีการเปิดรับสมัครเด็กที่สนใจเข้าร่วมช่วยงานจากในกรุงเทพมาช่วยในพื้นที่ เมื่อชมคลิปเสร็จสิ้น ระดมความคิดเห็นผู้เข้าร่วมในห้องบอกว่าดูคลิปแล้วเห็นอะไรบ้าง

1) การใช้สื่อเทคโนโลยีของเด็กในการสื่อสารเพื่อมาช่วยเหลือเด็ก ขณะที่ผู้ใหญ่คิดว่าเด็กมัวแต่เล่นโทรศัพท์ไม่ยอมช่วยเหลืองาน

2) จิตอาสาเข้ามาช่วยเหลือและสามัคคีร่วมกัน ดังนั้นเราจะทำอย่างไรให้เกิดจิตอาสาในชุมชนมากกว่าการทำงานเพียงแค่แต่ทีมเด็กและเยาวชนเพียง 5 คนเท่านั้น หากเรามัวแต่กังวลว่าทำไม่ได้ การชักชวนคนภายนอกชุมชนเข้ามาช่วยเหลือได้

จากนั้นให้เขียนนิยามเด็กสร้างดีเพิ่มเติมลงในบัตรคำครั้งแรกแล้วส่งออกมา นอกจากจะทำให้เราเป็นคนดีแล้ว เรายังได้ช่วยเหลือให้เพื่อนได้ทำความดีร่วมด้วย

<u>เวียนฐานกลุ่มที่ 2</u>

พี่ตินกับพี่นัสให้ผู้เข้าร่วมคิดของส่วนตัวแล้วเขียนลงบนบัตรคำว่า เด็กสร้างดีในความคิดของเราคืออะไรจากนั้นก็ให้ชมคลิปวีดีทัศน์จนจบ อาธเนศ ชวนผู้เข้าร่วมมองต่อว่า บทเรียนจากห้องหมอน้อย เด็กสร้างดีมีมุมอย่างไรขอให้กลับไปคิดต่อพร้อมทั้งให้นำสิ่งที่เขียนลงบนบัตรคำเพิ่มเติม

1) จากการสังเกตเห็นผู้สูงอายุจึงสนใจช่วยเหลือ

2) สำหรับเรื่องนี้จะใช้เทคโนโลยีในการช่วยเหลือผู้ใหญ่ทำงาน

ดังนั้นขอฝากพวกเราเรื่องประเด็นสิ่งที่สนใจเข้าร่วมดำเนินงาน จะทำด้วยวิธีการอย่างไรให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

<u>เวียนฐานกลุ่มที่ 3</u>

อาธเนศชวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดว่า จาก 2 ห้องที่ดูผ่านมานั้น เด็กสร้างดีสร้างได้อย่างไร แล้วเขียนลงบัตรคำเมื่อเปิดคลิป จะเห็นได้ว่า หลังจากใช้สื่อโซเชียลช่วยประชาสัมพันธ์ แต่จะทำอย่างไรให้มีการสื่อออนไลน์ให้มีประโยชน์ได้อย่างไร เมื่อเล่นโทรศัพท์แล้วมีปัญหากับลูกหลานในครอบครัว ซึ่งจะต้องแบ่งเวลาในการใช้โทรศัพท์ให้เหมาะสม และไม่ควรตัดสินว่าน้องใช้โทรศัพท์เล่นเพียงอย่างเดียว จากนั้นให้เขียนแชร์ประสบการณ์ในกระดาษ

จากการสรุปจากบัตรคำ พบว่า เด็กสร้างดีมีทั้ง 3 ระดับ ดังนี้

1) ระดับตนเอง เน้นการเป็นเด็กดี คิดดี ทำดี ช่วยเหลืองานพ่อแม่ ตั้งใจเรียน ไม่เกเรไม่สร้างปัญหาในครอบครัว

2) ระดับชุมชน เน้นการใช้เทคโนโลยีการช่วยเหลือปัญหาต่างๆ ในชุมชน เท่าที่เราจะสามารถช่วยเหลือได้

3) ระดับสังคม/ประเทศ เน้นการพึ่งพาตนเอง การรวมพลังคิดดี ทำดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันกัน ใช้สื่อเทคโนโลยีในการบริจาคสิ่งของ/รับรู้ข่าวสารและมีจิตอาสาในการช่วยงานในสังคม

2. กลุ่มหมอน้อยดูแลผู้สูงอายุ

นางอาภา พงศ์คีรีแสน (พี่นุ้ย) กล่าวทักทายกลุ่มน้องๆที่เข้าฐาน จากนั้นชวนดูวีดีทัศน์เรื่อง **“รู้ดีคิดดี หมอน้อยคอยช่วยเหลือ โรงเรียนป่าแดงวิทยา”** จากจุดเริ่มต้นที่เด็กผู้หญิงคนหนึ่ง ชื่อ แพรวา เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าแดงวิทยา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ที่เดินผ่านชุมชนและเห็นคนชรานอนป่วยอยู่บ้านคนเดียว ไม่มีคนดูแล เปรียบคนเหมือนต้นไม้ที่ไม่มีคนดูแลก็จะร่วงโรยไปตามวัยตามเวลา แพรวาจึงคิดอยากจะช่วยดูแลผู้สูงอายุในชุมชน แต่ก่อนจะไปช่วยดูแลผู้สูงอายุได้ต้องมีทักษะการดูแลผู้สูงอายุที่ถูกต้องและต้องมีเพื่อนหรือทีมที่ช่วยกันในการดูแล แพรวาและเพื่อนๆจึงใช้เวลาว่างเพื่อศึกษาวิธีการดูแลผู้ป่วยขั้นพื้นฐาน จากนั้นจึงไปช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุให้มีสุขอนามัยที่ดีและมีความสุข” โดยชวนน้องดูวีดีทัศน์และคุยเป็นช่วงๆ เพื่อให้น้องๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้หัวข้อ ดังนี้

1. เด็กผู้หญิงที่ชื่อแพรวาเห็นอะไร
    1) เห็นผู้สูงอายุนอนติดเตียง
    2) ไม่มีลูกหลานคอยดูแล
2. เห็นสถานการณ์แบบนี้จะทำอย่างไร
    1) ช่วยดูแลผู้สูงอายุ
    2) แจ้งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มาดูแล
    3) ไปพูดคุยกับผู้สูงอายุ
    4) ชวนคนในชุมชนมาดูแลผู้สูงอายุด้วยกัน
3. ก่อนจะไปช่วยได้ต้องทำอะไรบ้าง
    1) หาความรู้เรื่องการดูแลผู้สูงอายุ/ผู้ป่วยติดเตียง
    2) ฝึกทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ
    3) ต้องมีทีม/เพื่อนที่จะช่วยกันดูแลผู้สูงอายุ

ช่วงสุดท้าย พี่นุ้ยชวนน้องๆ จับกลุ่มตามโครงการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดว่า ถ้าจะทำโครงการต้องมีความรู้เรื่องอะไรบ้างและสามารถหาความรู้ได้จากที่ไหน จากนั้นสรุปเชื่อมโยงการเรียนรู้จากวีดีทัศน์ไปสู่โครงการที่น้องๆ สนใจจะทำ ว่าก่อนจะทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสิ่งดีๆ ในชุมชนได้จะต้องมีความรู้หรือมีข้อมูลที่จะช่วยในการแก้ปัญหา พร้อมกับมีทีมที่จะช่วยกันดำเนินงานเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่อยากทำสิ่งดีๆ เพื่อชุมชน

3. กลุ่มการทำแผนที่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

นายคำรณ นิ่มอนงค์ และนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ กล่าวทักทายน้อง ๆ ที่เข้าฐาน ซึ่งได้ชวนคุยให้เห็นถึงความสำคัญของการเก็บข้อมูลชุมชน ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างๆ ตามแต่ละพื้นที่ จากนั้นได้ชวนให้น้องๆ ดูวีดีทัศน์เรื่อง “โครงการต่อยอดการสร้างพื้นที่ชุมชนสร้างสรรค์ด้วยพลังเยาวชน (Love Your Local Love Your City 2)” เป็นวีดีทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ

กลุ่มเด็กและเยาวชน 3 กลุ่ม ที่ใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะทางตามสิ่งที่ตนเองได้เรียนมา มาใช้ทำโครงการเพื่อชุมชน แต่ก่อนจะสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้ชุมชนได้ แต่ละกลุ่มต้องลงไปทำความรู้จัก และเก็บข้อมูลชุมชนในหลายๆ ด้านก่อน ซึ่งการลงพื้นที่แต่ละครั้ง นอกจากจะได้ข้อมูลชุมชนแล้ว ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เปรียบเสมือนเป็นลูกหลานของคนในชุมชน ทำให้ในการทำโครงการดำเนินไปได้ดีมากขึ้น

หลังจากชมวีดีทัศน์เสร็จ ได้ชวนให้น้องๆ แลกเปลี่ยนกันในวงใหญ่ว่าเห็นอะไรจากวีดีทัศน์บ้าง แล้วชวนสรุปให้เห็นว่า ก่อนที่เด็กและเยาวชนในวีดีทัศน์จะลงไปชวนคนในชุมชนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ละทีมได้ลงพื้นที่ไปสำรวจพื้นที่ และได้พูดคุยกับคนในชุมชนถึงสภาพพื้นที่ทั่วไป รวมถึงสถานการณ์ปัญหาที่พบเห็นในชุมชน จากนั้นได้กลับมาพูดคุยกันในทีมว่าความรู้ที่ตนเองมีสามารถจะช่วยอะไรชุมชนได้บ้าง แล้วสรุปเป็นเรื่องที่อยากจะทำ แล้วจึงกลับไปลงพื้นที่อีกครั้ง เพื่อศึกษาเรื่องที่อยากจะทำให้ลึกซึ้งมากขึ้น เก็บข้อมูลให้มากขึ้น เพื่อนำมาออกแบบวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้ และเรื่องราวของชุมชนเป็นหลัก ทำให้ชุมชนก็รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการนี้ร่วมด้วย ผลที่ได้ก็เป็นที่น่าพอใจ สร้างรายได้หมุนเวียน กระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนได้ จากนั้นจึงชวนให้น้อง ๆ มองกลับไปที่โครงการของตัวเอง ว่าถ้าหากจะทำโครงการ น้อง ๆ แต่ละทีมต้องกลับไปที่ชุมชน และหาข้อมูลอะไรเพิ่มเติมบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากพอ ที่จะนำไปสู่การออกแบบเพื่อสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้ชุมชน

ช่วงบ่ายมีการแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ห้อง คือ

1) ห้องเด็กและเยาวชนกับการทำกิจกรรมออกแบบนาฬิกา “สะดวกผู้ให้ ตรงใจผู้รับ” และกิจกรรม Master chef
2) ห้องพี่เลี้ยงมีการสร้างความเข้าใจการดำเนินงานโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีร่วมกับพี่เลี้ยงตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการ

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ห้องพี่เลี้ยง

ช่วงบ่ายนายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า โครงการนี้ต้องการทำเรื่องกลไกทางสังคมคุ้มครองเด็ก ในชุดโครงการนี้ สกว.จะให้ทุนทำงานเพื่อเกิดกลไกจังหวัด ในแต่ละจังหวัดมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก มีกองทุนคุ้มครองเด็ก เพื่อดูแลเด็กที่ก้าวพลาดซึ่งบ้านพักเด็กเป็นหน่วยงานที่อยู่ในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ช่วยดูแลเด็กที่ประสบปัญหา

นางสาวเพชรรัตน์ สาระเมฆ บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดราชบุรี ดูแลสภาเด็กและเยาวชน หน้าที่หลักคือการปกป้องคุ้มครองเด็กและส่งเสริมพัฒนาเด็ก เช่น เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม (ถูกกระทำ ละเมิด) หรือสายด่วน 1300 เพื่อส่งเด็กกลับคืนสู่ครองครัว หรือส่งต่อสถานสงเคราะห์เพื่อพัฒนาอาชีพ ซึ่งต้องทำงานร่วมกับตำรวจ สธ อบต. ฯลฯ ส่วน

งานส่งเสริมจะดูแลเด็กที่อยู่สภาเด็กและเยาวชน มี พรบ.ครอบคลุมทุกตำบลในปี 2561 เป็นเรื่องการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อต่อยอดและทำกิจกรรม เพื่อให้เด็กคิด ทำ และพัฒนา

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ส่วนการปกป้องคุ้มครองทั้งเด็กดีและเด็กที่ได้รับผลกระทบ ดูแลจากผลกระทบที่ได้รับเรื่องต่างๆ ส่วนด้านการส่งเสริมจึงเกิด พรบ.ว่าด้วยสภาเด็กละเยาวชนที่เดิมมีที่อำเภอ จังหวัด และประเทศ ต่อมามีการจัดตั้งในระดับตำบล เพื่อเสนอให้เด็กคิดเอง ทำเอง ให้งบประมาณดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชน 20,000 บาท จึงมีการคิดงานร่วมกับ สกว.พม. และเกิดชุดโครงการนี้ขึ้นมา นอกจากนี้ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามยังมีบทเรียนและประสบการณ์การดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) อย่างต่อเนื่องมา 3 ปี เพื่อสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานต่อในพื้นที่ เมื่อดำเนินงานครบไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เห็นความสำคัญกับงานเด็กและเยาวชน จึงสนับสนุนภายใต้การดำเนินโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ผ่านกระบวนการเก็บข้อมูล จัดกิจกรรม ฝึกอบรมให้เด็ก และมีความเข้มข้นมากกว่าการทำงานโครงการ Active citizen โดยมีนิสิต 1 ทีม ที่ขอถอนตัวไปในช่วงเช้า โยให้เป็นการตัดสินใจของน้องในการทำงาน เหลืออีก 1 ทีม จะดำเนินงานต่อเนื่อง จังหวัดสมุทรสงครามมีทั้งหมด 10 ทีม และจังหวัดราชบุรีมีทั้งหมด 5 ทีม ซึ่งจะค้นหาทีมเด็กและเยาวชนมาเติมเต็มให้ครบจำนวน โดยจะจัดการพัฒนาข้อเสนอโครงการอีกครั้งหนึ่ง ประเด็นสำคัญ คือ <u>อย่าให้เด็กทำโดยที่เด็กไม่อยากลงมือทำ</u> เพราะมีระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี พรุ่งนี้จะมีกระบวนการให้เขียน story board 9 กิจกรรม แต่อาจจะมีการทำหลายครั้งต่อกิจกรรม โดยจะต้องผ่านกระบวนการที่ทางทีมกลางกำหนดไว้แล้ว 4 ช่อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

ชุดโครงการนี้ สกว.ทำทั้งหมด 10 จังหวัด ในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ โดยจังหวัดสมุทรสงครามทำทั้งหมด 2 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม โดยมีโจทย์สำคัญ คือ การขับเคลื่อนเรื่องนี้เข้าสู่กรรมการคุ้มครองเด็กในจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีควรจะมีกระบวนการอย่างไร หากจะมีการส่งเสริมเข้าสภาเด็กและเยาวชนชนต้องทำอย่างไร รูปแบบเดิม คือ การสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาดูงาน การอบรม อย่างไม่ต่อเนื่อง และ รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ จะนำความรู้ที่ได้จากโครงการทั้งหมด 10 จังหวัด นำเสนอเข้าสู่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับชาติต่อไปเพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ในระดับนโยบายชาติ และนำงบประมาณมาขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สถานการณ์ปัญหาปัจจุบันของเด็กและเยาวชนน่าเป็นห่วง การเรียนรู้เรื่อง Executive functions (EF) จึงมีความสำคัญ เพราะว่าช่วยดูแลเรื่องการพัฒนาสมองส่วนหน้าให้ทำงาน ช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จากตัวอย่างของโครงการพัฒนาการทำงานของนิสิตกับชุมชนในระดับอุดมศึกษาที่บอกว่าเด็กไม่สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบเชื่อมโยงมาสู่ระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษา หากสังเกตจะพบว่า เด็กต่างด้าวเรียนหนังสือเก่งกว่าเด็กไทย ดังนั้นสิ่งที่พูดต่อไปนี้คือกิจกรรมที่เราจะทำ และเราจะมีบทบาทอย่างไรในการขับเคลื่อนงานร่วมกัน ซึ่งทีมพี่เลี้ยงกับทีมกลางในการดำเนินงานจะช่วยเหลือกันได้อย่างไร เริ่มจากการตรวจสอบพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน วิเคราะห์เด็กและเยาวชนรายบุคคล เราจะจับมือทำงานไปด้วยกัน หากนำเสนอที่จังหวัดราชบุรีก็ต้องมีทีมบ้านพักเด็กเข้าร่วมนำเสนอได้ เช่น น้องต่อที่วัดคะแนนการเรียนได้น้อย แต่สามารถจับประเด็นจากการทำกิจกรรมได้ทุกกลุ่ม เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมในครั้งนี้ จะเน้นการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และใช้สื่ออย่างรู้เท่าทัน (Media literacy) ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Desige Thinking) บางช่วงต้องลงไปเรียนรู้ในพื้นที่ และกลับมาทำสื่อโดยใช้เทคโนโลยีผสมผสาน เช่น พื้นที่บางสะแกที่ทำการจัดการขยะ ซึ่งจะทำอย่างไรให้คน/นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในบางสะแกไม่ขนขยะเข้ามาในพื้นที่ หลังจากนี้ทีมกลางจะต้องออกแบบกระบวนการพัฒนาข้อเสนอโครงการ เช่น การพาเด็กลงพื้นที่ เด็กจะถ่ายรูปและบันทึกเทปกลับมา เป็นต้น ซึ่งอาจจะได้วิธีการใหม่ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป และจะทำอย่างไรให้เด็กมีการใช้สื่อในทางบวกมากกว่าทางลบ หลังจากนั้นหากมีข้อค้นพบดีๆ จะนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกเจ้าหน้าที่ อบต. อย่างไร ปัจจุบัน

ทำงานในพื้นที่ อบต.หนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ และ อบต.พลับพลาไชย อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ในการเกิดกลไกการดูแลเด็กและเยาวชนของ อบต.ร่วมกับคนในชุมชน เช่นเดียวกับพื้นที่ที่เราดำเนินงาน

นางสาวสิริลักษณ์ อินทรบุตร (ครูรุ้ง)นำเสนอตัวอย่างน้องแงที่เดิมมีพฤติกรรมติดเกม ช่วงแรกมากับพี่สาวเพื่อทำกิจกรรม ปีที่ผ่านมามาทำกิจกรรมก็เรียกรถกลับบ้าน ถอดใจว่าไม่ทำกิจกรรม แต่ด้วยกระบวนการและการคิดได้ ครั้งนี้จึงขอเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งเป็นตัวอย่างที่หากพี่เลี้ยงไม่ใกล้ชิดกับเด็กก็จะไม่ทราบพฤติกรรมเด็ก

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หน้าที่ของพี่เลี้ยงจะทำอย่างไรที่จะปลุก ปลูกพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องช่วยกันออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเด็กและเยาวชน รวมทั้งเรียนรู้การทำงานร่วมกัน โดยมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน 50,000 บาท/โครงการ งบประมาณจะอยู่ที่โครงการ รวมทั้งค่าเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมจะอยู่ที่โครงการ สำหรับเรื่องงบประมาณหากจัดการไม่ถูกต้องก็สามารถปรับแก้ไขได้ เพราะเชื่อว่าทุกคนไม่มีความคิดที่จะคอรัปชั่นงบประมาณหาไม่ยาก แต่คนทำงานดีๆ หายาก เราจะได้ดำเนินงานร่วมกันต่อจากนี้ไปเป็นระยะเวลา 1 ปี หลังจากนี้ สกว.จะปรับโครงการสร้างเป็น สกสว. ที่มีงบประมาณดำเนินงานเพิ่มขึ้น สำหรับพื้นที่จังหวัดราชบุรีทำงานยึดพื้นที่เป็นตัวตั้งโดยทำเรื่องการจัดการอุบัติเหตุทางถนนครอบคลุมทุกอำเภอ และเชื่อมโยงกับงานเด็กและเยาวชน ส่วนจังหวัดสมุทรสงครามก็ขับเคลื่อนงานด้านนี้มาในระดับหนึ่งแล้ว ซึ่งต้องบูรณาการการขับเคลื่อนงานร่วมกันต่อไป จากนั้นเปิดพื้นที่ให้พี่เลี้ยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่างๆ ดังนี้

<u>แลกเปลี่ยนเรียนรู้</u>

1) สสส.ได้รับงบประมาณมาจากภาษีเหล้าและบุหรี่ 2 % ประมาณ 4,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งสสส.ร่วมกับมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ได้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก(Active citizen) ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา
2) หากมีการเปิดบัญชีโครงการ 50,000 บาท จะให้เด็กเปิดบัญชี และมีพี่เลี้ยงดูแล อาจจะเป็นเด็ก 2 คน ผู้ใหญ่ 1 คน เด็กเบิกเงินได้ แต่ผู้ใหญ่ต้องรับรู้และกำกับดูแล จะให้เด็กเป็นหลัก ซึ่งจะออกแบบวิธีการบริหารจัดการอีกครั้งหนึ่ง
3) เด็กและเยาวชนมารวมตัวกันได้ และบางส่วนต้องออกไปขายของที่ตลาดน้ำ อาจจะมาเข้าร่วมได้ไม่ครบทีม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ พวกเราจะมาช่วยกัน สำหรับบางพื้นที่หากไม่มีการสร้างแกนนำสำรองไว้ในพื้นที่ หากเกิดสถานการณ์บางส่วนจะต้องค้นหาทีมงานมาขับเคลื่อนงาน/ติดภารกิจได้ช่วยเหลืองานในทีมได้ หรือมีปัญหาในพื้นที่ก็สามารถแจ้งกลับได้

ห้องเด็กและเยาวชน

1. กิจกรรมออกแบบนาฬิกา “สะดวกผู้ให้ ตรงใจผู้รับ”

ช่วงบ่ายพี่อ้วนให้น้องปรบมือตามจำนวนนับ เมื่อบอกจำนวนเท่าไหร่ให้ปรบเพิ่มไปอีก 1 ครั้ง และตามด้วยการทำท่าประกอบเพลงปลูกผัก และชวนน้องทบทวนว่าโครงการเด็กสร้างดีจะทำได้ต้องมีการวางแผน เก็บรวบรวมข้อมูล และลงมือทำโดยมีผู้ใหญ่ช่วยหนุนเสริม แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าคนในชุมชนอยากรู้ เพื่อที่จะนำมาค้นหาความต้องการโดยพี่นุ้ย (นางอาภาพงศ์คีรีแสน) กับพี่ปิงจะมาชวนน้องทำนาฬิกา

<u>รอบแรก</u>

พี่นุ้ยกล่าวว่า แต่ก่อนที่จะค้นหาความต้องการ เรามาดู ยุคแรกของโทรศัพท์ พัฒนามาเป็นยุคดิจิตอล ยุค 3G แห่งการบริโภคข้อมูล และยุค 4G LTE ยุคแห่งการบริโภคข้อมูลด้วยความเร็ว ซึ่งสามารถเชื่อมโยงการทำงานหรือการใช้ชีวิตที่บ้านได้ การเซลฟี่ ซึ่งต้องใช้เวลาในการพัฒนามานานพอสมควร ต้องใช้ความคิด จินตนาการในการพัฒนา พี่จึงอยากให้น้องลองฝึกจินตนาการดู

พี่ปิงให้น้องจับคู่ต่างทีม คละพื้นที่ นั่งหัวเข่าชิดกันแล้วพูดคุยกับเพื่อน พี่นุ้ยให้แจกกระดาษ A4 คนละ 1 แผ่น ให้น้อง เพื่อวาดนาฬิกาข้อมือให้เพื่อนโดยไม่ถามเพื่อน เมื่อวาดเสร็จชวนน้องพูดคุยว่า นาฬิกาที่วาดเป็นลักษณะ

1) นาฬิกาที่มีเข็ม
2) นาฬิกาที่ฟังเพลงได้
3) นาฬิกาที่มีคำสั่งเสียง
4) นาฬิกาที่มีชีพจร
5) นาฬิกาที่มีวีดีโอคอล

หลังจากนั้นเล่าให้เพื่อนฟังว่า เราออกแบบนาฬิกาให้เพื่อน แล้วเพื่อนรู้สึกอย่างไร

<u>รอบที่ 2</u>

พี่นุ้ยให้น้องพูดคุยร่วมกับเพื่อนว่าชอบนาฬิกาแบบไหน แล้วลงมือวาดแบบนาฬิกาใหม่ให้เพื่อนตามความต้องการ เมื่อผลิตเสร็จให้น้องพูดคุยว่าชอบนาฬิกาที่เพื่อนทำให้หรือไม่ อย่างไร

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้น พี่นุ้ยชวนน้องแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้ในกิจกรรมนี้ โดยน้องๆ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. ทำให้ได้ใช้จินตนาการเพื่อสร้างสรรค์นาฬิกา
2. เกิดการพูดคุยกันระหว่างคู่ ทำให้รู้จักกันมากขึ้น
3. ตอนที่ออกแบบโดยที่ยังไม่ได้พูดคุยกัน ทำให้แต่ละคนออกแบบตามสิ่งที่ตนเองชอบ
4. ตอนที่ออกแบบหลังจากที่ได้คุยกับคู่แล้วว่าต้องการแบบไหน ทำให้ออกแบบนาฬิกาได้ตรงใจผู้รับมากขึ้น
5. ทำให้เห็นว่า หากจะทำอะไรเพื่อใคร ต้องถามเขาก่อนว่าชอบแบบไหน

2. กิจกรรม Master Chef

ช่วงที่พี่เลี้ยงลงไปสร้างความเข้าใจการทำงานร่วมกันในอีกห้องหนึ่ง เด็กและเยาวชนก็ทำกิจกรรม Master Chef โดยการแบ่งเยาวชนเป็น 5 กลุ่ม ชี้แจงภาพรวม บทบาทหน้าที่และกติกา ดังนี้

<u>กติกา</u>

1. ทุกทีมจะต้องทำอาหารให้สำเร็จ 1 เมนูจากสิ่งของที่ตนเองมีอยู่ และสิ่งของที่ต้องไปขอจากพื้นที่ตลาดภายในเวลา 20 นาที
2. ทุกทีมจะต้องไปขอสิ่งของจากพื้นที่ตลาด ซึ่งสามารถไปขอได้ครั้งละ 1 ชนิด ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่ใช้เท่านั้น (ห้ามขอมาเผื่อ)
3. ทีมที่ปรุงอาหารเสร็จก่อน ถือเป็นผู้ชนะ

<u>ขั้นตอน</u>

1. แบ่งเยาวชนเป็น 5 ทีม คละพื้นที่
    1.1 แต่ละทีมมีวัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องปรุง อย่างละ 3 ชนิด ที่ทีมวิทยากรจะแจกให้
    1.2 แบ่งบทบาทหน้าที่ดังนี้
        - หัวหน้าเชฟ 1 คนมีหน้าที่ควบคุมการปรุงอาหาร และอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มเท่านั้น
        - ฝ่ายเครื่องปรุง 2 คนมีหน้าที่ตามหาเครื่องปรุงมาให้ฝ่ายปรุงอาหาร
        - ฝ่ายอุปกรณ์ 2 คนมีหน้าที่ตามหาอุปกรณ์มาให้ฝ่ายปรุงอาหาร
        - ฝ่ายวัตถุดิบ 2 คนมีหน้าที่ตามหาวัตถุดิบมาให้ฝ่ายปรุงอาหาร

- ฝ่ายปรุงอาหาร 3 คน มีหน้าที่วาดภาพอาหารและเขียนขั้นตอนการปรุงอาหาร

2. แบ่งทีมพี่เลี้ยงพื้นที่เป็น 3 ทีม คละพื้นที่อยู่ในพื้นที่ตลาดกลางมีหน้าที่ควบคุมสิ่ง 3 ประเภท ได้แก่
   2.1 ทีมควบคุมวัตถุดิบ
   2.2 ทีมควบคุมอุปกรณ์
   2.3 ทีมควบคุมเครื่องปรุง
3. ให้ทีมเยาวชนแต่ละทีม คิดเมนู โดยที่ต้องใช้สิ่งของที่มีอยู่ทั้งหมดเป็นหลัก
4. ให้ทีมเยาวชนแต่ละทีม คิดต่อว่า หากจะทำเมนูให้สำเร็จ จะต้องหาสิ่งของอะไรมาเพิ่มบ้าง
5. ให้เวลาในการตามหาสิ่งของที่ต้องใช้ และปรุงอาหาร 20 นาที
   5.1 การไปขอสิ่งของต้องออกไปขอครั้งละ 1 ชนิด โดยให้บอกลักษณะสิ่งของที่ต้องการกับตลาดกลาง ห้ามบอกชื่อสิ่งของนั้นโดยตรง หากผิดกติกา ต้องออกนอกพื้นที่ตลาด แล้วมาต่อคิวขอสิ่งของใหม่
   5.2 ฝ่ายปรุงอาหาร ให้เริ่มวาดภาพอาหารได้ตั้งแต่เริ่มกิจกรรม แต่ช่วงการปรุงอาหาร ต้องรอให้ได้สิ่งของที่ใช้ในขั้นตอนนั้นก่อน จึงจะเขียนขั้นตอนนั้นได้

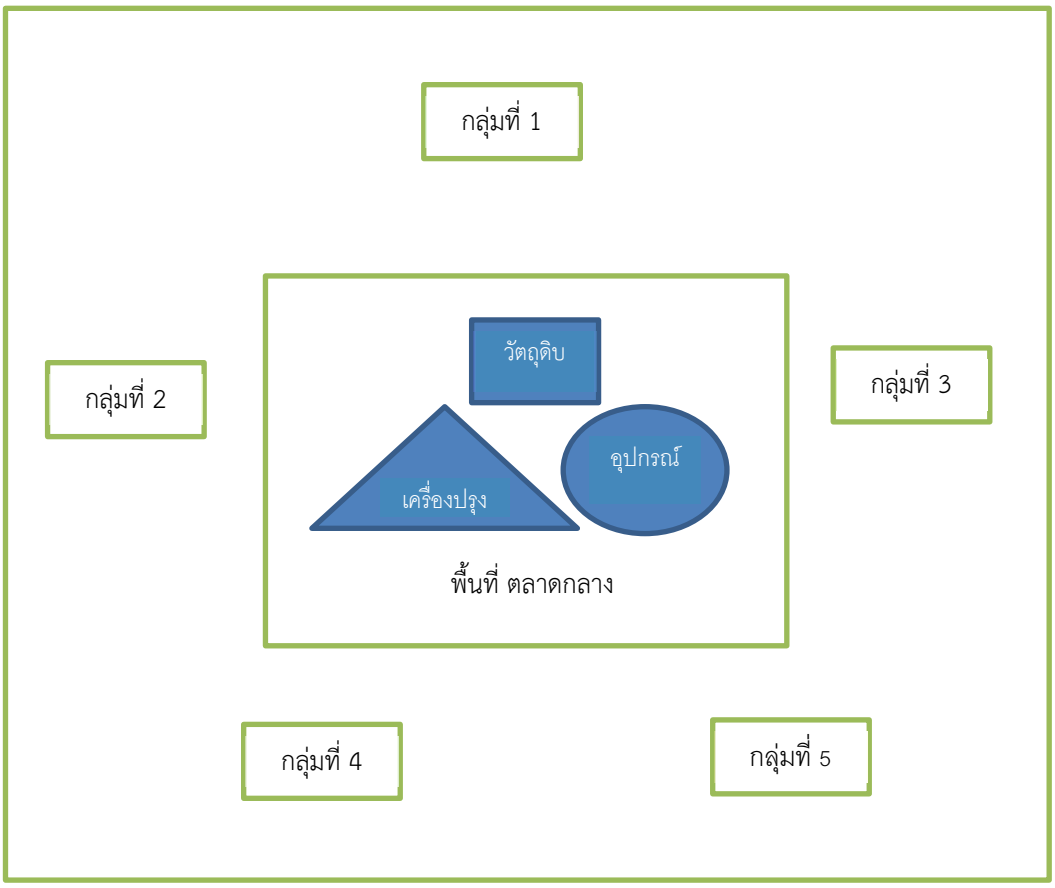

หลังจากนั้นก็ลงมือทำกิจกรรมเมื่อปรุงอาหารเสร็จให้เด็กนำเสนอสูตรอาหารที่ทำของแต่ละกลุ่มที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนการทำงานตลอดเวลา เพราะว่าวัตถุดิบที่ได้ไม่ตรงตามความต้องการที่จะทำอาหารตั้งแต่วางแผนไว้ในช่วงเริ่มต้นทำกิจกรรม ช่วงท้ายพี่เลี้ยงกลับเข้ามาสังเกตการณ์และเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กและเยาวชน โดยการมีส่วนร่วมในการแจกวัตถุดิบ เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรม พี่ปิงชวนน้องสรุปการเรียนรู้ ดังนี้

<u>ก่อนที่จะปรุงอาหารเราต้องทำอะไรบ้าง</u>

1) เลือกเมนู
2) ดูวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน
3) ลงมือทำ
4) ปรุงรสชาติให้เกิดความอร่อย

<u>เปรียบเทียบการปรุงอาหารกับการทำโครงการ</u>

ชื่ออาหาร.....	→	**โครงการ .....**
วัตถุดิบ เครื่องปรุง อุปกรณ์ 6 อย่างที่มีอยู่	→	**สิ่งที่เรามีอยู่ (ทีมงาน ความสามารถของคนในทีม พี่เลี้ยง และอื่น ๆ)**
ต้องหาสิ่งของอะไรมาเพิ่ม ให้อาหารอร่อยขึ้น	→	**สิ่งที่เราต้องหาเพิ่ม (ข้อมูลชุมชน ทรัพยากร ผู้รู้ กลุ่มคนที่ได้รับผล และอื่น ๆ)**
แบ่งหน้าที่กันไปหาสิ่งของเหล่านั้น	→	**การแบ่งหน้าที่ วางแผนการทำงานร่วมกัน**
นำสิ่งของที่ได้มาปรุงอาหาร เขียนเป็นขั้นตอน	→	**ลงมือทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน**
ได้อาหารที่พร้อมเสิร์ฟ	→	**ผลสำเร็จของโครงการ**

พี่อ้วน กล่าวว่า หากเปรียบแผนที่ชุมชนเตรียมมากับการทำงาน พร้อมกับความตั้งใจ ความมุ่งมั่นในการทำงาน หลังจากที่น้องกลับลงไปค้นหาทรัพยากร ทุนที่มีในพื้นที่ร่วมด้วย ดังนั้นเวลาที่เราจะทำสัก 1 โครงการ เราคิดจากสิ่งที่เรา

อยากทำ อาจจะพบว่า บางเรื่องสิ่งที่เราอยากทำเปลี่ยนแปลงไปหลังจากได้รับแรงบันดาลใจจากการชมคลิปวีดีโอ เมื่อผ่านกิจกรรมการออกแบบนาฬิกา ทำให้เราได้ทบทวนว่ากลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์ของแต่ละโครงการดังนี้

ทีม/ตำบล	สิ่งที่อยากทำ	คนที่ได้รับผล
1. แม่กลอง	สืบทอดเรื่องรากระตั้วแทงเสือ	นักท่องเที่ยว
2. บางสะแก	การจัดการขยะในชุมชน	ผู้นำและเยาวชน
3. บางจะเกร็ง	วีชาวมอญเมืองสมุทรสงคราม	ผู้สูงอายุ
4. บางน้อย	ขนมท้องถิ่นจากวัตถุดิบชุมชน	เด็กและเยาวชน
5. บางขันแตก	น้ำตาลมะพร้าวสู่การเมืองเป็นมะพร้าวร้อยแก้ว	เด็กและเยาวชน
6. จอมบึง	พัฒนาเด็กเพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลถ้ำจอมพล	เด็กและเยาวชน
7. บางนางลี่	พัฒนาเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงผ่านการสร้างอาชีพ	เด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง
8. บางแค	การท่องเที่ยววิถีคนบางแค	นักท่องเที่ยว
9. วษท.ราชบุรี	การสร้างความสัมพันธ์ครอบครัว	ครอบครัวในชุมชน
10. แพรกหนามแดง	เรื่องของกล้วย การสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน	ผู้ปลูกกล้วย

ช่วงท้ายพี่อ้วนชวนน้องๆ พูดคุยว่า วันนี้เราได้มาเข้าร่วมโครงการเด็กสร้างดีทั้งที่เพื่อนๆ เที่ยวในวันหยุด

1) ทำให้เราได้ความรู้เรื่องการทำกับข้าว
2) ความสามัคคีในการทำกิจกรรม
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4) การทำงานอย่างเป็นระบบ
5) การปรับตัวในการเรียนรู้ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

โดยปกติพี่ๆ ในระดับมหาวิทยาลัยมักจะไม่ได้มาทำงานกับน้องๆ แต่วันนี้เราได้ทำงานร่วมกัน โครงการที่น้องๆ ทำจะได้รับทุนสนับสนุนงบประมาณ 50,000 บาท/โครงการ สำหรับวันพรุ่งนี้เราจะมาวางแผนร่วมกันอย่างสนุกหลังจากนั้นให้เด็กและเยาวชนและพี่เลี้ยงพาเด็กเข้าที่พักและรับประทานอาหารเย็นต่อไป

ปิดประชุมเวลา 16.15 น.

วันที่ 31 มีนาคม 2562

เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

กิจกรรมเตรียมความพร้อมและสันทนาการ

พี่อ้วนกับพี่ปิงชวนน้องๆ ทำกิจกรรมเตรียมความพร้อม ดังนี้

1) นั่งแล้วยกมือขึ้นเพื่อสะบัดไปทางด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้าและด้านหลัง พร้อมทั้งมีการเอามือสับหลังให้เพื่อนในช่วงที่เปลี่ยนไปในแต่ละด้านร่วมด้วย

2) เมื่อบอกว่า “ฝนตก” ให้ปรบมือ เมื่อบอกว่า “ฟ้าร้อง” ให้เอามือตบตัก และเมื่อบอกว่า “ฟ้าผ่า” ให้เอามือฟาดลงมาในแนวทะแยงและพูดว่า “เปรี้ยง”
3) จับคู่คละตำบล และทำความรู้จักร่วมกัน ให้แข่งกันพูดชื่อผักใบเขียว
4) กิจกรรมคนต่อคน โดยการยืนหันหลังชนกับเพื่อน เมื่อบอกให้ทำกิจกรรมก็ไปทำตามบอกพร้อมทั้งแนะนำตัวและสอบถามรายละเอียดของเพื่อนร่วมด้วย เช่น ขาต่อขา แขนต่อแขน ศอกต่อศอก นิ้วก้อยต่อนิ้วก้อย นิ้วโป้งต่อนิ้วโป้ง เป็นต้น เมื่อบอกว่า “คนต่อคน” ให้กลับมายืนหันหลังชนกับเพื่อนคู่เดิม
5) จับกลุ่มทำกิจกรรมตัวเลขอันตราย โดยการนับเลขติดต่อกันไม่เกิน 3 เลข คนที่นับเลขอันตราย จะเป็นคนแพ้ เช่น หมายเลข 19, 22, 23 เป็นต้น รอบแรกคนที่แพ้ให้ไปอยู่กลุ่มใหม่ รอบที่ 2 ให้คนที่แพ้ทำท่าประกอบเพลงแก้ว กะลา ขัน โอ่ง เป่าลูกโป่ง โอ่ง ขัน กะลา แก้ว
6) จับกลุ่ม 3 คน เลือกกันเป็นหมายเลข 1, 2, 3 เพื่อทำกิจกรรมแย้ลงรู โดยหมายเลข 1 เป็นแย้ หมายเลข 2 กับ 3 ให้จับมือกันเป็นรูเมื่อบอกว่า “แย้เปลี่ยนรู” ให้แย้ไปหารูใหม่ เมื่อบอกว่า “รูเปลี่ยนแย้” ให้รูไปหาแย้ตัวใหม่พร้อมทั้งแนะนำตัวให้เพื่อนรู้จัก เมื่อบอกว่า “รูระเบิด” ให้พูดว่า “บึ้ม” แล้วจับกลุ่มกันใหม่ตามคำสั่ง เช่นแย้ 3 รู 3 เป็นต้น
7) จับกลุ่ม 6 คน จากกิจกรรม แล้วตั้งชื่อกลุ่ม 2 พยางค์ จากนั้นให้ระดมความคิดเห็นในกลุ่มว่าจะเรียกชื่อกลุ่มใด ให้พูดชื่อกลุ่มตัวเองก่อน 2 ครั้ง และชี้นิ้วไปกลุ่มเพื่อนพร้อมเรียกชื่อกลุ่ม 2 ครั้งกลุ่มที่ไม่มีความพร้อมเพรียง เรียกชื่อกลุ่มเพื่อนไม่ตรงกันในทีมงาน จะต้องแพ้

เมื่อเล่นเกมเสร็จสิ้น ชวนระดมความคิดเห็นว่า ทำกิจกรรมนี้แล้วได้ประโยชน์อย่างไร

ประโยชน์จากการทำกิจกรรม

1) ได้รู้จักคนใหม่ ๆ
2) ได้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3) ได้ความสนุก
4) การวางแผน ทำให้ทำงานได้ง่าย ราบรื่น
5) การวางแผนร่วมกับเพื่อน ๆ
6) ได้การฝึกสติ มีสมาธิ
7) การวางแผนที่มีรูปแบบ
8) เป็นการบริหารสมอง
9) เป็นการบริหารหัวใจ

10) เป็นการบริหารร่างกาย

11) เป็นฝึกไหวพริบ

12) การทำงานเป็นทีม

พี่อ้วนสรุปว่า กิจกรรมที่ทำไม่มีการพูดจาหยาบคาย สนุกสนานได้ แม้ว่าจะไม่ต้องตีกลอง เนื่องจากสมองมีซีกซ้ายที่ทำหน้าที่คิด วิเคราะห์ คำนวณ มีเหตุผล และสมองซีกขวาที่ทำงานด้านอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ กิจกรรมที่ชวนน้องเล่นเกมเพื่อวอร์มสมอง จะได้คิดได้ทั้งวันโดยไม่มีการเหนื่อยมากเกินไปเหมือนกับการวอร์มร่างกายก่อนเล่นกีฬา เกมที่ดีจึงไม่ใช่เพียงสนุกอย่างเดียว แต่มีเบื้องหลังความคิด ดังนั้นการเล่นเกมคือการพัฒนาสมองส่วนหน้าให้คิด“เอ๊ะ” และการเกิดใจเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเรียนรู้

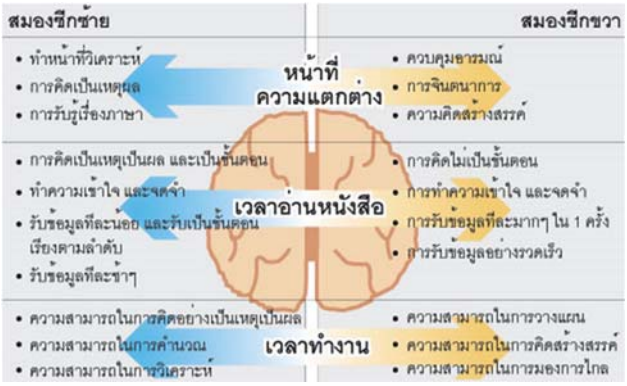

วันนี้เราสวัสดีเพื่อน/ผู้ใหญ่หรือยัง ขอให้สวัสดีกันในกลุ่มโครงการเด็กสร้างดีให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ จึงขอให้น้องทำการไหว้ให้เป็นกิจวัตรประจำวัน เหมือนอย่างกับพี่ชัยยุทธจากชุมชนแม่กลองที่ตอนเช้าจะเดินเข้ามาสวัสดีทุกๆ คน ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดี จากนั้นให้พูดคุยและทักทายจำชื่อเพื่อนให้ได้

กิจกรรม Morning Talk

เป็นช่วงกิจกรรมแนะนำประสบการณ์การทำโครงการของพี่ ๆ ที่เคยทำโครงการมาแล้วทั้งนั้นมีรุ่นพี่ที่เข้าร่วมการสนทนา จำนวน 3 คนประกอบด้วย พี่นัท พี่ตินและพี่อ้อม รวมถึงมีทีมน้องเยาวชนที่ผ่านโครงการมาร่วมตอบคำถามด้วยแต่มีเงื่อนไขไม่ให้พูดแต่ให้ทำได้เฉพาะพยักหน้ากับส่ายหน้าเท่านั้น โดยใช้การฝึกให้น้อง ๆ มาตั้งคำถามให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีพี่ปิงให้น้องตั้งคำถาม 3 คำถาม/กลุ่ม เพื่อให้ดูว่าพี่ๆ เขาทำงานเรื่องอะไร โดยให้เวลาวางแผน 1 นาที แล้วเขียนคำถามในกระดาษ

<u>รอบแรก</u>

1) **เคยลงพื้นที่เกี่ยวกับโครงการอะไร**

โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก

2) **ผลสำเร็จของโครงการพัฒนาอะไร**

ชาวประมงมีความสุขมากขึ้น

เกิดการเรียนรู้

พื้นที่ใกล้บ้าน

3) **ทำโครงการอะไร อธิบายเล็กน้อย**

ใช้เวลานานมาก

ต้องนั่งเรือ นั่งรถ พาไปคุย

ลงพื้นที่ออกไปเป็นสีฟ้า สีดำ และว่ายน้ำไปหาชาวบ้าน

4) **ทำโครงการเกี่ยวกับอะไรบ้าง**

เปียก หุบๆ อ้าๆ ใช้ลิ้นในการเดิน

มีสีเขียว สำน้ำตาล สีฟ้า

เมื่อก่อนเรียนต่ำ ทำงานสูง เดี๋ยวนี้เรียนสูง ทำงานสูง และมีหวานๆ ด้วย

5) **What is a project last year?**

ปีที่แล้วไม่ได้ทำ

ไปทำที่อื่น

6) **เคยทำอะไรมาก่อน**

เรียน ม.6 และเรียน ม.4 มาก่อน

7) **กลุ่มเป้าหมายที่ไปทำงานด้วยได้ประโยชน์อะไร**

ชาวประมงมีความสุขมากขึ้น รู้ระบบการทำงาน และรู้หลายอย่างมากขึ้น

ได้เสื้อสวยๆ ตะกร้าใส่ของ

ไม่เห็นคุณค่าทั้งที่เดินผ่านไปมา

8) **สาเหตุและแรงจูงใจในการทำงาน**

เกิดในทะเล

ไม่รู้จักและไม่รู้จัก ต้องการให้เห็นคุณค่าและประโยชน์

9) **ทำโครงการเพื่ออะไร**

เพื่อแก้ไขปัญหา แต่เป็นเรื่องที่ใหญ่เกินตัว จึงทำให้ชาวบ้านรู้ระบบในการปรับใช้ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

ทำเพราะว่าอยู่กับสมุทรสงครามมานานแล้ว

<u>รอบที่ 2</u> สอบถามได้กับน้องๆ ที่ไปนั่ง แต่ตอบได้เพียงพยักหน้าส่ายหน้าเท่านั้น

1) ทำโครงการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ สินค้าโอทอป ทำเรื่องน้ำตาลมะพร้าว และระบบการประมงใช่หรือไม่
2) พี่เสื้อดำทำงานเกี่ยวกับการประมงใช่หรือไม่พยักหน้า
3) พี่นัสได้ทำเกี่ยวกับเรื่องน้ำตาลมะพร้าวใช่หรือไม่ พยักหน้า
4) พี่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องการจักสานใช่หรือไม่ ส่ายหน้า

<u>รอบที่ 3</u>สอบถามได้กับ 3 คน หลัก

1) **เกี่ยวกับโครงการสานสืบต่อหรือไม่**

ไม่เกี่ยว

2) **ทำงานที่ไหน**

หมู่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ตำบลคลองโคนเชื่อมโยงไปถึงบางตะบูน จังหวัดเพชรบุรี

3) **พี่ทำอะไรมาก่อนถึงทำโครงการนี้ได้**

วางแผนและคิดกับทีมมาก่อนลงมือทำงานกับทีม

ลงไปดูในชุมชนและกลับมาพูดคุยกับเพื่อน

มาคุยกับทีมงาน คุยกับพี่เลี้ยง และลงมือทำงาน

4) **ทำข้อมูลเรื่องอะไรบ้าง**

ข้อมูลปัญหา วิธีการแก้ไข และองค์กรที่เข้าไปเกี่ยวข้อง
ทำแผนที่ชุมชน ลงตำแหน่ง และทั้งตำบลมีกี่แห่ง
ผู้รู้ในชุมชน สิ่งที่มีในชุมชน

5) **ใครเป็นคนได้รับผลประโยชน์จากโครงการนี้**

ชาวบ้านและคนที่ประกอบอาชีพนี้
พวกพี่และชาวบ้าน เด็กและเยาวชน
คนที่เข้าร่วมโครงการ คนในชุมชน

6) **พูดคุยเรื่องปัญหาอะไรบ้างจึงทำโครงการ**

สภาพชุมชนเป็นอย่างไร จึงโยงเข้าสู่ปัญหาสภาพน้ำ ดิน และเป้าหมายหลักที่ทำ
โลกมันเปลี่ยนไป เจ้าคนนายคนส่งผลต่อพ่อแม่และเด็ก
ค้นหาสิ่งเก่าๆ มาทำหรือดัดแปลงใหม่

7) **ทำไมถึงอยากทำและแก้ปัญหาอย่างไร**

เป็นสินค้าที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจระดับต้นๆ ของจังหวัด และสภาพสิ่งแวดล้อม ทำให้หอยตาย และผู้ประกอบอาชีพได้รับความเสียหายมาก จึงเก็บข้อมูลเป็นระยะๆ สำรวจน้ำ ดิน สภาพอากาศ และเชื่อมกับองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหา
ไม่รู้จักว่ามีอะไร ทำอะไรได้ จึงค้นหาโดยการถามคนอื่นจนเรารู้และพาคนอื่นไปให้เรียนรู้ด้วย (เด็กๆ ในชุมชน) มีเพื่อนอยู่ที่ท่าคา วิถีชีวิตจะตื่นเช้า ทำงานบ้าน มาโรงเรียน และกลับไปนอน พาเพื่อนกลับไปดูในชุมชนของเขาจนเอ๊ะ วันนี้เขาเรียนที่คณะเกษตรศาสตร์

8) **ได้เรียนรู้อะไรโดยตรง**

ภูมิปัญญาและการนำมาใช้ประโยชน์ ในชุมชนมีอะไรที่ใช้ได้

ช่วงท้าย พี่ปิงขอให้ทุกคนเขียนคำตอบว่าพี่ทั้ง 3 คน ทำเรื่องอะไรเมื่อน้องๆ เขียนคำตอบเสร็จสิ้น พี่ติน พี่นัส และพี่อ้อม เฉลยคำตอบ ดังนี้

พี่ตินทำเรื่องหอยแครง เป็นโครงการเรียนรู้ระบบนิเวศหอยแครง เพื่อแก้ไขปัญหาแพลงตอนบลูม การปล่อยน้ำเสียลงน้ำ จึงเปลี่ยนเป็นการศึกษาระบบนิเวศ ภายใต้ความร่วมมือของ สกว.GISDA เพื่อประยุกต์ใช้ในการทำงานและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

พี่นัสทำเรื่องน้ำตาลมะพร้าว โครงการปีแรกชื่อโครงการสำรวจท่าคาตามหาน้ำตาลมะพร้าว สำรวจและทำแผนที่ในปีแรก ปีที่ 2 โครงการบอกกล่าวเล่าขานน้ำตาลมะพร้าวท่าคา ทำให้มีข้อค้นพบเรื่องทำไมจึงให้ลูกหลานออกไปเรียนไม่ทำอาชีพนี้ อยากให้ลูกเติบโตเป็นเจ้าคนนายคน ซึ่งอาชีพนี้มีความสำคัญกับระบบนิเวศ ทั้งการขุดลอกคลองเพื่อให้น้ำไหลเวียนดีขึ้น ช่วงที่สำรวจมีคนทำน้อยลง เพราะว่ามีผู้สูงอายุมากขึ้น

พี่อ้อม ทำเรื่องพาน้องเรียนรู้และปลุกจิตสำนึกรักบ้านเกิด ปีที่ 2 พาน้องเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในบ้านมั่นคง เกิดจากเราไม่รู้จึงทำให้รู้ เมื่อรู้ว่ามีทุนชุมชนอะไรบ้าง จึงเอามาสร้างการเรียนรู้กับภูมิปัญญาในพื้นที่ จึงมีการนำเปลือกตะบูนมาย้อมเสื้อ สานตะกร้า

9) **ทำไมถึงทำ ทำแล้วได้อะไร ใครได้ประโยชน์**

พี่อ้อม ทำเพราะตอบคนอื่นเรื่องชุมชนของตนเองไม่ได้ เมื่อลงไปศึกษา สำรวจ พูดคุย ทำให้รู้จักคนในชุมชนเพิ่มขึ้น อยากถามเพิ่มขึ้น เมื่อเรารู้จักคนและเรื่องราวในชุมชนเพิ่มขึ้นทำให้ทีมงานรู้จักมากขึ้น มีทักษะจากการทำงาน การตั้งคำถาม ประโยชน์ที่ได้ คือ เด็กเรียนรู้ชุมชนและรู้สึกหวงแหน และนำไปสานต่อได้ทั้งการประกอบอาชีพการทำเสื้อขาย

พี่ตินทำเพราะว่า สงสัยว่าทำไมหอยแครงจึงมีราคาแพง เพื่อนเป็นคนในพื้นที่จึงเข้าไปสำรวจและค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นโดยการตรวจสภาพน้ำ สภาพดินฟ้าอากาศก่อนที่จะเกิดปัญหา เอามาปรับใช้กับชุมชน ทำให้ชาวบ้านมีแผนในการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น แพลงตอนบูมคุณภาพน้ำ เป็นต้น ตนเองได้ประโยชน์คือ ปรับกระบวนการความคิดใหม่ กระบวนการใช้มากขึ้น แปรเปลี่ยนทัศนคติจากเดิมเงียบ ไม่เคยขอโทษใครหากไม่ได้ผิด ทำให้เรารู้จักขอโทษคนอื่น แปรผันชีวิตให้ดีขึ้น กระบวนการทำงานเป็นทีมจากโครงการไปปรับใช้ในการเรียนและชีวิตประจำวัน

พี่นัสเล่าผ่านเรื่องของปอยเพื่อนที่ไม่เคยเข้าร่วมดำเนินงานในปี 1 และผ่านบ้านปอยทุกวันเพราะขับรถเองไม่ได้ เพื่อนจะได้ยินเรื่อราวต่างๆ ปีที่ 2 ปอยเข้าร่วมทีม ชวนพูดคุย ตั้งคำถาม และก้าวข้ามสิ่งที่เป็นข้อจำกัด คิดเป็นระบบ พูดคุยได้ และปัจจุบันปอยเรียนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลับไปทำน้ำตาลมะพร้าว กระบวนการคิดและการทำงานช่วยให้เอาไปปรับวิธีคิดและการทำงานได้จริง

พี่ปิงสรุปว่า หากน้องๆ สนใจสามารถไปตั้งคำถามกับพี่ๆ ได้ และขอให้ปรบมือให้พี่ทั้ง 3 คน ร่วมด้วย

หลังจากนั้นให้น้องๆ พักรับประทานอาหารว่าง เพื่อกลับเข้ามาทำกิจกรรม 9 ช่อง ดังนี้

กิจกรรมลายแทง 9 ช่อง

ก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรมลายแทง 9 ช่อง พี่อ้วนให้น้องแต่ละทีมระดมความคิดเห็นเพื่อเขียนลงในกระดาษฟลิปชาร์ด 3 ข้อ ต่อไปนี้ โดยการทำทีละข้อ

1) ช่วยสรุปสิ่งที่อยากทำอีกครั้งร่วมกัน ว่าเป็นเรื่องอะไร ? หลังจากผ่านกิจกรรมเมื่อวาน จนถึงตอนที่ได้ฟังเรื่องเล่าจากรุ่นพี่
2) สิ่งที่น้อง ๆ มั่นใจแล้วว่าจะทำ ต้องใช้ข้อมูลอะไรบ้าง ? เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จได้
3) ข้อมูลที่อยากได้ จะหาได้จากใครในชุมชนบ้าง

หลังจากนั้นให้ระดมกันในทีมว่าจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง โดยจะวาดภาพ 1 ใบ 1 ขั้นตอน จนครบ 10 ขั้นตอน และ 4 กิจกรรม ที่ทุกโครงการต้องทำในโครงการร่วมกัน คือ กิจกรรมที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม กิจกรรมที่ 5 การสรุปบทเรียน กิจกรรมที่ 7 การอบรมสื่อและละคร และกิจกรรมที่ 9 อบรมการคิดเชิงระบบ

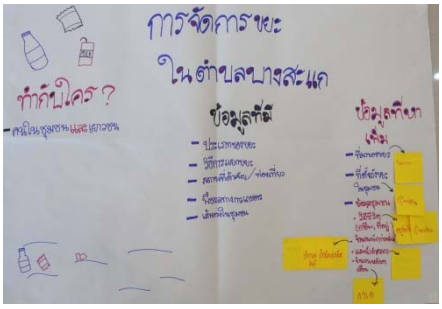
การจัดการขยะ
ในตำบลบางสะแก
ทำกับใคร?
ข้อมูลที่มี
ข้อมูลที่ยังขาด

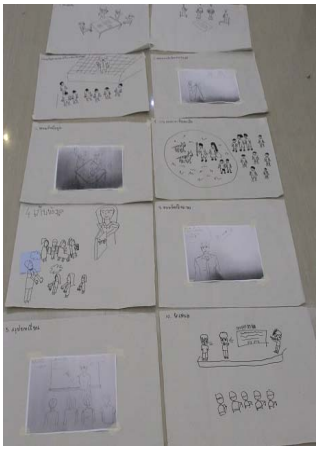

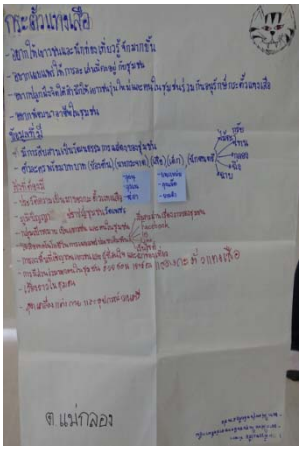
กระเพื่อมแก่นเรือ
ต.แม่กลอง

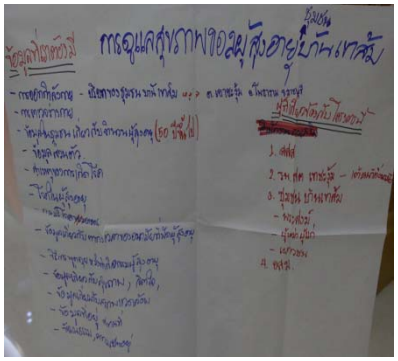
การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน

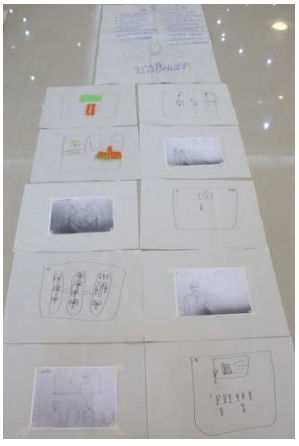

ACTIVE YOUTH
MCRU

หลังจากทำกิจกรรมเสร็จสิ้น พี่อ้วนมีการทบทวนกิจกรรมการทำงานของพี่ๆ ทั้ง 3 คนในช่วง Morning Talk ว่ามีทั้งมะพร้าวเล่าชีวิต ขนมท้องถิ่น เด็กๆ คิดว่า เงิน 1,000 บาท ทำอะไรได้บ้าง เด็กและเยาวชนได้สะท้อนว่า

1) ทำบุญ
2) ซื้ออุปกรณ์ทำความสะอาด

เงิน 1,000 บาท สามารถช่วยทำอะไรได้มากมาย แต่โครงการของเราได้งบประมาณ 50,000 บาท ดำเนินงานภายในเวลา 1 ปี สิ่งที่เด็กๆ ทุกทีมได้ทำในวันนี้ พี่ๆ จะลงไปช่วยพวกเราพัฒนาโครงการให้สมบูรณ์ วันที่ 30 เมษายน 2562 จะนำเสนอโครงการ และได้รับงบประมาณดำเนินงานภายในเดือนพฤษภาคม 2562 หลังจากได้รับการนำเสนอโครงการ จะขอนัดสร้างความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอีกครั้งหนึ่งก่อนลงมือดำเนินงาน

กระบวนการทำงาน

การดำเนินการโครงการย่อย มิ.ย. 62- พ.ค. 63

โครงการย่อย ละ 50,000 บาท
รวม 15-20 โครงการ
เน้นการทำงานวิจัยเชิงกระบวนการ
ระยะเวลา 1 ปี ประกอบไปด้วย

1. Workshop
   1) การสร้างเครื่องมือ และการจัดเก็บข้อมูล
   2) การวิเคราะห์ข้อมูล
   3) การสรุปบทเรียน
   4) การเติมความรู้
      I. System thinking
      II. การวิเคราะห์สถานการณ์และประเด็นในพื้นที่
      III. ทักษะทางสังคม
      IV. Active learning
      V. การเขียนรายงาน
2. กิจกรรมวิจัย
3. การนำเสนอและคืนข้อมูลสู่สาธารณะ (มหกรรม)
4. การจัดทำสื่อเพื่อการเผยแพร่สู่สาธารณะ

การหนุนเสริมช่วงพัฒนาโจทย์

สิ่งที่พวกเราได้เรียนรู้

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้น พี่อ้วนชวนผู้เข้าร่วมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ดังนี้

<u>เด็กและเยาวชน</u>

1) รู้จักการคิดวิเคราะห์ การวางแผน ความสามัคคี
2) รู้เรื่องราวเกี่ยวกับโครงการเด็กสร้างดี ฝึกสมาธิ เพื่อนใหม่ๆ
3) ทัศนคติเรื่องเด็กสร้างดี การทำงานเป็นทีม เป็นระบบ การวางแผน
4) รู้จักเพื่อนใหม่ หลากหลาย รู้จักน้องๆ พี่ๆ
5) รู้จักเพื่อนใหม่ รุ่นพี่ น้องๆ ความรู้เรื่องเด็กสร้างดี
6) สนุกสนาน เกมส์ เพื่อนใหม่ รู้จักคนอื่นมากขึ้น ความคิด ไม่เข้าใจก็เข้าหาผู้ใหญ่
7) ได้รับความรู้ที่พี่สอนๆ และแนะนำตัวมา ได้เรื่องการปรับตัว
8) การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เห็นความสำคัญของชุมชนที่เราอยู่
9) ความรู้ ความสามัคคี การทำงาน

10) ขอบคุณโครงการเด็กสร้างดีที่ช่วยให้เรามาทำกิจกรรมร่วมกัน วิเคราะห์วางแผนการทำงาน ปรับตัวเข้าหาน้องๆ และผู้ใหญ่ และดูแลพวกเราไม่ห่าง

<u>พี่เลี้ยง</u>

11) ขอบคุณทีมอาธเนศที่มีโครงการเด็กสร้างดีที่เห็นความสำคัญของเด็ก เพราะเด็กคืออนาคตของชาติ เด็กเรียนรู้ที่ดี เกิดการพัฒนาเรื่องความคิดและการทำงานเป็นทีม
12) ขอบคุณที่มีเวทีแบบนี้ที่ให้นักเรียนได้คิดร่วมกัน ดีใจที่ได้พบเจอ และดีใจที่เห็นเด็กๆ ลุกขึ้นมาทำกิจกรรม และใช้ความรู้นอกห้องเรียนได้

ช่วงท้าย นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณพี่เลี้ยงที่มาจากชุมชน มหาวิทยาลัย โรงเรียน และวิทยาลัย ที่จะต้องเป็นพี่เลี้ยงของเราอีก 1 ปี สกว.เป็นหน่วยงานในสำนักนายกรัฐมนตรี พวกเราเป็นผลผลิตกลุ่มสุดท้ายที่ทำภารกิจนี้ พวกเราจะต้องเปลี่ยนสถานภาพและทำงานในภาพใหญ่ สำหรับทีมงานยังคงมีงานแบบนี้อยู่ เราจะเปลี่ยนสถานภาพ เราสร้างมาตั้งแต่ปี 2535 และถูกยุบในปีนี้ และ สกว.เปลี่ยนเป็นหน่วยงานใหม่สก.สว. ซึ่งเราจะต้องไปทำอีกหน้าที่หนึ่ง อยากให้น้องๆ ภาคภูมิใจที่ได้โอกาสเข้ามาร่วมกิจกรรมนี้ เป็น active citizen เป็นเยาวชนที่ตื่นรู้ และเรียนรู้การทำงานในศตวรรษที่ 21 น้องๆ บางคนเข้ามาร่วมเรียนรู้กันแล้ว น้องๆ มีการนำความรู้ไปปรับใช้กับการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ทำให้เห็นพัฒนาการที่ดีขึ้น สิ่งที่สำคัญ คือ การนำข้อเสนอแนะจากผู้ใหญ่ไปคิดและนอบน้อม แสดงออกถึงการที่ผู้ใหญ่อยากให้ เราจะต้องออกไปอยู่สังคมที่โลกจะเปลี่ยนแปลงนอกจากนี้ยังได้ฝึกเรื่องการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีทางโทรศัพท์ให้มีประโยชน์ ควบคู่กับวินัย ความรับผิดชอบ การเคารพผู้ใหญ่ ต้องทำการสวัสดีผู้ใหญ่อย่างต่อเนื่อง การนอบน้อมด้วยการยกมือไหว้ผู้ใหญ่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย โครงการอยากฝากเรื่องนี้ไว้ การเห็นคุณค่าของบ้านเกิดของเรา 2 วันนี้ เห็นการเติบโตของพวกเรามากอีก 1 ปี จะเห็นการเปลี่ยนแปลงของพวกเราเพื่อการเรียนรู้และอยู่ได้อย่างรู้เท่าทันซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 เราจะอยู่อย่างไรให้อยู่ร่วมกันกับพี่เลี้ยงในศตวรรษที่ 19 - 20 การแสดงออกกับผู้ใหญ่ควรจะเป็นอย่างไรต้องแสดงออกให้ดี เราไม่ได้มีเท่านี้ จะมีการจัดเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการอีกรอบหนึ่ง เพื่อให้ได้ครบ 15 ทีม ขอบคุณพี่เลี้ยง ทีมงาน น้องๆ เบื้องต้นมีความภาคภูมิใจ หลังจากนี้อีก 1 ปี จะเห็นเด็กสร้างดีเพิ่มขึ้น หากติดตามขอให้ติดตามในโครงการเด็กสร้างดีทางแฟนเพจเฟซบุค จะพบกันอีกครั้งหนึ่งช่วงเดือนพฤษภาคม 2562

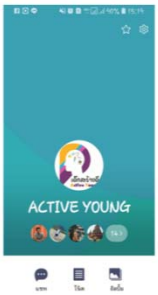

ปิดประชุมเวลา 15.50 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

รายงานสรุปเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการครั้งที่ 2

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

ระหว่างวันที่ 20 – 21 เมษายน2562

ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	เด็กชายธนภรณ์	วันเพ็ญ	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
2.	เด็กหญิงสุวัชญา	เกตุสิงห์น้อย	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
3.	เด็กหญิงปารตา	แก้ววิลัย	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
4.	เด็กหญิงมณินทร	จิตรสมุทร	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
5.	เด็กหญิงวิลาสินี	เกียรติศักดิ์เจริญ	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
6.	นางพรพินธ์	สำรวยรื่น	พี่เลี้ยงทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
7.	นายธเนศ	สร้อยทอง	ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
8.	นายรณรต	ยังมาก	ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
9.	นายนิรัติศัย	สีดอกบวบ	ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
10.	นางทองคำ	เจือไทย	นักวิจัยชาวบ้าน ต.แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
11.	นายณัฐวุฒิ	สร้อยคำ	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 3
12.	นายธนพล	โพธิ์ศรี	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 3
13.	นางสาวกนกพร	ภิรมย์	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 3
14.	นางสาวสุกัญญา	ศรีคง	ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 3
15.	อาจารย์การญ์พิชชา	กชกานน	พี่เลี้ยงทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 3
16.	เด็กหญิงเบญญาภา	ภักดีวุฒิ	ทีมโรงเรียนมหาราช 7 อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
17.	เด็กหญิงวาสนา	กำไลทอง	ทีมโรงเรียนมหาราช 7 อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
18.	เด็กชายพงศกร	ยุ่นเพ็ญ	ทีมโรงเรียนมหาราช 7 อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
19.	เด็กหญิงณัฐพร	วันประเสริฐ	ทีมโรงเรียนมหาราช 7 อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
20.	เด็กชายสุพจน์	แก้วมณีทอง	ทีมโรงเรียนมหาราช 7 อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
21.	นางสาวบุญทิวา	อบเชย	พี่เลี้ยงโรงเรียนมหาราช
22.	นายไกรวิชญ์	แร่อ่อน	ทีมสภาเด็กและเยาวชน อบต.ดอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
23.	นางสาวนริศรา	พลับวังกล่ำ	ทีมสภาเด็กและเยาวชน อบต.ดอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
24.	นางสาวศศิธร	เกิดเพิ่ม	ทีมสภาเด็กและเยาวชน อบต.ดอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
25.	นางสาวณัฐนันท์	มณีคำ	พี่เลี้ยงทีมสภาเด็กและเยาวชน อบต.ดอนคา
26.	นายอุเทน	เกิดเรียน	พี่เลี้ยงทีมสภาเด็กและเยาวชน อบต.ดอนคา
27.	นางสาวเดือนเพ็ญ	ศรีสุข	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
28.	นางสาวปวีณา	สุโขประสบชัย	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
29.	นางสาวมาริษา	เลาะวิเศษ	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
30.	นายพศกร	ขรินรัตนกุล	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
31.	นายปวร	เรอกวอ	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
32.	นายปกรณ์	ยิ่งมีมา	ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
33.	นายนพพล	แตงรอด	พี่เลี้ยงทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี

34.	นางสาวเรณุกา	หนูวัฒนา	พี่เลี้ยงทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
35.	นายชิษนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
36.	นายพศิน	เผ่าพงษ์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
37.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
38.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
39.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
40.	นายสุจินดา	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
41.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
42.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
43.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
44.	นายธนวัฒน์	บัวทอง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
45.	นายชนมสวัสดิ์	ฉิมเชื้อ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
46.	นางสาวอัญชนา	ดีไสว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

วันที่ 20 เมษายน 2562
เปิดประชุมเวลา 09.10น.

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อมและสันทนาการ

นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเรื่องการทำกิจกรรมเตรียมความพร้อม และพร้อมทั้งแนะนำนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) และนายบุญรักษ์ จ้อยจินดา (พี่อั๋น) ให้มาแนะนำทีมพี่เลี้ยงและชวนน้องเตรียมความพร้อมโดยการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

9) โดยการให้น้องยืนล้อมเป็นวงกลม ยกมือขึ้นเหนือศีรษะแล้วสะบัดมือไปทางด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้า และด้านหลัง
10) มือซ้ายชูกำปั้น มือขวาแบมือทาบอกไปที่ด้านซ้าย แล้วทำสลับไปมาทั้ง 2 ข้าง
11) มือซ้ายชูนิ้วโป้ง มือขวาชูนิ้วก้อย แล้วทำสลับไปมาทั้ง 2 ข้าง
12) มือซ้ายจีบนิ้ว มือขวาทำรูปตัวแอล แล้วทำสลับไปมาทั้ง 2 ข้าง
13) จับคู่ 2 คน เพื่อทำกิจกรรมปลาทูปลาบู่ โดยเลือกกันเป็นหมายเลข 1 เป็นปลาทูและหมายเลข 2 เป็นปลาบู่ ทำมือสับหว่างกันเพื่อว่ายน้ำหนีในแนวขึ้นลง เมื่อบอกชื่อปลาทูให้คนที่เป็นปลาทูจับเพื่อนให้ได้ เมื่อบอกชื่อปลาบู่ให้คนที่เป็นปลาบู่จับเพื่อนให้ได้ พร้อมทั้งบอกชื่อปลาชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น ปลาบึก ปลาดุก เป็นต้นคนที่ถูกเพื่อนจับได้จะเป็นผู้แพ้ รอบแรกให้ผู้แพ้คละทีมพร้อมทั้งแนะนำตัวให้รู้จักกันรอบที่ 2 ให้นวดมือให้เพื่อน
14) จับคู่เพื่อทำกิจกรรมเสร็จละเธอ โดยการแข่งกันพูด เช่น ผลไม้ สัตว์น้ำ สัตว์ปีก ขนมไทย จังหวัดที่ลงท้ายด้วยคำว่า “บุรี” เป็นต้น เมื่อหมดเวลา คนที่พูดไม่ทันจะเป็นคนแพ้ รอบแรกให้ไปจับคู่กับเพื่อนคนใหม่ พร้อมทั้งแนะนำตัวให้รู้จักกันรอบต่อไปให้คนที่แพ้คละทีมพร้อมทั้งแนะนำตัวให้รู้จักกัน รอบที่ 2 ให้คนที่ชนะเดินอ้อมไปนวดหลังให้เพื่อน
15) จับกลุ่ม 3 คน คละพื้นที่ เลือกกันเป็นหมายเลข 1, 2, 3 เพื่อทำกิจกรรมปลาทูเปลี่ยนเข่ง โดยหมายเลข 1 เป็นปลาทู หมายเลข 2 กับ 3 ให้จับมือกันเป็นเข่งเมื่อบอกว่า “ปลาทูเปลี่ยนเข่ง” ให้ปลาทูไปหาเข่งใหม่ เมื่อบอกว่า “เข่งเปลี่ยนปลาทู” ให้เข่งไปหาปลาทูตัวใหม่พร้อมทั้งแนะนำตัวให้

เพื่อนรู้จัก เมื่อบอกว่า “เข่งระเบิด” ให้พูดว่า “บึ้ม” แล้วจับกลุ่มกันใหม่ตามคำสั่ง เช่น ปลาทู 2 เข่ง 2 พร้อมทั้งทำความรู้จักกันปลาทู 3 เข่ง 3 เข่ง 5 ปลาทู 0 เป็นต้น

จากนั้นนายคำรณ นิ่มอนงค์ ให้น้องนั่งเป็นกลุ่ม 5 คน หัวเข่าชิดกัน ปรบมือตามจำนวนนับ รอบแรกปรบมือตามจำนวนนับแล้วบวก 1 ครั้ง รอบที่ 2 ปรบมือตามจำนวนนับแล้วลบ 1 ครั้ง

16) ทำท่าทาง 4 ท่า ประกอบเพลงปลูกผักๆๆ ทำสวนครัวไม่ต้องกลัวอดผักๆๆ ปลูกอะไรก็ต้องรู้หลักๆๆ ถ้าเราปลูกผักเราจะมีผักกินๆๆ
17) ปรบมือตามความจริง เช่น ไก่มีขน คนมีขา ม้ามีหู คนมีหาง หนูมีหาง เป็นต้น
18) ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง 2 พยางค์ แจกกระดาษพร้อมปากกา คัดเลือกคนที่เขียนเร็วในกลุ่มสำหรับบันทึก ตามคำสั่งต่อไปนี้ภายในเวลา 10 วินาที ดังนี้
    - อาหารรสเด็ดของชุมชน/จังหวัดเรา เขียนได้มากที่สุด 7 ชนิด เช่น ส้มตำ ต้มยำกุ้ง ห่อหมก มัสมั่น ลาบทอด ทอดมันปลากราย ฉู่ฉี่ปลาเนื้ออ่อน หมูกระทะ บิงซูหอยหลอดผัดฉ่า ยำไข่แมงดา ก๋วยเตี๋ยวเรือรสเด็ด ปลาทูซาเต๊ะ ก๋วยเตี๋ยวไข่ ลิ้นจี่ ลอดช่อง เป็นต้น
    - ผลไม้ที่มีอยู่ในชุมชน/จังหวัดของเรา เขียนได้มากที่สุด 13 ชนิด เช่น มะพร้าว องุ่น ลิ้นจี่ ทุเรียน ส้มโอ ลำไย มะม่วง มังคุด ส้มแก้ว แก้วมังกร อ้อย กล้วย แตงโม สับปะรด ชมพู่ ฝรั่ง มะละกอ น้อยหน่า เงาะ ส้มจี๊ด แอปเปิล เป็นต้น
    - ของดีของบ้านเราที่อยากบอกเพื่อน (คน/สถานที่/วัฒนธรรม/การละเล่น/แหล่งท่องเที่ยว) เขียนได้มากที่สุด 12 ชนิด เช่น เป็นต้น
        - สถานที่ : เขาช่องพานวัดโบสถ์ วัดขนอนตลาดอมยิ้ม ถ้ำจอมพลดอนหอยหลอด ตลาดโอ๊ะปล่อยสวนผึ้ง เจดีย์หักเขางู เขาชะงุ้ม วัดม่วง แก่งส้มแมวเดอะรีสอร์ท
        - วัฒนธรรม:ไทยทรงดำ น้ำตาลมะพร้าว หุ่นขี้ผึ้งบางแพ ลอยกระทงกาบกล้วย โอ่งมังกร
        - การละเล่น : หนังใหญ่
        - แหล่งท่องเที่ยว:ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำอัมพวาตลาดร่วมหุบ บ้านหอมเทียน รัตนโกสินทร์ 1, 2, 3, 4

19) สิ่งที่ได้รับจากการเล่นเกมเขียนได้มากที่สุด 11 ข้อ สรุปได้จากทุกกลุ่ม ดังนี้

1. ได้ฝึกสติ
2. ได้ความเพลิดเพลิน
3. ได้ความสามัคคี
4. ได้ความคิดที่หลากหลาย
5. ได้รู้จักเพื่อนใหม่
6. ได้ความซื่อสัตย์
7. ได้รู้จักสถานที่ต่างๆ เช่น รู้จักสถานที่ท่องเที่ยว
8. ได้รู้จักเรื่องราวดีๆ ในจังหวัด
9. ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม
10. ได้ฝึกสมอง
11. มีความคิดสร้างสรรค์
12. ได้รู้จักผลไม้ที่หลากหลาย

13. คลายเครียด
14. ได้แสดงออก
15. ฝึกความคิด
16. ฝึกการพูด

จากนั้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ สรุปให้น้องๆ ฟังว่าการเรียนรู้ผ่านเกมช่วยให้การทำงานของสมองทั้ง 2 ซีก ทำงานได้ดีขึ้น กระตุ้นสมองก่อนการเรียนรู้ในแต่ละวัน และมีผลงานวิจัยรองรับว่า หลังจากมีการทำกิจกรรมก่อนทำงาน ทำให้เด็กและเยาวชนทำงานได้ดีขึ้น พร้อมทั้งจากการทำโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปีที่ 3 เมื่อนำไปตรวจวัดคลื่นสมอง พบว่า การทำงานของสมองดีขึ้นจริงจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะ Active learning รวมทั้งสามารถทำกิจกรรมได้อย่างสนุกสนานโดยไม่มีหยาบโลนหรือต้องตีกลอง ซึ่งในโครงการของเราจะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

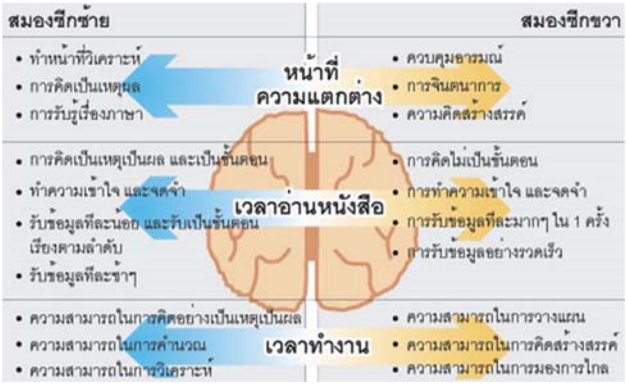

2. กิจกรรมเติมเต็มความหมาย “เด็กสร้างดี” (Active Youth)

นายคำรณ นิ่มอนงค์ ให้แต่ละกลุ่มเขียนบัตรคำของตนเองกับการให้ความหมายคำว่า “เด็กสร้างดี” คืออะไร เมื่อเขียนเสร็จให้นับ 1 – 5 ในแต่ละกลุ่ม แล้วจับกลุ่มใหม่ตามหมายเลข 1 – 5 พร้อมทั้งทำความรู้จักเพื่อนใหม่ในกลุ่ม ระดมความคิดเห็นความหมาย **“เด็กสร้างดี” (Active Youth)** และเขียนสรุปลงบนกระดาษฟลิปชาร์ด ระยะเวลา 10 นาที พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่มใหม่ เมื่อเขียนเสร็จสิ้นแบ่งปันในกลุ่มใหญ่ ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่ม	ความหมายของเด็กสร้างดี	ข้อสังเกต
กลุ่มเด็กดีสร้างได้	1) เด็กสร้างชุมชนที่ดี เป็นบุคคลที่ทำความดี มีจิตสาธารณะ รู้จักการแบ่งปันผู้อื่น เป็นคนดีของสังคม และเป็นตัวอย่างที่ดีในอนาคต	
กลุ่มเด็กแสนดี	1) การทำประโยชน์ให้กับชุมชน การนำสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2) ส่งเสริมให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำสิ่งดีๆ ให้สังคม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ปลูกฝังในสิ่งที่ดี 3) เด็กที่กระทำแต่สิ่งดีๆ ทำสิ่งที่ดีให้กับชุมชน สังคม ไม่ทำตัวเกเร 4) เด็กที่มีกระบวนการคิดสร้างสรรค์สิ่งดี ลงมือทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์ชุมชน เป็นเยาวชนต้นแบบในการพัฒนาจุดเด่นของชุมชน รู้จักการคิดวิเคราะห์แยกแยะความถูกต้อง และทำสิ่งดีๆ ให้เกิดกับชีวิตที่ดีที่สุด	1) ความแตกต่าง คือ เนื้อหาของกลุ่มนี้เขียนด้วย Mind Map มีลายมือของทุกคนในทีมงาน 2) ทุกความคิดมีคุณค่า อย่าฆ่าความคิดของใคร
กลุ่มค่อนข้างดี	1) ทำให้ดีที่สุด ทำให้ถูก ตามที่เราอยากทำกับผู้อื่น ทำเพื่อชุมชนกับตนเอง 2) การทำสิ่งดีๆ กับชุมชน และสิ่งที่เด็กอยากทำ 3) การทำให้เด็กและเยาวชนได้ทำความดีต่อชุมชน อำเภอ และจังหวัด ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม 4) เด็กที่มีลักษณะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดให้กับสังคม ชุมชน ได้อย่างมีความสุข และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น 5) ผู้ที่มีจิตใจดี จิตสาธารณะ มีความมานะ หมั่นเพียรต่อตนเองและสังคม 6) การพัฒนาเด็กให้มีความรู้ความคิด และสามารถพัฒนาชุมชนได้ 7) สร้างให้เด็กและเยาวชนเป็นเด็กที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นเด็กดี	1) ข้อดี คือ ทุกคนได้พูดและมาประมวลข้อมูลร่วมกัน
กลุ่มพลังชุมชน	1) คิด พูด ลงมือทำ มีจิตสำนึกกับสังคมชุมชนคนรอบข้าง 2) ให้เด็กในชุมชนหันกลับมาทำความดีให้กับชุมชน 3) ให้เด็กและเยาวชนในชุมชนลุกขึ้นมาสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นให้คงอยู่สืบต่อไป	1) น้องหนึ่งมาเข้าร่วมโครงการ 2 ปี จากเด็กที่ไม่พูด จนพยายามพัฒนาตนเองจนเป็นประธาน อกท.
กลุ่มเด็กอาสา	1) เด็กและเยาวชนทุกเพศทุกวัยมีการรวมกลุ่ม ทำงานอย่างมีหลักการเป็นขั้นตอนในการอบรมและพัฒนาความรู้และกิจกรรมดีๆ มาพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศของเราให้ดีขึ้นไป	1) สังคมไม่ได้แยกส่วน ทุกคนมีการทำงาน พบปะสังสรรค์ด้วยกัน

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ทำให้ทุกคนได้มาทำกิจกรรมร่วมกัน พยายามคละให้น้องได้ไปอยู่กับพี่เพื่อเรียนรู้การทำงานร่วมกันสิ่งที่โครงการอยากจะพาให้เด็กทำมีทั้งหมด 12 ข้อ เพื่อพาไปให้ถึง**“เด็กสร้างดีเราสร้างได้”** ดังนี้

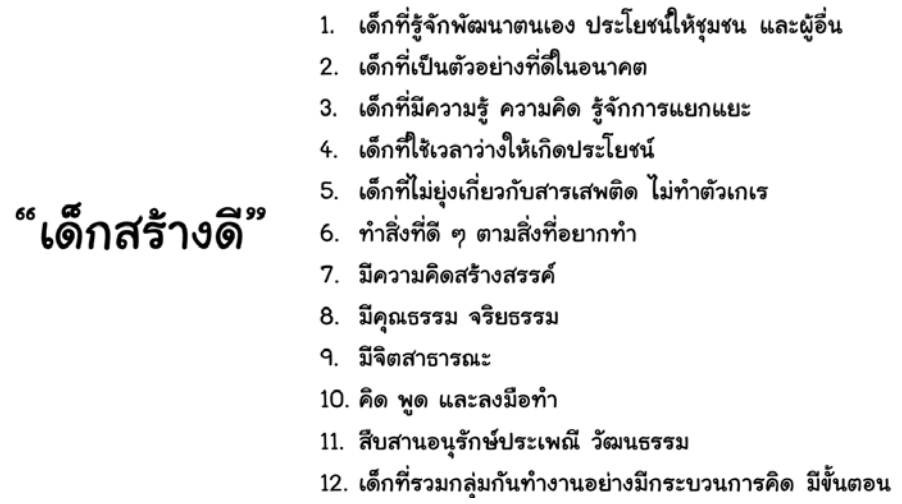

จากนั้นนายคำรณ นิ่มอนงค์ นำเสนอว่า ขอให้พวกเราได้เรียนรู้ตัวอย่างเรื่อง**"เด็กสร้างดี เราสร้างได้"** ผ่านคลิปวีดีทัศน์ 3 เรื่อง โดยการนับ 1 – 3 เพื่อคละกลุ่มเรียนรู้กิจกรรมทั้ง 3 ฐานโดยให้เวลาเรียนรู้ใน รอบละ 25 นาที/ฐาน และมีพี่เลี้ยงประจำกลุ่มดังนี้

a. คลิปหนังสั้นจิตอาสาเกี่ยวกับการสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน โดยมีนายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ(อาธเนศ) นายธนวัฒน์ บัวทอง (พี่ติน) และนายบุญรักษ์ จ้อยจินดา (พี่อั๋น) เป็นพี่เลี้ยง
b. คลิปหมอน้อยเกี่ยวกับหมอน้อยดูแลผู้สูงอายุโดยมีนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) นางสาวอรธิดา นามศิริ (พี่ฟลุค) และนางสาวอัญชนา ดีไสว (พี่อ้อม) เป็นพี่เลี้ยง
c. คลิป Love your local Love your cityเกี่ยวกับการทำแผนที่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวโดยมีนายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) และนายชนมสวัสดิ์ฉิมเชื้อ (พี่นัส) เป็นพี่เลี้ยง

ฐานที่ 1 คลิปหนังสั้นจิตอาสา

<u>เวียนฐานครั้งที่ 1</u>

นายธนวัฒน์ บัวทอง (น้องติน) รุ่นพี่ที่ผ่านการเรียนรู้การทำกิจกรรมในโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 2 – 3 กล่าวว่า อยากให้น้องเกิดการเรียนรู้ผ่านการดูคลิปวีดีทัศน์หนังสั้นจิตอาสา โดยการแบ่งการชมออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกมีเนื้อหาเกี่ยวกับมีคุณตาคนหนึ่งที่กำลังก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน ในขณะที่หลานเล่นแต่โทรศัพท์ไม่ได้ช่วยทำอะไร และรอบที่ 2 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับมีคนมาช่วยโดยได้รับข้อความผ่านการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ทำให้พิพิธภัณฑ์ของชุมชนสำเร็จลงได้ เพราะว่ามีการเปิดรับสมัครเด็กที่สนใจเข้าร่วมช่วยงานจากในกรุงเทพมาช่วยในพื้นที่

เมื่อดูวีดีทัศน์เสร็จสิ้น วิทยากรมีการตั้งคำถาม ดังนี้

1) รอบแรกให้เขียนถึงสิ่งที่เห็นจากในวีดีทัศน์ว่าได้เห็นอะไรบ้าง
2) รอบที่ 2 หลังจากชมวีดีทัศน์ต่อเนื่องจนเสร็จสิ้นให้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อพูดคุย และเขียนว่า เด็กสร้างดี คืออะไรจากนั้นนายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในคลิปวีดีทัศน์ ตาบ่นว่าหลานไม่ยอมช่วย จนกระทั่งมีคนมาช่วยกันทำ และแชร์ประสบการณ์ หากเป็นน้องๆ มองว่า เด็กบางคนก็การเล่นโทรศัพท์กันมากเกินไปด้วยช่วงวัยและมุมมองที่แตกต่างกัน การเล่นโทรศัพท์อาจจะเป็นการช่วยงานได้

บทสรุปจากในกลุ่มนี้ คือ ในฐานะเด็กสร้างดี ทำแบบนี้ได้หรือไม่ ทำแล้วเราสื่อสารผู้ใหญ่หรือไม่ หรือผู้ใหญ่สื่อสารเด็กหรือไม่ จะทำอย่างไรให้เกิดการสื่อสารระหว่างกัน ในอนาคตสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการสร้างดีกับสังคมได้น้องๆ สะท้อนว่าทำได้ แต่ต้องสื่อสารให้เข้าใจว่าเราทำอะไร

เวียนฐานครั้งที่ 2

น้องๆ เวียนฐานมาจากกลุ่มหมอน้อย นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้น้องๆ ชมคลิปวีดีทัศน์ แบ่งออกเป็น 2 รอบ เหมือนเดิม

1) เมื่อหยุดรอบแรก สอบถามน้องๆ ว่าดูคลิปวีดีทัศน์แล้วรู้สึกอย่างไร

2) รอบที่ 2 ให้ผู้เข้าร่วมสะท้อนคิดว่า ได้อะไรจากการชมคลิปวีดีทัศน์ น้องๆ ตอบว่าการใช้สื่อออนไลน์ช่วยสร้างประโยชน์ในสิ่งดีๆ ได้ แล้ววิทยากรเสริมว่า เราจะเขียนโครงการช่วยสังคมได้อย่างไร เช่น ลุงคิดจะทำพิพิธภัณฑ์ชุมชนและใช้วิธีการแบบเดิม แต่หลานคิดจะใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวอย่างหากจะจัดการขยะ เราสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะได้หรือไม่อย่างไร เช่นเดียวกับการจัดการท่องเที่ยวที่มีขยะจำนวนมากในชุมชน เราจะมีวิธีการอย่างไรให้ขยะหมดไป อาจจะทำให้ไม่สร้างขยะจะดีกว่าหรือไม่ อยากชวนให้เห็นมิติของการทำโครงการรูปแบบใหม่ สร้างข้อตกลงในการทำงานรูปแบบใหม่

3) รอบที่ 3 ได้ความคิดอะไรจากโครงการนี้ ให้ต่อยอดการคุยร่วมกันในกลุ่มย่อย

เวียนฐานครั้งที่ 3

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า น้องๆ ได้ไอเดียอะไรมาบ้างจาก 2 กลุ่ม ที่ผ่านมาน้องๆ แลกเปลี่ยนว่า

1) เด็กกล้าคิด กล้าลงมือทำ ดูแลคนชรา ถ้าเป็นเราไม่แน่ใจว่าจะทำได้หรือไม่ อย่างไร

2) ผ่านมา 2 กลุ่ม ยังไม่เคยมองแบบนี้มาก่อน จุดประกายเกิดขึ้น

3) อยากกลับไปพัฒนาชุมชน เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน

4) วิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้น ถามความต้องการเบื้องต้น

5) กระตุ้นให้ชุมชนลุกขึ้นมามีประสบการณ์

6) ปัญหาในชุมชน ลุกขึ้นมาเรียนรู้ และต่อยอดภูมิปัญญาต่อไป

7) ถ้ามาผ่านโครงการนี้ 1 ปี จะเกิดการเรียนรู้ และได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างแน่นอน

จากนั้นให้ชมวีดีทัศน์ เมื่อดูจบรอบแรก ถามว่า ดูแล้วรู้สึกอย่างไร

1) ลุงต้องการความช่วยเหลือ แต่หลานติดโทรศัพท์ ไม่ได้ช่วยอะไร

2) ตาไม่เข้าใจว่าหลานอาจจะถ่ายรูปไปช่วยเหลือ/ใช้วิธีการโพสท์ก็ได้ เพื่อชักชวนคนมาช่วย

3) ปัญหาเกิดขึ้นจากการไม่พูดคุยกันในแต่ละมุมของทั้ง 2 คน ตา-หลาน

เมื่อชมคลิปวีดีทัศน์เสร็จสิ้นรอบที่ 2 นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ ตั้งคำถามว่า เทคโนโลยีช่วยได้หรือไม่ ดังนั้นการถือโทรศัพท์อย่าทำให้ผู้ใหญ่คิดว่า เด็กเล่นโทรศัพท์เท่านั้น แต่เด็กก็สามารถช่วยเหลือ/ใช้โทรศัพท์ทำงานได้ และเด็กก็ต้องสื่อสารกับผู้ใหญ่ให้ได้ว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ สำหรับโครงการนี้ ต้องคิดการทำโครงการมากกว่าเรื่องทั่วไป เช่น เก็บขยะเพื่อจัดการขยะทั่วๆ ไป เป็นต้น ปัจจุบันมักจะมีช่องว่างเรื่องการใช้โทรศัพท์มากกว่าการสื่อสารทั่วๆ ไป เพราะว่ากลัวเรื่องความถูกผิดจึงไม่กล้าตอบคำถาม ใช้ชีวิตกับโลกเสมือนจริงมากกว่า เวทีนี้จึงเน้นเรื่องการพูดคุยกันมากกว่า เปลี่ยนจากครูเป็นโค้ช เพราะว่าได้มีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580)เป็นตัวกำหนด โครงการนี้ทำจริง มีฝึกอบรมให้ตลอดปี จบไปแล้วได้ประโยชน์แน่นอน เพราะเราเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพได้หากผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยการลงมือทำอย่างแท้จริง

ฐานที่ 2 หมอน้อยดูแลผู้สูงอายุ

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) กล่าวทักทายกลุ่มน้องๆที่เข้าฐาน จากนั้นชวนดูวีดีทัศน์เรื่อง“**รู้ดีคิดดี หมอน้อยคอยช่วยเหลือ โรงเรียนป่าแดงวิทยา**” จากจุดเริ่มต้นที่เด็กผู้หญิงคนหนึ่ง ชื่อ แพรวา เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าแดงวิทยา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ที่เดินผ่านชุมชนและเห็นคนชรานอนป่วยอยู่บ้านคนเดียว ไม่มีคนดูแล เปรียบคนเหมือนต้นไม้ที่ไม่มีคนดูแลก็จะร่วงโรยไปตามวัยตามเวลา แพรวาจึงคิดอยากจะช่วยดูแลผู้สูงอายุในชุมชน แต่ก่อนจะไปช่วยดูแลผู้สูงอายุได้ต้องมีทักษะการดูแลผู้สูงอายุที่ถูกต้องและต้องมีเพื่อนหรือทีมที่ช่วยกันในการดูแล แพรวาและเพื่อนๆจึงใช้เวลาว่างเพื่อศึกษาวิธีการดูแลผู้ป่วยขั้นพื้นฐาน จากนั้นจึงไปช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุให้มีสุขอนามัยที่ดีและมีความสุข” จากนั้นนางสาวอรธิดา นามศิริ (พี่ฟลุ๊ค) ชวนน้องดูวีดีทัศน์และคุยเป็นช่วงๆเพื่อให้น้องๆได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้หัวข้อ ดังนี้

4. เด็กผู้หญิงที่ชื่อแพรวาเห็นอะไร
    3) เห็นผู้สูงอายุนอนติดเตียง
    4) ไม่มีลูกหลานคอยดูแล
    5) กระถางต้นไม้ที่เหี่ยวเฉาเหมือนผู้สูงอายุ
5. เห็นสถานการณ์แบบนี้จะทำอย่างไร
    5) ช่วยดูแลผู้สูงอายุ
    6) แจ้งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มาดูแล
    7) ไปทำความสะอาดบ้านให้
    8) ดูแลเรื่องอาหารและยา
    9) ไปพูดคุยกับผู้สูงอายุ
    10) ชวนคนในชุมชนมาดูแลผู้สูงอายุด้วยกัน

6. ก่อนจะไปช่วยได้ต้องทำอะไรบ้าง

4) หาความรู้เรื่องการดูแลผู้สูงอายุ/ผู้ป่วยติดเตียงที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ/ผู้ป่วยติดเตียงแต่ละประเภท

5) ฝึกทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ

6) ต้องมีทีม/เพื่อนและผู้มีความรู้ที่จะช่วยกันดูแลผู้สูงอายุ

7) ความรู้เรื่องการกายภาพบำบัด

ช่วงสุดท้ายพี่ปิงชวนน้องๆจับกลุ่มตามโครงการเพื่อชวนคิดเชื่อมโยงคลิปวีดีทัศน์ไปสู่โครงการที่น้องๆสนใจทำภายใต้โจทย์ ดังนี้ 1) เห็นสถานการณ์อะไรบ้างในชุมชนของตนเอง 2) เห็นสถานการณ์แบบนั้นแล้วต้องการจะทำอะไร 3) มีอะไรที่จะช่วยให้สิ่งที่ต้องการทำสำเร็จบ้าง และ 4) ต้องหาอะไรเพิ่มเติมเพื่อทำให้สิ่งนั้นสำเร็จ

ฐานที่ 3 การทำแผนที่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) กล่าวทักทายน้องๆที่เข้าฐาน ซึ่งได้ชวนคุยให้เห็นถึงความสำคัญของการนำความรู้ที่มีมาปรับใช้ในการสร้างดี จากนั้นชวนน้องๆ ชมวิดีทัศน์เรื่อง **“โครงการต่อยอดการสร้างพื้นที่ชุมชนสร้างสรรค์ด้วยพลังเยาวชน (Love Your Local Love Your City 2)”** เป็นวิดีทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มเด็กและเยาวชน 3 กลุ่มที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะทางตามสิ่งที่ตนเองได้ศึกษามาใช้กับการทำโครงการเพื่อชุมชน แต่ก่อนที่จะลงไปแก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้ชุมชน แต่ละกลุ่มจะต้องลงไปทำความรู้จักและเก็บข้อมูลชุมชนในหลายๆด้าน ซึ่งนอกจากจะทำให้ได้ข้อมูลแล้ว พวกเขายังได้ความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนอีกด้วย ทำให้การดำเนินโครงการสามารถเป็นไปได้ด้วยดี

หลังจากชมวิดีทัศน์เสร็จ ได้ชวนให้น้องๆ แลกเปลี่ยนกันในวงใหญ่ว่าเห็นอะไรจากวิดีทัศน์บ้าง แล้วชวนสรุปให้เห็นว่า ก่อนที่เด็กและเยาวชนในวิดีทัศน์จะลงไปชวนคนในชุมชนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ละทีมได้ลงพื้นที่ไปสำรวจพื้นที่และได้พูดคุยกับคนในชุมชนถึงสภาพพื้นที่ รวมถึงสถานการณ์ปัญหาที่พบเห็นในชุมชน จากนั้นได้กลับมาพูดคุยกับทีมถึงความรู้ที่ตนเองมีจะสามารถนำมาช่วยเหลือชุมชนและในชุมชนมีต้นทุนอะไรบ้าง และสรุปเป็นประเด็นที่อยากจะทำและกลับไปลงพื้นที่อีกครั้ง เพื่อศึกษาข้อมูลและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม นำข้อมูลมาออกแบบวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้และเรื่องราวของชุมชนเป็นหลัก สร้างความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของโครงการให้ชุมชน ได้ จากนั้นจึงชวนให้น้องๆ มองกลับไปที่โครงการของตัวเอง ว่าถ้าหากจะทำโครงการ น้องๆ แต่ละทีมมีความรู้ในด้านใดบ้างและจะต้องกลับไปที่ชุมชนเพื่อค้นหาข้อมูลอะไรเพิ่มเติมบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากพอที่จะนำไปสู่การออกแบบเพื่อสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้ชุมชนโดยใช้ความรู้ที่น้องๆ มี ดังสรุปในตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ทำในวิดีทัศน์	
หาคน/หาพื้นที่ (ใคร)	**เด็กสร้างดีที่อยากนำความรู้ในชั้นเรียนมาร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน**
สำรวจปัญหา/เอ๊ะ (มีปัญหาอะไร)	
ดู/ศึกษาสิ่งที่ชุมชนมี	
สร้างความสัมพันธ์แบบลูกหลาน	
ออกแบบสิ่งที่อยากทำ (ร่วมวางแผน)	
ลงมือปฏิบัติโดยดึงคนในชุมชนมาร่วมถ่ายทอดความรู้ Action	

ช่วงบ่ายมีการแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ห้อง คือ

3) ห้องเด็กและเยาวชนกับการทำกิจกรรมทำแผนที่ชุมชนและกิจกรรม Master chef
4) ห้องพี่เลี้ยงมีการสร้างความเข้าใจการดำเนินงานโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีร่วมกับพี่เลี้ยงตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการ

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ห้องพี่เลี้ยง

ช่วงบ่ายนายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ แนะนำตัวว่า ตนเองเป็นหัวหน้าโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีที่ทำงานเด็กและเยาวชน และหัวหน้า สอจร.ภาคกลาง ที่ขับเคลื่อนงานเรื่องการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ 15 จังหวัดภาคกลาง เพื่อทำหน้าที่เป็นโค้ชในการทำงานร่วมกับท้องถิ่น ส่วนที่มาทำโครงการนี้เนื่องจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มี พรบ.ที่ว่าด้วยสภาเด็กและเยาวชนทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กได้มีโอกาสในการเรียนรู้กับทุกคน มีกองทุนคุ้มครองเด็กที่ดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบ มีกิจกรรมแจกทุนให้เด็กร่วมด้วย รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คิดว่า ควรจะมีกระบวนการคุ้มครองและดูแลเด็กได้มากกว่านี้ ตั้งแต่กระบวนการปกป้องเด็กตั้งแต่ยังไม่มีปัญหา นอกจากนี้ตนเองได้ดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก (active citizen) ต่อเนื่อง 3 ปี ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จนเด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชนต่อในพื้นที่ เมื่อดำเนินงานครบ 3 ปี ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เห็นความสำคัญกับงานเด็กและเยาวชน จึงสนับสนุนภายใต้การดำเนินโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ผ่านกระบวนการเก็บข้อมูล จัดกิจกรรม ฝึกอบรมให้เด็ก และมีความเข้มข้นมากกว่าการทำงานโครงการ Active citizen เนื่องจากโครงการนี้ ต้องผ่านกระบวนการวิจัย สนับสนุนงบประมาณ 50,000 บาท/โครงการ จึงต้องเขียนข้อเสนอโครงการ โดยมีตัวช่วยที่เป็นชาวบ้านดำเนินงานในพื้นที่ เช่น ป้าทองคำ เจือไทย ที่มีวิธีคิดแบบวิจัยอยู่ในตนเอง เพราะเราเชื่อว่ากระบวนการวิจัยสามารถดำเนินงานแก้ไขปัญหาได้ทุกช่วงวัยและชาวบ้านสามารถทำงานวิจัยได้

โครงการนี้ทำทั้งหมด 10 จังหวัด ในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสานและภาคใต้ สำหรับภาคกลางทำในพื้นที่จังหวัดราชบุรีกับสมุทรสงคราม รวมทั้งสิ้น 15 โครงการ และทีมโรงเรียนถาวรานุกูลมาขอดำเนินการร่วมด้วย จึงเพิ่มเป็น 16 โครงการโดยโรงเรียนมหาราช 7 ได้เข้าร่วมดำเนินงานสร้างสำนึกพลเมืองเรื่องการสร้างความปลอดภัยทางถนนในโรงเรียนผ่านการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน เช่น การสวมหมวกกันน็อค และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลแก้มอ้นดำเนินการร่วมกันจนเด็กและผู้ปกครองสวมหมวกกันน็อค 80 % เมื่อเด็กเข้าเรียนต่อเนื่องในโรงเรียนมหาราช 7 จึงต้องการสร้างกระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยทางถนนต่อเนื่องจึงต้องการพัฒนาครูในโรงเรียนและเด็กได้เรียนรู้การทำงานวิจัยร่วมด้วย สำหรับพื้นที่ตำบลดอนคา ปลัด อบต.ก็มีความสนใจ แต่ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เข้าร่วมกระบวนการจะ

ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง และสร้างการเรียนรู้จนเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนไปศึกษาดูงานได้ เนื่องจากทีมงานต้องการทำงานเพื่อสร้างต้นแบบแล้วให้เกิดการขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่นต่อเนื่อง

โครงการนี้สนใจพี่เลี้ยงด้วย เงื่อนไข คือ พี่เลี้ยงต้องมาเข้าร่วมทุกครั้งที่กิจกรรม เพื่อเรียนรู้ไปพร้อมเด็กและโค้ชเด็กอย่างเข้าใจ โครงการนี้เป็นโครงการเด็กไม่ใช่โครงการครู นอกจากนี้ยังได้มีการประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 หน้า 192 เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (10) ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (พ.ศ.2561- 2580) หากจะเขียนโครงการ ต้องยึดแผนในการทำงาน แผนว่าด้วยเรื่องการปรับเปลี่ยนค่านิยมวัฒนธรรมของไทย เรื่องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดีเพื่อสร้างเด็กดี หรือ active youth ของในโครงการเรา เพื่อออกแบบสร้างการเรียนรู้ เมื่อจะเขียนงานจะต้องใส่เกณฑ์เรื่องนี้เพื่อตอบโจทย์/ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นแผนย่อยเรื่องหนึ่งในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น วัฒนธรรมการเลี้ยงดู สนับสนุนเรื่องการอดออม มัธยัสถ์ ซื่อสัตย์ ซึ่งพวกเราก็ทำอยู่แล้ว แต่หัวใจสำคัญอยู่ที่หน้า 223 ประเด็นพัฒนาการเรียนรู้ เช่น การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งคนในแวดวงการศึกษาต้องเรียนรู้ เช่น การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

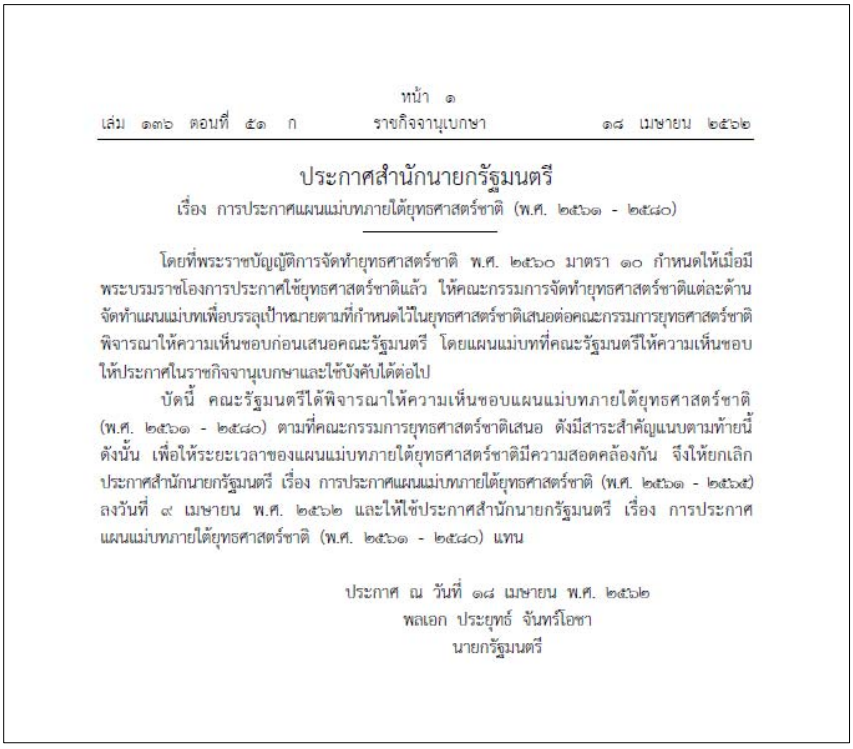

หน้า ๑
เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

โดยที่พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี โดยแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ต่อไป

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ ดังมีสาระสำคัญแนบตามท้ายนี้ ดังนั้น เพื่อให้ระยะเวลาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีความสอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ลงวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

การเปลี่ยนโฉมบทบาทครูให้เปลี่ยนจากครูที่สอนเป็นโค้ช ปัจจุบันมีคูปองครูมาอบรม จากการช่วยงานครูที่ทำเรื่องปฏิรูปการศึกษา ได้มีการทำ SANDBOX ในโครงการ active youth ให้ทำกับสภาเด็กและเยาวชน เพื่อเชิญครูมาเรียนรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพราะว่าในปัจจุบันผู้เรียนไม่ได้สนใจการเรียนในระดับปริญญาแล้ว เพราะมีการเรียนรู้ตามความสนใจ การเรียนแบบเดิมมักจะทำให้เด็กแข่งขันกันออกไปเรียนในเมือง ทำให้โรงเรียนในเขตนอกเมืองมีเด็กเรียนลดลง บางโรงเรียนเมื่อจำนวนเด็กเรียนลดลง โรงเรียนก็อาจจะต้องปิดตัวลง เมื่อ 10 กว่าปีที่ผ่านมา ทีมงานได้ทำโครงการสร้างครูนักจัดกระบวนการเรียนรู้ จนเด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง เก่งขึ้นจริง แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไปก็ไม่ได้รับการสานต่อสู่ระดับนโยบาย เมื่อดำเนินโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีไปส่วนหนึ่ง ก็จะต้องไปนำเสนองานในระดับจังหวัด/คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ศึกษาธิการจังหวัด โดยไม่ทิ้งฐานชุมชน เนื่องจากเน้นการเรียนรู้ในชุมชน เช่น วันมาฆะบูชาบางพื้นที่ก็พาเด็กไปเวียนเทียนแล้วก็กลับบ้าน เป็นต้น จะทำอย่างไรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม สิ่งที่จะทำทั้งหมด สามารถไปศึกษาได้ หากเราอยู่ในสถานภาพต่างๆ เราสามารถทำต่อได้ เป็นตัวชี้วัดต่างๆ ต้องแปลงจากแผนไปสู่การเรียนรู้ เช่น ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ใน อบต.ในบทบาทนักการศึกษาของ อบต.จะต้องทำอย่างไร active learning จะต้องเรียนรู้อย่างไร ดังนั้น จึงอยากสร้างการเรียนรู้ให้ไปถึงทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะทำอย่างไรให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม แล้วเราจะก้าวข้ามข้อจำกัดเหล่านี้ได้อย่างไร ขอให้พี่เลี้ยงเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและลงมือทำเอง เนื่องจากเด็กที่จะผ่านการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถผ่านการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ

นอกจากนี้ ยังดำเนินโครงการวิจัยอีกชุดโครงการหนึ่งที่ทำงานร่วมกับ อบต.ในการสร้างกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องอาศัยกลไกพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู แกนนำชุมชน และเจ้าหน้าที่ อบต.เข้ามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน ซึ่ง อบต. ยังมีข้อจำกัดหลายอย่างในการดำเนินงาน เนื่องจากมีระเบียบของ สตง.เข้ามาเกี่ยวข้อง อบต.จึงทำได้เพียงการพาเด็กและเยาวชนไปศึกษาดูงานได้เท่านั้น เมื่อดำเนินงานวิจัยเสร็จสิ้น จะนำผลการดำเนินงานไปนำเสนอกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อลดข้อจำกัดบางเรื่องให้ อบต.สามารถดำเนินงานได้

<u>แลกเปลี่ยนเรียนรู้</u>

1) อาจารย์การญ์พิชชา กชกานน พี่เลี้ยงทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กล่าวว่าเท่าที่เข้ามาร่วมเรียนรู้ในกิจกรรม อาจจะมาเข้าร่วมกิจกรรมยาก/มาไม่ได้เต็มที่ในบางครั้ง เรามั่นใจว่า เราทำได้ ต้องบอกในที่ประชุมว่า การเรียนรู้อาจจะมาไม่ได้ทุกครั้งแต่จะพยายามมาเข้าร่วม

2) อาจารย์เรณุกา หนูวัฒนา พี่เลี้ยงทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี กล่าวว่า เท่าที่มาเข้าร่วม จะมีกิจกรรมที่ต้องมาเข้าร่วม ประมาณ 3 ครั้ง และมีการแจ้งล่วงหน้าทุกครั้ง เพื่อปรับเวลาให้ตรงกัน

3) นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เราก็มีภารกิจ เราก็ต้องให้ความสำคัญในการจัดการตนเองล่วงหน้า ดังนั้นหลายคนมั่นใจว่าตนเองมีกระบวนการเรียนรู้ active learning อยู่แล้ว อยากขอให้พี่เลี้ยงมาเข้าร่วมทุกครั้ง เพราะว่าเป็น workshop เนื่องจากหากกลุ่มตัวอย่างไม่ผ่านกิจกรรมวิจัย ก็ได้ข้อมูลไม่ครบในการวิเคราะห์สังเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ พี่เลี้ยงแต่ละคนมาเข้าร่วมเรียนรู้กับทีมเราหลายปี active learning ของแต่ละแห่งอาจจะไม่เหมือนกันก็ได้ หลายหลักสูตรมีการออกแบบให้พี่เลี้ยงต้องมีภารกิจร่วมด้วยแต่เราจะวางกิจกรรมอย่างไร ปกติหากจัดกิจกรรมจะมีการบอกล่วงหน้า เราคาดหวังว่า หากอาจารย์เข้ามาร่วมเรียนรู้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานวิจัยที่ใช้ชุมชนเป็นฐานและได้เครื่องมือบางอย่างที่เป็นประโยชน์หรือมีอาวุธที่นำไปใช้ในการทำงาน ท่ามกลางความซับซ้อนที่ถาโถมเข้ามาในพื้นที่ อยากให้เกิดพี่เลี้ยงในการทำงานร่วมกัน หากเราจัดการเวลาได้ การจัดกิจกรรมพัฒนาข้อเสนอโครงการก็สามารถดำเนินงานได้ครั้งเดียว แต่เนื่องจากมีการติดภารกิจหากไม่จัดอีกครั้ง เด็กก็จะขาดโอกาสในการดำเนินงาน/เข้ามาร่วมเรียนรู้ ต่อไปนี้ สกว.จะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในการติดตามหนุนเสริมการทำงานจากโครงการเล็ก ๆ เป็นชุดโครงการใหญ่ อยากให้วางบทบาทเอาไว้

4) อาจารย์พรพินธ์ สำรวยรื่น พี่เลี้ยงโรงเรียนถาวรานุกูล กล่าวว่า จากการเข้าร่วมดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก เด็กขอเอาชื่อมาเพื่อเป็นที่ปรึกษา และได้เข้ามาดูแลเด็กตลอด คิดว่าเป็นโครงการที่ดี ยังไม่เคยเห็นว่าจะมีโครงการไหนที่สร้างเด็กด้วยวิธีการแบบนี้ ทำให้เด็กได้ประโยชน์ จึงอยากเข้าร่วม

5) นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า อยากให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมตลอดเพื่อไปสร้างการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ต่อไปจะมีการทำ SANDBOX ทั่วประเทศ เหมือนกับการทำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สำหรับโครงการนี้ขับเคลื่อนงานร่วมกับ สกว. และมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมเรื่องการใช้โซเชียลมีเดีย(media literacy) เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ

6) อาจารย์เรณุกา หนูวัฒนา กล่าวว่า ตนเองชอบดูเด็ก เห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็ก เด็กได้รับการพัฒนาจริงๆ เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ต้องดูแลเด็กและดูแลต่อเนื่อง เมื่อมาพบพี่ธเนศจากการทำงานวิจัยมาตลอด ตั้งแต่อยู่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ทำให้เด็กมีความแตกต่างจากเพื่อน แม้แต่ว่าอยู่ในชุมชนเด็กก็มีเครื่องมือติดตัวไป เช่น การจดบันทึก การพิมพ์งาน การพูด-การฟังอย่างลึกซึ้ง จากทำคนเดียวก็ไปต่อยอดให้กับเพื่อนๆ ช่วยกันทำงานดูแลเด็ก เมื่อย้ายมาอยู่ที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี ก็สามารถนำไปสอนในชั้นเรียน active learning เกิดจากตนเอง ไม่ใช่สอนภาษาอังกฤษ แต่สอนทักษะชีวิต การดูแลเด็กน่าสงสาร เพราะว่าเด็กบางคนพ่อแม่ไม่ค่อยมาดูแล ทั้งที่บ้านอยู่ดำเนินสะดวก แม้ว่าตนเองจะมีโปรแกรมมาก ก็สามารถปรับเรื่องเวลาจนมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ ทำให้เราได้เฝ้าดูเด็ก เห็นและตั้งคำถาม นั่งดูการเปลี่ยนแปลงตนเอง และเปลี่ยนแปลงของเด็กได้ ดังจะเห็นได้จากการตรวจวัดคลื่นสมองของเด็กที่เข้าร่วมโครงการของมหาวิทยาลัยมหิดลก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังจากดำเนินโครงการ active citizen เสร็จสิ้น เด็กมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สามารถค้นหาตนเองได้ เป็นต้น ซึ่งต้องหาเครื่องมือและโอกาสดีๆ นำไปปรับใช้กับเด็กได้ ทำให้เราสามารถนำความรู้เข้าไปสู่วงใหญ่ได้ หากนำไปทำได้กับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี 13 แห่ง ของภาคกลางจะเป็นประโยชน์มาก

7) นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า อยากให้พี่เลี้ยงเข้ามาร่วมเรียนรู้และนำความรู้กลับไปทดลองใช้ แล้วกลับมาพูดคุยร่วมกันว่าเป็นอย่างไรบ้างการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากการลงมือทำ เมื่อเด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง จะทำให้เด็กมาช่วยทำงานได้ อยากให้พี่เลี้ยงให้ความสำคัญกับการทำงาน ก็จะช่วยหนุนเสริมให้น้องสามารถจัดกิจกรรมได้

ห้องเด็กและเยาวชน

1. กิจกรรมทำแผนที่ชุมชน

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) ให้น้องแต่ละโครงการนั่งรวมกลุ่มกันวาดแผนที่ชุมชนที่จะลงไปทำโครงการซึ่งแผนที่ชุมชนประกอบด้วย

1) เส้นทาง (ถนน/แม่น้ำ/คลอง)
2) สถานที่สำคัญ (บ้าน/หน่วยงาน/วัด/ตลาด/)
3) แหล่งทรัพยากร (น้ำ/ป่า/ต้นไม้/สัตว์/ฯลฯ)
4) ผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ (ลุงป๋อง: ดนตรีไทย/ป้าจัน : ขนมจีนขาไก่)
5) กลุ่ม (กลุ่มแม่บ้านทำน้ำพริกเผา/กลุ่มจักรสาน/กลุ่มอสม./กลุ่มเยาวชนรักษ์น้ำ)
6) ศิลปะ/วัฒนธรรม/ประเพณี (จิตรกรรมฝาผนัง วัดอัมพวัน/กวนข้าวทิพย์ บ้านลุงสมปอง/ไทยทรงดำ หมู่ 5)

เมื่อวาดแผนที่ชุมชนเสร็จสิ้น ขอให้เขียนสถานการณ์ปัญหาที่พบเห็นลงบนกระดาษโพสต์อิท ติดลงในสถานที่ที่เกิดสิ่งที่อยากทำในชุมชน (มีใครมาเข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการนี้บ้าง

เมื่อทำกิจกรรมนี้เสร็จสิ้น นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ให้น้องพักรับประทานอาหารว่าง เพื่อผ่อนคลายก่อนที่จะมาทำกิจกรรม Master Chef ต่อไป

2. กิจกรรม Master Chef

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ให้น้องนับ 1 – 3 เพื่อแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีคนที่เป็นหัวหน้าเชฟ 1 คน คนปรุงอาหาร 2คน และคนที่ไปหาวัตถุดิบทั้งหมด 6 คน พร้อมทั้งให้พี่เลี้ยงเป็นตลาดคอยมอบเครื่องปรุง (ป้ายสีชมพู) อุปกรณ์ (ป้ายสีฟ้า) และวัตถุดิบ (ป้ายสีเขียว) ตามที่น้องขอ ซึ่งน้องจะขอสิ่งต่างๆ ผ่านการบอกเป็นลักษณะต่างๆ เช่น อุปกรณ์ในการผัด หมายถึง กระทะ เป็นต้น จากนั้นมอบวัตถุดิบ 6 ชิ้น ให้แต่ละทีมดูว่าจะปรุงอาหารเมนูอะไรให้ช่วยกันคิดว่าจะต้องหาอะไรเพิ่มเติมและให้เวลาในการปรุงอาหาร 20 นาที

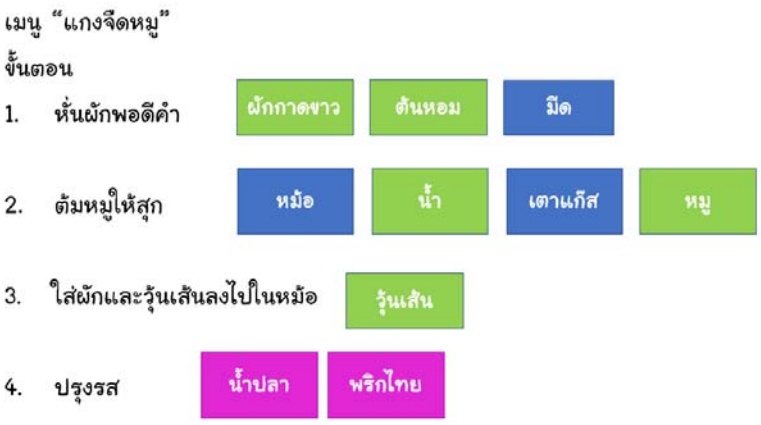

เมื่อแต่ละทีมปรุงอาหารเสร็จสิ้น ให้แต่ละทีมเขียนขั้นตอนการทำ 3 เมนู ดังตัวอย่าง เมื่อแต่ละทีมเขียนเสร็จสิ้น ให้นำเสนอ ได้แก่ เมนูที่ 1 หอยลายผัดพริกแกง เมนูที่ 2 แกงเขียวหวานไก่สับและเมนูที่ 3 สุกี้เด็กหอ

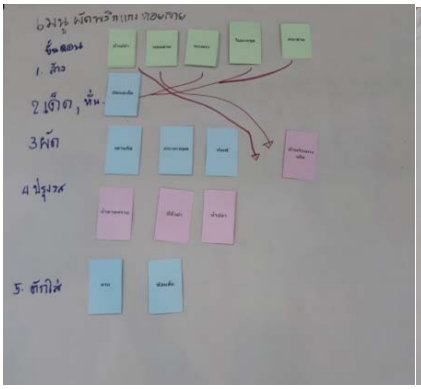

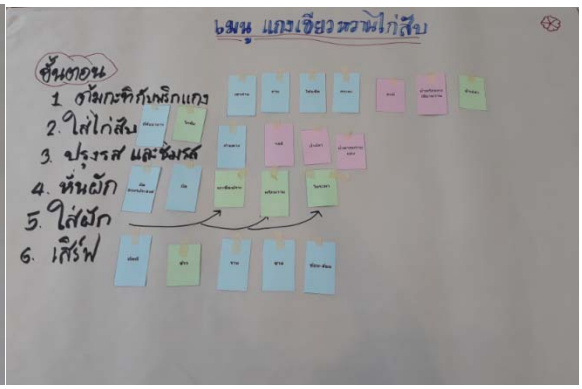

เมื่อนำเสนอเสร็จสิ้น ทีมพี่เลี้ยงของแต่ละกลุ่มให้ทีมแกงเขียวหวานไก่ ได้รับรางวัลชนะเลิศ เนื่องจากคำนึงถึงความสะอาด และถูกสุขอนามัย มีขั้นตอน และใส่ใจเรื่องของอาหาร

จากนั้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ชวนน้องสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำ Master Chef ว่าได้เรียนรู้เรื่อง

1) การทำกิจกรรมอย่างสนุกสนานและมีสาระ
2) การวางแผน
3) การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
4) การทำงานเป็นทีม
5) ทำงานอย่างเป็นระบบ/ขั้นตอน
6) การแบ่งบทบาทในทีมงาน
7) เทคนิคการจ่ายตลาด
8) การจดบันทึก

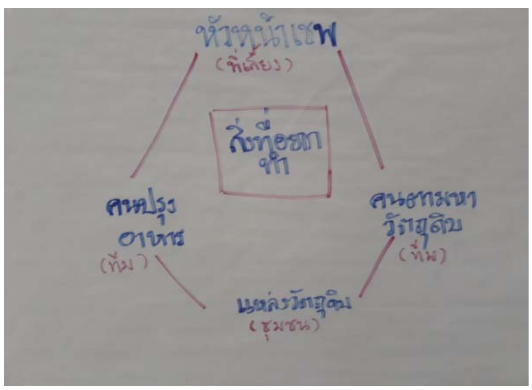

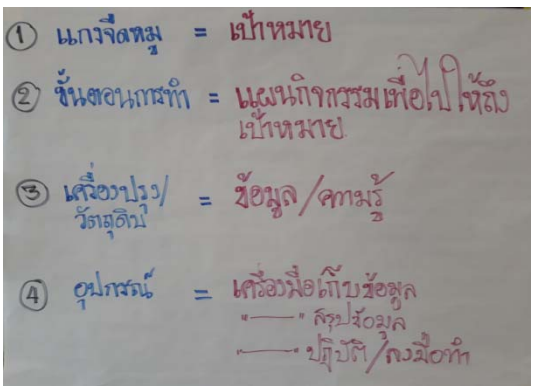

หัวหน้าเชฟ คือ ควบคุมการผลิตแต่ลงมือทำไม่ได้ เปรียบเหมือนพี่เลี้ยงในโครงการ มีหน้าที่ควบคุมและดูแลให้อาหารปลอดภัย เป็นไปตามสัดส่วน แต่ลงมือทำไม่ได้ เนื่องจากต้องการให้น้องเรียนรู้ผ่านการลงมือทำเอง

แหล่งวัตถุดิบ คือ ชุมชน น้องๆ ต้องลงไปทำกิจกรรมบางอย่าง ต้องกำหนดเป้าหมายได้ดี เช่น มีถนนผ่ากลางชุมชน เราควรจะทำเรื่องอะไร

คนปรุงอาหารกับหาวัตถุดิบ คือ ทีม จึงต้องมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน หากเป็นคนเดียวกันจะปรุงอาหารให้อร่อยได้ แต่เป็นทีมจะต้องดำเนินการให้ได้

ดังนั้น เมื่อมีพี่เลี้ยง มีแหล่งวัตถุดิบ คนปรุงอาหารและคนหาวัตถุดิบจะเป็นทีมเรา ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ที่แต่ละทีมต้องดำเนินการ เมื่อเปรียบเทียบกับ 3 เมนู คือ เป้าหมายที่อยากจะทำประเด็นต่างๆ ดังนี้

ทีม/ตำบล	สิ่งที่อยากทำ
1. ร.ร.มหาราช 7	ลดการใช้สารเคมีในการปลูกผัก
2. เทคนิคสมุทรสงคราม	ใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพประมง ชุมชนเขายี่สาร
3. ดอนคา	การจัดการผักตบชวา
4. วษท.ราชบุรี	การสร้างความปลอดภัยทางถนนให้กับนักศึกษา วษท.ราชบุรีและคนในชุมชนเขาชะงุ้ม
5. ถาวรานุกูล	อนุรักษ์การแทงหยวก/ดนตรีไทย
6. มรภ.จอมบึง	การสร้างความตระหนักเรื่องความปลอดภัยทางถนนให้กับนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง และชุมชนในเขตเทศบาลจอมบึง

พรุ่งนี้จะเป็นการลงลึกในรายละเอียด เพื่อค้นหาข้อมูลเบื้องต้น อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการขอให้มาเข้าร่วมทำกิจกรรมเวลา 09.00 น. มีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โรงเรียนมหาราช 7 และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรีที่พักค้างขอให้ติดต่อทีมงาน และระมัดระวังเรื่องการเข้าพักร่วมกับผู้อื่นช่วงท้าย ต้องขอบคุณพี่เลี้ยงทุกคนที่เข้ามาร่วมกิจกรรในวันนี้ร่วมด้วย

ปิดประชุมเวลา 16.20 น.

วันที่ 21 เมษายน 2562
เปิดประชุมเวลา 09.15น.

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อมและสันทนาการ

เช้าวันนี้ นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) ชวนน้องทำกิจกรรมเตรียมความพร้อมโดยการชวนผู้เข้าร่วมทำกิจกรรมดังนี้

1) เมื่อบอกว่า “สดชื่น” ให้สูดลมหายใจเข้าและยกมือขึ้นเหนือศีรษะพร้อมทั้งสะบัดมือเมื่อบอกว่า “สดใส” ให้ผ่อนลมหายใจออกและยกมือลงมาในระดับหน้าอก เมื่อบอกว่า “ซาบซ่า” ผลักมือออกไปข้างหน้า
2) จับคู่ทำกิจกรรมตัวเลขอันตราย โดยการนับเลขติดต่อกันไม่เกิน 3 เลข คนที่นับเลขอันตราย จะเป็นคนแพ้ เช่น หมายเลข 22, 24, 19, 4 เป็นต้น

จากนั้นนายบุญรักษ์ จ้อยจินดา (พี่อั๋น) กับนางสาวอัญชนา ดีไสว (พี่อ้อม) ชวนน้องทำกิจกรรมต่อเนื่อง

3) กิจกรรมเป่ายิงฉุบวิวัฒนาการ รอบแรกทุกคนจะเป็นหนอน และจากหนอนเป่ายิงฉุบกันชนะจะได้เป็นกบ กบเป่ายิงฉุบกันชนะจะได้เป็นลิง ลิงเป่ายิงฉุบกันชนะจะได้เป็นมนุษย์ คนที่ชนะ 5 คนแรกที่เป็นมนุษย์จะได้รับรางวัล

เป็นสมุดไดอารี่จะมีคนที่เหลือจากการเป่ายิงฉุบ ให้ทำท่าประกอบเพลงแก้ว กะลา ขัน โอ่ง เป่าลูกโป่ง โอ่ง ขัน กะลา แก้วๆ เมื่อทำเสร็จคนที่ได้เป็นมนุษย์ส่วนใหญ่ทำท่าแก้ว กะลา ขัน โอ่ง เป่าลูกโป่ง โอ่ง ขัน กะลา แก้วๆแทนคนที่เหลืออยู่

4) นั่งรายกลุ่ม และทำท่าทาง 4 ท่า ประกอบเพลงปลูกผักๆๆ ทำสวนครัวไม่ต้องกลัวอดผักๆๆ ปลูกอะไรก็ต้องรู้หลักๆๆ ถ้าเราปลูกผักเราจะมีผักกินๆๆ

5) กิจกรรมทำท่าทางประกอบเพลงตบมือๆๆ ตบมือตบตักตบไหล่ๆๆ แล้วสลับกันไปๆๆ ตบตักตบไหล่ตบมือๆๆ

2. กิจกรรม Morning Talk “สืบหาความจริง”

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) แจกกระดาษให้น้องแต่ละกลุ่ม เพื่อช่วยกันทายว่า พี่ๆ ทำโครงการอะไร โดยให้แต่ละกลุ่มตั้งคำถามกลุ่มละ 5 ข้อ จดบันทึกทั้งคำถามและคำตอบว่าเป็นอย่างไรร่วมด้วย พร้อมทั้งให้ถามได้กลุ่มละ 2 คำถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

<u>รอบแรก</u>

1) **จุดเด่นของโครงการคืออะไร**
   พี่ติน ลงไปแล้วตัวจะเปียกบ่อยๆ
   พี่นัส เข้าสวน
   พี่อ้อม การสำรวจ การพูดคุย
2) **พี่เคยทำโครงการนี้ที่ไหน**
   พี่ติน จุดจะดำ บางจุดจะใส
   พี่นัส ทำในสวน
   พี่อ้อม ตำบลสามน้ำ
3) **โครงการนี้มีประโยชน์อย่างไร**

พี่ติน คนจะได้ระวังภัยจากธรรมชาติ

พี่นัส จะไม่สนใจสิ่งเหล่านี้จนกว่ามันจะหายไป

พี่อ้อม นำสิ่งที่มีอยู่มาใช้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์

4) **โครงการที่ทำเป็นอย่างไร**

พี่อ้อม สำรวจ ค้นหา สิ่งดีๆ

พี่ติน เวลาจับจะแฉะ อ้าหุบ

พี่นัส บอกเล่าถึงคนที่เรียนต่ำทำงานสูง และปัจจุบันคนที่เรียนสูงกลับไปทำในอดีต

5) **ปัญหาที่พบในโครงการมีอะไรบ้าง**

พี่อ้อม การรวมตัวเพื่อพูดคุยกัน

พี่นัส ชาวบ้านอยากให้ลูกเป็นเจ้าคนนายคน อย่าทำเลยจะลำบาก

พี่ติน ปัญหามาพร้อมน้ำ ลม สภาพอากาศ

6) **ความรู้ที่ได้รับจากโครงการนี้คืออะไร**

พี่นัส เด็กและผู้ใหญ่มีความสุขในการกลับมาทำอาชีพนี้

พี่อ้อม การเห็นความสำคัญของงานที่ทำ และเกิดการแลกเปลี่ยนพูดคุย

พี่ติน การป้องกันไม้ให้สูญเสียไป

<u>รอบที่ 2</u>

1) **ทำเกี่ยวกับอาชีพอะไร**

พี่ปิง ทำกับ อบต. ชาวบ้าน แกนนำ

พี่ติน ทำกับอาชีพที่เลี้ยงแล้วมีเปลือก

พี่อ้อม ทำกับหลากหลายอาชีที่อยู่ในชุมชน เช่น ชาวนา ชาวสวน ชาวประมง

2) **ทำไมถึงทำโครงการพวกนี้**

พี่ติน สนใจเรื่องแพลงตอนบลูม

พี่นัส เราไม่เห็นคุณค่าของสิ่งใกล้ตัว ไม่อยากให้พวกเราเหนื่อย กลัวว่าจะไม่มีคนทำต่อ

พี่อ้อม เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น และอยากถ่ายทอดให้คนอื่นรับรู้

3) **สิ่งที่พี่ทำคล้ายกับอะไรบ้าง**

พี่นัส ของหวานบนที่สูง

พี่ติน ของในทะเล

พี่อ้อม เป็นเสื้อ กระเป๋า สวยๆ

4) **โครงการนี้มีผลดีและผลเสียอย่างไร**

พี่นัส เด็กในชุมชนสนใจทำอาชีพนี้เพิ่มขึ้น ข้อเสียไม่มี

พี่ติน ข้อดี ชาวบ้านจัดการกับภัยที่เกิดขึ้นได้ทัน

พี่อ้อม ข้อดี คือ เห็นคุณค่าและนำมาเป็นอาชีพได้ ข้อเสีย คือ หากใช้ไปมากๆ อาจจะหมด

5) **พัฒนาชุมชนในด้านใดบ้าง**

พี่นัสกับพี่ติน อาชีพและคนในชุมชน

พี่อ้อม อาชีพและการสร้างการเรียนรู้กับคนในชุมชน

6) **โครงการที่ทำประสบผลสำเร็จมากน้อยอย่างไร**

พี่ติน เมื่อจบโครงการจะมีข้อมูลไปจัดการอาชีพนี้ได้ เพื่อลดความเสียหายที่เกิดขึ้น

พี่นัส เพื่อนในโครงการใช้ชีวิตในห้องเรียนกับบ้านไม่สนใจอาชีพ และเปลี่ยนใจกลับมาสานต่ออาชีพด้านเกษตรเพื่อสานต่ออาชีพที่บ้าน

พี่อ้อม เกิดความสัมพันธ์กับคนในชุมชน น้องๆ ให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์กับสิ่งนี้

จากนั้นพี่ปิงให้น้องเขียนคำตอบว่า พี่ๆ แต่ละคนทำเรื่องอะไรเมื่อทุกกลุ่มลองทายคำตอบเสร็จสิ้น พี่ปิงก็ให้พี่ๆ ทั้ง 3 คน ได้แก่ นายธนวัฒน์ บัวทอง (พี่ติน) นายชนมสวัสดิ์ ฉิมเชื้อ (พี่นัส)และนางสาวอัญชนา ดีไสว (พี่อ้อม) เฉลยของแต่ละทีมดังรายละเอียดต่อไปนี้

พี่ติน ทำเรื่องหอยแครง ระบบนิเวศมหัศจรรย์ของหอยแครง ลงพื้นที่คลองโคนกับคลองช่อง เพชรบุรี เก็บข้อมูล ลงพื้นที่เก็บข้อมูล พบปัญหาแพลงตอนบลูม สำรวจปัญหา และทำงานร่วมกับงานวิจัย สกว.ใช้ดาวเทียมในการทำงานร่วมกับหลายหน่วยงาน

พี่นัส ทำเรื่องน้ำตาลมะพร้าว ทำโครงการ 2 ปี อยากเล่าเรื่องผ่านเพื่อนชื่อปอย สมัยที่ทำโครงการปอยเป็นเด็กมัธยมศึกษามีวิถีชีวิตคือเรียนเสร็จก็กลับบ้าน ไม่เคยสนใจอาชีพนี้ เนื่องจากการทำน้ำตาลมะพร้าวต้องปีนขึ้นไปปาดตาลและนำมาเคี่ยวเป็นน้ำตาลมะพร้าว ปีแรกลงไปเก็บข้อมูลคนทำน้ำตาลมะพร้าวในตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ว่ามีจำนวนมากหรือไม่ เดินทางไปไม่ถูกจึงให้ปอยเป็นคนนำทาง วาดแผนที่ ทำให้ปอยต้องลงไปพูดคุยด้วย กับปัญหาที่ไม่อยากให้ลูกลำบาก อยากให้ลูกเป็นเจ้าคนนายคน ทั้งๆ ที่น้ำตาลมะพร้าวสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านอย่างมาก คนแก่ก็ไม่มีแรงทำ จากการเรียนรู้ทำให้ปอยสนใจ ปีแรกได้ปอยเป็นโมเดล ปีที่ 2 จึงเอาเรื่องราวมาบอกเล่าและได้เด็กอีกคนหนึ่งมาทำงานจริงๆ แล้วสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเรามีคุณค่ามาก ทำไมพี่อ้วนพี่ปิงจึงต้องชวนพวกเรามาวาดแผนที่ในชุมชน เพื่อให้เห็นปัญหาที่แท้จริง ซึ่งวันนี้เราต้องค้นหาให้เจอ อาชีพนี้จึงเกี่ยวข้องกับทุกคนที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับชาวบ้าน เด็กในชุมชน และผู้นำชุมชน/ภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนงานร่วมกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องสำคัญมาก ทำงานแล้วทำให้ตนเองคิดเป็นระบบ จากปอยที่ไม่กล้านำเสนอ วันนี้จับไมค์พูดได้ และปัจจุบันปอยเรียนคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสนใจกลับมาทำน้ำตาลมะพร้าวที่บ้าน

พี่อ้อม ทำเรื่องการเรียนรู้ประโยชน์ของทรัพยากรสู่การขยายผลของคนในชุมชน เป็นการพาน้องเรียนรู้ทรัพยากรในชุมชนว่ามีอะไรบ้างทั้งในชุมชนน้ำจืดและชุมชนน้ำเค็ม และนำกลับมาย้อมอวนด้วยลูกตะบูนก็ย้อมเสื้อแทน ใบมะพร้าวทิ้งไว้จึงนำมาจักสาน พัฒนาเป็นกระเป๋า ที่ใส่ขวดไวน์ เด็กให้ทำผ้ามัดย้อม ผู้ใหญ่ทำเรื่องจักสาน

นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน)ถามน้องๆ ว่ามีคำถามอะไรบ้าง การเตรียมคำถามสำคัญมาก คำถามที่พวกเราถามดีหรือไม่ การเตรียมคำถามยิ่งมากยิ่งดี เพื่อให้ได้คำตอบที่ดี คำถามที่ดีต้องได้คำตอบที่ดีร่วมด้วย ในการเวียนฐานเมืองตรังจะพบว่า คำถามที่ดีต้องมากับความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เด็กสร้างดีจึงมุ่งเน้นการค้นหาความรู้ของชุมชนประสานงานกับการสร้างความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน เช่น ข้อมูลชุมชน เป็นต้น

3. กิจกรรมชี้แจงภาพรวมโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

หลังจากรับประทานอาหารว่างเสร็จ นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) แจกหนังสือ**“จาก Active Learning สู่ Active citizen เส้นทางการสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21”** ให้น้องที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะมีรายชื่อทั้งรุ่นพี่รุ่นน้องที่ทำงานแต่ละโครงการ

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ แจกกระดาษ A4 ให้น้องๆ โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีเมื่อเข้าร่วมดำเนินงาน จะมีทั้งหมด 16 ทีม มาจากจังหวัดราชบุรี 10 ทีม ราชบุรี 6 ทีม หนังสือที่แจกเป็นผลการดำเนินงานมาแล้ว 3 ปี โครงการของพี่ตินก็อยู่ในหนังสือเล่มนี้สำหรับพี่นัสกับพี่อ้อมทำอีกเรื่องหนึ่ง โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีก็เช่นเดียวกันจะดำเนินงานต่อเนื่อง 3 ปี พวกเราเป็นปีที่ 1 หลังจากนี้เมื่อผ่านกระบวนการดำเนินงานก็จะได้รับประสบการณ์เหมือนกับพี่ๆ โครงการ active citizen เช่นเดียวกัน พร้อมทั้งตั้งคำถาม 2 ข้อ ดังนี้

1. ศตวรรษที่ 21 คืออะไร

จากนั้นให้น้องๆ หันหน้าพูดคุยกันว่า **ศตวรรษที่ 21 คืออะไร**น้องๆ ตอบว่า ศตวรรษที่ 21 คือ รอบปีที่มีศตวรรษที่ 21 เช่น นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ เกิดปี ค.ศ.1966 คือเกิด พ.ศ.2509 โดยการนำเลข 543 มาบวกกับปี ค.ศ. เรียกว่าเป็นคนที่เกิดในศตวรรษที่ 19 ศตวรรษบอกช่วงระยะเวลา 1 ศตวรรษ = 100 ปี พวกเราใช้ชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21 ส่วนพวกพี่น่าจะอยู่ในศตวรรษที่ 19-20

2. ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 คืออะไร

คนที่เกิดในศตวรรษที่ 19 จะยังไม่มีโทรศัพท์มือถือ รถไฟความเร็วสูง จึงมีวิธีคิดที่แตกต่างกัน เหมือนกับคลิปหนังสั้นจิตอาสาที่ตาคิดว่าหลานเล่นโทรศัพท์ แต่หลานเล่นโทรศัพท์และยังช่วยงานได้ด้วย ขอให้อ่านหนังสือที่แจกไปในหน้าที่ 10 กับ 11 ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีอะไรบ้าง

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ฝึกเรื่องการพูด การฟัง การตั้งคำถาม ในระหว่างที่ตั้งคำถามต้องมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ อะไรที่ยากจะไม่อยากทำ โครงการกำลังฝึกให้รู้จักคิด วิเคราะห์ พูด และสื่อสาร ต้องฟังและจับประเด็นให้ได้ พวกพี่พยายามฝึกเรื่องการฟัง การพูด การคิด ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 ช่วงต่อไปนี้พี่ๆ จะชวนคิดกิจกรรมที่ลงไปทำกับคนในชุมชนว่าจะลงไปทำกับใคร เน้นชุมชนที่อยู่อาศัยกับเรา พวกเราเป็นนักรบอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ โครงการนี้จะพาให้พวกเราไปพูด การฟัง การวิเคราะห์ และเรียนรู้กับคนในชุมชน จนเกิดความรักและความหวงแหนเหมือนกับพี่ปอยที่สนใจกลับมาทำอาชีพทำน้ำตาลมะพร้าว เมื่อน้ำตาลมะพร้าวราคาแพงทำให้คนสนใจกลับมาทำอาชีพน้ำตาลมะพร้าว พวกเราเรียนแล้วอยากกลับมาทำอาชีพเกษตรหรือไม่ พวกเราเรียนจากในห้องเรียนไม่ได้เรียนรู้ของจริง โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีจึงนำท่านออกไปค้นหา

ความจริงในพื้นที่ การทำงานเพื่อส่วนรวม คือ ทำโครงการเพื่อคนอื่นร่วมด้วย และนำไปสู่การเกิดภูมิคุ้มกันที่รู้เท่ากันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โครงการนี้จึงต้องการคิดวิเคราะห์ ลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหาโดยการนำข้อมูลมาคิดตัดสินใจ อยากเห็นน้องกล้าคิดกล้าแสดงออก จึงอยากให้พวกเราคิด พูด และทำ ใครลงมือทำจึงจะได้เรียนรู้ เมื่อเข้าสู่โครงการภายในระยะเวลา 1 ปี จะพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น ขอให้พวกเรานำผลการเรียนเทอมสุดท้ายส่งให้พี่เลี้ยงร่วมด้วย จบ 1 ปี การเรียนดีขึ้นอย่างไร ขอให้พี่เลี้ยงสังเกตพฤติกรรมด้วย เราจึงจะพาทุกท่านออกจากหน้าจอและออกมาเรียนรู้กับสถานการณ์จริง

เมื่อเปิดกูเกิลเพื่อค้นหาทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะมีทักษะต่างๆ ได้แก่

1) **ทักษะการเรียนรู้**และนวัตกรรม คิดสร้างสรรค์ ใส่ใจนวัตกรรม มีวิจารณญาณ แก้ปัญหาเป็น สื่อสารดี เต็มใจร่วมมือ
2) **ทักษะ**สารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี อัพเดตทุกข้อมูลข่าวสาร **รู้**เท่าทันสื่อ รอบรู้เทคโนโลยีสารสนเทศฉลาดสื่อสาร
3) **ทักษะ**ชีวิตและอาชีพ มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ใส่ใจดูแลตัวเอง รู้จักเข้าสังคม **เรียนรู้**วัฒนธรรมมีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ และหมั่นหาความรู้รอบด้าน

หลังจากนี้พวกเราต้องคิดโครงการเพื่อทำงานวิจัย งบประมาณ 50,000 บาท/โครงการ พวกเราต้องกลับไปเรียนรู้กับพี่เลี้ยงเพื่อทำงานวิจัย เพราะว่าวิจัยแล้วช่วยให้เกิดการใช้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 งานวิจัยทำได้ทุกช่วงวัย เด็ก ป.2 ทำงานวิจัยเรื่องทำไมดินสอจึงหาย โคคาโคล่ามีประโยชน์และโทษอย่างไร การศึกษาป่าชายเลน ดังนั้นทุกคนทำงานวิจัยได้ โครงการนี้มีเส้นทางอย่างไร เวทีนี้เป็นเวทีพัฒนาโจทย์และพัฒนาข้อเสนอโครงการ ทำงานที่ไหน ทำงานกับใคร หลังจากนั้นก็จะกลับไปลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้สถานการณ์ในพื้นที่เพื่อเขียนข้อเสนอโครงการ จากนั้นเข้ารับการอบรม 4 – 5 ครั้ง เรื่องการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วม การสรุปบทเรียน อบรมการผลิตสื่อสร้างสรรค์ อบรมการคิดเชิงระบบ และมีมหกรรมแสดงผลงาน

หากเราผ่านช่วงนี้ไปได้ ก็จะมีประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของคุณ ถ้าคิดว่ามีประโยชน์ก็เข้าร่วมดำเนินงาน ระหว่างทางต้องผ่านทั้งมีความสนุกและซับซ้อนร่วมด้วย มีทั้งทุกข์สุขปนไปมาร่วมด้วย บางโครงการมาร่วมกันหลายคน แต่เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นเหลือเพียง 1 คนก็มี เนื่องจากในปัจจุบันมีความซับซ้อนของสังคม อุณหภูมิที่สูงมากขึ้น หากเราไม่เตรียมตัว อาจเกิดแผ่นดินไหว การเกิดสึนามิ แล้วเราจะทำอย่างไร ขอให้พวกเราตั้งรับปรับมือเตรียมพร้อมกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ทุกเรื่องราว

4. กิจกรรมลายแทง 10 ช่อง

จากนั้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ให้น้องๆ เตรียมความพร้อมโดยการยกมือขึ้นเหนือศีรษะแล้วสะบัดมือไปทางด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้า และด้านหลังและทบทวนโจทย์วิจัย ดังในตาราง หลังจากนี้จะพูดคุยร่วมกันต่อเนื่อง เติมเรื่องข้อมูลที่จะทำ

ก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรมลายแทง 10 ช่อง พี่อ้วนให้น้องแต่ละทีมระดมความคิดเห็นเพื่อเขียนลงในกระดาษฟลิปชาร์ดประกอบด้วย

4) ช่วยสรุปสิ่งที่อยากทำอีกครั้งร่วมกัน ว่าเป็นเรื่องอะไร ? หลังจากผ่านกิจกรรมเมื่อวาน จนถึงตอนที่ได้ฟังเรื่องเล่าจากรุ่นพี่
5) สิ่งที่น้อง ๆ มั่นใจแล้วว่าจะทำ ต้องใช้ข้อมูลอะไรบ้าง ? เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จได้

6) ข้อมูลที่อยากได้ จะหาได้จากใครในชุมชนบ้าง

หลังจากนั้นให้ระดมกันในทีมว่าจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง โดยจะวาดภาพ 1 ใบ 1 ขั้นตอน จนครบ 10 ขั้นตอน และ 4 กิจกรรม ที่ทุกโครงการต้องทำในโครงการร่วมกัน คือ กิจกรรมที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม กิจกรรมที่ 5 การสรุปบทเรียน กิจกรรมที่ 7 การอบรมสื่อและละคร และกิจกรรมที่ 9 อบรมการคิดเชิงระบบ

เมื่อแต่ละทีมดำเนินการเสร็จสิ้น ให้นำเสนอ 3 ขั้นตอน ผ่านการ live ทาง facebook ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

1. บอกสิ่งที่อยากจะทำ
2. เล่าภาพสุดท้ายที่อยากเห็น
3. เล่าขั้นตอน 1-10 ที่จะทำให้เกิดภาพสุดท้าย

1. ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล ร่วมสร้างประโยชน์จากต้นกล้วย ที่มีมากมายในชุมชน สิ่งที่อยากจะทำ เพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของต้นกล้วยและนำต้นกล้วยมาใช้ประโยชน์

1) ประชุมทีม ลงไปพูดคุยกับเพื่อน
2) สร้างความเข้าใจ
3) อบรมการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

4) ลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล

5) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูลในทีมก่อน

6) ลงมือทำ

7) อบรมการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

8) การทำสื่อ

9) การอบรมกระบวนการคิดเชิงระบบ

10) เผยแพร่คนในชุมชนรู้ ถ่ายรูปและแชร์ลงในโซเชียล

2. ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม เรื่องการใช้ app.ให้คนเลี้ยงหอยแครง

เป้าหมาย คือ ทำให้ผู้เลี้ยงหอยแครงเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูล

ภาพสุดท้ายต้องการเห็นเกษตรกรใช้เทคโนโลยีในการเลี้ยงหอย ใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ปัญหา เห็นข้อมูลอย่างเป็นระบบในการเลี้ยงหอยของตนเองโดยมีกิจกรรมในโครงการ ดังนี้

1) ประชุมทีม

2) สำรวจชุมชน ว่าเลี้ยงหอยแครงทำอย่างไร

3) อบรมการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

4) เก็บข้อมูล

5) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล

6) ศึกษาวิธีการทำ

7) อบรมการผลิตสื่ออย่างสรรค์

8) ทดลองใช้แอพ

9) อบรมกระบวนการคิดเชิงระบบ

10) คืนข้อมูล

3. ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ต้องการทำเรื่องความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของ มรภ.จอมบึง

สถานการณ์ในพื้นที่มีการขับรถสวนทาง ทำให้เด็กในมหาวิทยาลัยเกิดเหตุ เกิดทั้งจุดเสี่ยง จุดเสียว การจอดรถในมหาวิทยาลัยและตลาดไร้ระเบียบ ทำให้การจราจรติดขัด

กลุ่มเป้าหมาย คือ คนในชุมชนเป็นการสัญจรไปมาของในมหาวิทยาลัย ให้คนที่ใช้รถที่ผ่านมหาวิทยาลัยลดความเร็ว ไม่อยากให้มีการขับขี่รถย้อนศร จอดรถให้เป็นระเบียบมากขึ้นและมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) ประชุมทีม วางแผนชี้แจง

2) สร้างความเข้าใจกับนักศึกษาและคนในชุมชน ทำสิ่งนี้เพื่ออะไร และเกิดผลลัพธ์อย่างไรบ้าง

3) อบรมการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

4) เก็บข้อมูล และวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ว่าขาดอะไรบ้าง

5) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลว่าเพียงพอหรือไม่

6) หาข้อมูลให้เพียงพอ

7) อบรมผลิตสื่อสร้างสรรค์ จะมาทำสื่ออะไรได้บ้างเผยแพร่ได้หรือไม่

8) ทดลองทำสื่อ

9) อบรมกระบวนการคิดเชิงระบบ

10) สรุปบทเรียนโครงการ

4. ทีมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี ต้องการทำเรื่องความปลอดภัยทางถนนในวิทยาลัยและชุมชนข้างเคียง

จากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประสบอุบัติเหตุ ไม่มีป้ายจราจรในจุดโค้งหรืออันตรายว่ามีจุดอันตราย ทางโค้งทางแยกอย่างไรทีมจึงอยากเห็นความปลอดภัยที่เพิ่มขึ้นในวิทยาลัยเนื่องจากเส้นทางของพื้นที่บริเวณชุมชนบ้านเขาชะงุ้ม โดยปกติจะไม่มีป้าย หรือมีก็เก่าแล้ว อยากมีป้ายบอกจุดเสี่ยง เพื่อลดการบดบังทัศนียภาพ ไม่ให้รกและมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) ประชุมทีมวิจัย
2) ทำความเข้าใจกับคนในชุมชนและนักเรียนในวิทยาลัยว่าจะทำอย่างไร
3) อบรมการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) ลงพื้นที่สำรวจว่าในเส้นทางนี้มีรถอะไรวิ่งบ้าง มีความปลอดภัยอย่างไร
5) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
6) ทำกิจกรรมกับคนในชุมชน นักเรียนเขาช่องพราน และนักเรียนในวิทยาลัย เพื่อป้องกันการประมาทจากการขับขี่รถ
7) จัดทำสื่อสร้างสรรค์ให้นักศึกษาและชาวบ้านทราบผลจากอุบัติเหตุ
8) ทำแอพที่แสดงให้คนภายนอกชุมชนทราบถึงจุดเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้บุคคลภายนอกระวังและป้องกันตัว ทำเป็นเกมกับเด็กในชุมชน และทุกคนเข้าถึงได้
9) อบรมกระบวนการคิดเชิงระบบ
10) สรุปบทเรียนกันในกลุ่มว่าได้อะไรบ้าง

5. ทีมสภาเด็กและเยาวชนตำบลดอนคาต้องการทำเรื่องพาน้องเรียนรู้วัดโคกคา ตำบลดอนคามีไทยทรงดำอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อเวลาผ่านไปเริ่มไม่พูดกัน แม้ว่าจะมีการรื้อฟื้นภาษาแต่ก็ฟังไม่รู้เรื่อง แปลไม่ได้

เป้าหมายที่อยากเห็น คือ จัดหาคนแก่มาสอนภาษาพูด ภาษาเขียน การทำอาหารพื้นถิ่น การสอนฟ้อนแคน ภาพสุดท้ายอยากเห็นคนรุ่นใหม่ได้พูดภาษาไทยทรงดำเพิ่มขึ้น แต่งกายเพิ่มขึ้นและมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) ประชุมทีม จะนัดมาจัดการวางแผนได้
2) ชี้แจงโครงการว่าทำอย่างไร
3) อบรมเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม
4) สำรวจข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านโดยการปั่นจักรยาน
5) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
6) ลงพื้นที่เรียนรู้ 5 หมู่บ้าน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน เพื่อขอความรู้จากผู้เฒ่า
7) อบรมผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์
8) ทำสื่อ
9) อบรมกระบวนการคิดเชิงระบบ
10) เผยแพร่ทางแผ่นพับ เฟซบุค QR Code จากอินเตอร์เน็ต และเว็บ

6. ทีมโรงเรียนมหาราช 7ต้องการทำเรื่องการเรียนรู้เรื่องปุ๋ยชีวภาพและนำไปใช้ในการปลูกผักสวนครัว โดยการเรียนรู้การทำปุ๋ยชีวภาพจากลุงสมศักดิ์

คนที่ได้รับประโยชน์ คือ ทีมเรา คนในครอบครัว เพื่อนและคนในครอบครัวเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักและชุมชนเราจะทำไร่อ้อย ดงมัน ดาวเรือง ข้าวโพด ดงยาง

ภาพสุดท้าย อยากเห็นคนในชุมชนหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพในชุมชนและขยายผลในโรงเรียน

1) ประชุมทีม
2) ชี้แจงให้คนในชุมชนเข้าใจ
3) อบรมการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

4) เก็บรวบรวมข้อมูล
5) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
6) ทดลองทำปุ๋ยชีวภาพ
7) อบรมผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์
8) ทำสื่อ
9) อบรมกระบวนการคิดเชิงระบบ
10) การนำเสนอภาพให้ชุมชนได้รู้

สิ่งที่น้องแต่ละทีมอยากทำทั้ง 6 โครงการ

ชื่อทีม	สิ่งที่อยากทำ	คำถามวิจัย	เป้าหมายที่อยากเห็น	คนที่ได้รับผล	ใครที่จะเข้ามาช่วย
1. ทีมโรงเรียนมหาราช 7	ลดการใช้สารเคมีในการปลูกผักสวนครัวโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ	การลดการใช้สารเคมีในการปลูกผักสวยครัวโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพทำอย่างไร	คนในชุมชนหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนการใช้สารเคมีในการปลูกผักสวนครัว และขยายผลสู่เพื่อนในโรงเรียน	ทีมวิจัย เพื่อนในห้องเรียน คนในครอบครัว	1) ทีมวิจัย 2) เพื่อนในห้องเรียน 3) คนในครอบครัว
2. ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม	ทำให้ผู้เลี้ยงหอยแครงเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูล และสร้าง Application ที่ช่วยให้ผู้เลี่ยงหอยแครงเก็บข้อมูล	ทำอย่างไรให้ผู้เลี้ยงหอยแครงเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูล	เกษตรกรเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในการเลี้ยงหอย	เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง	1) คนในชุมชนประมงจังหวัด ผู้ใหญ่บ้าน 2) อ.ดนัย ภู่ระหงษ์ 3) อ.วสันต์ อุทัยเลี้ยง 4) อ.ทิติกร ขำอ่อน (เขียนโปรแกรม)
3. ทีมสภาเด็กและเยาวชนตำบลดอนคา	พาน้องศึกษาวัฒนธรรมถิ่นลาวโซ่ง (ไทยทรงดำ)	การพาน้องศึกษาวัฒนธรรมถิ่นลาวโซ่ง (ไทยทรงดำ) ทำอย่างไร	ผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรม ภาษา อาหาร ศิลปะ คนรุ่นใหม่สามารถเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรมไทยทรงดำ (การพูด การแต่งกาย)	เด็กรุ่นใหม่	1) ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน 2) คนในชุมชน 3) ผู้สูงอายุ
4.ทีมวษท.ราชบุรี	การสร้างความปลอดภัยทางถนนให้กับนักศึกษาวษท.ราชบุรีและคนในชุมชนเขาชะงุ้ม	เราจะมีกระบวนการสร้างความปลอดภัยทางถนนให้กับนักศึกษาวษท.ราชบุรีและคนในชุมชนเขาชะงุ้มอย่างไร	นักศึกษาในวิทยาลัยและคนในชุมชนมีความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และเกิดการแก้ไขจุดเสี่ยง (ทำป้ายจราจร ตัดต้นไม้กีดขวาง)	นักศึกษา วษท.ราชบุรีและคนในชุมชนเขาชะงุ้ม	
5. ทีมถาวรานุกูล	ทำให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย	จะทำอย่างไรให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญและนำต้นกล้วยมาใช้ประโยชน์	คนในชุมชนเกิดการมีส่วนร่วม เห็นความสำคัญและนำต้นกล้วยมาใช้ประโยชน์	เกษตรกรผู้ปลูกกล้วย	1) คนในชุมชนม.11 2) เกษตรกรผู้ปลูกกล้วย 3) แกนนำชุมชน 4) อาจารย์

6. ทีม มรภ. จอมบึง	การสร้างความตระหนักเรื่องความปลอดภัยทางถนนให้กับนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง และชุมชนในเขตเทศบาลจอมบึง	เราจะสร้างความตระหนักเรื่องความปลอดภัยทางถนนให้กับนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง และชุมชนในเขตเทศบาลจอมบึงได้อย่างไร	นักศึกษาในมหาวิทยาลัย และคนในชุมชน ไม่ขับรถย้อนศร ลดความเร็ว และจอดรถอย่างเป็นระเบียบ	นักศึกษา มรภ. หมู่บ้านจอมบึง และชุมชนในเขตเทศบาลจอมบึง	

5. กิจกรรมสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม

หลังจากนำเสนอเสร็จสิ้น นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) ให้น้องนั่งล้อมวงเพื่อสรุปบทเรียน และกล่าวว่า การสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมเปรียบเหมือนการกด SAVE ทำให้เราได้จดจำในสิ่งที่เราได้เรียนรู้ โดยในวันแรกมีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการชมคลิปวีดีโอจัดทำแผนที่ชุมชนทำให้เรารู้จักชุมชนมากน้อยอย่างไร มีการสร้างความเข้าใจเรื่องบทบาทพี่เลี้ยง กิจกรรม master chef วัตถุดิบต่าง ๆ มาจากชุมชน วันที่ 2 เตรียมความพร้อมในการวอร์มสมอง กิจกรรม morning talk กลับมาเติมความรู้เรื่องโครงการในศตวรรษที่ 21 หลังจากนั้นมารวมกันคิดต่อว่า เราจะทำเรื่องนี้มีใครเกี่ยวข้องบ้าง และนำเสนอโครงการร่วมกัน อยากให้ทุกคนนั่งหลับตาว่า เพื่อทบทวนว่า ประทับใจเรื่องไหน อะไรเป็นสิ่งที่เราได้เรียนรู้แบบสั้นๆ กระชับ ได้ใจความ อยากบอกเล่าอะไรให้เพื่อนฟัง

<u>เด็กและเยาวชน</u>

1) 2 วันมานี้ ได้ฝึกตัวเอง การอยู่และการรับฟังของเพื่อนมากขึ้นว่าเพื่อนมีความคิดอะไร เพื่อนนำเสนออะไร รับฟังมากขึ้นกว่าเดิม และมีความชัดเจนโครงการมากขึ้น
2) เรียนรู้เพิ่มเติมว่าเราต้องทำอะไร เรียนรู้เรื่องการทำงานอย่างเป็นระบบ พูดคุยเพิ่มขึ้น
3) รู้จักคนใหม่ คิดว่าจะทำอะไรเพื่อชุมชน
4) ได้ทักษะการกล้าแสดงออก กล้าที่จะพูดด้านหน้าเวที ขั้นตอนการวางแผนในการทำวิจัย ทำให้เรารู้ว่าจะเริ่มต้นจากตรงไหน จะกลับไปทำอะไร กับข้าวอร่อย
5) กล้าพูด กล้าแสดงออก มองเห็นโครงการว่าจะทำอะไรชัดมากขึ้น
6) เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ ในการจัดกิจกรรม แนวคิดในการทำโครงการนี้ต่อจากพี่ๆ
7) ปัญหาของชุมชนว่ามีปัญหาอะไร การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน
8) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับรุ่นน้อง ฟังผู้ใหญ่ได้มากขึ้น การตอบคำถามและตั้งคำถามได้ดีมากขึ้น

9) รู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำโครงการ รู้ว่าอยากทำอะไร มีปัญหาอะไรบ้าง ได้รู้จักวิธีการปัญหา ได้แสดงออกมากขึ้น
10) การทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน การทำงานต้องมีข้อมูล ฝึกการตั้งคำถาม การพูดคุยกับผู้ใหญ่ พี่น้องที่มาจากต่างถิ่น
11) เรียนรู้การทำงานเป็นทีม
12) เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา
13) ได้ความรู้ ความคิด ความสามัคคีกับเพื่อนในกลุ่ม
14) ช่วยกันคิดว่าโครงการเราจะเดินหน้าอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไร การทำงานเป็นทีม การนำเสนองานในกลุ่มใหญ่
15) การทำงานอย่างเป็นระบบ ประโยชน์ของต้นกล้วย ความสามัคคีของคนในทีม
16) การกล้าแสดงออก การรับฟังความคิดของคนอื่น
17) การวางแผน การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ รู้จักเพื่อนใหม่ และรู้ว่าจะทำโครงการอะไร
18) มีความสุขในการทำงาน ทำงานอย่างเป็นระบบ
19) รู้จักเพื่อนใหม่
20) การเลือกหัวข้อในกลุ่ม ต้องฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม
21) การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาในกลุ่ม กล้าแสดงออก
22) กล้าแสดงออกมากขึ้น
23) รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น จากคิดไม่ออกมาคิดออก
24) คิดวิเคราะห์ แยกแยะ และได้แลกเปลี่ยนกับพี่ๆ
25) ฝึกการพูดและการนำเสนอ รู้จักพี่ๆ มากขึ้น

<u>พี่เลี้ยง</u>

1) ขอบคุณที่ทีมเราได้มาเรียนรู้และรู้จักกับทุกคน
2) 2 วันแรกที่ได้มา การปรับตัวเองให้เข้ากับทุกคน ความคิดเด็กเป็นอย่างไร เพิ่งมารู้การวางแผน การลงพื้นที่ไม่พอ ต้องลงทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มาเรียนรู้ร่วมกัน ขอบคุณทีมงาน
3) ได้รู้บทบาทของการเป็นพี่เลี้ยง รับฟังความคิดเห็นของน้องในทีม รับฟังความคิดเห็นเพื่อนำมารวมเป็นโครงการ ขอบคุณทีมงานที่สอนให้เป็นพี่เลี้ยง
4) ขอบคุณเจ้าของโครงการที่จัดอบรมให้ เปิดโอกาสให้น้องได้รับข้อมูลในการพัฒนาชุมชนของบ้านเรา แม้ว่าเราจะมาอาศัยเขาอยู่ก็ต้องตอบแทนบุญคุณที่เป็นแนวทางที่ดี ได้เรียนรู้ในชุมชน จะได้นำความรู้ไปพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนและถาวรต่อไป
5) ดีใจที่เด็กและเยาวชนมาทำงานร่วมกัน และมีพี่เลี้ยงช่วยโค้ชให้ การที่เราได้ลงมือทำซ้ำๆ จะสำเร็จยาก หากเราเริ่มฝึกจะทำให้ประสบความสำเร็จ ขอเป็นกำลังใจให้
6) เรียนรู้ไปพร้อมพวกเรา การเรียนรู้ไม่จบสิ้น สดใหม่เสมอ อยากให้กำลังใจพวกเรา ขั้นตอนนี้ยาก หากเราผ่านไปได้ จะเป็นความทรงจำดีๆ เอาไปใช้ในการเรียนได้

ช่วงท้าย นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) ขอเป็นตัวแทนทีมจัด 2 วันนี้ รู้สึกดีใจได้พูดคุยกัน มีการดูแลซึ่งกันและกัน เป็นเวทีในการฝึกทั้งน้องและพี่ๆ ได้เรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเรียนรู้กับทุกช่วงวัย ทุกตำแหน่ง และทุกหน้าที่ เป็นโอกาสอันดีที่ได้มาพบกัน ในอนาคตเราจะได้เจอกัน เพื่อได้เห็นหน้าพร้อมกัน เส้นทางหลังจากนี้ ขอให้เก็บเอกสารต่างๆ แผนที่ชุมชน และลำดับขั้นตอนต่างๆพี่ๆ จะลงชวนคุยในพื้นที่ บางพื้นที่อาจจะไม่สะดวกไป อาจจะประสานพี่เลี้ยงในพื้นที่ เนื่องจากต้องรีบส่งโครงการเพื่อเข้ารับการพิจารณาโครงการในวันที่ 11 พฤษภาคม 2562 จะมีการนำเสนอโครงการ และเตรียมความพร้อมอีก

รอบหนึ่ง น้องๆ สามารถติดตามความเคลื่อนไหวได้ในโครงการเด็กสร้างดีทางแฟนเพจเฟซบุค/สแกน QR Code Active youth ขอให้เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ปิดประชุมเวลา 16.20 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปเวทีพัฒนาพิจารณาข้อเสนอโครงการ

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 11 พฤษภาคม 2562 เวลา 09.00 – 16.00 น.

ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	เด็กหญิงปาริตา	แก้ววิลัย	ทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
2.	เด็กหญิงมณินทร	จิตรสมุทร	ทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
3.	เด็กหญิงวิลาสินี	เกียรติศักดิ์เจริญ	ทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
4.	นางพรพินธ์	สำรวยรื่น	พี่เลี้ยงทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
5.	นายธเนศ	สร้อยทอง	ทีม Scallop Easy
6.	นายรณรต	ยังมาก	ทีม Scallop Easy
7.	นายนิรัติศัย	สีดอกบวบ	ทีม Scallop Easy
8.	นางนิภา	บัวจันทร์	พี่เลี้ยงทีม Scallop Easy
9.	นายนครินทร์	ปานยศ	ทีม Coco. Time
10.	เด็กชายสุรพศ	คงอยู่	ทีม Coco. Time
11.	นางสาวสารภี	น่วมสวัสดิ์	พี่เลี้ยงทีม Coco. Time
12.	เด็กหญิงภัทรธิดา	สร้อยทอง	ทีม Banana P.8
13.	เด็กหญิงธนาภา	สร้อยทอง	ทีม Banana P.8
14.	นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	พี่เลี้ยงทีม Banana P.8
15.	นางสาวอริยา	ทองวารี	ทีม Young Coco.
16.	เด็กชายก้องกิดากร	ทองวารี	ทีม Young Coco.
17.	นางสาวสโรชา	แย้มสรวล	ทีม Young Coco.
18.	เด็กหญิงปาณิสรา	ฮกฮวดชิ้ม	ทีม Young Coco.
19.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	พี่เลี้ยงทีม Young Coco.
20.	เด็กชายนิพัทธ์	เพ็ญสว่าง	ทีมท่องเที่ยวบางแค
21.	เด็กชายกฤษณะ	ดวงรัตน์	ทีมท่องเที่ยวบางแค
22.	เด็กชายจิดากร	โพธิแก้ว	ทีมท่องเที่ยวบางแค
23.	นางสาวพิสมัย	พันธ์ฉาว	พี่เลี้ยงทีมท่องเที่ยวบางแค
24.	นางสาวเสาวลักษณ์	เมตประสงค์	พี่เลี้ยงทีมท่องเที่ยวบางแค
25.	นายธีระ	บุญประสิทธิ์	พี่เลี้ยงทีมท่องเที่ยวบางแค
26.	เด็กหญิงธนัชพร	โหมดตาล	ทีม อสม.น้อย
27.	เด็กชายแง	ยังอยู่	ทีม อสม.น้อย
28.	นางสาวจินต์จุฑา	มงคลทรง	ทีม Chef กระดังงา
29.	นางสาวภควรรณ	ภู่สุวรรณ์	ทีม Chef กระดังงา
30.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	พี่เลี้ยงทีม Chef กระดังงา
31.	เด็กชายสุพจน์	แก้วมณีทอง	ทีม King of Veggie
32.	เด็กหญิงณัฐพร	วันประเสริฐ	ทีม King of Veggie
33.	เด็กหญิงไอลดา	นักธรรม	ทีม King of Veggie

34.	นางสาวบุญทิวา	อบเชย	พี่เลี้ยงทีม King of Veggie
35.	เด็กหญิงอทิตยา	จิตรโรจน์	ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
36.	เด็กชายณัฐดนัย	แร่อ่อน	ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
37.	เด็กชายสรัลชนา	พันธ์หรั่ง	ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
38.	นายอุเทน	เกิดเรียน	พี่เลี้ยงทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
39.	นางสาวณัฐนันท์	มณีคำ	พี่เลี้ยงทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
40.	นายธนพล	สมบูรณ์แก้ว	ทีม เยาวชนสร้างดี
41.	นายธนพล	โพธิ์ศรี	ทีม เยาวชนสร้างดี
42.	นางสาวสุกัญญา	ศรีคง	ทีม เยาวชนสร้างดี
43.	นางสาวอิสรีย์	ถาวร	ทีม Road Safety V.2
44.	นายปกรณ์	ยิ่งมีมา	ทีม Road Safety V.2
45.	นางสาวจารุกา	ริ้วทอง	ทีม Road Safety V.2
46.	นางสาวเดือนเพ็ญ	ศรีสุข	ทีม OK V.2
47.	นางสาวปวีณา	สุโขประสพชัย	ทีม OK V.2
48.	นายพศกร	ขรินรัตนกุล	ทีม OK V.2
49.	นางสาวศิริพร	บุญมาก	พี่เลี้ยงทีม OK V.2
50.	นางสาวเรณุกา	หนูวัฒนา	พี่เลี้ยงทีม OK V.2 และทีม Road Safety V.2
51.	นายชิษนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
52.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
53.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
54.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
55.	นายสุจินดา	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
56.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
57.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
58.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
59.	นายชนม์สวัสดิ์	ฉิมเชื้อ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

กิจกรรมบ้านโค้ช

ช่วงเช้านายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ชี้แจงกระบวนการให้ผู้เข้าร่วมฟังว่า วันนี้เป็นการพูดคุยกับแบบสบาย ๆ โดยจะให้พี่เลี้ยงส่วนกลางจับกลุ่มคุยกับโครงการที่รับผิดชอบ เพื่อปรับข้อเสนอโครงการ และทำความเข้าใจข้อเสนอโครงการร่วมกัน นำไปสู่การออกแบบการนำเสนอโครงการที่สร้างสรรค์ ผ่านการทำสตอรี่บอร์ด โดยแบ่งกลุ่ม ดังนี้

1. นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) พูดคุยกับน้องๆ 2 ทีม ได้แก่

1.1 หนุ่มสาวลาวโซ่ง โครงการ ศึกษาวัฒนธรรมไทยทรงดำของชุมชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

1.2 ทีม Coco. Time โครงการ การศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวของคนในชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

2. นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) และนายบุญรักษ์ จ้อยจินดา (พี่อั๋น) พูดคุยกับน้องๆ 5 ทีม ได้แก่

2.1 ทีม อสม.น้อย โครงการ ศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

2.2 ทีม OK V.2 โครงการ การค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

2.3 ทีม เยาวชนสร้างดี โครงการ การศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

2.4 ทีม Road Safety V.2 โครงการ ศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯ และคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

2.5 ทีม King of Veggie โครงการ การศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

3. นางสาวอรธิดา นามศิริ พูดคุยกับน้องๆ 3 ทีม ได้แก่

3.1 ทีม Chef กระดังงา โครงการ การศึกษาพืชพันธุ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานเรื่องราวการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงา

3.2 ทีม ท่องเที่ยวบางแค โครงการ การศึกษาทุนชุมชนที่นำไปสู่แนวทางการจัดการท่องเที่ยวของคนในตำบลบางแค

3.3 ทีม Young Coco. โครงการ ค้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากมะพร้าวของคนในตำบลบางนางลี่

4. นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด พูดคุยกับน้องๆ 3 ทีม ได้แก่

4.1 ทีม Scallop Easy โครงการ ศึกษากระบวนการทำ Scallop Easy Application แบบมีส่วนร่วมเพื่อเกษตรกรตำบลยี่สาร

4.2 ทีม Banana P.8 โครงการ ศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนเรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วยของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง

4.3 ทีม Banana ด่ง ดึง โครงการ ศึกษาการใช้ประโยชน์จากกล้วยอย่างมีส่วนร่วมของเด็กแลเยาวชนกับคนในชุมชนบ้านปากง่าม

ชี้แจงวิธีการนำเสนอ

ช่วงบ่าย นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ชี้แจงกระบวนการนำเสนอว่า ในการนำเสนอจะมีเวลาให้แต่ละทีม 15 นาที โดยจะแบ่งน้องๆ เป็น 4 ชุด ชุดละ 3 - 4 ทีม โดยจะจัดคิวให้นำเสนอในช่วงเช้า 2 ชุด และช่วงบ่าย 2 ชุด โดยหลังจากนี้น้องๆ จะต้องกลับไปเตรียมการนำเสนอ ซึ่งจะต้องนำเสนอจริงในวันที่ 18 พฤษภาคม 2562 เริ่มตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00น. โดยจะมีพี่ ๆ ที่เป็นคณะกรรมการโครงการมานั่งฟัง และให้ข้อเสนอแนะกับน้อง ๆ แต่ละทีม เพื่อให้โครงการของน้อง ๆ สมบูรณ์มากขึ้น จากนั้นได้กล่าวขอบคุณน้องๆ และพี่เลี้ยง ที่สละเวลามาร่วมกันปรับข้อเสนอโครงการ ทำความเข้าใจโครงการและเตรียมการนำเสนอร่วมกันในวันนี้

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปเวทีพัฒนาพิจารณาข้อเสนอโครงการ

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 18 พฤษภาคม 2562 เวลา 09.00 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	เด็กหญิงปาริตา	แก้ววิลัย	ทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
2.	เด็กหญิงมณินทร	จิตรสมุทร	ทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
3.	เด็กหญิงวิลาสินี	เกียรติศักดิ์เจริญ	ทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
4.	นางพรพินธ์	สำรวยรื่น	พี่เลี้ยงทีม Banana ด่ง ดึ๊ง
5.	นายธเนศ	สร้อยทอง	ทีม Scallop Easy
6.	นายรณรต	ยังมาก	ทีม Scallop Easy
7.	นายนิรัติศัย	สีดอกบวบ	ทีม Scallop Easy
8.	นายนครินทร์	ปานยศ	ทีม Coco. Time
9.	เด็กชายสุรพศ	คงอยู่	ทีม Coco. Time
10.	เด็กชายนพกร	เล่าง่วนฮวด	ทีม Coco. Time
11.	นางสาวสารภี	น่วมสวัสดิ์	พี่เลี้ยงทีม Coco. Time
12.	เด็กหญิงภัทรธิดา	สร้อยทอง	ทีม Banana P.8
13.	เด็กหญิงธนาภา	สร้อยทอง	ทีม Banana P.8
14.	นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	พี่เลี้ยงทีม Banana P.8
15.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	พี่เลี้ยงทีม Young Coco.
16.	นางสาวณปภัช	สีสงคราม	พี่เลี้ยงทีม Young Coco.
17.	เด็กชายพงศกร	หงษ์ศรี	ทีม ท่องเที่ยวบางแค
18.	เด็กชายกฤษณะ	ดวงรัตน์	ทีม ท่องเที่ยวบางแค
19.	เด็กชายจิดากร	โพธิแก้ว	ทีม ท่องเที่ยวบางแค
20.	เด็กหญิงชุติกาญจน์	เอกสินธ์	ทีม ท่องเที่ยวบางแค
21.	นางสาวเสาวลักษณ์	เมตประสงค์	พี่เลี้ยงทีมท่องเที่ยวบางแค
22.	นายธีระ	บุญประสิทธิ์	พี่เลี้ยงทีมท่องเที่ยวบางแค
23.	เด็กหญิงธนัชพร	โหมดตาล	ทีม อสม.น้อย
24.	เด็กชายแง	ยังอยู่	ทีม อสม.น้อย
25.	นางสาวศิริลักษณ์	อินทรบุตร	พี่เลี้ยงทีม อสม.น้อย
26.	นางสาวจินต์จุฑา	มงคลทรง	ทีม Chef กระดังงา
27.	นางสาวภควรรณ	ภู่สุวรรณ์	ทีม Chef กระดังงา
28.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	พี่เลี้ยงทีม Chef กระดังงา
29.	นางสาวจิตรลดา	บัญญัติพัฒนกุล	ทีม BSK. No.1
30.	เด็กหญิงวันใส	นุชเกษม	ทีม BSK. No.1
31.	นางสาวชนิกัญดา	สายสุด	ทีม BSK. No.1
32.	นางสาวประภัสสร	นุชเกษม	ทีม BSK. No.1
33.	เด็กหญิงธัญญธร	บุญพยุง	ทีม BSK. No.1

34.	นายปิยณัฐ	สัตยวินิจ	ทีม BSK. No.1
35.	นางประทุม	สัตยวินิจ	พี่เลี้ยงทีม BSK. No.1
36.	เด็กหญิงวาสนา	กำไลทอง	ทีม King of Veggie
37.	เด็กหญิงณัฐพร	วันประเสริฐ	ทีม King of Veggie
38.	เด็กหญิงไอลดา	นักธรรรม	ทีม King of Veggie
39.	นางสาวบุญทิวา	อบเชย	พี่เลี้ยงทีม King of Veggie
40.	นายไกรวิชญ์	แร่อ่อน	ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
41.	นางสาวศศิธร	เกิดเพิ่ม	ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
42.	นางสาวณัฐนันท์	มณีคำ	พี่เลี้ยงทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง
43.	นายณัฐวุฒิ	สร้อยคำ	ทีม เยาวชนสร้างดี
44.	นายธนพล	โพธิ์ศรี	ทีม เยาวชนสร้างดี
45.	นางสาวกนกพร	ภิรมย์สุข	ทีม เยาวชนสร้างดี
46.	นายศราวุธ	ทรัพย์มงคล	ทีม Road Safety V.2
47.	นายปกรณ์	ยิ่งมีมา	ทีม Road Safety V.2
48.	นางสาวจารุกา	ริ้วทอง	ทีม Road Safety V.2
49.	นางสาวอันธิกา	สุวรรณวงษ์	ทีม Road Safety V.2
50.	นายนพดล	แตงรอด	พี่เลี้ยงทีม OK V.2
51.	นางสาวเดือนเพ็ญ	ศรีสุข	ทีม OK V.2
52.	นางสาวปวีณา	สุโขประสพชัย	ทีม OK V.2
53.	นายพศกร	ขรินรัตนกุล	ทีม OK V.2
54.	นายบุญยโชค	พานุรัตน์	ทีม OK V.2
55.	นางสาวศิริพร	บุญมาก	พี่เลี้ยงทีม OK V.2
56.	นางสาวเรณุกา	หนูวัฒนา	พี่เลี้ยงทีม OK V.2 และทีม Road Safety V.2
57.	นางสาวเพชรรัตน์	สาระเมฆ	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดราชบุรี
58.	นางทองคำ	เจือไทย	เครือข่ายนักวิจัย
59.	นายกิติรัตน์	ปลื้มจิตร	มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
60.	นางสาวอุบลวรรณ	เสือเดช	มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
61.	นางสาวพรรณมาลี	พานทวีป	มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
62.	นางสาวปุณิกา	พูนพาณิชย์	มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
63.	นางสาวพัชธิดา	จูจรูญ	มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
64.	นางสาวศิริลักษณ์	พรมภักดี	มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
65.	นางสาวเบญจวรรณ	วงศ์คำ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
66.	นางสาวโฉมสุดา	สาระปัญญา	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
67.	นายชิษนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
68.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
69.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
70.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
71.	นายสุจินดา	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

72.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
73.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
74.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
75.	นายธนวัฒน์	บัวทอง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
76.	นายชนมสวัสดิ์	ฉิมเชื้อ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
77.	นางสาวอัญชนา	ดีไสว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อมและสันทนาการ

นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) นายธนวัฒน์ บัวทอง (พี่ติน) และนายชนมสวัสดิ์ ฉิมเชื้อ (พี่นัส) ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเรื่องการทำกิจกรรมเตรียมความพร้อม ชวนน้องเตรียมความพร้อมโดยการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

20) ยกมือขึ้นเหนือศีรษะแล้วสะบัดมือไปทางด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้า และด้านหลัง

21) จับคู่ 2 คน เพื่อทำกิจกรรมปลาทูปลาบู่ โดยเลือกกันเป็นหมายเลข 1 เป็นปลาทูและหมายเลข 2 เป็นปลาบู่ ทำมือสับหว่างกันเพื่อว่ายน้ำหนีในแนวขึ้นลง เมื่อบอกชื่อปลาทูให้คนที่เป็นปลาทูจับเพื่อนให้ได้ เมื่อบอกชื่อปลาบู่ให้คนที่เป็นปลาบู่จับเพื่อนให้ได้ พร้อมทั้งบอกชื่อปลาชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น ปลาบึก ปลาดุก เป็นต้น คนที่ถูกเพื่อนจับได้จะเป็นผู้แพ้

2. กิจกรรม “บ้านโค้ช” น้องพบพี่เลี้ยง

นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ชวนน้องพูดคุยเรื่องช้างทั่วไปว่ามีลักษณะอย่างไร รูปร่างอย่างไร ช้างอยู่ที่ไหน กินอะไรเป็นอาหาร เล่าแบบที่เราเข้าใจมากกว่าการท่องจำ เพราะว่าช้างที่เห็นเป็นช้างที่เราไม่เข้าใจ หากเราท่องจำก็จะไม่เข้าใจและเล่าในสิ่งที่ต้องการสื่อสารไม่ได้

จากนั้นพี่เลี้ยงแต่ละกลุ่ม นั่งชวนน้องๆ แต่ละโครงการที่รับผิดชอบ ชวนพูดคุยและตอบประเด็นที่น้องๆ สงสัย รวมทั้งให้น้องเตรียมตัวเป็นรอบๆ เพื่อนำเสนอโครงการ

3. กิจกรรมนำเสนอโครงการย่อยของเด็กและเยาวชนในโครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

กิจกรรมนำเสนอโครงการกลุ่มที่ 1 จำนวน 4 ทีม ทีมละ 15 นาที

1. ทีม อสม.น้อย โครงการศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
2. ทีม OK V.2 โครงการการค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
3. ทีม เยาวชนสร้างดี โครงการการศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
4. ทีม Road Safety V.2 โครงการศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯ และคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ผู้ใหญ่ใจดีให้ข้อคิดเห็นเวลา 30 นาที (ครั้งเดียว 4 ทีม)

กิจกรรมนำเสนอโครงการกลุ่มที่ 2 จำนวน 3 ทีม ทีมละ 15 นาที

1. ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง โครงการศึกษาวัฒนธรรมไทยทรงดำของชุมชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
2. ทีม ท่องเที่ยวบางแค โครงการการศึกษาทุนชุมชนที่นำไปสู่แนวทางการจัดการท่องเที่ยวของคนในตำบลบางแค
3. ทีม Young Coco. โครงการต้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากมะพร้าวของคนในตำบลบางนางลี่

ผู้ใหญ่ใจดีให้ข้อคิดเห็นเวลา 30 นาที (ครั้งเดียว 3 ทีม)

กิจกรรมนำเสนอโครงการกลุ่มที่ 3 จำนวน 3 ทีม ทีมละ 15 นาที

1. ทีม Banana P.8 โครงการศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนเรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วยของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
2. ทีม Banana ด่ง ด๊ง โครงการศึกษาการใช้ประโยชน์จากกล้วยอย่างมีส่วนร่วมของเด็กแลเยาวชนกับคนในชุมชนบ้านปากง่าม
3. ทีม BSK.No.1 โครงการการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
4. ทีม King of Veggie โครงการการศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ผู้ใหญ่ใจดีให้ข้อคิดเห็นเวลา 30 นาที (ครั้งเดียว 3 ทีม)

กิจกรรมนำเสนอโครงการกลุ่มที่ 4 จำนวน 3 ทีม ทีมละ 15 นาที

1. ทีม Scallop Easy โครงการศึกษากระบวนการทำ Scallop Easy Application แบบมีส่วนร่วมเพื่อเกษตรกรตำบลยี่สาร
2. ทีม Chef กระดังงา โครงการการศึกษาพืชพันธุ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานเรื่องราวการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงา
3. ทีม Coco. Time โครงการการศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวของคนในชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ใหญ่ใจดีให้ข้อคิดเห็นเวลา 30 นาที (ครั้งเดียว 3 ทีม)

“ตารางการเล่าเรื่อง”

กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
09.30 - 11.00 น.	11.15 - 12.30 น.	13.30 - 15.00 น.	15.15 - 16.30 น.
1.ทีม อสม.น้อย 2.ทีม OK V.2 3.ทีม เยาวชนสร้างดี 4.ทีม Road Safety V.2	1.ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง 2.ทีม Chef กระดังงา 3.ทีม ท่องเที่ยวบางแค	1.ทีม Banana P.8 2.ทีม Banana ด่ง ด๊ง 3.ทีม BSK.No.1 4.ทีม King of Veggie	1.ทีม Scallop Easy 2. ทีม Young Coco. 3.ทีม Coco. Time

รายละเอียดช่วงเวลาต่างๆ ดังนี้

ตารางสรุปข้อเสนอแนะต่อโครงการย่อยทั้ง 14 โครงการ

ทีม	ชื่อโครงการ	คำถาม/ข้อเสนอแนะ
1. ทีม อสม.น้อย	โครงการศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม	1) เด็กเห็นผู้สูงอายุมีคุณค่าหรือไม่ อย่างไร 2) ต้องไปค้นหาข้อมูลอะไร และหาข้อมูลจากใคร 3) ทำแล้วได้อะไร เกิดทักษะอะไรกับตนเอง และนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างไร 4) โครงการนี้แตกต่างจาก อสม.น้อยที่เคยทำอย่างไร
2. ทีม OK V.2	โครงการการค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	1) มีความแตกต่างจากโครงการแรกอย่างไร (เรียนรู้วิธีการ) 2) มีแรงบันดาลใจอย่างไรในการทำโครงการนี้ 3) ทำเรื่อง อสม.ในการดูแลผู้สูงอายุเกี่ยวข้องกับการเรียนการเกษตรอย่างไร 4) สามารถทำอะไรได้มากกว่าการเรียนเกษตร เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุข
ข้อเสนอแนะต่อประเด็น อสม. 1) เป้าหมาย คือ ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี/ดูแลตนเองได้ และการเข้าไปดูแลผู้สูงอายุ 2) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ต้องมีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุประเภทต่างๆ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ 3) จะมีวิธีการดูแลผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง เช่น จะทำอย่างไรให้ผู้สูงอายุทั่วไปมีรอยยิ้ม นอกจากการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเท่านั้น เป็นต้น 4) จะนำข้อมูลมาปรับใช้กับตนเอง ผู้สูงอายุในครอบครัวของเราอย่างไร		
3. ทีมเยาวชนสร้างดี	โครงการการศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี	1) เคยมีสถิติการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร ต้องเก็บข้อมูลด้วย 2) วิธีการสร้างความตระหนักทำอย่างไร เก็บข้อมูลอย่างไร เช่น ขออาสมัครมาร่วมทำเพื่อสร้างความตระหนัก 3) ใช้ศักยภาพด้านอื่นๆ ในการเก็บข้อมูลมาทำสื่อ เช่น การถ่ายคลิปวีดีโอ เป็นต้น
4. ทีม Road Safety V.2	โครงการศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯ และคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	1) อุบัติเหตุเกิดขึ้นกับใคร (ใน วษท.ชนกันเอง และนอก วษท.) 2) เก็บข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุทั้งในและนอก วษท. 3) ประเด็นศึกษาต้องเตรียมข้อมูลอะไรบ้าง 4) วิธีการสร้างจิตสำนึกทำอย่างไร ใช้วิธีการอย่างไร ต้องเก็บข้อมูลอะไรบ้าง เช่น จุดเสี่ยง การเสียชีวิต เป็นต้น เพื่อวางแผนจัดการความปลอดภัยทางถนน
ข้อเสนอแนะต่อประเด็นการจัดการความปลอดภัยทางถนน 1) สถานการณ์ปัญหาเรื่องอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นต้องเก็บข้อมูลให้ชัดเจน 2) จุดสำคัญ คือ เปลี่ยนแปลงจากคนเฉยมารับผิดชอบตนเอง ควรนั่งคุยและสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างน้อย 10 คน เพื่อสื่อสารและค้นหาแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 3) ควรใส่ผลที่คาดว่าจะได้รับในโครงการของทุกทีม เช่น ทำโครงการแล้วเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ควรแสดงให้เห็นว่าอะไรคือตัวแปรจากอะไรไปสู่อะไร เป็นการลงมือทำจริง เป็นต้น		

5. ทีมหนุ่มสาวลาวโซ่ง	โครงการศึกษาวัฒนธรรมไทยทรงดำของชุมชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี	1) ควรทำเรื่องที่เรายังไม่รู้ให้รู้ลึกเพิ่มขึ้น หรือทำเรื่องที่รู้แล้วแต่เพื่อนยังไม่รู้ เรื่องที่อยากรู้ให้ลึกคือเรื่องอะไร หาข้อมูลจากที่ไหน 2) ค้นหาผู้รู้ ใส่ในแผนที่ เก็บข้อมูลผ่านกิจกรรมที่มีในชุมชน ซึ่งต้องวางแผนงานรวมกับกิจกรรมที่มีในชุมชนร่วมด้วย 3) ดึงผู้สูงอายุที่เป็นเจ้าพิธี/คนนับถือ เพื่อสานต่อคนทำงาน (กิจกรรมผู้สูงอายุ) 4) เริ่มทำจากสิ่งที่ง่ายก่อนแล้วค่อยฟื้นความรู้ ภูมิปัญญาชุมชน เริ่มจากการถ่ายรูป การเก็บข้อมูล การเขียนรายงานที่น่าสนใจ ผ่านการนำเสนอข้อมูลรูปแบบใหม่ๆ เช่น คลิบวิดีโอ หนังสั้น เป็นต้น
6. ทีมท่องเที่ยวบางแค	โครงการการศึกษาทุนชุมชนที่นำไปสู่แนวทางการจัดการท่องเที่ยวของคนในตำบลบางแค	1) โครงการใหญ่เกินเด็กทำ “ทุนชุมชนเพื่อหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยว” เด็กอาจจะยังไม่สามารถทำได้ 2) ปรับเป็นโครงการที่ทำให้เด็กเรียนรู้เรื่องที่เขาสนใจ/อยากรู้ในชุมชน 3) จะทำอย่างไรให้เชื่อมโยงสิ่งที่เด็กอยากรู้เชื่อมโยงไปสู่เรื่องสิ่งแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ
7. ทีม Young Coco.	โครงการ ต้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากมะพร้าวของคนในตำบลบางนางลี่	1) ใช้โครงการนี้เป็นเครื่องมือในการค้นหา วิธีการรวมเด็กและเยาวชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน 2) หากิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น จิตอาสา เป็นต้น เพื่อชักชวนให้เด็กเข้าร่วมดำเนินงานในพื้นที่ 3) จะบริหารจัดการสภาเด็กและเยาวชนได้อย่างไร ต้องใช้วิธีการทำกิจกรรมอย่างไร เพื่อสร้างให้เกิดวินัย ความรับผิดชอบได้อย่างไร 4) ค้นหาเด็กและเยาวชนกลุ่มอื่นในตำบลบางนางลี่มาทำกิจกรรมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน หากทีมเดิมเข้ามาเรียนรู้ร่วมด้วยได้ 5) จะเติมกระบวนการจัดตั้งสภาเด็กและทำกิจกรรมได้อย่างไร เป็นบทเรียนกับทีมพี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนในการหนุนเสริม/กระบวนการสร้างการเรียนรู้ในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน
8. ทีม Banana P.8	โครงการ ศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนเรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วยของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง	1) ทำไมถึงต้องเป็นกล้วย 2) ทำที่หมู่บ้านไหนของตำบลแพรกหนามแดง 3) เกิดเครือข่ายคืออะไรขอให้อธิบายคำว่าเครือข่ายให้ชัดเจน 4) ต้องรู้จักกล้วยก่อนแล้วจึงนำไปใช้ประโยชน์
9. ทีม Banana ด่ง ดึง	โครงการ ศึกษาการใช้ประโยชน์จากกล้วยอย่างมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนบ้านปากง่าม	1) ศึกษาเรื่องอะไรบ้างที่เกี่ยวกับกล้วย 2) แหล่งการเก็บข้อมูลในชุมชนจากใคร 3) จริงๆ แล้วอยากทำอะไรกับกล้วย และต้องเห็นความสำคัญด้านอื่นๆ ของกล้วยด้วย 4) ความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย

		5) อาจจะศึกษาจากกูเกิ้ลเพื่อให้เห็นว่ามีความหลากหลายในการใช้ประโยชน์จากกล้วย
ข้อเสนอแนะต่อประเด็นเรื่องกล้วย 1) ต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องกล้วยก่อน 2) การนำไปใช้ประโยชน์ มีกี่รูปแบบ 3) การศึกษาการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ ควรดูเส้นทางการพัฒนาตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบจนถึงผู้บริโภค (ใช้แนวทางแบบกบนอกกะลา) 4) ให้เชื่อมโยงผ่านโซเชียลมีเดียเกี่ยวกับการนำไปใช้ประโยชน์ จะได้ขยายผลการรับรู้การนำไปใช้ประโยชน์มากขึ้น 5) สามารถตอบสิ่งที่นำเสนอได้จากการทำความเข้าใจเอกสาร เพื่ออธิบายจากคำของเราแทนการอ่านเอกสารเพื่อดูพัฒนาการของตนเอง จากเรื่องยากให้ง่ายต่อตัวของเราเอง		
10. ทีม BSK.No.1	โครงการการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม	1) บ้านอยู่ใกล้น้ำหรือถนน แล้วจัดการขยะอย่างไรในทีมวิจัย 10 ครอบครัว 2) หลังจากแยกขยะแล้ว เหลือปริมาณขยะที่ต้องทิ้งเท่าไหร่ ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมด้วย เศษขยะที่เหลือจากการแยกขยะแล้ว จัดการอย่างไรให้ขยะลดลง 3) มีการจัดการขยะอยู่แล้วในชุมชนกี่เรื่อง (การลดการใช้พลาสติก การเอาขวดพลาสติกมาประดิษฐ์ การลงแขกลงคลอง) 4) ต้องประสานข้อมูลให้ทีมผู้ใหญ่ได้เห็น เช่น การคัดแยกขยะในครัวเรือน เป็นต้น เพื่อให้เห็นการแก้ไขตั้งแต่ต้นทาง – ปลายทาง 5) วิธีการเก็บข้อมูลทำได้หลายแบบ ต้องแสดงให้เห็นข้อมูลที่น่าสนใจ คืนข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบล จะได้นำไปสู่การใช้ประโยชน์ต่อไป (ต้นทางการใช้ประโยชน์จากขยะ เก็บข้อมูลภาพรวมของหมู่บ้าน เปรียบเทียบกับ 10 บ้าน ของทีมวิจัย) 6) ควรดูแลเรื่องการจัดการกลิ่นของขยะร่วมด้วย
11. ทีม King of Veggie	โครงการ การศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี	1) หากไม่สำเร็จจะจัดการอย่างไร (กลับไปทดลองใหม่) 2) ระยะเวลาทำโครงการจำกัด 7 เดือน จะเห็นผลได้อย่างไร จึงต้องมีการคัดเลือกชนิดของผักที่จะใช้ทดลองให้เหมาะสมกับระยะเวลา (ผักบุ้ง) เพื่อช่วยให้เห็นผลเชิงประจักษ์จากการทดลองใช้ปุ๋ยที่ผลิตขึ้น 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รู้ต้องทดลองหลายๆ รูปแบบ เช่น เร่งดอก เร่งลูก ป้องกันแมลง เป็นต้น
ข้อเสนอแนะต่อประเด็นการจัดการขยะและปุ๋ยชีวภาพ 1) ต้องมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันในทีม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมารวมกันว่ามีวิธีจัดการอย่างไรจากที่อื่น และนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลในชุมชน ซึ่งต้องฝึกทักษะการบันทึก 2) ขอให้ทดลองลงมือทำ ทำงานกันเป็นทีม หากเพื่อนหายไปจากกลุ่มต้องบันทึกเป็นบทเรียนว่าหายไปเพราะอะไร ต้องให้ความสำคัญกับทีม การทำงานกับคนในทีม ด้วยข้อมูล วิธีการ กระบวนการทำงาน สามารถนำไปปรับตัวกับทักษะการใช้ชีวิต		

12. ทีม Scallop Easy	โครงการ ศึกษากระบวนการทำ Scallop Easy Application แบบมีส่วนร่วมเพื่อเกษตรกรตำบลยี่สาร	1) Application ช่วยเฝ้าระวังไม่ให้หอยตายหรือเอาหอยขึ้นก่อนตาย 2) ผู้เลี้ยงหอยเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร 3) ออกแบบ Application น่าสนใจ จะต้องเก็บข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน ทั้งวิธีการเลี้ยง การดูแล (ข้อมูลภายใน) และข้อมูลจากภายนอก GISTDA ต้องวางกรอบข้อมูลให้ชัดเจน 4) เก็บข้อมูลข้อมูลผู้เลี้ยงหอยมีกี่ฟาร์ม เลี้ยงแบบไหน และรูปแบบการทดลองใช้ Application 5) การดึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ มาอยู่ใน Application ติดขัดเรื่องค่าใช้จ่ายในการใช้ข้อมูลจากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลหรือไม่ ต้องดูรายละเอียดประกอบด้วย 6) ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลต้องดูว่าครอบคลุมช่วงการเลี้ยงหอยหรือไม่ 7) การเก็บข้อมูลต้องให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่หากจะเปรียบเทียบกับข้อมูลกลางจากพื้นที่อื่นๆ มีใกล้เคียงกันหรือไม่
13. ทีม Chef กระดังงา	โครงการการศึกษาพืชพันธุ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานเรื่องราวการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงา	1) ขอบเขตการดำเนินงานมี 4 ชุมชน ในเขตเทศบาลกระดังงา 2) สำรวจว่าใน 4 ชุมชนจะพบพืชชนิดไหนที่เหลืออยู่ มีอาหารการกินอะไรบ้างที่ใช้พืชท้องถิ่น เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างพืชกับอาหาร มีกรรมวิธีการทำอย่างไร ดัดแปลงเป็นเมนูอาหารใหม่ได้ 3) ควรให้คำนิยามของคำว่า พืชท้องถิ่น คืออะไร เช่น เคยมี เกิดขึ้น โดยไม่ต้องปลูก 4) ควรสำรวจพืชท้องถิ่นก่อนที่จะนำมาปรุงอาหาร หรือสำรวจพืชพื้นถิ่นว่ามีอะไรบ้างก็เพียงพอ
14. ทีม Coco. Time	โครงการ การศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวของคนในชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม	1) หัวใจหลักที่ต้องการให้เกิดขึ้นคืออะไร 2) ทำแล้วพวกเราจะได้อะไร (ความรู้ในเรื่องการทำประเด็นนี้ การนำเสนอ การฝึกน้องในการเรียนรู้ การอบรม ถ่ายทอด) 3) เวทีต่อไปเพื่อนๆ ต้องออกมานำเสนอสลับกันร่วมด้วย (เด็กสภาเด็กและเด็กในพื้นที่อื่นๆ 10 คน)
ข้อเสนอแนะต่อ 1) พื้นที่ที่อยู่มีอะไรเกิดขึ้น เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของบ้านเราเป็นอย่างไรบ้าง มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร ทำให้เรารู้จักบ้านของเราเพิ่มขึ้น		

4. สรุปบทเรียนและวางแผนการดำเนินงานต่อร่วมกับพี่เลี้ยง

หลังจากที่น้องๆ ออกมาจากการนำเสนอโครงการและพิจารณาโครงการเสร็จสิ้น นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ชวนน้องๆ สรุปประมวลข้อเสนอแนะให้กับน้องๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในแต่ละโครงการอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะปรับข้อเสนอโครงการเพื่อรับทุนสนับสนุนการดำเนินงานต่อไป

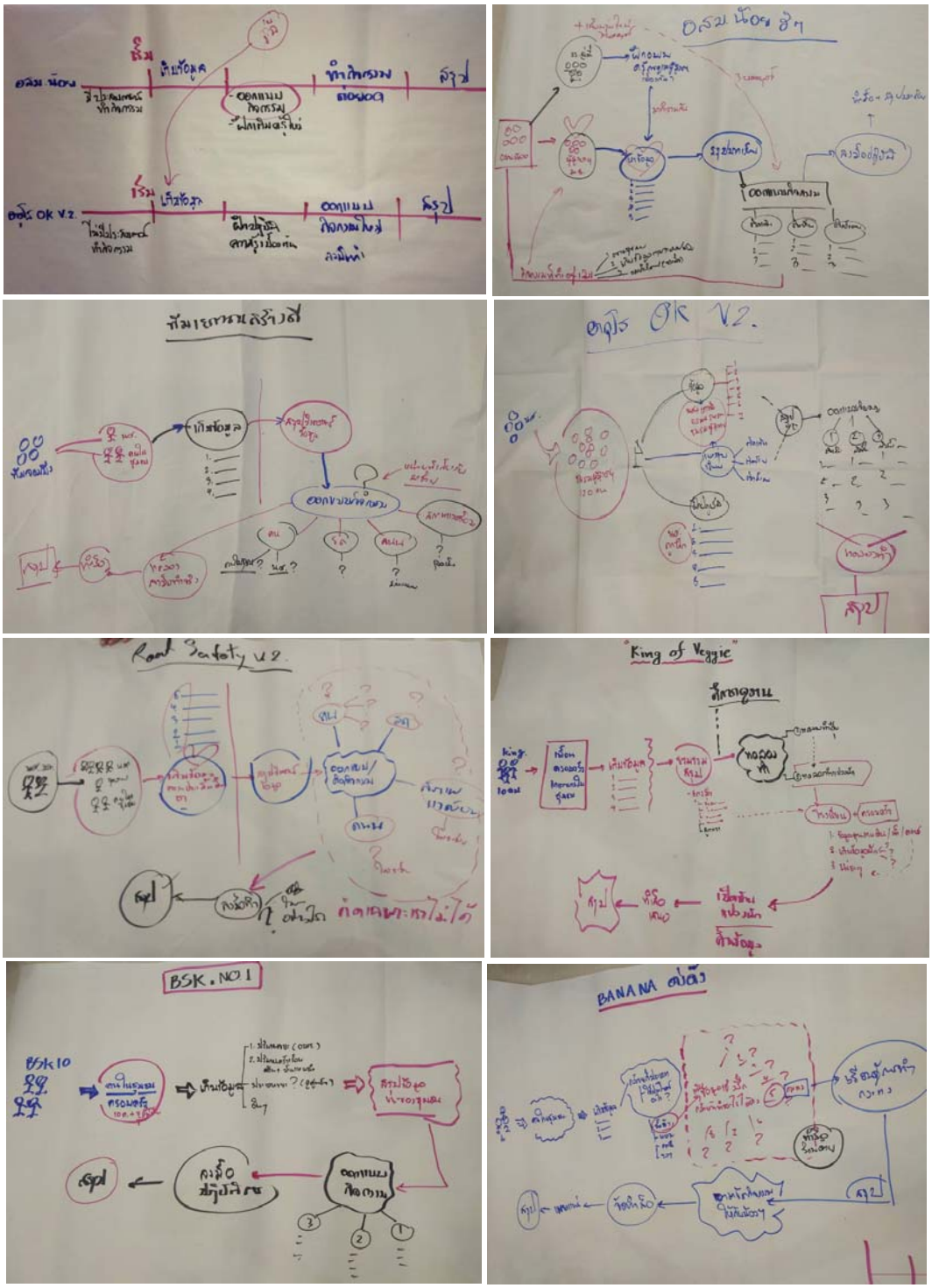

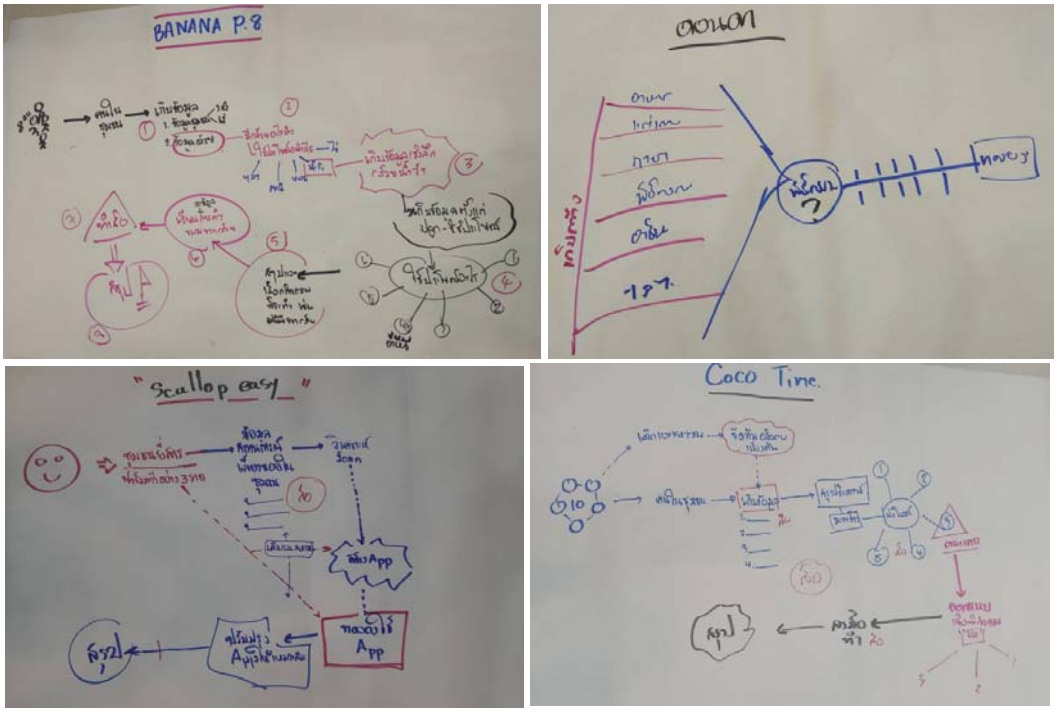

ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

ภาคผนวก ข.การลงพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัยชุดประเด็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่

รายงานเวทีสร้างความเข้าใจ
โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 10.00 – 12.00 น.
ณ สหกรณ์เคหสถานเจริญมั่งมีมั่นคง จำกัด ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	นางนิภา	บัวจันทร์	แกนนำชุมชนตำบลแพรกหนามแดง
2.	นางสาวบังอร	ช่วงชูวงศ์	แกนนำชุมชนตำบลแพรกหนามแดง
3.	นายสมศักดิ์	ริ้วทอง	แกนนำชุมชนตำบลแพรกหนามแดง
4.	นางพจนา	วิเชียรฉาย	แกนนำชุมชนตำบลแพรกหนามแดง
5.	นายธเนศ	สร้อยทอง	แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
6.	นายจักรินทร์	นิติธรรม	แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
7.	นายศรัณย์	อร่ามเรือง	แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
8.	เด็กชายณัฐพล	อยู่ม่วง	แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
9.	เด็กชายทาทิตย์	ยิ้มลาย	แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
10.	เด็กชายกรวิชญ์	กุลหอม	แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
11.	เด็กชายพุทธิการณ์	มีล้อม	แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
12.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
13.	นางสาวอัญชนา	ดีไสว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 10.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้อธิบายเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม (พมจ.) และโครงการเด็กสร้างดี (Active youth) โดยอธิบายว่าโครงการ พมจ. มีระยะเวลา 1 เดือน แกนนำหลักคือผู้ใหญ่ที่ชวนเด็กมาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและถ่ายทอดสู่เด็ก และโครงการเด็กสร้างดี เป็นโครงการที่มีระยะเวลา 1 ปี โดยแกนนำในการดำเนินงานหลักก็คือเด็กในชุมชนและสภาเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง เรียนรู้ผ่านกระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยมีพี่เลี้ยงเป็นผู้ใหญ่ในชุมชนและพี่เลี้ยงในสภาเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง

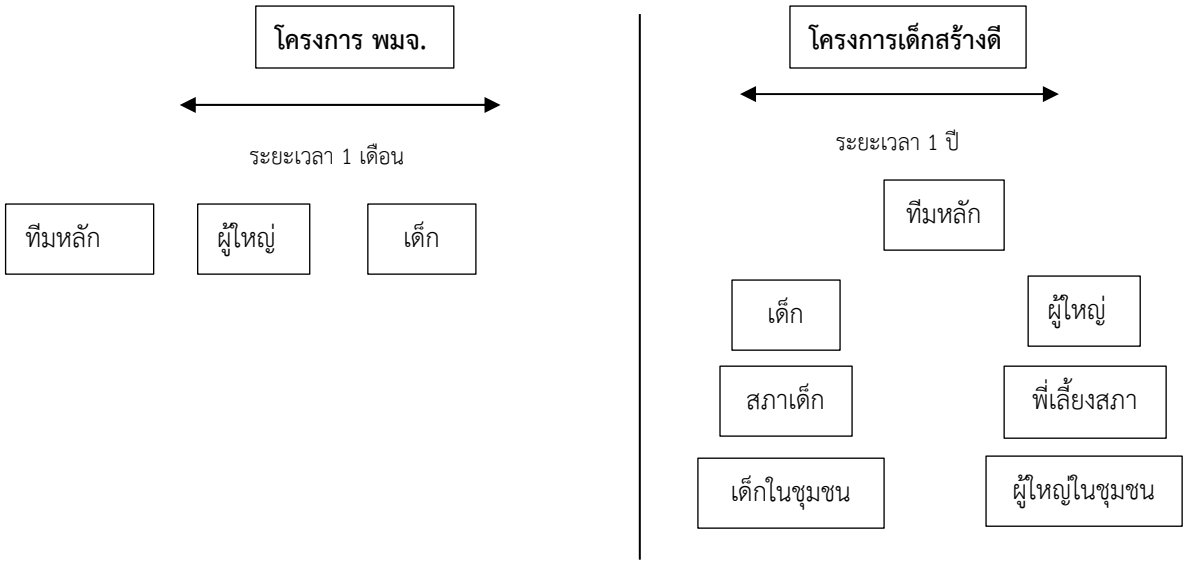

จากนั้น นางสาวอัญชนา ดีไสว นักศึกษาฝึกงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ชวนเด็กและเยาวชนเขียนใบสมัครโครงการเด็กสร้างดี (Active youth) โดยอธิบายแต่ละข้อเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เมื่อเขียนใบสมัครเสร็จสิ้น นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ได้ชวนแกนนำชุมชนออกแบบแผนการดำเนินงานโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งโครงการนี้เป็นการวางกลไกการดำเนินงานและพัฒนากิจกรรมที่ทำในพื้นที่ไปสู่การพัฒนาโจทย์วิจัยโครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี ที่เด็กและเยาวชนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดงสนใจดำเนินงานแบบบูรณาการไปด้วยกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ดำเนินงานร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

โครงการผู้ใหญ่เล่าขาน เด็กสานสืบต่อฯ พื้นที่แพรกหนามแดง “เก็บเก่ามาก่อเกิด”

กิจกรรม	วันที่	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	วิธีการ	งบประมาณ
1. พาเด็กสำรวจทรัพยากรในพื้นที่	16 ก.พ. 62	- เด็กและเยาวชน 13 คน (ในพื้นที่ 10 คน/สภาเด็กฯ 3 คน) - ผู้ใหญ่ในชุมชน 5 คน - คณะทำงาน 5 คน รวม 23 คน	ตำบลแพรกหนามแดง	- นัดหมายการจัดกิจกรรม - พาเด็กและเยาวชนลงสำรวจพื้นที่ (โรงถ่านอัมพวาชาโคล/บ้านลุงสมบูรณ์) -สรุปกิจกรรม เชื่อมโยงให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรในพื้นที่ ซึ่งสามารถสร้างประโยชน์ได้หลายอย่าง	- ค่าอาหารและเครื่องดื่มรวม 2,300 บาท - ค่าพาหนะ 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท รวม 1 ครั้ง เป็นเงิน 3,800 บาท
2. ทำขนมจากวัตถุดิบในท้องถิ่น	9 มี.ค. 62	- เด็กและเยาวชน 13 คน (ในพื้นที่ 10 คน/สภาเด็กฯ 3 คน) - ผู้ใหญ่ในชุมชน 5 คน - คณะทำงาน 5 คน รวม 23 คน	สำนักงานบ้านมั่นคงแพรกหนามแดง	- นัดหมายการจัดกิจกรรม - ทบทวนกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา - ทำขนมร่วมกัน เช่น กล้วยย่าง เป็นต้น - ทำพาชนะใส่ขนมจากวัสดุธรรมชาติ เช่นกระทงจากใบตอง เป็นต้น - สรุปกิจกรรม เชื่อมโยงให้เห็นว่าปัจจุบันมีการใช้วัสดุสังเคราะห์มาก ทำให้เกิดขยะที่กำจัดยาก ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม	- ค่าอาหารและเครื่องดื่มรวม 2,300 บาท - ค่าวัตถุดิบในการทำขนม 1,000 บาท รวม 1 ครั้ง 3,300 บาท
3. ทำพาชนะจากวัสดุธรรมชาติ	30 มี.ค. 62	- เด็กและเยาวชน 13 คน (ในพื้นที่ 10 คน/สภาเด็กฯ 3 คน) - ผู้ใหญ่ในชุมชน 5 คน - คณะทำงาน 5 คน รวม 23 คน	สำนักงานบ้านมั่นคงแพรกหนามแดง	- นัดหมายการจัดกิจกรรม - ทบทวนกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา - ทำกระดาษจากวัสดุธรรมชาติ - สรุปกิจกรรม	- ค่าอาหารและเครื่องดื่มรวม 2,300 บาท - ค่าอุปกรณ์ในการทำกระดาษ 500 บาท รวม 1 ครั้ง 2,800 บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น 9,900 บาท					

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน ทีมตำบลบางแค

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 11.00 – 12.00 น.

ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	เด็กชายพงษ์ศิริ	กาญสะอาด	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
2.	เด็กชายนิพัทธ์	เพ็ญสว่าง	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
3.	นางสาวภัคจิรา	ต่ายสกุล	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
4.	เด็กหญิงอาภัสราลักษณ์	กลิ่นอภัย	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
5.	นางสาววรรณวรินทร์	ณ บำรุง	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
6.	เด็กหญิงกฤษชนก	นาวาเรือน	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
7.	เด็กชายสายชล	ทองคำ	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
8.	เด็กชายกัมพล	จักรกลัด	เด็กและเยาวชนตำบลบางแค
9.	นายมนตรี	อิ่มอาดูล	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางแค
10.	นางสาวเสาวลักษณ์	เมตประสงค์	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางแค
11.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุม เวลา 11.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แนะนำตัว ว่าเป็นทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย ที่เคยทำงานร่วมกับพี่เลี้ยงของน้องๆ มาก่อนแล้ว เป็นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ทำเรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งวันนี้จะมาชวนน้องๆ มาทำโครงการเด็กสร้างดี (โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม รวมทั้งสิ้น 15 ทีม แต่ละทีมรวมกลุ่มกันทีมละ 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงพื้นที่และพี่เลี้ยงจากส่วนกลางคอยให้การสนับสนุน แต่จะไม่ลงมือช่วยเหลือทีมเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพราะโครงการเด็กสร้างดีนี้จะมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิด ลงมือทำ บริหารโครงการเอง รวมถึงการบริหารงบประมาณ โดยโครงการเด็กสร้างดีจะให้งบสนับสนุนในการทำโครงการทั้งสิ้น 50,000 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ใช้เวลาในการทำโครงการทั้งสิ้น 1 ปี ซึ่งโครงการนี้จะเกิดขึ้นหลังจากโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อฯ ซึ่งทีมพี่เลี้ยงพื้นที่จะจัดให้น้องไปเรียนรู้ชุมชนในเบื้องต้นก่อน ซึ่งจะทำให้น้องรู้จักชุมชนของตัวเองมากขึ้น แล้วค่อยมาคิดกันว่าอยากจะทำโครงการอะไรเพื่อชุมชนของน้องๆ

จากนั้นได้ชวนให้น้องๆ ที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการเด็กสร้างดี เขียนใบสมัครเข้าร่วมโครงการ แล้วชวนทีมพี่เลี้ยงพื้นที่วางแผนการดำเนินงานโครงการผู้ใหญ่เล่าขานฯ โดยมีเป้าหมายว่าจะให้เด็กไปเรียนรู้ชุมชนผ่านกิจกรรมท่องเที่ยว และทำแผนที่ของดีบางแค และจะใช้แผนที่นี้ไปพูดคุยในเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ โดยจะจัดขึ้นในช่วงสิ้นเดือนมีนาคม ซึ่งจะแจ้งรายละเอียดในภายหลัง

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2562

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นางสาวขนิษฐา	ศรีบุญเรือง	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2.	นางสาวสุวิมล	แก้วรัตน์	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3.	นางสาวจิราภา	สายคำพล	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
4.	นางสาวชญาภา	ชุติดาราลักษณ์	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
5.	นางสาวกรรภิรมย์	แซ่ลิ้ม	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
6.	นางสาวอริศรา	สังขกุล	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
7.	นางสาวบุษบงกช	ยิ้มสงวน	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
8.	นายมูฮำหมัด	อำเซาะ	นักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
9.	นางสาวสุพรรณนิภา	หอมโปร่ง	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
10.	นางสาวกรรณิการ์	เตือนอุดมศิล	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
11.	นายสนธยา	ธนมาก	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
12.	นายจิรกฤต	ชินวัฒนกุล	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
13.	นายกิตติพันธ์	น้อยพุก	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
14.	นางสาวรจริน	ทีคำวงษ์	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
15.	นางสาวฉัตฑริกา	ประกอบธรรม	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
16.	นายต่อพงศ์	สุวรรณโสภา	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
17.	นางสาวหทัยชนก	สุขชู	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
18.	นางสาวบุญตา	เสือคุ่ย	นักศึกษาปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
19.	นางสาวสุกัญญา	ศรีคง	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
20.	นางสาวปวรวรรณ	ทองทึก	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
21.	นางสาวสุกันยา	แก้วสุขศรี	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
22.	นางสาวกนกพร	ภิรมย์สุข	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
23.	นางสาวรุ่ง	สุวรรณโสภิต	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
24.	นายธนพล	สมบูรณ์	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
25.	นายธนพล	โพธิ์ศรี	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
26.	นายมารุตพงศ์	แสงน้อย	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
27.	นางสาวชนิสรา	บันลือเสนาะ	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
28.	นายณัฐวุฒิ	สร้อยคำ	นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
29.	ผศ.วรลักษณ์	กรรณวัฒน์	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
30.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
31.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
32.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

33. นางสาวอัญชนา ดีไสว ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 16.00 น.

นายสนธยา ธนมาก ตัวแทนนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กล่าวต้อนรับทีมงานจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม และนำผู้เข้าร่วมทำกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม โดยการตบมือ 1 ครั้ง ตบมือ 2 ครั้ง ตบมือ 10 ครั้ง ตบมือรัวๆ ตามลำดับ

จากนั้น นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้อธิบายความวัตถุประสงค์และความเป็นมาของโครงการเด็กสร้างดี (Active youth) ได้รับงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อสนับสนุนกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้ชุมชน และเกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเอง โดยโครงการเด็กสร้างดี (Active youth) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ชุมชนผ่านการลงมือทำ มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี โดยให้เด็กเป็นแกนนำหลักและมีพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ โดยจะมีเงินสนับสนุนให้ทีมละ 50,000 บาท ในการทำกิจกรรมเพื่อสร้างสิ่งดี ๆ ในกับชุมชนของตนเอง ซึ่งน้อง ๆ ทั้ง 3 ทีมมีหลายคนที่มาจากหลายจังหวัด จึงลงมาสนับสนุนให้น้อง ๆ ลงไปทำกิจกรรมกับชุมชนรอบ ๆ มหาวิทยาลัย ซึ่งก่อนที่คิดจะทำโครงการอะไรจะต้องรู้จักชุมชนรอบ ๆ มหาวิทยาลัยให้ดีเสียก่อน ว่ามีอะไรอยู่ตรงไหนบ้าง และมีของสิ่งดี ๆ อะไรบ้างในชุมชน เปรียบเหมือนการทำอาหาร ที่หากจะคิดทำอาหารอะไร ให้สำรวจห้องครัวของตัวเองก่อนว่ามีอะไรที่พอจะทำอาหารได้บ้าง

จากนั้น ชวนให้น้องๆ ทบทวนว่าแต่ละทีมรู้จักชุมชนรอบมหาวิทยาลัยมากแค่ไหน โดยการให้น้องๆ วาดแผนที่รอบๆ มหาวิทยาลัย ให้เห็นเส้นทางการสัญจร และสถานที่สำคัญต่างๆ รอบมหาวิทยาลัย จากนั้นให้แต่ละทีม ระดมทุนชุมชนอย่างง่าย โดยให้เขียนทรัพยากรต่าง ๆ ลงในช่องที่ 1 เขียนกลุ่มคนที่รวมตัวกันในช่องที่ 2 และเขียนชื่อผู้รู้เรื่องราวต่างๆ ในช่องที่ 3 แล้วนำข้อมูลจากทั้ง 3 ช่องมาเติมลงในแผนที่ให้สมบูรณ์มากขึ้น จากนั้นและให้แต่ละทีมออกมานำเสนอ

หลังจากนำเสนอเสร็จ ได้ให้น้องๆ แต่ละทีม กลับไปทำความรู้จักชุมชนที่สนใจอยากจะลงทำสร้างสิ่งดีๆ ให้มากขึ้น แล้วทำแผนที่ และข้อมูลให้สมบูรณ์มากขึ้น แล้วนัดหมายให้น้องๆ ส่งแผนที่และข้อมูลที่สมบูรณ์ภายในวันที่ 25 มีนาคม 2562 เพื่อที่จะเอาข้อมูลนี้ไปพูดคุยกันในเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการที่จะจัดขึ้นในวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2562 เป็นเวทีที่จะให้น้องๆ ทั้ง 15 ทีม ส่งตัวแทนทีมละ 5 คน มาชวนคิดกันว่าจะทำโครงการอะไรที่จะเป็นการสร้างดีให้กับชุมชน โดยจะใช้ข้อมูลนี้เป็นหลักในการคิด

นางสาวอัญชนา ดีไสว

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน ทีมตำบลบางจะเกร็ง ครั้งที่ 1
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 8 มีนาคม 2562 เวลา 15.30 – 16.30 น.
ณ โรงเรียนวัดศรัทธาธรรม ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	เด็กชายแง	ยังอยู่	นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
2.	นายดิเรกฤทธิ์	กบสกุล	นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
3.	เด็กชายคาล	หม่องหาน	นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
4.	นายเจษฎา	ชาวบ้านเกาะ	นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
5.	เด็กหญิงธารีสวัสดิ์	ดิษฐสมบูรณ์	นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
6.	เด็กหญิงปวีณา	บุญเชิด	นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
7.	เด็กหญิงธนัชพร	โหมดตาด	นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
8.	นางสาวสิริลักษณ์	อินทรบุตร	ครูโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม
9.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
10.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
11.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 15.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ชวนน้องๆ ทบทวนโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3 ที่ผ่านมา โดยให้น้องๆ ในทีมที่ผ่านโครงการเล่าให้เพื่อนที่มาร่วมทีมครั้งนี้ฟัง ว่าเคยทำโครงการสืบสานวัฒนธรรมชาวมอญจุ๊เมิญ (วิญญาณบรรพบุรุษ) มาก่อน โดยภาพรวมของกิจกรรม เป็นการลงไปพูดคุย และศึกษาความเป็นมาของจุ๊เมิญกับผู้รู้ในพื้นที่ ซึ่งเป็นชาวมอญที่ยังให้วิญาณบรรพบุรุษมาเข้าร่าง เพื่อประกอบพิธีกรรมแบบมอญอยู่ เพื่อนำไปทำสื่อนำเสนอให้กับคนในชุมชนรับรู้ว่ายังมีวัฒนธรรมเก่าแก่แบบนี้อยู่ในชุมชน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นตามมา คือคนในชุมชนเริ่มใส่ใจกับวัฒนธรรมชาวมอญมากขึ้น โดยจะเห็นได้จากการที่รื้อฟื้นประเพณีเก่าๆ ที่ไม่ได้ทำกันมานาน มาเริ่มทำอีกครั้ง การแต่งกายของผู้ร่วมประเพณีนั้นก็แต่งกายในชุดมอญกันมากขึ้น ทำให้น้องๆ ภูมิใจมากที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้

จากนั้นได้ชี้แจงต่อไปว่า ในปีนี้ได้มีโครงการที่จะให้ทีมน้องๆ ได้เรียนรู้ชุมชนอีก ชื่อโครงการเด็กสร้างดี เป็นโครงการที่จะให้น้องๆ รวมตัวกัน 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชน และสร้างสิ่งดีๆ ให้กับชุมชน โดยใช้เวลาในการทำโครงการ 1 ปี และมีงบประมาณสนับสนุนในครั้งนี้ 50,000 บาท ซึ่งจะมีทั้งสิ้น 15 ทีม จากจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจากจังหวัดราชบุรี 5 ทีม ซึ่งจะมีการประชุมเวทีพัฒนาศักยภาพพวกเราร่วมกันเป็นระยะๆ ซึ่งเวทีแรกจะจัดขึ้นช่วงปลายเดือนมีนาคม เป็นเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ ซึ่งแต่ละทีมจะต้องเตรียมข้อมูลชุมชนเพื่อนำไปพูดคุยกันในวันนั้นด้วย วันนี้จึงลงมาชวนน้องๆ เตรียมข้อมูลที่จะใช้ โดยจะชวนให้น้องๆ เตรียมข้อมูล 2 อย่างคือ ข้อมูลทุนชุมชน และแผนที่ชุมชน

จากนั้นได้ชวนให้น้องๆ คิดว่า หากจะทำอาหารร่วมกัน 1 เมนู น้องๆ อยากจะทำอะไร ซึ่งน้องๆ บอกว่าอยากทำผัดกะเพารวม จึงชวนมองต่อว่า ในการทำอาหารจะใช้ของ 3 ประเภทหลักๆ ในการทำคือ วัตถุดิบ เครื่องครัว และเครื่องปรุง จึงให้น้องๆ ระดมกันว่าในการทำผัดกะเพารวมจะต้องใช้อะไรบ้าง จากนั้นได้ชวนดูต่อไปว่า อะไรบ้างที่มีอยู่แล้ว ทั้งในครัว และรอบบ้านของน้องๆ โดยการให้ขีดเส้นใต้สิ่งของนั้นไว้ จากนั้นได้ชวนคิดต่อไปว่า การทำอาหาร ก็เหมือนกับการคิดจะทำโครงการครั้งนี้ ซึ่งถ้าหากเราคิดจะทำโดยที่ไม่ได้สำรวจดูว่าในชุมชนมีอะไรบ้างที่จะมาช่วยให้โครงการนี้สำเร็จ ก็จะทำโครงการได้ยาก จึงชวนให้น้องๆ มองดูชุมชนตัวเองว่ามีอะไรบ้าง โดยการให้ระดมความคิดเห็นว่าในพื้นที่ตำบลบางจะเกร็งมีทรัพยากร

อะไรบ้างใส่ในตารางช่องแรก มีกลุ่มคนที่รวมตัวกันทั้งกลุ่มเพื่อสาธารณะประโยชน์และกลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อสร้างรายได้ลงในช่องที่ 2 และผู้รู้ในชุมชน ทั้งรู้เรื่องอาชีพ ภูมิปัญญา หรือเรื่องอื่นๆ ลงในช่องที่ 3 จากนั้นได้ให้น้องๆ วาดแผนที่ชุมชนบางจะเกร็ง โดยให้เห็นเส้นทางสัญจร และจุดสำคัญต่างๆ ในชุมชน โดยนำข้อมูลทุนชุมชนมาใส่เพิ่มให้แผนที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

จากนั้นได้ชี้แจงเรื่องกิจกรรมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการว่า น้อง ๆ จะต้องนำข้อมูลทั้ง 2 ชุดนี้ไปใช้ในเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ โดยจะต้องส่งตัวแทนของทีม 5 ไปร่วมพูดคุยพัฒนาข้อเสนอโครงการกันในช่วงสิ้นเดือนมีนาคม 2562 ซึ่งยังมีเวลาให้น้องๆ ได้หาข้อมูลทุนชุมชน และทำแผนที่ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมเวทีพัฒนาโจทย์วิจัย
โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.00 – 11.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1.	เด็กชายไกรวิชญ์	แร่อ่อน	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
2.	นางสาวนฤมล	ปิ่นทอง	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
3.	นางสาวกัณฐมณี	แป้นหนุ่ม	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
4.	นางสาวนริศรา	พลับวังกล่ำ	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
5.	นางสาวศศิธร	เกิดเพิ่ม	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
6.	นายอนิรุต	กันยาคำ	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
7.	เด็กชายกิติพงษ์	พลับวังกล่ำ	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
8.	เด็กชายวชิราวุธ	ยอดเมือง	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
9.	เด็กชายไกรวิชญ์	ลิ่นกลาง	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
10.	เด็กหญิงวาทินี	ชาวนาโค	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
11.	นางสาวกัญญารัตน์	โทเกตุ	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
12.	นายเกียรติศักดิ์	เตียเจริญ	เด็กและเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
13.	นายอุเทน	เกิดเรียน	พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนตำบลดอนคา (นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ)
14.	นางสาวณัฐนันท์	มณีคำ	พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนตำบลดอนคา (ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ)
15.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
16.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
17.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) กล่าวทักทาย แนะนำตัว และเกริ่นนำภาพรวม “โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี” ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในชุมชนศึกษาเรียนรู้ชุมชนของตนเองผ่านการทำโครงการ “เด็กสร้างดี” ที่มีระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี ในพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี จำนวน 5 ทีม แต่ละทีมจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ 50,000 บาท เพื่อใช้ในการบริหารจัดการดำเนินงานโครงการ โดยมีทีมพี่เลี้ยงที่เป็นเจ้าหน้าที่อบต.และพี่เลี้ยงในชุมชนสนับสุนนและให้คำปรึกษา ซึ่งก่อนจะได้รับการสนับสนุน แต่ละทีมจึงต้องศึกษาข้อมูลและทำความรู้จักชุมชนของตนเองในเบื้องต้นก่อน เพื่อค้นหาสิ่งที่อยากทำและพัฒนาเป็นโจทย์ที่มาจากชุมชน ในวันนี้จึงชวนน้องๆมาทบทวนและศึกษาทุนที่มีในชุมชนและทำความรู้จักชุมชนให้มากขึ้น และในวันที่ 30-31 มีนาคม พ.ศ.2561 ตัวแทนทีมประมาณ 5 คน จะนำข้อมูลที่ทุกคนทำร่วมกันไปบอกเล่าแลกเปลี่ยนให้เพื่อนต่างทีมได้รู้จักชุมชนดอนคา พร้อมทั้งร่วมกันพัฒนาโจทย์ผ่านกระบวนการเรียนรู้ตลอดทั้ง 2 วัน

จากนั้น คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) ชวนน้องๆวาดแผนที่ชุมชนและระดมทุนชุมชนด้านผู้รู้ ทรัพยากรและกลุ่มที่มีในชุมชน มีบรรยากาศ ดังนี้

ปิดประชุมเวลา 11.00 น.

นางสาวอรธิดา นามศิริ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน (ทีมตำบลบางขันแตก) ครั้งที่ 1
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 18 มีนาคม 2562 เวลา 12.30 – 14.00 น.
ณ บ้านคุณสาลี่ น่วมสวัสดิ์ หมู่ 9 ตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

12.	นางสาวสุวภัทร	เนียมพิบูลย์	หมู่ 11 ต.บางขันแตก
13.	เด็กหญิงธัญญาเรศ	ลือบรรเลง	หมู่ 12 ต.บางขันแตก
14.	เด็กหญิงรุ่งทิพย์	นุชน้อย	หมู่ 12 ต.บางขันแตก
15.	เด็กชายสุรพศ	คงอยู่	หมู่ 12 ต.บางขันแตก
16.	เด็กหญิงชุติมาพร	พุ่มประดิษฐ์	หมู่ 5 ต.แหลมใหญ่
17.	นางทัศนา	น้อยสกุล	หมู่ 8 ต.บางขันแตก
18.	นางสาลี่	น่วมสวัสดิ์	หมู่ 9 ต.บางขันแตก
19.	นางสาวสารภี	น่วมสวัสดิ์	หมู่ 9 ต.บางขันแตก
20.	นางเดือน	มีหิรัญ	หมู่ 12 ต.บางขันแตก
21.	นายวิทยา	มีหิรัญ	หมู่ 12 ต.บางขันแตก
22.	นางละมัย	พุ่มเทียน	หมู่ 12 ต.บางขันแตก
23.	นางอารีย์	ทองอำไพ	หมู่ 12 ต.บางขันแตก
24.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุม เวลา 12.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม กล่าวถึงกิจกรรมโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ทีมพื้นที่ตำบลบางขันแตกจัดกิจกรรมไปเมื่อช่วงเช้า ซึ่งเป็นกิจกรรมชวนให้เด็กและเยาวชนในตำบลบางขันแตก มาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำอาหารโดยมีมะพร้าว ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว และวัตถุดิบอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ตำบลบางขันแตก เป็นส่วนประกอบสำคัญในทุกเมนูอาหาร ซึ่งโครงการผู้ใหญ่เล่าขานฯ นี้ เป็นโครงการที่จะเชื่อมโยงกับโครงการเด็กสร้างดี (โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม รวมทั้งสิ้น 15 ทีม แต่ละทีมรวมกลุ่มกันทีมละ 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงพื้นที่ และพี่เลี้ยงจากส่วนกลางคอยให้การสนับสนุน แต่จะไม่ลงมือช่วยเหลือทีมเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพราะโครงการเด็กสร้างดีนี้ จะมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิด ลงมือทำ บริหารโครงการเอง รวมถึงการบริหารงบประมาณ โดยโครงการเด็กสร้างดี จะให้งบสนับสนุนในการทำโครงการทั้งสิ้น 50,000 บาท/โครงการ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ใช้เวลาในการทำโครงการทั้งสิ้น 1 ปี

จากที่กล่าวไปข้างต้น จึงเป็นที่มาของการชวนคุยครั้งนี้ โดยจะมีกิจกรรมที่ให้ทุกทีมมารวมกันเพื่อค้นหาว่าแต่ละทีมอยากจะทำโครงการอะไรเพื่อชุมชนของตนเอง ซึ่งจะจัดในช่วงสิ้นเดือนมีนาคม 2562 แต่ก่อนจะถึงวันจัดกิจกรรม แต่ละทีมจะต้องทำข้อมูลชุมชนก่อน ผ่านการระดมความคิดเห็นทุนชุมชนอย่างง่าย และทำแผนที่ชุมชน จากนั้นจึงชวนน้อง ๆ ระดมทุนชุมชนอย่างง่ายก่อน โดยเริ่มจากการระดมความคิดเห็นว่าในพื้นที่ตำบลบางขันแตก มีทรัพยากรอะไรบ้างใส่ในตารางช่องแรก มีกลุ่มคนที่รวมตัวกันทั้งกลุ่มเพื่อสาธารณะประโยชน์และกลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อสร้างรายได้ลงในช่องที่สอง และผู้รู้ในชุมชนทั้งรู้เรื่องอาชีพ ภูมิปัญญา หรือเรื่องอื่น ๆ ลงในช่องที่ 3 โดยมีนางสาลี่ น่วมสวัสดิ์ และนางสาวสารภี น่วมสวัสดิ์ ทีมพื้นที่ตำบลบางขันแตก คอยตั้งคำถามชวนคุย และให้ข้อมูล

หลังจากที่ได้ช่วยกันระดมความคิดเห็นทุนชุมชนอย่างง่ายแล้ว จึงชวนให้ทีมเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก ทำแผนที่ชุมชนตำบลบางขันแตก โดยนายวิทยา มีหิรัญ ทีมพื้นที่โครงการผู้ใหญ่เล่าขานฯ ชวนให้ทีมเด็กและเยาวชนเริ่มกำหนดทิศ และถนนเส้นหลัก ซึ่งเป็นถนนที่แบ่งตำบลบางขันแตกเป็น 2 ฝั่ง แล้วค่อย ๆ วาดทางเข้าบ้านของตนเอง โดยเริ่มจากถนนเส้นปากท่อสายเก่า จากนั้น ค่อย ๆ เติมสถานที่สำคัญในชุมชน

หลังจากที่ได้ทำแผนที่ชุมชนตำบลบางขันแตกเสร็จแล้ว นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ จึงชวนสรุปว่าแผนที่ที่ทีมเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตกได้ลงมือทำนี้ยังไม่สมบูรณ์ เพราะเป็นการระดมความคิดจากความจำที่ได้จากการเดินทางสัญจรไปมา ซึ่งหากจะให้สมบูรณ์มากขึ้น จะต้องลงพื้นที่สำรวจจริง แล้วกลับมาช่วยกันทำแผนที่ชุมชนใหม่ในครั้งหน้า โดยจะเชื่อมโยงกับกิจกรรมในโครงการผู้ใหญ่เล่าขานฯ ซึ่งทีมผู้ใหญ่จะพาไปลงพื้นที่หาข้อมูล และไปดูแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหารในวันนี้ ถือเป็นโอกาสดีที่ทีมน้องๆ จะได้รู้จักชุมชนมากขึ้น และนำมาช่วยกันทำแผนที่ชุมชนได้

ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน ทีมบางสะแก

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 20 มีนาคม 2562 เวลา 15.00 – 17.00 น.

ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางสะแก อ.บางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นางสาวจิตรลดา	บัญญัติพัฒนกุล	เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแก
2.	เด็กชายรัตนะ	ชมสวัสดิ์	เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแก
3.	เด็กหญิงวันใส	นุชเกษม	เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแก
4.	นางสาวชนิกัญดา	สายสุด	เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแก
5.	เด็กหญิงธัญญธร	บุญพยุง	เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแก
6.	นางสาวประภัสสร	นุชเกษม	เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแก
7.	นายปิยณัฐ	สัตยวินิจ	เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแก
8.	นายมนัส	บุญพยุง	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางสะแก
9.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 15.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม แนะนำตัวและแนะนำโครงการเด็กสร้างดี (โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม รวมทั้งสิ้น 15 ทีม แต่ละทีมรวมกลุ่มกันทีมละ 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงพื้นที่ และพี่เลี้ยงจากส่วนกลางคอยให้การสนับสนุน แต่จะไม่ลงมือช่วยเหลือทีมเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพราะโครงการเด็กสร้างดีนี้ จะมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิด ลงมือทำ บริหารโครงการเอง รวมถึงการบริหารงบประมาณ โดยโครงการเด็กสร้างดี จะให้งบสนับสนุนในการทำโครงการทั้งสิ้น 50,000 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ใช้เวลาในการทำโครงการทั้งสิ้น 1 ปี ซึ่งน้องจำ (นางสาวจิตรลดา บัญญัติพัฒนกุล) ได้ไปเข้าร่วมเวทีเปิดโครงการมาแล้ว

จากที่กล่าวไปข้างต้น จึงเป็นที่มาของการชวนคุยครั้งนี้ ซึ่งจะมาชวนทำความเข้าใจให้กับสมาชิกทีมบางสะแกทั้งหมด ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งจะต้องส่งตัวแทน 5 คนไปร่วมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการในวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2562 โดยจะมีกิจกรรมที่ให้ทุกทีมมารวมกันเพื่อค้นหาว่าแต่ละทีมอยากจะทำโครงการอะไรเพื่อชุมชนของตนเอง แต่ก่อนจะถึงวันจัดกิจกรรม แต่ละทีมจะต้องเตรียมข้อมูลชุมชนก่อน ผ่านการระดมความคิดเห็นทุนชุมชนอย่างง่าย และทำแผนที่ชุมชน จากนั้นจึงชวนน้องๆ ลงมือทำแผนที่ชุมชนตำบลบางสะแก โดยให้เห็นเส้นทางสัญจร สถานที่สำคัญ และแหล่งทรัพยากรที่มีในชุมชน เมื่อทำแผนที่เสร็จจึงชวนให้น้องๆ ทำทุนชุมชนอย่างง่าย โดยเริ่มจากการระดมความคิดเห็นว่าในพื้นที่ตำบลบางสะแก มีทรัพยากรอะไรบ้างใส่ในตารางช่องแรก มีกลุ่มคนที่รวมตัวกันทั้งกลุ่มเพื่อสาธารณะประโยชน์และกลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อสร้างรายได้ลงในช่องที่ 2 และผู้รู้ในชุมชน ทั้งรู้เรื่องอาชีพ ภูมิปัญญา หรือเรื่องอื่นๆ ลงในช่องที่ 3 หลังจากทำเสร็จ ให้นำข้อมูลทุนชุมชนนี้ ไปเพิ่มเติมลงในแผนที่ชุมชนให้สมบูรณ์มากขึ้น

จากนั้นได้ชวนสรุปว่า โครงการเด็กสร้างดี เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชน มาทำความดีเพื่อชุมชนของตัวเอง ซึ่งคล้ายกับกิจกรรมของชมรม To be No.1 ที่น้องๆ ทำกันอยู่ ที่ทำให้คนภายนอกรู้จักตำบลบางสะแกมากขึ้น แต่จะต่างกันตรงที่ กิจกรรมในโครงการนี้จะทำต่อเนื่องไปอีก 1 ปี และเป็นโครงการที่ไม่ได้ทำเพื่อชื่อเสียงของตำบลโดยตรง แต่จะเริ่มจากการแก้ปัญหาให้ชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนมีความสุขมากขึ้นจากการที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน เพราะน้องๆ จะต้องไปชวนผู้ใหญ่ในชุมชนมาให้ความร่วมมือด้วย จะทำให้คนในชุมชนเกิดความสัมพันธ์กันมากขึ้นด้วย ส่วนตัวน้องๆ ก็จะเก่งขึ้นจากการ

ลงมือทำโครงการนี้ และจากการเข้ารับการพัฒนาศักยภาพเป็นระยะๆ ตลอดช่วงที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์การทำงานที่หาไม่ได้จากในห้องเรียน จากนั้นได้ฝากให้น้องๆ กลับไปสำรวจรอบๆ บ้านแล้วช่วยกันเตรียมข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ในเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน (ทีมตำบลบางขันแตก) ครั้งที่ 2
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 21 มีนาคม 2562 เวลา 12.30 – 14.00 น.
ณ บ้านคุณสาลี่ น่วมสวัสดิ์ หมู่ 9 ตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นายนครินทร์	ปานยศ	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
2.	นางสาวสุวภัทร	เนียมพิบูลย์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
3.	เด็กหญิงสุภาพร	เครือสินธ์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
4.	เด็กหญิงสุจิตรา	เครือสินธ์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
5.	นายสัญญา	เจริญรัตน์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
6.	เด็กชายสุรพศ	คงอยู่	เด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
7.	เด็กชายพงศพัศ	จันทร์ชมเชย	เด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
8.	เด็กหญิงรุ่งทิพย์	นุชน้อย	เด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
9.	เด็กหญิงธัญญาเรศ	ลือบรรเลง	เด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก
10.	นางสาลี่	น่วมสวัสดิ์	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางขันแตก
11.	นางสาวสารภี	น่วมสวัสดิ์	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางขันแตก
12.	นางเดือน	มีหิรัญ	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางขันแตก
13.	นายวิทยา	มีหิรัญ	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางขันแตก
14.	นางทัศนา	น้อยสกุล	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลบางขันแตก

เริ่มประชุม เวลา 12.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม กล่าวถึงกิจกรรมโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ทีมพื้นที่ตำบลบางขันแตกจัดกิจกรรมไปเมื่อช่วงเช้า ซึ่งเป็นกิจกรรมชวนให้เด็กและเยาวชนในตำบลบางขันแตก ลงไปสำรวจพื้นที่ ตามหาแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่นำมาใช้เป็นส่วนประกอบในการทำอาหารในกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา ลงไปเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพ และทรัพยากรต่าง ๆ ในพื้นที่ ซึ่งได้ทบทวนให้ทีมเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้มาร่วมกิจกรรมครั้งที่แล้วรู้ว่า โครงการผู้ใหญ่เล่าขานฯ นี้เป็นโครงการที่จะเชื่อมโยงกับโครงการเด็กสร้างดี (โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม รวมทั้งสิ้น 15 ทีม แต่ละทีมรวมกลุ่มกันทีมละ 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงพื้นที่ และพี่เลี้ยงจากส่วนกลางคอยให้การสนับสนุน แต่จะไม่ลงมือช่วยเหลือทีมเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพราะโครงการเด็กสร้างดีนี้ จะมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิด ลงมือทำ บริหารโครงการเอง รวมถึงการบริหารงบประมาณ โดยโครงการเด็กสร้างดี จะให้งบสนับสนุนในการทำโครงการทั้งสิ้น 50,000 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ใช้เวลาในการทำโครงการทั้งสิ้น 1 ปี ซึ่งครั้งที่แล้วได้ชวนให้น้อง ๆ ที่มาร่วมกิจกรรมทำแผนที่ชุมชนตำบลบางขันแตก แต่ยังไม่สมบูรณ์ วันนี้จึงจะชวนให้น้อง ๆ มาช่วยกันทำให้สมบูรณ์มากขึ้น

จากนั้นจึงชวนให้น้องๆ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 ให้ช่วยกันวาดแผนที่ชุมชนตำบลบางขันแตก โดยใช้แผนที่ที่วาดเอาไว้ครั้งก่อนเป็นต้นแบบ และใส่รายละเอียดให้มากขึ้น และให้กลุ่มที่ 2 ช่วยกันระดมความคิดเห็นทุนชุมชนอย่างง่าย โดยเริ่มจากสิ่งที่ไปพบเห็นในการลงพื้นที่ในวันนี้ และนำข้อมูลชุดเดิมที่ทำเมื่อครั้งก่อนมาเติม โดยให้ทีมพี่เลี้ยงพื้นที่คอยตั้งคำถามชวนให้เห็นทุนชุมชนต่างๆ มากขึ้น เมื่อทั้ง 2 กลุ่มทำเสร็จแล้ว ให้เอาข้อมูลจากทุนชุมชนอย่างง่าย มาใส่ในแผนที่ชุมชน

ให้สมบูรณ์มากขึ้น แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และชวนน้อง ๆ สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการลงมือวาดแผนที่ชุมชน โดยน้อง ๆ สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ดังนี้

1. ได้รู้จักเส้นทางสัญจรในชุมชนมากขึ้น
2. ได้รู้จักสถานที่สำคัญในชุมชนมากขึ้น
3. ได้รู้จักกลุ่มอาชีพอื่น ๆ มากขึ้น
4. ได้รู้ว่าสามารถหาสิ่งของที่เราต้องการได้จากที่ไหนบ้าง

จากนั้น ได้ชวนให้เห็นความสำคัญของแผนที่ว่า การวาดแผนที่ชุมชนเป็นการให้น้องๆ ทบทวนตัวเองร่วมกันว่ารู้จักชุมชนของตนเองขนาดไหน ซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวของแต่ละคน แต่หลายๆ คนในชุมชนอาจจะไม่เห็นความสำคัญ ไม่เห็นสิ่งดีๆ รอบๆ ชุมชนของตัวเอง อาจจะเป็นเพราะคนบ้านเราคุ้นชินกับสิ่งที่รอบ ๆ บ้านมี บางส่วนอาจจะตั้งใจจดจ่ออยู่กับหน้าที่การงานของตน ทำให้หลงลืมสิ่งดีๆ ที่อยู่ในชุมชนไป ซึ่งการที่น้องๆ จะได้เข้าร่วมโครงการเด็กสร้างดี ก็จะเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะทำให้น้องๆ รู้จักชุมชนตัวเองมากขึ้น ผ่านการลงมือทำโครงการดีๆ เพื่อชุมชนของเรา ซึ่งก่อนที่น้องๆ คิดว่าจะทำโครงการอะไร วันที่ 30 - 31 มีนาคม 2562 นี้ ทีมพี่เลี้ยงส่วนกลางจะจัดให้มีเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ เป็นกระบวนการที่จะค่อยๆ ชวนให้น้องคิดว่าอยากจะทำโครงการอะไร โดยใช้เครื่องมือแผนที่ชุมชนเป็นตัวเดินเรื่องชวนคุย โดยที่ทีมของน้องๆ ต้องส่งตัวแทนของทีมไป 5 คน ไปร่วมกิจกรรมนี้ และมีพี่เลี้ยงพื้นที่ไปด้วย 2 คน เพื่อที่จะไปร่วมกันคิด ร่วมกันออกแบบว่าอยากจะทำโครงการอะไร จากนั้นให้น้องๆ ส่งชื่อผู้ที่จะไปเข้าร่วมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ และกล่าวขอบคุณ ปิดประชุม

ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน (ทีมตำบลบางนางลี่) ครั้งที่ 1
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 22 มีนาคม 2562 เวลา 12.30 – 14.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นางสาวสโรชา	แย้มสรวล	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
2.	นางสาวอริยา	ทองวารี	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
3.	นางสาวปนัดดา	จูพิบูลย์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
4.	นางสาวกมลชนก	ถาม่อย	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
5.	เด็กชายก้องกิดากร	ทองวารี	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
6.	เด็กหญิงปาณิสรา	ฮกฮวดชิ้ม	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
7.	เด็กชายจักรพงษ์	วงศ์อาตจันทร์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
8.	เด็กชายกิตตินันท์	คงมี	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
9.	เด็กชายภาณุพงศ์	ทองคำ	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
10.	เด็กหญิงธัญวรัตน์	เจียมธนโชติ	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่
11.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	นักวิจัยชาวบ้าน
12.	นางสาวจีระวรรณ	บานเย็น	นักวิจัยชาวบ้าน
13.	นางนฤมล	สุวรรณบัติ	นักวิจัยชาวบ้าน
14.	นางสาวอุทุมพร	อุทยานรัตน์	องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่
15.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุม เวลา 12.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม กล่าวถึงกิจกรรมโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ทีมพื้นที่ตำบลบางนางลี่จัดกิจกรรมไปเมื่อช่วงเช้า ซึ่งเป็นกิจกรรมชวนให้เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่มาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้ประโยชน์และการประกอบอาชีพจากทรัพยากรในชุมชน โดยพาเด็กและเยาวชนไปรู้จักกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มปลูกส้มโอแบบเกษตรแปลงใหญ่ การทำขนมไทย การทำดินสอพองที่ต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์เสริมความงามต่างๆ ซึ่งโครงการผู้ใหญ่เล่าขานฯ นี้ เป็นโครงการที่จะเชื่อมโยงกับโครงการเด็กสร้างดี (โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม รวมทั้งสิ้น 15 ทีม แต่ละทีมรวมกลุ่มกันทีมละ 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงพื้นที่ และพี่เลี้ยงจากส่วนกลางคอยให้การสนับสนุน แต่จะไม่ลงมือช่วยเหลือทีมเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพราะโครงการเด็กสร้างดีนี้ จะมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิด ลงมือทำ บริหารโครงการเอง รวมถึงการบริหารงบประมาณ โดยโครงการเด็กสร้างดี จะให้งบสนับสนุนในการทำโครงการทั้งสิ้น 50,000 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ใช้เวลาในการทำโครงการทั้งสิ้น 1 ปี

จากที่กล่าวไปข้างต้น จึงเป็นที่มาของการชวนคุยครั้งนี้ โดยจะมีกิจกรรมที่ให้ทุกทีมมารวมกันเพื่อค้นหาว่าแต่ละทีมอยากจะทำโครงการอะไรเพื่อชุมชนของตนเอง ซึ่งจะจัดในช่วงสิ้นเดือนมีนาคม 2562 ก่อนจะถึงวันจัดกิจกรรม แต่ละทีมจะต้องทำข้อมูลชุมชนก่อน ผ่านการระดมความคิดเห็นทุนชุมชนอย่างง่าย และทำแผนที่ชุมชน จากนั้นให้น้องๆ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกให้ระดมความคิดเห็นว่าในพื้นที่ตำบลบางนางลี่ มีทรัพยากรอะไรบ้างใส่ในตารางช่องแรก มีกลุ่มคนที่รวมตัว

กันทั้งกลุ่มเพื่อสาธารณะประโยชน์และกลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อสร้างรายได้ลงในช่องที่สอง และผู้รู้ในชุมชน ทั้งรู้เรื่องอาชีพ ภูมิปัญญา หรือเรื่องอื่นๆ ลงในช่องที่ 3 และกลุ่มที่สองให้ช่วยกันวาดแผนที่ชุมชนบางนางลี่ แล้วเอามานำเสนอให้เพื่อนๆ ทั้งหมดได้ดู และช่วยกันเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป

จากนั้นชวนสรุปกิจกรรมให้น้องๆ เห็นว่า จากการที่น้องๆ ได้ไปร่วมกิจกรรมกับโครงการผู้ใหญ่เล่าขานฯ ทำให้น้องๆ เห็นสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนตำบลบางนางลี่เพิ่มขึ้นมาก แต่ยังมีสิ่งที่น้องๆ ยังไม่รู้จักอีกมากในชุมชน จึงฝากให้น้องๆ กลับไปมองสิ่งต่างๆ รอบๆ บ้านของตัวเอง รวมถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อนำมาคิดเป็นโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนตำบลบางนางลี่ด้วยการทำงานเป็นทีมของน้อง ๆ เหมือนในวันนี้ โดยนางสาวพเยาว์ หาดสมบัติ กล่าวเพิ่มเติมว่า สิ่งที่น้องๆ ยังไม่รู้จัก หรือไม่รู้ข้อมูลเบื้องลึก สามารถไปสอบถามพูดคุยกับผู้ใหญ่ หรือคนเฒ่าคนแก่ในชุมชนเพิ่มเติมได้ เพราะท่านเหล่านั้นคือผู้ที่มีประสบการณ์ และอยากจะเล่าขานให้เด็กๆ รุ่นหลังได้รับรู้ เพราะผู้สูงอายุในชุมชนตอนนี้ท่านเหงา อยากให้มีคนไปพูดคุยด้วย จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขมากขึ้น

จากนั้นนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ยกตัวอย่างประสบการณ์ที่ได้พบจากกิจกรรมผู้ใหญ่เล่าขานฯ พื้นที่ตำบลบางขันแตก ว่า ผู้ใหญ่ในตำบลบางขันแตก ได้พาเด็กๆ ในชุมชนไปเรียนรู้ชุมชนผ่านกิจกรรมที่คล้ายๆ กัน แต่พาไปที่บ้านพี่เอก ซึ่งเป็นแหล่งขายมะพร้าวน้ำหอมรายใหญ่ในชุมชน สามารถหารายได้เข้าครอบครัวได้เดือนละ 3 - 4 หมื่นบาทต่อเดือน ด้วยอายุเพียง 26 ปีเท่านั้น เส้นทางของพี่เอก เริ่มจากเรียนจบ ม.3 แล้วออกมาเป็นลูกจ้างที่สะพานปลา ด้วยสังคมเพื่อน และคนทำงาน ทำให้ติดยาเสพติด ดื่มเหล้า สูบบุรี่ เงินที่หามาได้ จึงหมดไปกับสิ่งเสพติด จนทำให้เค้าต้องไปขอยืมเงินในชุมชนไปทั่ว จนไม่มีใครอยากคบหาด้วย ต่อมาพี่เอกเริ่มมองหาวิธีหารายได้ให้เพียงพอต่อรายจ่าย ช่วงนั้นมีเพื่อนมาชวนไปขายมะพร้าวน้ำหอมอ่อนที่ตลาดน้ำอัมพวา ทำให้พี่เอกได้รู้จักระบบการซื้อขายมะพร้าวน้ำหอม ตั้งแต่การรับซื้อมะพร้าวน้ำหอม ไปจนถึงการขายปลีกให้นักท่องเที่ยว จากนั้นมีนักธุรกิจมาติดต่อให้ทำธุรกิจส่งออกมะพร้าวน้ำหอม จึงต้องหาสวนมะพร้าวน้ำหอมหลาย ๆ แห่ง เพื่อให้ได้ปริมาณมากพอที่จะส่งสินค้า จากนั้นเริ่มมีการรวมทีมงานขึ้น โดยการชักชวนคนรุ่นเดียวกันในชุมชน และเปลี่ยนรูปแบบจากไปรับซื้อที่หน้าสวนอย่างเดียว เป็นการทำให้ครบระบบมากขึ้น ตั้งแต่การเก็บเกี่ยวเอง ไปจนถึงส่งออกสินค้าเอง จึงต้องทำให้น่าเชื่อถือ โดยการเลิกยาเสพติด แล้วหันมาเป็นผู้ที่รู้จริงเรื่องมะพร้าวน้ำหอมให้มากขึ้น ต่อมามีภรรยา มีลูก ทำให้พี่เอกเลิกบุหรี่ และลดการดื่มสุราลงมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจากการศึกษาเรียนรู้เรื่องมะพร้าวจากคนในชุมชน ทำให้ตอยอดธุรกิจจากการขายส่งมะพร้าวน้ำหอมผลอ่อนเพียงอย่างเดียว เป็นการขายต้นพันธุ์มะพร้าวน้ำหอม ซึ่งสามารถขายได้ทั้งต้นพันธุ์ที่นำไปปลูกให้ได้ผล และต้นพันธุ์ที่นำไปปลูกเป็นไม้ประดับ ซึ่งจะมีคนที่เล่นต้นมะพร้าวน้ำหอมที่รูปทรงดี เหมือนกับไม้ประดับชนิดอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งพี่เอกก็เป็นตัวอย่างหนึ่ง ที่ศึกษาหาความรู้เรื่องราวในชุมชน และต่อยอดเป็นการประกอบอาชีพที่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้

จากนั้นได้ขอรายชื่อตัวแทนของทีมเยาวชนตำบลบางนางลี่ที่จะไปร่วมประชุมในวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2562 นี้ และกล่าวขอบคุณน้องๆ และพาเลี้ยงพื้นที่ทุกคนที่มาร่วมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในวันนี้

ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชนทีมกระดังงา
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 23 มีนาคม 2562 เวลา 10.00 – 12.00 น.
ณ ตลาดน้ำบางน้อย ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นางสาวภควรรณ	ภู่สุวรรณ์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลกระดังงา
2.	นางสาวชนัญชิดา	บุญส่งไพศาล	เด็กและเยาวชนตำบลกระดังงา
3.	นางสาวพัณณิตา	บุญส่งไพศาล	เด็กและเยาวชนตำบลกระดังงา
4.	เด็กหญิงสุมินทร์ตา	พะนิรัมย์	เด็กและเยาวชนตำบลกระดังงา
5.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	พี่เลี้ยงพื้นที่ตำบลกระดังงา
6.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุม เวลา 10.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม กล่าวถึงกิจกรรมโครงการสานพลังเด็กและผู้สูงอายุฯ ที่จัดขึ้นเมื่อปีที่ผ่านมา ซึ่งน้องๆ เคยเข้าร่วมกิจกรรมมาแล้ว และในปีนี้ก็จะมีโครงการในลักษณะนี้อีกครั้ง คือโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อฯ ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือนเมษายนนี้ เป็นโครงการที่จะให้ผู้ใหญ่ในชุมชนพาเด็กๆ ในชุมชนไปเรียนรู้เรื่องราวดีๆ ในชุมชนตำบลกระดังงา โดยปีนี้จะเน้นไปเรียนรู้เกี่ยวกับของดีในชุมชนที่หาไม่ได้จากพื้นที่อื่นๆ โดยโครงการนี้จะไปเชื่อมโยงกับโครงการเด็กสร้างดี (โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม รวมทั้งสิ้น 15 ทีม แต่ละทีมรวมกลุ่มกันทีมละ 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงพื้นที่ และพี่เลี้ยงจากส่วนกลางคอยให้การสนับสนุน แต่จะไม่ลงมือช่วยเหลือทีมเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพราะโครงการเด็กสร้างดีนี้ จะมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิด ลงมือทำ บริหารโครงการเอง รวมถึงการบริหารงบประมาณ โดยโครงการเด็กสร้างดี จะให้งบสนับสนุนในการทำโครงการทั้งสิ้น 50,000 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ใช้เวลาในการทำโครงการทั้งสิ้น 1 ปี

จากที่กล่าวไปข้างต้น จึงเป็นที่มาของการชวนคุยครั้งนี้ โดยจะมีกิจกรรมที่ให้ทุกทีมมารวมกันเพื่อค้นหาว่าแต่ละทีมอยากจะทำโครงการอะไรเพื่อชุมชนของตนเอง ซึ่งจะจัดในวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2562 แต่ก่อนจะถึงวันจัดกิจกรรม แต่ละทีมจะต้องทำข้อมูลชุมชนก่อน ผ่านการระดมความคิดเห็นทุนชุมชนอย่างง่าย และทำแผนที่ชุมชน จากนั้นจึงชวนน้องๆ ลงมือทำแผนที่ชุมชนตำบลกระดังงา โดยให้เห็นเส้นทางสัญจร สถานที่สำคัญ และแหล่งทรัพยากรที่มีในชุมชน

เมื่อทำแผนที่เสร็จจึงชวนให้น้องๆ ทำทุนชุมชนอย่างง่าย โดยเริ่มจากการระดมความคิดเห็นว่าในพื้นที่ตำบลกระดังงามีทรัพยากรอะไรบ้างใส่ในตารางช่องแรก มีกลุ่มคนที่รวมตัวกันทั้งกลุ่มเพื่อสาธารณประโยชน์และกลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อสร้างรายได้ลงในช่องที่ 2 และผู้รู้ในชุมชน ทั้งรู้เรื่องอาชีพ ภูมิปัญญา หรือเรื่องอื่นๆ ลงในช่องที่ 3 หลังจากทำเสร็จ ให้นำข้อมูลทุนชุมชนนี้ไปเพิ่มเติมลงในแผนที่ชุมชนให้สมบูรณ์มากขึ้น

จากนั้นได้ชวนสรุปว่า โครงการทั่วๆ ไป ส่วนมากจะคิดจากสิ่งที่ผู้ดำเนินโครงการอยากจะทำเพียงอย่างเดียว แต่สำหรับโครงการเด็กสร้างดีนี้ เป็นการให้น้องๆ คิดโครงการจากสิ่งที่มีในชุมชน จึงไม่ใช่เรื่องไกลตัว และสามารถชวนเพื่อนๆ ที่อยู่รอบๆ บ้านมาร่วมทำโครงการนี้ได้ ซึ่งน้องๆ ที่มาเข้าร่วมโครงการจะได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นระยะๆ สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนได้ เพราะโครงการนี้ ก็เปรียบเสมือนห้องเรียนชุมชน ที่เรียนรู้เรื่องใกล้ตัวผ่านการลงมือทำจริง ซึ่งเป็นประสบการณ์การทำงานที่หาจากห้องเรียนไม่ได้

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานเวทีพัฒนาโจทย์วิจัย
โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.00 – 11.00 น.
ณ โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ (ราชพงษ์) ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นางทัศนีย์	ทองเสงี่ยม	พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
2. นายชัยยุทธ	สิทธิโสภาค	พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
3. นางวรามนต์	ช้อยเครือ	ชุมชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
4. นางสุดาพรรณ	สุวรรณโชติ	ชุมชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
5. นางสาวภาพิมล	วีรคติธรรม	เด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
6. นายนันทวัฒน์	เกตุแก้ว	เด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
7. เด็กชายสิงหา	สืบสุด	เด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
8. เด็กหญิงเบญจา	ปานจินดาสกุล	เด็กและเยาวชนตำบลแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
9. นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
10. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) กล่าวทักทาย แนะนำตัว และเกริ่นนำ “โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี” ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในชุมชนทำกิจกรรมศึกษาเรียนรู้ชุมชน ในระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี งบประมาณ 50,000 บาท บริหารจัดการโดยทีมเด็กและเยาวชน ในวันนี้จึงมาชวนน้องๆทบทวนทุนดีๆที่มีอยู่ในชุมชนและทำความรู้จักชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อในวันที่ 30 - 31 มีนาคม พ.ศ.2561 ตัวแทนทีมประมาณ 5 คน จะนำข้อมูลไปบอกเล่าแลกเปลี่ยนให้เพื่อนทั้ง 15 ทีม ที่มาจากจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม ได้รู้จักชุมชนของเรา พร้อมทั้งค้นหาสิ่งที่ทีมอยากทำเป็นโจทย์ของโครงการ ซึ่งก่อนหน้าโครงการนี้ มีการดำเนินงาน “โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก” เป็นโครงการที่เน้นให้เด็กและเยาวชนลุกขึ้นมาศึกษาเรียนรู้ชุมชนและทำสิ่งดีๆ เพื่อชุมชนของตนเอง นอกจากจะได้ทำสิ่งดีๆ เพื่อชุมชนแล้ว ตัวน้องๆ จะได้รับการพัฒนาทักษะและการคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทำให้ผลการเรียนและการใช้ชีวิตดีขึ้น มีการวัดผลคลื่นสมอง โดยสถาบันประสาทวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

คุณชัยยุทธ สิทธิโสภาค (พี่ยุทธ) เสริมว่า การดำเนินงานโครงการฯ จะเน้นให้น้องๆ ได้คิดและทำด้วยตนเองโดยมีคุณชัยยุทธ สิทธิโสภาค (พี่ยุทธ) คุณทัศนีย์ ทองเสงี่ยม (ป้าตุ่ม) และคุณชุติปภา ดวงมรกต (ป้าหมวย) เป็นพี่เลี้ยงที่คอยสนับสนุนและให้คำปรึกษา เพื่อให้น้องๆ เกิดการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เช่น การพูด การฟัง การคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องผ่านการปฏิบัติซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง

จากนั้น คุณเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) ชวนน้องๆวาดแผนที่ชุมชนและระดมทุนชุมชนด้านผู้รู้ ทรัพยากรและกลุ่มที่มีในชุมชน มีบรรยากาศ ดังนี้

ปิดประชุมเวลา 11.00 น.

นางสาวอรธิดา นามศิริ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ ทีมตำบลบางจะเกร็ง

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 8 เมษายน 2562 เวลา 10.30 – 12.00 น.

ณ โรงเรียนวัดศรัทธาธรรม ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	เด็กหญิงธนัชพร	โหมดตาด	ทีม อสม.น้อย
2.	เด็กชายแง	ยังอยู่	ทีม อสม.น้อย
3.	นายดิเรกฤทธิ์	กบสกุล	ทีม อสม.น้อย
4.	เด็กหญิงปวีณา	บุญเชิด	ทีม อสม.น้อย
5.	นางสาวสิริลักษณ์	อินทรบุตร	พี่เลี้ยงทีม อสม.น้อย
6.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุม เวลา 10.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ชวนน้องๆ ทบทวนสิ่งที่ได้ไปพูดคุยกันในกิจกรรมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ วันที่ 30 - 31 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมา ซึ่งในวันนี้ จะมาชวนพูดคุยเพื่อให้น้องๆ มีความเข้าใจให้ตรงกันมากขึ้น และจะมาชวนคุยรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลให้พี่เลี้ยงส่วนกลางนำไปเขียนเป็นข้อเสนอโครงการในลำดับถัดไป

จากนั้นได้ให้น้อง ๆ ทบทวนเป้าหมายของโครงการ โดยการให้วาดภาพสุดท้ายที่อยากให้เกิดขึ้นหลังจากจบโครงการ โดยสื่อออกมาให้เห็นถึงภาพรวมของสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับคนที่เกี่ยวของกับโครงการ เช่น ทีมงาน นักเรียนที่จะมาร่วมโครงการ ผู้สูงอายุในชุมชน ผู้รู้ในชุมชน หมอแผนโบราณ เป็นต้น รวมทั้งได้ฝากให้น้องๆ เตรียมข้อมูลที่จะนำไปใช้เขียนข้อเสนอโครงการ เช่น ข้อมูลบริบทชุมชน ข้อมูลความเป็นมาของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ข้อมูลสถานการณ์ปัญหา เป็นต้น แล้วส่งมาให้พี่เลี้ยงส่วนกลาง ซึ่งพี่เลี้ยงจะดำเนินการยกร่างโครงการแล้วจะนำมาทำความเข้าใจกับน้องๆ และปรับแก้ให้สมบูรณ์มากขึ้น แล้วจะแจ้งการนัดหมายการจัดกิจกรรมต่อไป

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 9 เมษายน 2562 เวลา 13.30 – 16.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นางสาวสโรชา	แย้มสรวล	ทีมวิจัย
2.	นางสาวอริยา	ทองวารี	ทีมวิจัย
3.	นางสาวปนัดดา	จูพิบูลย์	ทีมวิจัย
4.	นางสาวกมลชนก	ถาม่อย	ทีมวิจัย
5.	เด็กชายก้องกิดากร	ทองวารี	ทีมวิจัย
6.	เด็กหญิงปาณิสรา	ฮกฮวดซิ้ม	ทีมวิจัย
7.	เด็กหญิงธัญวรัตน์	เจียมธนโชติ	ทีมวิจัย
8.	นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	พี่เลี้ยงพื้นที่
9.	นางสาวอุทุมพร	อุทยานรัตน์	พี่เลี้ยงพื้นที่
10.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	พี่เลี้ยงส่วนกลาง

เริ่มประชุม เวลา 13.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พี่เลี้ยงส่วนกลาง ได้ชวนให้ตัวแทนที่ไปร่วมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการทบทวนกิจกรรมที่ได้ไปทำร่วมกันมาให้คนในทีมที่ไม่ได้ไปร่วมเวทีได้รับรู้ไปพร้อมๆ กัน โดยกิจกรรมที่ได้ไปทำมาเริ่มจากการนำเสนอแผนที่ชุมชนในกิจกรรมจองตั๋วท่องเที่ยว ดูคลิปสร้างแรงบันดาลใจในการหาสิ่งที่อยากจะทำเพื่อชุมชน วิเคราะห์สิ่งที่อยากจะทำว่าจะต้องใช้ข้อมูลอะไรบ้าง วิเคราะห์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ และออกแบบ 10 ขั้นตอน การดำเนินงานในกิจกรรมลายแทง สรุปโดยรวมแล้วเป็นการทำให้เห็นสิ่งที่อยากจะทำชัดเจนมากขึ้น ซึ่งในวันนี้จะมาชวนให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้สู่การเขียนข้อเสนอโครงการต่อไป

จากนั้นได้ชวนให้น้องๆ วิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้อง โดยการให้น้องๆ ดึงชื่อผู้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยากทำจากในแผนที่ชุมชนมาใช้ แล้วให้คิดต่อว่านอกจากนี้ยังมีใครอีกบ้างที่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ จากนั้นได้ชวนให้น้องๆ นำชื่อผู้เกี่ยวข้องมาใส่ในรูปคลื่น 4 ลูก เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของคนแต่ละกลุ่มมากขึ้น โดยคลื่นลูกที่ 1 เป็นคลื่นลูกที่เล็กที่สุด มีหน้าที่ช่วยเสริมแรงคลื่นลูกที่ 2 ซึ่งเป็นคลื่นลูกที่ใหญ่ที่สุด ที่จะส่งผลต่อคลื่นลูกอื่นๆ มีหน้าที่นำพาคลื่นลูกอื่นๆ ไปหาฝั่ง คลื่นลูกที่ 3 เป็นคลื่นขนาดกลางที่ใกล้คลื่นลูกที่ 2 และคลื่นลูกที่ 4 มีขนาดกลาง แต่อยู่ไกลจากคลื่นลูกที่ 2 ซึ่งน้อง ๆ ได้ใส่ชื่อผู้เกี่ยวข้องพร้อมอธิบายว่า คลื่นลูกที่ 2 คือ ทีม Young Coco. ที่เป็นคนหลักในการทำโครงการนี้ คลื่นลูกที่ 2 คือ พี่เลี้ยงพื้นที่ เป็นคนที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา คลื่นลูกที่ 3 คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ทีม Young Coco. จะชวนมาร่วมเรียนรู้เรื่องราวมะพร้าวในชุมชน และคลื่นลูกที่ 4 คือ ผู้รู้ในชุมชน ที่ทีม Young Coco. กับเด็กและเยาวชนที่ร่วมโครงการลงไปเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาต่าง ๆ

จากนั้นได้ชวนให้น้องๆ เห็นเป้าหมายของโครงการให้ชัดมากขึ้น โดยเริ่มจากให้น้องๆ บอกวัตถุประสงค์ว่าทำโครงการนี้ไปเพื่ออะไรบ้าง โดยใช้ภาพคลื่น 4 ลูกเป็นตัวอธิบายร่วมด้วย แล้วให้น้องๆ วาดภาพสุดท้ายที่อยากเห็นหลังจากจบโครงการ โดยแปลงจากวัตถุประสงค์ และมีผู้เกี่ยวของจากภาพคลื่น 4 ลูก อยู่ในภาพที่อยากเห็นด้วย เช่น กิจกรรมที่น้องๆ ทำส่งผลอย่างไร สีหน้าของคนที่เกี่ยวข้องจะเป็นอย่างไร กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นหลังจากจบโครงการจะมีอะไรบ้าง ชุมชนจะเปลี่ยนไปอย่างไรบ้าง ซึ่งหลังจากที่น้องๆ วาดภาพสุดท้ายเสร็จแล้ว น้องๆ ได้นำเสนอว่า หลังจากจบโครงการจะเกิดสื่อการนำเสนอเรื่องภูมิปัญญา ที่สามารถนำไปเผยแพร่หรือนำไปติดประชาสัมพันธ์ตามจุดสำคัญในชุมชนได้ ซึ่งสื่อการนำเสนอนี้มาจากการที่ทีม Young Coco. และน้องๆ ในชุมชนลงพื้นที่ไปเรียนรู้ภูมิปัญญาการใช้มะพร้าว ทำให้เกิดทักษะการทำงานจาก

การลงมือทำ ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมดเก่งขึ้นในด้านของการกล้าแสดงออก การทำงานเป็นทีม การหาความรู้จากชุมชน การเข้าหาชุมชน

จากนั้นได้ชวนให้น้องๆ สรุปภาพรวมของโครงการโดยเริ่มเล่าจากชื่อโครงการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ผู้เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ภาพสุดท้ายที่อยากเห็น แล้วได้ชี้แจงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นหลังจากนี้ว่า จะมีเวทีนำเสนอโครงการ ซึ่งน้องๆ ทั้ง 15 ทีมจะต้องนำเสนอโครงการด้วยตัวเอง ลักษณะจะคล้ายๆ กับสิ่งที่น้องๆ ได้เล่าให้ฟังไปเมื่อสักครู่นี้ แต่อาจจะมีรายละเอียดเพิ่มเติม ซึ่งทีมพี่เลี้ยงส่วนกลางจะกลับไปช่วยน้องๆ เขียนโครงการให้เบื้องต้น แล้วจะกลับมาพูดคุยทำความเข้าใจร่วมกันอีกครั้ง เพื่อเตรียมการนำเสนอโครงการ

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเตรียมข้อมูลชุมชน ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 10 เมษายน 2562 เวลา 17.00 – 18.30 น.

ณ ศูนย์อาหารเทสโก้โลตัสสาขาสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นายธเนศ	สร้อยทอง	นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
2.	นายรณรต	ยังมาก	นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
3.	นายนิรัติศัย	สีดอกบวบ	นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
4.	นายทินภัทร	เอี่ยมผ่อง	นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
5.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุม เวลา 17.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม แนะนำตัวและแนะนำโครงการเด็กสร้างดี (โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี) เป็นโครงการที่ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงคราม 10 ทีม และจังหวัดราชบุรี 5 ทีม รวมทั้งสิ้น 15 ทีม แต่ละทีมรวมกลุ่มกันทีมละ 10 คน เพื่อทำโครงการเรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงพื้นที่ และพี่เลี้ยงจากส่วนกลางคอยให้การสนับสนุน แต่จะไม่ลงมือช่วยเหลือทีมเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพราะโครงการเด็กสร้างดีนี้ จะมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิด ลงมือทำ บริหารโครงการเอง รวมถึงการบริหารงบประมาณ โดยโครงการเด็กสร้างดี จะให้งบสนับสนุนในการทำโครงการทั้งสิ้น 50,000 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ใช้เวลาในการทำโครงการทั้งสิ้น 1 ปี

จากที่กล่าวไปข้างต้น จึงเป็นที่มาของการชวนคุยครั้งนี้ ซึ่งจะมาชวนทำความเข้าใจให้กับสมาชิกทีมจากวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ซึ่งจะต้องส่งตัวแทน 5 คนไปร่วมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการในวันที่ 30-31 มีนาคม โดยจะมีกิจกรรมที่ให้ทุกทีมมารวมกันเพื่อค้นหาว่าแต่ละทีมอยากจะทำโครงการอะไรเพื่อชุมชนของตนเอง แต่ก่อนจะถึงวันจัดกิจกรรมแต่ละทีมจะต้องเตรียมข้อมูลชุมชนก่อน ผ่านทำแผนที่ชุมชนก่อน ซึ่งสมาชิกทีมจากวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามไม่ได้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน จึงให้ตกลงกันว่าจะเลือกพื้นที่ใดในการคิดที่จะทำโครงการ ซึ่งน้องๆ เลือกว่าจะทำโครงการในพื้นที่ตำบลเขายี่สาร ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของน้องต๊ะ (นายนิรัติศัย สีดอกบวบ) และเป็นพื้นที่ติดกับที่อยู่อาศัยของน้องนิค (นายธเนศ สร้อยทอง) แล้วเลือกนางนิภา บัวจันทร์ มาเป็นพี่เลี้ยงของทีม จากนั้นจึงเริ่มวาดแผนที่ชุมชนตำบลเขายี่สาร โดยให้เห็นเส้นทางในการสัญจร สถานที่สำคัญ และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่

เมื่อทำแผนที่เสร็จแล้ว จึงชวนน้องๆ ดูต่อว่าเมื่อเห็นสภาพพื้นที่โดยทั่วไปแล้ว น้องๆ คิดจะทำอะไรที่จะสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของสมาชิกในทีม โดยน้องๆ สนใจที่จะใช้ความรู้ในการเขียนโปรแกรมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับเกษตรกรชาวประมง ซึ่งมีมากในพื้นที่ตำบลเขายี่สาร และสอดคล้องกับวิชาเรียนที่จะต้องทำโครงงานกลุ่มก่อนจบการศึกษาอีกด้วย แต่จากแผนที่ที่ได้ทำร่วมกันนั้นยังมีข้อมูลที่ไม่มากพอจึงฝากให้น้องๆ กลับไปสำรวจพื้นที่อีกครั้งหนึ่ง และร่วมกันทำแผนที่ชุมชนให้สมบูรณ์มากขึ้น โดยจะต้องให้เสร็จก่อนกิจกรรมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ และหาตัวแทนทีม 5 คนไปร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ด้วย

ปิดประชุมเวลา 18.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 22 เมษายน 2562 เวลา 09.30 - 12.30 น.

ณ สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงมั่งมี จำกัด ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	เด็กหญิงภัทรธิดา	สร้อยทอง	ทีมแพรกหนามแดง
2.	เด็กหญิงธนาภา	สร้อยทอง	ทีมแพรกหนามแดง
3.	นายจักรินทร์	นิติธรรม	ทีมแพรกหนามแดง
4.	นายวงศกร	พรโตนวน	ทีมแพรกหนามแดง
5.	เด็กชายพุทธิการณ์	ดีล้อม	ทีมแพรกหนามแดง
6.	เด็กชายกรวิชญ์	กุลหอม	ทีมแพรกหนามแดง
7.	เด็กชายฐิติพันธุ์	กุลหอม	ทีมแพรกหนามแดง
8.	นายธเนศ	สร้อยทอง	ทีมเทคนิคสมุทรสงคราม
9.	นางนิภา	บัวจันทร์	พี่เลี้ยงทีมแพรกหนามแดง
10.	นายสมศักดิ์	ริ้วทอง	พี่เลี้ยงทีมแพรกหนามแดง
11.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
12.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
13.	นางสาวอัญชนา	ดีไสว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ชวนเด็กและเยาวชนทบทวนการพัฒนาข้อเสนอโครงการของทีมแพรกหนามแดงต่อเนื่องจากเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ ระหว่างวันที่ 30 – 31 มีนาคม 2562 ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งทีมแพรกหนามแดงสนใจจะทำเรื่องของกล้วย/การสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน แต่ยังไม่ได้ลงรายละเอียด วันนี้จึงชวนน้องๆ มาพูดคุยเพิ่มเติม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เป้าหมายของโครงการ

1) ต้องการเรียนรู้เรื่องราวจากต้นกล้วยที่นำไปใช้ประโยชน์
2) ทดลองลงมือทำสิ่งที่ได้จาการเรียนรู้ตามความสนใจ

ความสำคัญของเรื่องนี้

เด็กและเยาวชนสนใจ เพราะกล้วยมีประโยชน์หลายอย่าง ทุกบ้านมีการปลูกกล้วย เป็นพืชที่ปลูกง่ายและอยู่ใกล้ตัว พวกเราทุกคนต้องกินกล้วยมาตั้งแต่เด็กจนโต นอกจากนี้เมื่อตัดผลผลิตแล้วกล้วยก็จะตายลง ซึ่งทั้งต้นกล้วยสามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ได้หลายอย่าง เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าจากกล้วยจึงสนใจเรียนรู้เรื่องนี้ นอกจากนี้ยังมีผู้ใหญ่ในชุมชนหลายคนที่สามารถให้ความรู้ได้ และน้องก็ยังมีข้อสงสัย/ไม่รู้จักกล้วยและรายละเอียดเรื่องกล้วยอีกหลายอย่าง ดังนั้นเด็กและเยาวชนทีมนี้จึงสนใจสร้างการเรียนรู้เรื่องการนำกล้วยไปสู่การใช้ประโยชน์ร่วมกัน

คำถามวิจัย

กระบวนการเรียนรู้เรื่องการนำกล้วยไปสู่การใช้ประโยชน์ของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดงควรเป็นอย่างไร

คนที่ได้รับประโยชน์

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 8 คน หมู่ 6
2) เด็กและเยาวชนที่บ้านมั่นคง ตำบลแพรกหนามแดง 10 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

1) คนในชุมชนแพรกหนามแดงที่ให้ความรู้ (หมู่ 1, 2, 3, 6)

ประเด็นที่สนใจเรียนรู้ มีดังนี้

1) ประโยชน์จากกล้วย
2) ขนมจากกล้วย
3) ผลิตภัณฑ์จากกล้วย
4) ศิลปะจากยางกล้วย
5) กระดาษสาจากกาบกล้วย
6) อื่นๆ

ข้อมูลที่เก็บ

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
ข้อมูลเรื่องกล้วย 1) ความรู้ในการปลูกกล้วยและการดูแล 2) ประโยชนของกล้วย 3) พันธุ์กล้วยในหมู่บ้าน 4) พื้นที่ในการปลูก 5) จำนวนกล้วยที่มีในพื้นที่	ผู้รู้ในชุมชน 1) ลุงสมบูรณ์ 2) ผญ.ไพโรจน์ ข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ 1) ยูทูป 2) กูเกิ้ล
การนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ 1) ประโยชน์จากกล้วย เช่น ขนมจากกล้วย ผลิตภัณฑ์จากกล้วย ศิลปะจากยางกล้วย กระดาษสาจากกาบกล้วย และอื่นๆ 2) วิธีการทำแต่ละอย่างจากกล้วย 3) อุปกรณ์ในการทำ 4) บรรจุภัณฑ์ที่ใส่ เช่น กระทงใบตอง กล่องกระดาษสาจากกาบกล้วย เป็นต้น	ผู้รู้ในชุมชน 1) ยายทองหล่อ สร้อยทอง 2) นางฉลวย สร้อยทอง 3) นางบุญชื้น ประยงค์พันธ์ สถาบันการศึกษา 1) วิทยาลัยการอาชีพอัมพวา 2) โรงเรียนบ้านคลองขุดสมบูรณ์

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) เรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2) ประมวลประโยชน์จากกล้วย
3) ทดลองทำ/เรียนรู้ โดยการปลูกต้นกล้วยหรือการทำผลิตภัณฑ์ (ขนม ศิลปะ ฯลฯ) ที่ได้จากการศึกษาข้อมูล

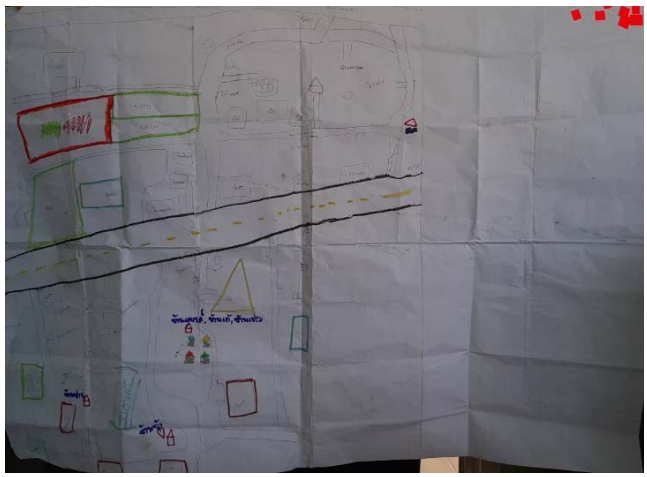

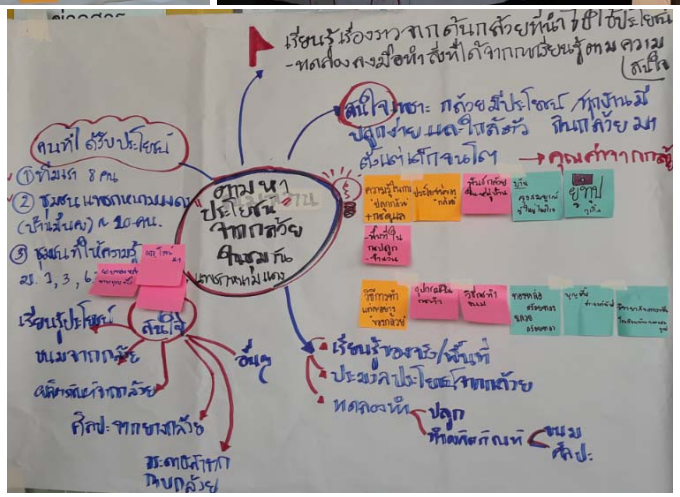

<u>กิจกรรมที่ทำ</u> ประกอบด้วย

1) ประชุมทีมวางแผน
2) สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนเกี่ยวกับโครงการ
3) การอบรมการเก็บรวบรวมข้อมูล
4) การลงพื้นที่เก็บข้อมูล
5) การสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
6) ลงมือทดลองทำ
7) อบรมการทำสื่อสร้างสรรค์
8) ทำสื่อเพื่อเตรียมเผยแพร่สื่อ
9) การอบรมการคิดเชิงระบบ
10) นำเสนอผลงาน

<u>ประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินงาน</u>

1) เด็กและเยาวชนทราบบริบทชุมชนตำบลแพรกหนามแดงเพิ่มขึ้น ผ่านการเรียนรู้เรื่องกล้วยและการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์
2) เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ โดยการเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ และลงมือทำ สรุปบทเรียนหลังทำ จนเกิดความกล้าแสดงออก มีทักษะการคิด วิเคราะห์ การจดบันทึก การนำเสนอ และการพูด-การฟังได้อย่างเป็นระบบ
3) เกิดความสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนผ่านการเรียนรู้เรื่องกล้วยและการทำกิจกรรมในโครงการร่วมกัน

<u>ทีมวิจัย</u> ชื่อทีม Banana P.Eight ประกอบด้วย

1.	นายจักรินทร์	นิติธรรม	โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์
2.	นายศรัณย์	อร่ามเรือง	โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์
3.	เด็กหญิงภัทรธิดา	สร้อยทอง	โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์
4.	นายวงศกร	พรโตมร	โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์
5.	เด็กชายสหธน	ไม้คำหอม	โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์
6.	เด็กหญิงธนาภา	สร้อยทอง	โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์

7. เด็กชายพุทธิการณ์ ดีล้อม โรงเรียนคลองขุดสมบูรณ์
8. เด็กชายกรวิชญ์ กุลหอม โรงเรียนแพรกหนามแดง
9. เด็กชายฐิติพันธุ์ กุลหอม โรงเรียนแพรกหนามแดง
10. นางสาวบังอร ช่วยชูวงศ์ พี่เลี้ยงทีมแพรกหนามแดง
11. นายสมศักดิ์ ริ้วทอง พี่เลี้ยงทีมแพรกหนามแดง

สำหรับรายละเอียดการเขียนงบประมาณโครงการยังไม่ได้ดำเนินการ พี่เลี้ยงจะชวนน้องดำเนินการในครั้งต่อไป เนื่องจากพี่เลี้ยงในพื้นที่ติดภารกิจ

ปิดประชุมเวลา 12.30 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 เวลา 09.00 - 12.00 น.
ณ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นายรณรต	ยังมาก	ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
2.	นายนิรัติศัย	สีดอกบวบ	ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
3.	นายธเนศ	สร้อยทอง	ทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
4.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
5.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
6.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
7.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
8.	นางสาวอัญชนา	ดีไสว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ชวนเด็กและเยาวชนทบทวนการพัฒนาข้อเสนอโครงการของทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามต่อเนื่องจากเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการระหว่างวันที่ 20 – 21 เมษายน 2562 ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามสนใจจะทำเรื่องการทำ Application เพื่อช่วยผู้เลี้ยงหอยแครง แต่ยังไม่ได้ลงรายละเอียดในบางส่วน วันนี้จึงชวนน้องๆ มาพูดคุยเพิ่มเติม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

<u>ชื่อโครงการ</u>

การทำ Application Scallop Easy เพื่อเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการเลี้ยงหอยแครงร่วมกับเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครงตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทีมน้องๆ กำลังคิดคำใหม่ในการตั้งชื่อโครงการที่สะท้อนการทำงาน เช่น ชาวอาชีวะพันธุ์ใหม่ สร้างสรรค์ Application Scallop Easy ร่วมกับเกษตรกรตำบลยี่สาร เป็นต้น

<u>ความสำคัญของเรื่องนี้</u>

เด็กและเยาวชนในทีมส่วนหนึ่งเป็นคนในตำบลยี่สารที่ครอบครัวมีอาชีพเลี้ยงหอยแครง แต่เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครงมีอายุมาก จึงใช้ประสบการณ์ความคุ้นเคยเดิมในการเลี้ยงหอยแครง ขาดข้อมูลในการเลี้ยงอย่างเป็นระบบ ทำให้บางครั้งหอยแครงตาย และเกิดภาวะขาดทุน ซึ่งหอยแครงเป็นอาหารทะเลที่สร้างรายได้สูงในจังหวัดสมุทรสงคราม เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เรียนสาขาเทคนิคคอมพิวเตอร์และด้วยช่วงวัยที่มีความสนใจเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดีย จึงคิดว่า การทำ Application เฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย นอกจากจะเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาเรื่องการเลี้ยงหอยแครงและบริบทชุมชนในตำบลยี่สารแล้ว ยังได้นำความรู้จากชาวบ้านไปใช้ในการจัดทำ Application อย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน ช่วยให้ได้ฝึกทักษะชีวิตและการเรียนควบคู่กันไปอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในพื้นที่

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

เป้าหมายหลัก คือ ต้องการเห็นเกษตรกรใช้เทคโนโลยีในการเลี้ยงหอย ใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ปัญหา เห็นข้อมูลอย่างเป็นระบบในการเลี้ยงหอยของตนเอง

1) ทำให้ผู้เลี้ยงหอยแครงเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูล

2) สร้าง Application ให้ผู้สูงอายุ (ผู้เลี้ยงหอยแครง) เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับการเลี้ยงหอยแครง

<u>คำถามวิจัย</u>

1) จะทำอย่างไรให้ผู้เลี้ยงหอยแครงเห็นประโยชน์ของการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
2) จะทำอย่างไรให้เกษตรการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการประกอบอาชีพ

<u>วัตถุประสงค์</u>

1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงหอยแครงของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครงในตำบลยี่สาร
2) เพื่อออกแบบแอพพลิเคชั่นในการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย

<u>คนที่ได้รับประโยชน์</u>

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 7 คน
2) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง 3 ฟาร์ม ในพื้นที่หมู่ 4 ตำบลยี่สาร

กลุ่มเป้าหมายรอง

1) คนในชุมชนหมู่ 4 ตำบลยี่สาร

<u>ประเด็นที่สนใจเรียนรู้</u> มีดังนี้

1) การเลี้ยงหอยแครง
2) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอย
3) ข้อมูลพื้นฐานหอยแครง
4) วิธีการสร้าง Application ง่ายและตอบโจทย์ผู้เลี้ยงหอยแครง

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงหอยแครง</u> 1) อุณหภูมิ 2) ออกซิเจนในน้ำ 3) คุณภาพดิน 4) ฟอสเฟต 5) pH 6) ความเค็มของน้ำ 7) แพลงตอน	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ชุมชน ม.4 ตำบลยี่สาร 2) ประมงจังหวัด 3) ผู้ใหญ่ธเนศ 4) นายวรเดช เขียวเจริญ 5) นายมนัส แพทย์จะเกร็ง <u>ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ</u> 1) Youtube 2) GooGle 3) Gistda
<u>การสร้าง Application</u> 1) ข้อมูลพื้นฐานในการสร้าง Application 2) วิธีการสร้าง Application อย่างง่ายและตอบโจทย์ user คือ ผู้เลี้ยงหอยแครง 3) ข้อมูลเรื่องการเลี้ยงหอยแครง	<u>ผู้รู้</u> 1) อ.ดนัย ภู่ระหงษ์ (เขียนโปรแกรม) 2) อ.ปิติกร ขำอ่อน (เขียนโปรแกรม) 3) อ.วสันต์ อุทัยเลี้ยง (เว็บแอพพลิเคชั่น) 4) เกษตรกร 3 ฟาร์ม และคนในชุมชน (การเลี้ยงหอยแครง)

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

4) เรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
5) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงหอยแครงเพื่อนำมาออกแบบ Application Scallop Easy
6) ทดลองใช้ Application Scallop Easy ร่วมกับเกษตรกร และนำผลการใช้มาสร้างการเรียนรู้เพื่อปรับปรุง Application ให้มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้นและสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

<u>กิจกรรมที่ทำ</u> ประกอบด้วย

1) ประชุมทีม
2) การเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชนและการสร้างความสัมพันธ์
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) การสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูล
5) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
6) ศึกษาวิธีทำแอพพลิเคชั่น
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์
8) ทดลองใช้แอพพลิเคชั่น
9) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ
10) การคืนข้อมูล

ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1) เด็กและเยาวชนทราบบริบทชุมชนตำบลยี่สารเพิ่มขึ้น ผ่านการเรียนรู้เรื่องการเลี้ยงหอยแครงและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแอพพลิเคชั่น
2) ได้ Scallop Easy Application ที่ช่วยเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย ช่วยให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกสบาย/ลดการสูญเสียจากหอยแครงตาย
3) เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ โดยการเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ และลงมือทำแอพพลิเคชั่น สรุปบทเรียนหลังทำ จนเกิดความกล้าแสดงออก มีทักษะการคิด วิเคราะห์ การจดบันทึก การนำเสนอ การตั้งคำถาม การติดต่อประสานงาน และการพูด-การฟังได้อย่างเป็นระบบ
4) เกิดความสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนผ่านการเรียนรู้เรื่องการทำ Scallop Easy Application ที่ช่วยเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย และการทำกิจกรรมในโครงการร่วมกัน

แผนการดำเนินงาน

รายละเอียดการเขียนงบประมาณโครงการ ดังตารางต่อไปนี้ โดยอีก 4 กิจกรรม จะทำร่วมกับทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ กิจกรรมที่ 3, 5, 7, 9

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีม	1) พูดคุยวางแผน 2) สรุปกิจกรรมที่ทำครั้งที่ผ่านมา/ข้อมูล 3) แบ่งบทบาทหน้าที่ 4) ทำความเข้าใจในทีม	1) สมาชิกในทีม	1) ประสานงาน 2) เตรียมข้อมูล/อุปกรณ์	1) แผนงานที่จะลงไปทำ 2) รู้หน้าที่ว่าต้องทำอะไร 3) ข้อมูลจากการพูดคุย/การทำงาน	มิ.ย. – ธ.ค. 62	1) ค่าอาหาร 50บาท*7คน=350 บาท 2) ค่าเดินทาง50บาท*7คน=350 บาท รวม 700 บาท * 7 ครั้ง =4,900 บาท
2. สำรวจชุมชน+สร้างความสัมพันธ์	1) เรียนรู้บริบทของพื้นที่	1) ทีมวิจัย	1) ประสานงาน	1) ข้อมูล/ปัญหา 2) ความสัมพันธ์กับคนในชุมชน	มิ.ย. 62	1) ค่าเดินทาง50บาท*7คน=350 บาท

	2) เพิ่มความสัมพันธ์กับชาวบ้าน	2) ม.4 ยี่สาร 3 ฟาร์ม+คนในชุมชน	2) เตรียมอุปกรณ์/ข้อมูลที่จะลงไปพูดคุย	3) กล้าพูดกล้าแสดงออก		2) ค่าอาหาร 50บาท*7 คน=350 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท รวม 600บาท*3 ครั้ง=2,700 บาท
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม					ก.ค. 62	
4. สร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูล	1) เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการให้ชาวบ้านทราบ 2)เพื่อเก็บข้อมูล	1) ทีมวิจัย 2) ม.4 ยี่สาร 3 ฟาร์ม+คนในชุมชน	1)ประสานงาน 2)เตรียมอุปกรณ์/ข้อมูลที่จะลงไปพูดคุย	1) ข้อมูล/ปัญหา 2) ความสัมพันธ์กับคนในชุมชน 3) กล้าพูดกล้าแสดงออก	ก.ค. – ส.ค. 62	1) ค่าเดินทาง50บาท*7 คน=350 บาท 2) ค่าอาหาร 50*15=750 บาท 3) ค่าอาหารว่าง20บาท* 15คน=375 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท รวม 1,675บาท*3ครั้ง= 5,025 บาท
5. เวทีพัฒนาศักยภาพสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล					ก.ย. 62	
6. ศึกษาวิธีการทำ Application	1. เพื่อหาความรู้เกี่ยวกับการทำ Application 2. เพื่อศึกษาข้อมูลหอยแครงประกอบการทำ	1. ทีมวิจัย 2. อาจารย์ 3. ชาวบ้าน 4. หน่วยงาน	1. หาความรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น อาจารย์ YouTube, Google 2. ออกแบบและทำ Application ร่วมกับชุมชน	1. ได้ Application 2. ได้วิธีการทำ Application ร่วมกับชาวบ้าน	ก.ย. – ต.ค. 62	1. ค่าอาหาร 8x50 = 400 บาท 2. ค่าเดินทาง 7x 50 = 350 บาท 3. ค่าอุปกรณ์ 200 บาท รวม 750x2 เป็นเงิน 1,500 บาท
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์					ต.ค. 62	
8. ทดลองใช้ Application	1. เพื่อทดลองใช้ Application กับชุมชน 2. เพื่อปรับปรุง	1. ทีมวิจัย 2. อาจารย์ 3. ชาวบ้าน 4. หน่วยงาน	1.นำไปใช้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง	1. ความภาคภูมิใจจากการมีส่วนสร้าง Application 2. ชาวบ้านได้ Application วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงจากการเลี้ยงหอยแครง	ต.ค. – พ.ย. 62	1. ค่าอาหาร 10x50 = 500 บาท 2. ค่าเดินทาง 7x 50 = 350 บาท 3. ค่าอุปกรณ์ 200 บาท รวม 1,050x3 เป็นเงิน 3,150 บาท

9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ					พ.ย. - ธ.ค. 62	
10. คืนข้อมูล	1. เพื่อให้ชาวบ้านรู้วิธีการใช้ Application 2. เพื่อให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1. ทีมวิจัย 2. อาจารย์ 3. ชาวบ้าน 4. หน่วยงาน	1. ประสานงาน 2. เตรียมข้อมูล/อุปกรณ์ 3.สาธิตวิธีการใช้ Application 4. ตรวจสอบข้อมูล	1. ลดความเสี่ยงหอยแครงตาย 2. ชาวบ้านรู้จักการใช้เทคโนโลยี 3. ชาวบ้านนำข้อมูลไปใช้ตัดสินใจ 4. ทีมเกิดความภาคภูมิใจ	ธ.ค. 62	1. ค่าอาหาร 20x50 = 1,000 บาท 2. ค่าอาหารว่าง 25x20 = 500 บาท 2. ค่าเดินทาง 7x 50 = 350 บาท 3. ค่าอุปกรณ์ = 200 บาท 4. ค่าประสานงาน = 200 บาท 5. ค่าสถานที่ = 500 บาท รวม เป็นเงิน 2,750 บาท
รวมทั้งหมด						**20,025 บาท** **รวมทั้งสิ้น 50,000 บาท** **(รวม 4 กิจกรรม)**

<u>ทีมวิจัย</u> ชื่อทีม Scallop Easy ประกอบด้วย

1.	นายธเนศ	สร้อยทอง	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
2.	นายรณรต	ยังมาก	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
3.	นายนิรัติศัย	สีดอกบวบ	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
4.	นายปวเรศ	บัวทอง	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
5.	นายทินภัทร	เอี่ยมผ่อง	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
6.	นางนิภา	บัวจันทร์	พี่เลี้ยงทีมวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสร็จสิ้น นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด ชวนน้องๆ สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ดังนี้

1) วิธีการเขียนโครงการ
2) การตั้งคำถามเพื่อสร้างการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน
3) การลงรายละเอียดค่าใช้จ่ายในแต่ละโครงการ
4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยให้ได้ข้อมูลในการดำเนินโครงการ

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการ
โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี
วันที่ 3 พฤษภาคม 2562 เวลา 09.30 - 13.15 น.
ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	เด็กชายธนภรณ์	วันเพ็ญ	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
2.	เด็กหญิงสุวัชญา	เกตุสิงห์น้อย	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
3.	เด็กหญิงปารตา	แก้ววิลัย	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
4.	เด็กหญิงมณินทร	จิตรสมุทร	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
5.	เด็กหญิงวิลาสินี	เกียรติศักดิ์เจริญ	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
6.	เด็กหญิงวรัชญา	แสงทับทิม	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
7.	นางพรพินธ์	สำรวยรื่น	พี่เลี้ยงทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
8.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
9.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
10.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
11.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด เจ้าหน้าที่ดูแลระบบข้อมูล ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ชวนเด็กและเยาวชนทบทวนการพัฒนาข้อเสนอโครงการของทีมโรงเรียนถาวรานุกูลต่อเนื่องจากเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการระหว่างวันที่ 20 – 21 เมษายน 2562 ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งทีมโรงเรียนถาวรานุกูลสนใจจะทำเรื่องการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย แต่ยังไม่ได้ลงรายละเอียดในบางส่วน วันนี้จึงชวนน้องๆ มาพูดคุยเพิ่มเติม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

<u>ชื่อโครงการ</u>

โครงการร่วมสร้างประโยชน์จากต้นกล้วย

<u>ความสำคัญของเรื่องนี้</u>

เด็กและเยาวชนเป็นคนในหมู่ 11 ตำบลกระดังงา ทุกบ้านจะมีสวน และมีการปลูกผลไม้และกล้วยเกือบทุกบ้าน เมื่อตัดผลผลิตขายไปแล้ว คนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย จึงขาดการดูแล และปล่อยทิ้งในสวน

เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ประกอบกับมีผู้รู้ในชุมชนหลายอย่างในพื้นที่ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่เด็กได้ เช่น การทำกระทงใบตองส่งขายในเยาวราช สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนบางส่วนที่ใช้ประโยชน์จากกล้วย การแทงหยวกกล้วย การทำขนมและอาหารจากกล้วย เป็นต้น ทีมวิจัยจึงสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องราวของกล้วยและการนำไปใช้ประโยชน์ผ่านการคัดเลือกกิจกรรมที่สนใจมาทดลองปฏิบัติการ เพื่อสื่อสารให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย และนำต้นกล้วยมาใช้ประโยชน์ นอกจากจะช่วยนำสิ่งที่มีประโยชน์กลับมาใช้แล้ว เด็กและเยาวชนยังได้เรียนรู้เรื่องราวบริบทชุมชนของตนเองผ่านเรื่องกล้วย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว และคนในชุมชน เพื่อช่วยกันดูแลเด็กและเยาวชนให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

1) คนในชุมชนมีส่วนร่วม/ร่วมมือกันเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย
2) คนในชุมชนนำต้นกล้วยไปใช้ประโยชน์

<u>คำถามวิจัย</u>

1) จะทำอย่างไรให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย และนำต้นกล้วยไปใช้ประโยชน์

<u>วัตถุประสงค์</u>

1) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกล้วย
2) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมให้กับคนในชุมชนเห็นความสำคัญของต้นกล้วย

<u>คนที่ได้รับประโยชน์</u>

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 6 คน
2) พ่อแม่ ผู้ปกครอง แกนนำชุมชน หมู่ 11 ตำบลกระดังงา
3) ชาวสวนที่ปลูกกล้วย
4) เด็กนักเรียนที่อยู่ในชุมชน / โรงเรียนวัดปากง่าม 10 – 20 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

1) คนในชุมชนหมู่ 11 ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

<u>ประเด็นที่สนใจเรียนรู้</u> มีดังนี้

1) ส่วนประกอบของต้นกล้วย
2) ประโยชน์ของต้นกล้วย
3) พันธุ์กล้วย
4) วิธีการปลูกและดูแลรักษาต้นกล้วย
5) การเก็บเกี่ยวผลผลิต
6) การจำหน่าย
7) วิถีชีวิต การปลูกกล้วยในอดีต และการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลเรื่องกล้วยและการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์</u>	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u>
8) ส่วนประกอบของต้นกล้วย	6) พ่อแม่ ผู้ปกครอง
9) ประโยชน์ของต้นกล้วย	7) ชุมชน ม.11 ตำบลกระดังงา
10) พันธุ์กล้วย	8) แกนนำชุมชน เช่น ลุงออย ป้าต้อย เป็นต้น
11) วิธีการปลูกและดูแลรักษาต้นกล้วย	9) อาจารย์
12) การเก็บเกี่ยวผลผลิต	<u>ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ</u>

13) การจำหน่าย 14) วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับกล้วยในอดีต-ปัจจุบัน 15) การใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย	4) Youtube 5) GooGle 6) อินเตอร์เน็ต

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

7) เรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
8) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย
9) ทดลองปฏิบัติการนำต้นกล้วยมาใช้ประโยชน์ ซึ่งจะได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปวิเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่ร่วมกัน

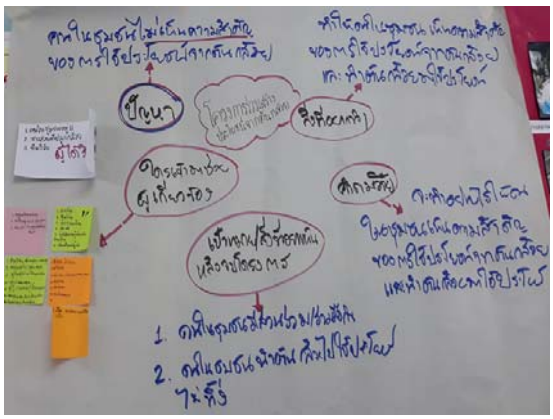

<u>กิจกรรมที่ทำ</u> ประกอบด้วย

1) ประชุมทีมวิจัย
2) การสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) การลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล
5) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
6) ลงมือปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์
8) ทำสื่อ
9) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ
10) การเผยแพร่และนำเสนอโครงการ

ซึ่งในแต่ละกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

กิจกรรม	พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมวิจัย	←						→
2. การสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน	↔						
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		↔					

4. การลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล		←	→				
5. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน				↔			
6. ลงมือปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย				←	→		
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์					↔		
8. ทำสื่อของโครงการ					↔		
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ						↔	
10. การเผยแพร่และนำเสนอผลการดำเนินงาน							↔

<u>ระยะเวลาดำเนินงาน</u>

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

<u>ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน</u>

4) เด็กและเยาวชนมีความสุขจากการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน ผ่านการกิจกรรมร่วมกันกับคนในชุมชน
5) เด็กและเยาวชนได้ประสบการณ์การทำงานผ่านการลงมือทำจริง เช่น การแก้ไขปัญหา การเรียนรู้นอกห้องเรียน การวางแผน การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การทำงานเป็นทีม การกล้าแสดงออก /แสดงความคิดเห็น การคิดอย่างมีเหตุผลเพิ่มขึ้น เป็นต้น และมีทักษะการเป็นผู้นำ การพูดคุยกับคนในชุมชน การติดต่อประสานงาน การนำเสนอ
6) เด็กและเยาวชนได้รับความรู้จากการเรียนรู้เรื่องราวของการนำต้นกล้วยไปใช้ประโยชน์ เช่น บริบทชุมชน ประโยชน์จากต้นกล้วย (นำมาทำอาหาร+ขนม การแทงหยวกกล้วย การทำกระทงใบตอง สานเป็นตะกร้าและกระเป๋า การทำภาชนะใส่อาหาร กระดาษจากเส้นใยกล้วย เชือก ยาขัดรองเท้า) เป็นต้น
7) เกิดการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนจากการใช้ประโยชน์จากกล้วยในระยะต่อไป

<u>แผนการดำเนินงาน</u>

รายละเอียดการเขียนงบประมาณโครงการ ดังตารางต่อไปนี้ โดยอีก 4 กิจกรรม จะทำร่วมกับทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ กิจกรรมที่ 3, 5, 7, 9

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีม	5) เพื่อสร้างความเข้าใจในทีม 6) เพื่อพูดคุยวางแผนการทำงานและแบ่งบทบาทหน้าที่	2) สมาชิกในทีม 3) พี่เลี้ยง	3) นัดหมายประสานงาน 4) พูดคุยวางแผนและแสดงความคิดเห็น 5) สรุปสิ่งที่ได้จากการประชุม	4) ได้รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีมเพื่อนำไปใช้วางแผนงาน 5) เกิดแผนการดำเนินงานร่วมกันในทีม 6) คนในทีมเกิดความเข้าใจกัน	มิ.ย. – ธ.ค. 62	3) ค่าอาหาร 50บาท*7 คน=350 บาท 4) ค่าอุปกรณ์=100 บาท รวม 450 บาท * 7 ครั้ง =3,150 บาท
2. การสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน	3) เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการให้คนในชุมชน 4) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ	3) ทีมวิจัย 4) พี่เลี้ยง 5) คนในชุมชนหมู่ 11 ต. กระดังงา 6) เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของ	3) นัดหมายประสานงานการจัดเวที 4) ชี้แจงรายละเอียดของโครงการ 5) แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4) คนในชุมชนมีความเข้าใจโครงการ 5) เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจากคนในชุมชน 6) เด็กและเยาวชนได้ทักษะการคิด การ	มิ.ย. 62	4) ค่าอาหาร50บาท*35 คน=1,750 บาท 5) ค่าอาหารว่าง 25 บาท*35 คน = 875 บาท 6) ค่าวัสดุอุปกรณ์=175 บาท 7) ค่าเอกสาร=200 บาท รวม 2,900 บาท

		โรงเรียนวัดปากง่าม 10 คน 7) ผู้สูงอายุ 10 คน	6) สรุปและเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเรียนรู้ในพื้นที่	วางแผน การนำเสนอการพูดคุย		
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม					ก.ค. 62	
4. สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	1) เพื่อวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการ	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง 3) เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของโรงเรียนวัดปากง่าม 10 คน 4) ผู้รู้ในชุมชน 20 คน	1) นัดหมายประสานงานการลงพื้นที่ 2) ตั้งคำถามชวนพูดคุย 3) ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล 4) จดบันทึกข้อมูลที่ได้	4) ข้อมูลและความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วย 5) ทีมวิจัยได้ทักษะการตั้งคำถามและการจดบันทึก 6) ความสัมพันธ์กับคนในชุมชน 7) ประสบการณ์และทักษะจากการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เช่น กล้าพูด กล้าแสดงออก การสื่อสาร เป็นต้น	ก.ค. – ส.ค. 62	5) ค่าอาหาร 50*15 คน= 750 บาท 6) ค่าอุปกรณ์ 150 บาท รวม 900 บาท*5ครั้ง= 4,500 บาท
5. เวทีพัฒนาศักยภาพสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล					ก.ย. 62	
6. ทดลองปฏิบัติการเรียนรู้การใช้ประโยชน์จากกล้วย	1) เพื่อค้นหากิจกรรมที่เด็กสนใจนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ 2) เพื่อลงมือปฏิบัติการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำกิจกรรม	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง 3) เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของโรงเรียนวัดปากง่าม 10 คน 4) ผู้รู้ในชุมชน 20 คน	1) ทดลองทำกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากกล้วยที่กลุ่มมีความคิดเห็นร่วมกันมาลงมือทำ 2) สรุปผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลงมือทำ	1) ทราบกิจกรรมที่กลุ่มสนใจนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ 2) ทราบกระบวนการเรียนรู้ และเกิดทักษะผ่านการลงมือทำ 3) กระบวนการสรุปผลการดำเนินงานและบทเรียนที่ได้จากการลงมือทำ	ก.ย. – ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร 50*37 คน=1,850 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25*37 คน=925 บาท 3) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท รวม 2,975 บาท*3ครั้ง= 8,925 บาท
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์					ต.ค. 62	

8. จัดทำสื่อ	1) เพื่อสรุปประมวลผลการดำเนินงานโครงการ 2) เพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) สรุปประมวลผลการดำเนินงานโครงการ 2) เลือกชนิดของสื่อที่จะจัดทำ 3) ลงมือจัดทำสื่อและปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	1) ทีมวิจัยทราบผลการดำเนินงานภาพรวมและสื่อของโครงการ 2) ทีมวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการจัดทำสื่อหลากหลายชนิด และคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัยและกลุ่มเป้าหมาย	ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร 50*7 คน=350 บาท 2) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท รวม 550 บาท*3 ครั้ง=1,650 บาท
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ					พ.ย. 62	
10. การเผยแพร่และนำเสนอผลการดำเนินงาน	1) เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการ 2) เพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของกล้วยและนำกล้วยไปใช้ประโยชน์	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง 3) เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของโรงเรียนวัดปากง่าม 20 คน 4) ผู้รู้และคนในชุมชน 20 คน 5) ผู้สูงอายุ 20 คน	1) นัดหมายประสานงานการจัดเวที 2) นำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่จัดทำ 3) ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันร่วมกัน 4) เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	1) ชุมชนเห็นความสำคัญของกล้วยและนำกล้วยมาใช้ประโยชน์ 2) ทีมวิจัยได้ทักษะ/ประสบการณ์การทำงาน 3) เกิดกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชนกับเด็กและเยาวชน	ธ.ค. 62	1) ค่าอาหาร 50*67 คน=3,350 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาท*67 คน= 1,675 บาท 3) ค่าอุปกรณ์ = 200 บาท 4) ค่าประสานงาน = 200 บาท 5) ค่าเอกสาร = 200 บาท รวม เป็นเงิน 5,625 บาท
						ค่าจัดทำรายงาน = 2,000 บาท
รวมทั้งหมด						**20,025 บาท รวมทั้งสิ้น 50,000 บาท (รวม 4 กิจกรรม)**

<u>ทีมวิจัย</u> ชื่อทีม Banana ด่งด๊ง ประกอบด้วย

1.	เด็กชายธนภรณ์	วันเพ็ญ	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
2.	เด็กหญิงสุวัชญา	เกตุสิงห์น้อย	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
3.	เด็กหญิงปารตา	แก้ววิลัย	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
4.	เด็กหญิงมณินทร	จิตรสมุทร	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
5.	เด็กหญิงวิลาสินี	เกียรติศักดิ์เจริญ	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
6.	เด็กหญิงวรัชญา	แสงทับทิม	ทีมโรงเรียนถาวรานุกูล
7.	นางพรพินธ์	สำรวยรื่น	พี่เลี้ยงทีมโรงเรียนถาวรานุกูล

เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสร็จสิ้น นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ (พี่ปิง) ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม เล่าเรื่องราวของพี่เอกคนในชุมชนบ้านพี่ปิงที่เคยติดยาเสพติด เมื่อมีครอบครัวจึงหันกลับมาเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของมะพร้าว จนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญและเรียนรู้ในแง่มุมต่างๆ ของมะพร้าว และทดลองจำหน่ายมะพร้าวใน

หลากหลายรูปแบบจนลูกค้าไว้วางใจและสั่งสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวจำนวนมาก สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ปัจจุบันพี่เอกมีฐานะครอบครัวที่ดีขึ้นมาก หากเปรียบเทียบกับการทำเรื่องการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ก็เช่นเดียวกัน เมื่อน้องๆ เรียนรู้เพิ่มขึ้น อาจจะส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ที่ทดลองทำก็ได้ในอนาคตเพียงแต่เราลงมือทำ ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการดำเนินโครงการ

จากนั้น นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ชวนน้องๆ สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ดังนี้

<u>เด็กและเยาวชน</u>

1) ได้ประสบการณ์และแนวทางในการดำเนินโครงการ
2) ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กล้าแสดงออก
3) ได้ประสบการณ์การทำงานเป็นทีม ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และวางแผนงานร่วมกัน
4) ทราบประโยชน์ของกล้วยมากขึ้นจากการแสดงความคิดเห็นและเพิ่มเติมของทีมงาน
5) เรียนรู้ขั้นตอนการทำโครงการที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น
6) เรียนรู้การวางแผนงานที่เป็นระบบเพิ่มขึ้น
7) การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ ในทีม
8) การคิดอย่างเป็นเหตุผลก่อนตัดสินใจสรุป

<u>พี่เลี้ยง</u>

1) วิธีการชวนพูดคุยให้เด็กเข้าใจเรื่องการทำโครงการอย่างง่าย

ปิดประชุมเวลา 13.15 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมทีม และพัฒนาข้อเสนอโครงการ ทีมตำบลบางสะแก

โครงการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 14 พฤษภาคม 2562 เวลา 17.00 – 18.30 น.

ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นางสาวจิตรลดา	บัญญัติพัฒนกุล	ทีม BSK. No.1
2.	นางสาวชนิกัญดา	สายสุด	ทีม BSK. No.1
3.	เด็กหญิงธัญญธร	บุญพยุง	ทีม BSK. No.1
4.	นายมนัส	บุญพยุง	พี่เลี้ยงทีม BSK. No.1
5.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 17.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม กล่าวถึงกิจกรรมเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการและเตรียมความพร้อมการนำเสนอโครงการเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2562 ที่ผ่านมา ได้ให้ทีมที่เข้าร่วมโครงการเด็กสร้างดี มาเตรียมตัวที่จะนำเสนอโครงการ แต่สำหรับทีม BSK. No.1 ไม่ได้ไปเข้าร่วม จึงเป็นที่มาของการประชุมทีมในวันนี้ ซึ่งจะมาชวนน้องๆ เตรียมตัวในการนำเสนอโครงการ

จากนั้นชวนให้น้องๆ ทบทวนที่มาและความสำคัญของโครงการ โดยจะแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 การแนะนำให้ผู้อื่นรู้จักตำบลบางสะแก เป็นการบอกเล่าสภาพพื้นที่ทั่วไป และประวัติความเป็นมาของตำบลบางสะแก ช่วงที่ 2 วิถีชีวิตของคนในอดีต เป็นการบอกเล่าถึงความเป็นมา และวิถีชีวิตของคนในชุมชนตำบลบางสะแกที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ ช่วงที่ 3 สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน เป็นการบอกเล่าถึงสภาพปัญญาที่เกิดขึ้น โดยให้น้องๆ เขียนข้อความที่จะนำเสนอลงในกระดาษบัตรคำทีละช่วงตามลำดับ

จากนั้นให้น้องๆ เรียงลำดับการนำเสนอโครงการ โดยมีหัวข้อการนำเสนอดังนี้ แนะนำตัวทีมงาน แนะนำพื้นที่ตำบลบางสะแก บอกชื่อโครงการและสิ่งที่อยากจะทำ เล่าที่มาและความสำคัญ เป้าหมายโครงการ คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินโครงการ และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากจบโครงการ ตามลำดับ โดยให้น้องๆ ออกแบบสื่อการนำเสนอที่จะใช้ประกอบการนำเสนอ และได้ชี้แจงการนำเสนอโครงการว่า แต่ละทีมจะต้องส่งตัวแทนทีมละ 3 คน ไปนำเสนอโครงการด้วยตัวเอง ในวันที่ 18 พฤษภาคม 2562 จัดขึ้นที่ห้องประชุมสมุทรธรรมคณี วัดกลางเหนือ ตั้งแต่เวลา 09.00.- 15.30 น. เป็นต้นไป

ปิดประชุมเวลา18.30 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจ

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายปกรณ์	ยิ่งมีมา	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
2. นางสาวมาริษา	เลาะวิเศษ	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
3. นางสาวจารุภา	ริ้วทอง	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
4. นางสาวอิสรีย์	ถาวร	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
5. นางสาวพรพรรณ	ขำสุนทร	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
6. นายอภิวัฒน์	นุ่มพญา	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
7. นายศราวุธ	ทรัพย์มงคล	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
8. นางสาวเดือนเพ็ญ	ศรีสุข	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
9. นายบุญยโชค	พานุรัตน์	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
10. นายศราวุธ	ทรัพย์มงคล	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
11. นางสาวปวีณา	สุโขประสพชัย	นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
12. นางสาวเรณุกา	หนูวัฒนา	อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
13. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
14. นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
15. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 16.30 น.

นายคำรณ นิ่มอนงค์ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม พร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการมาในวันนี้ จากนั้นอธิบายความเป็นมาของโครงการเด็กสร้างดี (Active youth) ได้รับงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โครงการเด็กสร้างดี (Active youth) มีระยะเวลาการดำเนินงาน 1 ปี ให้เด็กเป็นแกนนำหลักในการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองผ่านฐานของการทำงานวิจัย และมีพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ

จากนั้นนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ชวนผู้เข้าร่วม แบ่งเป็นสองกลุ่ม โดยกลุ่มที่หนึ่งช่วยกันระดมความคิดเห็นทุนชุมชนในพื้นที่ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และกลุ่มที่ 2 ลงมือทำแผนที่ชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยให้เห็นเส้นทางสัญจร สถานที่สำคัญ และแหล่งทรัพยากรที่มีในชุมชน เพื่อศึกษาข้อมูลและทำความรู้จักชุมชนของตนเองในเบื้องต้น และจึงชวนสรุปว่าแผนที่กับทุนชุมชนว่าลงมือทำนี้ยังไม่สมบูรณ์ เพราะเป็นการระดมความคิดจากความจำที่ได้จากการสัญจรไปมา ซึ่งหากจะให้สมบูรณ์มากขึ้น จะต้องลงพื้นที่สำรวจจริง แล้วกลับมาช่วยกันทำแผนที่ชุมชนใหม่ในครั้งหน้า ก่อนที่จะพบกันในเวทีสร้างความเข้าใจและพัฒนาโจทย์ที่จะจัดขึ้นในวันที่ 30 – 31 มีนาคม 2562 ณ วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ร่วมกับทีมเด็กและเยาวชนจากจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

ปิดประชุมเวลา 18.00 น.

นายบุญรักษ์ จ้อยจินดา
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจ

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ณ โรงเรียนมหาราช 7 ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

1.	เด็กหญิงณัฐพร	วันประเสริฐ	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
2.	เด็กหญิงไอยลดา	นักธรรม	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
3.	เด็กหญิงอทิตยา	แซ่คู	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
4.	เด็กชายวีรพงษ์	แพงผล	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
5.	เด็กหญิงวาสนา	กำไลทอง	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
6.	เด็กชายพงศกร	ยุ่งเพ็ญ	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
7.	เด็กหญิงลายทอง	ทองอ่อน	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
8.	เด็กหญิงจิรสุดา	ฉิมอ่อง	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
9.	เด็กหญิงเบญญาภา	ภักดีวุฒิ	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
10.	เด็กชายสุพจน์	แก้วมณีทอง	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
11.	นางสาวบุญทิวา	อบเชย	ครูโรงเรียนมหาราช 7
12.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
13.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
14.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 13.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ชวนผู้เข้าร่วมทบทวนเรื่องราว จากการเข้าเวที “เด็กสร้างดี” ที่จัดขึ้นในวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2562 ณ วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดราชบุรี ที่ผ่านมา โดยใช้แผนที่ชุมชน และ Story Board ที่ผู้เข้าร่วมจัดทำในวันที่เข้าร่วมเวที ประกอบการพูดคุยเพื่อให้ผู้เข้าร่วมที่ไม่ได้ไปทำความเข้าใจในประเด็นที่ทีมอยากทำ คือเรื่อง การทำผักปลอดสารโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งภาพสุดท้ายที่ทีมอยากเห็นคือ ทุกบ้านมีการปลูกผักกินเองโดยไม่ใช้สารเคมี

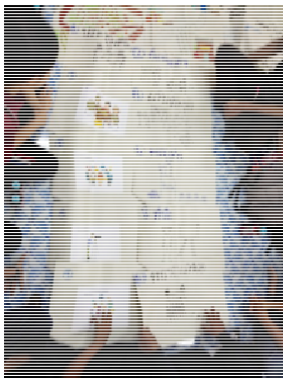

จากนั้นนายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ได้ชวนผู้เข้าร่วมดูกิจกรรมตาม Story Board และทบทวนเป้าหมาย ขอโครงการและกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการ และชวนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเวทีครั้งนี้

1. ได้ข้อเสนอโครงการ
2. ได้การวางแผนงาน
3. ได้คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับโครงการ
4. ได้ความร่วมมือและความสามัคคี
5. ได้รู้ว่าผู้เกี่ยวข้องในโครงการมีใครบ้าง
6. ได้รู้บทบาทหน้าที่
7. ได้หัวหน้าทีม
8. ได้กระบวนการการเรียนรู้และเครือข่ายที่จะทำงานด้วย

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

นายบุญรักษ์ จ้อยจินดา
ผู้สรุปรายงานการประชุม
นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจ

โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

วันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2562 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ณ โรงเรียนมหาราช 7 ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

1.	เด็กชายพงศกร	ยุ่งเพ็ญ	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
2.	นางสาวบุญทิวา	อบเชย	ครูโรงเรียนมหาราช 7
3.	เด็กชายสุพจน์	แก้วมณีทอง	นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7
4.	นายเฉลิมพล	อิ่มเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
5.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 13.00 น.

นายเฉลิมพล อิ่มเกียรติ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และอธิบายความเป็นมาของโครงการเด็กสร้างดี (Active youth) ได้รับงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อสนับสนุนกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้ชุมชน และเกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โครงการเด็กสร้างดี (Active youth) มีระยะเวลาการดำเนินงาน 1 ปี ให้เด็กเป็นแกนนำหลักในการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นของตนเองผ่านฐานของการทำงานวิจัย และมีพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ พร้อมทั้งกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการมาประชุมในครั้งนี้เพื่อชวนน้องๆ จัดทำแผนที่และค้นหาสิ่งดีๆ ในตำบลแก้มอ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโครงการวิจัยอย่างรอบด้านต่อไป

จากนั้นได้ชวนวิเคราะห์หาทุนชุมชนด้านผู้รู้ในตำบลแก้มอ้นและรอบๆ โรงเรียนมหาราช 7 และเขียนใบสมัครโครงการ รวมทั้งได้นัดหมายวันเรื่องเวทีสร้างความเข้าใจและพัฒนาโจทย์ที่จะจัดขึ้นในวันที่ 30 – 31 มีนาคม 2562 ณ วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ร่วมกับทีมเด็กและเยาวชนจากจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรีอีก 10 ทีม

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

นายบุญรักษ์ จ้อยจินดา

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

ภาคผนวก ค.ฐานข้อมูลเครือข่ายพี่เลี้ยงและเด็กและเยาวชน

ภาคผนวก ค.1 ฐานข้อมูลเครือข่ายพี่เลี้ยงและเด็กและเยาวชนที่ขับเคลื่อนงานภายใต้โครงการการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ชื่อเล่น	อายุ	โทรศัพท์	ID. Line	Facebook	E-mail	ที่อยู่
1. ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง (สภาเด็กและเยาชนตำบลดอนคา) **พื้นที่ดำเนินการ** ตำบลดอนคา **“โครงการศึกษาวัฒนธรรมไทยทรงดำของชุมชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี”**								
1.	นางสาวนริศรา พลับวังกล่ำ	ส้ม	18	090-0910358	Somza2809	นริศรา พลับวังกล่ำ	Narisara_somza@gmail.com	93/2 หมู่ 7 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
2.	เด็กชายไกรวิชญ์ แร่อ่อน	วุ้นเส้น	14	083-0200507	0830200507	Kaiwit Rae On	Kaiwit07042547@gmail.com	15 หมู่ 2 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
3.	นางสาวนฤมล ปิ่นทอง	ไอซ์	18	096-7464173	Nrmpt	Naruemol Phinthong	Naruemol5637@gmail.com	29/2 หมู่ 6 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
4.	นางสาวกัณฐมณี แป้นหนุ่ม	แบม	17	091-9638483	Kantamaneebam	Kantamanee Paennum	-	30 หมู่ 6 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
5.	นางสาวศศิธร เกิดเพิ่ม	แนน	17	099-3738186	Nan280945	แนน’ จ๋า	Nan0993738186@gmail.com	20/4 หมู่ 7 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
6.	นายอนิรุต กันยาคำ	เบนซ์	18	061-8926229	0915471960	Anirut Kanyakham	Benlpve@gmail.com	6/3 หมู่ 5 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
7.	เด็กชายกิติพงษ์ พลับวังกล่ำ	โอม	14	-	-	โอม ได้หมด	Kitipong2547aom@gmail.com	93/2 หมู่ 7 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
8.	เด็กชายวชิราวุธ ยอดเมือง	อาร์ม	14	-	-	เสี่ย’ย อาร์ม’มม	Menaarm@gmail.com	121 หมู่ 7 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
9.	นางสาวกัญญารัตน์ โทเกตุ	ยีน	15	096-7685531	0644927344	Kanyarat Toket	-	6 หมู่ 7 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
10.	นายอภิสิทธิ์ สาวสวรรค์	ท็อป	23	062-2955507	Takdad01	Apisit Top	Takdad1958@gmail.com	53 ม.4 ต.ดอนคา อ.บางแพ จ.นครปฐม
พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวณัฐนันท์ มณีคำ (ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ)	นุ้ย	32	083-6938313	-	-	N_supannikar@hotmail.com	12/2 หมู่ 6 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
2.	นายอุเทน เกิดเรียน (นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ)	เทน	38	089-9109092	-	คน_เมืองโอ่งมังกร	Uthenke@gmail.com	40/1 หมู่ 11 ต.โพหัก อ.บางแพ ราชบุรี
2. ทีม Young Coco. (สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่) **พื้นที่ดำเนินการ** ตำบลบางนางลี่ **“โครงการ ค้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากมะพร้าวของคนในตำบลบางนางลี่”**								
1.	นางสาวสโรชา แย้มสรวล	ปูเป้	19	062-8622756	Pupe_1902	Sarocha Yansoun	Sarocha.potato2012@gmail.com	82 หมู่ 5 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
2.	นางสาวอริยา ทองวารี	ออม	17	098-2635967	-	-	-	40/3 หมู่ 4 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม

3.	นางสาวปนัดดา จูพิบูลย์	เจน	16	092-6813677	-	Panudda Joopiboon	-	29 หมู่ 3 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
4.	นางสาวกมลชนก ถาม่อย	นุ่น	15	080-1003382	-	นุ่น'น เคลิ้ม'ม	-	29 หมู่ 3 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
5.	เด็กชายก้องกิดากร ทองวารี	โอ๊ต	13	098-8246540	098-8246540	ก้องกิดากร ทองวารี	-	40/3 หมู่ 4 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
6	เด็กหญิงปาณิสรา ฮกฮวดซิ้ม	ใบเตย	13	062-6456106	Panisarax0	Panisa hokhuadsim	-	46 หมู่ 5 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
7.	เด็กชายจักรพงษ์ วงศ์อาตจันทร์	ออม	11	096-5627406	-	-	-	11/2 หมู่ 2 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
8	เด็กชายกิตตินันท์ คงมี	ที	9	089-5474707	-	-	-	59/1 หมู่ 2 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
9.	เด็กชายภาณุพงศ์ ทองคำ	ฟรุ้ค	14	096-8560349	-	-	-	85 หมู่ 3 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
10.	เด็กหญิงธัญวรัตน์ เจียมธนโชติ	กิ๊บ	13	096-6175908	-	-	-	40/4 หมู่ 4 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวณปภัช สีสงคราม (ที่ปรึกษาสภาเด็กต.ฯ)	จันทร์	37	081-8570758	Bluebery2010	-	Bluebery2010@gmail.com	10 หมู่ 8 ต.คุ้งกระถิน อ.เมืองฯ ราชบุรี
2.	นางสาวอุทุมพร อุทยานรัตน์ (จนท.สภาเด็กฯ บ้านพักเด็ก สส.)	ทราย	29	098-3377583 064-9545389	Saprints	Uthomporn Uthayanrat	Sine8846@gmail.com	56 หมู่ 15 ต.สวนหลวง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
3.	นางสาวพเยาว์ หาดสมบัติ (ชาวบ้านนักวิจัย)	อ้อย	54	087-0710615	Payaw Aoy	นส.พเยาว์ หาดสมบัติ	-	11/2 หมู่ 2 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
4.	นางสาวจีระวรรณ บานเย็น (ชาวบ้านนักวิจัย)	เล็ก	58	081-5731412	-	-	-	28 หมู่ 5 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
5.	นางนฤมล สุวรรณบัติ (ชาวบ้านนักวิจัย)	มล	54	089-5474707	-	นฤมล คลองเป้ง	-	59 หมู่ 2 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา สมุทรสงคราม

3. ทีม Ok V.2 (นักเรียน วษท.ราชบุรี) **พื้นที่ดำเนินการ** ตำบลเขาชะงุ้ม **“โครงการการค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี”**								
1.	นางสาวเดือนเพ็ญ ศรีสุข	เดือน	18	-	-	ฮานามิ ดำร้อยเมตร โปรเต้	-	107/1 หมู่ 11 ต.วัดแก้ว อ.บางแพ ราชบุรี
2.	นายบุญยโชค พานุรัตน์	ปอ	17	098-4769521	Por.1718	ขนม’ต้ม	-	16/7 หมู่ 4 ต.ถนนขาด อ.เมือง นครปฐม
3.	นายไม้	ไม้	19	098-4748859	-	ไม้’ซิ่ง การันตรี’ (ส’ม)	-	12 หมู่ 2 ต.บ้องตี้ อ.ไทรโยก กาญจนบุรี
4.	นางสาวเจนจิรา หลวงทอ	เจน	17	062-1438679	-	แค๊ป’หมู	-	383/8 หมู่ 8 ต.หนองตากยา อ.ท่าม่วง กาญจนบุรี
5.	นางสาวสาวิณี ปุยสมุทร	อ๋อม	15	092-9704548	-	Nong aom	-	2 หมู่ 11 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง ราชบุรี
6.	นายพศกร ชรินรัตนกุล	ฮาร์ท	16	-	-	-	-	54/1 หมู่ 14 ต.บ้านคา อ.บ้านคา ราชบุรี
7.	นายปวร เรอกวอ	วร	16	-	-	Pawaun Roekwo	-	77/พ ต.ตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง ราชบุรี
8.	นางสาวปวีณา สุโขประสพชัย	ปาน	17	098-9975813	084-3191604	Pan Pan	Pawenaawop@gmail.com	43 หมู่ 2 ต.อ่างหิน อ.ปากท่อ ราชบุรี
พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวเรณุกา หนูวัฒนา (อาจารย์ วษท.ราชบุรี)	เร	49	092-4715989	2712lovebluesky	Ray NA Sunshine	Nuvats@hotmail.com	63/1 หมู่ 7 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม ราชบุรี
2.	นางสาวศิริพร บุญมาก (รุ่นพี่จากโครงการพลังเด็กฯ)	แป้ง	21	064-9542415	Pp_sweetest	Paeng siriporn	Bunmak99@gmail.com	91 หมู่ที่ 2 ต. แพงพวย อ. ดำเนินสะดวก ราชบุรี
4. ทีม Road Safety V.2 (นักเรียนวษท.ราชบุรี) **พื้นที่ดำเนินการ** ตำบลเขาชะงุ้ม **“โครงการศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯ และคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี”**								
1.	นายปกรณ์ ยิ่งมีมา	กิ่ง	18	092-2902149	Pakon.bbn	Pakon Yingmeema	Pakon.bbn@hotmail.com	64 หมู่ 5 ต.ดอนคา อ.บางแพ ราชบุรี
2.	นางสาวมาริษา เลาะวิเศษ	เดียร์	18	098-2931385	Dear.dear	มาริษา เลาะวิเศษ	Deiy0982931385@gmail.com	94 หมู่ 10 ต.ท่าไม้ อ.ท่ามะกา กาญจนบุรี
3.	นางสาวจารุภา ริ้วทอง	จ๋า	18	092-3818330	Accessorsa	Jarupa Rewthong	Accessorsa13@gmail.com	21/94 ซ.ลาดพร้าว 15 แยก 5 แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
4.	นายอนันตเทพ บุญชู	โก๊ะ	18	062-4121831	Anantatep Ko	อนันตเทพ บุญชู	Anantatep24@gmail.com	47/4 หมู่ 5 ต.ห้วยจระเข้ อ.เมือง นครปฐม
5.	นางสาวอิสรีย์ ถาวร	ตะวัน	16	062-6627097	0823552445	วัน’เฉว่ง	Isaree7097@gmail.com	63 หมู่ 7 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม ราชบุรี
6.	นางสาวพรพรรณ ขำสุนทร	ลูกเต๋า	18		Nct_128	เฮีย เฮีย	Pornpan.k989@gmail.com	58 หมู่ 6 ต.บางเลน อ.บางเลน นครปฐม
7.	นายเรวัต ใครหอม	แขก	17	092-3159042	-	เรวัติ ใครหอม	-	6/2 หมู่ 2 ต.บ้องตี้ อ.ไทรโยค กาญจนบุรี

8.	นายอภิวัฒน์ นุ่มพญา	ก๊อต	17	093-0064701	-	Apiwat Numpaya	Apiwatnumpaya12345@gmail.com	14/1 หมู่ 10 ต.ลำพญา อ.บางเลน นครปฐม
9.	นายศราวุธ ทรัพย์มงคล	วุธ	17	062-2687019	0822687019	Sarawut Submongkon	Sarawutvivoy65@gmail.com	99/1 หมู่ 3 ต.ถนนขาด อ.เมือง จ. นครปฐม
พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวเรณุกา หนูวัฒนา (อาจารย์ วษท.ราชบุรี)	เร	49	092-4715989	2712lovebluesky	Ray NA Sunshine	Nuvats@hotmail.com	63/1 หมู่ 7 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม ราชบุรี
2.	นายสุบรรณ จันทร์ธร (รุ่นพี่จากโครงการพลังเด็กฯ)	เอ้	21	092-9378053	0929378053	Suban Janthon	Janthon1909@gmail.com	91 หมู่ที่ 2 ต.แพงพวย อ.ดำเนินสะดวก ราชบุรี
5. ทีม อสม.น้อย (นักเรียนโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม) **พื้นที่ดำเนินการ** ตำบลบางจะเกร็ง **“โครงการศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม”**								
1.	เด็กหญิงธนัชพร โหมดตาด	น้ำฝน	14	062-4346614	Thanachporn Mottal	Thanachporn Mottal	-	7/3 หมู่ 2 ต.บางจะเกร็ง อ.เมืองฯ
2.	เด็กชายแง ยังอยู่	แง	14	088-9517452	-	-	-	57/1 ซ.1 ต.บางจะเกร็ง อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
3.	เด็กชายเท่า ทองแดง	เท่า	14	-	-	ปลา ต๋อง โก๋ ใส่นมตกลงจะแดกไหม	-	-
4.	นายดิเรกฤทธิ์ กบสกุล	อ่อง	15	098-9124384	-	-	-	-
5.	เด็กชายสุธิรักษ์ บุญเอี่ยม	ต๊าบ	14	063-4736278	-	-	-	-
6.	นายติญาฤกษ์	อ๋อย	16	098-9129885	-	-	-	-
7.	เด็กหญิงกัลยา พู่ระหง	ฟ้า	13	-	-	-	-	-
8.	เด็กหญิงณุจิรา คงรักษา	อิง	13	-	-	ณุจิรา	-	-
9.	เด็กชายคาล หม่องหาน	คาล	13	064-7461059	-	Khal Hmxnghan	-	55/2 ซอยบางจะเกร็ง 3 ต.แม่กลอง อ.เมือง
10.	นายเจษฎา ชาวบ้านเกาะ	กอล์ฟ	15	064-1421103	0915624246	เจษฎา ชาวบ้านเกาะ	Goop2230@gmail.com	42 หมู่ 3 ต.บางแก้ว อ.เมืองฯ
11.	เด็กหญิงธารีสวัสดิ์ ดิษฐสมบูรณ์	วุ้น	13	062-4124323	0624124323	Wun Tareesawat	-	87/1 หมู่ 5 ต.บางจะเกร็ง อ.เมืองฯ
12.	เด็กหญิงปวีณา บุญเชิด	เพ็ญ	14	092-7693207	-	Paweena Booncherd	-	26/1 หมู่ 2 ต.บางจะเกร็ง อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม

พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวสิริลักษณ์ อินทรบุตร (ครูโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม)	รุ้ง	29	092-7893173	-	Siriluck Intarabud	-	83 หมู่ 2 ต.คูบัว อ.เมืองฯ ราชบุรี
6. ทีมเด็กบางแค (สภาเด็กและเยาวชน+เด็กและเยาวชนในพื้นที่ตำบลบางแค) **พื้นที่ดำเนินงาน** ตำบลบางแค **“โครงการการศึกษาของดีในชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” (ของดีในชุมชน)**								
1.	เด็กชายพงษ์ศิริ กาญสะอาด	หยก	14	080-5535781	-	พงศ์ศิริ กาญสะอาด	-	7/2 หมู่ 7 ต.บางแค สมุทรสงคราม
2.	เด็กชายนิพัทธ์ เพ็ญสว่าง	ต้าร์	13	092-6345448	-	นิพัทธ์ เพ็ญสว่าง	-	47/2 หมู่ 3 ต.บางแค สมุทรสงคราม
3.	นางสาวภัคจิรา ต่ายสกุล	แอมป์	17	094-9987053	Am2579	Phakjira tai-sakun	Ammi20287@gmail.com	28/5 หมู่ 7 ต.บางแค สมุทรสงคราม
4.	เด็กหญิงอาภัสราลักษณ์ กลิ่นอภัย	ติม	11	065-5825082	-	GM Tikl	-	หมู่ 5 ต.บางแค สมุทรสงคราม
5.	นางสาววรรณวรินทร์ ณ บำรุง	ป๊อป	17	092-6311134	Wrinpp02	Wanwarin Nabomrung	Wannarin2545@gmail.com	2/2 หมู่ 1 ต.บางแค สมุทรสงคราม
6.	เด็กหญิงกฤษชนก นาวาเรือน	ฟ้าใส	11	095-7946631	-	-	-	28/4 หมู่ 7 ต.บางแค สมุทรสงคราม
7.	เด็กชายสายชล ทองคำ	เปา	11	064-8884032	-	ป.เปากระเด้าลม	-	50/9 หมู่ 3 ต.บางแค สมุทรสงคราม
8.	เด็กชายกัมพล จักรกลัด	ไนซ์	14	096-1058567	0951180223azaz	กัมพล จักรกลัด	-	17/2 หมู่ 4 ต.บางแค สมุทรสงคราม
พี่เลี้ยง								
1.	นายมนตรี อิ่มอาดูล (เจ้าหน้าที่ อบต.บางแค/ชาวบ้านนักวิจัย)	ตรี	47	086-1649891	-	-	Tee2514@hotmail.com	10/1 หมู่ 1 ต.บางแค สมุทรสงคราม
2.	นางสาวเสาวลักษณ์ เมตประสงค์ (ชาวบ้านนักวิจัย)	นี	46	082-2411832	-	-	-	44/1 หมู่ 3 ต.บางแค สมุทรสงคราม
7. ทีม Banana P. Eight (เด็กและเยาวชนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง) **พื้นที่ดำเนินการ** ชุมชนบ้านมั่นคงตำบลแพรกหนามแดง **“โครงการศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนเรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วยของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง”**								
1.	เด็กหญิงภัทรธิดา สร้อยทอง	ปาย	14	096-1408285	-	Jakarin Nititum	-	100 หมู่ 6 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
2.	เด็กหญิงธนาภา สร้อยทอง	ผักบุ้ง	15	097-1710617	-	ธนาภา สร้อยทอง	-	29/2 หมู่ 5 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
3.	เด็กชายณัฐพล อยู่ม่วง	เอฟ	9	093-1893319	-	-	-	1506/81 หมู่ 6 ต.เทพารักษ์ อ.เมืองฯ สมุทรปราการ

4.	เด็กชายทาทิตย์ ยิ้มลาย	โก๊ะ	9	-	-	-	-	7/98 หมู่ 6 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
5.	นายจักรินทร์ นิติธรรม	เต้	15	064-9059297	-	Jakarin Nititum	-	7/5 หมู่ 6 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
6.	เด็กชายกรวิชญ์ กุลหอม	ซีน	10	064-8099456	กรวิชญ์ กุลหอม	กรวิชญ์ กุลหอม	-	7/91 หมู่ 6 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
7.	เด็กชายพุทธิการณ์ มีล้อม	ปืน	11	082-6394877	-	พุทธิการ มีล้อม	-	7/78 หมู่ 6 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
8.	นายศรัณย์ อร่ามเรือง	แบงค์	16	062-0276825	-	ศรัณย์ อร่ามเรือง	-	23 หมู่ 6 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวบังอร ช่วงชูวงศ์ (ชาวบ้านนักวิจัย)	ผึ้ง	46	086-8316954	-	-	-	17/6 หมู่ 5 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
2.	นายสมศักดิ์ ริ้วทอง (ชาวบ้านนักวิจัย)	เปี๊ยก						
8. ทีม Coco. Time (สภาเด็กและเยาวชน+เด็กและเยาวชนในพื้นที่) **พื้นที่ดำเนินการ** ตำบลบางขันแตก **“โครงการ การศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวของคนในชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม”**								
1.	นายนครินทร์ ปานยศ	เจ	16	099-0603364	0990603364	Nakharin panyod		3/3 หมู่ 3 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
2.	นางสาวสุวภัทร เนียมพิบูลย์	ย้งยี้	17	085-3477645	Yee2704	ย้ง’ยี้	Suwapat2704@gmail.com	74 หมู่ 11 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
3.	เด็กชายสุรพศ คงอยู่	ไมค์	13	089-9141991	-	-	-	83/3 หมู่ 5 ต.แหลมใหญ่ อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
4.	เด็กชายพงศพัศ จันทร์ชมเชย	ไอซ์	11	064-8905800	-	-	-	94 หมู่ 2 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
5.	เด็กหญิงรุ่งทิพย์ นุชน้อย	รุ่ง	14	094-0391537	รุ่ง’เสร่อ	น้อง’รุ่ง’สไปรซี่	-	154/3 หมู่ 12 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
6.	เด็กหญิงธัญญาเรศ ลือบรรเลง	แป้ง	12	-	-	Thanyapas Piilpon	-	

7.	นายสัญญา เจริญรัตน์	ฟิวส์	17	063-4710612	-	-	-	167/6 หมู่ 4 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
8.	เด็กหญิงสุภาพร เครือสินธ์	ดรีม	12	-	-	-	-	74/2 หมู่ 11 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
9.	เด็กหญิงสุจิตรา เครือสินธ์	ฝ้าย	15	093-8587089	Sujitra_0325	ฝ้าย'ยย	SujitraKruesin123@gmail.com	74/5 หมู่ 11 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
10.	เด็กชายนพกร เล่าง่วนฮวด	น็อต						
พี่เลี้ยง								
1.	นางสาลี่ น่วมสวัสดิ์ (ชาวบ้านนักวิจัย)	ลี	60	098-1133101	-	-	-	44 หมู่ 9 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
2.	นางสาวสุวิภา พงษ์เชียงชา (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11)	เอ			-	Suvipa Pongseangsa	-	78 หมู่ 11 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
9. ทีม เยาวชนสร้างดี (นักศึกษามรภ.จอมบึงฯ) **พื้นที่ดำเนินการ** เทศบาลจอมบึง **"โครงการ การศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี"**								
1.	นางสาวกนกพร ภิรมย์สุข	จอย	21	061-6647704	16enjoy26	Kanokporn Phiromsuk	Kanokporn16256@gmail.com	87 หมู่ 15 ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง ราชบุรี
2.	นางสาวสุกัญญา ศรีคง	เดียร์	21	095-7981941	Dearskyy	Sukanya Srikhong	Srikong22@gmail.com	65/2 หมู่ 1 ต.จอมบึง อ.จอมบึง ราชบุรี
3.	นางสาวปวรวรรณ ทองทึก	ปุ๊กกี้	21	061-4342056	Pookieboombow	Pookie Pawonwan Thongtuek	Pookie096697@gmail.com	65/2 หมู่ 1 ต.จอมบึง อ.จอมบึง ราชบุรี
4.	นางสาวสุกันยา แก้วสุขศรี	ออย	21	090-2258935	-	-	-	338/4 ต.หน้าเมือง อ.เมืองฯ ราชบุรี
5.	นางสาวรุ่ง สุวรรณโสภิต	รุ่ง	20	098-4520410	-	-	-	43 หมู่ 1 ต.คูบัว อ.เมืองฯ ราชบุรี
6.	นายธนพล สมบูรณ์	บี	22	089-4201941	Beetnp10	Bee Thanaphol	Beecactus@gmail.com	65/2 หมู่ 1 ต.จอมบึง อ.จอมบึง ราชบุรี
7.	นายธนพล โพธิ์ศรี	ปาล์ม	21	098-6500557	Plamgpc	Thanapon Phosaa	-	34/4 หมู่ 10 ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง ราชุบรี
8.	นายมารุตพงศ์ แสงน้อย	เอ็กซ์	21	092-8634686	Free Man	Marootpong Ex saengnoi	Marootpong003@gmail.com	62 หมู่ 15 ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง ราชบุรี

9.	นางสาวชนิสรา บันลือเสนาะ	จักจั่น	20	090-6374412	Chanisarajun	Jakjaan Chani	Junomega2541@gmail.com	245 หมู่ 2 ต.แพงพวย อ.ดำเนินสะดวก ราชบุรี
10.	นายณัฐวุฒิ สร้อยคำ	เจ	22	098-9072283	Je_noei	Nattawut Soikam	Je.nattawut@gmail.com	53 หมู่ 4 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
พี่เลี้ยง								
1.	อาจารย์การญ์พิชชา กชกานน (รองคณบดีคณะครุศาสตร์)	ปุ๊ก	44	086-3327565	0863327565	Kanphitcha Kodkanon	Kkodkanon@gmail.com	46 หมู่ 3 ต. จอมบึง อ. จอมบึง ราชบุรี
10. ทีม Chef กระดังงา (สภาเด็กและเยาวชน+เด็กและเยาวชนในพื้นที่เทศบาลตำบลกระดังงา) **พื้นที่ดำเนินการ** เทศบาลตำบลกระดังงา **“โครงการการศึกษาพืชพันธุ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานเรื่องราวการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงา”**								
1.	นางสาวภควรรณ ภู่สุวรรณ์	โฟม	16	096-3321781	Fommi2162	Phakawan Phusuwan	Phakawan2162@gmail.com	31/7 หมู่ 1 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
2.	นางสาวพัชรพร ชื่นช้อย	จ๋า	18	094-9517456	Pchrp_13	Patcharaporn Chuenchoi	Patcharapornchuenchoi@gmail.com	33 หมู่ 9 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
3.	นางสาวจินต์จุฑา มงคลทรง	พลอย	17	061-7635571	Pbyyy-	จินต์จุฑา มงคลทรง	-	53/4 หมู่ 8 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
4.	นางสาวชนัญชิดา บุญส่งไพศาล	ป่าน	15	094-6822902	-	Kittymew pan	-	31/2 หมู่ 9 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
5.	นางสาวพัณณิตา บุญส่งไพศาล	ข้าวปุ้น	15	094-6822845	-	-	-	31/2 หมู่ 9 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
6.	นางสาววราชฎา วจะรักษ์เลิศ	มาม่า	20	095-2313013	-	-	Warachada987@gmail.com	116 หมู่ 8 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
7.	เด็กหญิงสุมินทร์ตา พะนิรัมย์	มิ้น	12	064-9844043	0649844043	Suyminta Paniram	Pannirams7@gmail.com	116 หมู่ 8 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
8.	เด็กชายชปฐา วงษ์สวรรค์	พู่กัน	14	065-3678188	-	พู่กันคนเดิม	-	53/3 หมู่ 8 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวระวีวรรณ วงศาโรจน์ (ทีมโครงการผู้ใหญ่เช่าขานฯ)	เหมี่ยว	48	063-1601456	0896816376	Raweewan miaw	-	114/2 หมู่ 8 ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม

2.	นางสาวศิริวรรณ กลิ่นหอม (เจ้าหน้าที่เทศบาล)	ยุ้ย	39	034-761537	-	-	-	เทศบาลตำบลกระดังงา
11. ทีม Banana ด่งดึง (นักเรียนโรงเรียนถาวรานุกูล/เด็กและเยาวชนในพื้นที่) **พื้นที่ดำเนินการ** บ้านปากง่ามหมู่ 11 ตำบลกระดังงา **“โครงการศึกษาการใช้ประโยชน์จากกล้วยอย่างมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนบ้านปากง่าม”**								
1.	เด็กหญิงวิลาสินี เกียรติศักดิ์เจริญ	แก้ม	14	094-9635601	0949635601	Wikasinee Kiattisakjaroen	-	9 หมู่ 11 ต.กระดังงา อ.บางคนที
2.	เด็กชายธนภรณ์ วันเพ็ญ	ปาล์ม	13	092-6186658	0926186698	Prayoon Wanpen	-	13/2 หมู่ 11 ต.กระดังงา อ.บางคนที
3.	เด็กหญิงสุวัชญา เกตุสิงห์น้อย	เฟริ์น	13	065-7458050	0657458050	สุวัชญา เกตุสิงห์น้อย	Suwatchaya.Foen@gmail.com	36 หมู่ 11 ต.กระดังงา อ.บางคนที
4.	เด็กหญิงวรัชญา แสงทับทิม	ตูน	13	094-9534451	0949534451	วรัชยา แสงทับทิม	Goooghiz890@gmail.com	98/3 หมู่ 11 ต.กระดังงา อ.บางคนที
5.	เด็กหญิงปาลิตา แก้ววิลัย	นิ้ง	13	082-5387402	0825387402	Ning Ning	-	55/4 หมู่ 3 ต.กระดังงา อ.บางคนที
6.	เด็กหญิงมณินทร จิตรสมุทร	มายด์	14	098-5295952	-	Maninthron Jitsamut	-	26 หมู่ 11 ต.กระดังงา อ.บางคนที
พี่เลี้ยง								
1.	นางพรพินธ์ สำรวยรื่น (ครูโรงเรียนถาวรานุกูล)	เป๊าะ	48	098-2898119	-	-	-	29 หมู่ 11 บ.ปากง่าม ต.กระดังงา อ.บางคนที สมุทรสงคราม
12. ทีม King of Veggie (นักเรียนโรงเรียนมหาราช 7) **พื้นที่ดำเนินการ** ชุมชนบ้านแก้มอ้น **“โครงการ การศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี”**								
1.	เด็กชายสุพจน์ แก้วมณีทอง	เบส	13	064-5505567	-	สุพจน์ แก้วมณีทอง	-	11/6 หมู่ 3 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
2.	เด็กหญิงไอยลดา นักธรรม	ไอซ์	13	098-9426114	Iceizee1122	Ilada Naktham	Ton0989426144@gmail.com	11/1 หมู่ 3 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
3.	เด็กชายวีรพงษ์ แพงผล	ก้อง	13	096-6606434	-	-	-	11/12 หมู่ 3 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
4.	เด็กหญิงวาสนา กำไลทอง	น้องเล็ก	14	093-0013029	-	Watsana Kamlaithong	Watsana098435@gmail.com	167 หมู่ 2 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
5.	เด็กหญิงอทิตยา แซ่ภู	กิม	13	092-5043628	-	Atitthaya Saebhu	-	5 หมู่ 3 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
6.	เด็กหญิงลายทอง ทองอ่อน	หวาน	12	063-5899540	-	ลายทอง ทองอ่อน	-	หมู่ 3 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
7.	เด็กหญิงจิรสุดา ฉิมอ่อง	อ้อ	13	062-4511823	0624511823	จิรสุดา ฉิมอ่อง	-	หมู่ 3 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
8.	เด็กหญิงณัฐพร วันประเสริฐ	การ	14	093-0317397	Wnkarn	Natthaporn Wanpraseat	Karn15my@gmail.com	88/2 หมู่ 9 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
9.	เด็กหญิงเบญญาภา ภักดีวุฒิ	เบนซ์	13	098-8403412	-	เบญญาภา ภักดีวุฒิ	-	40 หมู่ 14 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี
10.	เด็กชายพงศกร ยุ่นเพ็ญ	ด้น	13	092-6308821	-	พงศกร ยุ่นเพ็ญ	-	224/2 หมู่ 2 0ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง ราชบุรี

พี่เลี้ยง								
1.	นางสาวบุญทิวา อบเชย (ครูโรงเรียนมหาราช 7)	น้ำฝน	39	091-8187781	Boontiwa_Namphon	Kru namphon boontiwa	Boontiwa0@gmail.com	109 หมู่ 14 ต.คุ้งพยอม อ.บ้านโป่ง ราชบุรี
13. ทีม Scallop easy (นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม) **พื้นที่ดำเนินการ** หมู่ที่ 4 ตำบลยี่สาร **“โครงการศึกษากระบวนการทำ Scallop Easy Application แบบมีส่วนร่วมเพื่อเกษตรกรตำบลยี่สาร”**								
1.	นายธเนศ สร้อยทอง	นิก	18	098-7178208	Thanet1721	Thanet Soithong	Thanet1721@gmail.com	7/104 หมู่ 6 ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
2.	นายรณรต ยังมาก	เจ๋ง	17	080-0875156	0800875156	Ronnarod Yangmak	Jengjung96@gmail.com	179 ซ.ชุมสายโทรศัพท์ อ.เมือง สมุทรสงคราม
3.	นายนิรัติศัย สีดอกบวบ	ตั๊ะ	17	087-7693619	Taa25455	Nirattisai Seedokbuab	Taa25455@gmail.com	44/1 หมู่ 4 ต.ยี่สาร อ.อัมพวา สมุทรสงคราม
4.	นายทินภัทร เอี่ยมผ่อง	นาย	17	095-8319530	Thinnphat	Thinnphat Aeumphong	ninetennis@gmail.com	4/14 หมู่ 1 ต.ลาดใหญ่ อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
5.	นายนายปวเรศ บัวทอง	บีม	17	062-7494353	0627494353	Pawaras Buathong	Beemeve@gmail.com	25/1 ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ สมุทรสงคราม
พี่เลี้ยง								
1.	นางนิภา บัวจันทร์ (ชาวบ้านนักวิจัย)	แมว	50	086-8042995	-	-	-	-
14. ทีม BSK. No.1 (เด็กและเยาวชนชมรม To be No.1) ตำบลบางสะแก **“โครงการการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม”**								
1.	นางสาวจิตรลดา บัญญัติพัฒนกุล	จ๋า	15	098-4497659	J.jha	จิตรลดา บัญญัติพัฒนกุล	-	74 หมู่ 3 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม
2.	เด็กชายรัตนะ ชมสวัสดิ์	นะโม	13	095-0929964	-	รัตนะ ชมสวัสดิ์	-	9 หมู่ 2 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม
3.	เด็กหญิงวันใส นุชเกษม	ใส	14	063-6252577	-	Wansai nutkasem	-	83/1 หมู่ 1 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม
4.	นางสาวชนิกัญดา สายสุด	กัญ	15	063-4930368	Chanikanda.2004	Chanikanda Saisud	Gun255916@gmail.com	55 หมู่ 4 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม

5.	เด็กหญิงธัญญธร บุญพยุง	น้ำอุ่น	10	086-7946347	-	-	-	4 หมู่ 6 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม
6.	นางสาวประภัสสร นุชเกษม	ชมพู่	16	080-7383416	-	Prapatsorn Natkasem -		83/1 หมู่ 1 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม
7.	นายปิยณัฐ สัตยวินิจ	อุ่น	16	-	-	-	-	52 หมู่ 4 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม
8.	เด็กชายเรวัตร สุภะเสถียร	ฟิล์ม	12	081-2314907	-	-	-	83 หมู่ 1 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม
9.	เด็กชายธนากร นุชนาถ	เจ						
พี่เลี้ยง								
1.	นายมนัส บุญพยุง (กำนันตำบลบางสะแก/ชาวบ้านนักวิจัย)	หน่อย	42	086-7946347	-	กำนันมนัส บุญพยุง ตำบลบางสะแก	-	4 หมู่ 6 ต.บางสะแก อ.บางคนที สมุทรสงคราม

ภาคผนวก ค.2 ฐานข้อมูลเครือข่ายพี่เลี้ยงและเด็กและเยาวชนที่ขับเคลื่อนงานภายใต้โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 1 – 3 (2558 – 2561)

พื้นที่	โครงการ	สมาชิก	พี่เลี้ยง
1. จังหวัดสมุทรสงคราม	1) พาน้องเรียนรู้ชุมชนและปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด	1. นางสาวอัญญา ดีไสว 2. นางสาววีรวรรณ ดวงแข 3. นางสาวสุรีรัตน์ ม่วงศรี 4. นายธีรวุฒิ ขำมา 5. นายธีรชัย ฮวบดีมาก	นายสมศักดิ์ ริ้วทอง
	2) ตลาดนัดพาเพลินเดินไปไร้ขยะ	1. เด็กหญิงประทานพร ถมยา 2. นางสาวศิลาพร เต็มเปี่ยม 3. เด็กหญิงคุณัญญา เอี่ยมสกุล 4. เด็กหญิงสุธิมา รสทิพย์ 5. เด็กหญิงนฤมล ฉิมจินดา	นายกานต์ โตบุญมี
	3) ชวนน้องเรียนรู้ตำบลคลองเขิน	1. นางสาวรัตนาภรณ์ วงษ์โต 2. เด็กหญิงกัญทิมา นุชริศิ 3. เด็กหญิงราตรี กลิ่นพะยอม 4. นายภัทรพงศ์ สายป้อง 5. นายชินดนัย พลูทรัพย์	นางสาวเกสร มณีนิล
	4) ต้นจากเจ้าปัญหา แฝงประโยชน์ล้ำค่า เราใจอาสาร่วมกันอนุรักษ์	1. นายศดายุ วัฒนานนท์ 2. เด็กชายฉัตรชัย แตงเกษม 3. เด็กชายศราวุธ สังข์ทอง 4. นางสาวสินีนาฎ อยู่ร่วม 5. เด็กหญิงสิริรักษ์ เปี่ยมสกุล	นายปริญญา ธนิกกุล
	5) สำรวจท่าคา ตามหาน้ำตาลมะพร้าว	1. นายชนม์สวัสดิ์ ฉิมเชื้อ 2. นายชาตรี ลักขณาสมบัติ 3. นายธรรมนที สุนทร 4. นายขันติพงศ์ กาวิละใจ 5. นางสาวทวีพร คำสอ	อ.วิบูลศรี อินทรสุนทร
	6) แผนที่ส้มโอชุมชนบางขันแตก	1. นางสาวรัตติยาภรณ์ จงแพ 2. นางสาวเจนจิรา แซ่จิว 3. นางสาวกฤติกา เนยเอี่ยม 4. นางสาวนพวรรณ ทองภู 5. นางสาวชนากานต์ กุมดวงเมศ	นางอุบลรัตน์ จงแพ
	7) เรียนรู้คุณค่าวิถีชีวิตชาวตำบลบางขันแตก	1. นายสมโชค อยู่ประเสริฐ 2. นางสาวณัฐชา ผะโรประการ 3. นางสาวอารี อ่อนหล้า 4. นายกฤษณะ คำสาลิกา 5. นายวสุพล จันทร์ขำ	นางอุบลรัตน์ จงแพ
	8) ปลุกพลัง...คนรักนาเกลือ	**1.** นายธีรเมธ เสือภูมี **2.** นายกฤษฎาพงศ์ วงค์แป้น **3.** นายนายกิตติวุฒิ อ่อนอุระ **4.** นายภาณุพงศ์ เกิดน้อย	นางพยอม ยุวะสุต

		5. นายวุฒิชัย คชสาร	
	9) เยาวชนปลายโพงพางส่งเสริมกีฬาพัฒนาชุมชน	1. นายณริศ เลิศวุฒิวิไล 2. นายพิริยะพงศ์ พงษ์พาณิช 3. นายนฤสรณ์ พยนตฺสิริ 4. นายฉัตรชัย เงินยวง 5. นายสุภัทร มณีศรีขำ	นายชัยนุรักษ์ อินทรสิงห์
	10) มัคคุเทศก์น้อยตลาดน้ำอัมพวา	1. นางสาว มนสิชา น้อยกาญจนะ 2. นายพรศักดิ์ ธรรมสุจริต 3. นางสาวปิยะธิดา บรรพต 4. นางสาวสุวรรณา ช้อนทอง 5. นางสาวศุภร เจียรสุขสกุล	นางพยอม ยุวะสุต
	11) เยาวชนเรียนรู้อาชีพตำบลแพรกหนามแดง	1. นางสาวสุธารินี กลัดกลีบ 2. นางสาวสรัลพร มีนะวาณิชย์ 3. นางสาวธนาภรณ์ นาควรรณ 4. นายพีรกานต์ ชัยชนะ. 5. นายปิยวัฒน์ วัชนุชา.	นายชัชพงศ์ เจริญสุข
	12) ส้มแก้วต้อง STRONG	6. นางสาวปภาวดี บุญมาก 7. นายนวพล กอสนาน 8. นายอาทิตย์ ตาลประเสริฐ 9. เด็กหญิงบุษยากร รุ่งอุทัย 10. เด็กหญิงศุดารัตน์ ศรีสุวรรณ	นางสาวรัตนาภรณ์ บูรณัติ
	13) บอกกล่าวเล่าขานน้ำตาลมะพร้าวท่าคา	**6.** นายชนม์สวัสดิ์ ฉิมเชื้อ **7.** นายชาตรี ลักขณาสมบัติ **8.** นายปิยวัฒน์ วัฒนุชา **9.** นายธรรมนธี สุนทร 10. นางสาวปรียานันท์ เย็นเปิง	นางสาววิบูลศรี อินทรสุนทร
	14) เยาวชนตำบลบางขันแตกอนุรักษ์นาฏศิลป์การรำไทย	6. เด็กหญิงภรณ์ทิพย์ งามพิศ 7. เด็กหญิงอรวลี สกุลตันติโรจน์ 8. เด็กหญิงวิภาดา แสงภู่ 9. เด็กชายสัญญาเจจิรัตน์ 10. เด็กชายก้องเกียรติ จันทร์จินดา	นางสาวรัชนีย์ ทองพันธ์
	15) ตลาดนัดพาเพลินเดินไปไร้ขยะปี 2	6. นางสาวธวัลพร สิทธิขำ 7. นางสาวช่อชฎา ขมิ้นผง 8. นางสาวนันทนา ศรีกำเนิด 9. นางสาววิไลวรรณ พึ่งเชาว์ 10. เด็กหญิงโสภาพร สังข์ทอง	นายกานต์ โตบุญมี
	16) ศึกษาเรียนรู้น้ำตาลมะพร้าวเพื่อสืบสานอาชีพในท้องถิ่นตำบลปลายโพงพาง	6. เด็กหญิงณัฐพร เลิกเสือ 7. เด็กหญิงจรินยา บำรุงไทย 8. เด็กหญิงตรีทิพย์ ประสพแสง 9. เด็กหญิงสวรินทร์ นาคนิ่ม	นางสาววีระวรรณ ประพฤติกิจ

	อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	10. เด็กชายณัฐวุฒ สุดปราการ	
	17) ศึกษากาละแมมอญเทศบาลตำบลบางจะเกร็งอำเภอเมืองสมุทรสงครามจังหวัดสมุทรสงคราม	1. นางสาวสรัลพร มีนะวาณิชย์ 2. นางสาวธนาภรณ์ พลพุก 3. นางสาวสุธารินี กลัดกลีบ 4. นายกิตติ อนุรักษ์วิชัยรักษา 5. นายพีรกานต์ ชัยชนะ	อาจารย์กรกฎ เอี่ยมลออ
	18) รวมพลังสร้างสรรค์มะพร้าวชุมชน	1. นายธีรภพ อิ่มเสมอ 2. นายคณิศร บุญบาร 3. นายนพรุจ เลิศเสถียรพงศ์ 4. นางสาวจุฬารัตน์ ผมภูเขียว 5. นางสาวกรกมล ธนานุรักษ์	นางสาวรัตนา ฉิมพาลี
	19) เรียนรู้สู่วิถีมะพร้าว	1. นายธนวัฒน์ บัวทอง 2. นางสาวชมพูนุช ฉัตรพุก 3. นางสาวกาญจนา กสิโอฬาร 4. นางสาวพรนภา วริศสิริวัฒน์ 5. นางสาววิชาดา รินทิวารัตน์	นางพะยอม ยุวะสุต
	20) ศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมจุ๊เมิญในพื้นที่ตำบลบางจะเกร็งและนำไปเผยแพร่กับคนในชุมชนบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม	6. เด็กหญิงวิชิราพรรณ กิตติสาเรศ 7. เด็กหญิงพรนภา อินตา 8. เด็กหญิงณัฏฐา ไทรทอง 9. เด็กหญิงกัญญาภัค กรุตสุข 10. เด็กชายจิรภัทร แวงสุข	นางสาวสิริลักษณ์ อินทรบุตร
	21) สืบสานสมุนไพรในท้องถิ่นตำบลบางแก้ว	1. นายอนุกูล กิตติสาเรศ 2. นางสาวดวงกมล มหาธีรานนท์ 3. นางสาวนพรัตน์ นาคขันทอง 4. เด็กหญิงณัฐชา รุ่งเรือง 5. เด็กหญิงกชพร คงสวัสดิ์	นางสาวนัยนา พยมพฤกษ์
	22) อนุรักษ์ภูมิปัญญาของตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม	1. นายสุภโชค สาครขำ 2. นางสาวลลิตา นิลน้อย 3. เด็กหญิงอารียา บุญเอี่ยม 4. เด็กหญิงสุปราณี ครองวงค์ 5. นางสาวสุรีย์รัตน์ บุญธรรม	นางวาสนา จันทร์เมฆา
	23) พาน้องศึกษาและเรียนรู้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นสู่การขยายผลกับคนในชุมชนสหกรณ์เคหสถานเจริญมั่งมีมั่นคง จำกัด (โครงการบ้านมั่นคง)	1. นางสาววีรวรรณ ดวงแข 2. นาวสาวอัญชนา ดีไสว 3. นายธเนศ สร้อยทอง 4. นายพัชร์ศังกร ปันทองคำ 5. นายนิรันดร์ สุขสวัสดิ์	นางสาวบังอร ช่วยชูวงษ์

	24) ระบบนิเวศมหัศจรรย์ของหอยแครง	1. นางสาวบุษกร จันทร์สว่าง 2. นายธนวัฒน์ บัวทอง 3. นางสาวกรกนก บุญช่วย 4. นายทรงยศ แสงบรรจง 5. นายเอกรินทร์ เลิศนันทวัฒน์	นางสาวอัครยา วงศร
	25) ร่วมรวมรู้สู้เปลือกมะพร้าว	1. นายธีรภพ อิ่มเสมอ 2. นายคณิศร บุญบาล 3. นางสาวชมพูนุช ฉัตรพุก 4. นางสาวเมธาพร กิจธนโชค 5. นางสาวธันยพร บางแก้ว	นางสาวพรพินธ์ สำรวยรื่น
	26) ส้มโอแม่กลอง	1. นางสาวพลอยมณี เอกตวุธ 2. นางสาวปัทมา สุริยะ 3. นางสาวสิรวดี แย้มสอาด 4. นางสาววรรณี อุดมขจรกิตติ 5. นายสมพร จันทรบัณฑิตย์	นางสาววิลาวรรณ สกุลแก้ว
	27) ผู้สร้างประโยชน์จากเปลือกหอยแมลงภู่	11. เด็กหญิงนวรัตน์ เมยยะ 12. ด็กหญิงภิมลรัตน์ กล่อมสุด 13. เด็กหญิงพิมพ์ชนก อินทร์ณรงค์ 14. เด็กหญิงสุนันทา เทศทอง 15. เด็กหญิงแอน จันดี 16. เด็กหญิงศรีเสาวลักษณ์ จอมมาก	นางสาวสิริลักษณ์ อินทรบุตร
	28) พาน้องเรียนรู้วิถีจุ๊เมิญและวัฒนธรรมชาวมอญ	11. นางสาวปาน ยังอยู่ 12. นายจิรภัทร แวงสุข 13. เด็กหญิงกัญญา ภัคกรุตสุข 14. เด็กชายณฏฐพล ยังอยู่ 15. นางสาวประภาวรินทร์ ประชานิยม	นางสาวสิริลักษณ์ อินทรบุตร
2. จังหวัดราชบุรี	29) ศึกษาสถานการณ์และแนวทางในการแก้ปัญหาของน้ำตกบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	1. นายวีรวัฒน์ คุ้งลึงค์ 2. นายป่าหวาย จะบุ้ง 3. นางสาวเพ็ญนภา แป้นแย้ม 4. นางสาวเจน ศิริศุภโชค 5. นางสาวสุภาวดี สายสาคร	นายสราวุธ จุมจันทร์
	30) ฟื้นฟูการเล่นดนตรีของโรงเรียนและชุมชนบ้านห้วยน้ำขาว	**1.** นายธีระพงษ์ ชื่นอุระ **2.** นางสาวปิยะเนตร เทพศิริ **3.** นางสาวทิพวัลย์ สงฆ์มีสุข **4.** เด็กชายทรงพล ชื่นอุระ **5.** เด็กชายชาญชัย จิระวงศ์อุปถัมภ์	นายเส็ง ชื่นอุระ

	31) ทดลองใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา วษท.ราชบุรีและเกษตรกรในชุมชน	1. นางสาวศิริพร บุญมาก 2. นางสาวสาธิตา ศิริพันธ์ 3. นางสาวชลดา กลีบอุบล 4. นายณัฐวุฒิ ศรีนวล 5. นายภานุเดช เดดีย์	นายสิริกร จรดล
	32) ART Imagine มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	1. นางสาวสร้อยมุก ไชยโอสถ 2. นางสาวพัชรภรณ์ สวรรค์ล้ำ 3. นางสาวนุชจรีย์ สวนสามแก้ว 4. นายอนรรฆ เมธาคุณวุฒิ 5. นายสิทธิศักดิ์ ดอนวัดไพร	ผศ.ปรียาพร ทองผุด
	33) เยาวชนในชุมชนหนองมะค่าร่วมเผยแพร่การจักสาน	1. นางสาวนริศร ฐิติพิสุทธิพงศ์ 2. นางสาวจิตสินี จีนเพชร 3. นางสาววิชชุอร ศรีคำฮวด 4. นายนพพล แตงรอด 5. นายปณิธิ จินดาทา	อาจารย์เรณุกา หนูวัฒนา
	34) ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองโบสถ์	1. นางสาวศิริพร บุญมาก 2. นายณัฐวุฒิ ศรีนวล 3. นายภานุเดช เจดีย์ 4. นายธวัชชัย ขาวสำอางค์ 5. นางสาวรจนา บุญเดช	อาจารย์เรณุกา หนูวัฒนา
	35) พาน้องเรียนรู้ผักพื้นบ้านในชุมชนห้วยผาก ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี	6. นางสาวสกุณตลา สำเภา 7. เด็กหญิงเดือนเก้า สำเภา 8. นางสาวจุฑามาศ สลับสี 9. นางสาวจันทร์จิรา วารี 10. นายลูกหมี ทอง	นางพรทิพย์ สำเภา
	36) ศึกษาแนวทางการฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำห้วยผาก บ้านห้วยผาก ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	1. นายป่าหวาย จะบุ้ง 2. นายธนากร บุญกร 3. นายศิลากร มีกอง 4. นายเนทู บุญมี 5. นายชาลชล คะอี้	นางพรทิพย์ สำเภา
	37) การปลูกจิตสำนึกความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับเยาวชนและคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	1. นายอิศรา เอี่ยมสง่า 2. นายนพพล แตงรอด 3. นายปณิธี จินดาธา 4. นางสาวนลินรัตน์ สืบสรวง 5. นางสาวอุรชา สวัสดิ์พิพัฒน์พงศ์	อาจารย์ธนพล อ่อนพุก
	38) สื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้สู่โรงเรียนบ้านโป่งเจ็ด	1. นายชยุตพงศ์ สาระกุล 2. นางสาวณัฐพร ผลทรัพย์ 3. นางสาวนันทนัช ลำไยเสาวรส 4. นางสาวพรประภา เอี้ยงชอุ่ม 5. นางสาวอัลวาริส บอสู	ผศ.วรลักษณ์ กรรณวัฒน์

3. จังหวัดกาญจนบุรี	39) ท.ษ.ยุคใหม่ใส่ใจการแยกขยะ	1. นางสาวภาวิณี สิริพฤกษา 2. นางสาวเพชรรัตน์ ทองพูล 3. นางสาววรพรรณ ด้วงสวัสดิ์ 4. นางสาวปิยวรรณ อินทะนิน 5. นางสาวกาญจนา ศรีวัฒนพงศ์	นางกมลเนตร เกตุแก้ว
	40) พัฒนาคุณภาพอาหารและโรงเรือนโดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะใน ตำบลหนองหญ้า	1. นายสมหมาย แดงเกิน 2. นางสาวกากา 3. นางสาวนภาลัย หงส์รัตนวงศ์ 4. นางสาวมัลลิกา ภู่ทอง 5. นายศุภกร กุลดี 6. นางสาวพรรณธิพา ครูทอง	นายสำราญ พลอยประดับ
	41) ส่งเสริมอาหารกากมันสำปะหลังหมักยีสต์กับเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะในตำบลหนองหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี	1. นายรณชัย พรหมบุตร 2. นายโจ 3. นายพัฒนา แก้วชลาลัย 4. นายในใน 5. นายวิน	นายสำราญ พลอยประดับ
	42) ไก่ปลอดยาปฏิชีวนะเพื่อผู้บริโภค	1. นางสาววิภาพร พรมเกตุ 2. นางสาวคราณิทรา พัฒนมาน 3. นางสาวธิดาพร ต๊ะวิชัย 4. นายธีรศักดิ์ คำชู 5. นายวิน	นายสำราญ พลอยประดับ
	43) เพิ่มมูลค่าของหมูที่เลี้ยงจากถ่านไบโอชาและน้ำส้มควันไม้	6. นางสาวสุรีพร ใจทะเล 7. นายสิงหา มารยาท 8. นางสาวชนาพร ใจหาญ 9. นางสาวขนิษฐา ศิลปกาลจนมาลัย 10. นางสาวจำปา ศรีปานเงิน	นายสำราญ พลอยประดับ
	44) ทางเลือกใหม่ของการปลูกผักกินใบ	1. นางสาวอัญชิษฐา ทองดอนน้อย 2. นางสาวกุลสตรี อุณหกานต์ 3. นางสาวภาวินี แสนสง่า 4. นางสาวิตรี จีนพานิช	ดร.ปกรณ์ ประจวบวัน
	45) วิทยาศาสตร์การเกษตรเพื่อเกษตรกรปลูกพืชกินผล	1. นางสาวสกาวเดือน งามยิ่ง 2. นางสาวแสงอโณทัย แก้มอิ่ม 3. นางสาวชลธิชา จำปาทอง 4. นางสาวชลกาญจ เสาวนิตย์ 5. นางสาวสุชานาถ เบ็ญพาด	ดร.ปกรณ์ ประจวบวัน
4. จังหวัดเพชรบุรี	46) เยาวชนเมืองเพชรบุรีสืบสานงานปูนปั้น	1. น.ส.ปรินทร ทองแดง 2. น.ส.ชลิตา อิ่มทรัพย์ 3. น.ส.สุมาพร สุวรรณทิพย์ 4. น.ส.เบญชญา อนุมาศ	นางเก็จวลี กรีธาธร

		5. น.ส.กชกร เพ็งประเสริฐ	
	47) ศึกษาระบบบริหารจัดการน้ำทิ้งในมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี	1. นางสาวณัฐปรียา อดุลโสดถ์ 2. นางสาวอภิชยา อติเปรมินทร์ 3. นางสาวสุชัญญา ยินดีสิงห์ 4. นางสาวรักขัดดา สุขชาตา 5. นายวิกรม นันทวีโรจน์สิริ	นางสาวฐิติมา เวชพงศ์
	48) ศึกษาหญ้าเนเปียร์เพื่อเป็นแนวทางการลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคหมู่บ้านสามพระยา	1. นายวราสิทธิ์ มีแก้ว 2. นายอิทธิพล เพชรขาว 3. นายสุธน บุญประเสริฐ 4. นายธีรพงศ์ คูณทวี 5. นายอนุวัช นุ่นทาย	นางสาวปิยะนุช เจริญศิริ
	49) ศึกษาและเผยแพร่หนังใหญ่ เมืองเพชรบุรี	1. นายปิติ ช่วยบุญ 2. นางสาวนงลักษณ์ บุญแก้ว 3. นางสาวปริฉัตร กล่อมการ 4. นางสาวณิชากร สมควรดี 5. นางสาวสุวรา เรืองเมธาศักดิ์	นางเก็จวลี กรีธาธร
	50) น้ำต่อชีวิต ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี	6. นางสาวลลนา มาโชค 7. นางสาวภัทรพร นาวารัตน์ 8. นางสาวเบญจมาศ สุขพลาย 9. นางสาววนิตา ยากำจัด 10. เด็กชายอภิสิทธิ์ ยากำจัด	นายสมนึก เทศอ้น
	51) กลุ่มเยาวชนอนุรักษ์พิทักษ์ป่าต้นน้ำเขายอดแดง	1. นายเอกชัย อิ่มประเสริฐ 2. นางสาวพัณณ์ชิตา มหาอริยทวีสิน 3. นายวรรธนัย เจริญศรี 4. นางสาววลีวรรณ ขำสุวรรณ 5. นางสาวปิยธิดา จิตร์ถนอม	อาจารย์กิตติ วิสารกาญจน
	52) การจัดทำสื่อเรื่องการใช้น้ำภายในหมู่บ้านมุสลิม (บ้านโครงการพัฒนา) ตำบลสามพระยา	1. นางสาวณัฐธิดา พึ่งทอง 2. นางสาววิมลพรรณ มีรส 3. นางสาวนิสาชล ชัยเจริญ 4. นางสาวณัชชา กุหลาบเพ็ชรทอง 5. นางสาวธารารัตน์ ปานศรี	นายธนพัฒน์ อินกวี
	53) ศึกษาสถานการณ์ของระบบรางน้ำทิ้งภายในมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อสร้างแนวทางการจัดการระบบรางน้ำทิ้งเพื่อลดกลิ่นโดยการมีส่วน	1. นางสาวประดิษฐา แก้วเลิศ 2. นางสาวศรีสุรางค์ พงษ์ดำ 3. นางสาวสิเหมือนฝัน เพ็ชรทอง 4. นายสุภเกียรติ อยู่สำราญ 5. นายวีรภัทร ชำนาญไพร	ผศ.ดร.ฐิติมา เวชพงศ์
	54) ปลาอกกะแร้จากต้นน้ำทางปัญญาสู่มูลค่าทางตลาดเรื่องเล่าชาวประมงหมู่บ้าน	1. นายชนุดม กิตติสาเรศ 2. นายธุรกิจ มหาธีรานนท์ 3. นายพิทวัส บุญชูยิ่ง	รศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์

	โตนดน้อย ตำบลหนองขนาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	4. นายภัทร วิทยปรีชากุล 5. นายภานุวัฒน์ สังกะเพศ	
	55) ศึกษาพฤติกรรมเด็กโรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูลสู่การสร้างระบบอาสาสมัครที่เชื่อมโยงกับโรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูลและมหาวิทยาลัยศิลปากร	1. นางสาวกรวรรณ ม่วงลับ 2. นางสาวนงลักษณ์ สืบนาค 3. นายนวคาม งามสม 4. นางสาวปัทมา มุกดาม่วง 5. นางสาวบัวนัดดา สุขชาตะ	นายกันทรากร จรัสมาธุสร
	56) โครงการบริหารจัดการน้ำที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะในชุมชน	1. นางสาวกัญญารัตน์ แก้วเมืองเพชร 2. นางสาวศิริรัตน์แก้วเมืองเพชร 3. นางสาวลลนา มาโชค 4. นางสาวปรียานันท์ เย็นเปิง 5. นางสาวสุจริยา สอนบุญ 6. นางสาววนิตา ยากำจัด 7. นายอภิสิทธิ์ ยากำจัด	นายสมนึก เทศอ้น นายเฉลิมพล ช้างเผือก
	57) "รักษ์" ต้นลานบ้านเรา	11. เด็กหญิงวริษา พราหมณี 12. เด็กหญิงกัลยากร สารเห็ด 13. เด็กชายกิตติภพ ศรีสวัสดิ์ 14. เด็กชายสิทธิพล พรมโสภา 15. เด็กชายสุเมธ สังฤทธิ์ 16. เด็กชายนพรุจ สุขดี 17. เด็กหญิงนภาพร ทองคำ	นางสาวประไพ ไม้แก้ว
	58) รวมพลังอนุรักษ์ป่าสนสองใบ	1. เด็กหญิงเอมิกา เจริญ 2. เด็กหญิงศุภรดา เนียมเกิด 3. เด็กหญิงสุปรียา หอมหวาน 4. เด็กหญิงสโรชา อินทร์เรือง 5. เด็กหญิงวราภรณ์ โพธิ์ทอง	นางสาวมาลินี กรีฑาธร
	59) English for child	1. นางสาวกมลชนก รอดสวัสดิ์ 2. นางสาวสาลินี เรืองวัฒนา 3. นางสาวสุภารัตน์ พุอ้อย 4. นางสาวอณิษฐา มาลา 5. นางสาวร่มพุทธ วงษ์รอต	นายรชกร วชิรสิโรดม
	60) ขับขี่ปลอดภัย ใส่ใจชาวศิลปากร	1. นางสาวเพียงอัมพร เลิศเผ่าปัญญา 2. นางสาวกมลักษณ์ สาระชาติ 3. นางสาวเบญจมาศ สะอาดเอี่ยม 4. นางสาวศิริลักษณ์ กาหลง 5. นางสาวญาตาวี พวงดอกไม้	รศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์

	61) ดอยจั๊กมาปั่นฟรี	1. นางสาวอภิชญา บุญค้ำชู 2. นางสาวสุภาวรรณ ลิ้มวิไลกุล 3. นางสาวรุ่งวิไล ชื่นสกุล 4. นางสาวปิยธิดา จิตร์ถนอม	รศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
	62) ประวัติศาสตร์กับความสุขที่บ้านหนองโสน	1. นางสาวดวงธิดา ยาชมพู 2. นางสาวปาริชา เมฆประสาท 3. นางสาวพรวิมล สุดแสวง 4. นางสาววัศยา สังข์ซื่อ	นายกันทรากร จรัสมาธุสร
	63) ปรับปรุงการจราจรหลังมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี	1. นางสาวอรพรรษา สุขเกษม 2. นางสาวณัฐณี แต้สกุล 3. นางสาวคุนัญญา ทักษิณ 4. นางสาวปิยากร ลิ้มประสาท 5. นางสาวรุ้งนรินทร์ ประเสริฐสม 6. นางสาวชรินทร์ทิพย์ แสงหิรัญ 7. นางสาวศลิษา อัมพวานนท์	รศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
	64) ปันรักถักฝัน น้ำดื่มสมุนไพร	1. นางสาวภัทราภรณ์ จุมพรหม 2. นางสาวสุภณิดา ยืนยง 3. นางสาวพรรณพัชร มาเม่น 4. นางสาวทัชชกร พิเศษพงษา 5. นางสาวณัฐนันท์ มิ่งสรรพางค์ 6. นางสาวสนุชตรา อาธิเวช 7. นายคงฤทธิ์ หงส์ห้อม	รศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
	65) โครงการรักษ์ถิ่นศิลป์ลายเพชร	1. นายธนาธิป เหลืองประเสริฐ 2. นางสาวเนตรนภา มณีอินทร์ 3. นางสาวรินดาพร สมทาน 4. นางสาวพัตรพิมล จันทวงษ์ 5. นางสาวเชษฐ์ธิดา ป้องแก้ว	รศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
	66) อนุรักษ์สืบสานภาษาและประเพณีท้องถิ่น	1. นายพชรพล ดังแสง 2. นางสาวธัญญารัตน์ พวงไม้ 3. นางสาวบุษยา ดังแสง 4. นางสาวบุษยารัตน์ ดังแสง	นางสาวบุษบง ดังแสง

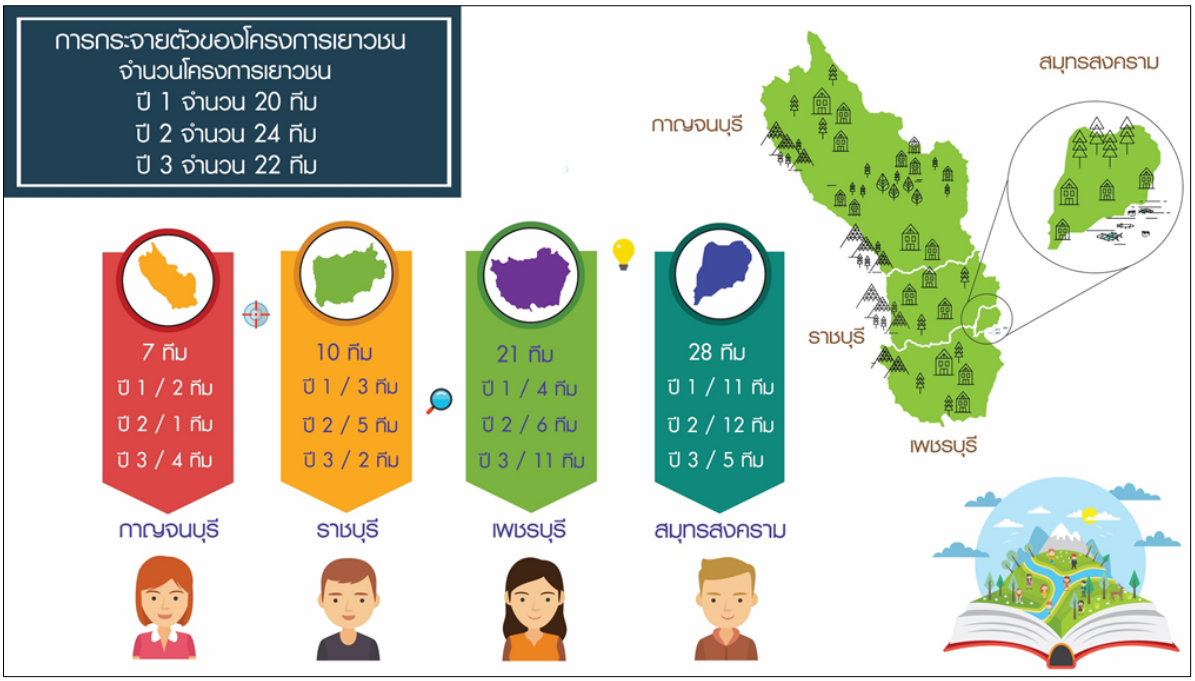

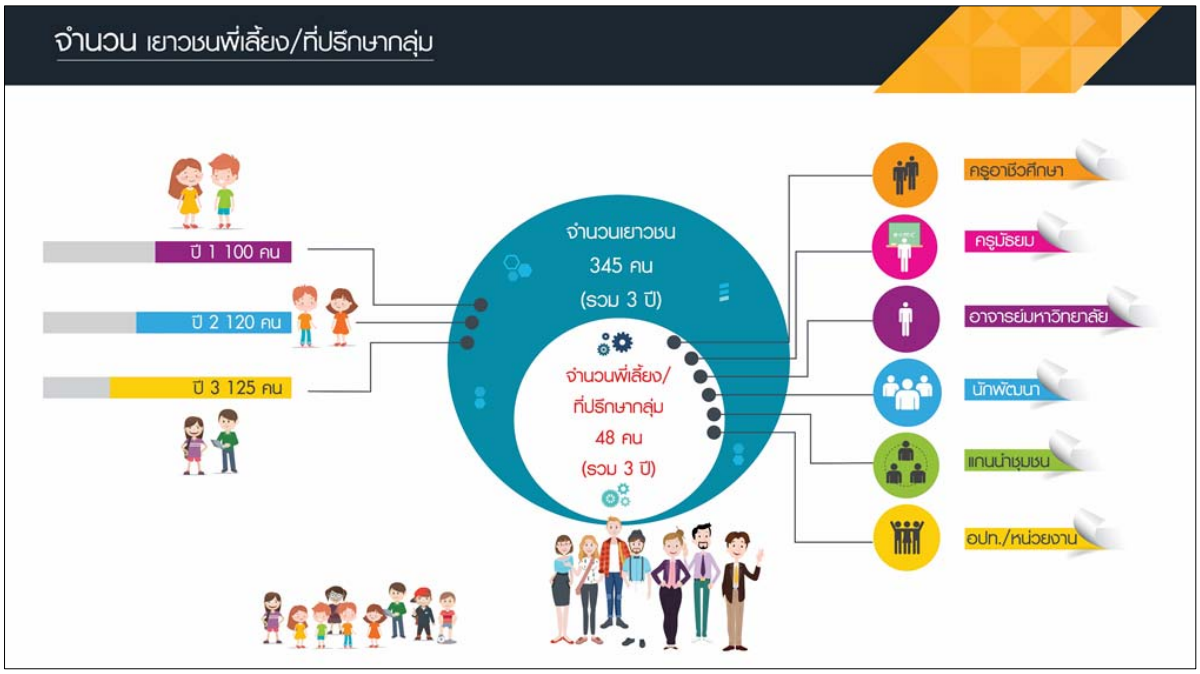

จำนวนโครงการและพี่เลี้ยงจากการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี (พ.ศ.2558 - 2561)

ภาคผนวก ง.ข้อเสนอโครงการย่อยของเด็กและเยาวชน 14 โครงการ

พื้นที่	ทีม	ชื่อโครงการ
จังหวัดสมุทรสงคราม	1. ทีม อสม.น้อย	โครงการศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
	2. ทีมเด็กบางแค	โครงการการศึกษาทุนชุมชนที่นำไปสู่แนวทางการจัดการท่องเที่ยวของคนในตำบลบางแค
	3. ทีม Young Coco.	โครงการ ต้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากมะพร้าวของคนในตำบลบางนางลี่
	4. ทีม Banana P.8	โครงการ ศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนเรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วยของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
	5. ทีม Banana ด่งดึง	โครงการ ศึกษาการใช้ประโยชน์จากกล้วยอย่างมีส่วนร่วมของเด็กแลเยาวชนกับคนในชุมชนบ้านปากง่าม
	6. ทีม BSK.No.1	โครงการการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
	7. ทีม Scallop Easy	โครงการ ศึกษากระบวนการทำ Scallop Easy Application แบบมีส่วนร่วมเพื่อเกษตรกรตำบลยี่สาร
	8. ทีม Chef กระดังงา	โครงการการศึกษาพืชพันธุ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานเรื่องราวการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงา
	9. ทีม Coco. Time	โครงการ การศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวของคนในชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
จังหวัดราชบุรี	1. ทีม OK V.2	โครงการการค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
	2. ทีมเยาวชนสร้างดี	โครงการการศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
	3. ทีม Road Safety V.2	โครงการศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯ และคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
	4. ทีมหนุ่มสาวลาวโซ่ง	โครงการศึกษาวัฒนธรรมไทยทรงดำของชุมชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
	5. ทีม King of Veggie	โครงการ การศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

1. ชื่อโครงการ : ศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
ทีม : อสม.น้อย
หัวหน้าโครงการ : เด็กหญิงธนัชพร โหมดตาด สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางจะเกร็ง

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สังคมประเทศไทยเข้าสู่การเป็น “สังคมสูงวัย” ตั้งแต่ปี 2548 นั้นคือ มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป สูงถึงร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และตามการคาดประมาณประชากรของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และคาดว่าในปี 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด ผลจากการสำรวจประชากรไทยมีจำนวน 67.6 ล้านคน ในปี 2560 ประชากรทั้งหมด 67.6 ล้านคน มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไปถึง 11.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ของประชากรทั้งหมด และจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จาก ร้อยละ 14.9 ในปี 2557 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.7 ในปี 2560 โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งมีผู้สูงอายุสูงมากถึง 36,134 คน ในปี 2559 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งจังหวัด และมีลำดับความรุนแรงเป็นลำดับ 5 ของประเทศ ซึ่งภายใต้สถานการณ์ผู้สูงอายุของจังหวัดสมุทรสงความ พบว่า มีผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง ติดเตียง/ติดบ้าน ขาดคนดูแล และยังมีปัญหาเรื่องสุขภาพของผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่สามารถประกอบกิจวัตรพื้นฐานเองได้ ทำให้ต้องพึ่งพาลูกหลานในการประกอบกิจวัตรต่างๆ เช่น กินอาหารเอง เข้าห้องน้ำ แต่งตัว โดยสถานการณ์ที่รุนแรงนี้ได้กระจายครอบคุมทุกพื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงครามรวมถึงตำบลบางจะเกร็งด้วย

พื้นที่ตำบลบางจะเกร็ง ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำแม่กลองไปจนถึงปากแม่น้ำ ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังสมุทรสงครามทิศใต้ ติดกับ ตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงครามทิศตะวันออก ติดกับ อ่าวไทยทิศตะวันตก ติดกับ เทศบาลเมืองสมุทรสงครามภูมิประเทศ เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล มีป่าชายเลน บริเวณชายฝั่งทะเลเป็นดินโคลนปากแม่น้ำ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์เล็ก มีประชากรทั้งหมด 1,071 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 4,941 คน ส่วนใหญ่ ทำอาชีพประมงชายฝั่ง โดยในตำบลบางจะเกร็งมีจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 486 คนแบ่งเป็น ผู้สูงอายุทั่วไป 375คน จำนวนผู้สูงอายุ ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง 98 คน และจำนวนผู้สูงอายุ ที่พิการ 13 คน ที่ผ่านมาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านฉู่ฉี่ได้มีการส่งเสริมในเรื่องของการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุรวมทั้งการขับเคลื่อนการดูแลผู้สูงอายุที่ไม่สามารดูแลตัวเองได้ผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง หากแต่ในระยะที่ผ่านมาด้วยแนวโน้มจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นและภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพิ่มมากขึ้นในหลายภาระงานทำให้การดูแลผู้สูงอายุอาจจะไม่ทั่วถึง ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามลงไปสนับสนุนให้ผู้สูงอายุหันมาดูแลตัวเองมากขึ้นรวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มช่วงวัยที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุได้ลุกขึ้นมาดูแลตัวเองเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาในระยะยาวหากแต่ในสภาวะแร่งด่วนที่ต้องดูแลผู้สูงอายุจึงทำให้ทีมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)เริ่มที่จะดูแลผู้สูงอายุไม่ทั่วถึง

ด้วยเหตุนี้พวกเราซึ่งอยู่ในกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนและเป็นลูกหลานของคนในตำบลบางจะเกร็งจำนวน 11 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และมีประสบการณ์การเป็น อสม. น้อย ที่ได้ลงไปเรียนรู้เรื่องการไปดูแลสุขภาพของคนในตำบลและได้เห็นสถานการณ์ผู้สูงอายุดังที่กล่าวข้างต้น พวกเราจึงมีความสนใจที่อยากจะลุกขึ้นมาดูแลผู้สูงอายุร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จึงได้ร่วมกันคิดที่จะทำโครงการศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ขึ้นโดยมีเป้าหมายที่จะค้นหากระบวนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม ผ่านการทำกิจกรรม ในการลงไปศึกษาข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุตลอดจนวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางจะเกร็งที่ส่งผลต่อสุขภาพของคนในตำบลร่วมทั้งการพัฒนาศักยภาพของทีมในการเป็น อสม. น้อย เพื่อเรียนรู้วิธีการดูแลผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง และนำไปสู่การกำหนดกระบวนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสมของตำบลบางจะเกร็งต่อไป

3. คำถามวิจัย

กระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงครามที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาวีถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางจะเกร็ง เชื่อมโยงกับสถานการณ์ผู้สูงอายุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2) เพื่อค้นหากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่เหมาะสม

<u>ประเด็นศึกษา</u>

1) วีถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางจะเกร็ง เชื่อมโยงกับสถานการณ์ผู้สูงอายุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
    a. ข้อมูลบริบทชุมชนและสภาพพื้นที่
    b. สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
    c. พฤติกรรมและการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลบางจะเกร็ง
    d. การจำแนกประเภทของกลุ่มผู้สูงอายุ หมู่ที่ 5 ตำบลบางจะเกร็ง
2) กระบวนการดูแลผู้สูงอายุในตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่เหมาะสม
    a. วิธีการดูแลผู้สูงอายุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
    b. ความรู้ที่จำเป็นในการดูแลผู้สูงอายุ
    c. ปัจจัยและเงื่อนไขในการดูแลผู้สูงอายุ

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) ช่วงที่หนึ่ง : ลงพื้นที่เก็บข้อมูลและศึกษาข้อมูล
2) ช่วงที่สอง : การสรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ
3) ช่วงที่สาม : ลงพื้นที่ปฏิบัติการจริงและเก็บข้อมูลพร้อมทั้งสรุปทบเรียน

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

<u>กลุ่มเป้าหมายหลัก</u>

1. ทีม อสม. จำนวน 11 คน
2. กลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

<u>กลุ่มเป้าหมายรอง</u>

1) เด็กและเยาวชนจากโรงเรียนวัดศรัทธาธรรม จำนวน 30 คน
2) ผู้สูงอายุในชุมชนบริเวณที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านฉู่ฉี่รับผิดชอบ
3) คนในชุมชนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

พื้นที่ หมู่ 5 ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งอยู่ในการดูแลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านฉู่ฉี่

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) ประชุมทีม
2) เวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชน
3) พัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชน
5) พัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
6) เรียนรู้วิธีการดูแลผู้สูงอายุที่ถูกต้อง และทดลองปฏิบัติจริง
7) พัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์
8) ลงมือทดลองปฏิบัติจริงในการดูแลผู้สูงอายุ

9) คืนข้อมูลให้แก่คนในชุมชนผ่านสื่อสร้างสรรค์
10) พัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ
11) สรุปบทเรียน และกำหนดกระบวนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

ทีม

1. ได้เรียนรู้กระบวนการลงพื้นที่ทำงานร่วมกับคนในชุมชน
2. ได้ทักษะในการทำงานเป็นทีม
3. เกิดความรักและมีความรู้สึกหวงแหนชุมชน
4. ได้ทักษะที่จำเป็นที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้(การฟัง การพูด การเขียน การคิดวิเคราะห์)
5. ได้ทักษะในการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม
6. ได้ความภาคภูมิใจจากการดูแลผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ

1. ได้รับการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม
2. ผู้สูงอายุมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต

ชุมชน

1. ได้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
2. คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	ปี พ.ศ. 2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1) ประชุมทีม							
2) เวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลวิถีชีวิตและความเป็นอยู่							
3) พัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม (อบรมทีมกลาง)							
4) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลสถานการผู้สูงอายุ							
5) พัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล (อบรมทีมกลาง)							
6) เรียนรู้วิธีการดูแลผู้สูงอายุที่ถูกต้อง และทดลองปฏิบัติจริง							
7) พัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ (อบรมทีมกลาง)							
8) ลงมือปฏิบัติจริงในการดูแลผู้สูงอายุ							
9) คืนข้อมูลให้แก่คนในชุมชนผ่านสื่อสร้างสรรค์							

10) พัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (อบรมทีมกลาง)							
11) สรุปบทเรียน และกำหนดกระบวนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม							

แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการ: ศึกษากระบวนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1) ประชุมทีม	1) เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับทีมวิจัย 2) เพื่อวางแผนการในดำเนินงานของทีมวิจัย 3) เพื่อแบ่งบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบงานแก่ทีมวิจัย	1) ทีมวิจัย 2) ที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 13 คน	1) นัดหมายประสานงาน 2) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการแก่ทีมวิจัย 3) วางแผนการในดำเนินงานของทีมวิจัย 4) แบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้แต่ละคน	1) ทีมวิจัยเข้าใจโครงการไปในทิศทางเดียวกัน 2) ได้แผนการดำเนินงานทีม 3) แบ่งบทบาทหน้าที่ให้นักวิจัยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในการทำวิจัย	มิ.ย. – ธ.ค. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx13คน) 650 บาท 2) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท **รวมครั้งละ 1,150 บาท** **จำนวน7ครั้ง เป็นเงิน 8,050 บาท**
2) เวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลวิถีชีวิตและความเป็นอยู่	1) เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชน 2) เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ผ่านประวัติศาสตร์ชุมชน	1) ทีมวิจัย 2) ผู้สูงอายุ 3) คนในชุมชน จำนวน 20 คน	1) จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และสร้างความเข้าใจในการทำงานกับเยาวชนเยาวชนกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชน 2) เรียนรู้ชุมชนผ่านกิจกรรมประวัติศาสตร์ชุมชน	1) เด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชนมีความเข้าใจถึงโครงการและวัตถุประสงค์ของการทำงาน 2) ได้ความร่วมมือของเด็ก เยาวชนและคนในชุมชน 3) คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น 4) และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นร่วมกัน 5) ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของคนในชุมชน	มิ.ย. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx 20 คน) 1,000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง (25 บาทx 20 คน) 500 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 4) ค่าเอกสาร 300 บาท **รวมครั้งละ 1,100 บาท** **จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 1,100 บาท**
3) พัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม (อบรมทีมกลาง)	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 3) ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน 2) แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค. 62 (2 วัน)	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
						5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คน x1 วัน 1,050 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 6,150 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 6,150 บาท</u>**
4) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุ	เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสุขภาพของผู้สูงอายุในตำบลบางจะเกร็ง	1) ทีมวิจัย 2) ผู้สูงอายุ 3) คนในชุมชน	1) สำรวจและบันทึกข้อมูลสุขภาพของผู้สูงอายุในตำบลบางจะเกร็ง	1) ได้ข้อมูลเรื่องสุขภาพของผู้สูงอายุในตำบลบางจะเกร็ง	ก.ค. – ส.ค. 62	1) ค่าอาหาร(50 บาทx20 คน) 1000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx20 คน) 400 บาท 3) ค่าเดินทาง(50 บาทx20 คน) 1000 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 5) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ 2,800 บาท</u>** **<u>จำนวน2ครั้ง เป็นเงิน 5,600 บาท</u>**
5) พัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล (อบรมทีมกลาง)	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	1) กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเอกสาร 300 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
						7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 5,100 บาท</u>**
6) เรียนรู้วิธีการดูแลผู้สูงอายุที่ถูกต้องและทดลองปฏิบัติจริง	เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อหาแนวทางในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	1) ทีมวิจัย	1) รวบรวมข้อมูลและแยกข้อมูล 2) นำข้อมูลการดูแลสุขภาพมาวิเคราะห์ 3) สรุปแนวทางการดูแลสุขภาพ	1) ได้ข้อมูลที่ถูกต้องรวบรวมและจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ ในรูปเอกสาร 2) ได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวม 3) ได้แนวทางในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	ก.ย. 62	1. ค่าอาหาร (50บาทx13คน) 650 บาท 2. ค่าอาหารว่าง(20 บาทx13 คน) 260 บาท 3. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 4. ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,410 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 1,410 บาท</u>**
7) พัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ (อบรมทีมกลาง)	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2) เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3) สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	1) กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2) สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ 3) ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คน x1 วัน 1,050 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 6,150 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 6,150 บาท</u>**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
8) ลงมือทดลองปฏิบัติจริงในการดูแลผู้สูงอายุ	1) เพื่อนำแนวทางในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุไปใช้กับผู้สูงอายุ	1) ทีมวิจัย 2) ที่ปรึกษาโครงการ จำนวน13 คน	1) เตรียมอุปกรณ์ในการดูแลผู้สูงอายุ 2) ปฏิบัติกระบวนการ การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ	1) ได้ปฏิบัติการดูแลสุขภาพของผู้ที่กำลังเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ	ต.ค. - พ.ย. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx13คน) 650 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx13 คน) 260 บาท 3) ค่าเดินทาง(50 บาทx13 คน) 650 บาท 4) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 5) ค่าเอกสาร 300 บาท 6) ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการลงพื้นที่ 1,210 บาท **รวมครั้งละ 2,060 บาท** **จำนวน2ครั้ง เป็นเงิน 4,120 บาท**
9) คืนข้อมูลให้แก่คนในชุมชนผ่านสื่อสร้างสรรค์	1) เพื่อสร้างการรับรู้ผลการดำเนินงาน 2) เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นและความถูกต้องของข้อมูล 3) เพื่อนำเสนอข้อมูลจากการวิจัย	1) ทีมวิจัย 2) ชาวบ้านผู้สูงอายุที่สนใจในชุมชน จำนวน 20 คน	1) จัดกิจกรรมนำเสนอผลการ	1) เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนในชุมชนรับรู้ข้อมูลที่มีความถูกต้องของข้อมูล 2) เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและคนในชุมชนร่วมกันเสนอแนะต่อผลการดำเนินงาน	พ.ย. 62	1) ค่าอาหาร(50 บาทx20 คน) 1,000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx20 คน) 400 บาท 3) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 4) ค่าเอกสาร 300 บาท **รวมครั้งละ 1,900 บาท** **จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 1,900 บาท**
10) พัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (อบรมทีมกลาง)	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบ 2) เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3) สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	1) ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ 2) เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียนและการทำงานในพื้นที่ 3) ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
						5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเอกสาร 300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 5,100 บาท</u>**
11) สรุปบทเรียนและกำหนดกระบวนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม	1) เพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการ 2) เพื่อได้แลกเปลี่ยนวิธีการ หรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำโครงการ	1) ทีมวิจัย 2) ชาวบ้านผู้สูงอายุที่สนใจในชุมชน จำนวน 20 คน	1) จัดเวทีสรุปผลกระบวนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม	1) ทีมวิจัยได้รับทราบข้อมูล และวิธีการในการทำวิจัยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม 2) ได้ผลการใช้กระบวนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสมผ่านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	ธ.ค.62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx20 คน) 1000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(25 บาทx20 คน) 500 บาท 3) ค่าเดินทาง(50 บาทx10 คน) 500 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 5) ค่าประสานงาน 200 บาท 6) ค่าสถานที่ 500 บาท **<u>รวมครั้งละ 2,900 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 2,900 บาท</u>**
รวม						**รวมทั้งสิ้น 50,000 บาท**

9. ทีมวิจัย

1) เด็กหญิงธนัชพร โหมดตาด
2) เด็กหญิงปวีณา บุญเชิด
3) เด็กชายแง ยังอยู่
4) เด็กชายคาล หม่องหาน
5) เด็กหญิงธารีสวัสดิ์ ดิษฐ์สมบูรณ์
6) นายดิเรกฤทธิ์ กบสกุล
7) นายเจษฎา ชาวบ้านเกาะ
8) เด็กชายเท่า ทองขาว
9) เด็กชายสุธิรักษ์ บุญเอี่ยม
10) เด็กหญิงกัลยา พู่ระหง
11) เด็กหญิงณุจิรา คงรักษา

10. ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

1) นางสาวสิริลักษณ์ อินทรบุตร
2) นายปรัชญา ถาวรกาล

1. ชื่อโครงการ : การศึกษาของดีในชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

หัวหน้าโครงการ : นายจิตกร โพธิแก้ว

2. ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

ตำบลบางแค ตั้งอยู่ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระยะห่างจากอำเภออัมพวา ประมาณ 3.5กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับตำบลแควอ้อม ทิศใต้ติดกับตำบลวัดประดู่ ทิศตะวันออกติดกับตำบลเหมืองใหม่ และทิศตะวันตกติดกับตำบลบางนางลี่สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำลำคลองหลายสายไหลผ่านพื้นดินอุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การทำการเกษตร มีเนื้อที่ประมาณ 4.30ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,687.50ไร่ ประกอบด้วย 7 หมู่บ้านจำนวน 965ครัวเรือน แบ่งเป็น หมู่ที่ 1 บ้านคลองตาตั้น จำนวน 81 หลังคาเรือน หมู่ที่ 2 บ้านวัดบางแคกลาง จำนวน 84 หลังคาเรือน หมู่ที่ 3 บ้านปากคลองวัว จำนวน 130 หลังคาเรือน หมู่ที่ 4 บ้านคลองบุญนาค จำนวน 212หลังคาเรือน หมู่ที่ 5 บ้านคลองอ้อม จำนวน 72 หลังคาเรือน หมู่ที่ 6 บ้านวัดปรก จำนวน 83 หลังคาเรือน และหมู่ที่ 7 บ้านปลายคลองบางแค จำนวน 303 หลังคาเรือน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 3,849 คน เป็นชาย 1,877 คน หญิง 1,972 คน คนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนมะพร้าว ซึ่งมีจำนวน 203 ครัวเรือน มีพื้นที่ในการปลูกมะพร้าวถึง 1,032 ไร่อาชีพรองลงมา คือ การทำสวนปลูกส้มโอ โดยมีผู้ปลูกส้มโอจำนวน 222 ครัวเรือน พื้นที่ 443 ไร่และลำดับสุดท้าย คือการทำสวนปลูกลิ้นจี่ ซึ่งมีคนในชุมชนปลูกลิ้นจี่จำนวน 227 ครัวเรือน พื้นที่ 227 ไร่ ทั้งนี้ยังมีประชาชนในตำบลบางส่วนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั้งในตำบลและตามโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ

ในอดีตคนในตำบลบางแคมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเป็นครอบครัวใหญ่ ใช้ชีวิตอยู่ในสวนที่เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรในด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรู้ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในตัวบุคคล ผู้รู้ หรือปราชญ์ชาวบ้าน เช่น การทำน้ำตาลมะพร้าว การทำว่าว การทำไม้กวาด เป็นต้น ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีต่างๆที่คนในชุมชนปฏิบัติสืบต่อกันมา ส่งผลให้คนในชุมชนมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีอะไรก็นำมาแบ่งปันกัน เมื่อถึงหน้าเทศกาลเช่นเทศกาลสารทไทย ก็มีการทำขนมมาแจกจ่ายกัน แต่ปัจจุบันนี้สภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ต่างๆ ได้จางหายไปหมด เหลือแต่สภาพวิถีชีวิตและสภาพสังคมที่ทุกคนต้องออกไปทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวและตัวเอง ทำให้วัฒนธรรม ทรัพยากร และภูมิปัญญาตลอดจนความเชื่อต่างๆของชุมชนค่อยๆเลือนหายไปโดยไม่ถูกส่งต่อ คนในชุมชนไม่สามารถบอกเล่าอัตลักษณ์ของชุมชนได้ และไม่มีคนส่งต่อความรู้เหล่านี้ไปยังเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ ทำให้เด็กและเยาวชนในตำบลบางแคเริ่มไม่รู้จักชุมชนของตัวเองและไม่เห็นคุณค่าของพื้นที่ ขาดความรัก ความหวงแหน และไม่สนใจที่จะรักษาพื้นที่ของตนเองไว้ให้คงอยู่ ดังจะเห็นได้จากเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่ออกไปประกอบอาชีพต่างพื้นที่มักที่จะไม่ได้กลับมาอยู่ในชุมชน หลายครอบครัวเลือกที่จะขายพื้นที่สวนให้กับคนจากนอกพื้นที่ เนื่องจากไม่ได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่นั้น และนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

จากสถานการณ์ที่กล่าวข้างต้น ทำให้พวกเราทีมสภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแคได้รวมตัวกันเพื่อที่จะศึกษาของดีของชุมชนตำบลบางแค ทั้งในเรื่องของประวัติศาสตร์ ความเป็นมา วิถีชีวิตการประกอบอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม องค์ความรู้ ความเชื่อ ภูมิปัญญา ตลอดจนทรัพยากรต่างๆที่มีในท้องถิ่น เพื่อที่จะทำให้พวกเราทีม “เด็กบางแค” เกิดความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งเห็นต้นทุนดีๆ ในชุมชน ที่จะสามารถนำไปสู่การทำกิจกรรมร่วมกับแกนนำชาวบ้าน ที่จะช่วยในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้กับพวกเราผ่านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ในชุมชน ซึ่งนอกจากจะทำให้พวกเราได้รู้จักชุมชนของเรามากยิ่งขึ้น ยังช่วยให้เกิดความรักและตระหนักเห็นคุณค่าและความสำคัญของของดีในชุมชนที่คู่ควรแก่การหวงแหนและรักษา ให้อยู่คู่กับตำบลบางแคต่อไป

3. คำถามการวิจัย

ตำบลบางแคมีของดีอะไรที่สามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้รู้จักชุมชนมากขึ้น

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาของดีในชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

5. นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ของดีในชุมชน หมายถึง ทุนในชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย บุคคล หรือผู้รู้ในชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ตลอดจนการประกอบอาชีพ และทรัพยากรที่มีในชุมชน รวมไปถึงสถานที่สำคัญที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางแค ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

6. ขอบเขตการศึกษา

6.1 พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

6.2 ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1. ทีมสภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 10 คน
2. เด็กและเยาวชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
3. ผู้รู้และปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 10 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

1. คนในชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง
3. แกนนำชุมชน

6.3 ช่วงเวลาที่สนใจศึกษา

7 เดือน (1 มิถุนายน 2562 – 31 ธันวาคม 2562)

6.4 ประเด็นศึกษา

1. วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
2. บริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทาง
3. ของดีในตำบลบางแค
    1) ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน
    2) กลุ่มในชุมชน
    3) ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม
    4) การประกอบอาชีพและเศรษฐกิจ
    5) ทรัพยากรธรรมชาติ
    6) สถานที่สำคัญ
    7) แหล่งท่องเที่ยว

7. กิจกรรมการดำเนินงานวิจัย

1. ประชุมทีมวิจัย
2. สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
5. สำรวจและเก็บข้อมูลบริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทางในตำบลบางแค
6. ค้นหาของดีในตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน
    1) สถานที่สำคัญ
    2) ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน

3) กลุ่มในชุมชน
4) ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม
5) การประกอบอาชีพและเศรษฐกิจ
6) ทรัพยากรธรรมชาติ
7) แหล่งท่องเที่ยว

7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
8. วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดของดีในตำบลบางแคที่ต้องการศึกษาเชิงลึก
9. กิจกรรมสืบสานเรื่องราวของดีตำบลบางแค (การลงเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในประเด็นของดีที่กำหนดร่วมกัน)
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่อสร้างสรรค์
11. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแค
12. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking) ในการศึกษาของดีในตำบลบางแคอย่างรอบด้าน
13. เผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคสู่สาธารณะ

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทีมวิจัยได้ข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่และบริบทชุมชนของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
2. ทีมวิจัย เด็กและเยาวชนได้รู้จักชุมชนของตัวเองและมีความรู้เกี่ยวกับของดีที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ผู้รู้ กลุ่มอาชีพ ความรู้ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน
3. ทีมวิจัย เด็กและเยาวชนเกิดการพัฒนาศักยภาพและทักษะต่างๆ ผ่านการเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การพูด การฟัง การคิดวิเคราะห์ การวางแผน การทำงานเป็นทีม การเก็บและบันทึกข้อมูล การสื่อสาร เป็นต้น
4. เด็กและเยาวชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน
5. คนในชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

9. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมวิจัย							
2. สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน							
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม							
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน							
5. สำรวจและเก็บข้อมูลบริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทางในตำบลบางแค							
6. ค้นหาของดีในตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน							
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล							
8. วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดของดีในตำบลบางแคที่ต้องการศึกษาเชิงลึก							

9. กิจกรรมสืบสานเรื่องราวของดีตำบลบางแค (การลงเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในประเด็นของดีที่กำหนดร่วมกัน)							
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่อสร้างสรรค์							
11. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแค							
12. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking) ในการศึกษาของดีในตำบลบางแคอย่างรอบด้าน							
13. เผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคสู่สาธารณะ							

ตารางแผนการดำเนินงานโครงการการศึกษาของดีในชุมชนตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
1. ประชุมทีมวิจัย	1. เพื่อสร้างความเข้าใจกับทีมวิจัยและแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. แนะนำตัวทำความรู้จักกัน 2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ 3. ประชุมวางแผนและแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ	มิ.ย.-ธ.ค. 62	1. ทีมวิจัยได้แผนการดำเนินงานที่เหมาะสม 2. ทีมวิจัยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*12 คน) 600 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 100 บ. **รวมเป็นเงิน (700บ.*7 ครั้ง) 4,900 บ.**
2. สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน	1. เพื่อสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน 2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน 3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4. สรุปและขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	มิ.ย. 62	1. ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงานของโครงการ 2. เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*30 คน) 1,500 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 200 บ. 3. ค่าเอกสาร 100 บ. 4. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 2,000 บ.**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 2. เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1. ทีมวิจัย 5คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 3. ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	ก.ค. 62 (2 วัน)	1. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน 2. แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	9) ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 10) ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 11) ค่าสถานที่ 700 บ. 12) ค่าวิทยากร 400 บ. 13) ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 14) ค่าเดินทางลงพื้นที่ (150บ.*7คน) 1,050 บ. 15) ค่าเอกสาร 300 บ. 16) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 6,150 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน	1. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กเยาวชน และคนในชุมชน 3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนผ่านการพูดคุยเรื่องราวในอดีต	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 3. บันทึกข้อมูล 4. สรุปภาพรวม จำนวน 2 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)	ก.ค. 62	1. ได้ข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางแคตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 2. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*20 คน) 1,000 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าประสานงาน 200 บ. 4. ค่าเอกสาร 100 บ. **รวมเป็นเงิน (1,900 บ.*2ครั้ง) 3,800 บ.**
5. สำรวจและเก็บข้อมูลบริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทางในตำบลบางแค	1. เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลบริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทางในตำบลบางแค 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กเยาวชน และคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	1. ทีมวิจัยลงพื้นที่สำรวจบริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทางในตำบลบางแคและร่างแผนที่ชุมชน 2. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 3. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บข้อมูลบริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทางในตำบลบางแคและจัดทำแผนที่ชุมชนให้สมบูรณ์	ก.ค. -ส.ค. 62	1. ได้ข้อมูลบริบทชุมชนและเส้นทางการเดินทางในตำบลบางแค 2. ได้แผนที่ชุมชนของตำบลบางแค 3. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*20คน) 1,000 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าประสานงาน 200 บ. 4. ค่าเอกสาร 100 บ. **รวมเป็นเงิน 1,900 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
			4. บันทึกข้อมูล 5. สรุปภาพรวม จำนวน 1 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)			
6. ค้นหาของดีในตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน	1. เพื่อค้นหาของดีในตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็ก และเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดเวทีพูดคุยเพื่อค้นหาของดีในตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน 3. บันทึกข้อมูล 4. สรุปภาพรวม จำนวน 3 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)	ส.ค. 62	1. ได้ข้อมูลของดีในตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน 2. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*20 คน) 1,000 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าประสานงาน 200 บ. 4. ค่าเอกสาร 100 บ. **รวมเป็นเงิน (1,900 บ.*3ครั้ง) 5,700 บ.**
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2. เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1. ทีมวิจัย 5คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3. สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	ก.ย. 62	1. กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2. ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	1. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 2. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 3. ค่าสถานที่ 700 บ. 4. ค่าวิทยากร 400 บ. 5. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 6. ค่าเอกสาร 300 บ. 7. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 5,100 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
8. วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดของดีในตำบลบางแคที่ต้องการศึกษาเชิงลึก	1. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม 2. เพื่อกำหนดของดีในตำบลบางแคที่ต้องการศึกษาเชิงลึก	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ทีมวิจัยจัดเวทีพูดคุยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดของดีในตำบลบางแคที่ต้องการศึกษาเชิงลึก 2. สรุปการเรียนรู้	ก.ย. -ต.ค. 62	1. ได้ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และรวบรวมอย่างเป็นระบบ 2. ได้ของดีในตำบลบางแคที่ต้องการศึกษาเชิงลึก	1. ค่าอาหาร(50 บ.*12 คน) 600 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 1,000 บ. 3. ค่าเอกสาร 100 บ. 4. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 1,900บ.**
9. กิจกรรมสืบสานเรื่องราวของดีตำบลบางแค (การลงเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในประเด็นของดีที่กำหนดร่วมกัน)	1. เพื่อจัดกิจกรรมสืบสานเรื่องราวของดีของตำบลบางแคผ่านการปฏิบัติจริง 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กเยาวชน และคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	1. ทีมนักวิจัยประสานงานผู้เข้าร่วม 2. ทีมนักวิจัยกิจกรรมสืบสานเรื่องราวของดีตำบลบางแค ผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในประเด็นของดีที่กำหนดร่วมกัน 3. สรุปการเรียนรู้	ต.ค. 62	1. ทีมวิจัยได้บทเรียนจากการจัดกิจกรรมสืบสานเรื่องราวของดีของตำบลบางแคผ่านการปฏิบัติจริง 2. ทีมวิจัย เด็กและเยาวชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับของดีของตำบลบางแคในประเด็นที่กำหนด	1. ค่าอาหาร(50 บ.*12 คน) 600 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 1,000 บ. 3. ค่าเอกสาร 100 บ. 4. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 1,900บ.**
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2. เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	1. ทีมวิจัย 5คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	ต.ค. 62	1. กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2. สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	1. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 2. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 3. ค่าสถานที่ 700 บ. 4. ค่าวิทยากร 400 บ. 5. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 6. ค่าเดินทางลงพื้นที่ (150บ.*7คน) 1,050 บ. 7. ค่าเอกสาร 300 บ. 8. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 6,150 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
11. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแค	1. เพื่อจัดทำสื่อสร้างสรรค์เผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ทีมวิจัยร่วมจัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน	ต.ค. -พ.ย. 62	1. ได้สื่อสร้างสรรค์สำหรับเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคที่นำไปสู่การสืบสานเรื่องราวของดีในชุมชน 2. ทีมวิจัยได้ฝึกทักษะการสื่อสาร	1. ค่าอาหาร(50 บ.*12 คน) 600 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 1,300บ.**
12. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking) ในการศึกษาของดีในตำบลบางแคอย่างรอบด้าน	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	1. ทีมวิจัย 5คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	1. ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ 2. เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียน และการทำงานในพื้นที่ 3. ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	1. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 2. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 3. ค่าสถานที่ 700 บ. 4. ค่าวิทยากร 400 บ. 5. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 6. ค่าเอกสาร 300 บ. 7. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 5,100 บ.**
13. เผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคสู่สาธารณะ	1. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคสู่สาธารณะ	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	1. ทีมนักวิจัยจัดเวทีเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคผ่านสื่อสร้างสรรค์สู่ชุมชนและสาธารณะ 2. ทีมนักวิจัย เด็ก เยาวชน และคนในชุมชนร่วมเผยแพร่ข้อมูลของดีในชุมชนตำบลบางแคผ่านช่องทางออนไลน์	ธ.ค. 62	1.ทีมวิจัยเกิดทักษะการถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ 2.คนในชุมชนรับรู้ข้อมูลและร่วมเผยแพร่สู่สาธารณะ	1. ค่าอาหาร(50 บ.*60 คน) 3,000บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าประสานงาน 300 บ. 4. ค่าเอกสาร 300 บ. **รวมเป็นเงิน 4,100 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

10. ทีมวิจัย : เด็กบางแค

1.	นายจิตกร	โพธิแก้ว	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
2.	เด็กชายนิพัทธ์	เพ็ญสว่าง	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
3.	เด็กชายกฤษณะ	ดวงรัตน์	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
4.	นางสาวภัคจิรา	ต่ายสกุล	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
5.	นางสาววรรณวรินทร์	ณ บำรุง	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
6.	เด็กชายกัมพล	จักรกลัด	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
7.	เด็กชายพงษ์ศิริ	กาญสะอาด	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
8.	เด็กหญิงอาภัสราลักษณ์	กลิ่นอภัย	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
9.	เด็กหญิงกฤษชนก	นาวาเรือน	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค
10.	เด็กชายสายชล	ทองคำ	สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางแค

11. พี่เลี้ยงโครงการวิจัย

1.	นายมนตรี	อิ่มอาดูร	นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นตำบลบางแค อำเภออัมพวา
2.	นางสาวเสาวลักษณ์	เมตประสงค์	นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นตำบลบางแค อำเภออัมพวา

1. ชื่อโครงการ: ค้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่

หัวหน้าโครงการ: นางสาวสโรชา แย้มสรวล

2. ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

ตำบลบางนางลี่ ตั้งอยู่ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระยะห่างจากอำเภออัมพวา ประมาณ 6 กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับตำบลบางแคและตำบลสวนหลวง ทิศใต้ติดกับตำบลปลายโพงพาง ทิศตะวันออกติดกับตำบลสวนหลวง และทิศตะวันตกติดกับตำบลวัดประดู่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำลำคลองไหลผ่านกระจายทั่วพื้นที่ ทำให้เหมาะสมแก่การทำการเกษตร เนื่องจากมีความชุ่มชื้นและน้ำเข้าถึงอยู่เสมอ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ อากาศเย็นสบายดี ฤดูหนาวไม่หนาวจัด ส่วนในฤดูร้อนก็ไม่ร้อนจนเกินไป มีเนื้อที่ประมาณ 5.58 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ3,488 ไร่ ประกอบด้วย 5 หมู่บ้านจำนวน 901 หลังคาเรือน แบ่งเป็น หมู่ที่ 1 บ้านคลองโพธิ์ จำนวน 104 หลังคาเรือน หมู่ที่ 2 บ้านคลองเป้ง จำนวน 137 หลังคาเรือน หมู่ที่ 3 บ้านคลองบางแค จำนวน 114 หลังคาเรือน หมู่ที่ 4 บ้านคลองบางแค จำนวน 294 หลังคาเรือน และหมู่ที่ 5 บ้านคลองปลายโพงพาง จำนวน 250 หลังคาเรือน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 3,759คน เป็นชาย 1,839คน หญิง 1,920คน โดยในจำนวนนี้มีเด็กและเยาวชนจำนวน 1,021 คน

ในอดีตตำบลบางนางลี่ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีสภาพดินดีเหมาะแก่การเกษตร มีลำคลองหลายสายซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคที่สำคัญของคนในชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่จึงใช้ประโยชน์จากธรรมชาติที่มีในการทำการเกษตร ทั้งการทำสวนมะพร้าว สวนส้มโอ สวนลิ้นจี่ ตลอดจนพืชผลอื่นๆที่สามารถปลูกได้ในสภาพพื้นที่ ซึ่งล้วนเป็นภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของคนในอดีตและสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น เป็นรากฐานของอาชีพการเกษตรของคนในตำบลที่สามารถหล่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ระหว่างคนในครอบครัวและชุมชน ที่มีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวในชุมชน โดยการฝึกให้ได้ลงมือทำจริง ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนการส่งต่อถึงประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อ ของคนในแต่ละรุ่นที่ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพจนกลายเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญที่ทำให้ในอดีตคนในตำบลบางนางลี่มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมความเชื่อที่ถูกถ่ายทอดมา

กระทั่งในช่วงปี พ.ศ.2526 เป็นต้นมา ตำบลบางนางลี่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพพื้นที่ภายหลังที่เกิดวิกฤตน้ำท่วมทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนเริ่มเปลี่ยนไป อากาศแปรปรวน ดินและน้ำไม่อุดมสมบูรณ์ดังเช่นในอดีต ส่งผลให้การทำการทำเกษตรได้รับผลกระทบและพืชผลมีราคาตกต่ำลง ชาวบ้านบางส่วนเลิกอาชีพทำสวนและปล่อยให้สวนรกร้าง ส่งผลเสียต่อทัศนียภาพและความปลอดภัย ชาวบ้านบางรายขายที่ให้คนต่างถิ่นและหันไปทำอาชีพรับจ้างนอกพื้นที่ โดยเฉพาะการรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งนอกจากจะทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนจะแปรเปลี่ยนไป ยังส่งผลทำให้เด็กและเยาวชนถูกทิ้งให้อยู่เพียงลำพัง หรืออยู่กับผู้สูงอายุ นั่นทำให้วิถีชีวิตที่คนรุ่นพ่อแม่จะส่งต่อความรู้มายังเด็กและเยาวชน และคอยทำหน้าที่สนับสนุนให้ลูกหลานได้เกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกันนั้นได้เริ่มหายไป เด็กและเยาวชนถูกคาดหวังจากคนรอบตัวพร้อมกับความเชื่อที่ว่าการเรียนรู้นั้นอยู่แต่เฉพาะในโรงเรียน การพยายามส่งลูกไปเรียนในโรงเรียนดีๆ และผลักดันให้ได้ผลการเรียนสูงๆ ถือเป็นความสำเร็จในการเลี้ยงดูบุตรหลาน หลายคนประสบความสำเร็จแต่อีกหลายคนถูกมองว่าเป็นกลุ่มเด็กเกเร บางคนไม่ได้เรียนหนังสือหรือถูกให้ออกกลางคัน เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้กลับไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างที่ควรจะเป็นและมองว่าเป็นกลุ่มที่เป็นเด็กไม่ดี ทั้งที่ความจริงแล้ว เด็กที่ไม่ได้เรียนบางส่วนมาจากครอบครัวที่ไม่พร้อม ไม่มีทุนเรียน จึงต้องออกมาช่วยครอบครัวทำงานและเลี้ยงตนเอง เด็กที่ผลการเรียนไม่ดีบางส่วนเพราะพวกเขามีความชอบและความถนัดที่นอกเหนือจากความรู้ในชั้นเรียน การที่ผลักให้เขาออกจากพื้นที่การดูแล (พื้นที่ของเด็กดี) ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อนในห้องเรียนและเพื่อนในชุมชน ตลอดจนคนในชุมชนค่อยๆหายไป พร้อมกับความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวและชุมชนที่เริ่มห่างเหินเด็กและเยาวชนบางส่วนนี้เริ่มที่จะจับกลุ่มและสร้างพื้นที่ของตนเอง ที่มีเพื่อนที่เข้าใจกันให้การยอมรับที่นำไปสู่การรวมกลุ่มมั่วสุม และเกิดปัญหาต่างๆตามมา เช่น ติดยาเสพติด ท้องก่อนวัยอันควร ขับรถสร้างความวุ่นวายและสร้างความเดือดร้อนให้กับครอบครัว ชุมชนและคนรอบข้างไปด้วย

จากสถานการณ์ข้างต้นพวกเราสภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่ ที่ได้มีโอกาสทำกิจกรรมกับกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทำให้ได้รับรู้อารมณ์ ความรู้สึก และความต้องการที่อยากจะพัฒนาศักยภาพเพื่อนๆ ว่าหากมีกระบวนการที่ดีและไม่มุ่งวัดผลการเรียน หรือบังคับให้พวกเขาต้องไปนั่งฟังบรรยายหรือไปดูงานดังที่ถูกให้ทำแบบที่ผ่านๆมา เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่จะมีความสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของพวกเขา ดังนั้นพวกเราจึงได้เห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นและรวมตัวกันเป็นทีม “Young coco” เพื่อจัดทำ **“โครงการค้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่”**โดยมีพี่เลี้ยงคนในชุมชนและเจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้อย่างใกล้ชิด รวมถึงพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้รู้ในชุมชนที่สามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนได้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพผ่านการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสนใจของเด็กและเยาวชนในตำบล โดยใช้เรื่องราวท้องถิ่นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เป็นเรื่องใกล้ตัวและกำลังเปลี่ยนแปลงไปนั้นมาเป็นประเด็นสร้างการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและพร้อมตั้งรับปรับตัวกับสถานการณ์ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัวและคนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

3. คำถามการวิจัย

จะมีกระบวนการอย่างไรในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่

4. วัตถุประสงค์

3. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่
4. เพื่อค้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

5.2 ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

4. เด็กและเยาวชนทีมวิจัยตำบลบางนางลี่ จำนวน 10 คน
5. เด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่จำนวน 20คน
6. แกนนำชุมชน

กลุ่มเป้าหมายรอง

4. คนในชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

5.3 ช่วงเวลาที่สนใจศึกษา

7 เดือน (1 มิถุนายน 2562 – 31 ธันวาคม 2562)

5.4 ประเด็นศึกษา

4. วิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่
   (1) ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน
   (2) ข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน
   (3) ข้อมูลต้นทุนภายในชุมชน (ผู้รู้/ปราชญ์ ทรัพยากร การศึกษา อาชีพ วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มองค์กร งบประมาณ เครื่องมือ ฯลฯ)
   (4) วัฒนธรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาของชุมชน
5. สถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่
   1) ข้อมูลทั่วไป (อายุ เพศ การศึกษา)

2) พฤติกรรมการใช้ชีวิต
3) สถานะความเป็นอยู่และพื้นฐานครอบครัว
4) ข้อมูลกลุ่มเด็กและเยาวชนตลอดจนกิจกรรมเด็กที่มีในชุมชน

6. รูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เด็กและเยาวชนสนใจ

6. กิจกรรมการดำเนินงานวิจัย

1. ประชุมทีมวิจัย
2. เวทีสร้างความเข้าใจและค้นหาเด็ก เยาวชนตลอดจนแกนนำชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมจิตอาสา
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่
   1) ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน
   2) ข้อมูลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน
   3) ข้อมูลต้นทุนภายในชุมชน (ผู้รู้/ปราชญ์ ทรัพยากร การศึกษา อาชีพ วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มองค์กร งบประมาณ เครื่องมือ ฯลฯ)
   4) วัฒนธรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาของชุมชน
5. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่เพื่อใช้ในการออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน
   5.1 ข้อมูลทั่วไป (อายุ เพศ การศึกษา)
   5.2 พฤติกรรมการใช้ชีวิต
   5.3 สถานะความเป็นอยู่และพื้นฐานครอบครัว
   5.4 ข้อมูลกลุ่มเด็กและเยาวชนตลอดจนกิจกรรมเด็กที่มีในชุมชน
6. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
7. วิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่
8. ปฏิบัติการตามกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์
10. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล
11. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking)ในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในหลายมิติ
12. คืนข้อมูลและเผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่สู่สาธารณะ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทีมวิจัยได้ข้อมูลวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่
2. ทีมวิจัยได้ข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนของตำบลบางนาลี่
3. ทีมวิจัย เด็กและเยาวชนเกิดการพัฒนาศักยภาพและทักษะต่างๆ ผ่านการเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การพูด การฟัง การคิดวิเคราะห์ การวางแผน การทำงานเป็นทีม การเก็บและบันทึกข้อมูล การสื่อสาร เป็นต้น
4. ทีมวิจัย เด็กและเยาวชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน
5. คนในชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
6. เกิดกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่

8. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมวิจัย							
2. เวทีสร้างความเข้าใจและค้นหาเด็ก เยาวชนตลอดจนแกนนำชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมจิตอาสา							
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม							
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่							
5. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่เพื่อใช้ในการออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน							
6. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล							
7. วิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่							
8. ปฏิบัติการตามกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่							
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่อสร้างสรรค์							
10. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผ่านการลงมือปฏิบัติจริง							
11. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking) ในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในหลายมิติ							
12. คืนข้อมูลและเผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่สู่สาธารณะ							

ตารางแผนการดำเนินงานโครงการค้นหากระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
1. ประชุมทีมวิจัย	2. เพื่อสร้างความเข้าใจกับทีมวิจัยและแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน	3. ทีมวิจัย 10 คน 4. พี่เลี้ยง 5 คน	4. แนะนำตัวทำความรู้จักกัน 5. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ 6. ประชุมวางแผนและแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ	มิ.ย.-ธ.ค. 62	3. ทีมวิจัยได้แผนการดำเนินงานที่เหมาะสม 4. ทีมวิจัยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน	3. ค่าอาหาร(50 บ.*15 คน) 750 บ. 4. ค่าอุปกรณ์ 100 บ. **รวมเป็นเงิน (850บ.*7 ครั้ง) 5,950 บ.**
2. เวทีสร้างความเข้าใจและค้นหาเด็ก เยาวชน ตลอดจนแกนนำชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมจิตอาสา	3. เพื่อสร้างความเข้าใจกับเด็กเยาวชนและคนในชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมจิตอาสา 4. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 5 คน 3. เด็ก และเยาวชน 4. คนในชุมชน	5. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 6. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและสร้างความเข้าใจกับผู้เข้าร่วมผ่านการจัดกิจกรรมจิตอาสา 7. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 8. สรุปและขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	มิ.ย. 62	3. ได้แกนนำเด็ก เยาวชนและคนในชุมชนในการดำเนินงาน 4. ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงานของโครงการ 5. เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	5. ค่าอาหาร(50 บ.*30 คน) 1,500 บ. 6. ค่าอุปกรณ์ 100 บ. 7. ค่าเอกสาร 100 บ. 8. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 1.900 บ.**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	3. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 4. เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1. ทีมวิจัย 5 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	4. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 5. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 6. ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	ก.ค. 62 (2 วัน)	3. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน 4. แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	17) ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 18) ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 19) ค่าสถานที่ 700 บ. 20) ค่าวิทยากร 400 บ. 21) ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 22) ค่าเดินทางลงพื้นที่ (150บ.*7คน) 1,050บ. 23) ค่าเอกสาร 300 บ. 24) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 6,150 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่	1 .เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่ 2.เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน 3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนผ่านการพูดคุยเรื่องราวในอดีต	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 5 คน 3. เด็ก และเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	5. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 6. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิต และสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่ 7. บันทึกข้อมูล 8. สรุปภาพรวม จำนวน 3 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)	ก.ค. -ส.ค. 62	4. ได้ข้อมูลวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลบางนางลี่ 5. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 6. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	5. ค่าอาหาร(50 บ.*20 คน) 1,000 บ. 6. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. **รวมเป็นเงิน (1,500 บ.*3 ครั้ง) 4,500 บ.**
5. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่ เพื่อใช้ในการออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน	1 .เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่ 2.เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 5 คน 3. เด็ก และเยาวชน 4. คนในชุมชน	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่ 3. บันทึกข้อมูล 4. สรุปภาพรวม จำนวน 2 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)	ก.ค. -ส.ค. 62	1. ได้ข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบางนางลี่ 2. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*20 คน) 1,000 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. **รวมเป็นเงิน (1,500 บ.*2 ครั้ง) 3,000 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
6. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล	3. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 4. เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1. ทีมวิจัย 5 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	4. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 5. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 6. สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	ก.ย. 62	3. กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 4. ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	8. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 9. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 10. ค่าสถานที่ 700 บ. 11. ค่าวิทยากร 400 บ. 12. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 13. ค่าเอกสาร 300 บ. 14. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 5,100 บ.**
7. วิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	1. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม 2. เพื่อออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 5คน	1. ทีมวิจัยจัดเวทีพูดคุยเพื่อออกแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	ก.ย. 62	3. ได้ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และรวบรวมอย่างเป็นระบบ 4. ได้กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	5. ค่าอาหาร(50 บ.*15 คน) 750 บ. 6. ค่าอุปกรณ์ 200 บ. 7. ค่าเอกสาร 100 บ. 8. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 1,250 บ.**
8. ปฏิบัติการตามกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	1. เพื่อให้ทีมวิจัยฝึกการจัดกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 5 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	3. ทีมนักวิจัยประสานงานผู้เข้าร่วม 3. ทีมนักวิจัยปฏิบัติการตามกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่ 4. สรุปการเรียนรู้	ต.ค. 62	1. ทีมวิจัยได้บทเรียนจากการจัดกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่ 2. ทีมวิจัย เด็กและเยาวชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ	1. ค่าอาหาร(50 บ.*30 คน) 1,500 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าเอกสาร 100 บ. 4. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน (2,300 บ.*2ครั้ง) 4,600 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
	2. เพื่อให้ทีมวิจัยและเด็กในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่ผ่านการลงมือปฏิบัติ		จำนวน 2 ครั้ง (ครั้งละ 30 คน)		เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์	3. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 4. เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	1. ทีมวิจัย 5 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	4. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 5. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 6. สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	ต.ค. 62	3. กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 4. สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ 5. ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	9. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 10. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 11. ค่าสถานที่ 700 บ. 12. ค่าวิทยากร 400 บ. 13. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 14. ค่าเดินทางลงพื้นที่ (150บ.*7คน) 1,050บ. 15. ค่าเอกสาร 300 บ. 16. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 6,150 บ.**
10. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	1. เพื่อจัดทำสื่อสร้างสรรค์เผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	1. ทีมวิจัย 10คน 2. พี่เลี้ยง 5 คน	1. ทีมวิจัยร่วมจัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่	ต.ค. -พ.ย. 62	1. ได้สื่อสร้างสรรค์สำหรับเผยแพร่ข้อมูลกระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่ 2. ทีมวิจัยได้ฝึกทักษะการสื่อสาร	4. ค่าอาหาร(50 บ.*15 คน) 750 บ. 5. ค่าอุปกรณ์ 1,000 บ. 6. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 1,950บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
11. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking) ในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในหลายมิติ	2. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	1. ทีมวิจัย 5 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	4. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 5. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 6. สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	4. ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ 5. เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียน และการทำงานในพื้นที่ 6. ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	8. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 9. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 10. ค่าสถานที่ 700 บ. 11. ค่าวิทยากร 400 บ. 12. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 13. ค่าเอกสาร 300 บ. 14. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 5,100 บ.**
12. คืนข้อมูลและเผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่สู่สาธารณะ	1. เพื่อคืนข้อมูลและเผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่สู่สาธารณะ	1. ทีมวิจัย 10 คน 2. พี่เลี้ยง 5 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน	1. ทีมนักวิจัยจัดเวทีคืนข้อมูลและเผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่สู่สาธารณะ 2. เผยแพร่กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในตำบลบางนางลี่สู่สาธารณะผ่านช่องทางออนไลน์	ธ.ค. 62	1. ทีมวิจัยเกิดทักษะการถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ 2. คนในชุมชนรับรู้ข้อมูลและร่วมเผยแพร่สู่สาธารณะ	5. ค่าอาหาร(50 บ.*65 คน) 3,250บ. 6. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 7. ค่าประสานงาน 300 บ. 8. ค่าเอกสาร 300 บ. **รวมเป็นเงิน 4,350 บ.**
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

9. ทีมวิจัย : ทีม Young coco

1. นางสาวสโรชา แย้มสรวล สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2. นางสาวอริยา ทองวารี สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
3. นางสาวปนัดดา จูพิบูลย์ สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
4. นางสาวกมลชนก ถาม่อย สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
5. เด็กชายก้องกิดากร ทองวารี สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
6. เด็กหญิงปาณิสรา ฮกฮวดชิ้ม สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
7. เด็กชายจักรพงษ์ วงศ์อาตจันทร์ สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
8. เด็กชายกิตตินันท์ คงมี สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
9. เด็กชายภาณุพงศ์ ทองคำ สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
10. เด็กหญิงธัญวรัตน์ เจียมธนโชติ สภาเด็กและเยาวชนตำบลบางนางลี่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

10. พี่เลี้ยงโครงการวิจัย

1. นางสาวพเยาว์ หาดสมบัติ นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2. นางสาวจีระวรรณ บานเย็น นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
3. นางนฤมล สุวรรณบัติ นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
4. นางสาวอุทุมพร อุทยานรัตน์ เจ้าหน้าที่สภาเด็กฯ บ้านพักเด็ก สส.
5. นางสาวณปภัช สีสงคราม ที่ปรึกษาสภาเด็กตำบลบางนางลี่

1. ชื่อโครงการ : ศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนเรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วยของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง
หัวหน้าโครงการ : เด็กหญิงธนาภา สร้อยทอง

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลแพรกหนามแดง ตั้งอยู่ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านคลองขุดเล็ก หมู่ 2 บ้านคลองสะพานหัน หมู่ 3 บ้านรั้ว หมู่ 4 บ้านแพรกหนามแดง หมู่ 5 บ้านคลองขุดสมบูรณ์ และหมู่ 6 บ้านคลองผีหลอง มีพื้นที่ทั้งหมด 22,641 ไร่ มีประชากรทั้งสิ้น 3,842 คน 1,005 หลังคาเรือน **มีอาณาเขตทิศเหนือ** ติดต่อตำบลวัดประดู่และตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม **ทิศตะวันตก** ติดต่อตำบลห้วยโรง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และตำบลวันดาว อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี **ทิศตะวันออก**และทิศใต้ ติดต่อตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มดินเหนียว มีลำคลองที่เชื่อมโยงกันถึง 36 ลำคลอง ลาดเอียงไปทางด้านทิศตะวันตก จึงมีการไหลเวียนของน้ำขึ้น – น้ำลงตลอดทั้งปี ลำคลองใสสะอาด ทำให้คนในชุมชนแพรกหนามแดงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งธรรมชาติ ในฝั่งน้ำเค็ม เลี้ยงปลาสลิด ปลูกข้าวปลอดสาร ทำสวนผักในฝั่งน้ำจืด และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม

เนื่องจากตำบลแพรกหนามแดงมีระบบนิเวศสามน้ำจึงมีน้ำเค็มหนุนเข้ามาในพื้นที่ ในอดีตมีนายกิมเลี้ยง วังตาล หรือ หลวงสิทธิ์เทพการ เป็นผู้จัดการน้ำด้วยการสร้างทำนบคันดินกั้นน้ำเค็ม โดยให้ทุกคนมาช่วยกันเปิดทำนบในช่วงน้ำหลากและปิดทำนบในช่วงน้ำเค็มรุก ต่อมาได้ถอนตัวจากการดูแลทำนบ กรมชลประทานจึงเข้ามาช่วยดำเนินการต่อโดยการขุดเพื่อทำคันกั้นน้ำเค็มตามแนวเดิม แต่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาน้ำเค็มที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ชาวบ้านจึงนำความเดือดร้อนเข้าไปแจ้งกับผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงครามและนายอำเภออัมพวาในช่วงปลายปี 2522 และมีการสำรวจพื้นที่เพื่อทำประตูกั้นน้ำจืดน้ำเค็มจำนวน 15 ประตูในเขตตำบลแพรกหนามแดงแล้วเสร็จในปี 2525 แต่สามารถเปิดปิดประตูได้เพียง 10 ประตู ส่วนที่เหลือไม่มีน้ำในคลองจึงไม่ได้มีการเปิดปิด รวมทั้งเมื่อมีการตัดถนนพระราม 2 ในช่วงปี 2516 ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมมาเปิดในพื้นที่เพิ่มขึ้น มีการปล่อยน้ำเสียลงคลอง เมื่อมีการเปิด – ปิดประตูระบายน้ำ จึงทำให้คนฝั่งน้ำเค็มได้รับความเสียหาย กุ้งปลาตาย และนาข้าวของคนฝั่งน้ำจืดได้รับผลกระทบจากการที่มีน้ำเค็มเข้าไปในพื้นที่ เกิดปัญหาความขัดแย้งตามมา นักวิจัยชุมชนจึงลุกขึ้นมาทำโครงการรูปแบบการจัดการน้ำในลำคลองตำบลแพรกหนามแดง ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจาก สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตั้งแต่ปี 2545 และดำเนินงานวิจัยต่อเนื่องในโครงการจัดสวัสดิการชุมชนในตำบลแพรกหนามแดงมาอย่างต่อเนื่อง จนคนในชุมชนมีการใช้ข้อมูลจัดการปัญหา แก้ไขเป็นบานประตูหับเหยที่เอื้อกับภูมิปัญญาชาวบ้าน ลดความขัดแย้งที่มีมากว่า 20 ปี มีการจัดสวัสดิการชุมชนทั้งสวัสดิการที่มาจากธรรมชาติโดยการดูแลทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ สวัสดิการที่มาจากการออมของคนในชุมชนกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตำบลแพรกหนามแดง และจัดสวัสดิการชุมชนร่วมกับรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากการออมวันละบาทมาจัดทำโครงการบ้านมั่นคง ภายใต้สหกรณ์เคหสถานเจริญมั่งมีมั่นคง จำกัด ร่วมกับวัดเพชรรัตน์ มาตั้งแต่ปี 2552

จากการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ กลับพบว่า ขาดการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการเข้ามาร่วมงาน ทีมวิจัยและแกนนำชุมชนจึงดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพและทักษะการใช้ชีวิตผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง (เด็กทั้งในระบบและนอกระบบ) ภายใต้ทุนสนับสนุนของ สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น และโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี (ปี 2558 – 2561) ภายใต้การสนับสนุนของ สสส. และมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ทำให้ได้กระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างเด็กและคนในชุมชน ส่งผลให้เด็กแว้น วัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เรียนรู้ทักษะชีวิตและหันมาประกอบอาชีพช่วยเหลือพ่อแม่ เด็กติดเกมส์มาทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่อง จากรุ่นพี่ส่งต่อรุ่นน้อง สานเป็นเครือข่ายเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง จนในปัจจุบันมีกิจกรรมในชุมชนที่บ้านมั่นคงเป็นระยะๆ เกิดเป็นกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง โดยมีพี่เลี้ยงเข้าพบที่บ้านและบอกเล่ากิจกรรมสร้างการเรียนรู้ของเด็กให้ผู้ปกครองรับทราบ และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครอง สื่อสารผ่านการประชุมหมู่บ้าน ใช้แผนที่ทำมือให้เด็กศึกษาก่อนจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสนใจเรียนรู้ และพาทำกิจกรรมโดยให้เด็กเรียนรู้กับผู้สูงอายุโดยตรงผ่านโครงการผู้ใหญ่เล่าขานเด็กสานสืบต่อ ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณของ พมจ.สมุทรสงคราม อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง แต่สถานการณ์เด็กและเยาวชนก็ยังประสบ

ปัญหาเรื่องยาเสพติด ติดโซเชียลมีเดีย จนทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่เหมาะสมบางอย่าง การสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในทุกช่วงวัยจึงมีความสำคัญ

จากกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวที่มีการสานต่อมาจากรุ่นสู่รุ่น มาถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนรุ่นปัจจุบันตำบลแพรกหนามแดง เด็กและเยาวชนได้มีการลงพื้นที่สำรวจสิ่งที่ตนเองสนใจ จนพบว่า ต้องการเรียนรู้เรื่องกล้วยและการใช้ประโยชน์จากกล้วย เนื่องจากกล้วยมีประโยชน์หลายอย่าง เกือบทุกบ้านในชุมชนมีการปลูกกล้วย เป็นพืชที่ปลูกง่ายและอยู่ใกล้ตัว พวกเราทุกคนต้องกินกล้วยมาตั้งแต่เด็กจนโต นอกจากนี้เมื่อตัดผลผลิตแล้วกล้วยก็จะตายลง แต่ลำต้นกล้วยสามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ได้หลายอย่าง เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าจากกล้วยจึงสนใจเรียนรู้เรื่องนี้ นอกจากนี้ยังมีผู้ใหญ่ในชุมชนหลายคนที่สามารถให้ความรู้ได้ และทีมวิจัยยังมีข้อสงสัย/ไม่รู้จักกล้วยและรายละเอียดเรื่องกล้วยอีกหลายอย่าง เช่น พันธุ์กล้วย การนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น ดังนั้นเด็กและเยาวชนจึงสนใจสร้างการเรียนรู้เรื่องการนำกล้วยไปสู่การใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตั้งแต่การเรียนรู้ การทดลองปลูก และการลงมือปฏิบัติการเรียนรู้การนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ที่มาจากความสนใจของทีมวิจัยร่วมกัน

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

เด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดงเกิดกระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนผ่านเรื่องราวจากกล้วยและการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์

3. คำถามวิจัย

กระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดงผ่านเรื่องราวจากกล้วยและการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวกับกล้วยและการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์
2) เพื่อสร้างการเรียนรู้วิถีชุมชนของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดงร่วมกับคนในชุมชน

<u>ประเด็นศึกษา</u>

1) การปลูกกล้วยและการดูแลรักษา
2) ประโยชน์ของกล้วยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวัน
3) พันธุ์กล้วยในหมู่บ้าน
4) พื้นที่ในการปลูก
5) จำนวนกล้วยที่มีในพื้นที่
6) การใช้ประโยชน์จากกล้วย

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลเรื่องกล้วย</u> 1) วิธีการปลูกกล้วยและการดูแลรักษา 2) ประโยชน์ของกล้วยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต 3) พันธุ์กล้วยในหมู่บ้าน 4) พื้นที่ในการปลูก 5) จำนวนกล้วยที่มีในพื้นที่	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ลุงสมบูรณ์ แดงอรุณ 2) ผญ.ไพโรจน์ ดำหมึก <u>ข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ</u> 1) ยูทูป 2) กูเกิ้ล

<u>การนำกล้วยไปใช้ประโยชน์</u> 1) ขนม เช่น ขนมกล้วย กล้วยเชื่อม กล้วยฉาบ กล้ายตาก กล้วยทับ เป็นต้น 2) อาหาร เช่น แกงเลียง ต้มยำหัวปลี แกงไส้กล้วย เป็นต้น 3) ศิลปะจากยางกล้วย เช่น การวาดภาพจากยางกล้วย เป็นต้น 4) ผลิตภัณฑ์ เช่น กระดาษสาจากกาบกล้วย เป็นต้น 5) บรรจุภัณฑ์จากกล้วย เช่น กระทงใบตองใส่อาหาร/ทำขนม กล่องกระดาษสาจากกาบกล้วย ใช้ห่อของที่ระลึก เป็นต้น <u>เส้นทางการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์</u> 1) เลือกผลิตภัณฑ์ที่สนใจจะทำมา 1 อย่าง (ขนมจากกล้วย) แล้วเรียนรู้ตั้งแต่เตรียมวัตถุดิบ – ผู้บริโภค	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ยายทองหล่อ สร้อยทอง 2) นางฉลวย สร้อยทอง 3) นางบุญชื้น ประยงค์พันธ์ <u>สถาบันการศึกษา</u> 1) วิทยาลัยการอาชีพอัมพวา 2) โรงเรียนบ้านคลองขุดสมบูรณ์

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) เรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2) ประมวลสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย
3) ทดลองปฏิบัติการ/เรียนรู้ โดยการปลูกต้นกล้วยควบคู่กับการทำผลิตภัณฑ์ (ขนม ศิลปะ ฯลฯ) ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลในพื้นที่ร่วมกัน

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

กลุ่มเป้าหมายหลัก

3) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 8 คน
4) เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในบ้านมั่นคง หมู่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง 10 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

1) คนในชุมชนแพรกหนามแดงที่ให้ความรู้ (หมู่ 1, 2, 3, 6)

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

หมู่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) การประชุมทีมวิจัย
2) การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) การลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล
5) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
6) ลงมือปฏิบัติการปลูกและใช้ประโยชน์จากกล้วย

7) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย
8) จัดทำสื่อของโครงการเพื่อสร้างการเรียนรู้กับการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย
9) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้เรื่องกล้วยกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน
10) นำเสนอผลการดำเนินงาน

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1) เด็กและเยาวชนทราบบริบทชุมชนตำบลแพรกหนามแดงเพิ่มขึ้น ผ่านการเรียนรู้เรื่องกล้วยและการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ โดยการพูดคุยกับผู้รู้/ผู้ใหญ่ในชุมชน และการลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
2) เด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ทั้งทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การวางแผนงาน การสรุปบทเรียนหลังทำ การจดบันทึก การนำเสนอ และการพูด-การฟังได้อย่างเป็นระบบ จนเกิดความกล้าแสดงออก
3) เกิดความสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนผ่านการเรียนรู้เรื่องกล้วยและการทำกิจกรรมในโครงการร่วมกัน จนเกิดกลไกการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในตำบลแพรกหนามแดง
4) เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนในบ้านมั่นคงและพื้นที่หมู่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง ผ่านการเรียนรู้กระบวนการดำเนินงานโครงการร่วมกัน สืบสานการทำงานจากรุ่นพี่ และพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมวิจัย	←	—	—	—	—	—	→
2. การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน	↔						
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		↔					
4. การลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล		←	—	→			
5. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน				↔			
6. ลงมือปฏิบัติการปลูกและใช้ประโยชน์จากกล้วย				←	—	→	
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย					↔		
8. จัดทำสื่อของโครงการเพื่อสร้างการเรียนรู้กับการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย					↔		

9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้เรื่องกล้วยกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน						⟷	
10. นำเสนอผลการดำเนินงาน							⟷

แผนกิจกรรมการดำเนินงาน

โครงการศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชุมชนเรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วยของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีมวิจัย	- เพื่อสร้างความเข้าใจในทีม - เพื่อวางแผนการทำงาน และแบ่งบทบาทหน้าที่	- สมาชิกในทีม - พี่เลี้ยง	- ประสานงานการประชุมทีมวิจัย - พูดคุยวางแผน และแสดงความคิดเห็น - สรุปสิ่งที่ได้จากการประชุม	- ได้รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีม เพื่อนำไปใช้วางแผนงาน - เกิดแผนการดำเนินงานร่วมกันในทีม - สมาชิกเกิดความเข้าใจและแบ่งบทบาทในทีมร่วมกัน	มิ.ย. – ธ.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาท x 11 คน = 550 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =100 บาท **รวม 650 บาท x 7 ครั้ง =4,550 บาท**
2. การสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน	- เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการให้คนในชุมชน - เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง - เด็กและเยาวชนที่บ้านมั่นคง หมู่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง 10 คน - ผู้ปกครอง - แกนนำชุมชนตำบลแพรกหนามแดง	- ประสานงานการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ - ชี้แจงรายละเอียดของโครงการ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - สรุปและเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเรียนรู้ในพื้นที่	- คนในชุมชนมีความเข้าใจโครงการและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน - เด็กและเยาวชนได้ทักษะการคิด การวางแผน การนำเสนอ การพูดคุย	มิ.ย. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx30คน =1,500 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx30 คน = 750 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท - ค่าเอกสาร =200 บาท **รวม 2,650 บาท**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช	- กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน	ก.ค. 62 (2 วัน)	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 8 คน =2,400 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx8 คน =800 บาท - ค่าสถานที่ =700 บาท

	- เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่		- ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่		- ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx8คนx2 วัน =800 บาท - ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx8 คนx1 วัน =1,200 บาท - ค่าเอกสาร =200 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =100 บาท **รวม 6,600 บาท**
4. สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	- เพื่อวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล - เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง - ผู้รู้ในชุมชนตำบลแพรกหนามแดง	- ประสานงานการลงพื้นที่ทีมวิจัยและผู้รู้ในพื้นที่ - ตั้งคำถามชวนพูดคุย - ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล - จดบันทึกข้อมูลที่ได้	- ข้อมูลเรื่องกล้วยและความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วย - เกิดความสัมพันธ์กับคนในชุมชนจากการทำกิจกรรม - ประสบการณ์และทักษะจากการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เช่น กล้าพูด กล้าแสดงออก การตั้งคำถาม และการจดบันทึก เป็นต้น	ก.ค. – ส.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx15 คน =750 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =150 บาท **รวม 900 บาทx5ครั้ง =4,500 บาท**
5. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช - สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	- กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย. 62	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 8 คน =2,400 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx8 คน =800 บาท - ค่าสถานที่ =700 บาท - ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx8คนx2 วัน =800 บาท - ค่าเอกสาร=300 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท

						รวม 5,600 บาท
6. ทดลองปฏิบัติการเรียนรู้การปลูกและการใช้ประโยชน์จากกล้วย	- เพื่อค้นหากิจกรรมที่เด็กสนใจนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ - เพื่อลงมือปฏิบัติการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำกิจกรรม	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง - เด็กและเยาวชนที่บ้านมั่นคง หมู่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง 10 คน - ผู้ปกครอง - แกนนำชุมชนตำบลแพรกหนามแดง	- เรียนรู้เส้นทางการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่เตรียมวัตถุดิบ – ผู้บริโภค (กระทงใบตองแห้ง) - ทดลองปลูกต้นกล้วยและดูแลร่วมกันในพื้นที่บ้านมั่นคง - ทดลองทำกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากกล้วยที่กลุ่มมีความคิดเห็นร่วมกันมาลงมือทำ (การทำขนมจากกล้วย การทำศิลปะจากกล้วย และการทำกระดาษสาจากใยกล้วย) - สรุปผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลงมือทำ - เผยแพร่การนำกล้วยไปใช้ประโยชน์โดยใช้โซเชียลมีเดีย	- ทราบวิธีการปลูกและดูแลต้นกล้วยร่วมกันในพื้นที่ - ทราบกิจกรรมที่กลุ่มสนใจนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ - ทราบกระบวนการเรียนรู้และเกิดทักษะผ่านการลงมือทำ - กระบวนการสรุปผลการดำเนินงานและบทเรียนที่ได้จากการลงมือทำ	ก.ย. – ต.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx30 คน =1,500 บาท - ค่าอาหารว่าง 25x30 คน =750 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม 2,450 บาท x 3 ครั้ง =7,350 บาท**
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช - สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	- กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค. 62	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อ x 8 คน =2,400 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx8 คน =800 บาท - ค่าสถานที่=700 บาท - ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx8คนx2 วัน =800 บาท - ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx8 คนx1 วัน =1,200 บาท - ค่าเอกสาร =200 บาท

						- ค่าวัสดุอุปกรณ์ =100 บาท **รวม=6,600 บาท**
8. จัดทำสื่อของโครงการเพื่อสร้างการเรียนรู้กับการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย	- เพื่อสรุปประมวลผลการดำเนินงานโครงการ - เพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- สรุปประมวลผลการดำเนินงานโครงการ - เลือกชนิดของสื่อที่จะจัดทำ - ลงมือจัดทำสื่อและปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	- ทีมวิจัยทราบผลการดำเนินงานภาพรวมและสื่อของโครงการ - ทีมวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการจัดทำสื่อหลากหลายชนิด และคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัยและกลุ่มเป้าหมาย	ต.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx11 คน =550 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม 750 บาทx 3 ครั้ง =2,250 บาท**
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้เรื่องกล้วยกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบ - เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช - สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	- ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ - เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียนและการทำงานในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 8 คน =2,400 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx8 คน =800 บาท - ค่าสถานที่ =700 บาท - ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx8คนx2 วัน =800 บาท - ค่าเอกสาร =300 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม =5,600 บาท**
10. นำเสนอผลการดำเนินงาน	- เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการ - เพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของกล้วยและนำกล้วยไปใช้ประโยชน์	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง - เด็กและเยาวชนที่บ้านมั่นคง หมู่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง 10 คน	- ประสานงานการจัดเวที - นำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่จัดทำ - ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันร่วมกัน - เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	- ชุมชนเห็นความสำคัญของกล้วยและนำกล้วยมาใช้ประโยชน์ - ทีมวิจัยได้ทักษะ/ประสบการณ์การทำงาน	ธ.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx35 คน =1,750 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx35 คน = 875 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ = 275 บาท - ค่าประสานงาน = 200 บาท - ค่าเอกสาร = 200 บาท

		- ผู้ปกครอง - แกนนำชุมชนตำบลแพรกหนามแดง		- เกิดกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชนกับเด็กและเยาวชน		**รวมเป็นเงิน 3,300 บาท**
11. สรุปผลการดำเนินงาน	- เพื่อสรุปผลการดำเนินงานส่งแหล่งทุน	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- 1) จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน	- รายงาน/สื่อสรุปผลการดำเนินงานเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น	ธ.ค. 62	- ค่าจัดทำรายงาน/สื่อสาร = 1,000 บาท
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

<u>ทีมวิจัย</u> : ทีม Banana P.Eight ประกอบด้วย

1.	เด็กหญิงธนาภา	สร้อยทอง	หัวหน้าโครงการ
2.	นายจักรินทร์	นิติธรรม	ทีมวิจัย
3.	นายศรัณย์	อร่ามเรือง	ทีมวิจัย
4.	นายวงศกร	พรโตมร	ทีมวิจัย
5.	เด็กชายสหธน	ไม้คำหอม	ทีมวิจัย
6.	เด็กหญิงภัทรธิดา	สร้อยทอง	ทีมวิจัย
7.	เด็กชายพุทธิการณ์	ดีล้อม	ทีมวิจัย
8.	เด็กชายกรวิชญ์	กุลหอม	ทีมวิจัย
9.	เด็กชายฐิติพันธุ์	กุลหอม	ทีมวิจัย
10.	นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	พี่เลี้ยงทีม Banana P.Eight
11.	นายสมศักดิ์	ริ้วทอง	พี่เลี้ยงทีม Banana P.Eight

1. ชื่อโครงการ : การศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวของคนในชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม (เด็กและเยาวชนเรียนรู้วิถีชีวิตคนกับมะพร้าวในชุมชนตำบลบางขันแตก)

ทีม Coco. Time

หัวหน้าโครงการ : นายนครินทร์ ปานยศ

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลบางขันแตก ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ 9,684 ไร่ ทิศเหนือติดกับตำบลท้ายหาด ทิศใต้ติดกับตำบลคลองโคน ทิศตะวันออกติดกับตำบลแหลมใหญ่ และทิศตะวันตกติดกับตำบลปลายโพงพาง มีทั้งหมด 12 หมู่บ้าน โดยมีถนนปากท่อ-สมุทรสงคราม เป็นเส้นทางสัญจรหลักที่ตัดผ่านกลางตำบล ผ่านหมู่ 4,5,8,9,12 มีคลองบางขันแตกเป็นคลองเส้นหลัก ปากคลองอยู่บริเวรหมู่ 1 รับน้ำจากแม่น้ำแม่กลอง ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร่องสวนกระจายทั่วพื้นที่ มี 2,411 ครัวเรือน ประชากร 8,769 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น ทำสวนมะพร้าว ทำสวนส้มโอ ที่มาของชื่อตำบลบางขันแตกมาจากในสมัยก่อน พื้นที่นี้มีน้ำเค็มเข้าถึงหลายพื้นที่ ทำให้พืชผลในพื้นที่ได้รับความเสียหาย จึงมีการรวมตัวกันของคนพื้นที่ ร่วมกันทำคันกั้นน้ำ เพื่อไม่ให้น้ำเค็มเข้าไปสร้างความเสียหายต่อพืชผล ต่อมาเกิดเหตุการณ์คันกั้นน้ำเค็มแตก คนในพื้นที่จึงเรียกพื้นที่นี้ว่าบางคันแตก แล้วเพี้ยนเสียงมาเป็นบางขันแตกจนถึงปัจจุบัน อีกตำนานหนึ่งเล่าว่า ในสมัยที่ยังมีการสู้รบกันอยู่ มีกองทัพทหารจำนวนหนึ่งเดินทางผ่านพื้นที่นี้ นำทัพโดยขุนขัน ในขณะที่เคลื่อนทัพผ่านบริเวรนี้ ถูกซุ่มโจมตีจนแตกพ่าย คนสมัยนั้นจึงเรียกเหตุการณ์นี้ว่าขุนขันทัพแตก แล้วลดคำจนกลายเป็นบางขันแตกจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับตำนานของชื่อหมู่บ้านหนึ่งในพื้นที่ กล่าวว่ากองทัพของขุนขันเคลื่อนผ่านพื้นที่ ถูกโจมตีจนทำให้ช้างล้มตาย จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บางช้างตาย

ในอดีต ชุมชนตำบลบางขันแตก มีสภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์ น้ำเข้าถึงทุกพื้นที่ คนในพื้นที่จึงประกอบอาชีพทำการเกษตรกันทุกบ้าน แต่ละบ้านจะมีพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งปลูกมะพร้าวไว้ใช้บริโภคกันเองทุกบ้าน พื้นที่ตรงไหนว่างก็จะปลูกพืชผัก ผลไม้ มีการดูแลพื้นที่สวนของตนเองให้สะอาดอยู่เสมอ เพราะต้องเดินเข้าออกสวนทุกวัน โดยแต่ละบ้านก็จะพาลูกหลานเข้าไปช่วยทำสวนด้วย พืชผลต่าง ๆ ที่เหลือจากการบริโภคในครอบครัว ก็จะนำไปแลกเปลี่ยนสินค้ากันที่ตลาดนัด เช่น นำมะพร้าวไปแลกกับกะปิจากคอลงโคน แลกอาหารทะเลจากคลองโคน แลกข้าวจากแพรกหนามแดงและปากท่อ มะพร้าวจึงถือเป็นสินค้าที่มีมูลค่ามากในสมัยนั้น แต่ด้วยสัดส่วนของมะพร้าวในพื้นที่ที่มีอยู่มาก ซึ่งในรอบ 1 ปีสามารถเก็บมะพร้าวผลแก่ได้ 3-4 ครั้ง ทำให้นอกจากการเก็บมะพร้าวผลแก่ขายแล้ว ก็ยังสามารถสร้างรายได้จากต้นมะพร้าวได้อีกมาก เช่น การเก็บมะพร้าวผลอ่อนขาย การทำน้ำตาลมะพร้าว การทำมะพร้าวขาว การทำขนมจากมะพร้าว การทำไม้กวาดทางมะพร้าว ทำปุ๋ยขุยมะพร้าว สร้างที่อยู่อาศัย และอื่น ๆ อีกมาก ส่วนต่าง ๆ ของมะพร้าวถูกนำมาใช้ได้ทุกส่วน ปัญหาเรื่องสวนมะพร้าวที่รกจึงไม่มี อีกวัฒนธรรมหนึ่งที่ส่งผลให้สวนไม่รก คือการทำให้สวนสะอาดอยู่เสมอ แสดงถึงความขยัน ความเอาใจใส่ สวนของบ้านไหนที่ปล่อยให้รก จึงถูกคนในชุมชนกล่าวถึงในด้านที่ไม่ดี

ปัจจุบัน คนในชุมชนตำบลบางขันเห็นความสำคัญของการทำสวนลดลง โดยเฉพาะการทำสวนมะพร้าว ซึ่งจะเห็นได้ทั่วไปในชุมชนว่าพื้นที่สวนมะพร้าวของหลาย ๆ ครอบครัว เริ่มปล่อยทิ้งให้รก ไม่ได้มีการจัดการสวนให้สะอาด รอเวลาให้คนมารับซื้อมะพร้าวเพียงอย่างเดียว บางสวนปล่อยให้รกร้าง ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร เนื่องจากเจ้าของแต่ละสวนเริ่มมีอายุมาก ทำสวนไม่ไหว ลูกหลานก็ออกไปทำงานนอกชุมชน บางครอบครัวเริ่มขายสวนเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือเก็บเงินไว้ใช้ในบั้นปลายชีวิต คนที่มาซื้อที่ดินก็เป็นคนนอกพื้นที่ เมื่อซื้อไปก็ถมที่สร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ส่งผลต่อการไหลเวียนของน้ำในพื้นที่บางส่วน มุมมองของคนในชุมชนก็เห็นเรื่องปกติเพราะถูกปลูกฝังจากรุ่นสู่รุ่นว่าให้เรียนสูง ๆ โตขึ้นจะได้เป็นเจ้าคนนายคน จะได้ไม่ต้องมาทำงานหนักแบบคนรุ่นก่อน วิถีชีวิตคนในชุมชนจึงค่อย ๆ เปลี่ยนไป อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของมะพร้าวจึงลดลงตามไปด้วย แต่หน่วยงานท้องถิ่นยังคงสนับสนุนให้เกิดอาชีพที่ใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว เช่น ส่งเสริมอาชีพการทำไม้กวาดทางมะพร้าวที่หมู่ 2 ส่งเสริมให้ทำขนมที่มีส่วนประผสมของมะพร้าวที่หมู่ 9 และ ส่งเสริมให้คนใน

ชุมชนทำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ตามแนวคิดนวัตวิถีที่หมู่ 5 เป็นต้น ในแง่ของการนำมะพร้าวมาเป็นส่วนผสมในการประกอบอาหารก็ยังคงพบเห็นได้ทั่วไปตามบ้านที่ยังประกอบอาหารกินเอง แต่สำหรับบางบ้านที่มีแต่คนรุ่นใหม่ที่ไม่มีเวลาในการประกอบอาหารกินเอง อันเนื่องจากภารงานที่ต้องออกจากบ้านแต่เช้า กลับมาถึงบ้านตอนเย็น ก็เลือกที่จะซื้ออาหารสำเร็จรูปมากินที่บ้าน ทำให้ภูมิปัญญาการทำอาหารที่ใช้มะพร้าวเป็นส่วนผสม รวมถึงอาหารอื่น ๆ ก็ค่อย ๆ หายไป

จากสถานการณ์ข้างต้น ที่คนในชุมชนหลงลืมวิถีชีวิตที่เชื่อมโยงกับมะพร้าว อันเกิดจากการสืบทอดภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว ทำให้คนรุ่นหลังไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของต้นมะพร้าว ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งวิถีชีวิตของคนและกระทบต่อสภาพพื้นที่ เด็กและเยาวชน รวมถึงสภาเด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก จึงรวมทีมกันทำโครงการเด็กและเยาวชนเรียนรู้วิถีชีวิตคนกับมะพร้าวในชุมชนตำบลบางขันแตก เพื่อศึกษาข้อมูลวิถีชีวิตคนในชุมชนตำบลบางขันแตกที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว และชวนให้เด็กและเยาวชนในชุมชนตำบลบางขันแตกได้เรียนรู้วิธีการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว โดยมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักชุมชนมากขึ้น ผ่านการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นำไปสู่การเห็นคุณค่าของต้นมะพร้าว ดูแลพื้นที่สวนมะพร้าวของบ้านตนเอง และอาจจะนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมในโครงการไปต่อยอดในการประกอบอาชีพในอนาคต

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

เด็กและเยาวชนตำบลบางขันแตก รู้เรื่องราววิถีชีวิตคนในชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว และสามารถนำส่วนต่าง ๆ ของต้นมะพร้าวมาใช้ประโยชน์ได้

3. คำถามวิจัย

การสร้างการเรียนรู้เรื่องวิถีชีวิตคนในชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชนตำบลบางขันแตก ควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาข้อมูลวิถีชีวิตคนในชุมชนตำบลบางขันแตกที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว
2) เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชุมชนตำบลบางขันแตกได้เรียนรู้วิธีการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว

<u>ประเด็นศึกษา</u>

3) ประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว
4) วงจรชีวิตของต้นมะพร้าว
5) การใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลเรื่องวิถีชีวิตคนในชุมชน</u> 1) ประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ผู้สูงอายุ 2) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับมะพร้าว
<u>ข้อมูลเรื่องวงจรชีวิตมะพร้าว</u> 1) สายพันธุ์มะพร้าว 2) การปลูกต้นมะพร้าว 3) ระยะเวลาเจริญเติบโต 4) การดูแลต้นมะพร้าว 5) ส่วนประกอบของต้นมะพร้าว 6) การเก็บเกี่ยวมะพร้าว	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ผู้สูงอายุ 2) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับมะพร้าว 3) ผู้บริโภคมะพร้าว
<u>ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว</u>	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u>

1) การใช้มะพร้าวเป็นส่วนผสมในการทำขนม 2) การใช้มะพร้าวเป็นส่วนผสมในการทำอาหารคาว 3) การใช้ส่วนประกอบต่าง ๆ จากต้นมะพร้าวมาทำเป็นสิ่งของเครื่องใช้	1) ผู้สูงอายุ 2) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับมะพร้าว 3) ผู้บริโภคมะพร้าว 4) กลุ่มอาชีพแปรรูปส่วนต่าง ๆ ของมะพร้าว

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) เรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2) ประมวลสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว
3) เรียนรู้การนำส่วนต่าง ๆ ของมะพร้าวมาใช้ประโยชน์ ซึ่งได้จากการศึกษาข้อมูลในพื้นที่ร่วมกัน
4) ชวนเด็กและเยาวชนในพื้นที่มาร่วมเรียนรู้ ผ่านการลงมือนำส่วนต่าง ๆ ของมะพร้าวมาใช้ประโยชน์

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 10 คน
2) เด็กและเยาวชนที่ในชุมชนตำบลบางขันแตก 10 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

1) คนในชุมชนตำบลบางขันแตกที่ให้ความรู้

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

หมู่ที่ 1,2,3,9,12 ตำบลบางขันแตก อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) ประชุมทีม
2) การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว
5) เก็บข้อมูลปฏิทินวงจรชีวิตของมะพร้าว
6) เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
8) ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวมาทำขนม
9) ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวมาประกอบอาหารคาว
10) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องประโยชน์จากมะพร้าว
11) จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องมะพร้าวเล่าชีวิตคนในชุมชน
12) ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำสิ่งของเครื่องใช้
13) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อให้เด็กและเยาวชนเห็นความเชื่อมโยงมะพร้าวกับชีวิตคนในชุมชน
14) สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1) ทีมวิจัยได้ข้อมูลวิถีชีวิตคนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว
2) ทีมวิจัยสามารถถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิตคนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าวได้
3) เด็กและเยาวชนในชุมชนได้เรียนรู้วิถีชีวิตคนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว
4) เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5) เกิดการสืบสานภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว
6) คนในชุมชนมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีม	←	—	—	—	—	—	→
2. การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน	↔						
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		↔					
4. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว		↔					
5. เก็บข้อมูลปฏิทินวงจรชีวิตของมะพร้าว			↔				
6. เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว			↔				
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน				↔			
8. ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวมาทำขนม				↔			
9. ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวมาประกอบอาหารคาว					↔		
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องประโยชน์จากมะพร้าว					↔		
11. จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องมะพร้าวเล่าชีวิตคนในชุมชน					↔	—	→
12. ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำสิ่งของเครื่องใช้						↔	
13. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อให้เด็กและเยาวชนเห็นความเชื่อมโยงมะพร้าวกับชีวิตคนในชุมชน						↔	
14. สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน							↔

แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการเด็กและเยาวชนเรียนรู้วิถีชีวิตคนกับมะพร้าวในชุมชนตำบลบางขันแตก

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีม	- เพื่อวางแผนการดำเนินงาน	- ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ประชุมทีม 3. สรุปบทเรียน (เดือนละ 1 ครั้ง รวม 7 ครั้ง)	- ได้แผนการดำเนินงาน - ได้ทบทวนสิ่งที่ได้ทำ และปรับใช้กับกิจกรรมต่อไป	มิ.ย.-ธ.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 12 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท ครั้งละ 800 บาท รวม 7 ครั้ง **เป็นเงิน 5,600 บาท**
2. การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน	- เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ	- เด็กและเยาวชน 10 คน - ผู้รู้ 10 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมสร้างความเข้าใจ 3. สรุปกิจกรรม (รวม 2 ครั้ง)	- คนในชุมชนได้รู้ถึงโครงการที่กำลังเกิดขึ้นในพื้นที่ -	มิ.ย.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 32 คน เป็นเงิน 1,600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท ครั้งละ 1,900 บาท รวม 2 ครั้ง **เป็นเงิน 3,800 บาท**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม - เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 3. ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน - แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
4. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว	- เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว	- ผู้รู้ 10 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จาก	- ได้ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว	ก.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 60 บาท x 22 คน เป็นเงิน 1,320 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 22 คน เป็นเงิน 440 บาท

			มะพร้าวด้วยเครื่องมือเส้นทางประวัติศาสตร์ 3. สรุปกิจกรรม			- ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 2,060 บาท**
5. เก็บข้อมูลปฏิทินวงจรชีวิตของมะพร้าว	- เพื่อศึกษาข้อมูลวงจรชีวิตของมะพร้าว	- ผู้รู้ 10 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมเก็บข้อมูลวงจรชีวิตของมะพร้าวด้วยเครื่องมือปฏิทินฤดูกาล 3. สรุปกิจกรรม	- ได้ข้อมูลวงจรชีวิตของมะพร้าว	ส.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 60 บาท x 22 คน เป็นเงิน 1,320 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 22 คน เป็นเงิน 440 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 2,060 บาท**
6. เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากมะพร้าว	- เพื่อศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์จากมะพร้าวใน 3 ด้าน 1..) การทำขนม 2.) การทำอาหารคาว 3.) การทำสิ่งของเครื่องใช้	- ผู้รู้ 10 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมเก็บข้อมูลชุมการใช้ประโยชน์จากมะพร้าวใน 3 ด้าน 3. สรุปกิจกรรม	- ได้ข้อมูลชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว	ส.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 60 บาท x 22 คน เป็นเงิน 1,320 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 22 คน เป็นเงิน 440 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 2,060 บาท**
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3. สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	- กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**

8. ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวมาทำขนม	- เพื่อให้ทีมวิจัย กับเด็กและเยาวชนในชุมชนได้เรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำขนม	- เด็กและเยาวชน 10 คน - ผู้รู้ 3 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. พาเด็กและเยาวชนไปเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำขนม 3. สรุปกิจกรรม	- ทีมวิจัย กับเด็กและเยาวชนในชุมชนสามารถทำขนมที่มีส่วนประกอบจากมะพร้าวได้	ก.ย.	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 60 บาท x 25 คน เป็นเงิน 1,500 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 25 คน เป็นเงิน 500 บาท - ค่าวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์ 1,000 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,100 บาท**
9. ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวมาทำอาหารคาว	- เพื่อให้ทีมวิจัย กับเด็กและเยาวชนในชุมชนได้เรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวอาหารคาว	- เด็กและเยาวชน 10 คน - ผู้รู้ 3 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. พาเด็กและเยาวชนไปเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำอาหารคาว 3. สรุปกิจกรรม	- ทีมวิจัย กับเด็กและเยาวชนในชุมชนสามารถทำอาหารคาวที่มีส่วนประกอบจากมะพร้าวได้	ต.ค.	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 60 บาท x 25 คน เป็นเงิน 1,500 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 25 คน เป็นเงิน 500 บาท - ค่าวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์ 1,000 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,100 บาท**
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องประโยชน์จากมะพร้าว	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	- กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
11. จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องมะพร้าวเล่าชีวิตคนในชุมชน	- เพื่อผลิตสื่อนำเสนอที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่	- ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. ถ่ายภาพและวีดีโอขณะทำกิจกรรมแต่ละครั้ง 2. ถ่ายภาพหรือวีดีโอเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด 3. ตัดต่อสื่อการนำเสนอ	- ได้สื่อการนำเสนอที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่ได้	ต.ค.-พ.ย.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 40 บาท x 12 คน เป็นเงิน 480 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 180 บาท ครั้งละ 660 บาท รวม 2 ครั้ง **เป็นเงิน 1,320 บาท**

			(รวม 2 ครั้ง)			
12. ชวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมาร่วมเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำสิ่งของเครื่องใช้	- เพื่อให้ทีมวิจัย กับเด็กและเยาวชนในชุมชนได้เรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำสิ่งของเครื่องใช้	- เด็กและเยาวชน 10 คน - ผู้รู้ 3 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. พาเด็กและเยาวชนไปเรียนรู้การใช้ส่วนประกอบของมะพร้าวทำสิ่งของเครื่องใช้ 3. สรุปกิจกรรม	- ทีมวิจัย กับเด็กและเยาวชนสามารถนำส่วนประกอบต่าง ๆ ของต้นมะพร้าวมาทำสิ่งของเครื่องใช้ได้	พ.ย.	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 60 บาท x 25 คน เป็นเงิน 1,500 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 25 คน เป็นเงิน 500 บาท - ค่าวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์ 1,000 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,100 บาท**
13. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อให้เด็กและเยาวชนเห็นความเชื่อมโยงมะพร้าวกับชีวิตคนในชุมชน	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการคิดเชิงระบบ - เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	- ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ - เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียนและการทำงานในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
14. สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน	- เพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่าน - เพื่อสร้างการรับรู้ผลการดำเนินงานแก่ชุมชน	- คนทั่วไปในชุมชน 10 คน - เด็กและเยาวชน 10 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดเวทีนำเสนอผลการดำเนินงาน 3. สรุปกิจกรรม (2 ครั้ง)	- คนในชุมชนรับรู้ผลการดำเนินงาน - เกิดการบอกเล่าต่อ ๆ กันในชุมชน	ธ.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 32 คน เป็นเงิน 1,600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท ครั้งละ 1,900 บาท รวม 2 ครั้ง **เป็นเงิน 3,800 บาท**
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

ทีมวิจัย : ทีม Coco. Time ประกอบด้วย

1.	นายนครินทร์ ปานยศ	รองประธานสภาเด็กและเยาวชน	หัวหน้าโครงการ
2.	นายสัญญา เจริญรัตน์	ประธานสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
3.	นางสาวสุวภัทร เนียมพิบูลย์	เลขานุการสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
4.	เด็กชายสุรพศ คงอยู่	เด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
5.	เด็กชายพงศพัศ จันทร์ชมเชย	เด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
6.	เด็กหญิงรุ่งทิพย์ นุชน้อย	เด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
7.	เด็กหญิงธัญญาเรศ ลือบรรเลง	เด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
8.	เด็กหญิงสุภาพร เครือสินธ์	เด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
9.	เด็กหญิงสุจิตรา เครือสินธ์	เด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
10.	เด็กชายนพกร เล่าง่วนฮวด	เด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการ

1.	นางสาลี่ น่วมสวัสดิ์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9/ชาวบ้านนักวิจัย	พี่เลี้ยง
2.	นางสาวสุวิภา พงษ์เชียงซา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11	พี่เลี้ยง

1. ชื่อโครงการ : การศึกษาพันธุ์พืชท้องถิ่นเพื่อสืบสานภูมิปัญญาการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

หัวหน้าโครงการ : นางสาวภควรรณ ภู่สุวรรณ์

2. ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

เทศบาลตำบลกระดังงา ตั้งอยู่ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ห่างจากตัวจังหวัดสมุทรสงครามประมาณ 12 กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับหมู่ที่ 4 ตำบลบางคนที ทิศใต้ติดกับหมู่ที่ 7 ตำบลกระดังงา ทิศตะวันออกติดกับหมู่ที่ 9 ตำบลกระดังงา และทิศตะวันตกติดกับแม่น้ำแม่กลองสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืชและทำการเกษตร อากาศบริสุทธิ์ เนื่องจากยังมีพื้นที่สีเขียวของต้นไม้อยู่เป็นจำนวนมาก มีแม่น้ำลำคลองไหลผ่านหลายสาย เช่น คลองสาน คลองบางน้อย คลองไข่เน่าตัน คลองไข่เน่าโปร่งและยังมีลำประโดงอีกหลายสายที่เชื่อมโยงกันในพื้นที่เทศบาลตำบลกระดังงามีเนื้อที่ประมาณ 1.32 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 825 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 6 และพื้นที่บางส่วนของของหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ของตำบลกระดังงา ปัจจุบันได้แบ่งเป็นชุมชน โดยจัดตั้งเป็นชุมชนทั้งหมด 4 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนกระดังงาร่วมใจ ชุมชนเกาะใหญ่ร่วมใจพัฒนา ชุมชนเกาะแก้วพัฒนา และชุมชน 7,8,9 ร่มไทรพัฒนา มีครัวเรือนทั้งหมด จำนวน 820 ครัวเรือน และมีจำนวนประชากรในเขตเทศบาลรวม 2,247 คนคนในตำบลกระดังงาใช้ประโยชน์จากน้ำในแม่น้ำ ลำคลองลำประโดง ในการรดน้ำต้นไม้ ใช้สำหรับอุปโภคบริโภคในครัวเรือน และใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกร คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ยกร่อง เช่น สวนมะพร้าว ลิ้นจี่ ส้มโอ กล้วย ชมพู่ และอาชีพรองลงมา คือ รับราชการราชการ ค้าขาย และรับจ้าง

ในอดีตคนในชุมชนตำบลกระดังงา จะใช้ชีวิตที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะสายน้ำที่เป็นเส้นเลือดหล่อเลี้ยงคนในชุมชน ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ตลอดจนการประกอบอาชีพ รวมไปถึงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ต่างๆที่ล้วนแล้วแต่เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของคนในชุมชน วิถีชีวิตแบบเรียบง่ายที่สัมพันธ์กับทรัพยากรต่างๆ ก่อให้เกิดองค์ความรู้และภูมิปัญญาต่างๆ ที่ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสมัยนั้น โดยเฉพาะพันธุ์พืชท้องถิ่นที่เป็นทรัพยากรสำคัญที่นำไปสู่วัฒนธรรมการประกอบอาหารที่หลากหลาย พืชหลากหลายชนิดกลายมาเป็นวัตถุดิบที่ถูกส่งต่อสูตรตำราการประกอบอาหารมาอย่างยาวนานของคนในชุมชน ทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน โดยผ่านการสืบสานมาจากรุ่นต่อรุ่น นอกจากจะเป็นวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในชุมชนแล้วนั้นยังเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพและปลอดภัยอีกด้วย จนกระทั่งภายหลังที่ชุมชนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง คนในชุมชนต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและถาโถมเข้ามาในชุมชน ชีวิตชาวน้ำและชาวสวนที่เรียบง่าย ถูกแทนที่ด้วยความเป็นเมืองท่องเที่ยว วิถีชีวิตที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ แปรเปลี่ยนมาเป็นชุมชนเมืองที่มุ่งการหารายได้เพื่อดูแลครอบครัว ไม่เพียงแต่วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เปลี่ยนไปเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลต่อพันธุ์พืชท้องถิ่นที่นับวันจะเริ่มหมดความสำคัญ ไม่ใช่เพราะคนไม่นิยมบริโภค หากแต่เลือกที่จะหาซื้อแบบสำเร็จรูป ทำให้พันธุ์พืชท้องถิ่นหลายชนิดถูกลดความสำคัญ แม้แต่มะพร้าว หรือกล้วย รวมไปถึงพืชผักสวนครัวต่างๆ คนก็เลือกที่จะซื้อหาแบบสำเร็จรูป ซึ่งยังไม่นับรวมพันธุ์พืชท้องถิ่นอื่นๆ ที่เคยมีอยู่ในชุมชนแต่เริ่มเลือนหายไป อันเป็นผลมาจากการที่คนรุ่นใหม่ไม่ได้รับการถ่ายทอดทำให้ไม่เห็นประโยชน์และไม่เห็นคุณค่าที่จะเก็บรักษาไว้ ในขณะเดียวกันสูตรตำราอาหารต่างๆแบบดั้งเดิมในท้องถิ่นก็เริ่มแปรเปลี่ยนไปความละเมียดละไมและความหลากหลายของพันธุ์พืชท้องถิ่นที่ใช้ต่างก็ถูกให้ความสำคัญน้อยลงไปด้วย ทั้งที่พันธุ์พืชท้องถิ่นหลายชนิดเป็นวัตถุดิบที่สำคัญที่ใช้ในการประกอบอาหารซึ่งยังคงหาได้ในชุมชน ทั้งดอกแค ผักบุ้ง ยอดกระถิน ลูกขนุน ไปจนถึงพืชผักสวนครัวต่างๆ หากแต่ในปัจจุบัน คนในชุมชน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่เลือกที่จะซื้อ การทำอาหารต้องซื้อวัตถุดิบที่จะใช้ในการประกอบอาหารจากตลาด ซึ่งราคาผัก ผลไม้ต่างก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต เวลาทำอาหารครั้งหนึ่งต้องเสียเงินจำนวนมากในการทำ บางครั้งต้องไปซื้ออาหารกินที่ร้าน ทำให้เพิ่มรายจ่าย ได้อาหารที่ไม่ปลอดภัย และบางครั้งรสชาติไม่ถูกปาก ซึ่งไม่เพียงแต่จะเปลี่ยนรูปแบบของการทำอาหาร หากแต่เป็นการเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่จะส่งผลต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะพันธุ์พืชของท้องถิ่นในอนาคต ที่หากเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่เห็นคุณค่าและ

ปล่อยทิ้งโดยไม่รู้ถึงประโยชน์ย่อมจะหมดไปจากชุมชนอันจะส่งผลไปยังภูมิปัญญาและองค์ความรู้ในการประกอบอาหารบางประเภทที่จะสูญหายไปอีกด้วย

ดังนั้นพวกเราทีม“Chef กระดังงา” ที่ได้เห็นสถานการณ์ข้างต้น และได้มีโอกาสในการลงชุมชนเพื่อร่วมทำกิจกรรมกับผู้เฒ่าผู้แก่ และผู้รู้ในพื้นที่เกี่ยวกับเรื่องพันธุ์พืชท้องถิ่น ทำให้พวกเราสนใจที่จะทำโครงการศึกษาพันธุ์พืชท้องถิ่นเพื่อสืบสานเรื่องราวการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อเรียนรู้เรื่องราววิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในตำบลกระดังงาที่เชื่อมโยงกับพันธุ์พืชท้องถิ่นที่นำมาประกอบเป็นอาหารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนการค้นหาสูตรและตำราอาหารที่ใช้พันธุ์พืชท้องถิ่นเป็นวัตถุดิบสำคัญในการประกอบอาหาร ก่อนที่จะลงมือทดลองทำจริงเพื่อให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของพันธุ์พืชท้องถิ่น และนำมาจัดประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆ เพื่อให้คนในชุมชน ตลอดจนคนภายนอกได้รับรู้อันจะนำไปสู่การสืบสานภูมิปัญญาและความรู้ในเรื่องการประกอบอาหาร ตลอดจนรักษาพันธุ์พืชท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อคนในชุมชนให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต

3. คำถามการวิจัย

ชุมชนกระดังงามีพันธุ์พืชท้องถิ่นอะไรบ้างที่สามารถนำมาทำอาหารได้

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพันธุ์พืชท้องถิ่นของชุมชนกระดังงา
2. เพื่อสืบสานภูมิปัญญาการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นของคนในชุมชนกระดังงา

5. นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

พืชท้องถิ่น หมายถึง พันธุ์พืชที่อยู่ในท้องถิ่นและขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมของตำบลกระดังงา มีทั้งไม้ล้มลุกและไม้ยืนต้น มีการเติบโตและกระจายพันธุ์ ด้วยสภาวะธรรมชาติในแต่ละฤดูกาล ซึ่งพบได้ทั้งในพื้นที่สวน แม่น้ำลำคลองและชาวบ้านในพื้นที่ได้มีการเรียนรู้วิธีการนำพืชเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะการประกอบอาหาร

6. ขอบเขตการศึกษา

6.1 พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกระดังงาร่วมใจ ชุมชนเกาะใหญ่ร่วมใจพัฒนา ชุมชนเกาะแก้วพัฒนา และชุมชน 7,8,9 ร่มไทรพัฒนา

6.2 ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1. สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เด็กและเยาวชนในชุมชนกระดังงา
3. ผู้รู้และปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหาร

กลุ่มเป้าหมายรอง

1. คนในชุมชนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง

6.3 ช่วงเวลาที่สนใจศึกษา

7 เดือน (1 มิถุนายน 2562 – 31 ธันวาคม 2562)

6.4 ประเด็นศึกษา

1. วิถีชีวิตและบริบทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชท้องถิ่นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
2. พันธุ์พืชที่พบในท้องถิ่นชุมชนกระดังงา
   1) ชนิดพันธุ์พืชท้องถิ่นที่พบ
   2) แหล่งที่พบพันธุ์พืช

3) ระบบนิเวศที่เหมาะสมกับพันธุ์พืช (ดิน น้ำ อากาศ)
4) สถานการณ์ของพันธุ์พืชท้องถิ่น
5) การปลูกและการดูแล
6) การเก็บเกี่ยวและการขาย
7) ประโยชน์และการนำมาทำอาหาร

3. การทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น
1) การคัดเลือกพันธุ์พืชท้องถิ่นสำหรับการทำอาหาร
2) ชนิดอาหารที่ใช้พันธุ์พืชท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบ
3) วิธีการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น

7. กิจกรรมการดำเนินงานวิจัย

1. ประชุมทีมวิจัย
2. สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตและบริบทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชท้องถิ่นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
5. สำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูลพันธุ์พืชที่พบในท้องถิ่นชุมชนกระดังงา
    1) ชนิดพันธุ์พืชท้องถิ่นที่พบ
    2) แหล่งที่พบพันธุ์พืช
    3) ระบบนิเวศที่เหมาะสมกับพันธุ์พืช (ดิน น้ำ อากาศ)
    4) สถานการณ์ของพันธุ์พืชท้องถิ่น
    5) การปลูกและการดูแล
    6) การเก็บเกี่ยวและการขาย
    7) ประโยชน์และการนำมาทำอาหาร
6. เก็บข้อมูลการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น
    1) การคัดเลือกพันธุ์พืชท้องถิ่นสำหรับการทำอาหาร
    2) ชนิดอาหารที่ใช้พันธุ์พืชท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบ
    3) วิธีการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
8. วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดพันธุ์พืชที่สนใจนำมาทำอาหารและวางแผนปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชนและคนในชุมชน
9. ปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการถ่ายทอดจากผู้ใหญ่สู่เด็ก
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์
11. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น
12. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking)
13. เผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นสู่สาธารณะ

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทีมวิจัยได้ข้อมูลพันธุ์พืชที่พบและพันธุ์พืชที่ใช้ในการทำอาหารท้องถิ่นของชุมชนกระดังงา
2. ทีมวิจัยได้ข้อมูลการคัดเลือกพันธุ์พืชและวิธีการในการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น

3. ทีมวิจัย เด็กและเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับพันธุ์พืชท้องถิ่นที่พบในชุมชนและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำอาหารได้
4. เด็กและเยาวชนเกิดการพัฒนาศักยภาพและทักษะต่างๆ ผ่านการเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การพูด การฟัง การคิดวิเคราะห์ การวางแผน การทำงานเป็นทีม การเก็บและบันทึกข้อมูล การสื่อสาร เป็นต้น
5. เด็กและเยาวชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนชุมชน
6. คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดเรื่องราวการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นที่มีในชุมชนให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้
7. เกิดการสืบสานภูมิปัญญาการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นของคนในชุมชนกระดังงา

9. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมวิจัย							
2. สร้างความเข้าใจกับเด็ก เยาวชนและคนในชุมชน							
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม							
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตและบริบทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชท้องถิ่นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน							
5. สำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูลพันธุ์พืชที่พบในท้องถิ่นชุมชนกระดังงา							
6. เก็บข้อมูลการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น							
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล							
8. วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดพันธุ์พืชที่สนใจนำมาทำอาหารและวางแผนปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชนและคนในชุมชน							
9. ปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการถ่ายทอดจากผู้ใหญ่สู่เด็ก							
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์							
11. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น							
12. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ (System thinking)							
13. เผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นสู่สาธารณะ							

ตารางแผนการดำเนินงาน

โครงการการศึกษาพันธุ์พืชท้องถิ่นเพื่อสืบสานภูมิปัญญาการทำอาหารของคนในชุมชนกระดังงาอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

(1 มิถุนายน 2562 – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
1. ประชุมทีมวิจัย	1. เพื่อสร้างความเข้าใจกับทีมวิจัยและแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน	1. ทีมวิจัย 8คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. แนะนำตัวทำความรู้จักกัน 2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ 3. ประชุมวางแผนและแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ	มิ.ย.-ธ.ค. 62	1. ทีมวิจัยได้แผนการดำเนินงานที่เหมาะสม 2. ทีมวิจัยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*10 คน) 500 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 100 บ. **รวมเป็นเงิน (600บ.*7 ครั้ง) 4,200 บ.**
2. สร้างความเข้าใจกับเด็ก เยาวชนและคนในชุมชน	1. เพื่อสร้างความเข้าใจกับเด็กเยาวชนและคนในชุมชน 2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหาร 5. คนในชุมชน	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและสร้างความเข้าใจกับเด็ก เยาวชนและคนในชุมชนคนในชุมชน 3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4. สรุปและขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	มิ.ย. 62	1. ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงานของโครงการ 2. เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*30 คน) 1,500 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 200 บ. 3. ค่าเอกสาร 100 บ. 4. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 2.000 บ.**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1. ทีมวิจัย 5คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บ	ก.ค. 62 (2 วัน)	1. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน	1. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 2. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 3. ค่าสถานที่ 700 บ. 4. ค่าวิทยากร 400 บ. 5. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
	2. เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่		รวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 3. ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่		2. แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	6. ค่าเดินทางลงพื้นที่ (150บ.*7คน) 1,050 บ. 7. ค่าเอกสาร 300 บ. 8. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 6,150 บ.**
4. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตและบริบทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชท้องถิ่นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน	1 .เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิตและบริบทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชท้องถิ่นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 2.เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กเยาวชน และคนในชุมชน 3.เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนผ่านการพูดคุยเรื่องราวในอดีต	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหาร 5. คนในชุมชน	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิตและบริบทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชท้องถิ่นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 3. บันทึกข้อมูล 4. สรุปภาพรวม จำนวน 2 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)	ก.ค. 62	1. ได้ข้อมูลวิถีชีวิตและบริบทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชท้องถิ่นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 2. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*20 คน) 1,000 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. **รวมเป็นเงิน (1,500 บ.*2ครั้ง) 3,000 บ.**
5. สำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูลพันธุ์พืชที่พบในท้องถิ่นชุมชนกระดังงา	1 .เพื่อสำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูลพันธุ์พืชที่พบในท้องถิ่นชุมชนกระดังงา 2.เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กเยาวชน และคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหาร 5. คนในชุมชน	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพันธุ์พืชที่พบในท้องถิ่นชุมชนกระดังงา 3. บันทึกข้อมูล 4. สรุปภาพรวม จำนวน 2 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)	ก.ค. 62	1. ได้ข้อมูลพันธุ์พืชที่พบในท้องถิ่นชุมชนกระดังงา 2. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	3. ค่าอาหาร(50 บ.*20 คน) 1,000 บ. 4. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. **รวมเป็นเงิน (1,500 บ.*2ครั้ง) 3,000 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
6. เก็บข้อมูลการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น	1. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กเยาวชน และคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหาร 5. คนในชุมชน จำนวน 2 ครั้ง (ครั้งละ 20 คน)	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น 3. บันทึกข้อมูล 4. สรุปภาพรวม	ก.ค. -ส.ค. 62	1. ได้ข้อมูลการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น 2. คนในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันระหว่างเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน	5. ค่าอาหาร(50 บ.*20 คน) 1,000 บ. 6. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. **รวมเป็นเงิน (1,500 บ.*2ครั้ง) 3,000 บ.**
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2. เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1. ทีมวิจัย 5คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3. สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	ก.ย. 62	1. กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2. ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	1. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 2. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 3. ค่าสถานที่ 700 บ. 4. ค่าวิทยากร 400 บ. 5. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 6. ค่าเอกสาร 300 บ. 7. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 5,100 บ.**
8. วิเคราะห์ข้อมูลกำหนดพันธุ์พืชที่สนใจนำมาทำอาหารและวางแผนปฏิบัติการ	1. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของเด็ก	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ทีมนักวิจัยจัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการมีส่วน	ก.ย. 62	1. ได้ข้อมูลพันธุ์พืชที่ผ่านการวิเคราะห์และกำหนดในการนำมาทำอาหารเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*10 คน) 500 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 1,000 บ. 3. ค่าเอกสาร100 บ. 4. ค่าประสานงาน200 บ. **รวมเป็นเงิน (1,800 บ.*2ครั้ง) 3,600 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
ทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนและคนในชุมชน	เยาวชนและคนในชุมชน		ร่วมของเด็ก เยาวชนและคนในชุมชน จำนวน 2 ครั้ง (ครั้งละ 30 คน)		2. ได้แผนปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น	
9. ปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น	1. เพื่อให้คนในชุมชนถ่ายทอดภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นสู่เด็กและเยาวชน 2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหาร	1. ทีมนักวิจัยประสานงานเด็ก เยาวชนและคนในชุมชน 2. ทีมนักวิจัยจัดเวทีปฏิบัติการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 3. สรุปการเรียนรู้ จำนวน 1 ครั้ง (ครั้งละ 30 คน)	ก.ย. -ต.ค. 62	1. คนในชุมชนร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำอาหารจากวัตถุดิบในท้องถิ่นสู่เด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ 2. เด็กและเยาวชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1. ค่าอาหาร(50 บ.*30 คน) 1,500 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 1,500 บ. 3. ค่าเอกสาร 100 บ. 4. ค่าประสานงาน 200 บ. **รวมเป็นเงิน 3,300 บ.**
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2. เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	1. ทีมวิจัย 5คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	ต.ค. 62	1. กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2. สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	1. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 2. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 3. ค่าสถานที่ 700 บ. 4. ค่าวิทยากร 400 บ. 5. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 6. ค่าเดินทางลงพื้นที่ (150บ.*7คน) 1,050 บ. 7. ค่าเอกสาร 300 บ. 8. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 6,150 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
11. จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น	1. เพื่อจัดทำสื่อสร้างสรรค์เผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ทีมวิจัยร่วมจัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น	พ.ย. 62	1. ได้สื่อสร้างสรรค์สำหรับเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่น 2. ทีมวิจัยได้ฝึกทักษะการสื่อสาร	1. ค่าอาหาร(50 บ.*10 คน) 500 บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าประสานงาน300 บ. **รวมเป็นเงิน 1,300บ.**
12. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	1. ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ 2. เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียน และการทำงานในพื้นที่ ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	1. ค่าอาหาร (100 บ.*7คน*3 มื้อ) 2,100 บ. 2. ค่าอาหารว่าง (25 บ.*7คน*4 มื้อ) 700 บ. 3. ค่าสถานที่ 700 บ. 4. ค่าวิทยากร 400 บ. 5. ค่าเดินทาง(50 บ.*7คน*2วัน) 700 บ. 6. ค่าเอกสาร 300 บ. 7. ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บ. **รวมเป็นเงิน 5,100 บ.**
13. เผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นสู่สาธารณะ	1. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นสู่สาธารณะ	1. ทีมวิจัย 8 คน 2. พี่เลี้ยง 2 คน 3. เด็กและเยาวชน 4. คนในชุมชน 5. ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับพันธุ์	1. ทีมนักวิจัยจัดเวทีเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่นและการทำอาหารจากพันธุ์พืชท้องถิ่นสู่สาธารณะ	ธ.ค. 62	1.ทีมวิจัยเกิดทักษะการถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ 2.คนในชุมชนรับรู้ข้อมูลและร่วมเผยแพร่สู่สาธารณะ	1. ค่าอาหาร(50 บ.*60 คน) 3,000บ. 2. ค่าอุปกรณ์ 500 บ. 3. ค่าประสานงาน 300 บ. 4. ค่าเอกสาร 300 บ. **รวมเป็นเงิน 4,100 บ.**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนการทำงาน	ระยะเวลา	ผลที่ได้รับ	งบประมาณ
		พืชท้องถิ่นและการทำอาหาร				
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

10. ทีมวิจัย : Chef กระดังงา

1.	นางสาวภควรรณ	ภู่สุวรรณ์	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา
2.	นางสาวพัชรพร	ชื่นช้อย	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา
3.	นางสาวจินต์จุฑา	มงคลทรง	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา
4.	นางสาวชนัญชิดา	บุญส่งไพศาล	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา
5.	นางสาวพัณณิตา	บุญส่งไพศาล	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา
6.	นางสาววราชฎา	วจะรักษ์เลิศ	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา
7.	เด็กหญิงสุมินทร์ตา	พะนิรัมย์	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา
8.	เด็กชายชปฐา	วงษ์สวรรค์	สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลกระดังงา

11. พี่เลี้ยงโครงการวิจัย

1.	นางสาวระวีวรรณ	วงศาโรจน์	คนในชุมชนเทศบาลตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2.	นางสาวศิริวรรณ	กลิ่นหอม	เทศบาลตำบลกระดังงา

1. ชื่อโครงการ : ศึกษาการใช้ประโยชน์จากกล้วยอย่างมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนบ้านปากง่าม
หัวหน้าโครงการ : เด็กหญิงวิลาสินี เกียรติศักดิ์เจริญ

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลกระดังงา ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอบางคนที ประกอบไปด้วย 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านกระดังงา หมู่ 2 บ้านอินทรประเสริฐ หมู่ 3 บ้านกระดังงา หมู่ 4 บ้านกระดังงา หมู่ 5 บ้านคลองละมุด หมู่ 6 บ้านกระดังงา หมู่ 7 บ้านกระดังงา หมู่ 8 บ้านคลองไข่เน่าโปร่ง หมู่ 9 บ้านวัดไทร หมู่ 10 บ้านบางใหญ่ หมู่ 11 บ้านปากง่าม หมู่ 12 บ้านคลองสำโรง หมู่ 13 บ้านวัดบางใหญ่ มีอาณาเขตทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบางคนที ตำบลยายแพง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลจอมปลวก ตำบลบางกระบือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม และทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลโรงหีบ ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีประชากรรวม 3,359 คน แยกเป็นเพศชาย 1,625 คน เพศหญิง 1,734 คน มีความหนาแน่นต่อพื้นที่เฉลี่ย 746 คน / ตารางกิโลเมตร รวมทั้งสิ้น 1,106 ครัวเรือน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบมีลำคลองและลำปะโดง คนในชุมชนส่วนใหญ่จึงทำเกษตรแบบยกร่อง ปลูกต้นมะพร้าวเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาปลูกผลไม้อื่น ๆ ซึ่งในสวนมะพร้าวจะมีการปลูกกล้วยเกือบทุกสวนควบคู่ไปด้วย จากระบบลำคลองลำปะโดงที่ไหลผ่านจากตำบลกระดังงา สามารถเชื่อมโยงไปสู่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรีได้

ในอดีตตำบลกระดังงาเป็นชุมชนทำการเกษตร อาชีพส่วนใหญ่ล้วนแต่อาศัยการไหลเวียนของลำคลอง ลำปะโดงในการทำการเกษตร ทั้งเรื่องคุณภาพน้ำ การไหลเวียนของน้ำ และมิติเชิงสังคมที่เป็นตลาดน้ำบางน้อยในปัจจุบันนั้นเคยเป็นตลาดน้ำขนาดใหญ่และที่พักของพ่อค้าแม่ค้า มีความเจริญเป็นอย่างมาก จึงมีทั้งพิพิธภัณฑ์ของเก่า โรงพิมพ์ และสินค้าที่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว คือ โรตีแต้จิ๋ว เนื่องจากมีคุณภาพน้ำที่ดีทำให้มีสัตว์น้ำอาศัยอยู่มากและมีเทศกาลกินกุ้งแม่น้ำทุกๆ ปี แต่สำหรับพื้นที่หมู่ 11 เป็นโซนสวนเกษตร มักมีอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่ เย็บกระทงใบตองแห้ง หลอมน้ำตาลมะพร้าวร่วมด้วย จากระบบนิเวศหล่อหลอมให้เกิดการทำอาชีพที่แตกต่างกันไป เมื่อมีการตัดถนนเข้ามาสู่ชุมชน จากหน้าบ้านที่เคยสัญจรทางน้ำก็หันมาสัญจรทางรถยนต์เพิ่มขึ้น ทำให้ระบบลำปะโดงที่แผ่น้ำเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งความเจริญที่เข้ามากับกระแสการท่องเที่ยวบ้านสวนและตลาดน้ำในช่วงปี 2541 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดิน มีการขายที่ดินให้กับคนภายนอกพื้นที่เพิ่มขึ้น อาชีพเกษตรกรรมลดความสำคัญลง เพราะว่าพ่อแม่ไม่อยากให้ลูกลำบาก ส่งเสริมให้เข้าไปเรียนในเมือง และบางส่วนก็ไม่ได้กลับมาทำอาชีพเดิม เกษตรกรที่เหลืออยู่จึงมีอายุมาก และขาดการสานต่ออาชีพเกษตรกรรม

สถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ปัจจุบันเด็กในจังหวัดสมุทรสงคราม 1 คน ต้องดูแลผู้สูงอายุ 3 คน มีความรุนแรงเป็นลำดับ 5 ของประเทศ ขณะที่อัตราการเกิดเริ่มคงที่ เฉลี่ย 262 คน/ปี อาชีพการทำมะพร้าว มะพร้าวตาล ลิ้นจี่ นาเกลือก็ลดลงตามลำดับ อัตราการท้องไม่พร้อมคิดเป็นร้อยละ 8 ของเด็กวัยรุ่น ขณะที่สถานการณ์เด็กในตำบลกระดังงาก็มีความสัมพันธ์กับระดับจังหวัด พบว่า เด็กไม่เชื่อฟัง เด็กแว้น ติดยาเสพติด เล่นโทรศัพท์และท้องก่อนวัยอันควรเช่นเดียวกัน เกิดจากความแตกร้าวในครอบครัว ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ความอยากลอง ไม่มีกิจกรรมหรือการสานความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยเพิ่มขึ้น รวมทั้งกระแสโซเชียลมีเดียที่เข้าใกล้เด็กและเยาวชน ทำให้เกิดพฤติกรรมติดเกม ไม่สื่อสารกับคนรอบข้าง หากปล่อยให้สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในช่วงวัยรุ่น จะต้องมาแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ รวมทั้งเด็กไม่ทราบบริบทชุมชนของตนเอง ย่อมส่งผลต่อสถานการณ์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่บ้านปากง่ามได้ เนื่องจากเด็กและเยาวชนยังไม่ได้มีการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชนมาก่อน นอกจากเข้าร่วมกิจกรรมทั่วไป เช่น การแจกของขวัญ/ทุนการศึกษาในวันสำคัญ เป็นต้น

ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น เด็กและเยาวชนในทีมวิจัยเป็นคนในบ้านปากง่าม ทุกบ้านจะมีสวน และมีการปลูกผลไม้และกล้วยเกือบทุกบ้าน เมื่อตัดผลผลิตขายไปแล้ว คนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากกล้วย จึง

ขาดการดูแล และปล่อยทิ้งในสวน เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ประกอบกับมีผู้รู้ในชุมชนหลายคนมีความรู้หลายอย่างที่เกี่ยวกับพื้นที่และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่เด็กได้ เช่น การทำกระทงใบตองแห้งส่งขายในเยาวราช สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนบางส่วนที่ใช้ประโยชน์จากกล้วย การแทงหยวกกล้วย การทำขนมและอาหารจากกล้วย เป็นต้น ทีมวิจัยจึงสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องราวของกล้วยและการนำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ร่วมด้วย ผ่านการคัดเลือกกิจกรรมที่สนใจมาทดลองปฏิบัติการ เพื่อสื่อสารให้เด็กและเยาวชนและคนในชุมชนเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากกล้วย และนำกล้วยมาใช้ประโยชน์ นอกจากจะช่วยนำสิ่งที่มีประโยชน์กลับมาใช้แล้ว เด็กและเยาวชนยังได้เรียนรู้เรื่องราวบริบทชุมชนของตนเองผ่านเรื่องกล้วย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว และคนในชุมชน เพื่อช่วยกันดูแลเด็กและเยาวชนให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และสานเครือข่ายร่วมกับรุ่นน้องๆ ในชุมชนร่วมด้วย

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

เด็กและเยาวชนและคนในชุมชนบ้านปากง่ามเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากกล้วย และมีส่วนร่วมในการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์

3. คำถามวิจัย

การสร้างการมีส่วนร่วมให้เด็กและเยาวชนและคนในชุมชนบ้านปากง่ามเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากกล้วย และนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวกับกล้วยและการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์
2) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมให้กับเด็กและเยาวชนและคนในชุมชนเห็นความสำคัญของการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์

<u>ประเด็นศึกษา</u>

1) ส่วนประกอบของกล้วย
2) ประโยชน์ของกล้วย
3) พันธุ์กล้วย
4) วิธีการปลูกและดูแลรักษากล้วย
5) การเก็บเกี่ยวผลผลิต
6) การจำหน่าย
7) วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับกล้วยในอดีต-ปัจจุบัน
8) การใช้ประโยชน์จากกล้วย

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลเรื่องกล้วย</u> 1) ส่วนประกอบของกล้วย 2) ประโยชน์ของกล้วย 3) พันธุ์กล้วย 4) วิธีการปลูกและดูแลรักษากล้วย 5) การเก็บเกี่ยวผลผลิต 6) การจำหน่าย 7) วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับกล้วยในอดีต-ปัจจุบัน	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) พ่อแม่ ผู้ปกครอง 2) ชุมชน ม.11 ตำบลกระดังงา 3) แกนนำชุมชน เช่น นางมณีกาญ สว่างวงษ์ นายบุญส่ง เกตุสิงห์น้อย เป็นต้น 4) อาจารย์ในโรงเรียน <u>ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ</u> 1) Youtube

<u>การนำกล้วยไปใช้ประโยชน์</u> 1) ทำอาหารและขนม 2) การแทงหยวกกล้วย 3) การทำกระทงใบตอง 4) สานเป็นตะกร้าและกระเป๋า 5) การทำภาชนะใส่อาหาร 6) กระดาษจากเส้นใยกล้วย 7) เชือก 8) ยาขัดรองเท้า <u>เส้นทางการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์</u> 1) เลือกผลิตภัณฑ์ที่สนใจจะทำมา 1 อย่าง (กระทงใบตองแห้ง) แล้วเรียนรู้ตั้งแต่เตรียมวัตถุดิบ – ผู้บริโภค	2) GooGle 3) อินเตอร์เน็ต

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) เน้นกระบวนการเรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย
3) ทดลองปฏิบัติการนำต้นกล้วยมาใช้ประโยชน์ ซึ่งจะได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปวิเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่ร่วมกัน

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 6 คน
2) พ่อแม่ ผู้ปกครอง แกนนำชุมชน บ้านปากง่าม
3) ชาวสวนที่ปลูกกล้วย
4) เด็กนักเรียนรุ่นน้องที่อยู่ในชุมชน / โรงเรียนวัดปากง่าม 10 – 20 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

1) คนในชุมชนบ้านปากง่าม

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

บ้านปากง่าม หมู่ 11 ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) การประชุมทีมวิจัย
2) การสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) การลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล
5) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
6) ลงมือปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัย
8) จัดทำสื่อเผยแพร่ผลการวิจัยและสร้างการเรียนรู้เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

9) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงประโยชน์ของต้นกล้วยกับการเรียนรู้ของคนในชุมชน

10) การเผยแพร่และนำเสนอโครงการ

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1) เด็กและเยาวชนมีความสุขจากการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน ผ่านการกิจกรรมร่วมกันกับคนในชุมชน และเกิดเครือข่ายเด็กในหมู่ 11 ที่เป็นทีมเด็กรุ่นพี่รุ่นน้องในชุมชนที่เรียนโรงเรียนวัดปากง่ามและศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม
2) เด็กและเยาวชนได้ประสบการณ์การทำงานผ่านการลงมือทำจริง เช่น การแก้ไขปัญหา การเรียนรู้นอกห้องเรียน การวางแผน การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การทำงานเป็นทีม การกล้าแสดงออก /แสดงความคิดเห็น การคิดอย่างมีเหตุผลเพิ่มขึ้น เป็นต้น และมีทักษะการเป็นผู้นำ การพูดคุยกับคนในชุมชน การติดต่อประสานงาน การนำเสนอ
3) เด็กและเยาวชนได้ความรู้จากการเรียนรู้เรื่องราวของการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ เช่น บริบทชุมชน ประโยชน์จากกล้วย (นำมาทำอาหาร+ขนม การแทงหยวกกล้วย การทำกระทงใบตอง สานเป็นตะกร้าและกระเป๋า การทำภาชนะใส่อาหาร กระดาษจากเส้นใยกล้วย เชือก ยาขัดรองเท้า) เป็นต้น
4) เกิดคุณค่าจากการเห็นประโยชน์ของสิ่งใกล้ตัว และสามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนจากการใช้ประโยชน์จากกล้วยในระยะต่อไป

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมวิจัย	←	—	—	—	—	—	→
2. การสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน	↔						
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		↔					
4. การลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล		←	—	→			
5. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน				↔			
6. ลงมือปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย				←	—	→	
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัย					↔		
8. ทำสื่อของโครงการเผยแพร่ผลการวิจัยและสร้างการเรียนรู้เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย					↔		
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงประโยชน์ของต้นกล้วยกับการเรียนรู้ของคนในชุมชน						↔	
10. การเผยแพร่และนำเสนอผลการดำเนินงาน							↔

แผนกิจกรรมการดำเนิน

โครงการศึกษาการใช้ประโยชน์จากกล้วยอย่างมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนบ้านปากง่าม

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีมวิจัย	- เพื่อสร้างความเข้าใจในทีม - เพื่อพูดคุยวางแผนการทำงาน และแบ่งบทบาทหน้าที่	- สมาชิกในทีม - พี่เลี้ยง	- นัดหมายประสานงาน - พูดคุยวางแผน และแสดงความคิดเห็น - สรุปสิ่งที่ได้จากการประชุม	- ได้รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีม เพื่อนำไปใช้วางแผนงาน - เกิดแผนการดำเนินงานร่วมกันในทีม - คนในทีมเกิดความเข้าใจกัน	มิ.ย. – ธ.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx7คน =350 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =100 บาท **รวม 450 บาท x7 ครั้ง =3,150 บาท**
2. การสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน	- เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการให้คนในชุมชน - เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง - คนในชุมชนหมู่ 11 ต.กระดังงา - เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของ โรงเรียนวัดปากง่าม 10 คน - ผู้สูงอายุ 10 คน	- นัดหมายประสานงานการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ - ชี้แจงรายละเอียดของโครงการ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - สรุปและเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเรียนรู้ในพื้นที่	- คนในชุมชนมีความเข้าใจโครงการ - เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจากคนในชุมชน - เด็กและเยาวชนได้ทักษะการคิด การวางแผน การนำเสนอ การพูดคุย	มิ.ย. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx35คน =1,750 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx35 คน = 875 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท - ค่าเอกสาร=125 บาท **รวม =2,950 บาท**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม - เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช - ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน - แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค. 62 (2 วัน)	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน =2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน =700 บาท - ค่าสถานที่ =700 บาท - ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน =700 บาท

						- ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คน x1 วัน =1,050 บาท - ค่าเอกสาร =300 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม =6,150 บาท**
4. สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	- เพื่อวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล - เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง - เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของ โรงเรียนวัดปากง่าม 10 คน - ผู้รู้ในชุมชน 20 คน	- นัดหมายประสานงานการลงพื้นที่ - ตั้งคำถามชวนพูดคุย - ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล - จดบันทึกข้อมูลที่ได้	- ข้อมูลและความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากกล้วย - ทีมวิจัยได้ทักษะการตั้งคำถามและการจดบันทึก - ความสัมพันธ์กับคนในชุมชน - ประสบการณ์และทักษะจากการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เช่น กล้าพูด กล้าแสดงออก การสื่อสาร เป็นต้น	ก.ค. – ส.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx15 คน =750 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =150 บาท **รวม 900 บาทx5ครั้ง =4,500 บาท**
5. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช - สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	- กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย. 62	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน =2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน =700 บาท - ค่าสถานที่ =700 บาท - ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน =700 บาท - ค่าเอกสาร =300 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม =5,100 บาท**
6. ทดลองปฏิบัติการเรียนรู้	- เพื่อค้นหากิจกรรมที่เด็กสนใจนำกล้วยไปใช้ประโยชน์	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- เรียนรู้เส้นทางการนำกล้วยไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่เตรียมวัตถุดิบ – ผู้บริโภค (กระทงใบตองแห้ง)	- ทราบกิจกรรมที่กลุ่มสนใจนำกล้วยไปใช้ประโยชน์	ก.ย. – ต.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx35 คน =1,850 บาท

การใช้ประโยชน์จากกล้วย	- เพื่อลงมือปฏิบัติการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำกิจกรรม	- เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของ โรงเรียนวัดปากง่าม 10 คน - ผู้รู้ในชุมชน 20 คน	- ทดลองทำกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากกล้วยที่กลุ่มมีความคิดเห็นร่วมกันมาลงมือทำ (การทำกระทงใบตองแห้ง) - สรุปผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลงมือทำ - เผยแพร่การนำกล้วยไปใช้ประโยชน์โดยใช้โซเชียลมีเดีย	- ทราบกระบวนการเรียนรู้และเกิดทักษะผ่านการลงมือทำ - กระบวนการสรุปผลการดำเนินงานและบทเรียนที่ได้จากการลงมือทำ		- ค่าอาหารว่าง 25x35 คน =925 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม 2,825 บาทx3ครั้ง =8,475 บาท**
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัย	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช - สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	- กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค. 62	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน =2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน =700 บาท - ค่าสถานที่ =700 บาท - ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน =700 บาท - ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คน x1 วัน =1,050 บาท - ค่าเอกสาร =300 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม =6,150 บาท**
8. จัดทำสื่อของโครงการเผยแพร่ผลการวิจัยและสร้างการเรียนรู้เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	- เพื่อสรุปประมวลผลการดำเนินงานโครงการ - เพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- สรุปประมวลผลการดำเนินงานโครงการ - เลือกชนิดของสื่อที่จะจัดทำ - ลงมือจัดทำสื่อและปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	- ทีมวิจัยทราบผลการดำเนินงานภาพรวมและสื่อของโครงการ - ทีมวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการจัดทำสื่อหลากหลายชนิด และคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัยและกลุ่มเป้าหมาย	ต.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx7 คน =350 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =250 บาท **รวม 600 บาทx3 ครั้ง=1,800 บาท**

9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงประโยชน์ของต้นกล้วยกับการเรียนรู้ของคนในชุมชน	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบ - เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ - เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช - สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	- ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ - เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียน และการทำงานในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	- ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน =2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน =700 บาท - ค่าสถานที่ =700 บาท - ค่าวิทยากร=400 บาท - ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน =700 บาท - ค่าเอกสาร =300 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม =5,100 บาท**
10. การเผยแพร่และนำเสนอผลการดำเนินงาน	- เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการ - เพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของกล้วยและนำกล้วยไปใช้ประโยชน์	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง - เด็กนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ของ โรงเรียนวัดปากง่าม 20 คน - ผู้รู้และคนในชุมชน 20 คน - ผู้สูงอายุ 20 คน	- นัดหมายประสานงานการจัดเวที - นำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่จัดทำ - ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันร่วมกัน - เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	- ชุมชนเห็นความสำคัญของกล้วยและนำกล้วยมาใช้ประโยชน์ - ทีมวิจัยได้ทักษะ/ประสบการณ์การทำงาน - เกิดกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชนกับเด็กและเยาวชน	ธ.ค. 62	- ค่าอาหาร 50 บาทx67 คน =3,350 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาทx67 คน = 1,675 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ = 200 บาท - ค่าประสานงาน = 200 บาท - ค่าเอกสาร = 200 บาท **รวม = 5,625 บาท**
11. สรุปผลการดำเนินงาน	- เพื่อสรุปผลการดำเนินงานส่งแหล่งทุน	- ทีมวิจัย - พี่เลี้ยง	- จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน	- รายงาน/สื่อสรุปผลการดำเนินงานเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น	ธ.ค. 62	- ค่าจัดทำรายงาน/สื่อสาร = 1,000 บาท
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

<u>ทีมวิจัย</u> : ทีม Banana ด่งด๊ง ประกอบด้วย

1.	เด็กหญิงวิลาสินี	เกียรติศักดิ์เจริญ	หัวหน้าโครงการ
2.	เด็กชายธนภรณ์	วันเพ็ญ	ทีมวิจัย
3.	เด็กหญิงสุวัชญา	เกตุสิงห์น้อย	ทีมวิจัย
4.	เด็กหญิงปารตา	แก้ววิลัย	ทีมวิจัย
5.	เด็กหญิงมณินทร	จิตรสมุทร	ทีมวิจัย
6.	เด็กหญิงวรัชญา	แสงทับทิม	ทีมวิจัย
7.	นางพรพินธ์	สำรวยรื่น	พี่เลี้ยงทีม Banana ด่งด๊ง

1. ชื่อโครงการ : ศึกษากระบวนการทำ Scallop Easy Application แบบมีส่วนร่วมเพื่อเกษตรกรตำบลยี่สาร
หัวหน้าโครงการ : นายธเนศ สร้อยทอง

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภออัมพวา ประมาณ 27 กิโลเมตร มีพื้นที่ 30,062.50 ไร่หรือ 60.90 ตารางกิโลเมตร อาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ทิศใต้ติดต่อกับตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออกติดต่อกับ ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม และทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลแพรกหนามแดง อำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีประชากรรวมทั้งสิ้น 3,101 คน เป็นชาย 1,525 คน เป็นหญิง 1,576 คน คิดเป็นความหนาแน่นเฉลี่ย 50.92 คน/ตารางกิโลเมตร รวม 957 ครัวเรือน ด้วยสภาพพื้นที่ที่เป็นป่าชายเลน และมีลำคลองลำประโดงไหลผ่าน รวม 18 สาย ทำให้ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย เช่น กุ้ง หอย ปูทะเล ปลา ปลูกป่าไม้โกงกาง เผาถ่านไม้โกงกาง และรับจ้างทั่วไป โดยมีการเลี้ยงสัตว์น้ำ (กุ้ง ปู ปลา) คิดเป็นร้อยละ 60 ของประชากรทั้งหมด จึงมีฟาร์มเลี้ยงกุ้ง ปู ปลา หอย รวมทั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำอยู่ในพื้นที่ร่วมด้วย

ในอดีตตำบลยี่สารมีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ มีชื่อ เจ้าฟ้ากรมขุนยี่สารสรณี ซึ่งเป็นชายาของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศ (เจ้าฟ้ากุ้ง) ตามหลักฐานทางโบราณคดีมีการขุดค้นพบโบราณวัตถุสมัยต้นกรุงศรีอยุธยา และบริเวณเขายี่สารมีเวิ้งน้ำเรียกว่า “อู่เรือสำเภา” เหมาะแก่การพักเรือสำเภา บ้านเขายี่สารจึงกลายเป็นชุมชนที่เป็นเส้นทางสำคัญในการเดินทางจากกรุงศรีอยุธยาผ่านกรุงเทพฯ ผ่านแม่กลองไปเพชรบุรี นครศรีธรรมราช และเป็นเส้นทางค้าขายออกสู่ทะเลไปยังประเทศต่างๆ เช่น จีน ชวา อินเดีย หรือแม้แต่ยุโรป และมีการค้าขายต่อเนื่องมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ที่มีการสร้างทางรถไฟเพื่อลงไปยังภาคใต้ เมื่อคนเริ่มสัญจรทางรถไฟ ทำให้เส้นทางน้ำมีความสำคัญลดลง ต่อมาในปี พ.ศ.2529 ชาวบ้านเริ่มมีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดภาวะขาดทุน มีการขายที่ดิน มีเพียงเกษตรกรบางกลุ่มที่มีการปรับตัวจึงยังคงเลี้ยงสัตว์น้ำมาจนถึงปัจจุบัน เช่น กุ้ง ปู ปลา เป็นต้น ซึ่งหอยแครงก็เป็นหนึ่งในสัตว์น้ำที่มีความสำคัญกับจังหวัดสมุทรสงครามที่สร้างรายได้และมูลค่าทางเศรษฐกิจจำนวนมาก และคนในชุมชนยังเลี้ยงในฟาร์มเช่นเดียวกัน

จากสถานการณ์การเลี้ยงหอยแครงของเกษตรกร พบว่า หอยแครงต้องอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น คุณภาพน้ำ ดิน และแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ เป็นต้น จึงจะทำให้หอยแครงเติบโตมามีคุณภาพดี มีขนาดใหญ่ ส่งผลต่อราคาแพงตามไปด้วย แต่ปัจจุบันสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทั้งคุณภาพน้ำ คุณภาพดิน และการดูแลหอยแครงที่พัฒนาไม่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทำให้บางช่วงเกิดภาวะหอยแครงตาย เช่น ช่วงที่ฝนตกลงมาเจือจางน้ำเค็ม ความเค็มลดลง คุณภาพน้ำมีปริมาณออกซิเจนต่ำ และมีดินตะกอนที่มีสารบางตัวเพิ่มขึ้น/บางตัวลดลง จนเกิดภาวะไม่สมดุล หอยแครงจึงเสี่ยงต่อการตายได้ นอกจากนี้ยังมีแรงงานที่ต้องจ้างมาดำเนินงานในฟาร์มเลี้ยงหอยแครงร่วมด้วย ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง รวมทั้งเด็กรุ่นใหม่ไม่ได้เรียนรู้การเลี้ยงหอยแครงสืบทอดจากครอบครัว ทำให้เกษตรกรที่มีอยู่มีอายุมาก จึงเลี้ยงด้วยวิธีการแบบเดิม ไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้าน และขาดการนำข้อมูลไปตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการเลี้ยงหอยแครงให้มีคุณภาพดี ตัวมีขนาดใหญ่ เพื่อนำไปสู่การสืบทอดอาชีพ และช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว ทีมเราในฐานะเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรสงครามและมีทีมส่วนหนึ่งเป็นคนในตำบลยี่สารที่ครอบครัวมีอาชีพเลี้ยงหอยแครง แต่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าว และเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครงมีอายุมาก จึงใช้ประสบการณ์ความคุ้นเคยเดิมในการเลี้ยงหอยแครง ขาดข้อมูลในการเลี้ยงอย่างเป็นระบบ ทำให้บางครั้งหอยแครงตาย และเกิดภาวะขาดทุน ซึ่งหอยแครงเป็นอาหารทะเลที่สร้างรายได้สูงในจังหวัดสมุทรสงคราม ทำให้ทีมวิจัยซึ่งเรียนสาขาเทคนิคคอมพิวเตอร์และด้วยช่วงวัยที่มีความสนใจเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดีย จึงสนใจที่จะพัฒนา Application เฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย นอกจากจะเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาเรื่องการเลี้ยงหอยแครงและบริบทชุมชนในตำบลยี่สาร

แล้ว ยังได้นำความรู้จากชาวบ้านไปใช้ในการจัดทำ Application อย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน ช่วยให้ได้ฝึกทักษะชีวิตและการเรียนควบคู่กันไปอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในพื้นที่

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

เป้าหมายหลัก คือ ต้องการเห็นเกษตรกรใช้เทคโนโลยีในการเลี้ยงหอย ใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ปัญหา เห็นข้อมูลอย่างเป็นระบบในการเลี้ยงหอยของตนเอง

1) ทำให้ผู้เลี้ยงหอยแครงเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูล
2) สร้าง Application ให้ผู้สูงอายุ (ผู้เลี้ยงหอยแครง) เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับการเลี้ยงหอยแครง

3. คำถามวิจัย

1) จะทำอย่างไรให้ผู้เลี้ยงหอยแครงเห็นประโยชน์ของการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
2) จะทำอย่างไรให้เกษตรการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการประกอบอาชีพ

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงหอยแครงของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครงในตำบลยี่สาร
2) เพื่อออกแบบแอพพลิเคชั่นในการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย

<u>ประเด็นศึกษา</u>

1) วิธีการเลี้ยงหอยแครง
2) ข้อมูลที่จำเป็นและเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลี้ยงหอยแครง
3) วิธีการสร้าง Application ง่ายและตอบโจทย์ผู้เลี้ยงหอยแครง

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงหอยแครง</u> 1) อุณหภูมิ 2) ออกซิเจนในน้ำ 3) คุณภาพดิน 4) ฟอสเฟต 5) pH 6) ความเค็มของน้ำ 7) แพลงตอน	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ชุมชน ม.4 ตำบลยี่สาร 2) ประมงจังหวัด 3) ผู้ใหญ่ธเนศ ฤกษ์ดี 4) นายวรเดช เขียวเจริญ 5) นายมนัส แพทย์จะเกร็ง <u>ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ</u> 1) Youtube 2) GooGle 3) Gistda
<u>การสร้าง Application</u> 1) ข้อมูลพื้นฐานในการสร้าง Application 2) วิธีการสร้าง Application อย่างง่ายและตอบโจทย์ user คือ ผู้เลี้ยงหอยแครง 3) ข้อมูลเรื่องการเลี้ยงหอยแครง	<u>ผู้รู้</u> 1) อ.ดนัย ภู่ระหงษ์ (เขียนโปรแกรม) 2) อ.ปิติกร ขำอ่อน (เขียนโปรแกรม) 3) อ.วสันต์ อุทัยเลี้ยง (เว็บแอพพลิเคชั่น) 4) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยในบ่อเลี้ยง 3 ฟาร์ม และคนในชุมชน (การเลี้ยงหอยแครง)

วิธีการเรียนรู้

1) เน้นกระบวนการเรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงหอยแครงเพื่อนำมาออกแบบ Application Scallop Easy
3) ทดลองใช้ Application Scallop Easy ร่วมกับเกษตรกร และนำผลการใช้มาสร้างการเรียนรู้เพื่อปรับปรุง Application ให้มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้นและสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

3) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 7 คน
4) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครงในบ่อเลี้ยง 3 ฟาร์ม ในพื้นที่หมู่ 4 ตำบลยี่สารและชุมชนใกล้เคียง

กลุ่มเป้าหมายรอง

2) คนในชุมชนหมู่ 4 ตำบลยี่สาร

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ 4 ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) การประชุมทีมวิจัย
2) การค้นหาความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงหอยแครงที่ใช้เทคโนโลยี
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) การสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการเลี้ยงหอยแครง
5) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
6) ศึกษาวิธีทำแอพพลิเคชั่นเพื่อใช้ช่วยประกอบการเลี้ยงหอยแครง
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อสร้างการเรียนรู้กับผู้เลี้ยงหอยแครงและผู้สนใจ
8) ทดลองใช้แอพพลิเคชั่นร่วมกับเกษตรผู้เลี้ยงผู้เลี้ยงหอยแครง
9) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อพัฒนาแกนนำนักวิจัยในการเรียนรู้และออกแบบการขยายผลการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัย
10) การคืนข้อมูลผลการวิจัยและสร้างการเรียนรู้เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและการจัดทำรายงานการวิจัย

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1) เด็กและเยาวชนทราบบริบทชุมชนตำบลยี่สารเพิ่มขึ้น ผ่านการเรียนรู้เรื่องการเลี้ยงหอยแครงและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแอพพลิเคชั่น
2) ได้ Scallop Easy Application เบื้องต้นที่ช่วยเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย ช่วยให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกสบาย/ลดการสูญเสียจากหอยแครงตาย

3) เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ โดยการเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ และลงมือทำแอพพลิเคชั่น สรุปบทเรียนหลังทำ จนเกิดความกล้าแสดงออก มีทักษะการคิด วิเคราะห์ การจดบันทึก การนำเสนอ การตั้งคำถาม การติดต่อประสานงาน และการพูด-การฟังได้อย่างเป็นระบบ

4) เกิดความสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนผ่านการเรียนรู้เรื่องการทำ Scallop Easy Application ที่ช่วยเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย และการทำกิจกรรมในโครงการร่วมกัน

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. การประชุมทีมวิจัย	←	—	—	—	—	—	→
2. การค้นหาความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงหอยแครงที่ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการตัดสินใจ	←	—	→				
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		←	—	→			
4. การสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการเลี้ยงหอยแครง		←	—	—	→		
5. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน				←	→		
6. ศึกษาวิธีทำแอพพลิเคชั่นเพื่อใช้ช่วยประกอบการเลี้ยงหอยแครง			←	—	—	→	
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อสร้างการเรียนรู้กับผู้เลี้ยงหอยแครงและผู้สนใจ					←	→	
8. ทดลองใช้แอพพลิเคชั่นร่วมกับเกษตรผู้เลี้ยงผู้เลี้ยงหอยแครง					←	—	→
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อพัฒนาแกนนำนักวิจัยในการเรียนรู้และออกแบบการขยายผลการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัย						←	→
10. การคืนข้อมูลผลการวิจัยและสร้างการเรียนรู้เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและการจัดทำรายงานการวิจัย							← →

แผนกิจกรรมการดำเนิน

โครงการศึกษากระบวนการทำ Scallop Easy Application แบบมีส่วนร่วมเพื่อเกษตรกรตำบลยี่สาร

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีมวิจัย	1) พูดคุยวางแผน 2) สรุปกิจกรรมที่ทำครั้งที่ผ่านมา/ข้อมูล 3) แบ่งบทบาทหน้าที่ 4) ทำความเข้าใจในทีม	1) สมาชิกในทีม 7 คน 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อนัดหมายประสานการประชุม 2) เตรียมข้อมูล/หัวข้อในการประชุม 3) แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4) สรุปการประชุม	1) แผนงานที่จะลงไปทำในโครงการ 2) ทราบบทบาทหน้าที่ในทีมงาน 3) ทราบข้อมูลจากการพูดคุย/การทำงาน	มิ.ย. – ธ.ค. 62	1) ค่าอาหาร 50 บาทx7 คน =350 บาท 2) ค่าเดินทาง 50 บาทx7 คน =350 บาท **รวม 700 บาท x 7 ครั้ง =4,900 บาท**
2. การค้นหาความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงหอยแครงโดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการตัดสินใจ	1) เพื่อเรียนรู้การเลี้ยงหอยแครงโดยใช้เทคโนโลยี 2) เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนในการสร้างการมีส่วนร่วมในการออกแบบการใช้เทคโนโลยีประกอบการตัดสินใจ	1) ทีมวิจัย 2) ประมงจังหวัด 3) ผู้รู้ในชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่ธเนศ ฤกษ์ดีนายวรเดช เขียวเจริญ นายมนัส แพทย์จะเกร็ง เป็นต้น	1) ติดต่อนัดหมายและประสานงาน 2) เตรียมความพร้อม/คำถามในการพูดคุย 3) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงหอยแครงโดยจะนำข้อมูลมาใช้ออกแบบร่วมกับเทคโนโลยี	1) ทีมวิจัยทราบข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงหอยแครงโดยเชื่อมโยงกับการใช้เทคโนโลยี 2) เกิดความสัมพันธ์กับคนในชุมชน 3) กล้าพูดกล้าแสดงออก การติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน การตั้งคำถาม การพูดคุย	มิ.ย. – ก.ค. 62	1) ค่าเดินทาง 50 บาทx7 คน =350 บาท 2) ค่าอาหาร 50 บาทx7 คน =350 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ =100 บาท **รวม 800บาทx5ครั้ง =4,000 บาท**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช	1) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน 2) แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค. 62 (2 วัน)	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 5 คน =1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx5 คน =500 บาท 3) ค่าสถานที่ =700 บาท 4) ค่าวิทยากร=400 บาท

			3) ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่			5) ค่าเดินทาง 50บาทx5คนx2 วัน =500 บาท 6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150บาทx5คนx1วัน =750 บาท 7) ค่าเอกสาร =300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม =4,750 บาท**
4. เวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการเลี้ยงหอยแครง	1) เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการให้ชาวบ้านทราบ 2) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการเลี้ยงหอยแครง	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง 3) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง 3 ฟาร์ม 4) คนในชุมชนหมู่ 4 ตำบลยี่สาร	1) ประสานงานการจัดเวที 2) เตรียมอุปกรณ์/ข้อมูล/คำถามที่จะลงไปพูดคุย 3) พูดคุยสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บรวบรวมข้อมูลการเลี้ยงหอยแครง 4) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุม 5) สรุปการประชุมและข้อมูลที่ได้	1) ข้อมูล/ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงหอยแครง 2) ทีมวิจัยเกิดความสัมพันธ์กับคนในชุมชน 3) ทีมวิจัยกล้าพูดกล้าแสดงออก และมีทักษะการตั้งคำถาม การนำเสนอ การสื่อสาร การจดบันทึก	ก.ค. – ส.ค. 62	1) ค่าเดินทาง50บาทx7คน =350 บาท 2) ค่าอาหาร 50บาทx15 คน =750 บาท 3) ค่าอาหารว่าง25บาทx15คน =375 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ =200 บาท **รวม 1,675บาทx5ครั้ง =8,375 บาท**
5. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อ	1) กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 5 คน =1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx5 คน =500 บาท 3) ค่าสถานที่ =700 บาท 4) ค่าวิทยากร=400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx5คนx2 วัน =500 บาท 6) ค่าเอกสาร =300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม 4,100 บาท**

			นำไปใช้งานในโครงการ			
6. ศึกษาวิธีการ ทำ Applicationเพื่อใช้ช่วยประกอบการเลี้ยงหอยแครง	1) เพื่อค้นหาความรู้เกี่ยวกับการทำ Application 2) เพื่อศึกษาข้อมูลหอยแครงร่วมกับเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยประกอบการทำ	1) ทีมวิจัย 2) อาจารย์ที่ปรึกษา 3) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง 3 ฟาร์ม 4) หน่วยงาน เช่น GISTDA ม.บูรพา เป็นต้น	1) ค้นหาความรู้จากแหล่งต่างๆ และปรึกษาผู้รู้ เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา YouTube, Google 2) ประสานข้อมูลที่จำเป็นจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ประมงจังหวัด DISTDA ม.บูรพา 3) ออกแบบและทำ Application ร่วมกับชุมชน	1) ได้ Application เบื้องต้นที่ช่วยเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หอยแครงตาย 2) ทราบวิธีการทำ Application ร่วมกับชาวบ้าน	ส.ค. – ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร 50บาทx8คน = 400 บาท 2) ค่าเดินทาง 50บาทx7คน = 350 บาท 3) ค่าอุปกรณ์ =100 บาท รวม 850 บาทx5 ครั้ง **รวมเป็นเงิน =4,250 บาท**
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างการเรียนรู้กับผู้เลี้ยงหอยแครงและผู้สนใจ	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างการเรียนรู้กับผู้เลี้ยงหอยแครงและผู้สนใจ 2) เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง 3) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอย	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3) สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	1) กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2) สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ 3) ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 5 คน =1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx5 คน =500 บาท 3) ค่าสถานที่ =700 บาท 4) ค่าวิทยากร=400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx5คนx2 วัน =500 บาท 6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150บาทx5คนx1วัน =750 บาท 7) ค่าเอกสาร =300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม = 4,750 บาท**
8. ทดลองใช้ Application ร่วมกับเกษตรผู้	1) เพื่อทดลองใช้ Application กับชุมชน	1) ทีมวิจัย 2) อาจารย์ที่ปรึกษา	1) นำ Application ไปใช้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง	1) ทีมวิจัยเกิดความภาคภูมิใจจากการมีส่วนสร้าง Application ร่วมกับชาวบ้าน	ต.ค. – พ.ย. 62	1) ค่าอาหาร 50 บาทx 10 คน = 500 บาท

เลี้ยงผู้เลี้ยงหอยแครง	2) เพื่อปรับปรุง Application ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	3) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง 3 ฟาร์ม 4) หน่วยงาน เช่น GISTDA ม.บูรพา เป็นต้น	2) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการใช้งาน 3) ปรับปรุง Application ให้เหมาะสมกับการใช้งาน	2) ชาวบ้านได้ Application วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงจากการเลี้ยงหอยแครง 3) ทีมวิจัยเกิดทักษะการเรียนรู้จากทฤษฎีร่วมกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่		2) ค่าเดินทาง 50 บาทx 7 คน = 350 บาท 3) ค่าอุปกรณ์ =155 บาท **รวม 1,005 บาทx5ครั้ง** **เป็นเงิน =5,025 บาท**
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อพัฒนาแกนนำนักวิจัยในการเรียนรู้และออกแบบการขยายผลการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบ 2) เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3) สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	1) ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ 2) เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียนและการทำงานในพื้นที่ 3) ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 5 คน =1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx5 คน =500 บาท 3) ค่าสถานที่ =700 บาท 4) ค่าวิทยากร=400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx5คนx2 วัน =500 บาท 6) ค่าเอกสาร =300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ =200 บาท **รวม =4,100 บาท**
10. จัดเวทีคืนข้อมูลและสร้างการเรียนรู้เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	1) เพื่อให้ชาวบ้านรู้วิธีการใช้ Application 2) เพื่อให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1) ทีมวิจัย 2) อาจารย์ที่ปรึกษา 3) เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครง 4) คนในชุมชนหมู่ 4 ตำบลยี่สาร 5) หน่วยงาน เช่น GISTDA ม.บูรพา เป็นต้น	1) ประสานงานการจัดเวทีคืนข้อมูล 2) เตรียมข้อมูล/อุปกรณ์ 3) สาธิตวิธีการใช้ Application 4) ตรวจสอบข้อมูล เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง Application	1) ชาวบ้านรู้จักการใช้เทคโนโลยี และนำข้อมูลไปใช้ตัดสินใจในการเลี้ยงหอยแครง 2)ทีมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับชาวบ้าน 3) ช่วยลดความเสี่ยงจากหอยแครงตาย 4) ทีมเกิดประสบการณ์และทักษะการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ	ธ.ค. 62	1) ค่าอาหาร 50บาทx20คน = 1,000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาท x20 คน = 500 บาท 3) ค่าเดินทาง 50บาทx7คน = 350 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ = 200 บาท 5) ค่าประสานงาน = 200 บาท 6) ค่าสถานที่ = 500 บาท 7) ค่าผลิตสื่อ = 2,000 บาท **รวม 4,750 บาท**

11. สรุปผลการดำเนินงาน	1) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานส่งแหล่งทุน	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยง	1) จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน	1) รายงาน/สื่อสรุปผลการดำเนินงานเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น	ธ.ค. 62	1) ค่าจัดทำรายงาน/สื่อสาร = 1,000 บาท
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

<u>ทีมวิจัย</u> : ทีม Scallop Easy ประกอบด้วย

1.	นายธเนศ	สร้อยทอง	หัวหน้าโครงการ
2.	นายรณรต	ยังมาก	ทีมวิจัย
3.	นายนิรัติศัย	สีดอกบวบ	ทีมวิจัย
4.	นายปวเรศ	บัวทอง	ทีมวิจัย
5.	นายทินภัทร	เอี่ยมผ่อง	ทีมวิจัย
6.	นางนิภา	บัวจันทร์	พี่เลี้ยงทีม Scallop Easy

1.ชื่อโครงการ : การจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม (เยาวชนคน BSK. จัดการขยะในครัวเรือน)

ทีม BSK.No.1

หัวหน้าโครงการ : นางสาวจิตรลดา บัญญัติพัฒนกุล

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลบางสะแก ตั้งอยู่ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีพื้นที่ 7,205 ไร่ ทิศเหนือติดกับตำบลบางยี่รงค์ ตำบลโรงหีบ จังหวัดสมุทรสงคราม และตำบลคุ้งกระถิน จังหวัดราชบุรี ทิศใต้ติดกับตำบลเหมืองใหม่ จังหวัดสมุทรสงคราม ทิศตะวันออกติดกับตำบลบางกุ้ง จังหวัดสมุทรสงคราม และทิศตะวันตกติดกับตำบลวัดเพลง จังหวัดราชบุรี มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน มีประชากร 2,014 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน เช่น สวนมะพร้าว สวนส้มโอ สวนลิ้นจี่ สวนส้มแก้ว เป็นต้น เนื่องจากมีคลองแควอ้อมไหลผ่านทางทิศใต้ และเป็นคลองหลักที่กระจายนำเข้าไปในพื้นที่ ผ่านคลองย่อย 10 คลอง และแยกย่อยเป็นลำประโดงอีก 79 ลำประโดง ส่งน้ำเข้าไปในร่องสวนทั่วทั้งพื้นที่ จึงเหมาะแก่การทำการเกษตร เดิมพื้นที่นี้มีชื่อเรียกว่าตำบลบางสำโรง ซึ่งเรียกตามชื่อกำนันคนแรกของตำบล ตั้งอยู่ในอำเภอแม่น้ำอ้อม จังหวัดราชบุรี ภายหลังมีการเปลี่ยนระบบการปกครองใหม่ ทำให้อำเภอแม่น้ำอ้อมหายไป แล้วย้ายการปกครองตำบลบางสำโรงมาอยู่กับอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามแทน ตำบลบางสำโรงมีวัดอยู่ 1 แห่งชื่อวัดสระแก้วมณีศรี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของตำบล (บริเวณหมู่ที่ 1 ในปัจจุบัน) ต่อมาได้รื้อวัดนี้ แล้วมาสร้างใหม่ที่ริมคลองแควอ้อม ซึ่งในบริเวณรอบ ๆ มีต้นสะแกขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเรียกวัดนี้ว่าวัดบางสะแก และได้เรียกตำบลนี้ใหม่ตามชื่อวัดว่า ตำบลบางสะแก ซึ่งประกอบไปด้วย 12 หมู่บ้าน ภายหลังได้แยกการปกครองใหม่ ในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ.2545 แยกออกไป 5 หมู่ไปตั้งตำบลใหม่ ชื่อตำบลบ้านปราโมทย์ ทำให้ตำบลบางสะแกเหลืออยู่เพียง 7 หมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบัน

ในอดีต ตำบลบางสะแกไม่ได้เป็นที่รู้จักมากนัก คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายตามวิถีชีวิตของชาวสวน มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี และเข้าถึงทุกพื้นที่ ทุก ๆ บ้านจึงประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าว และทำน้ำตาลมะพร้าว เป็นสินค้าหลักที่จะนำแลกเปลี่ยนกับสินค้าอื่นจากต่างตำบล โดยใช้การพายเรือออกจากพื้นที่ด้วยเส้นทางคลองแควอ้อม ไปแลกเปลี่ยนสินค้ากับพื้นที่อื่น ๆ ที่ตลาดบางน้อย สินค้าที่จะไปแลกมาได้แก่ น้ำปลา กะปิ เกลือ เนื้อ เป็นต้น แต่จะไม่แลกข้าวกลับมา เพราะสามารถทำนาปลูกข้าวกินเองได้ โดยคนในพื้นที่จะมีที่นาของตนเองอยู่ที่อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เดินทางโดยการเดินเท้า ขี่ม้า และภายเรือไปตามคลองแควอ้อม ซึ่งทั้งการทำสวน และการทำนา ก็จะช่วยกันทั้งครอบครัว โดยในการทำนานั้นจะทำตามฤดูฝน ไปช่วยกันทำนาทั้งครอบครัว ช่วยกันตั้งแต่ขั้นตอนเตรียมนา ไปจนถึงหว่านข้าว จากนั้นก็กลับมาทำสวนตามเดิม เพื่อรอเวลาเก็บเกี่ยวข้าว เมื่อเก็บเกี่ยวได้มา ก็จะนำข้าวไปสีที่หมู่ 7 ซึ่งยังมีซากของโรงสีข้าวตั้งอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ส่วนในการทำสวนนั้นก็พากันเข้าสวนไปดูแลสวนของตัวเองตั้งแต่เช้า เข้าไปรดน้ำ ตัดหญ้า ตัดแต่งกิ่งไม้ผลให้เป็นทรงโปร่งอยู่เสมอ เศษซากพืชต่าง ๆ ก็จะถูกนำไปกองไว้บนร่องสวน เพื่อให้ย่อยสลายไปตามกาลเวลา ให้เป็นสารอาหารในดิน เมื่อถึงเวลาสาย ก็กลับมากินข้าวที่บ้านและพักผ่อน เพื่อที่ตอนเย็นจะออกไปดูแลสวนใหม่ อาหารการกินของคนในชุมชน ก็จะหาวัตถุดิบจากในพื้นที่สวนของตนเอง หรือเก็บหาจากสวนของเพื่อนบ้านมาประกอบอาหาร เช่น พืชผักต่าง ๆ หาจากในสวน กุ้งและปลาหาจากในลำประโดงหรือในคลอง ส่วนที่นอกเหนือจากนี้ ก็จะต้องนำสินค้าที่มีอยู่ในชุมชนไปแลกเปลี่ยนกับพื้นที่อื่น การเดินทางในสมัยนั้นยังไม่มีถนนหนทางที่สะดวกต่อการเดินทาง การเดินทางเรือจึงเป็นการสัญจรหลัก คนในชุมชนจึงช่วยกันดูแลความสะอาดของคลอง แต่ละบ้านจึงไม่ทิ้งขยะลงในคลอง เพราะเห็นความสำคัญของคลองมาก ขยะในครัวเรือนจึงถูกนำไปฝังกลบให้ย่อยสลายไป เพราะขยะส่วนใหญ่เป็นขยะที่มาจากธรรมชาติ ไม่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบัน ตำบลบางสะแกมีความเจริญขึ้นมาก ทั้งน้ำประปา ไฟฟ้าและถนนเข้าถึงพื้นที่ การใช้ชีวิตจึงสะดวกมากขึ้น คนรุ่นก่อนสนับสนุนให้ลูกหลานออกไปเรียนต่างพื้นที่ และออกไปทำงานต่างพื้นที่เช่นกัน คนที่อยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นผู้สูงอายุที่มีบางส่วนยังคงทำสวนเพื่อส่งเงินให้ลูกหลานไปเรียนอยู่ และอีกส่วนหนึ่งที่เลิกทำสวนแล้ว เริ่มมีคนต่างพื้นที่เข้ามาขอซื้อที่ดินมากขึ้น และเริ่มเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่มากขึ้น การที่จะเห็นความสำคัญของพื้นที่และทรัพยากรของคนต่างถิ่นก็มี

น้อย มีการถมลำประโดงเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย เส้นทางสัญจรทางน้ำเริ่มเปลี่ยนไป การใช้คลองในการเดินทางลดลง คนในพื้นที่ก็เห็นความสำคัญของคลองลดน้อยลงตามไปด้วย เริ่มปล่อยให้คลองตื้นเขิน มีผักตบมาขวางกั้นทางน้ำ และมีการทิ้งขยะลงคลองมากขึ้น บางส่วนมีที่อยู่อาศัยไม่ติดคลองเนื่องจากที่อยู่อาศยติดถนน ก็เริ่มเผาขยะกันมากขึ้น ส่งผลต่อสุขภาพของคนในชุมชน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ครั้งหนึ่งเคยเกิดเหตุไฟไหม้สวน จากการที่ไฟลุกลามจากกองขยะ ลามเข้าไปถึงในสวนที่รกร้าง ด้วยสาเหตุที่ไม่มีการจัดการขยะที่เหมาะสมของชุมชน

ในชุมชนมีกิจกรรมลงแขกลงคลอง ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของชาวบ้านแต่ละหมู่ ที่มาช่วยกันจัดการเส้นทางน้ำให้ดีขึ้น โดยการจัดการกับผักตบชวา และพืชน้ำต่าง ๆ ที่ขวางทางน้ำ ขุดลอกคลองให้ลึกมากขึ้น รวมถึงการเก็บขยะในคลองไปทิ้งบนบก เพื่อรอการจัดการในขั้นถัดไป และทางองค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดให้มีถังขยะมาตั้งตามจุดต่าง ๆ เพื่อให้คนในชุมชนนำขยะในครัวเรือนมาทิ้ง แต่ในการขนถ่ายขยะนั้นยังไม่มีการระบุวันขนถ่ายอย่างชัดเจน เกิดปัญหาขยะล้นถัง ส่งผลต่อทัศนียภาพของถนนในตำบล ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน อีกทั้งยังมีขยะที่มาจากนักท่องเที่ยวต่างพื้นที่ เนื่องจากตำบลบางสะแกในปัจจุบันเป็นที่รู้จักมากขึ้น ในด้านของสวนผลไม้ที่ผลิตผลไม้คุณภาพดี ด้านการศึกษาดูงานการจัดการน้ำ และด้านของแหล่งศึกษาดูงานวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้มีขยะจากนักท่องเที่ยวมาเพิ่มในพื้นที่ จึงมีมาตรการของชุมชนว่าด้วยเรื่องการลดปริมาณขยะ โดยการให้ใช้แก้วน้ำแทนแก้วน้ำพลาสติกใส ใช้จานกระเบื้องแทนจานกระดาษและถ้วยโฟม เป็นต้น ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2561 หน่วยงานรัฐเข้ามาส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักการแยกขยะ โดยให้แยกตามประเภทต่าง ๆ แต่คนในชุมชนยังมีความเข้าใจในเรื่องแยกขยะน้อย จึงยังไม่ถูกนำไปใช้ในครัวเรือนมากนัก

จากสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องขยะที่กล่าวมาข้างต้น ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่ และส่งผลกระทบต่อทรัพยากรในพื้นที่ เด็กและเยาวชนในชมรม To be No.1 ตำบลบางสะแกจึงรวมตัวกันทำโครงการเยาวชนคน BSK. จัดการขยะในครัวเรือนขึ้น เพื่อศึกษาการจัดการขยะในครัวเรือนที่ผ่านมาของคนในชุมชน ไปสู่การออกแบบแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนที่เหมาะสม โดยออกแบบร่วมกับคนในชุมชน โดยเริ่มจากกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่สนใจจะร่วมโครงการ ซึ่งจะชวนให้ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการมาร่วมเรียนรู้บริบทชุมชน เรียนรู้การจัดการขยะครัวเรือนที่ผ่านมาของชุมชน เรียนรู้การจัดการขยะครัวเรือนที่สร้างสรรค์ และออกแบบการจัดการขยะร่วมกัน เพื่อให้ได้วิธีการจัดการขยะในแบบของคนในชุมชนตำบลบางสะแก นำไปสู่การเผยแพร่ให้คนในชุมชนนำไปใช้ได้ในอนาคต

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

ครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างในชุมชนตำบลบางสะแกสามารถจัดการขยะภายในครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม

3. คำถามวิจัย

การจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชนตำบลบางสะแก ควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

3) เพื่อศึกษาการจัดการขยะในครัวเรือนที่ผ่านมาของคนในชุมชน
4) เพื่อค้นหาการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชน

<u>ประเด็นศึกษา</u>

6) ประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ
7) ประเภทของขยะครัวเรือนในชุมชน
8) ปริมาณของขยะครัวเรือนในชุมชน
9) การจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลเรื่องวิถีชีวิตคนในชุมชน</u> 1) ประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ผู้สูงอายุ 2) ผู้รู้ในชุมชน
<u>ข้อมูลเรื่องการจัดการขยะ</u> 1) ประเภทขยะ 2) ปริมาณขยะ 3) วิธีการจัดการขยะ	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ผู้รู้ในชุมชน 2) ผู้นำชุมชน 3) ผู้รู้เรื่องการนำขยะทำให้เกิดประโยชน์

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) เรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2) ประมวลสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ
3) เรียนรู้การจัดการขยะ นำไปสู่การออกแบบแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือนร่วมกับครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ
4) ชวนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการทดลองการจัดการขยะตามแนวทางที่ได้ออกแบบร่วมกัน พร้อมทั้งจดบันทึกผลอย่างต่อเนื่อง

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

กลุ่มเป้าหมายหลัก

5) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 9 คน
6) ครัวเรือนที่ร่วมโครงการ 10 ครัวเรือน (ครอบครัวของทีมวิจัย 9 ครัวเรือน และศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลบางสะแก 1 แห่ง)

กลุ่มเป้าหมายรอง

2) คนในชุมชนตำบลบางสะแกที่ให้ความรู้

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) ประชุมทีม
2) การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ และแผนที่ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ
5) เก็บข้อมูลประเภท ปริมาณ และการจัดการขยะในครัวเรือน
6) ลงพื้นที่เรียนรู้การจัดการขยะของคนในชุมชน
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
8) ออกแบบแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือน
9) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์
10) ลงมือปฏิบัติการจัดการขยะในครัวเรือน
11) จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องการจัดการขยะในครัวเรือน
12) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ

13) สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1) ทีมวิจัยได้ข้อมูลประเภท และปริมาณขยะในครัวเรือนของชุมชนตำบลบางสะแก
2) ทีมวิจัยได้ข้อมูลการจัดการขยะในครัวเรือนที่ผ่านมาของคนในชุมชนตำบลบางสะแก
3) ทีมวิจัยได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4) ได้แนวทางการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับชุมชนตำบลบางสะแก
5) คนในชุมชนมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1) ประชุมทีม	←	—	—	—	—	—	→
2) การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน	↔						
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		↔					
4) เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ และแผนที่ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ		↔					
5) เก็บข้อมูลประเภท ปริมาณ และการจัดการขยะในครัวเรือน		←	—	→			
6) ลงพื้นที่เรียนรู้การจัดการขยะของคนในชุมชน			↔				
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน				↔			
8) ออกแบบแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือน				↔			
9) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์					↔		
10) ลงมือปฏิบัติการจัดการขยะในครัวเรือน					←	—	→
11) จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องการจัดการขยะในครัวเรือน						↔	
12) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ						↔	
13) สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน							↔

แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการเยาวชนคน BSK. จัดการขยะในครัวเรือน

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีม	- เพื่อวางแผนการดำเนินงาน	- ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ประชุมทีม 3. สรุปบทเรียน (เดือนละ 1 ครั้ง รวม 7 ครั้ง)	- ได้แผนการดำเนินงาน - ได้ทบทวนสิ่งที่ได้ทำ และปรับใช้กับกิจกรรมต่อไป	มิ.ย.-ธ.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 10 คน เป็นเงิน 500 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท ครั้งละ 700 บาท รวม 7 ครั้ง **เป็นเงิน 4,900 บาท**
2. การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน	- เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ	- ตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ 10 คน - ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมสร้างความเข้าใจ 3. สรุปกิจกรรม (รวม 2 ครั้ง)	- ตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการได้รู้ถึงโครงการที่กำลังเกิดขึ้นพื้นที่	มิ.ย.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 20 คน เป็นเงิน 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท ครั้งละ 1,300 บาท รวม 2 ครั้ง **เป็นเงิน 2,600 บาท**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม - เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 3. ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน - แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 1,800 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าสถานที่ 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 600 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**

4. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ และแผนที่ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ	- เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ	- ผู้รู้และคนทั่วไปในชุมชน 20 คน - ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์และแผนที่ชุมชนที่เชื่อมโยงกับกับการจัดการขยะ 3. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนด้วยเครื่องมือเส้นทางประวัติศาสตร์ 4. เก็บข้อมูลสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนด้วยเครื่องมือแผนที่ชุมชน 5. สรุปกิจกรรม	- ได้ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ - ได้ข้อมูลแผนที่ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการขยะ	ก.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 30 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 30 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,000 บาท**
5. เก็บข้อมูลประเภท ปริมาณ และการจัดการขยะในครัวเรือน	- เพื่อเก็บข้อมูลประเภท ปริมาณ และการจัดการขยะในครัวเรือน	- ตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ 10 คน - ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมออกแบบแบบสำรวจข้อมูลร่วมกัน 3. สรุปกิจกรรม 4. แต่ละครัวเรือนนำแบบสำรวจไปเก็บข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาสรุปพูดคุยกัน (ประชุมออกแบบแบบสำรวจ 1 ครั้ง ,ประชุมสรุปรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง รวม 3 ครั้ง)	- ได้ข้อมูลประเภท ปริมาณ และการจัดการขยะในครัวเรือน	ก.ย.-ส.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 20 คน เป็นเงิน 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท ครั้งละ 1,300 บาท รวม 3 ครั้ง **เป็นเงิน 3,900 บาท**
6. ลงพื้นที่เรียนรู้การจัดการขยะของคนในชุมชน	- เพื่อเรียนรู้การจัดการขยะของคนในชุมชน	- ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ลงพื้นที่เรียนรู้การจัดการขยะตามแหล่งเรียนรู้การจัดการขยะในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน 3. สรุปกิจกรรม	- ได้รู้วิธีการจัดการขยะในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน	ส.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 10 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าอาหารว่าง 40 บาท x 10 คน เป็นเงิน 400 บาท - ค่าเดินทาง 500 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท

						- ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 1,900 บาท**
7. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3. สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	- กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 1,800 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าสถานที่ 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 600 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
8. ออกแบบแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือน	- เพื่อออกแบบแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือนร่วมกับครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ	- ตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ 20 คน - ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. นำเสนอข้อมูล - ประเภทขยะในครัวเรือน - ปริมาณขยะในครัวเรือน - การจัดการขยะในครัวเรือน - การจัดการขยะที่มีในชุมชน 3. ชวนผู้เข้าร่วมประชุมออกแบบแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชน 4. สรุปกิจกรรม	- ตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการได้ทราบถึงข้อมูลที่ได้นำเสนอ - ได้แนวทางการจัดการขยะในครัวเรือนที่เหมาะสมกับคนในชุมชน	ก.ย.	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 30 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 30 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,000 บาท**
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	- กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 1,800 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าสถานที่ 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 600 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**

10. ลงมือปฏิบัติการจัดการขยะในครัวเรือน	- เพื่อทดลองปฏิบัติการจัดการขยะในครัวเรือน	- ตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ 10 คน - ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมวางแผนการทดลองแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือน 3. สรุปกิจกรรม 4. แต่ละครัวเรือนนำแนวทางการจัดการขยะในครัวเรือนไปปฏิบัติแล้วนำข้อมูลมาสรุปพูดคุยกัน (ประชุมวางแผน 1 ครั้ง,ประชุมสรุปรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง รวม 3 ครั้ง)	- ได้แผนการลงมือปฏิบัติการจัดการขยะในครัวเรือน - ได้ผลการลงมือปฏิบัติการจัดการขยะในครัวเรือน	ก.ย.-ส.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 20 คน เป็นเงิน 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท ครั้งละ 1,300 บาท รวม 3 ครั้ง **เป็นเงิน 3,900 บาท**
11. จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องการจัดการขยะในครัวเรือน	- เพื่อผลิตสื่อนำเสนอที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่	- ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. ถ่ายภาพและวีดีโอขณะทำกิจกรรมแต่ละครั้ง 2. ถ่ายภาพหรือวีดีโอเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด 3. ตัดต่อสื่อการนำเสนอ (รวม 2 ครั้ง)	- ได้สื่อการนำเสนอที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่ได้	พ.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 10 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 10 คน เป็นเงิน 200 - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท ครั้งละ 1,100 บาท รวม 2 ครั้ง **เป็นเงิน 2,200 บาท**
12. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ	- เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการคิดเชิงระบบ - เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	- ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ - เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียนและการทำงานในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 1,800 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 6 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าสถานที่ 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 600 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
14. สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน	- เพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่าน	- คนทั่วไปในชุมชน 20 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดเวทีนำเสนอผลการดำเนินงาน 3. สรุปกิจกรรม	- คนในชุมชนรับรู้ผลการดำเนินงาน - เกิดการบอกเล่าต่อ ๆ กันในชุมขน	ธ.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 40 คน เป็นเงิน 2,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท

	- เพื่อสร้างการรับรู้ผลการดำเนินงานแก่ชุมชน	- ตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ 10 คน - ทีมวิจัย 9 คน - พี่เลี้ยง 1 คน	(รวม 2 ครั้ง)			- ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท ครั้งละ 2,300 บาท รวม 2 ครั้ง **เป็นเงิน 4,600 บาท**
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

ทีมวิจัย : ทีม BSK.No.1 ประกอบด้วย

1.	นางสาวจิตรลดา	บัญญัติพัฒนกุล	ประธานชมรม To be No.1	หัวหน้าโครงการ
2.	เด็กชายรัตนะ	ชมสวัสดิ์	รองประธานชมรม	ทีมวิจัย
3.	เด็กหญิงวันใส	นุชเกษม	เลขานุการ	ทีมวิจัย
4.	นางสาวชนิกัญดา	สายสุด	เหรัญญิก	ทีมวิจัย
5.	เด็กหญิงธัญธร	บุญพยุง	ฝ่ายกิจกรรม	ทีมวิจัย
6.	นางสาวประภัสสร	นุชเกษม	รองประธานชมรม	ทีมวิจัย
7.	นายปิยณัฐ	สัตยวินิจ	สมาชิก	ทีมวิจัย
8.	เด็กชายเรวัตร	สุภะเสถียร	ประชาสัมพันธ์	ทีมวิจัย
9.	เด็กชายธนากร	นุชนาถ	ฝ่ายจัดหาทุน	ทีมวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการ

1.	นายมนัส	บุญพยุง	กำนันตำบลบางสะแก/ชาวบ้านนักวิจัย พี่เลี้ยง

1. ชื่อโครงการ กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำของเด็กเยาวชนและคนในชุมชนตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี (พาน้องเยือนถิ่นลาวโซ่งบ้านโคกคา)

ทีม หนุ่มสาวลาวโซ่ง

หัวหน้าโครงการ : นางสาวนริศรา พลับวังกล่ำ

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลดอนคา ตั้งอยู่ที่อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 16,768 .26 ไร่ เป็นตำบลที่ดินดำ น้ำชุ่ม สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์ ลักษณะคล้ายแอ่งกระทะ ทิศเหนือติดกับตำบลดอนใหญ่ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรีและตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครปฐม ทิศใต้ติดกับตำบลโพหัก อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออกติดกับตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทิศตะวันตกตำบลหัวโพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี มีคลองชลประทานและคลองเล็ก ๆ ทั่วทั้งพื้นที่ มี 7 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านหน้าโพธิ์ หมู่ที่ 2 บ้านดอนพรม หมู่ที่ 3บ้านดอนแห้วหมู หมู่ที่ 4 บ้านดอนคา หมู่ที่ 5 บ้านตากแดด หมู่ที่ 6 บ้านตาลตอ และหมู่ที่ 7 บ้านป่าหลวง มี 1,238 ครัวเรือน ประชากร 3,568 คน ที่มาของชื่อตำบลดอนคา มาจากในสมัยก่อน พื้นที่บริเวณนี้เป็นลักษณะเป็นเนินดินที่มีหญ้าคาขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมามีชาวไทยทรงดำเข้ามาอยู่อาศัยอยู่และตั้งหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก จึงเรียกพื้นที่นี้เป็นภาษาถิ่นว่าโคกคา ภายหลังถูกเรียกให้สุภาพมากขึ้น โดยเปลี่ยนจากคำว่าโคก เป็นคำว่าดอน จึงเรียกตำบลนี้ว่า ดอนคา มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งคนในชุมชนกว่า 80% สืบเชื้อสายไทยทรงดำ หรือคนทั่วไปเรียกว่าลาวโซ่ง ซึ่งมีวัฒนธรรมที่โดยเด่นในด้านภาษาการแต่งกายและการนับถือผี มีความเชื่อเรื่องขวัญ วิถีชีวิตของคนในชุมชนดอนคาจึงสอดคล้องอยู่กับพิธีกรรมความเชื่อในทุกช่วงอายุ

ชาวไทยทรงดำได้เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 มาจากจังหวัดเพชรบุรี แล้วค่อย ๆ ขยายครอบครัวออกไป แต่จะอยู่ในบริเวณเดียวกัน คนในแต่ละหมู่บ้านจึงเป็นญาติพี่น้องกัน อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย โดยมีการนับถือผี และมีเอกลักษณ์การแต่งกายที่นิยมนุ่งห่มด้วยผ้าสีดำ หรือกรมท่า เพราะความเหมาะสมในการประกอบอาชีพตามท้องถิ่น โดยเฉพาะการทำนา ซึ่งมีเหตุให้ต้องคลุกคลีกับดินหรือโคลนตม ผ้าที่ใช้มักจะทอด้วยฝ้าย แล้วนำมาย้อมด้วยคราม แล้วก็นำมาหมักด้วยโคน เครื่องแต่งกายไทยทรงดำก็จะมี เสื้อก้อม เสื้อฮี ผ้าซิ่นลายแตงโม ผ้าเปียว และอื่น ๆ อีกมาก ในด้านของที่อยู่อาศัย ก็เป็นเรือนไทยทรงดำ หลังคาทรงสูง เป็นทรงกระดองเต่า ยกพื้นสูง มุงด้วยหญ้าคา ฝาบ้านเป็นไม้ฟาก มีปลายจั่วเรียกว่า “ขอกุด” เป็นสัญลักษณ์ของบ้านไทยทรงดำ ชาวไทยทรงดำยังมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยกัน มีภาษาพูด การแต่งกาย ทรงผม อาหารเป็นของตนเอง และมีประเพณีต่าง ๆ เช่น การอิ้นกอนฟ้อนแคน เสนเรือน ปาดตง ประเพณีตั้งแต่เกิดจนตาย และหลังความตาย แต่ละบ้านจะมีห้องกะล้อห่อง ซึ่งเป็นห้องที่มีไว้สำหรับให้ผีบรรพบุรุษมาอยู่อาศัย เมื่อมีคนในบ้านเสียชีวิต ก็จะอันเชิญดวงวิญญาณมาอยู่ในกะล้อห่อง โดยนำกระดูกมาเก็บไว้ พร้อมทั้งเขียนชื่อลงในสมุดรายชื่อคนตาย เมื่อครบระยะเวลาหนึ่ง จะมีการทำพิธีเสนเรือน หรือการเลี้ยงผี โดยจะเชิญญาติพี่น้องทั้งหมดในตระกูลมาร่วมกันเลี้ยงผีบรรพบุรุษร่วมกัน เจ้าบ้านจะทำอาหารเลี้ยงทุกคน ซึ่งจะต้องล้มหมูอย่างน้อย 1 ตัว ส่วนญาติคนอื่น ๆ ก็จะนำอาหารบางส่วนมาร่วมด้วย โดยพิธีเสนเรือนนี้จะกำหนดให้จัดขึ้นตามฐานะของเจ้าบ้าน หรืออย่างน้อย 3 ปีต่อ 1 ครั้ง ซึ่งเป็นอีก 1 พิธีกรรมที่มีการยึดถือปฏิบัติ และสืบทอดต่อ ๆ กันมาจากรุ่นสู่รุ่น

ปัจจุบันวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย บ้านเรือนจึงมีการเปลี่ยนรูปลักษณ์ เหมือนชุมชนทั่วไปในชนบท การใช้ชีวิตของชาวไทยดำ ก็เปลี่ยนไปตามวิถีกระแสสังคมและเทคโนโลยี หลาย ๆ ครอบครัวเริ่มมีขนาดเล็กลง เพราะคนวัยทำงานต้องออกไปทำงานต่างพื้นที่ เด็กและเยาวชนต้องออกไปเรียนในตัวอำเภอ ทำให้บางบ้านเหลือสมาชิกที่อยู่บ้านจริง ๆ เพียง 2-3 คน การแต่งกายก็เปลี่ยนไปตามสมัยนิยม แต่อีกส่วนหนึ่งชาวไทยทรงดำ ก็ยังคงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไว้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งในวิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำ จะมีระเบียบแบบแผนเป็นของตนเอง ซึ่งอยู่บนบรรทัดฐานของความเชื่อ แต่ด้วยลักษณะของคนรุ่นใหม่ที่ใช้สื่อออนไลน์ในการรับรู้ข่าวสาร และรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ เข้ามา ทำให้การยึดถือปฏิบัติในคนรุ่นใหม่เริ่มหายไป ภาษาพูดแบบชาวไทยทรงดำก็ค่อย ๆ ถูกลืมไป ด้วยเหตุเพราะเป็นภาษาที่ไม่เหมือนเพื่อนที่อยู่ในตัวอำเภอ การแต่งกายที่โดดเด่นก็ถูกมองว่าเป็นเรื่องแปลกในสายตาคนอื่น การแต่งกายแบบชาวไทยทรงดำแบบดั้งเดิม ภาษา อาหารการกิน และอื่น ๆ จึงจะพบเห็นได้เฉพาะช่วงที่ประกอบพิธีกรรมเท่านั้น โดยที่ผ่านมาได้มีกิจกรรมดอนเอ๋ยดอนคา เป็น

กิจกรรมที่ให้เด็กและเยาวชนพานักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมของดีต่าง ๆ ตามแผนที่ท่องเที่ยวตำบลดอนคา (Donka Travel Road Map) ซึ่งมีบางสถานที่ที่ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้กิจกรรมของชาวไทยทรงดำ เช่น พิพิธภัณฑ์ไทยทรงดำหมู่ที่ 2 บ้านไทยทรงดำวัดดอนพรมหมู่ที่ 2 บ้านไทยทรงดำวัดดอนคาหมู่ที่ 4 และบ้านไทยทรงดำ บ้านป่าชาลี หมู่ที่ 6 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ของชาวไทยทรงดำ รวมถึงการบรรยายให้ความรู้โดยกลุ่มผู้รู้ ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ ส่วนกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนมีหน้าที่ให้ข้อมูลได้แค่ข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่คนในชุมชนเริ่มหลงลืมวัฒนธรรมไทยทรงดำตามที่กล่าวไปข้างต้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต และทำให้คนในชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันน้อยลง ทำให้สภาเด็กและเยาวชนตำบลดอนคาเห็นความสำคัญของการรักษาวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำตำบลดอนคา จึงจัดทำโครงการพาน้องเยือนถิ่นลาวโซ่งบ้านโคกคาขึ้น เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยทรงดำ และสืบสานวัฒนธรรมไทยทรงดำให้คงอยู่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน โดยมุ่งหวังให้มีผู้สืบทอดวัฒนธรรมไทยทรงดำ ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตชาวไทยทรงดำ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีของคนในชุมชน และลดช่องระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่

<u>เป้าหมายของโครงการ</u>

เกิดการสืบทอดวิถีชีวิต และวัฒนธรรมไทยทรงดำของคนในชุมชนตำบลดอนคา

3. คำถามวิจัย

กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำของเด็กเยาวชนและคนในชุมชนตำบลดอนคา ควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมไทยทรงดำของคนในชุมชนตำบลดอนคา
2) เพื่อสืบสานวัฒนธรรมไทยทรงดำของคนในชุมชนตำบลดอนคา

<u>ประเด็นศึกษา</u>

1) ภาษาของชาวไทยทรงดำ
2) อาหารท้องถิ่นของชาวไทยทรงดำ
3) การแต่งกายของชาวไทยทรงดำ
4) พิธีกรรมของชาวไทยทรงดำ
5) ประเพณีของชาวไทยทรงดำ
6) การละเล่น/การแสดงของชาวไทยทรงดำ

<u>ข้อมูลที่เก็บ</u>

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<u>ข้อมูลวัฒนธรรมไทยทรงดำ</u> 1) ภาษา 2) อาหาร 3) การแต่งกาย 4) พิธีกรรม 5) ประเพณี 6) การละเล่น/การแสดง	<u>ผู้รู้ในชุมชน</u> 1) ผู้สูงอายุเชื้อสายไทยทรงดำในชุมชน 2) ผู้ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) เรียนรู้ของจริง/ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2) ประมวลสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยทรงดำ
3) เรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชุมชน ความเป็นมาของสิ่งต่าง ๆ และเบื้องหลัง ความเชื่อ แนวคิดของสิ่งต่างๆ

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1) เด็กและเยาวชนทีมวิจัย 10 คน
2) สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนตำบลดอนคา 11

กลุ่มเป้าหมายรอง

1) ผู้รู้เรื่องราววัฒนธรรมไทยทรงดำ

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

ชุมชนไทยทรงตำบลดอนคา (หมู่ที่ 1,2,4,5,6) อ.บางแพ จ.ราชบุรี

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) ประชุมทีม
2) การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมลาวโซ่ง
5) เก็บข้อมูลแผนที่วัฒนธรรมลาวโซ่ง
6) เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน
7) พาน้องเรียนรู้ภาษาลาวโซ่ง
8) พาน้องเรียนรู้การทำอาหารและพิธีกรรมของชาวลาวโซ่ง
9) เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์
10) พาน้องเรียนรู้เรื่องการแต่งกายของชาวลาวโซ่ง
11) พาน้องเรียนรู้ประเพณี การแสดง และการละเล่นของชาวลาวโซ่ง
12) จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องวิถีลาวโซ่งบ้านโคกคา
13) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ
14) สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1) ทีมวิจัยได้รู้ข้อมูลวัฒนธรรมไทยทรงดำ
2) ทีมวิจัยสามารถถ่ายทอดเรื่องราววัฒนธรรมไทยทรงดำได้
3) สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำ
4) เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5) เกิดกรสืบสานวัฒนธรรมไทยทรงดำ
6) คนในชุมชนมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	พ.ศ.2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีม	←	—	—	—	—	—	→
2. การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน	↔						
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		↔					
4. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมลาวโซ่ง		↔					
5. เก็บข้อมูลแผนที่วัฒนธรรมลาวโซ่ง			↔				
6. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน				↔			
7. พาน้องเรียนรู้ภาษาลาวโซ่ง				↔			
8. พาน้องเรียนรู้การทำอาหารและพิธีกรรมของชาวลาวโซ่ง					↔		
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์					↔		
10. พาน้องเรียนรู้เรื่องการแต่งกายของชาวลาวโซ่ง					↔		
11. พาน้องเรียนรู้ประเพณี การแสดง และการละเล่นของชาวลาวโซ่ง						↔	
12. จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องวิถีลาวโซ่งบ้านโคกคา						↔	
13. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ						↔	
14. สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน							↔

แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการพาน้องเยือนถิ่นลาวโซ่งบ้านโคกคา

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีม	- เพื่อวางแผนการดำเนินงาน	- ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ประชุมทีม 3. สรุปบทเรียน (เดือนละ 1 ครั้ง รวม 7 ครั้ง)	- ได้แผนการดำเนินงาน - ได้ทบทวนสิ่งที่ได้ทำและปรับใช้กับกิจกรรมต่อไป	มิ.ย.-ธ.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 12 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท ครั้งละ 800 บาท รวม 7 ครั้ง **เป็นเงิน 5,600 บาท**
2. การสร้างความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน	- เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 11 คน - ผู้รู้ 9 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมสร้างความเข้าใจ 3. สรุปกิจกรรม	- ผู้เข้าร่วมประชุมได้รู้ถึงโครงการที่กำลังเกิดขึ้นพื้นที่	มิ.ย.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 32 คน เป็นเงิน 1,600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 1,900 บาท**
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม - เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 3. ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	- กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน - แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
4. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมลาวโซ่ง	- เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยทรงดำ	- ผู้รู้ 9 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดประชุมเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทย	- ได้ข้อมูลชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากต้นมะพร้าว	ก.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 21 คน เป็นเงิน 1,470 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 21 คน เป็นเงิน 420 บาท

			ทรงดำด้วยเครื่องมือเส้นทางประวัติศาสตร์ (Timeline) 3. เก็บข้อมูลปฏิทินวัฒนธรรมไทยทรงดำ ด้วยเครื่องมือปฏิทินชุมชน 3. สรุปกิจกรรม			- ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 2,190 บาท**
5. เก็บข้อมูลแผนที่วัฒนธรรมลาวโซ่ง	- เพื่อสำรวจพื้นที่ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยทรงดำ	- ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ลงพื้นที่สำรวจจุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยทรงดำในชุมชน 3. พูดคุยทำความเข้าใจเบื้องต้นกับเจ้าของสถานที่ 4. ทำแผนที่วัฒนธรรมไทยทรงดำ 5. สรุปกิจกรรม	- ได้ข้อมูลจุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยทรงดำในชุมชน - ได้แผนที่วัฒนธรรมไทยทรงดำ	ส.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 50 บาท x 12 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 2 มื้อ x 12 คน เป็นเงิน 480 บาท - ค่าเดินทาง 500 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 1,880 บาท**
6. เวทีพัฒนาศักยภาพการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปบทเรียน	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3. สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	- กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล - ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
7. พาน้องเรียนรู้ภาษาลาวโซ่ง	- เพื่อเรียนรู้ภาษาลาวโซ่งร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 11 คน - ผู้รู้ 3 คน - ทีมวิจัย 10 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้ภาษาลาวโซ่ง	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนรู้จักแหล่งเรียนรู้ภาษาลาวโซ่ง	ก.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 26 คน เป็นเงิน 1,820 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 2 มื้อ x 26 คน เป็นเงิน 1,040 บาท

		- พี่เลี้ยง 2 คน	3. เรียนรู้ภาษาลาวโซ่งร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 4. สรุปกิจกรรม	- ผู้เรียนรู้สามารถสื่อสารกันด้วยภาษาลาวโซ่งขั้นพื้นฐานได้		- ค่าเดินทาง 200 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,360 บาท**
8. พาน้องเรียนรู้การทำอาหารและพิธีกรรมของชาวลาวโซ่ง	- เพื่อเรียนรู้การทำอาหาร และพิธีกรรมต่าง ๆ ของไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 11 คน - ผู้รู้ 3 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้การทำอาหาร และพิธีกรรมต่าง ๆ ของไทยทรงดำ 3. เรียนรู้การทำอาหารของชาวไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 4. เรียนรู้เรื่องพิธีกรรมต่าง ๆ ของไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 5. สรุปกิจกรรม	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนรู้จักแหล่งเรียนรู้เรื่องการทำอาหาร และพิธีกรรมของไทยทรงดำ - ผู้เรียนรู้สามารถถ่ายทอดวิธีการทำอาหาร และพิธีกรรมต่าง ๆ ของไทยทรงดำได้	ต.ค.	- ค่าวัตถุดิบในการทำอาหาร 2,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 200 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 2,900 บาท**
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการทำสื่อสร้างสรรค์	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	- ทีมงาน 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	- กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ - สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
10. พาน้องเรียนรู้เรื่องการแต่งกายของชาวลาวโซ่ง	- เพื่อเรียนรู้เรื่องการแต่งกายของชาวไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 11 คน - ผู้รู้ 3 คน - ทีมวิจัย 10 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้เรื่องการแต่งกาย	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนรู้จักแหล่งเรียนรู้เรื่องการแต่งกายของชาวไทยทรงดำ	ต.ค.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 26 คน เป็นเงิน 1,820 บาท

		- พี่เลี้ยง 2 คน	3. เรียนรู้เรื่องการแต่งกายของชาวไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 4. เรียนรู้เรื่องการทำเครื่องแต่งกายของชาวไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 5. สรุปกิจกรรม	- ผู้เรียนรู้สามารถอธิบายเรื่องการแต่งกายของชาวไทยทรงดำได้ - ผู้เรียนรู้สามารถทำเครื่องแต่งกายของชาวไทยทรงดำได้		- ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 2 มื้อ x 26 คน เป็นเงิน 1,040 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 200 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,760 บาท**
11. พาน้องเรียนรู้ประเพณี การแสดง และการละเล่นของชาวลาวโซ่ง	- เพื่อเรียนรู้เรื่องประเพณี การแสดง และการละเล่นของชาวไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 11 คน - ผู้รู้ 3 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. ลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้เรื่องประเพณี การแสดง และการละเล่นของชาวไทยทรงดำ 3. เรียนรู้เรื่องประเพณีของชาวไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 4. เรียนรู้เรื่องการแสดง และการละเล่นของชาวไทยทรงดำร่วมกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 5. สรุปกิจกรรม	- สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนรู้จักแหล่งเรียนรู้เรื่องประเพณี การแสดง และการละเล่นของชาวไทยทรงดำ - ผู้เรียนรู้สามารถอธิบายเรื่องประเพณีของชาวไทยทรงดำได้ - ผู้เรียนรู้สามารถอธิบายเรื่องการแสดง และการละเล่นของชาวไทยทรงดำได้	พ.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 70 บาท x 26 คน เป็นเงิน 1,820 บาท - ค่าอาหารว่าง 20 บาท x 2 มื้อ x 26 คน เป็นเงิน 1,040 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 200 บาท - ค่าเอกสาร 100 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,760 บาท**
12. จัดทำสื่อนำเสนอเรื่องวัฒนธรรมลาวโซ่งบ้านโคกคา	- เพื่อผลิตสื่อนำเสนอที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่	- ทีมงาน 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. ถ่ายภาพและวีดีโอขณะทำกิจกรรมแต่ละครั้ง 2. ถ่ายภาพหรือวีดีโอเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด 3. ตัดต่อสื่อการนำเสนอ	- ได้สื่อการนำเสนอที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่ได้	พ.ย.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 12 คน เป็นเงิน 600 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 100 บาท **เป็นเงิน 700 บาท**

13. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบ	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบ - เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	- ทีมวิจัย 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	- ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ - เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียน และการทำงานในพื้นที่ - ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย.	- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท x 3 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 2,100 บาท - ค่าอาหารว่าง 25 บาท x 4 มื้อ x 7 คน เป็นเงิน 700 บาท - ค่าสถานที่ 700 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 500 บาท - ค่าเดินทาง 1,000 บาท **เป็นเงิน 5,000 บาท**
14. สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงาน	- เพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่าน - เพื่อสร้างการรับรู้ผลการดำเนินงานแก่ชุมชน	- ผู้ใหญ่เชื่อสายไทยทรงดำ 10 คน - เด็กและเยาวชนเชื่อสายไทยทรงดำ 10 คน - สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 11 คน - ทีมวิจัย 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน	1. นัดหมายการประชุม 2. จัดเวทีนำเสนอผลการดำเนินงาน 3. สรุปกิจกรรม	- คนในชุมชนรับรู้ผลการดำเนินงาน - เกิดการบอกเล่าต่อ ๆ กันในชุมขน	ธ.ค.	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 บาท x 43 คน เป็นเงิน 2,580 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ 1,070 บาท - ค่าเอกสาร 200 บาท - ค่าติดต่อประสานงาน 100 บาท **เป็นเงิน 3,950 บาท**
รวมทั้งหมด						**50,000 บาท**

ทีมวิจัย : ทีมหนุ่มสาวลาวโซ่ง ประกอบด้วย

1)	นางสาวนริศรา	พลับวังกล่ำ	สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	หัวหน้าโครงการ
2)	เด็กชายไกรวิชญ์	แร่อ่อน	ประธานสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
3)	นางสาวนฤมล	ปิ่นทอง	เลขานุการสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
4)	นางสาวกัณฐมณี	แป้นหนุ่ม	เหรัญญิก สภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
5)	นางสาวศศิธร	เกิดเพิ่ม	สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
6)	นายอนิรุต	กันยาคำ	สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
7)	เด็กชายกิติพงษ์	พลับวังกล่ำ	สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
8)	เด็กชายวชิราวุธ	ยอดเมือง	สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
9)	นางสาวกัญญารัตน์	โทเกตุ	สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย
10)	นายอภิสิทธิ์	สาวสวรรค์	สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	ทีมวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการ

1)	นางสาวณัฐนันท์	มณีคำ	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	พี่เลี้ยง
2)	นายอุเทน	เกิดเรียน	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	พี่เลี้ยง

1. ชื่อโครงการ: การค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ชื่อทีม : อาวุโส OK V2

หัวหน้าโครงการ :นางสาวเดือนเพ็ญ ศรีสุข

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งตำบลเขาชะงุ้ม ประกอบไปด้วย 12 หมู่บ้าน โดยมีเนื้อที่ทั้งสิ้น 45,018 ไร่ ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลูกคลื่นสลับกับเขาสูง มียอดเขาที่สูงที่สุดได้แก่ เขาเขียว สูงประมาณ 327 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยมีจำนวน ประชากรทั้งสิ้น 8,591 คน แยก ชาย 4,205 คน หญิง 4,386 คน จำนวนครัวเรือน 2,392 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทั้งการทำนา การทำไร่ (อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง) และการทำสวนพืชผักต่างๆ รวมทั้งมีบางส่วนที่เลี้ยงวัวเนื้อ ประชากรกว่า ร้อยละ 26.28 เป็นผู้สูงอายุ (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะงุ้ม) โดยเฉพาะชุมชนบ้านเขาส้ม ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 6 มีพื้นที่ 1,000 ไร่ มีประชากรจำนวน 215 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่เพียงลำพัง เนื่องจากลูกหลานต้องออกไปทำงานต่างพื้นที่ ทำให้ผู้สูงอายุบางส่วนไม่ได้รับการดูแล

เนื่องจากที่ผ่านมาพวกเราซึ่งเป็นนักศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี ได้ลงไปฝึกปฏิบัติการร่วมกับคนในชุมชน ทำให้เราได้เห็นสถานการณ์ของผู้สูงอายุ ที่แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ 1.) กลุ่มผู้สูงอายุที่สามารถดูแลตัวเองได้ สามารถทำการเกษตรและรับจ้างทั่วไป ในช่วงเวลาว่างยังมีการมาร่วมทำกิจกรรมร่วมกันในนามชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม ทั้งกิจกรรมการตรวจสุขภาพเบื้องต้นกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพการออกกำลังกาย และการรับประทานร่วมกันเป็นต้น2.) กลุ่มผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ถูกปล่อยให้อยู่เพียงลำพังโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากนัก และมีแนวโน้มที่ผู้สูงอายุที่ถูกปล่อยให้อยู่เพียงลำพังจะมีจำนวนมากขึ้นเนื่องจากลูกหลานต้องไปทำงานต่างพื้นที่ ซึ่งจากข้อมูลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม พบว่ามีผู้สูงอายุในกลุ่มที่ 2 อยู่กว่า ร้อยละ 17 ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด โดยหน้าที่การดูแลตกเป็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งก็ไม่ได้มีเวลามากนัก จึงทำให้การดูแลเอาใจใส่ไม่ทั่วถึง ผู้สูงอายุบางรายมีภาวะซึมเศร้า ซึ่งเป็นสาเหตุของความเสี่ยงในการเกิดโรคต่างๆ หากไม่ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้มและ อสม.ในพื้นที่ ต่างก็มีความพยายามในการส่งเสริมให้คนดูแลสุขภาพและมีการดำเนินกิจกรรมกับผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่มอย่างต่อเนื่อง หากแต่ด้วยข้อจำกัดทั้งเรื่องภารหน้าที่และจำนวน อสม.ของแต่ละหมู่บ้านที่มีไม่มากนักทำให้ความถี่ในการลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมและลงไปเยี่ยมผู้สูงอายุมีไม่มากนัก อีกทั้งที่ผ่านมาการทำกิจกรรมในรูปแบบเดิมซ้ำๆก็ทำให้ผู้สูงอายุหลายคนเริ่มไม่เข้าร่วมกิจกรรมทำให้มีแนวโน้มที่จะกลายมาเป็นผู้สูงอายุติดบ้านมากขึ้นหากไม่รีบค้นหารูปแบบและวิธีการในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมที่สามารถตอบสนองความต้องการและพฤติกรรมของผู้สูงอายุในตำบลได้

จากสถานการณ์ข้างต้นพวกเราทีมอาวุโส OK V2 ซึ่งเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรีซึ่งตั้งอยู่ในตำบลเขาชะงุ้ม จึงได้รวมตัวกันขึ้น โดยมีเป้าหมายที่อยากจะลงไปร่วมทำกิจกรรมเพื่อดูแลผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม ร่วมกับทีม อสม.ประจำหมู่บ้าน เพื่อทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าและมีกำลังใจที่จะลุกขึ้นมาดูแลสุขภาพ ซึ่งพวกเราเองก็จะได้เรียนรู้วิธีการในการดูแลผู้สูงอายุที่จะสามารถนำมาปรับใช้กับการดูแลสุขภาพของตัวเองด้วย ทั้งนี้เนื่องจากพวกเราทีมอาวุโส OK V2 ยังไม่มีความรู้และทักษะในการดูแลผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่มที่เหมาะสม ทำให้พวกเราได้ร่วมกันเสนอโครงการค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรีขึ้น เพื่อที่จะลงไปศึกษาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งศึกษาหาความรู้ในเรื่องของข้อมูลด้านสุขภาพและลงมือฝึกการดูแลรักษาผู้สูงอายุร่วมกับ อสม.และเจ้าหน้าที่ รพ.สต. เพื่อนำข้อมูลความรู้ที่ได้มาออกแบบในการทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่มต่อไป

3. คำถามการวิจัย

พวกเราทีมอาวุโส OK V2 จะมีวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรีที่เหมาะสมอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลและสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อค้นหาวิธีการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสมร่วมกับ อสม.ในชุมชนบ้านเขาส้ม ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนเขาส้ม หมู่ที่ 7 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

5.2 ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1. ทีมอาวุโสOK V2 จำนวน 9 คน
2. ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้มจำนวน120 คน
    - กลุ่มที่ 1 ดูแลตนเองได้ติดสังคม (ชมรมผู้สูงอายุฯ) จำนวน 98 คน
    - กลุ่มที่ 2 ผู้ป่วยติดเตียงและติดบ้าน จำนวน 22 คน
3. ทีม อสม จำนวน 27 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

1. คนในชุมชนบ้านเขาส้มที่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ
2. เจ้าหน้าที่บุคคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านเขาส้ม

6. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมิถุนายน 2562 – เดือนธันวาคม 2562

7.ประเด็นศึกษา

1) ข้อมูลและสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
    a. ข้อมูลสภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนบ้านเขาส้ม
    b. ข้อมูลการประกอบอาชีพที่ส่งผลต่อสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม
    c. สถานการณ์ของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้มตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
        i. จำนวนผู้สูงอายุ
        ii. สถิติการเจ็บป่วยของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม
        iii. บทบาทและความสำคัญของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม
        iv. การจำแนกประเภทผู้สูงอายุ(ผู้สูงอายุติดเตียง ติดบ้าน ติดสังคม)
    d. พฤติกรรมและการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเขาชะงุ้ม
        i. การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
        ii. การบริโภคอาหารที่ส่งผลต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ
        iii. สภาพความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว และสภาพแวดล้อมที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่
2) ค้นหาวิธีการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสมร่วมกับ อสม.ในชุมชนบ้านเขาส้ม ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
    a. บทเรียนและความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุที่ผ่านมาของ อสม.ในชุมชนบ้านเขาส้ม

b. ความรู้ที่จำเป็นต่อการดูแลผู้สูงอายุ(ฝึกปฏิบัติจริงโดยมีเจ้าหน้าที่ รพ.สต. และ อสม.ดูแลอย่างใกล้ชิด)
c. ปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการดูแลผู้สูงอายุ
d. กำหนดวิธีการในการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม

8. วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชุมทีมเพื่อทำความเข้าใจโครงการ
2. เวทีสร้างความเข้าใจโครงการแก่ทีมคณะทำงาน อสม.ตลอดจนผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม
3. เวทีอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4. เวทีศึกษาข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้มโดยใช้เครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่ชุมชน
5. เวทีฝึกปฏิบัติการและเติมความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ(ทีมอาวุโส OK V2 ลงไปฝึกปฏิบัติงานการ อสม.และเจ้าหน้าที่ รพ.สต.)
6. เวทีเก็บข้อมูลปัจจัยเงื่อนไขในการดูแลผู้สูงอายุ
7. เวทีสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล(เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการกับทีมพี่เลี้ยงโครงการใหญ่)
8. ออกแบบกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุกับ อสม.ผ่านข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ร่วมกัน
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอเรื่องราวจากการดำเนินโครงการในพื้นที่
10. ทดลองปฏิบัติการในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและใจเช่นการลงเยี่ยมบ้านเพื่อให้กำลังใจผู้สูงอายุ / การตรวจสุขภาพร่วมกับคนในชุมชน / การค้นหากิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพด้วยตัวเอง / การนำเรื่องราวของผู้สูงอายุมาถ่ายทอดเป็นสื่อละคร เป็นต้น
11. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนต่างพื้นที่
12. สรุปบทเรียนและนำเสนอผลการดำเนินโครงการ

9.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตัวเอง

1. ได้ทักษะในการทำงานวิจัย
2. ได้พัฒนาตัวเองในด้าน การฟัง การพูด การเขียน การคิดวิเคราะห์
3. เกิดความรักถิ่นเกิด
4. ได้ความภาคภูมิใจ

ผู้สูงอายุในชุมชน

1. ได้รับการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม
2. ผู้สูงอายุมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต

ทีม อสม.และเจ้าหน้าที่ รพ.สต.บ้านเขาส้ม

1. ได้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
2. ได้การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

10. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี พ.ศ. 2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมเพื่อทำความเข้าใจโครงการ							
2. เวทีสร้างความเข้าใจโครงการแก่ทีมคณะทำงาน อสม.ตลอดจนผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม							
3. เวทีอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม							
4. เวทีศึกษาข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้มโดยใช้เครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่ชุมชน							
5. เวทีฝึกปฏิบัติการและเติมความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ(ทีมอาวุโส OK V2 ลงไปฝึกปฏิบัติงานการ อสม.และเจ้าหน้าที่ รพ.สต.)							
6. เวทีเก็บข้อมูลปัจจัยเงื่อนไขในการดูแลผู้สูงอายุ							
7. เวทีสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล(เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการกับทีมพี่เลี้ยงโครงการใหญ่)							
8. ออกแบบกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุกับ อสม. ผ่านข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ร่วมกัน							
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอเรื่องราวจากการดำเนินโครงการในพื้นที่							
10. ทดลองปฏิบัติการในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและใจเช่นการลงเยี่ยมบ้านเพื่อให้กำลังใจผู้สูงอายุ / การตรวจสุขภาพร่วมกับคนในชุมชน / การค้นหากิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพด้วยตัวเอง / การนำเรื่องราวของผู้สูงอายุมาถ่ายทอดเป็นสื่อละคร เป็นต้น							
11. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนต่างพื้นที่							
12. สรุปบทเรียนและนำเสนอผลการดำเนินโครงการ							

ตารางแผนการดำเนินงานโครงการ: การค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมทีมเพื่อทำความเข้าใจโครงการ	1. เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการร่วมกันในทีมวิจัย	1. ทีมวิจัย 9 คน 2. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน	1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการแก่ทีมวิจัย 2. วางแผนการดำเนินงานของทีมวิจัย 3. แบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ	1. ทีมวิจัยมีความเข้าใจโครงการไปในทิศทางเดียวกัน 2. ได้แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน 3. ทีมนักวิจัยเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	มิ.ย.-ธ.ค.62	1) ค่าอาหาร(50x10) 500 บาท 2) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ700บาท</u>** **<u>จำนวน7ครั้งเป็นเงิน 4,900 บาท</u>**
2. เวทีสร้างความเข้าใจโครงการแก่ทีมคณะทำงาน อสม. ตลอดจนผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม	1. เพื่อสร้างความเข้าใจวัตถุประสงค์โครงการกับทีมคณะทำงาน อสม. ตลอดจนผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม 2. เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาวิธีการดูแลสุขภาพ	3. ทีมวิจัย 9 คน 1. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน 2. นักเรียนนักศึกษา 3. ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม 4. คนในชุมชนบ้านเขาส้ม จำนวน 30คน	1. ทีมวิจัยจัดเวทีชี้แจงสร้างความเข้าใจวัตถุประสงค์และการดำเนินงานโครงการกับทีมคณะทำงาน อสม. ตลอดจนผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม	1. ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของโครงการ 2. เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดกิจกรรม	มิ.ย.62	1) ค่าอาหาร(50x30)1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(25x30) 750 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ2,450บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 2,450บาท</u>**
3. เวทีอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1. เพื่อพัฒนาทักษะการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	3) ทีมวิจัยและพี่เลี้ยง จำนวน 5 คน	1. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช	1. ได้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน 2. ได้แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค.62	1) ค่าอาหาร(100x3x5) 1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(25x4x5) 500 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 550 บาท 5) ค่าเดินทาง(50x5x2) 500 บาท 6) ค่าเดินทาง(150x5x1) 750 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
						<u>รวมครั้งละ4,900 บาท</u> **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 4,900 บาท</u>**
4. เวทีศึกษาข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม โดยใช้เครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่ชุมชน	1. เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของคนในชุมชน 2. เพื่อศึกษาสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม 3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ผ่านการเรียนรู้ข้อมูลร่วมกัน	4. ทีมวิจัย 9 คน 1. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน 2. นักเรียนนักศึกษา 3. ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านเขาส้ม 4. คนในชุมชนบ้านเขาส้ม จำนวน 20 คน	1. จัดเวทีเรียนรู้วิถีชีวิตและสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชนผ่านกิจกรรมประวัติศาสตร์ชุมชน และแผนที่ชุมชน	1. ได้ข้อมูลประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านเขาส้ม 2. ได้ข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชน 3. คนในชุมชนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมมากขึ้น	ก.ค. 62	1) ค่าอาหาร (50x20) 1,000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง (25x20) 500 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท 4) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ2,000 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 2,000 บาท</u>**
5. เวทีฝึกปฏิบัติการและเติมความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ(ทีมอาวุโส OK V2 ลงไปฝึกปฏิบัติงานการ อสม. และเจ้าหน้าที่ รพ.สต.)	1. เพื่อเติมความรู้ให้กับทีมวิจัยเรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ 2. เพื่อฝึกปฏิบัติการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ	1. ทีมวิจัย 9 คน 2. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน 3. นักเรียนนักศึกษา 4. คนในชุมชน 5. จำนวน 20 คน	1. ลงพื้นที่เรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุกับ อสม.และกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต. 2. ค้นหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่ง อสม. พร. สต.	1. ทีมวิจัยมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ 2. ประสบการณ์ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	ก.ค.-ก.ย. 62	1) ค่าอาหาร (50x20) 1,000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง (25x20) 500 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท 4) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 2,000 บาท</u>** **<u>จำนวน3ครั้ง เป็นเงิน 6,000 บาท</u>**
6. เวทีเก็บข้อมูลปัจจัยเงื่อนไขในการดูแลผู้สูงอายุ	1. เพื่อเก็บข้อมูลปัจจัยเงื่อนไขในการดูแลผู้สูงอายุ	1. ทีมวิจัย 9 คน 2. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน 3. นักเรียนนักศึกษา 4. คนในชุมชน จำนวน 20 คน	1. จัดเวทีเก็บข้อมูลปัจจัยเงื่อนไขในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	1. ได้ข้อมูลปัจจัยเงื่อนไขในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	ส.ค.-ก.ย. 62	1) ค่าอาหาร (50x20) 1,000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง (25x20) 500 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท 4) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 2,000 บาท</u>** **<u>จำนวน2ครั้ง เป็นเงิน 4,000 บาท</u>**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
7. เวทีสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล(เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการกับทีมพี่เลี้ยงโครงการใหญ่)	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2. เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1. ทีมวิจัยและพี่เลี้ยง จำนวน 7 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3. สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	1. กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2. ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ต.ค 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเอกสาร 300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **รวมครั้งละ 5,100 บาท** **จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 5,100 บาท**
8. ออกแบบกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุกับ อสม.ผ่านข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ร่วมกัน	1. เพื่อออกแบบวิธีการดูแลผู้สูงอายุกับ อสม. ผ่านข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ร่วมกัน 2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1. ทีมวิจัย 9 คน 2. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน 3. อสม. 4. เจ้าหน้าที่ รพ.สต. จำนวน 20 คน	1. จัดเวทีพูดคุยเพื่อออกแบบวิธีการดูแลผู้สูงอายุร่วมกับทีมวิจัย อสม.และเจ้าหน้าที่รพ.สต.	1. ได้วิธีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนที่ร่วมออกแบบโดย อสม.และเจ้าหน้าที่ รพ.สต.	ต.ค 62	1) ค่าอาหาร(50x20) 1,000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(25x20) 500 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,700 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 1,700 บาท</u>**
9. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอเรื่องราวจากการดำเนินโครงการในพื้นที่	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอเรื่องราวจากการดำเนินโครงการในพื้นที่	1. ทีมวิจัยและพี่เลี้ยง จำนวน 7 คน	1. ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3. สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่	1. กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2. สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ 3. ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสารการนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	พ.ย.62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเอกสาร 300 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
			เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ			7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,100 บาท</u>**
10. ทดลองปฏิบัติการในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและใจเช่นการลงเยี่ยมบ้านเพื่อให้กำลังใจผู้สูงอายุ / การตรวจสุขภาพร่วมกับคนในชุมชน / การค้นหากิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพด้วยตัวเอง / การนำเรื่องราวของผู้สูงอายุมาถ่ายทอดเป็นสื่อละคร เป็นต้น	1. เพื่อทดลองปฏิบัติการในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและใจ	1. ทีมวิจัย 9 คน 2. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน 3. อสม. 4. เจ้าหน้าที่ รพ.สต. จำนวน15คน	1. ทดลองปฏิบัติการในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและใจ	1. ได้บทเรียนการปฏิบัติการในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและใจ	ต.ค - พ.ย.62	1) ค่าเดินทาง(50x15) 750 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(25x15) 375 บาท 3) ค่าเดินทาง(50x10) 500 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,550 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 5,550 บาท</u>**
11. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนต่างพื้นที่	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	1. ทีมวิจัยและพี่เลี้ยง จำนวน 7 คน	4) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 5) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 6) สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่	3. ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ 4. เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียน และการทำงานในพื้นที่ 5. ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็น		1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
			เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	ขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์		6) ค่าเอกสาร 300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 5,100 บาท</u>**
12. สรุปบทเรียนและนำเสนอผลการดำเนินโครงการ	1. เพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการ 2. เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการหรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำโครงการ	1. ทีมวิจัย 9 คน 2. พี่เลี้ยง จำนวน 1 คน 3. อสม. 4. เจ้าหน้าที่ รพ.สต. จำนวน 20คน	ทีมวิจัยจัดเวทีสรุปบทเรียนและผลการดำเนินงานโครงการร่วมกัน พูดคุยแลกเปลี่ยนในส่วนของวิธีการหรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำโครงการ	ได้บทเรียนผ่านการลงมือปฏิบัติกระบวนการ การดูแลสุขภาพของผู้ที่กำลังเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุ		1) ค่าอาหาร(50 บาทx20 คน) 1000 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(25 บาทx20 คน) 500 บาท 3) ค่าเดินทาง(50 บาทx10 คน) 500 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 5) ค่าประสานงาน 200 บาท 6) ค่าสถานที่ 500 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท รวมครั้งละ 5,300 บาท จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 5,300 บาท
รวม						**รวมทั้งสิ้น 50,000 บาท**

11. ทีมวิจัย

1. นางสาวเดือนเพ็ญ ศรีสุข
2. นายบุญยโชค พานุรัตน์
3. นายศราวุธ ทรัพย์มงคล
4. นายไม้
5. นางสาวเจนจิรา หลวงทอ
6. นางสาวสาวิณี ปุยสมุทร
7. นายพศกร ขรินรัตนกุล0
8. นายปวร เรอกวอ
9. นางสาวปวีณา สุโขประสพชัย

12. ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

1. นางสาวเรณุกา หนูวัฒนา อาจารย์ วษท.ราชบุรี

ชื่อโครงการ: ศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯและคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
ชื่อทีม: Road Safety v2
หัวหน้าโครงการ : นางสาวจารุภา ริ้วทอง
พี่เลี้ยงโครงการ : นางสาวเรณุกา หนูวัฒนา

1. หลักการและแนวความคิด

ตำบลเขาชะงุ้มเป็นตำบลหนึ่ง ที่ตั้งอยู่ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย 12 หมู่บ้าน โดยมีเนื้อที่ทั้งสิ้น 45,018 ไร่ ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลูกคลื่นสลับกับเขาสูง มียอดเขาที่สูงที่สุดได้แก่ เขาเขียว สูงประมาณ 327 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยมีจำนวน ประชากรทั้งสิ้น 8,591 คน แยก ชาย 4,205 คน หญิง 4,386 คน จำนวนครัวเรือน 2,392 ครัวเรือน ความหนาแน่นเฉลี่ย114 คน ต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั้งการทำนา การทำไร่อ้อย เลี้ยงสัตว์ การทำสวนพืชผักต่าง ๆ เป็นต้นและด้วยการที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำให้ต้องมีการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรทำให้มีปริมาณรถบรรทุกขนส่งผลผลิตทางการเกษตรจำนวนมาก พร้อมกันนี้ถนนเส้นหลักของชุมชนยังสามารถเชื่อมต่อไปยังพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีรถบรรทุกอ้อยขนส่งจำนวนมาก นอกจากนี้คนในชุมชนยังมีพฤติกรรมการขับขี่จักรยานยนต์ที่เสี่ยง ใช้ความเร็วสูง และไม่สวมใส่หมวกกันน็อค ในขณะเดียวกัน สภาพถนนก็มีสภาพเป็นหลุมเป็นบ่อ ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งจากการลงสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่าในปี พ.ศ.2559 – 2562 มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุจำนวน 168 ครั้ง และมีจุดเสี่ยงที่สำคัญ 7 จุด ที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ในเขต ต.เขาชะงุ้ม ซึ่งจุดเสี่ยงส่วนใหญ่อยู่ในเส้นทางที่จะใช้เดินทางไปยังวิทยาลัยเกษตรฯทำให้นักศึกษา ครู และผู้ที่ต้องสัญจรไปมาในเส้นทางนี้ได้รับความเสี่ยงไปด้วยซึ่งอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเกิดตรงทางแยกหนองข่าเนื่องจากเป็นมุมอับสายตา ถนนซับซ้อนและไม่มีป้ายสัญญาณจราจร มีรถบรรทุกขับผ่านเป็นจำนวนมากคนในชุมชนขับรถเร็วเกินกฎหมายบังคับ ไม่เปิดไฟเลี้ยว ไม่สวมใส่หมวกนิรภัย เมาแล้วขับ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดอุบัติเหตุอย่างมาก

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 63 หมู่ที่ 7 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี มีจำนวนนักศึกษาประมาณ 500 คน ตั้งอยู่บริเวณตีนเขาเขียว มีถนนหมายเลข 3080 ตัดผ่านหน้าวิทยาลัยฯ เป็นทางผ่านสำหรับขึ้นไปสำนักสงฆ์เขาเขียวซึ่งอยู่หลังโครงการพระราชดำริเขาชะงุ้ม สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบสูงถนนภายในวิทยาลัยฯเป็นถนนลาดยางสลับกับถนนลูกรังไม่มีป้ายสัญลักษณ์จราจร และประกอบด้วยไม่มีไฟทางและมีมุมอับสายตา จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ซึ่งนอกจากสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุในชุมชนแล้วนั้น ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี เองก็มีสถานการณ์การขับขี่ที่น่าเป็นห่วงเนื่องจาก การเดินทางมาเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมาโดยการขับรถจักรยานยนต์ ซึ่งส่วนใหญ่ขับขี่ด้วยพฤติกรรมที่รวดเร็ว นั่งซ้อนสาม และไม่สวมใส่หมวกกันน็อค โดยในปี 2558 – 2561 พบว่า มีการเกิดอุบัติเหตุ ในวิทยาลัยเกษตรฯและบริเวณใกล้เคียง จำนวนถึง 19 ครั้ง โดยที่เป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากการขับขี่โดยประมาท ถึงแม้ว่านักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรฯ ส่วนใหญ่จะมีโอกาสเรียนรายวิชาการขับรถยนต์รวมถึงได้รับการอบรมเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนแต่ก็มีข่าวการประสบอุบัติเหตุของทั้งนักศึกษา คณะครู พนักงานภายในวิทยาลัยเกษตรฯ รวมถึงชุมชนรอบข้างอยู่บ่อยครั้ง สาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเพราะส่วนใหญ่จะใช้รถจักรยานยนต์ในการขับขี่ระหว่างบ้าน วิทยาลัยเกษตรฯ และที่ฝึกปฏิบัติงานอีกทั้งบนท้องถนนโดยรอบวิทยาลัยฯ ก็มีรถบรรทุกอ้อย รถบรรทุกลูกรัง รถบรรทุกพืชผลทางการเกษตรที่มีพฤติกรรมการขับรถด้วยความเร็วสูง จึงทำให้เป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุอยู่บ่อยครั้ง

ดังนั้นพวกเราทีม Road Safety v2 ซึ่งเป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ อกท.หน่วยราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2562 และกลุ่มแกนนำนักศึกษาในวิทยาลัยฯ ซึ่งเห็นปัญหาและผลกระทบของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจึงคิดที่จะทำโครงการศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับเยาวชนและคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ขึ้นผ่านการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องราววิถีชีวิตของคนในชุมชน สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ พฤติกรรมการขับขี่ จุดเสี่ยงในชุมชนและวิทยาลัยเกษตรฯ ตลอดจนเติมความรู้เรื่องการขับขี่ปลอดภัยและจัดกระบวนการอบรมที่เป็นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติให้กับทีมคณะทำงาน นักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรฯ และคนในชุมชนใกล้เคียง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการสร้างความปลอดภัยทางถนน ด้วยมุ่งหวังที่จะให้ทั้งตัวพวกเรา เพื่อนๆนักศึกษา และคนในชุมชนลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุและเกิดการขับขี่ที่ปลอดภัยต่อไป

2. คำถามการวิจัย

เราทีม Road Safety v2 จะมีกระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯและคนในชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี อย่างไร

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลสถานการณ์ความปลอดภัยและความไม่ปลอดภัยทางถนนของคนในชุมชนเขาชะงุ้มและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
2. เพื่อค้นหากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับเยาวชนและคนในชุมชน ตำบลเขาชะงุ้ม ฯ ที่เหมาะสม
3. เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและสร้างความปลอดภัยทางถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯและคนในชุมชนเขาชะงุ้ม

4. กลุ่มเป้าหมาย

<u>กลุ่มเป้าหมายหลัก</u>

1. นักเรียนนักศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและพนักงานเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
2. คนในชุมชนเขาชะงุ้มที่สนใจเข้าร่วมโครงการจำนวน 29 คน

<u>ภาคีที่จะดึงมาเข้าร่วมในการทำกิจกรรม</u>

1. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาชะงุ้ม
2. กู้ชีพ – กู้ภัย ในพื้นที่เขาชะงุ้ม
3. สถานีตำรวจภูธรตำบลเขาชะงุ้ม
4. ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอโพธาราม

5. ประเด็นการศึกษา

1) ข้อมูลสถานการณ์ความปลอดภัยและความไม่ปลอดภัยทางถนนของคนในชุมชนเขาชะงุ้มและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
    1. ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนเขาชะงุ้ม
    2. ข้อมูลบริบทชุมชนเขาชะงุ้ม วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับการใช้รถใช้ถนน
    3. สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน
    4. สถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรและความรุนแรงของอุบัติเหตุจราจร
    5. ผลกระทบจากอุบัติเหตุจราจร (พิการ บาดเจ็บ เสียชีวิต)
    6. สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางถนน
    7. ประเภทของพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุทางถนน
    8. การจัดทำแผนที่จุดเสี่ยง
    9. พฤติกรรมเสี่ยงในการขับขี่
    10. สภาพแวดล้อม/สภาพถนน
    11. การทำ Social Mapping หน่วยงานและกลุ่มคนทำงานเรื่องความปลอดภัยทางถนน
2) กระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯและคนในชุมชน ตำบลเขาชะงุ้มฯ ที่เหมาะสม
    1. การค้นหาองค์ความรู้ในการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนฯ
    2. การค้นหาปัจจัยและเงื่อนไขในการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนฯ
    3. การออกแบบและกำหนดกระบวนการในการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนฯ
        - มาตรการในสถานศึกษา(วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี)
        - การจัดการจุดเสี่ยงในวิทยาลัยฯและชุมชนโดยรอบ
        - การสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนฯ ผ่านกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

6. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เวทีประชุมทีมคณะทำงาน
2. เวทีสร้างความเข้าใจโครงการกับทีมคณะทำงานและเพื่อนนักศึกษารวมทั้งคนในชุมชนเขาชะงุ้ม
3. พัฒนาศักยภาพผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4. เวทีเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนน
5. ลงชุมชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ความปลอดภัยและความไม่ปลอดภัยทางถนนของคนในชุมชนเขาชะงุ้มและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
6. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการเติมความรู้เรื่องความปลอดภัยทางถนนให้กับทีมคณะทำงาน นักศึกษา บุคลากร และคนที่สนใจในชุมชนเขาชะงุ้ม(จัดโดยทีมพี่เลี้ยง)
    - กระบวนการเก็บข้อมูลจุดเสี่ยง / วิเคราะห์จุดเสี่ยง
    - การเรียนรู้และเชื่อมการทำงานกับศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอและระดับท้องถิ่น
    - มาตรการองค์กรในสถานศึกษา
7. อบรมเชิงปฏิบัติการในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแบบมีพลัง“การใช้ข้อมูลเพื่อสร้างการตระหนักรู้”
8. สรุปข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกระบวนการในการสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยทางถนนฯรวมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากร ในวิทยาลัยเกษตรฯ
9. ทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯ ตามแนวทางที่ได้กำหนดร่วมกัน
    - มาตรการในสถานศึกษา (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี)
    - การจัดการจุดเสี่ยงในวิทยาลัยฯและชุมชนโดยรอบ
    - การสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนฯ ผ่านกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์
10. อบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
11. จัดเวทีคืนข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงานผ่านสื่อสร้างสรรค์
12. สรุปผลการดำเนินการและรายงานผลการดำเนินงาน

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ต่อตนเองและทีม

1) ได้ข้อมูลบริบทชุมชนตลอดจนข้อมูลสถานการณ์ความปลอดภัยและความไม่ปลอดภัยทางถนนของคนในชุมชนเขาชะงุ้มและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
2) เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการทำงานแบบมีส่วนร่วม
3) ได้ทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับคนในชุมชน มีทักษะการพูด การฟัง การจดบันทึกและการตั้งคำถาม
4) เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยทางถนนที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการขับขี่และการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนของสมาชิกในทีม
5) ได้ความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนและบุคลากรในวิทยาลัยฯ

ต่อนักศึกษาและคนในชุมชน

1) นักศึกษาและคนในชุมชนเกิดความตระหนักและมีความเข้าใจในการขับขี่อย่างปลอดภัย
2) นักศึกษา บุคลากรและคนในชุมชนมีความรู้และเข้าใจกฎจราจรที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
3) นักศึกษา บุคลากรและคนในชุมชนสามารถใช้ยานพาหนะบนท้องถนนได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

4) เกิดการจัดการจุดเสี่ยงในชุมชนที่นำไปสู่การป้องกันและลดปัญหาอุบัติเหตุทางถนน

7. ปฏิทินกิจกรรม

กิจกรรม	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมคณะทำงาน							
2.สร้างความเข้าใจโครงการกับทีมคณะทำงานและเพื่อนนักศึกษารวมทั้งคนในชุมชนเขาชะงุ้ม							
3. พัฒนาศักยภาพผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม							
4. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนน							
5. ลงชุมชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ความปลอดภัยและความไม่ปลอดภัยทางถนนของคนในชุมชนเขาชะงุ้มและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี							
6. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการเติมความรู้เรื่องความปลอดภัยทางถนนให้กับทีมคณะทำงาน นักศึกษา บุคลากร และคนที่สนใจในชุมชนเขาชะงุ้ม (จัดโดยทีมพี่เลี้ยง)							
7. อบรมเชิงปฏิบัติการในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแบบมีพลัง “การใช้ข้อมูลเพื่อสร้างการตระหนักรู้”							
8.สรุปข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกระบวนการในการสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยทางถนนฯรวมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากร ในวิทยาลัยเกษตรฯ							
9. ทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯ ตามแนวทางที่ได้กำหนดร่วมกัน							
10.อบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม							
11. จัดเวทีคืนข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงานผ่านสื่อสร้างสรรค์							
12.สรุปผลการดำเนินการและรายงานผลการดำเนินงาน							

8. ตารางแผนการดำเนินงานและงบประมาณดำเนินโครงการศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯและคนในชุมชน ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ระยะเวลา	งบประมาณ (บาท)
1. ประชุมทีมคณะทำงาน	1.เพื่อประชุมวางแผนการทำงานและแบ่งบทบาทหน้าที่ 2.เพื่อสรุปบทเรียนการทำงานร่วมกัน	1. ประชุมสมาชิกในทีม โดยจัดประชุมเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อวางแผนการทำกิจกรรมและกลับมาสรุปบทเรียนร่วมกัน จำนวน 7 ครั้ง	1.ทีม Road Safety 2.พี่เลี้ยง จำนวน 10 คน	1.ทีมวิจัยได้แผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง 2.ทีมวิจัยได้บทเรียนการทำงานร่วมกัน 3.นักศึกษา บุลากรและคนในชุมชนเข้าใจในโครงการ	มิ.ย. – ธ.ค. 62	ค่าอาหาร (50บ.X10 คน) 500 บาท ค่าอาหารว่าง (20บ.x10 คน) 200 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,200 x 7 ครั้ง</u>** **<u>รวมเป็นเงิน8,400 บาท</u>**
2.ประชุมทีมเพื่อสร้างความเข้าใจกับทีมคณะทำงานและเพื่อนักศึกษารวมทั้งคนในชุมชนเขาชะงุ้ม	1.เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการให้กับนักศึกษาบุคลากรและคนในชุมชน	7) ประสานงานการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ 8) ชี้แจงรายละเอียดของโครงการ จำนวน 2 ครั้ง	1.ทีม Road Safety 2.พี่เลี้ยง 3.คนในชุมชน จำนวน 20 คน	7) คนในชุมชนมีความเข้าใจโครงการ 8) คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	มิ.ย. 62	ค่าอาหาร (50บ.X20คน) 1,000 บาท ค่าอาหารว่าง (20บ.x20 คน) 400 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,600 x 1ครั้ง</u>** **<u>รวมเป็นเงิน 1,600 บาท</u>**
3. พัฒนาศักยภาพผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1.เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1.ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2.เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1.ทีม Road Safety 2.พี่เลี้ยง	1. ได้ข้อมูลบริบทชุมชนเขาชะงุ้ม วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับการใช้รถใช้ถนน 2.ได้ข้อมูลสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ สถิติผลกระทบจากอุบัติเหตุ จุดเสี่ยง ฯลฯ	ก.ค. 62	ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท ค่าสถานที่ 700 บาท ค่าวิทยากร 400 บาท ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คนx1 วัน 1,050 บาท ค่าเอกสาร 300 บาท ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท

						<u>รวมครั้งละ 6,150 บาท</u> **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 6,150 บาท</u>**
4. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนน	1. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์ของคนในตำบลเขาชะงุ้มตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 2. เพื่อเรียนรู้ร่วมกับชุมชน 3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนผ่านการพูดคุยเรื่องราวในอดีต	1. นัดหมายและประสานผู้เข้าร่วม 2. จัดเวทีพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์ของคนในตำบลเขาชะงุ้มตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 3. บันทึกข้อมูล 4. สรุปภาพรวม 5. จำนวน 2 ครั้ง	1. ทีม Road Safety 2. 2.พี่เลี้ยง 3. 3.คนในชุมชน	1. ได้ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนตำบลเขาชะงุ้มที่เชื่อมโยงกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนน	ก.ค. - ส.ค. 62	ค่าอาหาร (50บ.X20คน) 1,000 บาท ค่าอาหารว่าง (20บ.x20 คน) 400 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,600 x 2ครั้ง</u>** **<u>รวมเป็นเงิน 3,200 บาท</u>**
5. ลงชุมชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนนของคนในชุมชนเขาชะงุ้มและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี	1.เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชนเขาชะงุ้ม วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับการใช้รถใช้ถนน 2.เพื่อเก็บข้อมูลสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ	1.ลงพื้นจัดเวทีเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชนเขาชะงุ้ม วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับการใช้รถใช้ถนน และข้อมูลสถานการณ์การอุบัติเหตุ เก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก บันทึกเสียงและคลิปวิดีโอ จำนวน 3 ครั้ง	1.ทีม Road Safety 2.คนในชุมชน 3.นักศึกษา	1.ได้ข้อมูลบริบทชุมชนเขาชะงุ้ม วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับการใช้รถใช้ถนน 2.ได้ข้อมูลสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ	ก.ค.- ก.ย. 62	ค่าอาหาร (50บ.X20คน) 1,000 บาท ค่าอาหารว่าง (20บ.x20 คน) 400 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,600 x 3ครั้ง</u>** **<u>รวมเป็นเงิน 4,800 บาท</u>**
6. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการเติมความรู้เรื่องความปลอดภัยทางถนนให้กับทีมคณะทำงาน นักศึกษา บุคลากร และคนที่สนใจในชุมชนเขาชะงุ้ม (จัดโดยทีมพี่เลี้ยง)	1.เพื่อจัดอบรมเติมความรู้เรื่องความปลอดภัยทางถนนให้กับทีมคณะทำงาน นักศึกษา บุคลากร และคนที่สนใจในชุมชนเขาชะงุ้ม	1.ประสานงานหน่วยงานที่มีความรู้ลงมาจัดอบรมให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยทางถนน ได้แก่ ตำรวจ กู้ชีพ-กู้ภัย และ รพ.สต. ในเรื่องของกฎจราจร กับขับขี่ปลอดภัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1.ทีม Road Safety 2.คนในชุมชน 3.นักศึกษา 4.บุคลากร 5.ตำรวจ 6.กู้ชีพ-กู้ภัย	1.ทีมคณะทำงาน นักศึกษา บุคลากร และคนที่สนใจในชุมชนเขาชะงุ้มมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทางถนนมากยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	ก.ย. 62	ค่าอาหาร (50บ.x 40 คน) 2,000 บาท ค่าอาหารว่าง(20บ.x40คนx2 มื้อ) 1,600 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท ค่าประสานงาน 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 4,000 x 1ครั้ง</u>** **รวมเป็นเงิน 4,000 บาท**

		2.เน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการโดยรูปแบบการอบรม พี่เลี้ยงโครงการหลักจะเข้ามาร่วมในการกำหนดรูปแบบ จำนวน 1 ครั้ง	7.พี่เลี้ยงโครงการพลังเด็ก 8.รพ.สต.เขาชะงุ้ม			
7. อบรมเชิงปฏิบัติการในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแบบมีพลัง	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2. เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1.ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2.เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 2.สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	1.ทีม Road Safety 2.พี่เลี้ยง	1.กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2.ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ต.ค. 62	ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท ค่าสถานที่ 700 บาท ค่าวิทยากร 400 บาท ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท ค่าเอกสาร 200 บาท ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,000 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 5,000 บาท</u>**
8. สรุปข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกระบวนการในการสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยทางถนนฯร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯ	1.เพื่อสรุปข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 2.เพื่อกำหนดกระบวนการในการสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยทางถนนฯร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯ	1.นำข้อมูลที่ได้มาสรุปข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกระบวนการในการสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยทางถนนฯร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯ จำนวน 1 ครั้ง	1.ทีม Road Safety 2.คนในชุมชน 3.นักศึกษา 4.บุคลากร	1.ได้กระบวนการในการสร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยทางถนนฯร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากร ในวิทยาลัยเกษตรฯ	ต.ค.62	ค่าอาหาร (50บ.X20คน) 1,000บาท ค่าอาหารว่าง (20บ.x20 คน) 400 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,600 บาท</u>** **<u>รวมเป็นเงิน 1,600 บาท</u>**
9. จัดกิจกรรมสร้างความปลอดภัยทางถนนร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษา	1.เพื่อจัดกิจกรรมสร้างความปลอดภัยทางถนนร่วมกับคนในชุมชน	1.ทำกิจกรรมสร้างความปลอดภัยทางถนนร่วมกับคนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากรใน	1.ทีม Road Safety 2.คนในชุมชน	1.คนในชุมชนเข้ามาร่วมในการทำกิจกรรมสร้างความปลอดภัยทางถนน	ต.ค.-พ.ย. 62	ค่าอาหาร (50บ.X20 คน) 1,000 บาท ค่าอาหารว่าง (20บ.x20 คน) 400 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท

บุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแนวทางที่ได้กำหนดร่วมกัน	นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯ ตามแนวทางที่ได้กำหนดร่วมกัน	วิทยาลัยเกษตรฯ ตามแนวทางที่ได้กำหนดร่วมกัน จำนวน 2 ครั้ง	3.นักศึกษา 4.บุคลากร	2.ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลจุดเสี่ยง 3.คนในชุมชน นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรฯมีความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนมากขึ้น		**<u>รวมครั้งละ 1,600x2ครั้ง</u>** **<u>รวมเป็นเงิน 3,200 บาท</u>**
10.อบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	3. เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 4. เพื่อเตรียมจัดทำสื่อสำหรับคืนข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงาน	1.ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2.เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	1.ทีม Road Safety 2.พี่เลี้ยง	1.กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2.ได้สื่อสำหรับคืนข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงาน 3.ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	พ.ย. 62	ค่าอาหาร 100 บ.x3 มื้อx7 คน 2,100 บาท ค่าอาหารว่าง 25 บ.x4 มื้อx7 คน 700 บาท ค่าสถานที่ 700 บาท ค่าวิทยากร 400 บาท ค่าเดินทาง 50บ.x7คนx2 วัน 700 บาท ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บ.x7 คนx1 วัน 1,050 บาท ค่าเอกสาร 300 บาท ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 6,150 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 6,150 บาท</u>**
11. จัดเวทีคืนข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงานผ่านสื่อสร้างสรรค์	1.เพื่อสร้างการรับรู้ผลการดำเนินงาน 2.เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นและความถูกต้องของข้อมูล	1.จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัย สู่ชุมชนและสาธารณะ จำนวน 1 ครั้ง	1.ทีม Road Safety 2.พี่เลี้ยง 3.ชาวบ้านในชุมชน จำนวน 20 คน	1. ชาวบ้านในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง 2. คนในชุมชนร่วมกันเสนอแนะต่อผลการดำเนินงาน	ธ.ค. 62	ค่าอาหาร (50บ.X30 คน) 1,500 บาท ค่าอาหารว่าง (20บ.x30 คน) 600 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 2,300 บาท</u>** **<u>รวมเป็นเงิน 2,300 บาท</u>**

	3.เพื่อนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยผ่านสื่อสร้างสรรค์					
12.สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน	1.เพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการ 2.เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการหรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำโครงการ	1.จัดประชุมทีมงานและผู้เกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรม จำนวน 2 ครั้ง	1. ทีม Road Safety 2.คนในชุมชน 3.นักศึกษา 4.บุคลากร	1. ได้ความรู้และบทเรียนในการทำงานร่วมกัน	ธ.ค. 62	ค่าเดินทาง(50 บาทx30 คน) 1,500 บาท ค่าอาหารว่าง(25 บาทx30 คน) 750 บาท ค่าอุปกรณ์ 200 บาท ค่าประสานงาน 200 บาท ค่าผลิตสื่อ 2,550 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,200 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 5,200 บาท</u>**
รวม						**50,000 บาท**

ทีมวิจัย

1. นายปกรณ์ ยิ่งมีมา
2. นางสาวมาริษา เลาะวิเศษ
3. นางสาวจารุภา ริ้วทอง
4. นายอนันตเทพ บุญชู
5. นางสาวอิสรีย์ ถาวร
6. นางสาวพรพรรณ ขำสุนทร
7. นายเรวัต ใครหอม
8. นายอภิวัฒน์ นุ่มพญา
9. นายศราวุธ ทรัพย์มงคล

พี่เลี้ยง

1. นางสาวเรณุกา หนูวัฒนา อาจารย์ วษท.ราชบุรี

1. ชื่อโครงการ : การศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชนตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

หัวหน้าโครงการ: นางสาวกนกพร ภิรมย์สุข

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลจอมบึง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งในจำนวนทั้งหมด 6 องค์การบริหารส่วนตำบลของอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอจอมบึง และอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดราชบุรี ระยะห่างจากจังหวัดราชบุรี ประมาณ 23 ก.ม. และห่างจากที่ว่าการอำเภอจอมบึงประมาณ 2 ก.ม.มีเนื้อที่ประมาณ 78.72 ตร.กม. หรือ 49,202.41 ไร่ ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง และตำบลหนองกวาง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทิศใต้ ติดกับ ตำบลหินกอง, ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลรางบัว ตำบลเบิกไพร อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 10,121 คน เพศชาย 4,958 คน คิดเป็นร้อยละ 48.99 เพศหญิง 5,163 คน คิดเป็นร้อยละ 51.01 จำนวนครัวเรือน 3,648 ครัวเรือน คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร พ่อค้า-แม่ค้า และทำธุรกิจหอพัก ด้วยเหตุนี้จึงมีคนใช้รถใช้ถนนในเส้นทางที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก เช่น เกษตรกร จะต้องนำผักมาขายในตลาด หรือนำผักมาส่งพ่อค้าแม่ค้าคนกลาง ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็ใช้ยานพาหนะในการสัญจร ได้แก่ รถพ่วงข้าง รถยนต์ และมอเตอร์ไซค์ ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังมีธุรกิจที่พัก ที่เปิดให้นักศึกษาเข้ามาพักเนื่องจากในบริเวณตำบลจอมบึงมีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตั้งอยู่ จึงทำให้มีนักศึกษาจำนวนมากต้องใช้ถนนเส้นทางที่เกี่ยวข้องเดินทางไปมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตั้งอยู่เลขที่ 46 หมู่3 ถนนราชบุรี – จอมบึง ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ 310 ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา มีถนนสายหลักคือ สายราชบุรี-จอมบึง-สวนผึ้ง หมายเลข 3087 ตัดผ่านตัวมหาวิทยาลัยตลอดจนถึงหน้าตลาดสด โดยถนนเส้นนี้จะใช้สัญจรเป็นหลักเพราะเป็นแหล่งชุมชนที่ชาวบ้านในละแวกนั้นใช้และเป็นเส้นทางผ่านไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดราชบุรีโดยเฉพาะอำเภอสวนผึ้ง ทำให้ในแต่ละวันมีรถจักรยานยนต์ รถยนต์ และรถโดยสารประจำทาง รถตู้ วิ่งผ่านตลอดและเนื่องจากเป็นเส้นทางในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาด รวมทั้งเป็นเส้นทางผ่านของรถบรรทุกพืชผลเกษตรกรรมไปยังตัวเมืองและยังเป็นเส้นทางผ่านไปยังจังหวัดกาญจนบุรีทำให้นักศึกษาและคนในชุมชนมีความเสี่ยงอย่างมากนอกจากนี้เมื่อเกิดฝนตกหนักยังส่งผลทำให้ถนนบางเส้นชำรุดเสียหายทุกปี เนื่องด้วยมีถนนหมายเลข 3087 ตัดผ่านตัวมหาลัยและชุมชนจึงทำให้พฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนของคนในชุมชนรอบมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มักจอดรถตามใจตัวเอง ไม่สวมหมวกนิรภัยและขับรถย้อนศรทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง จากข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุ ปี 2561 พบว่ามีจำนวนผู้บาดเจ็บทั้งหมด 1,531 ราย และ เสียชีวิต 24 ราย ซึ่งอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุการใช้รถใช้ถนนของตำบลจอมบึง เป็นอันดับ 2 ของจังหวัดราชบุรี โดยมีกรณีตัวอย่าง การเกิดอุบัติเหตุของยายเล้ง ซึ่งเป็นคนด่านทับตะโก แต่ต้องนำผักไปขายที่ตลาดศรีเมือง โดยใช้ถนนเส้นบายพาส-จอมบึง โดยระหว่างทางได้เกิดอุบัติเหตุรถล้ม และโดนรถบรรทุกเหยียบที่บริเวณศีรษะทำให้เสียชีวิตในทันที

ด้วยสถานการณ์ที่กล่าวข้างต้นนี้ทำให้พวกเราทีมเยาวชนสร้างดี ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตำบลจอมบึง ซึ่งต้องเผชิญสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยทางถนนอยู่ในทุกวัน และได้พบปัญหาในการใช้รถใช้ถนนที่เกิดจากการขาดวินัยการจราจรของนักศึกษาและคนในพื้นที่ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการที่จะชวนให้นักศึกษาและคนในชุมชนหันมาตระหนักและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ดังนั้นพวกเราทีมเยาวชนสร้างดีจึงได้คิดจัดทำโครงการ “การศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชนตำบลจอมบึง ขึ้น โดยจะมีการศึกษาเรื่องราววิถีชีวิตและประวัติความเป็นมาของคนในชุมชนเพื่อช่วยให้เห็นพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ พฤติกรรมการใช้รถใช้ถนน พร้อมทั้งเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายหน่วยงานในพื้นที่และศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนอำเภอจอมบึง เพื่อร่วมกันออกแบบแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนตลอดจนสร้างความตระหนักให้ผู้ใช้รถใช้ถนน นักศึกษาและคนในชุมชนต่อไป

3. คำถามวิจัย

พวกเราทีมเยาวชนสร้างดีจะมีวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชน ตำบลจอมบึงอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี อย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชน ตำบลจอมบึงอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
2) เพื่อศึกษาวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชน ตำบลจอมบึงอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
3) เพื่อให้นักศึกษาและคนในชุมชนเกิดความตระหนักถึงความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและสร้างความปลอดภัยทางถนน

ประเด็นการศึกษา

1.) สถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชน ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
   1. ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
   2. ข้อมูลบริบทชุมชน วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับการใช้รถใช้ถนน
   3. สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน
   4. สถิติการเกิดอุบัติเหตุและความรุนแรง
   5. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร
   6. ผลกระทบจากอุบัติเหตุ (พิการ บาดเจ็บ เสียชีวิต)
   7. สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ
   8. ประเภทของพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุ
   9. การจัดทำแผนที่จุดเสี่ยง
   10. พฤติกรรมเสี่ยงในการขับขี่
   11. สภาพแวดล้อม/สภาพถนน

2.) วิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชน ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
   1. ออกแบบกิจกรรมและแนวทางในการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน
   2. ปัจจัยและเงื่อนไขในการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชน

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2) คนในชุมชนและคนที่สัญจรไปมาภายในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตลอดจนถึงหน้าตลาดสดอำเภอจอมบึง

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

พื้นที่ตั้งแต่มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตลอดจนถึงหน้าตลาดสดอำเภอจอมบึง

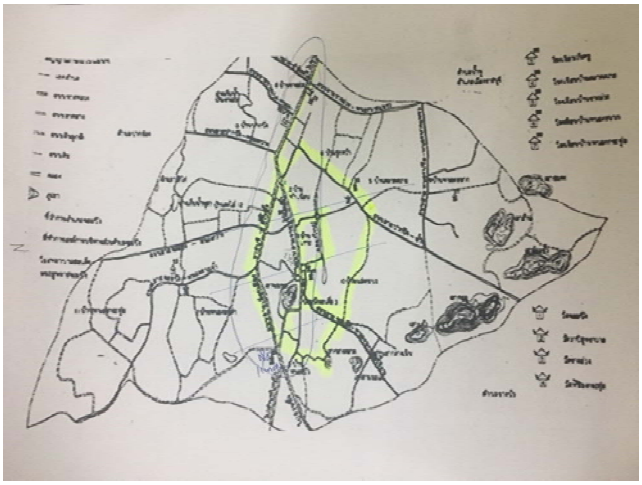

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) ประชุมทีมวิจัย
2) สร้างความเข้าใจกับนักศึกษา บุคลากร และคนในชุมชน
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม และการวิเคราะห์จุดเสี่ยง
4) จัดเวทีเก็บข้อมูลโดยใช้ประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่จุดเสี่ยง
5) ศึกษาข้อมูลหาข้อมูลเพิ่มเติม เก็บข้อมูลสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และคนในชุมชนเทศบาลตำบลจอมบึง
6) เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียน และวิเคราะห์ข้อมูล
7) ทดลองปฏิบัติการร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ
8) เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ และการสร้างสื่อ
9) เวทีคืนข้อมูลให้นักศึกษาและคนในชุมชนได้รับรู้
10) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบที่เชื่อมโยงกับกับวิถีชีวิตและความปลอดภัยทางถนน
11) สรุปการทำโครงงาน และเผยแพร่สื่อ

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

ตนเอง

1) ได้รู้ข้อมูลบริบทชุมชนและสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของคนในชุมชนตำบลจอมบึงและมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2) มีทักษะการพูด การฟัง การจดบันทึกและการตั้งคำถาม
3) เกิดความรู้ในด้านความปลอดภัยทางถนน

ทีม

1) ได้มีความสัมพันธ์กับนักศึกษา บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และคนในชุมชนเทศบาลตำบลจอมบึง
2) เกิดทักษะการทำงานเป็นทีมและ
3) ได้ทักษะการทำงานแบบมีส่วนร่วม

นักศึกษาและคนในชุมชน

1) นักศึกษาและคนในชุมชนเกิดความตระหนักในการใช้รถใช้ถนน

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	ปี พ.ศ. 2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีมวิจัย							
2. สร้างความเข้าใจกับนักศึกษา บุคลากร และคนในชุมชน							
3. เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมและการวิเคราะห์จุดเสี่ยง							
4. จัดเวทีเก็บข้อมูลโดยใช้ประวัติศาสตร์ชุมชน แผนที่จุดเสี่ยง							
5. ศึกษาข้อมูลสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และคนในชุมชนเทศบาลตำบลจอมบึง							
6. เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียน และวิเคราะห์ข้อมูล							
7. ทดลองปฏิบัติการร่วมกับศูนย์ความปลอดภัยระดับอำเภอ							
8. เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์และการสร้างสื่อ							
9. เวทีคืนข้อมูลให้นักศึกษาและคนในชุมชนได้รับรู้							
10. เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบที่เชื่อมโยงกับกับวิถีชีวิตและความปลอดภัยทางถนน							
11. สรุปการทำโครงงาน และเผยแพร่สื่อการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน							

แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษาและคนในชุมชน ตำบลจอมบึงอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1) ประชุมทีมวิจัย	1) เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับทีมวิจัย 2) เพื่อวางแผนการดำเนินงานของทีมวิจัย	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) ที่ปรึกษาโครงการ	1) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการแก่ทีมวิจัย 2) วางแผนการในดำเนินงานของทีมวิจัย 3) แบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้แต่ละคน 1 เดือน/ครั้ง รวมจำนวน 7 ครั้ง (ครั้งละ 11 คน)	1) ทีมวิจัยได้แผนการดำเนินงานที่เหมาะสม 2) ได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน 3) ทีมวิจัยได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นสามารถปรับแก้ให้เกิดความเหมาะสม	มิ.ย.– ธ.ค. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx11คน) 550 บาท 2) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ1,050บาท</u>** **<u>จำนวน7ครั้ง เป็นเงิน 7,350 บาท</u>**
2) สร้างความเข้าใจกับนักศึกษามรภ.จอมบึง และคนในชุมชน	1) เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับทีมนักวิจัย กลุ่มเป้าหมายและบุคคลที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) นักศึกษา 3) คนในชุมชน	1) จัดเวทีชี้แจงวัตถุประสงค์และสร้างความเข้าใจกับนักศึกษามรภ.จอมบึงกับคนในชุมชนที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 30 คน)	1) ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำงาน 2) ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	มิ.ย. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx 30 คน) 1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง (25 บาทx 30 คน) 750 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 4) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ2,750บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 2,750บาท</u>**
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม และการวิเคราะห์จุดเสี่ยง	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) ที่ปรึกษาโครงการ	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช	1) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน 2) แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
	2) เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่		3) ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่ 4) จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 7 คน)			5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คน x1 วัน 1,050 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ6,150บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 6,150 บาท</u>**
4) จัดเวทีเก็บข้อมูลโดยใช้ประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่จุดเสี่ยง	1) เพื่อให้นักศึกษาและคนในชุมชนมีส่วนร่วม 2) เพื่อทราบประวัติความเป็นมาของชุมชน และมหาลัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความตระหนักในการใช้รถใช้ถนน 3) เพื่อทราบถึงบริบทชุมชนของพื้นที่และทราบถึงจุดเสียงที่มีในชุมชน	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) นักศึกษา 3) คนในชุมชน จำนวน 20 คน	1) จัดเวทีเก็บรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน 2) ทำแผนที่ชุมชน เพื่อนำมาจัดทำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความปลอดภัยทางถนน จำนวน 2 ครั้ง(ครั้งละ 20 คน)	1) ได้ข้อมูลความเป็นมาของชุมชน แผนที่ชุมชนและจุดเสี่ยงต่างๆ 2) ทีมวิจัย คนในชุมชน และนักศึกษาได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาและสภาพพื้นที่ของชุมชน 3) เกิดการแลกเปลี่ยนพูดคุยกัน	ก.ค.–ส.ค. 62	1) ค่าเดินทาง(50 บาทx20 คน) 1,000 บาท 2) ค่าอาหาร(50 บาทx20 คน) 1,000 บาท 3) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx20 คน) 400 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 5) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ2,900 บาท</u>** **<u>จำนวน2ครั้ง เป็นเงิน 5,800 บาท</u>**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
5) ศึกษาข้อมูลสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และคนในชุมชนเทศบาลตำบลจอมบึง	1) เพื่อศึกษาข้อมูลสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนเพิ่มเติม	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) ที่ปรึกษาโครงการ	1) จัดเวทีค้นหาข้อมูลสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนเช่น - ผลกระทบจากอุบัติเหตุ สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ - ประเภทของพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุ - พฤติกรรมเสี่ยงในการขับขี่ จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 11 คน)	1) ได้ข้อมูล สถานการณ์การใช้รถใช้ถนนของนักศึกษา และคนในชุมชนเพิ่มเติม	ก.ย.62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx11คน) 550 บาท 2) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ1,050บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 1,050บาท</u>**
6) เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียน และวิเคราะห์ข้อมูล	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) ที่ปรึกษาโครงการ	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 7 คน)	1) กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย.62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx 7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเอกสาร 300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 5,100 บาท</u>**
7) ทดลองปฏิบัติการร่วมกับศูนย์ความปลอดภัยระดับอำเภอ	1) เพื่อทดลองปฏิบัติการร่วมกับศูนย์ความปลอดภัยระดับอำเภอ	1) ทีมวิจัย 2) นักศึกษา 3) คนในชุมชน จำนวน 20 คน	1) ทดลองปฏิบัติการร่วมกับศูนย์ความปลอดภัยระดับอำเภอให้เกิดวิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	1) ได้วิธีการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx 30 คน) 1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง (25 บาทx 30 คน) 750 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
			จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 30 คน)			4) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ2,750บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 2,750บาท</u>**
8) เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ และการสร้างสื่อ	1)เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2)เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) ที่ปรึกษาโครงการ	4) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 5) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 6) สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ 7) จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 7 คน)	4) กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 5) สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ 6) ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คน x1 วัน 1,050 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **รวมครั้งละ 6,150 บาท** **จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 6,150 บาท**
9) เวทีคืนข้อมูลให้นักศึกษาและคนในชุมชนได้รับรู้	1) เพื่อคืนให้คนในชุมชนและนักศึกษา	2) ทีมเยาวชนสร้างดี 3) นักศึกษา 4) คนในชุมชน 5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เตรียมข้อมูลที่จะนำเสนอโครงการ 3) สรุปข้อมูลและรายงาน จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 30 คน)	1) ได้ข้อมูลเพิ่มเติมและได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	พ.ย. 62	5) ค่าอาหาร (50 บาทx 30 คน) 1,500 บาท 6) ค่าอาหารว่าง (25 บาทx 30 คน) 750 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 8) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ2,750บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 2,750บาท</u>**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
10) เวทีพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบที่เชื่อมโยงกับกับวิถีชีวิตและความปลอดภัยทางถนน	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบ 2) เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	3) ทีมเยาวชนสร้างดี 4) ที่ปรึกษาโครงการ	7) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 8) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 9) สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ จำนวน 1 ครั้ง(ครั้งละ 7 คน)	4) ทราบกระบวนการการคิดเชิงระบบ 5) เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียนและการทำงานในพื้นที่ 6) ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย. 62	8) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 9) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 10) ค่าสถานที่ 700 บาท 11) ค่าวิทยากร 400 บาท 12) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 13) ค่าเอกสาร 300 บาท 14) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 5,100 บาท</u>**
11) สรุปการทำโครงงาน และเผยแพร่สื่อการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	1) เพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงานของทีมวิจัย 2) เพื่อนำเสนอสื่อการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนกับคนในชุมชน นักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1) ทีมเยาวชนสร้างดี 2) นักศึกษา 3) คนในชุมชน 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2. นัดหมายผู้เข้าร่วม เวลา วันสถานที่ประชุม 3. นำข้อมูลที่ได้จากการทำโครงการมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4. นำเสนอสื่อการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	3) ทีมวิจัยได้บทเรียนการดำเนินงานที่เป็นแนวทางในการสร้างความปลอดภัยทางถนน 4) ได้แลกเปลี่ยน พูดคุยและถอดบทเรียนการดำเนินงานของทีมวิจัย 5) ได้สื่อการสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	ธ.ค.62	7) ค่าอาหาร(50 บาทx20 คน) 1000 บาท 8) ค่าอาหารว่าง(25 บาทx20 คน) 500 บาท 9) ค่าเดินทาง(50 บาทx10 คน) 500 บาท 10) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 11) ค่าประสานงาน 200 บาท 12) ค่าสถานที่ 500 บาท 13) ค่าผลิตสื่อ 2,150 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,050 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 5,050 บาท</u>**
รวม						**รวมทั้งสิ้น 50,000 บาท**

ทีมวิจัย

1. นางสาวกนกพร ภิรมย์สุข
2. นางสาวสุกัญญา ศรีคง
3. นางสาวปวรวรรณ ทองทึก
4. นางสาวสุกันยา แก้วสุขศรี
5. นางสาวรุ่ง สุวรรณโสภิต
6. นายธนพล สมบูรณ์
7. นายธนพล โพธิ์ศรี
8. นายมารุตพงศ์ แสงน้อย
9. นางสาวชนิสรา บันลือเสนาะ
10. นายณัฐวุฒิ สร้อยคำ

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

1. อาจารย์พิชชา กชกานน รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1. ชื่อโครงการ : การศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้นตำบลแก้มอ้นอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

หัวหน้าโครงการ: เด็กชายสุพจน์ แก้วมณีทอง

2. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลแก้มอ้นหรือบ้านแก้มอ้น ตั้งอยู่ใน อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรีมีเนื้อที่ประมาณ 129,505 ตารางกิโลเมตร (80,950 ไร่ 25 ตารางวา) ทิศเหนือติดต่อ จ.กาญจนบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลด่านทับตะโก ตำบลเบิกไพร อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออกติดกับ ตำบลหนองกวาง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันตกติดต่อกับ ตำบลด่านทับตะโก อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่เขตการปกครองจำนวน 15 หมู่บ้านมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,970 ครัวเรือนมีประชากรทั้งสิ้น 9,482 คน แยกเป็นชาย 4,764 คน หญิง 4,714 คนสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับกับพื้นที่ราบและป่าเสื่อมโทรม มีแม่น้ำลำภาชีไหลผ่าน ลักษณะดินเป็นดินปนทรายและหินอยู่ในเขตราชพัสดุและเขต สปก. อาชีพของคนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะทำอาชีพเกษตรกรรม ทั้งไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลังและการทำไร่ข้าวโพด โดยมีอาชีพรับจ้างและอาชีพค้าขายรองลงมา

ในอดีตคนในตำบลแก้มอ้นดำเนินชีวิตด้วยการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ผู้คนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมักยึดอาชีพเผาถ่านขายเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ มีป่าไม้เป็นจำนวนมาก กระทั่งต่อมาเมื่อชุมชนขยายตัวใหญ่ขึ้นและได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน ชาวบ้านตำบลแก้มอ้นจึงหันมาประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรกรรมมากขึ้น อาทิ เช่น ไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง ไร่ผัก ช่วงแรกชาวบ้านแก้มอ้นจะทำการเกษตรโดยพึ่งพาสภาพอากาศตามฤดูกาล ผลผลิตในการเกษตรขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ สภาพอากาศทำให้ผลผลิตไม่แน่นอน ส่งผลให้ในระยะต่อมาชาวบ้านมีการนำปุ๋ยเคมีเข้ามาใช้ ทำให้ได้ผลผลิตในปริมาณที่มากในช่วงแรก แต่เมื่อมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีมาเป็นระยะเวลาหลายปี นอกจากผลผลิตจะลดน้อยลงยังส่งผลทำให้ดินมีการสะสมของสารเคมีผลผลิตมีคุณภาพต่ำลงและดินเสื่อมสภาพ ที่ผ่านมีความพยายามจากทั้งตัวเกษตรกรและหน่วยงานจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้เรื่องการทำการเกษตรที่ลดต้นทุน และเริ่มให้กลับมาทำการเกษตรแบบลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมี มีการนำเกษตรกรและคนในชุมชนไปศึกษาดูงานจากต่างพื้นที่ ตลอดจนกลุ่มเกษตรกรของหมู่ที่ 2 ตำบลแก้มอ้น ได้มีการรวมตัวกันทำโครงการ ปุ๋ยหมักอินทรีย์จากมูลสัตว์ ข้าวโพด ผักตบชวา เพื่อจำหน่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ส่งผลให้เกษตรกรหลายคนเปลี่ยนกลับมาทำปุ๋ยชีวภาพใช้เองและช่วยลดต้นทุนในการทำการเกษตรได้อย่างมากอีกทั้งยังช่วยทำให้สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้นแต่ก็ยังคงจำกัดอยู่กับเกษตรกรเพียงบางกลุ่ม เนื่องจากความรู้เรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพของเกษตรกรในชุมชนไม่ได้ถูกรวบรวมและยังอยู่อย่างกระจัดกระจายทำให้ คนที่สนใจยังไม่มีวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่เหมาะสม ต้องลองผิดลองถูกด้วยตนเอง จนทำให้เกษตรกรหลายรายถอดใจเพราะทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จและหันกลับไปใช้ปุ๋ยเคมีเช่นเดิมทั้งที่ในชุมชนมีเศษพืชผลทางการเกษตรทั้งเศษฟางข้าว เศษพืชผักสวนครัวที่คัดส่วนที่ไม่สวยทิ้ง เศษมูลวัวที่มีการเลี้ยงกันในหลายครอบครัว ซึ่งเหมาะที่จะนำมาใช้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์ในการเกษตรเป็นจำนวนมาก

จากสถานการณ์ที่ได้กล่าวข้างต้น พวกเราทีม King of Vegei ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 ของโรงเรียนมหาราช 7 ที่ได้มีโอกาสลงไปเก็บข้อมูลชุมชนเบื้องต้น ทำให้เกิดความสนใจที่จะรวบรวมและค้นหาว่าที่ผ่านมาในชุมชนมีวิธีการในการทำปุ๋ยชีวภาพกี่วิธี และวิธีการใดที่ทำแล้วได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และวิธีการใดที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาเป็นความรู้สำคัญที่จะทำให้พวกเราได้เรียนรู้และนำมาเป็นแนวทางในการทดลองทำปุ๋ยชีวภาพจากเศษพืชผลทางการเกษตรและมูลสัตว์ขึ้น ที่จะสามารถช่วยเพิ่มทางเลือกให้แก่เกษตรกรในชุมชนในลดการใช้สารเคมีและลดต้นทุนในการทำเกษตรกรรม พวกเราจึงคิดโครงการ การศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึงจังหวัดราชบุรีขึ้น โดยมีเป้าหมายในการที่จะลงไปศึกษาการทำปุ๋ยชีวภาพจากเกษตรกรและผู้รู้ในชุมชนตลอดจนเรียนรู้จากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ และนำความรู้เหล่านั้นมาทดลองปฏิบัติจริงผ่านการทดลองทำแปลงผักภายในโรงเรียนและครอบครัว พร้อมทั้งทดลองพัฒนาสูตรปุ๋ยชีวภาพของตนเองโดยใช้วัตถุดิบของชุมชนที่จะมีการเก็บข้อมูลคุณภาพดิน เพื่อช่วยยืนยันคุณภาพและทำให้เกษตรกรโดยเฉพาะคนในครอบครัวเห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในการทำปุ๋ยชีวภาพใช้เองต่อไป

3. คำถามวิจัย

วิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่เหมาะสม ที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรีควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
2) เพื่อทดลองทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้น ตำบลแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

<u>ประเด็นศึกษา</u>

1) ข้อมูลวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในตำบลแก้มอ้นตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
2) ข้อมูลการประกอบอาชีพของคนในชุมชน
3) ข้อมูลวัตถุดิบในชุมชนที่เหลือทิ้งจากการเกษตร / มูลสัตว์
4) ข้อมูลวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชน
5) ข้อมูลผลลัพธ์จากการใช้ปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชน
6) มุมมองและทัศนะคติของคนในชุมชนที่มีต่อการหันกลับมาใช้ปุ๋ยชีวภาพ
7) ปัจจัยและเงื่อนไขในการทำปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชน
8) การค้นหาความรู้เกี่ยวกับสูตรปุ๋ยชีวภาพทั้งจากชุมชนและจากหน่วยงานที่เชี่ยวชาญ
9) การเก็บข้อมูลแร่ธาตุในดินและคุณภาพดินภายหลังการใช้ปุ๋ยชีวภาพ

<u>วิธีการเรียนรู้</u>

1) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลและศึกษาข้อมูล
2) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำปุ๋ยชีวภาพ
3) ทดลองปฏิบัติจริงในการทำปุ๋ยชีวภาพ

5. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>

1. เด็กเยาวชนในโรงเรียนโรงเรียนมหาราช 7 จำนวน 10คน
2. ครอบครัวของสมาชิกในทีมจำนวน 10 ครอบครัว
3. สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยชีวภาพ จำนวน 20 คน

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u>

1. เกษตรกรในตำบลบ้านแก้มอ้น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

6. กิจกรรม ประกอบด้วย

1) ประชุมทีม
2) เวทีสร้างความเข้าใจโครงการ
3) พัฒนาอบรมเชิงปฏิบัติการในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม
4) เวทีเก็บข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ของชุมชนที่เชื่อมโยงกับวิถีการทำเกษตรของคนในชุมชนผ่านเครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่ชุมชน
5) กิจกรรมพาเพื่อนลงชุมชนเรียนรู้วิธีการทำปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชนตำบลแก้มอ้นฯ
6) กิจกรรมลงสำรวจวัตถุดิบชุมชนที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยชีวภาพ
7) พัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล
8) ศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์การทำปุ๋ยชีวภาพในพื้นที่อื่นฯ
9) ทดลองทำปุ๋ยชีวภาพและแปลงปลูกผักทดลอง เพื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโต พร้อมทั้งเก็บข้อมูลแร่ธาตุและคุณภาพดิน

10) พัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อนำมาออกแบบการสื่อสารข้อมูลเรื่องปุ๋ยชีวภาพสู่สาธารณะ
11) จัดกิจกรรมเปิดแปลงผักทดลองเพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชน
12) พัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงเรื่องการผลิตปุ๋ยชีวภาพกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน
13) สรุปบทเรียนและนำเสนอผลการดำเนินโครง

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

7 เดือน (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

ผลลัพธ์ต่อทีม

1. เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติการจริงร่วมกัน
2. ได้เรียนรู้วิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชน
3. ได้เรียนรู้และทดลองคิดค้นการทำสูตรปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชน
4. เกิดการเรียนรู้การทำงานร่วมกับเกษตรกรและผู้รู้ในชุมชน
5. เกิดความเชื่อมั่นต่อการใช้ปุ๋ยชีวภาพที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตและสร้างความปลอดภัยในการทำการเกษตร
6. สามารถนำทักษะการทำโครงการไปพัฒนาการเรียนในชั้นเรียน

ผลลัพธ์ต่อชุมชน

1. เกิดความภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชน
2. มีวิธีการในการทำปุ๋ยชีวภาพจากวัตถุดิบในชุมชนที่เพิ่มมากขึ้นและสามารถนำมาใช้ได้จริง
3. เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับเด็กและเยาวชนที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน

9. แผนปฏิบัติงานและแผนกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรม	ปี พ.ศ. 2562						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชุมทีม							
2. เวทีสร้างความเข้าใจโครงการ							
3. พัฒนาอบรมเชิงปฏิบัติการในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม							
4. เวทีเก็บข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ของชุมชนที่เชื่อมโยงกับวิถีการทำเกษตรของคนในชุมชนผ่านเครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่ชุมชน							
5. กิจกรรมพาเพื่อนลงชุมชนเรียนรู้วิธีการทำปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชนตำบลแก้มอ้นฯ							
6. กิจกรรมลงสำรวจวัตถุดิบชุมชนที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยชีวภาพ							
7. พัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล							

8. ศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์การทำปุ๋ยชีวภาพในพื้นที่อื่นๆ							
9. ทดลองทำปุ๋ยชีวภาพและแปลงปลูกผักทดลองเพื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโต พร้อมทั้งเก็บข้อมูลแร่ธาตุและคุณภาพดิน							
10. พัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์เพื่อนำมาออกแบบการสื่อสารข้อมูลเรื่องปุ๋ยชีวภาพสู่สาธารณะ							
11. จัดกิจกรรมเปิดแปลงผักทดลองเพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชน							
12. พัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงเรื่องการผลิตปุ๋ยชีวภาพกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน							
13. สรุปบทเรียนและนำเสนอผลการดำเนินโครงการ							

แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการการศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพที่มาจากวัตถุดิบของคนในชุมชนบ้านแก้มอ้นตำบลแก้มอ้นอำเภอจอมบึงจังหวัดราชบุรี

(1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2562)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
1) ประชุมทีมวิจัย	1) เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับทีมวิจัย 2) เพื่อวางแผนการในดำเนินงานของทีมวิจัย 3) เพื่อแบ่งบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบงานแก่ทีมวิจัย	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยงโครงการ จำนวน11คน	1) นัดหมายประสานงาน 2) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการแก่ทีมวิจัย 3) วางแผนการในดำเนินงานของทีมวิจัย 4) แบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้แต่ละคน	1) ทีมวิจัยเข้าใจโครงการไปในทิศทางเดียวกัน 2) ได้แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน 3) นักวิจัยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรม	มิ.ย. – ธ.ค. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx11คน) 550 บาท 2) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ1,050บาท</u>** **<u>จำนวน7ครั้ง เป็นเงิน 7,350 บาท</u>**
2) เวทีสร้างความเข้าใจโครงการ	1) เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ทำความเข้าใจโครงการกับกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชน	1) ทีมวิจัย 2) เด็กนักเรียนโรงมหาราช 7 3) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยชีวภาพ 4) คนในชุมชน จำนวน 30 คน	1) นัดหมายวันเวลาและสถานที่ 2) จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และสร้างความเข้าใจในกับกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชน	1) ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงานของโครงการ 2) ได้ความร่วมมือเด็กนักเรียนโรงมหาราช 7 และคนในชุมชน	มิ.ย. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx 30 คน) 1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง (25 บาทx 30 คน) 750 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 4) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ2,750บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 2,750บาท</u>**
3) เวทีพัฒนาศักยภาพการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยงโครงการ 3) จำนวน 7 คน	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจากทีมโค้ช 3) ออกแบบการเก็บรวบรวมอย่างมีส่วนร่วมก่อนลงพื้นที่	1) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นขั้นตอน 2) แผนงาน/เตรียมความพร้อมก่อนลงเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่	ก.ค. 62 (2 วัน)	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
						6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คนx1 วัน 1,050 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ6,150บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 6,150 บาท</u>**
4) เวทีเก็บข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ของชุมชนที่เชื่อมโยงกับวิถีการทำเกษตรของคนในชุมชนผ่านเครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่ชุมชน	1) เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ของชุมชนที่เชื่อมโยงกับวิถีการทำเกษตรของคนในชุมชน 2) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน	1) ทีมวิจัย 2) เด็กนักเรียนโรงมหาราช 7 3) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยชีวภาพ 4) คนในชุมชน จำนวน 30 คน	1) เก็บข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ของชุมชนที่เชื่อมโยงกับวิถีการทำเกษตรของคนในชุมชนผ่านเครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนและแผนที่ชุมชน	1) ได้ข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ของชุมชนที่เชื่อมโยงกับวิถีการทำเกษตรของคนในชุมชน 2) คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น	ก.ค. 62	1) ค่าเดินทาง(50 บาทx30 คน) 1,500 บาท 2) ค่าอาหาร(50 บาทx30 คน) 1,500 บาท 3) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx30 คน) 600 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 5) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ4,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 4,100 บาท</u>**
5) กิจกรรมพาเพื่อนลงชุมชนเรียนรู้วิธีการทำปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชนตำบลแก้มอ้นฯ	1) เพื่อเรียนรู้วิธีการทำงานและประสบการณ์จากชุมชน 2) เพื่อศึกษาวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชนตำบลแก้มอ้นฯ	1) ทีมวิจัย 2) เด็กนักเรียนโรงมหาราช จำนวน 15 คน	1) ลงพื้นที่เรียนรู้วิธีการทำปุ๋ยชีวภาพของคนในชุมชนตำบลแก้มอ้นฯ	1) ได้วิธีการทำปุ๋ยชีวภาพของชุมชน 2) ได้ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับคนในชุมชน	ส.ค. 62	1) ค่าอาหาร(50 บาทx15 คน) 750 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx15 คน) 300 บาท 3) ค่าอุปกรณ์200 บาท 4) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ1,250 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 1,250 บาท</u>**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
6) กิจกรรมลงสำรวจวัตถุดิบชุมชนที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยชีวภาพ	1) เพื่อสำรวจวัตถุดิบในการทำปุ๋ยชีวภาพภายในชุมชน 2) เพื่อคัดเลือกวัตถุดิบที่นำมาทำปุ๋ยชีวภาพได้	1) ทีมวิจัย 2) เด็กนักเรียนโรงมหาราช 3) จำนวน 15 คน	1) ลงพื้นที่สำรวจวัตถุดิบในชุมชนที่สามารถนำมาทำปุ๋ยชีวภาพ 2) คัดแยกวัตถุดิบในการทำปุ๋ย	1) ทีมวิจัยมีความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยชีวภาพ 2) ทีมวิจัยสามารถคัดเลือกวัตถุดิบที่นำมาทำปุ๋ยชีวภาพได้	ส.ค. 62	1) ค่าอาหาร(50 บาทx15 คน) 750 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx15 คน) 300 บาท 3) ค่าอาหาร (50บาทx11คน) 550 บาท 4) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ2,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 2,100 บาท</u>**
7) เวทีพัฒนาศักยภาพการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) เพื่อสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยงโครงการ จำนวน 7 คน	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลจากทีมโค้ช 3) สรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อนำไปใช้งานในโครงการ	1) กระบวนการสรุปบทเรียนและวิเคราะห์ข้อมูล 2) ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่	ก.ย. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเอกสาร 300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ5,100บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 5,100 บาท</u>**
8) ศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์การทำปุ๋ยชีวภาพในพื้นที่อื่นๆ	1) เพื่อเรียนรู้การทำปุ๋ยชีวภาพและประสบการณ์จากพื้นที่อื่น	2) ทีมวิจัย 3) ที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 11 คน	1) ศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์การทำปุ๋ยชีวภาพในพื้นที่อื่นๆ	1) ทีมวิจัยเรียนรู้การทำปุ๋ยชีวภาพและ ประสบการณ์จากพื้นที่ 2) เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน	ก.ย. 62	1) ค่าอาหาร (50 บาทx11คน) 550 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx11คน) 220 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
	2) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำปุ๋ยชีวภาพ					4) ค่าเอกสาร 300 บาท 5) ค่าเดินทาง 1,580 บาท **<u>รวมครั้งละ2,850บาท</u>** **<u>จำนวน 1 ครั้ง เป็นเงิน 2,850 บาท</u>**
9) ทดลองทำปุ๋ยและปลูกผัก เพื่อเปรียบเทียบแปลงผักระหว่างปุ๋ยเคมีกับปุ๋ยชีวภาพ	1) เพื่อศึกษาการทำปุ๋ยชีวภาพ 2) เพื่อเปรียบเทียบการปลูกผักโดยใช้ปุ๋ยสารเคมีกับปุ๋ยชีวภาพ 3) เพื่อหาแนวทางในการปลูกผักโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ	4) ทีมวิจัย 5) ที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 11 คน	1) รวมกลุ่มศึกษาการทำปุ๋ยชีวภาพ 2) ทำทดลองทำปุ๋ยชีวภาพ 3) ทดลองปลูกผักทั้งสองแปลงโดย แปลงที่ 1 ใช้ปุ๋ยเคมี แปลงที่ 2 ใช้ปุ๋ยชีวภาพ 4) เก็บข้อมูลทั้งสองแปลง 5) นำข้อมูลมาวิเคราะห์และออกแบบแนวทางการปลูกผักโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ	1) ทีมวิจัยมีความรู้เกี่ยววิธีการทำปุ๋ยชีวภาพ 2) ได้แนวทางการปลูกผักโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ	ก.ค.-ต.ค.62	1) ค่าอาหาร (50บาทx11คน) 550 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(20 บาทx11คน) 220 บาท 3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 5) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ 1,470 บาท</u>** **<u>จำนวน2 ครั้งเป็นเงิน 2,170 บาท</u>**
10) เวทีพัฒนาศักยภาพการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2) เพื่อเตรียมจัดทำสื่อในโครงการ	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยงโครงการ จำนวน 7 คน	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์จากทีมโค้ช 3) สรุปประมวลผลเพื่อจัดทำสื่อในโครงการ	1) กระบวนการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ 2) สื่อของโครงการที่นำไปสู่การใช้งานจริงในพื้นที่ 3) ทีมวิจัยเกิดทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการสรุปการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	ต.ค. 62	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเดินทางลงพื้นที่ 150 บาทx7 คนx1 วัน 1,050 บาท 7) ค่าเอกสาร 300 บาท 8) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 6,150 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 6,150 บาท</u>**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
11) จัดกิจกรรมเปิดแปลงผักทดลองเพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชน	1) เพื่อสร้างการรับรู้การทดลองปลูกผัก 2) เพื่อนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยผ่านแปลงผักทดลอง	1) ทีมวิจัย 2) เด็กนักเรียนโรงมหาราช 7 3) คนในชุมชน จำนวน 30 คน	1) จัดเวทีนำเสนอผลการทดลองเปรีการปลูกผักโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋	1) ชาวบ้านในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลการปลูกผักในแปลงทดลอง 2) คนในชุมชนร่วมกันเสนอแนะต่อผลการดำเนินงาน	ต.ค – พ.ย.62	1) ค่าอาหาร (50บาทx30คน) 1,500 บาท 2) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท 3) ค่าเอกสาร 300 บาท **<u>รวมครั้งละ2,000บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้ง เป็นเงิน 2,000บาท</u>**
11) พัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงเรื่องการผลิตปุ๋ยชีวภาพกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบ 2) เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว	1) ทีมวิจัย 2) พี่เลี้ยงโครงการ 3) จำนวน 7 คน	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 2) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพเรื่องการคิดเชิงระบบจากทีมโค้ช 3) สรุปประมวลผลการดำเนินงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างเป็นระบบ	1) กระบวนการการคิดเชิงระบบ 2) เชื่อมโยงการดำเนินโครงการสู่สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวในชีวิตจริง การเรียน และการทำงานในพื้นที่ 3) ทีมวิจัยเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นได้เชิงประจักษ์	พ.ย. 62 (2 วัน 1 คืน)	1) ค่าอาหาร 100 บาทx3 มื้อx7 คน 2,100 บาท 2) ค่าอาหารว่าง 25 บาทx4 มื้อx7 คน 700 บาท 3) ค่าสถานที่ 700 บาท 4) ค่าวิทยากร 400 บาท 5) ค่าเดินทาง 50บาทx7คนx2 วัน 700 บาท 6) ค่าเอกสาร 300 บาท 7) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ 5,100 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 5,100 บาท</u>**
12) สรุปบทเรียนและนำเสนอผลการดำเนินโครง	1) เพื่อสร้างการรับรู้ผลกาดำเนินงาน 2) เพื่อนำเสนอข้อมูลจากการทำโครงการให้แก่บุคคลทั่วไปได้รับทราบ	1) ทีมวิจัย 2) ที่ปรึกษาโครงการ 3) นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมหาราช 7 4) ชาวบ้านที่สนใจในชุมชน	1) ติดต่อประสานงานทีมวิจัย 2) นัดหมายเวลา วัน สถานที่ในการจัดประชุม 3) นำข้อมูลที่ได้จากการทำโครงการมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1) ทีมวิจัยเกิดทักษะการถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ 2) นักเรียนบุคลากรในโรงเรียนมหาราช 7 และชุมชนรับรู้ข้อมูลและร่วมเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ	ธ.ค.62	1) ค่าเดินทาง(50 บาทx30 คน) 1,500 บาท 2) ค่าอาหารว่าง(25 บาทx30 คน) 750 บาท 3) ค่าเดินทาง(50 บาทx10 คน) 500 บาท 4) ค่าอุปกรณ์ 200 บาท **<u>รวมครั้งละ2,950 บาท</u>** **<u>จำนวน1ครั้งเป็นเงิน 2,950 บาท</u>**

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการ	ผลที่ได้	ระยะเวลา	งบประมาณ
		จำนวน 30 คน				
รวม						**รวมทั้งสิ้น 50,000 บาท**

ทีมวิจัย

1) เด็กชายสุพจน์ แก้วมณีทอง
2) เด็กหญิงณัฐพร วันประเสริฐ
3) เด็กหญิงไอยลดา นักธรรม
4) เด็กหญิงอทิตยา แซ่คู
5) เด็กชายวีรพงษ์ แพงผล
6) เด็กหญิงวาสนา กำไลทอง
7) เด็กชายพงศกร ยุ่งเพ็ญ
8) เด็กหญิงลายทอง ทองอ่อน
9) เด็กหญิงจิรสุดา ฉิมอ่อง
10) เด็กหญิงเบญญาภา ภักดีวุฒิ

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

1) นางสาวบุญทิวา อบเชย ครูโรงเรียนมหาราช 7

ภาคผนวก จ.รูปภาพกิจกรรมของโครงการ

กิจกรรมการพัฒนาข้อเสนอโครงการ

กิจกรรมการลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมโครงการ

กิจกรรมนำเสนอข้อเสนอโครงการย่อยต่อผู้ทรงคุณวุฒิ